



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی



الحق
علیه
صلاوة
وسلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

جنگ ایران و عراق

در

اسناد سازمان ملل متحد جلد (۱-۳)

ترجمه محمد علی خرمی



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل

نویسنده:

محمد علی خرمی

ناشر چاپی:

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۷	جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل
۱۷	مشخصات کتاب
۱۸	جلد ۱
۱۸	اشاره
۲۷	پیشگفتار
۲۹	مقدمه
۳۸	ترجمه اسناد سال ۱۹۸۰ (۱۳۵۹)
۳۸	سند شماره ۰۰۱
۳۹	سند شماره ۰۰۲
۴۰	سند شماره ۰۰۳
۴۱	سند شماره ۰۰۴
۴۳	سند شماره ۰۰۵
۴۵	سند شماره ۰۰۶
۴۷	سند شماره ۰۰۷
۴۸	سند شماره ۰۰۸
۵۲	سند شماره ۰۰۹
۵۳	سند شماره ۰۱۰
۵۴	سند شماره ۰۱۱
۵۵	سند شماره ۰۱۲
۵۶	سند شماره ۰۱۳
۵۶	سند شماره ۰۱۴
۵۷	سند شماره ۰۱۵
۵۹	سند شماره ۰۱۶

۶۰	سند شماره ۰۱۷
۶۱	سند شماره ۰۱۸
۶۱	سند شماره ۰۱۹
۶۳	سند شماره ۰۲۰
۶۶	سند شماره ۰۲۱
۶۷	سند شماره ۰۲۲
۶۸	سند شماره ۰۲۳
۶۸	سند شماره ۰۲۴
۶۹	سند شماره ۰۲۵
۷۱	سند شماره ۰۲۶
۷۳	سند شماره ۰۲۷
۷۳	سند شماره ۰۲۸
۷۶	سند شماره ۰۲۹
۷۷	سند شماره ۰۳۰
۷۸	سند شماره ۰۳۱
۷۹	سند شماره ۰۳۲
۷۹	سند شماره ۰۳۳
۸۱	سند شماره ۰۳۴
۸۴	سند شماره ۰۳۵
۸۷	ترجمه اسناد سال ۱۹۸۱ (۶۰ - ۱۳۵۹)
۸۷	سند شماره ۰۳۶
۸۹	سند شماره ۰۳۷
۹۱	سند شماره ۰۳۸
۹۲	سند شماره ۰۳۹
۹۳	سند شماره ۰۴۰
۹۳	سند شماره ۰۴۱

۱۰۲	سند شماره ۰۴۲
۱۰۴	سند شماره ۰۴۳
۱۰۵	سند شماره ۰۴۴
۱۰۶	سند شماره ۰۴۵
۱۰۷	سند شماره ۰۴۶
۱۰۹	ترجمه اسناد سال ۱۹۸۲ (۶۱ - ۱۳۶۰)
۱۰۹	سند شماره ۰۴۷
۱۱۰	سند شماره ۰۴۸
۱۱۵	سند شماره ۰۴۹
۱۱۶	سند شماره ۰۵۰
۱۱۸	سند شماره ۰۵۱
۱۱۹	سند شماره ۰۵۲
۱۲۱	سند شماره ۰۵۳
۱۲۱	سند شماره ۰۵۴
۱۲۲	سند شماره ۰۵۵
۱۲۳	سند شماره ۰۵۶
۱۲۴	سند شماره ۰۵۷
۱۲۶	سند شماره ۰۵۸
۱۲۷	سند شماره ۰۵۹
۱۲۷	سند شماره ۰۶۰
۱۳۰	سند شماره ۰۶۱
۱۳۱	سند شماره ۰۶۲
۱۳۳	سند شماره ۰۶۳
۱۳۳	سند شماره ۰۶۴
۱۳۷	سند شماره ۰۶۵
۱۳۸	سند شماره ۰۶۶

۱۳۸	سند شماره ۰۶۷
۱۳۹	سند شماره ۰۶۸
۱۴۱	سند شماره ۰۶۹
۱۴۲	سند شماره ۰۷۰
۱۴۵	سند شماره ۰۷۱
۱۶۲	سند شماره ۰۷۲
۱۶۳	سند شماره ۰۷۳
۱۶۴	سند شماره ۰۷۴
۱۶۸	سند شماره ۰۷۵
۱۷۰	سند شماره ۰۷۶
۱۷۵	سند شماره ۰۷۷
۱۷۸	سند شماره ۰۷۸
۱۷۹	سند شماره ۰۷۹
۱۸۲	سند شماره ۰۸۰
۱۸۲	سند شماره ۰۸۱
۱۸۳	جلد ۲
۱۸۳	اشاره
۱۹۲	پیشگفتار
۱۹۴	مقدمه
۲۰۲	استاد سال ۱۹۸۳ میلادی ۶۲ - ۱۳۶۱ ه.ش
۲۰۲	سند شماره ۰۸۲
۲۰۳	سند شماره ۰۸۳
۲۰۵	سند شماره ۰۸۴
۲۰۷	سند شماره ۰۸۵
۲۰۸	سند شماره ۰۸۶
۲۰۹	سند شماره ۰۸۷

۲۱۰	سند شماره ۰۸۸
۲۱۴	سند شماره ۰۸۹
۲۱۶	سند شماره ۰۹۰
۲۱۸	سند شماره ۰۹۱
۲۱۹	سند شماره ۰۹۲
۲۲۰	سند شماره ۰۹۳
۲۲۱	سند شماره ۰۹۴
۲۲۳	سند شماره ۰۹۵
۲۲۴	سند شماره ۰۹۶
۲۲۵	سند شماره ۰۹۷
۲۲۸	سند شماره ۰۹۸
۲۲۸	سند شماره ۰۹۹
۲۲۹	سند شماره ۱۰۰
۲۳۰	سند شماره ۱۰۱
۲۳۰	سند شماره ۱۰۲
۲۳۱	سند شماره ۱۰۳
۲۳۳	سند شماره ۱۰۴
۲۳۴	سند شماره ۱۰۵
۲۳۶	سند شماره ۱۰۶
۲۶۷	سند شماره ۱۰۷
۲۶۹	سند شماره ۱۰۸
۲۷۱	سند شماره ۱۰۹
۲۷۲	سند شماره ۱۱۰
۲۷۳	سند شماره ۱۱۱
۲۷۵	سند شماره ۱۱۲
۲۷۸	سند شماره ۱۱۳

۲۷۹	سند شماره ۱۱۴
۲۸۰	سند شماره ۱۱۵
۲۸۱	سند شماره ۱۱۶
۲۸۲	سند شماره ۱۱۷
۲۸۲	سند شماره ۱۱۸
۲۸۳	سند شماره ۱۱۹
۲۸۶	سند شماره ۱۲۰
۲۸۸	سند شماره ۱۲۱
۳۰۴	سند شماره ۱۲۲
۳۰۴	سند شماره ۱۲۳
۳۰۶	سند شماره ۱۲۴
۳۰۷	سند شماره ۱۲۵
۳۰۷	سند شماره ۱۲۶
۳۰۸	سند شماره ۱۲۷
۳۱۰	سند شماره ۱۲۸
۳۱۱	سند شماره ۱۲۹
۳۱۲	سند شماره ۱۳۰
۳۱۴	سند شماره ۱۳۱
۳۱۵	سند شماره ۱۳۲
۳۱۶	سند شماره ۱۳۳
۳۱۶	سند شماره ۱۳۴
۳۱۷	سند شماره ۱۳۵
۳۱۸	سند شماره ۱۳۶
۳۱۹	سند شماره ۱۳۷
۳۲۱	سند شماره ۱۳۸
۳۲۵	سند شماره ۱۳۹

۳۲۶	سند شماره ۱۴۰
۳۲۶	سند شماره ۱۴۱
۳۳۰	سند شماره ۱۴۲
۳۳۱	سند شماره ۱۴۳
۳۳۳	سند شماره ۱۴۴
۳۳۵	سند شماره ۱۴۵
۳۳۷	سند شماره ۱۴۶
۳۳۸	سند شماره ۱۴۷
۳۴۲	سند شماره ۱۴۸
۳۴۴	سند شماره ۱۴۹
۳۴۶	سند شماره ۱۵۰
۳۴۸	سند شماره ۱۵۱
۳۴۹	سند شماره ۱۵۲
۳۵۰	سند شماره ۱۵۳
۳۵۱	سند شماره ۱۵۴
۳۵۲	سند شماره ۱۵۵
۳۵۳	سند شماره ۱۵۶
۳۵۶	سند شماره ۱۵۷
۳۵۸	جلد ۳
۳۵۸	اشاره
۳۶۷	پیشگفتار
۳۶۹	مقدمه
۳۷۷	اسناد سال ۱۹۸۴ میلادی ۶۳ - ۱۳۶۲ ه. ش.
۳۷۷	سند شماره ۱۵۸
۳۷۸	سند شماره ۱۵۹
۳۷۹	سند شماره ۱۶۰

۳۸۱	سند شماره ۱۶۱
۳۸۳	سند شماره ۱۶۲
۳۸۴	سند شماره ۱۶۳
۳۸۶	سند شماره ۱۶۴
۳۸۷	سند شماره ۱۶۵
۳۸۹	سند شماره ۱۶۶
۳۹۰	سند شماره ۱۶۷
۳۹۳	سند شماره ۱۶۸
۳۹۷	سند شماره ۱۶۹
۳۹۸	سند شماره ۱۷۰
۳۹۹	سند شماره ۱۷۱
۴۰۱	سند شماره ۱۷۲
۴۰۴	سند شماره ۱۷۳
۴۰۵	سند شماره ۱۷۴
۴۰۵	سند شماره ۱۷۵
۴۰۶	سند شماره ۱۷۶
۴۰۸	سند شماره ۱۷۷
۴۱۰	سند شماره ۱۷۸
۴۱۲	سند شماره ۱۷۹
۴۱۳	سند شماره ۱۸۰
۴۱۴	سند شماره ۱۸۱
۴۱۴	سند شماره ۱۸۲
۴۱۶	سند شماره ۱۸۳
۴۱۹	سند شماره ۱۸۴
۴۲۱	سند شماره ۱۸۵
۴۲۵	سند شماره ۱۸۶

۴۲۵	سند شماره ۱۸۷
۴۲۷	سند شماره ۱۸۸
۴۲۹	سند شماره ۱۸۹
۴۳۱	سند شماره ۱۹۰
۴۳۵	سند شماره ۱۹۱
۴۳۵	سند شماره ۱۹۲
۴۳۷	سند شماره ۱۹۳
۴۳۸	سند شماره ۱۹۴
۴۳۹	سند شماره ۱۹۵
۴۳۹	سند شماره ۱۹۶
۴۴۲	سند شماره ۱۹۷
۴۴۳	سند شماره ۱۹۸
۴۴۴	سند شماره ۱۹۹
۴۴۵	سند شماره ۲۰۰
۴۴۷	سند شماره ۲۰۱
۴۴۹	سند شماره ۲۰۲
۴۵۲	سند شماره ۲۰۳
۴۵۴	سند شماره ۲۰۴
۴۵۵	سند شماره ۲۰۵
۴۵۷	سند شماره ۲۰۶
۴۵۷	سند شماره ۲۰۷
۴۶۰	سند شماره ۲۰۸
۴۹۰	سند شماره ۲۰۹
۴۹۴	سند شماره ۲۱۰
۴۹۴	سند شماره ۲۱۱
۴۹۵	سند شماره ۲۱۲

۴۹۶	سند شماره ۲۱۳
۴۹۸	سند شماره ۲۱۴
۴۹۹	سند شماره ۲۱۵
۵۰۱	سند شماره ۲۱۶
۵۰۵	سند شماره ۲۱۷
۵۱۰	سند شماره ۲۱۸
۵۱۱	سند شماره ۲۱۹
۵۱۵	سند شماره ۲۲۰
۵۱۵	سند شماره ۲۲۱
۵۱۶	سند شماره ۲۲۲
۵۱۷	سند شماره ۲۲۳
۵۱۸	سند شماره ۲۲۴
۵۱۹	سند شماره ۲۲۵
۵۲۱	سند شماره ۲۲۶
۵۲۱	سند شماره ۲۲۷
۵۲۵	سند شماره ۲۲۸
۵۲۶	سند شماره ۲۲۹
۵۲۸	سند شماره ۲۳۰
۵۳۰	سند شماره ۲۳۱
۵۳۲	سند شماره ۲۳۲
۵۳۳	سند شماره ۲۳۳
۵۳۶	سند شماره ۲۳۴
۵۳۸	سند شماره ۲۳۵
۵۳۹	سند شماره ۲۳۶
۵۴۰	سند شماره ۲۳۷
۵۴۱	سند شماره ۲۳۸

۵۴۲	سند شماره ۲۳۹
۵۴۵	سند شماره ۲۴۰
۵۴۶	سند شماره ۲۴۱
۵۴۷	سند شماره ۲۴۲
۵۴۹	سند شماره ۲۴۳
۵۵۰	سند شماره ۲۴۴
۵۵۲	سند شماره ۲۴۵
۵۵۳	سند شماره ۲۴۶
۵۵۵	سند شماره ۲۴۷
۵۵۷	سند شماره ۲۴۸
۵۵۸	سند شماره ۲۴۹
۵۵۹	سند شماره ۲۵۰
۵۶۰	سند شماره ۲۵۱
۵۶۰	سند شماره ۲۵۲
۵۶۲	سند شماره ۲۵۳
۵۶۴	سند شماره ۲۵۴
۵۶۷	سند شماره ۲۵۵
۵۷۱	سند شماره ۲۵۶
۵۷۲	سند شماره ۲۵۷
۵۷۴	سند شماره ۲۵۸
۵۷۵	سند شماره ۲۵۹
۵۷۶	سند شماره ۲۶۰
۵۷۸	سند شماره ۲۶۱
۵۷۸	سند شماره ۲۶۲
۵۸۲	سند شماره ۲۶۳
۵۸۴	سند شماره ۲۶۴

سند شماره ۲۶۵ ----- ۵۹۵

سند شماره ۲۶۶ ----- ۵۹۶

سند شماره ۲۶۷ ----- ۶۱۱

سند شماره ۲۶۸ ----- ۶۱۷

سند شماره ۲۶۹ ----- ۶۱۸

سند شماره ۲۷۰ ----- ۶۱۹

سند شماره ۲۷۱ ----- ۶۲۴

سند شماره ۲۷۲ ----- ۶۲۶

سند شماره ۲۷۳ ----- ۶۲۸

سند شماره ۲۷۴ ----- ۶۲۹

سند شماره ۲۷۵ ----- ۶۳۳

درباره مرکز ----- ۶۳۸

سرشناسه : خرمی، محمد علی، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور : جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل / گردآوری و ترجمه اسناد محمدعلی خرمی؛ مجری موسسه مطالعات سیاسی فرهنگی اندیشه ناب و مدیریت بهره دهی مرکز اسناد دفاع مقدس.

مشخصات نشر : تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و دفاع مقدس، ۱۳۸۷ -

مشخصات ظاهری : ج.: جدول، نمونه.

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : ص.ع. به انگلیسی: Iran - Iraq war in U.N documents.

یادداشت : ج. ۲- ۴ (چاپ اول: ۱۳۸۷).

یادداشت : ج. ۶- ۹ (چاپ اول: ۱۳۸۸) (فیا).

یادداشت : ج. ۱۰ و ۱۱ (چاپ اول: ۱۳۸۹) (فیا).

موضوع : سازمان ملل متحد -- تاریخ -- اسناد و مدارک

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- اسناد و مدارک

شناسه افزوده : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد دفاع مقدس

شناسه افزوده : موسسه مطالعات سیاسی □ فرهنگی اندیشه ناب

شناسه افزوده : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد دفاع مقدس. مدیریت بهره دهی

رده بندی کنگره : DSR۱۵۹۶/خ ۴ ج ۹ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۳۰۷۲۷

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۳۴۶۳۰

جلد ۱

اشاره

مجموعه ی اسناد سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق شامل اسنادی است که با عنوان سند مجمع عمومی یا سند شورای امنیت سازمان ملل متحد از تاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۸۰ (۹ اردیبهشت ۱۳۵۹) تا ۲۸ نوامبر ۱۹۹۰ (۷ آذر ۱۳۶۹) درباره ی جنگ ایران و عراق، زمینه سازی آن و وقایعی که پس از آتش بس رخ داده، منتشر شده است.

مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ که بعد از توقف جنگ تلاش برای جمع آوری اسناد نظامی، سیاسی و... جنگ را افزایش داده بود تا به تکمیل اسناد گرد آوری شده در دوران دفاع مقدس پردازد، از اواسط دهه ۱۳۷۰ درصد جمع آوری اسناد سازمان ملل درباره این واقعه ی بزرگ برآمد. بخشی از این اسناد با همکاری اداره سازمان های بین المللی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، با جست و جو در آرشیو اسناد این اداره تهیه شد. بخش دیگری نیز با مراجعه به دفتر سازمان ملل در تهران تهیه گردید.

پس از گرد آوری این مجموعه، ترجمه آن شروع شد. در جریان مطالعه، ترجمه و ویرایش اسناد ترجمه شده، نواقص دیگری در این اسناد مشاهده گردید که با توجه اینکه در سال های اخیر دسترسی به اسناد سازمان ملل با مراجعه به سایت اینترنتی این سازمان میسر شده است. نواقص رفع گردید. در نهایت بیش از ۱۳۰۰ سند سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق جمع آوری شد که تلاش اصلی این کار و همچنین ترجمه ی آن با همت آقای محمد علی خرمی انجام گرفت.

این مجموعه اسناد برای انتشار در چند کتاب سازمان دهی شده به تدریج منتشر خواهد شد. هر کتاب شامل تصویر اصل اسناد به زبان انگلیسی و ترجمه چکیده اسناد

به زبان فارسی است. به رسم امانت، اسناد به طور کامل ترجمه شده و بدون دخل و تصرف در کتاب درج شده است، فقط از چاپ بعضی کلمات یا عبارات بی ادبانه و توهین آمیز نسبت به مقامات جمهوری اسلامی، در برخی نامه های دولت عراق، خودداری شده و به جای آن سه نقطه (...) آمده است. همچنین گاهی کلماتی برای توضیح یا تکمیل اضافه شده که در علامت [[درج گردیده است.

از همه ی کسانی که در مراحل مختلف گردآوری، ترجمه و آماده سازی کتاب با این مرکز همکاری کرده اند، به ویژه گردآورنده و مترجم اسناد، و همچنین آقای احمد نصرتی که در رفع نواقص، تنظیم و آماده سازی آن بسیار کوشید و نیز آقای سید سعادت حسینی که تعدادی از اسناد و مقدمه کتاب را ترجمه کرد و همچنین آقایان حسین رحمتی، حسین مجیدی، سجاد نخعی، هادی خاوشی، حمید رضا رئوفی و حمید رضا شهبازی که در آماده سازی کتاب با مدیریت بهره دهی همکاری کردند، سپاس گزاری می شود.

مرکز اسناد دفاع مقدس

(مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ)

۱۳۸۷

ص: ۱۱

تاریخ و اسناد دو موضوع همزاد و همنشین به شمار می روند. رویدادها، اعمال قدرت، تحولات سیاسی، انقلاب ها، جنگ ها و جابه جایی در قدرت سیاسی همراه با ساختارها، سازمان ها، اراده های معطوف به حفظ قدرت و تحول آن، سبب تصمیم گیری ها و رفتارهای آشکار و پنهان می شوند. اسناد زاینده راهبردها، برنامه ها، تصمیم ها و رفتارها هستند و یکی از اجزای مهم و تعیین کننده در آگاهی بخشی درباره ی چرایی، چیستی و چگونگی تصمیم ها و رفتارها و بالطبع تحولات و رویدادها می باشند. اهمیت اسناد و پی بردن از این طریق به حقایق امور تا آنجا است که رویکرد سند سازی و تحریف واقعیت ها، به عنوان یک نگرانی جدی، بر مطالعات تاریخی تأثیر گذار بوده است.

اسناد در سطوح مختلف پایه ای قوی برای مطالعات تاریخی بوده است: سطوح فروملی، ملی و بین المللی. در هر سه سطح مورد اشاره یعنی گروه های سیاسی و غیر رسمی، دولت ها و سازمان های بین المللی و شرکت های چند ملیتی، در رفتار سیاسی، اقتصادی و امنیتی و نظامی خود اسنادی را به جای می گذارند که برای فهم دقیق رویدادها و تحولات، مطالعه آنها ضروری است.

سازمان های بین المللی، به خصوص سازمان ملل و نهاد اصلی آن شورای امنیت در جریان رویدادهای سیاسی، همواره مرجعی مهم برای رسیدگی به بحران ها، جنگ ها، استقلال دولت ها، و تحولات بین المللی هستند و به تبع آن اسناد این سازمان ها منابعی اساسی برای مطالعات سیاسی است.

سازمان ملل متحد از سال ۱۹۴۵ جایگزین جامعه ملل گردید و با سازمان ها و بخش های مختلف، در ابعاد گوناگون به عنوان ناظر، هادی و داور بین المللی به ایفای نقش

پرداخت. در میان اجزا و ارکان سازمان ملل، سه رکن این سازمان شامل مجمع عمومی، دبیرکل و شورای امنیت، دامنه شمول و قدرت و نفوذ آن را تعیین می کند. در مجمع عمومی دولتها صرف نظر از بزرگ و کوچک بودن، قدرت کم یا زیاد و نیز میزان توانایی مالی و اقتصادی، به بیان مسائل مورد علاقه خود می پردازند. دبیرکل نیز به رغم تأثیر پذیری ساختاری از شورای امنیت، بیشتر در چارچوب مجمع قابل تعریف است. اما شورای امنیت، مجمعی در درون سازمان ملل است که تصمیم ها و رفتارهای آن، معطوف به منافع و اراده قدرت های بزرگ است. این نقش آن قدر تعیین کننده است که پنج عضو دائمی شورا شامل امریکا، انگلستان، فرانسه، چین و شوروی سابق (اکنون روسیه) تصمیم های اساسی و سمت گیری های رفتاری سازمان ملل را مشخص می سازند. در میان این پنج عضو نیز دولتی که دارای قدرت نظامی و تکنولوژی، توانایی مالی و اقتصادی، سرزمین و جمعیت، و نفوذ بین المللی بیشتری باشد، تأثیر گذاری بیشتری دارد.

«منشور ملل متحد» مبنای تصمیم ها و رفتارهای سازمان ملل و شورای امنیت تعیین شده است. در میان فصول منشور، که بن مایه نقش شورا را رقم زده است، برقراری نظم بین المللی و حفظ صلح و امنیت از اهمیت زاید الوصفی برخوردار است. وظیفه ذاتی شورا به عنوان داور بین المللی آن است که مانع از بی نظمی و تعرض واحدهای سیاسی به یکدیگر شود و در صورت وقوع جنگ، مطابق فصول ۶ و ۷ منشور باید به اعاده نظم و تنبیه متجاوز اقدام نماید. علاوه بر این، شورا کانون ارجاع شکایت ها و درخواست ها برای حفظ نظم و مقابله با بی نظمی است. واحدهای سیاسی هنگام تهدید، بحران، یا تعرض سایر واحدهای همسایه یا دولت های منطقه یی و یا فرا منطقه یی به آنها، به مکاتبات حقوقی و سیاسی و نیز ارسال گزارش از وضعیت موجود به شورا، مبادرت می ورزند و از این طریق خواهان رسیدگی شورا به خواسته های خود و حل و فصل مسائل می شوند.

جنگ ایران و عراق به عنوان منازعه یی محدود اما طولانی، پس از جنگ جهانی دوم موردی منحصر به فرد است که به مدت ۸ سال، منطقه خلیج فارس و خاورمیانه را تحت تأثیر قرار داد. دو کشور درگیر، در طول دوران نزاع به مکاتبه با دبیرکل و گاهی نیز با رئیس شورای امنیت روی آوردند. نامه های دولت های عراق و ایران در سطوح رئیس جمهور، وزیر امور خارجه و نیز هیئت نمایندگی به شورا و دبیرکل ارسال شده و به عنوان اسناد سازمان ملل به ثبت می رسید. این صدها نامه و گزارش علاوه بر ثبت آنها به عنوان سند، مواضع دو کشور را در طول جنگ نشان می دهد و نیز حکایتگر روند

جنگ می باشد. در این مکاتبات طرفین سعی کرده اند شورا را متوجه اقدامات خلاف قانون و ناقض منشور از جانب طرف مقابل کرده و شورا را وادار به اقدام نمایند. در این میان، دولت عراق مکاتبات بیشتری داشته و حتی در بدیهی ترین امور، از جمله تجاوز به جمهوری اسلامی ایران، کوشیده است که طرف مقابل را مقصر و خود را مبرا نشان دهد.

علاوه بر مکاتبات دو طرف، نامه های دبیر کل به سران یا وزیران خارجه دو کشور و همچنین مواضع و تصمیم های مجمع عمومی و شورای امنیت که در قالب بیانیه یا قطعنامه صادر می شد، بخش مهم دیگری از مجموعه ی اسناد به ثبت رسیده ی سازمان ملل درباره این رخداد بزرگ است.

مکتوبات ارسالی عراق به سازمان ملل درباره شروع جنگ جالب توجه است. در سند شماره ۱۰ مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۷/۲ / ۱۳۵۹) از طرف نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل، دلایل واهی زیر پا گذاشتن قرار داد ۱۹۷۵ الجزایر و شروع جنگ بیان شده است. در سند شماره ۱۱ نیز سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق طی نامه به رئیس شورای امنیت صریحا اعلام کرده است که عراق توافق نامه ۶ مارس ۱۹۷۵ (۱۵ اسفند ۱۳۵۳) الجزایر را فسخ کرده و از طریق حمله نظامی در پی دست یابی به حقوق خود برآمده است. این اقدام، یعنی تجاوز فراگیر به ایران، دفاع از خود نامیده شده است. در حالی که در مورخ ۱۱ فوریه ۱۹۷۹ (۲۲ بهمن ۱۳۵۷) عراق با اعزام عناصر و واحدهای نظامی به مرزهای جنوب و جنوب غربی استان خوزستان و نیز کردستان با هدف اجرای عملیات خرابکارانه و کمک به گروه های ضد انقلاب، عملا قرار داد ۱۹۷۵ را فسخ کرده بود. صدام حسین رئیس جمهور عراق نیز در نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ (۴ مهر ۱۳۵۹)، یعنی روز پنجم حمله نظامی به ایران و در حالی که ارتش او را در پنج استان ایران تا عمق و پهنه زیاد پیشروی کرده بود، خطاب به دبیر کل نوشت:

«عراق شدیداً به دنبال صلح و امنیت بین المللی است که نایستی مورد تهدید واقع شود... مایلم متذکر شوم آنچه تاکنون انجام داده ایم متأثر از حقوق قانونی خود و اعاده آن می باشد، و علی رغم اینکه به طور منطقی جهت دست یابی به حقوق خود عمل کرده ایم، دولت ایران ناجوانمردانه علیه منافع حیاتی ما در منطقه و نیز کل جهان در جهت تشدید وضعیت اقدام کرده است، به طوری که راهی برای ما باقی نگذاشته و مجبوریم برای حفظ منافع خویش از خود دفاع نماییم!»

جالب تر از نامه صدام حسین، نامه وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل سازمان ملل در ۱۵ آگوست ۱۹۸۱ (۲۴ مرداد ۱۳۶۰) است که در مورخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۱ (۱۳ شهریور ۱۳۶۰)

به عنوان سند شورای امنیت منتشر شد. در این نامه قوی ترین دلیل برای متجاوز بودن ایران اظهارات مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اعلام شده است. این اظهارات که در روزنامه لوماتن فرانسه در مورخ ۱۳ آگوست ۱۹۸۱ (۲۲ / ۵ / ۱۳۶۰) چاپ شده، چنین است: «به عنوان یک گروه اعلام می داریم که رهبران مذهبی مسئول جنگ علیه عراق می باشند. ما نوارهای کاست مستندی را از اقدامات تحریک آمیزی که آنها علیه عراقی ها دستور داده اند در اختیار داریم.» استناد وزیر خارجه عراق به اظهارات رهبر سازمانی است که فراگیرترین اقدامات تروریستی را علیه مردم کوچه و بازار، نخبگان، امامان جمعه و جماعت و مقامات سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی در نیمه اول سال ۱۳۶۰ انجام داده و عده بسیاری را به شهادت رسانده است. رئیس جمهور، نخست وزیر، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان، نمایندگان مجلس و... از آن جمله بوده اند. سازمان مجاهدین خلق علاوه بر همکاری اطلاعاتی و جاسوسی با دولت و ارتش عراق، از سال ۱۹۸۶ (۱۳۶۵) عملاً در کنار ارتش عراق به عملیات نظامی علیه رزمندگان ایران مبادرت ورزید و خسارات زیادی به ملت ایران وارد کرد.

در زمینه بهانه جویی برای تجاوز به ایران، مقامات عراق در نامه خود به سازمان ملل حمله ایران به مناطق مسکونی عراق را دلیل باطل اعلام کردن قرار داد ۱۹۷۵ عنوان کرده اند. در حالی که نه قبل از جنگ و نه پس از شروع جنگ، به رغم حملات وسیع موشکی و هوایی عراق به شهرهای اهواز، دزفول، اندیمشک، خارک و... که برخی در عمق ۲۰۰ کیلومتری مرز مشترک دو کشور قرار داشتند، ایران کوچک ترین اقدامی در مقابله به مثل برای حمله به مناطق مسکونی عراق ننمود؛ فقط از اسفند ۱۳۶۳ و پس از آن که رهبران عراق حمله به شهرها را تا تهران و سایر شهرهای کشور گسترش دادند و کوشیدند و از آن به عنوان ابزاری مؤثر در تسلیم کردن اراده ملت و دولت ایران بهره گیرند، به مقابله به مثل در سطح محدود روی آورد. بنابراین، رفتار و مواضع رهبران عراق - که بر پایه دروغ و فریب و ادعا استوار بود - بدیهی ترین موضوعات جنگ همچون تجاوز به ایران را شامل می شد. آنها ایران را شروع کننده جنگ اعلام می کردند و در نامه های خود به ارکان سازمان ملل، می کوشیدند این دروغ را واقعیت جلوه می دهند. اما سرانجام و البته بسیار دیر، خاور پرز دکوئیار دبیر کل وقت سازمان ملل، در پی مأموریتی که شورای امنیت درباره تعیین متجاوز به وی محول کرده بود، در ۹ دسامبر ۱۹۹۱ (۱۸ آذر ۱۳۷۰) گزارشی درباره ی اجرای قطعنامه ی ۵۹۸ تسلیم شورای امنیت کرد. در بند ۶ این گزارش آمده است: «رویداد برجسته ای که تحت عنوان موارد نقض حقوق و مقررات بین الملل بدان اشاره

کردم، همانا حمله ی ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) علیه ایران است که بر اساس منشور سازمان ملل متحد، اصول و قوانین شناخته شده ی بین المللی یا اصول اخلاقی بین المللی قابل توجه نیست و موجب مسئولیت مخاصمه است.»

رویکرد دروغ و فریب، جنبه های دیگری از نامه نگاری های مقامات عراقی با سازمان ملل را شامل می شود. به عنوان مثال، برخی اسناد عراق به جزایر سه گانه تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی پرداخته و به عنوان جزایر عربی، خواستار عقب نشینی ایران از آنها شده است. این جزایر هنگام تجاوز هم به عنوان اهداف عراق عنوان شد و به ریشه های تاریخی مالکیت ایران به جزایر کم ترین توجهی نشد. اما از سوی دیگر، عراق کویت را استان نوزدهم خود می دانست و حتی بر اساس این ادعا پس از پایان جنگ با ایران، به کویت تجاوز کرد و تمام ملیت ها و دولت های منطقه را بهت زده کرد. زیرا کویت از لحاظ مالی، پشتیبانی و جغرافیایی، عراق را در جنگ علیه ایران به طور گسترده یاری داده بود.

دروغ دیگر عراقی ها در اسناد سازمان ملل، که رسانه های غربی و به خصوص رسانه های صهیونیستی به آن دامن می زدند، موضوع خرید سلاح های اسرائیلی توسط ایران است. مقامات عراقی با این ادعای کذب در صدد مشروعیت بخشیدن به تجاوز خود و دادن شمول به اهداف خود مبنی بر حمایت از فلسطین و مقابله با اسرائیل بودند. اما همگان در عالم، و به خصوص دول عربی منطقه می دانستند که سخت ترین و صادق ترین دشمن اسرائیل، جمهوری اسلامی و رهبری آن بوده است. استنادات عراق در ادعاهایش درباره خرید سلاح های اسرائیلی، رسانه های امریکایی، اروپایی و اسرائیلی بودند عراق در حالی چنین ادعایی می کرد که تجاوز ارتش عراق به ایران، مرگ ده ها هزار نفر و بی خانه مان شدن بیش از دو میلیون نفر و صدها میلیارد خسارت به ایران انقلابی را سبب شده بود که همین افزایش امنیت اسرائیل و کاهش فشار احتمالی بر این رژیم را در پی داشت: نکته مهم آن که، تعداد ایرانیان مسلمان بی گناه که با بی رحمی های عراق در سال اول تجاوز ارتش عراق (شهریور ۱۳۵۹ تا شهریور ۱۳۶۰ - سپتامبر ۱۹۸۰ تا سپتامبر ۱۹۸۱) کشته شدند، از کل کشته شدگان فلسطینی در تجاوز صهیونیست ها از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۸۰ (۱۳۲۷ تا ۱۳۵۹ شمسی)، بیش تر بود.

سند سازی های دروغین رژیم عراق جنبه های دیگری نیز داشت و مقامات عراقی در صدد بودند تا مهم ترین نهاد حقوق بین المللی، و نیز در سطح رسانه ها، نخبگان، دولت مردان و افکار عمومی کشورهای منطقه، حقایق جنگ و رویدادهای آن را به نفع

خود و به ضرر ایران رقم بزنند. این جنبه ها عبارت بودند از:

- شکنجه و اعدام اسیران جنگی

- حملات اختیاری از مناطق اشغالی ایران

- بهانه قرار دادن حمله اسرائیل به جنوب لبنان و اشغال آن در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱ شمسی) برای عقب نشینی از خاک ایران، با ادعای هدف کمک به فلسطینیان در مقابل اسرائیل.

و...

و بالاخره اسناد عراقی سازمان ملل، اطلاعیه های ارتش عراق و اظهارات و مکتوبات مقامات عراقی، توأم، با فحاشی، اهانت و ناسزا به مقامات و مسئولان و نهادهای ایرانی بوده است. این بخش از اسناد، سطح سندهای سازمان ملل را از سطح ملی به یک منشأ فروملی و گروه یاغی تقلیل داده است.

بخش دیگر اسناد، بیانیه ها و قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل است که در روند جنگ و مقاطع تعیین کننده درگیری صادر شده و بر ماهیت، گسترش، سمت و سو و طولانی شدن آن اثر گذاشته است. اعضای دائم شورای امنیت علاوه بر رفتار در کسوت حقوقی شورای امنیت، در جایگاه ابرقدرتی نیز با تحریم ها، انسداد مجاری تهیه سلاح و حتی کالاهای اساسی، تأثیر گذاری بر بازار، قیمت و تولید و صدور نفت ایران، و نیز تجمع متحدین خود در چگونگی رفتار با ایران و تسهیل در روابط با عراق، صدام حسین را در طول دوران جنگ یاری دادند.

رویکرد جانبدارانه شورای امنیت سبب شد که کلیه قطعنامه های صادره در طول جنگ، با هدف فشار بر ایران و حمایت از عراق انجام شود؛ و عدم پذیرش این قطعنامه ها توسط ایران، فشار بیش تر بر جمهوری اسلامی، و افزایش همگرایی عراق با شورای امنیت را در پی داشته باشد. از این رو در اسناد، انزوا و محکومیت ایران و برعکس، مقبولیت عراق بیش تر نمایان است. چرا که ۸ سال شورا در مقابل ایران و بی توجه به منشور، به صدور قطعنامه مبادرت ورزید. به عنوان مثال، در حالی که سازمان ملل پس از آتش بس، در سال ۱۹۹۱ (۱۳۷۰) عراق را متجاوز اعلام کرد، در مهر ماه ۱۳۵۹، پس از تجاوز عراق، شورای امنیت در قطعنامه ۴۷۹ (۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ - ۷ مهر ۱۳۵۹) خود حتی حاضر نشد از عراق بخواهد که به مرزها برگردد. اعلام متجاوز بودن رژیم صدام حسین که هیچ! شورا فقط از طرفین خواست که از به کار بردن بیش تر زور خودداری

ص: ۱۷

ورزند. این موضع شورای امنیت به مدت ۲۱ ماه ادامه داشت و شورا در این مدت هیچ تغییر موضعی نداد و هیچ قطعنامه ای صادر نکرد؛ اما آن گاه که ایران توانست طی ۹ ماه با اجرای چهار عملیات ثامن الائمه در ۵ / ۷ / ۱۳۶۰ (۲۷ سپتامبر ۱۹۸۱) طریق القدس در بیت المقدس در ۲۳ / ۹ / ۱۳۶۰ (۱۴ دسامبر ۱۹۸۱) فتح المبین در ۲ / ۱ / ۱۳۶۱ (۲۲ مارس ۱۹۸۲) و بیت المقدس در ۱۰ / ۲ / ۱۳۶۱ (۳۰ آوریل ۱۹۸۲) بخش اعظم مناطق اشغالی را آزاد کند، شورا با مشاهده در خطر قرار گرفتن موقعیت نظامی و سیاسی عراق، قطعنامه ۵۱۴ را در ۱۲ جولای ۱۹۸۲ (۲۱ تیر ۱۳۶۱) صادر کرد و همچون قطعنامه ۴۷۹ بار دیگر از طرفین خواست که از به کار بردن زور خودداری کنند. مزید بر این، از طرفین خواست که در مرزهای بین المللی متوقف شوند؛ امری که باید در قطعنامه ۴۷۹ مورد توجه قرار می گرفت. شورا در هدف گذاری هر دو قطعنامه منافع و مصالح عراق را مرجح دانست و به رغم اینکه طبق مفاد منشور و وظایف شورا در حفظ نظم و امنیت و برقراری صلح جهانی و منطقه ای موظف به تأمین حقوق ایران و تنبیه متجاوز بود، به آن اهتمام نورزید. جهت گیری شورا در این دو قطعنامه اصلی ترین عوامل طولانی شدن جنگ به شمار می رود. شورا با بی توجهی به تجاوز عراق در صدور قطعنامه ۴۷۹، سبب طولانی شدن جنگ تا تیر ماه ۱۳۶۱ گردید و در این زمان نیز با صدور قطعنامه ۵۱۴ و بی توجهی به حقوق ایران و عدم تضمین صلح و امنیت در مرزهای ایران و عراق، موجبات ادامه جنگ را به مدت ۶ سال دیگر فراهم آورد.

شورای امنیت حتی در صدور قطعنامه ۵۹۸ (۱۹۸۷)، که به دلیل فشار نظامی ایران و احتمال سقوط آخرین خطوط دفاعی عراق صورت گرفت، حاضر نشد به وظیفه خود عمل نموده و با لحاظ کردن حقوق مادی و معنوی ایران به عنوان متغیر اصلی و مؤثر بر اختتام نزاع، به غائله خاتمه دهد. رویکرد شورا در قطعنامه ۵۹۸ بیش تر سیاسی بود تا حقوقی، و نیز بستر سازی برای مداخله مستقیم امریکا در جنگ. اتفاقا پس از تصویب قطعنامه ۵۹۸، ارتش امریکا وارد خلیج فارس شد و به درگیری نظامی مستقیم با رزمندگان ایران پرداخت. ورود امریکا به صحنه درگیری به نفع عراق، مغایر با مفاد و روح قطعنامه ۵۹۸ بود.

بنابراین، اسناد سازمان ملل بعضا جنگ طلبی ایران و صلح طلبی عراق را به نمایش می گذارد، در حالی که ایران به دلیل بی توجهی شورای امنیت و ناتوانی در دسترسی به حقوق مادی و معنوی خود، حاضر نبود اراده ظالمانه شورا را بپذیرد و متقابلا عراق به دلیل ناتوانی در مقابل ایران و عدم دستیابی به اهداف تجاوز، همواره قطعنامه های شورا

را می پذیرفت. از این رو در مدت ۸ سال، بیانیه ها، قطعنامه ها و مواضع اعضای شورا، در جهت فشار بیش تر روی ایران و جانبداری از عراق، استمرار داشت. نتیجه ی این رویه شورا، صحنه گذاشتن روی مواضع و رفتار عراق بود. این نکته، از کلیه اسناد قابل درک است.

سازمان کنفرانس اسلامی نیز از مشی شورای امنیت و جانبداری از عراق تبعیت می کرد و حاضر نبود به موضوع تجاوز، غرامت و تنبیه متجاوز ورود کند. از این رو استناد مکاتبات عراق به مصوبات سران این سازمان و نیز نشست وزیران خارجه آن، بر وزن دیپلماسی صلح طلبی عراق و استنکاف ایران از آن افزوده است.

علاوه بر این، شورا در قطعنامه های خود هیچ گاه حاضر نشد عراق را به دلیل گسترش جنگ به مناطق مسکونی، عرصه های اقتصادی و تجاری و همچنین راه اندازی و تشدید جنگ نفتکش ها و کاربرد سلاح های شیمیایی تقبیح نماید و در قطعنامه های مرتبط با چنین اقداماتی به کلی گویی و رویکرد اخلاقی، به توصیه و درخواست روی آورد و از برخورد آمرانه - که کار ویژه اصلی و وظیفه ذاتی آن است - خودداری ورزید. این مواضع و رویکرد، به منزله نادیده گرفتن ورود عراق به حوزه های ممنوعه در هنگام جنگ ها و بازگذاشتن دست او برای مقابله با ایران به نحوه دلخواه بود. نکته حائز اهمیت آن است که عراق پس از استفاده گسترده از سلاح شیمیایی در جنگ، با نامه نگاری درباره اسیران عراقی و سایر موضوعات، در صدد فرافکنی مسئله و انحراف از آن برمی آمد و رفتار شورا نیز این حربه را با تأثیر همراه می ساخت.

موضوع دیگری که از مطالعه اسناد مستفاد می شود، کم تحرکی دیپلماسی جمهوری اسلامی و پر کنش بودن دیپلماسی عراق است. به این عدم توازن، پوشش رسانه ای جهانی و نیز حمایت سیاسی و دیپلماسی ابر قدرت ها، قدرت های بزرگ و سازمان های بین المللی از عراق را نیز باید افزود. انبوه خبرهای درباره مواضع عراق و پوشش و تکرار آن توسط رسانه ها و اظهارات مقامات سیاسی امریکایی، اروپایی، اعراب و...، در مقابل رویکرد اختصاری ایران در اعلام مواضع و تکرار آن و نیز کم اعتنائی رسانه های بین المللی در انتشار مواضع ایران به این عدم توازن عمق و گسترده بیش تری می داد.

کتاب حاضر، اولین جلد از مجموعه جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل است که دوره سه ساله ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۱ (۱۹۸۰) تا ۱۹۸۲ را شامل می شود. جلد های بعدی این مجموعه به تدریج آماده و منتشر می شود و در اختیار محققان، پژوهشگران و علاقه مندان به مباحث دفاع مقدس قرار خواهد گرفت. با آن که کار جمع آوری، ترجمه، رفع نواقص، آماده سازی و سایر امور مربوط به انتشار این

مجموعه پس از پایان جنگ آغاز شد، اما بنا به عللی از تسریع در چاپ آن اجتناب گردید. از جمله علل مهم این مسئله، اکراه از انتشار اسناد عراق (با توجه به توصیفی که از این اسناد در همین مقدمه شد) در درون جامعه ایران و نیز تعداد کمتر مکاتبات ایران با سازمان ملل و شورای امنیت نسبت به عراق بود. اما گذر زمان و اعلام حقانیت جمهوری اسلامی ایران در گزارش دبیر کل سازمان ملل و نیز سقوط دولت عراق و پذیرش متجاوز بودن حکومت صدام حسین در سطح جهان و نیز اهمیت مکاتبات ایران و عراق در پژوهش های سیاسی و نظامی جنگ، مرکز را بر آن داشت که به چاپ این مجموعه در سطح محدود و بیش تر با هدف پاسخ گویی به نخبگان و محققان اقدام نماید. ان شاء الله با انتشار این مجموعه مرکز اسناد دفاع مقدس، منبع مهم دیگری را به تاریخ و ادبیات دفاع مقدس خواهد افزود.

حسین اردستانی

خرداد ۱۳۸۷

ص: ۲۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۳۹۱۵

- ۲۹ آوریل ۱۹۸۰ (۹ اردیبهشت ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۸ آوریل ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

عطف به یادداشت ۱۶ آوریل ۱۹۸۰ به پیوست متن تلگراف آقای صادق قطب زاده وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل سازمان ملل را ارسال می نمایم.

پیوست

تلگرام مورخ ۲۵ آوریل وزیر امور خارجه ایران خطاب به دبیر کل

اخیرا پیامی برای جناب عالی ارسال کردم که در آن توجه شما را به خطرهای اقدامات تحریک آمیز رژیم بعثی عراق علیه ایران جلب نمودم. در آن متن، محترمانه از شما درخواست کردم که دستور تحقیق درباره نقض حقوق بشر و دیگر اقدامات تحریک آمیز عراق را بدهید.

اکنون، مایلم توجه جناب عالی را به تجاوزات نظامی ایالات متحده علیه ایران جلب نمایم. این تجاوز بی شرمانه که رئیس جمهوری ایالات متحده آن را به عنوان «اقدام بشر دوستانه» توصیف کرده، نهایت سوء استفاده از گفتار، توسط یک دولت است. ما به طور قطع از تمامیت ارضی کشورمان و نیز حقانیت انقلابمان دفاع می نمایم.

با وجود این، مایلم توجه شما را به مسئولیت کاری خود جلب نمایم که درباره این اقدام تجاوزگرانه، علیه یک کشور عضو سازمان تحقیق و افشا گردد. تسلیم در برابر اقدامات تجاوزگرانه نظامی همانند آنچه که دولت ایالات متحده علیه ایران مرتکب شد، تنها می تواند متجاوزان را تشویق و دل گرم نماید که خطری برای صلح و امنیت بین المللی است.

ص: ۲۱

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۵ / ۲۰۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۳۹۱۸

- ۳۰ آوریل ۱۹۸۰ (۱۰ اردیبهشت ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۹ آوریل ۱۹۸۰، نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق را خطاب به جناب عالی ارسال می دارم

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

نامه مورخ ۲ آوریل ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

مایلم درباره اظهارات آقای ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری ایران که در شماره ۱۵۱ نشریه النهار العربی و الدولی مورخ ۲۴ مارس ۱۹۸۰ منتشر شده مبنی بر اینکه ایران سه جزیره اعراب را مسترد نخواهد کرد و به دولت های عرب (ابوظبی، قطر، عمان، دوبی، کویت و عربستان سعودی) ارتباطی ندارد بلکه به ایران مرتبط می باشد، به موارد ذیل اشاره نمایم:

اظهارات فوق مؤید سیاست ایران به منظور دائمی نمودن اشغال غیر قانونی سه جزیره عربی (تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی) است. این مسئله تهدیدات مستقیم و دخالت آشکار در امور بین المللی یک گروه از کشورهای عضو سازمان ملل و نیز اهمیت ندادن به استقلال این دولت ها محسوب می شود. این قبیل اظهارات حرکتی جهت به وجود آوردن تنش و محرکی برای درگیری و به مخاطره انداختن امنیت و صلح جهانی در منطقه است که برخلاف اهداف منشور سازمان ملل (حفظ صلح و امنیت جهانی) خواهد بود.

دولت جمهوری عراق مایل است تأکید کند که اشغال غیر قانونی سه جزیره عربی را به رسمیت نمی شناسد و پیامدهایی را که ادامه اشغال جزایر به همراه خواهد داشت متذکر شده و خواستار عقب نشینی فوری ایران از این جزایر می باشد. همچنین این کشور باید از سیاست های توسعه طلبانه و... و نیز تهدیدات و دخالت در امور داخلی کشورهای عرب منطقه خلیج دست بردارد و به استقلال و حاکمیت آنها - که مطابق با منشور سازمان ملل و اهداف این سازمان جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی در منطقه است - احترام بگذارد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۳۹۸۷

- ۶ ژوئن ۱۹۸۰ (۱۶ خرداد ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۶ ژوئن ۱۹۸۰ جانشین نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست، متن پیام آقای صادق قطب زاده وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی را ارسال می دارم.

جمال شمیرانی - جانشین نمایندگی دائمی

پیوست

نامه مورخ ۲۶ می ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه ایران خطاب به دبیر کل

عطف به نامه آقای سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق مورخ ۲ آوریل که به عنوان سند شورای امنیت (S / ۱۳۹۱۸) منتشر شد، مایلیم نکات ذیل را به اطلاع برسانم.

از زمانی که جمهوری اسلامی در ایران تشکیل شد دولت عراق روش خصمانه ای علیه این حکومت نوپا در پیش گرفته و سیاست تحریک آمیز و خراب کاری مداومی را علیه ایران آغاز کرده است.

نامه ای که از سوی وزیر امور خارجه عراق ارسال شد، مؤید تلاش دیگری است که در این زمینه صورت گرفته است و از نظر سیاسی صرفا تحریک آمیز می باشد که نشان دهنده ی عدم درک واقعی آنها از سابقه تاریخی این جزایر می باشد. عراق تقریبا سکوت هشت ساله خود را شکسته و این موضوع را جدیدا به راه انداخته است و حاکی از نیات واقعی دولت عراق است که در پشت این پرده پنهان شده است. از نظر ما رژیم عراق، ادامه دهنده راه اسرائیل است و در موقعیتی نیست که افکار آن از سوی کشورهای خلیج فارس مورد حمایت واقع شود.

فرصت آن نیست که به بررسی کامل حقانیت ایران در این موضوع پردازیم و تنها متذکر می شوم سه جزیره ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک در طول تاریخ، جزء لاینفک ایران بوده است. کتب معتبری وجود دارد که دارای اسناد و نقشه های رسمی است و از حاکمیت ایران بر این جزایر شهادت می دهد.

وقتی که نیروهای بریتانیا در سال ۱۹۷۱ از خلیج فارس عقب نشینی کردند، ایران حاکمیت خود را بر این جزایر مجددا تثبیت کرد. بنابراین آنچه از سوی وزیر امور خارجه

عراق "اشغال غیر قانونی" توصیف شد، چیزی جز تثبیت حاکمیت ایران در بخشی از سرزمین خود نیست.

ایران همیشه موضوع جزایر را به عنوان مسئله میان ایران و اعراب مورد ملاحظه قرار نداده، بلکه آن را مسئله میان ایران و استعمار بریتانیا مورد توجه قرار داده است. سیر طبیعی عقب نشینی نیروهای بریتانیا از خلیج فارس، تثبیت مجدد حاکمیت ایران بر این جزایر می باشد که حالت رسمی این موضوع است. بنابراین ستیزه جویی عراق همان طور که قبلا نیز بیان کردم، چیزی جز تلاش دیگر جهت تفرقه نیست. این در حالی است که منطقه نیاز وسیعی به همکاری واقعی دارد.

در حالی که جمهوری اسلامی ایران در دفاع از سرزمین خود ثابت قدم است، مایلیم در این جا تأکید کنم که سیاست خارجی ایران تحکیم اصل احترام به استقلال و تمامیت ارضی هر عضو از جامعه بین المللی می باشد. این اصل معنای خاص و اهمیت زیادی میان روابط ما با کشورهای مسلمان دارد.

صادق قطب زاده - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۰۰۴

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۵ / ۳۰۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۰۲۰

- ۲۵ ژوئن ۱۹۸۰ (۴ تیر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما عطف به سند NV / ۸۰ / ۳۱ که بنا به درخواست نمایندگی دائمی ایران، همراه با متن تلگرام وزیر امور خارجه ایران خطاب به جناب عالی منتشر شد، بنا به اطلاع دولت متبوعم خاطر نشان می سازم ادعاهایی که در این تلگرام ابراز شده نشان دهنده دخالت آشکار و غیر قابل قبول در امور داخلی عراق است.

در تلگرام ایران ادعاهای بی اساس صورت گرفته که دولت متبوعم اصول حقوق بشر را به طور فاحش نقض کرده و به این مضمون آمده است: «تبعید هزاران ایرانی و شهروند عراقی با اصلیت ایرانی از مرز به سوی ایران» در حالی که مشکل است تصور کنیم، چرا بازگشت شهروندان به کشور خودشان می تواند تحت عنوان وضعیت پناهندگان مورد

ص: ۲۴

ملاحظه قرار گیرد. به خاطر داشته باشید که مردم عراق از بدو تولد در بیمارستان، شناسنامه دارند و به راحتی این امکان این کسانی که در جست و جوی بی خانمان ها و پناهندگان در کشورشان هستند، فراهم است. به ویژه در مورد ایرانی ها که همیشه از سوی همسایه عراقی شان مورد استقبال قرار گرفته و کسانی هستند که از نظر روابط تاریخی، فرهنگی و مذهبی بسیار نزدیکند. با وجود این هیچ دولتی در دنیا نمی تواند سیاست های مهاجرت نداشته باشد. و نمی توان انتظار داشت که از اقدامات... و غیر قانونی که توسط مهاجران خارجی در مرزهایش صورت می گیرد و صلح و امنیت داخلی و آسایش شهروندانش تهدید می شود، چشم پوشی نماید. ایرانیان عراق، اقدامات... تروریستی و تحریک آمیزی را با پشتیبانی کامل دولت ایران مرتکب شده اند. این اقدامات... ناجوانمردانه از جمله بمب گذاری، گلوله باران، آتش سوزی و مسموم سازی به خسارت جانی بسیار مردم بی گناه از جمله کودکان، دانشگاه ها، شهرها و روستاها بر اثر آن معلول، از کار افتاده و مجروح شده اند. این اقدامات با تمجید آشکار مقامات رسمی ایران مواجه شده است که مکررا و آشکارا مردم را جهت سرنگونی دولت با عنوان به اصطلاح "انقلاب اسلامی" فریب می دهند.

یک بار دیگر با توجه به "نقض... اصول حقوق بشر"، دولت ایران خود را در نقش سخن گوی مبلغ مذهبی به اصطلاح "اکثریت شیعه" عراق قلمداد نموده که "قلع و قمع سیستماتیک" را علیه همین "اکثریت" مرتکب می شود.

پر واضح است، که یکی از عمده ترین سیاست های دولت عراق جدایی کامل میان امور دولت و مذهب می باشد. این تنها سیاستی است که مطابق با حقوق بشر و آزادی های اساسی جهان کنونی است.

از سوی دیگر، با نگرش به صحنه ایران علی رغم آنچه ادعا می شود، با واقعیت متفاوت است. مذهب اسلام تحریف و با نظرهای فرقه ای کوتاه بینانه تا حد زیادی با تبعیضات سیستماتیک بر اساس نژاد و مذهب مخلوط شده است. دولت ایران نمی تواند تحت لوای دورنمای شکوفایی مذهبی پناه گیرد، زیرا افکار عمومی جهان روشن ضمیر را نمی توان با حقوق بشری که از انسان ها به عنوان گروگان جهت امیال سیاسی بهره برداری می کند، فریب داد که مقامات عالی رتبه ایران نیز بعدها بر آن صحنه گذاشتند.

در واقع، به رغم آنچه که دولت ایران ادعا می کند، نمی تواند سیاست های نژادی و تبعیض آمیز خود را دفاع از اقلیت های قومی و مذهبی عراق پنهان سازد. زیرا به طور

سیستماتیک در جهت تخریب اقدام نموده که این قبیل اقلیت ها نیز خواستار شناسایی حقوق مذهبی و نژادی خود هستند. دولت ایران نمی تواند منکر شود که مقاماتش، با استانداردهای توافق شده بین المللی جهت محاکمات و رفتار با اسیران هماهنگ نیستند. در واقع شایع است که مکاتبه ایران به مذاکرات جلسه بیست و هشتم کمیسیون حقوق بشر مرتبط می باشد که گفته شده در آن به اصطلاح "اقدام مشابهی" رخ داده است که این مکاتبه به آن مربوط است. با توجه به سابقه آن بحث که توسط رژیم آغاز شده بود و نیز ادعاهای بی اساس مشابه آن، وقتی که طرح های تبلیغاتی آنها کشف شد، کاملاً توسط این کمیسیون رد گردید...

به طور کلی سیاست های داخلی و خارجی عراق به ویژه در زمینه حقوق بشر روشن و مشخص است و نیاز به دفاع ندارد. رعایت حقوق بشر توسط دولت متبوع و تبعیت همیشگی از اصول و قوانین حقوق بین المللی و رفتار با غیر نظامیان دیگر نیازی به شواهد ندارد و مطمئناً این دولت ایران است که به صورت دیگری عمل می نماید. مقامات ایران به جای مداخله در امور داخلی سایر کشورها، باید از تاریخ درس بگیرند که نهایت طرح های بلند پروازانه و خیالی، به رسوایی و فلاکت منجر می شود. آنان را نصیحت می کنیم که با اعتقادات و توان مردم ایران بازی نکنند و آن را منحرف سازند و بگذارند در خانه خودشان مصرف شود و با همسایگانیشان نیز همکاری نمایند.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

سند شماره ۰۰۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۰۷۰

- ۲۳ جولای ۱۹۸۰ (۱ مرداد ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۳ جولای ۱۹۸۰ کاردار موقت ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست متن تلگرام آقای صادق قطب زاده وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران را خطاب به جناب عالی ارسال می دارم.

جمال شمیرانی - کاردار موقت

پیوست

تلگرام مورخ ۲۳ جولای ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه ایران خطاب به دبیر کل

از زمان برقراری جمهوری اسلامی ایران، دولت عراق سیاست خصومت آمیز شرورانه را

علیه ایران در پیش گرفته است. ستیزه جویی عراق جهت تضعیف ثبات جمهوری نوپای ایران، شکل دیگری به خود گرفته است. تاخت و تازها به پایگاه ها و روستاهای مرزی ایران توسط بخشی از نیروهای نظامی عراق که در امتداد مرز آرایش گرفته اند، آغاز شده است. رژیم بعث به طور سیستماتیک از عناصر خرابکار در استان های خوزستان و کردستان - که تاکنون خسارت جانی و مالی زیادی را وارد ساخته اند - حمایت کرده و به آنها کمک می نماید. یک ایستگاه رادیویی که در عراق است در برنامه های روزانه خود با ادعاهای کینه توزانه و نادرست علیه رهبریت ایران سم پاشی می کند. این اقدامات بدون شک نقض آشکار حاکمیت ایران و مغایر با اصول منشور سازمان ملل است.

در هر حال، به منظور ارزیابی جناب عالی از علل ستیزه جویی دولت عراق در طرح ریشه کن کردن هزاران هزار شیعه ایرانی الاصل عراق، تصمیم گرفتم این نامه را برای شما بنویسم.

تا حال حاضر در حدود ۴۰۰۰۰ نفر از مردمان، زنان و کودکان بی گناه توسط دولت بغداد در یک وضعیت غیر انسانی رانده شده اند. مردم از دسترسی به اموال و پس اندازهای منقول و غیر منقول خود در طی دوران زندگی خود به دست آورده اند، محروم شده و در موارد بسیاری نیز کودکان از والدینشان و زنان از همسرانشان جدا شده اند.

تعداد زیادی از کسانی که مجبور به ترک خانه خود شده اند، فرزندان ایرانی بودند که قبلاً به عراق مهاجرت کرده و از آن زمان هویت و تابعیت عراقی به دست آورده اند. بنابراین اخراج بسیاری از آنها موجب از دست دادن هویت و تابعیت خود می باشد. تا به حال هیچ گاه دولت عراق علت اخراج شیعیان را توضیح نداده است و آنها از حداقل حقوق قانونی خود نیز بی بهره مانده اند. جای تعجب نیست که با عدم وجود اهرم بین المللی بازدارنده، اخراج دسته جمعی از عراق ادامه یابد.

آقای دبیر کل در حالی که نمونه های مشخص از موارد نقض حقوق بشر جهت تبلیغات و توجه جهانیان منتشر شده، مواردی از نقض آشکار حقوق بشر نیز وجود دارد که مورد بی اعتنائی زیادی واقع شده است.

مشکل پناهندگان به عنوان پدیده ی جدید در روابط بین المللی مطرح شده است. اخراج دسته جمعی پناهندگان از عراق، بخشی از این حوادث جدید ناعادلانه و ناخوشایند است. رفتار وقیحانه این چنینی که یکی از اعضای جامعه بین المللی به مقیاس وسیعی مرتکب شده است به تدریج عامل بی ثباتی در منطقه خواهد شد که توجه سازمان ملل باید به آن معطوف شود.

تاکنون دولت ایران تلاش نموده از این پناهندگان حمایت کند و محل سکونت برای آنان

فراهم سازد، با اینکه این قبیل تلاش‌ها، از مسئولیت‌های اصلی سازمان ملل است که نباید از تلاش‌هایی که جهت جلوگیری از این مسئولیت مهم صورت می‌گیرد، غافل شد.

صادق قطب زاده - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۰۰۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۱۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۵ / ۴۰۴

- ۲۱ آگوست ۱۹۸۰ (۳۰ مرداد ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۹ آگوست ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

عطف به سند S / ۱۳۹۸۷ مورخ ۶ ژوئن ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه ایران خطاب به جناب عالی، احتراماً بنا به اطلاع دولت متبوعم خاطر نشان می‌سازم، این استدلال‌ها که در پیام مذکور آمده است، نمی‌تواند حق و حقوقی را ثابت کند. در ابتدا گفته شده که دولت متبوعم به دلیل نگرش خصمانه‌ای که علیه رژیم جدید ایران دارد، جمهوری اسلامی ایران را به رسمیت نشناخته است. بر عکس همان‌طور که قبلاً خاطر نشان ساختم که در فرصت دیگری توضیح دهم، دولت متبوعم برای دولت جدید ایران یادداشتی ارسال کرد و در آن اهداف دوستانه خود را به جهت ایجاد روابط برادرانه نزدیک و همکاری با مردم و کشورهای همسایه به ویژه با ایران، بر اساس احترام به حاکمیت، عدم دخالت در امور داخلی و احترام به آرزوهای قانونی مردم بر این اساس اصولی که از طریق اراده آزادی خواهانه خود برگزیده اند، ابراز نمود. اهداف مذکور را عالی‌ترین مقامات عراق، در فرصت‌های مختلف مورد تأکید قرار داده اند. برای مثال به صورتی که در اعلامیه پان عربی که در ۲۰ جولای ۱۹۸۰ در بغداد منتشر شد، رئیس جمهوری عراق آقای صدام حسین صریحاً بر آن صحه گذاشته است. بر عکس، اعمال و اظهارات دولت ایران منفی و خصمانه بوده است که کاملاً از اخلاق و قانون تهی می‌باشد.

وزیر امور خارجه ایران استدلال می‌کند که نظر ما درباره جزایر (ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک) در خلیج عربی [فارس] "نشانه عدم درک کامل" است و سابقه تاریخی جزایر را که در اسناد و نقشه‌های رسمی معتبر کتابخانه‌ای، بر حاکمیت بلامنازع ایران بر این جزایر گواهی می‌دهد، نادیده گرفته ایم و آنچه که توسط وزیر امور خارجه ما در

سند ۱۳۹۱۸ S/ تحت عنوان "اشغال غیر قانونی" توصیف شده است، وی آن را چیزی جزء حاکمیت ایران بر بخشی از خاکش می داند که مورد تأکید قرار داده است.

اگر نظری اجمالی به دلایل قانونی بیفکنیم می توان خاطر نشان ساخت که در هیچ مقطعی از تاریخ هیچ یک از این جزایر تحت حکومت ایران نبوده است. واقعیت این است که بریتانیا جزایر مذکور را به طور جداگانه اشغال نکرده است. آنها در سال ۱۸۱۹ وقتی که از جزایر کواسیم (Kwassims) دفاع می کردند رأس الخیمه را نیز اشغال کردند. این سه جزیره از سال ۱۷۵۰ بخشی از سرزمین رأس الخیمه بوده و تا سال ۱۸۶۶ بدون هیچ انقطاعی به همین صورت باقی ماند تا وقتی که میان امارات شارجه و رأس الخیمه تقسیم گردید و حکومت بر آن ادامه یافت تا اینکه به دست نیروهای نظامی ایران در ۳۰ نوامبر ۱۹۷۱ اشغال غیر قانونی شد.

همین طور در مورد دلیل کتاب خانه ای معتبر درباره نقشه ها و اسناد می توان گفت که تنها به کیس پالمز (Case of Palms) معرف نیاز است. همچنین در دادگاه دائمی داوری در سال ۱۹۲۸ در این مورد تصمیم گیری شده است که می توان مراجعه کرد. به طور کلی خاطر نشان می گردد که تصدیق نقشه ها به عنوان مدرکی برای حل مناقشه ارضی و مرزی با احتیاط زیاد و محتاطانه باید مورد ملاحظه قرار گیرد. زیرا منابع اطلاعات طراحان آنها معمولاً ناشناخته است و داوری در مورد مناقشه مربوطه باید بر اساس حقایق مربوطه و اصل و منشأ موضوع حل و فصل شود. بنا به درخواست، وقتی که شورای امنیت در دسامبر ۱۹۷۱ جهت بررسی موضوع اشغال جزایر تشکیل جلسه داد، نماینده ایران به وضوح نتوانست اثبات کند که جزایر از نظر واقعیت تاریخی بخشی از ایران بوده است.

در مورد حاکمیت، اگر استدلال کنندگانش این منظور را داشته باشند که یک دولت بتواند ادعاهای ارضی نماید و با استفاده از نیروی نظامی و با زور به اشغال آن سرزمین ادامه دهد، این واقعا بسیار عجیب و حداقل ساده لوحی است و به طور قطع قانون نادرستی است.

این قبیل نگرش نشانه نقض کامل قوانین ثابت موجود حقوق بین المللی درباره مالکیت ارضی است. از آن قوانینی که اطلاع داریم مجوزی نمی یابیم که سرزمینی را با زور تصاحب کنیم. در اینجاست که ایجاد سؤال می کند و به تعجب وامی دارد که آیا این ایران است یا عراق که دنباله رو اسرائیل است، به صورتی که وزیر امور خارجه ایران در نامه اش اظهار داشته است.

همچنین بسیار جالب است که با ادامه تفسیر بیشتر قانون، ادعاهای غیر قانونی ایران بر جزایر عربی و نیز اقدام غیر قانونی ایران در اشغال آنها را ثابت می‌نماییم و آیا اعتقاد عمیق ما نبوده که حکام ایران کمترین اطلاعی از حقوق و قوانین مدرن ملت‌ها ندارند که بخواهند در روابط بین‌المللی خود استفاده کنند. به هر حال هیچ‌کس نباید طرح این دو واقعیت مهم را نادیده بگیرد. یکی اینکه وقتی که به اصطلاح انقلابیون تهران نسبت به حاکمیت بر جزایر، صریحا تأکید می‌نمایند از سوی مقامات عالی رتبه دولت ایران مطالبی عنوان می‌شود که با یکدیگر مغایرت دارد. به صورتی که رئیس‌جمهور ابوالحسن بنی‌صدر در اظهارات خود که از رادیو ریاض مورخ ۱۹ آوریل ۱۹۸۰ پخش شد و نیز اظهارات وزیر امور خارجه ایران در کنفرانس مطبوعاتی مورخ ۱ می ۱۹۸۰ (در ابوظبی) مسئله جزایر را نه ایرانی و نه عربی قلمداد کردند و آنها را برای ایرانی که متحد جهانی دنیای اسلام است خوانده که "سرزمین ایران متعلق به کلیه مسلمانان است و سرزمین اسلام متعلق به خداست".

از سوی دیگر، در این نامه، ایران به طور مشخص اعلام کرد که این کشور معتقد است، جزایر، نه مسئله‌ای میان ایران و اعراب بلکه مسئله‌ای میان ایران و استعمار بریتانیا است. این اظهارات دوگانه بوده است و با صدور انقلاب اسلامی مغایرت دارد. این دقیقاً از نظر مفهوم و پیام آن، مشابه دلیلی است که آقای امیر خسرو افشار، نماینده ایران در زمان شاه ارائه کرده است. اظهارات وی در اجلاس ۱۶۱۰ شورای امنیت که مورخ ۹ دسامبر ۱۹۷۱ تشکیل شده بود منعکس می‌باشد. بدیهی است روشی که رژیم فعلی ایران اتخاذ کرده است، خودداری از تخلیه جزایر اشغال شده است و آن چیزی جز رؤیای امپراطوری شاه نیست. این تعصب نژاد پرستی با تفوق فارسی‌های آریایی همراه شده است.

سند شماره ۰۰۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۹۰

- ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱ مهر ۱۳۵۹)

بیانیه رئیس شورای امنیت

امروز اعضای شورای امنیت درباره تشدید آخرین وضعیت میان ایران و عراق، به طور غیر رسمی مشورت و تبادل نظر کردند. آنها وخیم تر شدن روابط میان ایران و عراق و

ص: ۳۰

تشدید عملیات های نظامی را که منجر به خسارات جانی و مالی سنگینی شده است بررسی کردند.

اعضای شورا نگرانی عمیق خود را از این درگیری که به طور جدی تشدید شده، ابراز کردند و درباره تهدید خطرناک صلح و امنیت بین المللی هشدار دادند.

اعضای شورا ضمن استقبال، پشتیبانی خود را از درخواست دبیر کل از طرفین منازعه در مورخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ مبنی بر به کار گیری مساعی جمیله جهت حل و فصل درگیری، اعلام نمودند.

اعضای شورا از من درخواست کرده اند که از طرف آنها از دولت های ایران و عراق بخواهم به عنوان نخستین گام جهت حل و فصل منازعه، از کلیه عملیات های نظامی و تمامی اقداماتی که می تواند به وخیم تر شدن وضعیت خطرناک فعلی بینجامد دست بردارند و مناقشه میان خود را با استفاده از ابزارهای صلح جویانه حل و فصل نمایند.

سند شماره ۰۰۸

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۵ / ۴۸۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۹۱

- ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۲ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به پیوست متن نامه آقای دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه جمهوری عراق را برای جناب عالی ارسال می نمایم.

سیب بافی - کاردار

پیوست

نامه مورخ ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۰ شهریور ۱۳۵۹) وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

شما بدون شک اطلاع دارید که عراق و ایران با میانجی گری الجزایر و در پی مذاکرات طولانی در حضور آخرین رئیس جمهوری الجزایر، آقای هواری بومدین، در تاریخ ۶ مارس ۱۹۷۵، در مورد روابط میان دو کشور به توافق دست یافتند. در این کشور توافق نامه، دو طرف تصمیم گرفتند به طور صادقانه به منظور دست یابی به حل و فصل

ص: ۳۱

نهایی و دائمی کلیه مسائل موجود میان دو کشور، با رعایت اصول تمامیت ارضی و مصونیت مرزها و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر، به موارد ذیل اقدام نمایند:

۱- جهت علامت گذاری قطعی مرزهای سرزمین خود، بر اساس پروتکل ۱۹۱۳ قسطنطنیه و صورت جلسه کمیسیون ۱۹۱۴، در مورد تعیین حدود اقدام نمایند.

۲- حدود مرزهای آبی را بر اساس خط تالوگ مشخص سازند.

۳- امنیت، صلح و اعتماد دو جانبه در امتداد مرزهای مشترکشان بازگردانده شود و همچنین خودشان جهت کنترل دقیق و مؤثر بر مرزهای مشترکشان به منظور خاتمه دادن کامل به کلیه اقدامات نفوذی و خرابکاری، اقدام نموده و به مسائل حاشیه ای اهمیت ندهند.

۴- طرفین همچنین موافقت کردند که ترتیبات فوق را به عنوان عناصر لاینفک حل و فصل جامع مورد توجه قرار دهند. بنابراین هر گونه سهل انگاری در اجرای آن طبیعتاً مغایر با روح توافق نامه الجزایر خواهد بود.

۵- به علاوه طرفین تصمیم گرفتند برای از سرگیری روابط سنتی دوستانه، حسن هم جواری، حذف عوامل منفی در روابط و تبادل نظر مداوم برای گسترش همکاری و منافع دو جانبه، اقدامات لازم را به عمل آورند.

۶- طرفین رسماً اعلام کردند که منطقه باید از هر گونه دخالت خارجی عاری باشد. همچنین موافقت کردند که وزیران خارجه دو کشور با یکدیگر ملاقات نموده و ترتیبات لازم را برای ایجاد کمیسیون مشترک ایران و عراق جهت اجرای تصمیمات اتخاذ شده در توافق نامه دو جانبه به عمل آورند. همچنین موافقت کردند که الجزایر باید به اجلاس مشترک مذکور دعوت شود. در نتیجه مذاکرات ایران و عراق در حضور و با شرکت هیئت الجزایری تشکیل شد، پیمان بین المللی مرزی و حسن هم جواری و نیز سه پروتکل و ضمیمه های آن را که در ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ در بغداد امضا شده بود و به یکی از سه پاراگراف توافق نامه الجزایر که در بالا ذکر شد مربوط می شد، ضمیمه گردید. همچنین در دسامبر ۱۹۷۵ چهار توافق نامه دیگر نیز در بغداد در مورد مرزها و مأموران عالی رتبه، قوانین دریانوردی در شط العرب، استفاده از آبراه ها و چراگاه های مرزی، همراه با مبادله نامه ها و صورت جلسه مشترک درباره سایر موارد مهم فنی که به امضا رسید، مورد تأکید قرار گرفت.

شایان ذکر است که ماده ۴ پیمان نامه مرزی بین المللی و حسن هم جواری که با صراحت در بالا ذکر شده مربوط به مواد پاراگراف ۴ قرار داد مذکور (الجزایر) بوده که به شرح ذیل می باشد:

طرفین عالی رتبه قرار داد تصریح کردند که مواد سه پروتکل و ضمیمه های آنها به ماده های ۳،۲،۱ این پیمان و ضمیمه مربوط، مرتبط بوده و شامل بخش های کاملی است که نهایی و دائمی می باشد و نمی تواند در هیچ زمینه ای و به هیچ وجه نقض گردد و شامل عناصر لاینفک حل و فصل مناقشات جهانی است. بنابراین نقض هر جزء تشکیل دهنده این حل و فصل به طور آشکار مغایر با روح توافق نامه الجزایر است.

نخستین نکته که در این باره مورد توجه می باشد اینکه در مرحله اولیه، توافق نامه الجزایر و پیمان مرزی ایران دارای مزیت بوده و از پروتکل تعیین حدود مرز آبی در شط العرب بهره می برد اما از سوی دیگر با شانه خالی کردن از تعهداتش که تحت این پروتکل در مورد روند علامت گذاری مرزهای زمینی متعهد بود دفع الوقت نمود و با تأخیر زیاد در اجرای اقدامات جهت بازگرداندن سرزمین های عراق تخطی نموده و آنها را تحت کنترل خویش حفظ کرده است. در این مهم دولت عراق این حقیقت را مورد توجه قرار داد که رژیم جدید ایران به زمان نیاز دارد تا به تعهداتش تحت این توافق نامه احترام بگذارد. به هر حال دیری نگذشت که این رژیم قدرتمندتر شد و نقض این تعهدات خود را آغاز کرد و به همین صورت هنوز ادامه می دهد. از آنجایی که قرارداد الجزایر بر اساس اصل عدم دخالت در امور داخلی دیگر کشورها تهیه شده، اما مقامات حاکم بر ایران سیاست مداخله مداوم در امور داخلی جمهوری عراق را دنبال کرده اند. قبلا نیز گزارش کاملی از این سیاست که مغایر با توافق نامه الجزایر می باشد ارائه داده ام که طی نامه مورخ ۲۵ ژوئن ۱۹۸۰ و سند رسمی مجمع عمومی و شورای امنیت منتشر شد (S/۱۴۰۲۰ - ۳۰۵ / ۳۵ / A).

از سوی دیگر در حالی که ایران در قرارداد الجزایر جهت اعاده امنیت و پذیرش مرزهای مشترکش با عراق متعهد شده و می بایست کنترل شدیدی را به منظور پایان بخشیدن به کلیه اقدامات مخرب نفوذی به کار می گرفت، اما از سوی رژیم جدید، این مفاد اصلی تنها پس از مدت کوتاهی نقض شد و این رژیم در صدد نشان دادن اقتدار خویش برآمد و به رهبران شورشیان علیه عراق پیشنهاد پناهندگی داد. یعنی پسران بارزانی جاسوس و حامیان آنها که از خاک ایران استفاده می کردند صریحا به وسیله مقامات حاکم بر ایران حمایت شده و ایران به عنوان پایگاهی جهت تهدید و دخالت در امنیت داخلی و همبستگی ملی عراق توسط معارضین قرار گرفت.

دولت ایران هرگز خودش جهت توقف خدشه به روابط حسن هم جواری میان دو کشور اقدام نکرده و با اقدامات نفوذی و خرابکاری به پاشیدن بذر نفاق پرداخته است. همچنین به غارت و چپاول به ویژه در مناطق مرزی که مغایر با روح توافق نامه الجزایر می باشد، اقدام

نموده است. از سوی دیگر، دولت ایران ماده دیگری از قرار داد مذکور را با تجاوز مکرر به مرزهای عراق، به طوری که در بالا ذکر شد، نقض کرده و از بازگرداندن این اراضی به عراق علی رغم درخواست های مکرر عراق، اجتناب نموده است و نیز ادعای جدیدی را حتی در مورد پایتخت عراق و در واقع در مورد تمامیت کشور عراق مطرح ساخته است.

بنابراین، جای تعجب نیست که دولت عراق اکنون خود را ملزم می بیند از حق قانونی اش جهت دفاع از حاکمیت خود و تمامیت ارضی و بازگرداندن اراضی اش با استفاده از زور اقدام نماید.

ملاحظه می کنید که دولت ایران کلیه راه های قانونی شناخته شده جهت حل و فصل مسائل منبث از تعهداتش را مسدود نموده است، به علاوه دولت ایران در اعلامیه ها و اقدامات مقامات مسئول خود تصریح کرده و هرگز به طور تلویحی یا صریح تردید نداشته که بیش از این خودش را در قید و بند قرارداد الجزایر قرار دهد که کلیه این موارد نقض آشکار پاراگراف چهارم پیمان مرزی بین المللی و حسن هم جواری قرار داد سال ۱۹۷۵ میان دو کشور می باشد.

بنابراین ایران تعهدات بین المللی خویش تحت موافقت نامه و پیمان مذکور را نفی کرده است. از مواد قانونی حاکم بر مرزهای ایران و عراق به ویژه شط العرب که می بایست به دولت عراق قبل از مارس ۱۹۷۵ بازگردانده می شد، سرپیچی می نماید و این رودخانه همان طور که همیشه در طی تاریخ یک رودخانه عراقی و تحت کنترل کامل و حاکمیت عراق بوده باید مجدداً تحت کنترل عراق قرار گیرد.

در این زمینه دولت عراق اعلام می نماید که روابطش با کلیه کشورهای جهان صادقانه بوده و به کلیه تعهداتش پای بند می باشد. همچنین ثابت کرده است که نمی تواند هیچ گونه تهدید و یا نقض حاکمیت و خدشه به مقام و اقتدار خود را بپذیرد و اراده اش بر این است که به خاطر حفظ حقوق قانونی اش بیشترین قربانی ها را بدهد.

همچنین دولت عراق می خواهد در این فرصت، همان طور که در گذشته نیز عمل کرده، تأکید نماید که در حفظ روابط حسنه با کلیه کشورهای همسایه به ویژه ایران پیش قدم بوده و هیچ چشم داشتی به سرزمین های ایران ندارد. به علاوه، عراق قصد ندارد جنگی را علیه ایران آغاز نماید و یا حوزه مناقشه اش را با این کشور بیش از محدوده دفاع از حاکمیت و حقوق قانونی اش گسترش دهد.

دولت عراق صادقانه امیدوار است که دولت ایران وضعیت جدید را بپذیرد و با بصیرت عقل و منطق با توجه به احترام عراق در حق قانونی اش در تمامیت ارضی خود و نیز خطوط آبی شط العرب عمل نماید.

دکتر سعدون حمادی - وزیر امور خارجه

– شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۹۲

– ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۲ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ کاردار هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به پیوست نامه آقای دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه جمهوری عراق خطاب به جناب عالی را ارسال می نمایم.

سیب بافی – کاردار

پیوست

نامه مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه عراق خطاب به رئیس شورای امنیت

پیرو بیانیه مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ جناب عالی، مایلم توجه شما و اعضای عالی مقام شورا به موارد ذیل جلب نمایم:

۱- دولت جمهوری عراق در مورخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰ تصمیم گرفت توافق نامه ۶ مارس ۱۹۷۵ الجزایر را جهت فسخ، پس از اینکه ایران عملاً آن را فسخ کرده، مورد بررسی قرار دهد.

در پاراگراف ۴ آن به وضوح مطرح شده که ترتیبات قرارداد مذکور به عنوان یک عنصر لایتنجری حل و فصل جامع مورد توجه بوده و هیچ یک از عناصر آن نباید نقض شود که مغایرت با روح قرار داد محسوب خواهد شد، به صورتی که موضع عراق گواه روشنی در حمایت از آن می باشد، مایلم توجه جناب عالی و اعضای عالی مقام شورا را به نامه مورخ ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به من جلب نمایم. این نامه طی سند S / ۱۴۱۹۱ مجمع عمومی و شورای امنیت منتشر شد.

۲- دولت جمهوری عراق با استفاده از کلیه ابزارهای صلح جویانه در طی یک دوره که بیش از سه سال به طول انجامید به ایران اتمام حجت کرد که به تعهداتش در مورد قرار داد مذکور عمل نماید، اما تلاش های مستمر ما بی حاصل بود. بنابراین برای دولت متبوعم راه دیگری باقی نماند جز آنکه حقوق خود را از ایران - که به طور غیر منصفانه نفی می شد - طبق حقوق بین المللی باز پس گیرد. در این باره تأکید می کنم که دولت متبوعم هیچ طرح ارضی توسعه طلبی علیه ایران ندارد و این سیاست در اظهارات مقامات عالی رتبه کشور متبوعم پر واضح است.

ص: ۳۵

۳- دولت جمهوری عراق علنا موضعش را ابراز نموده که علاقه مند به تشدید منازعه ایران نیست. اما متأسفانه ایران منازعه را با اقدامات ناجوانمردانه اش علیه منافع عراق، منطقه و جامعه بین المللی تشدید کرد که نهایتا برای دولت متبوعم جز یک انتخاب باقی نگذاشت و آن اینکه در دفاع از خویش مصمم باشد.

۴- عراق اعلام آمادگی می نماید که نظرهایش را در شورا مطرح سازد و هیچ چیزی را پنهان نخواهیم کرد.

دکتر سعدون حمادی - وزیر امور خارجه دولت جمهوری عراق

سند شماره ۰۱۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۱۹۳

- ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رؤسای جمهوری ایران و عراق

در پی مشورت های شورای امنیت در تاریخ ۲۳ سپتامبر، درخواست پیوست را برای رؤسای جمهور ایران و عراق ارسال می نمایم و توجه شما را به متن درخواست اعضای شورای امنیت جلب می کنم.

پیوست

نامه مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل، خطاب به رؤسای جمهوری ایران و عراق

ایران و عراق را در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ مورد خطاب قرار داده ام که حداکثر خویشتن داری را به عمل آورده و جهت حل مشکلاتشان مذاکره نمایند. در حال حاضر رئیس شورای امنیت نیز از طرف اعضای شورای امنیت از دولت های ایران و عراق درخواست کرده است که گام نخستین را جهت حل و فصل مناقشه برداشته و از کلیه عملیات های نظامی و نیز اقداماتی که می تواند به وخیم شدن وضعیت خطرناک فعلی منجر شود، اجتناب نموده و مناقشه خود را از راه های صلح جویانه حل و فصل نمایند. در این نامه شخصا نگرانی شدید خود را از ادامه درگیری میان ایران و عراق ابراز می نمایم. علاوه بر خسارات وارده به دو کشور، جامعه بین المللی عمیقا نگران تأثیر احتمالی این مناقشه بر صلح و امنیت بین المللی و نیز پیامدهای اقتصادی

ص: ۳۶

اجتناب ناپذیر آن در منطقه و سایر نقاط جهان می باشد. بدون پیش داوری در مورد حقوق، ادعاها و مواضع طرفین در وضعیت فعلی، صمیمانه از شما درخواست می نمایم یک بار دیگر به درخواست هایی که از شما جهت پایان بخشیدن سریع به خون ریزی و تخریب می شود. توجه نموده و خودتان از مساعی جمیله مختلف به منظور کمک به طرفین جهت حل و فصل اختلافاتشان با ابزارهای صلح جویانه بهره برداری نمایید. همان طور که مطلعید شخصا مساعی جمیله ام را پیشنهاد کردم و این را با آگاهی کامل از مشکلات و خطرهای وضعیت فعلی و نیز مسئولیت های خویش تحت منشور سازمان ملل انجام داده ام.

در انتظار پاسخ سریع و مثبت شما در این موضوع مهم و حیاتی می باشم.

کورت والدھایم - دبیر کل سازمان ملل

سند شماره ۰۱۱

- شماره سند شورای امنیت ۱۴۱۵۹ / S

- ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی تونس در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن بیانیه دولت تونس مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ درباره مناقشه ایران و عراق را ارسال می نمایم.

طیب سلیم - نمایندگی دائمی تونس

پیوست

بیانیه دولت تونس

سخن گوی دولت تونس بیانیه ذیل را مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ درباره درگیری ایران و عراق قرائت کرد:

دولت تونس نگرانی عمیق خود را از جنگ میان ایران و عراق که به یک جنگ آشکار و همه جانبه خطرناک منجر شده است، ابزار می نماید. تونس به عنوان یک کشور مسلمان تأسف عمیق خود را اعلام نموده و از دو کشور همسایه می خواهد که تمامی

ص: ۳۷

موارد اختلاف را با تفاهم و همکاری حل و فصل نمایند. در غیر این صورت برای تمامی ملل مسلمان بسیار زیان آور خواهد بود.

دولت تونس از دو کشور درخواست می کند که فوراً نبرد را متوقف سازند، به دلیل اینکه ممکن است تسری یابد. همچنین از طرفین می خواهد جهت حل و فصل کلیه مناقشات میان خود به ابزارهای صلح جویانه در قالب همبستگی اسلامی و اصول منشور سازمان ملل متوسل شوند.

سند شماره ۱۲۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۱۹۶

- ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

عمیقاً نگران تشدید درگیری میان ایران و عراق می باشم. به نظر اینجانب تهدید بالقوه خطرناکی برای صلح و امنیت بین المللی محسوب می شود.

همان طور که می دانید دیروز از طرفین درخواست کردم که به نبرد خاتمه دهند و از هر تلاش ممکن استفاده نموده تا اختلافاتشان را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

همچنین با نمایندگان دو کشور در مقر سازمان ملل تماس گرفتم و به آنها مساعی جمیله خود را که در دسترس می باشد بیان کردم که طرفین باید درک کنند این می تواند جهت حل و فصل اختلافاتشان با توجه به خطرهایی که به طور اجتناب ناپذیر از تشدید فزاینده این مناقشه ناشی خواهد شد، راهگشا و چاره ساز باشد. احساس می کنم فوراً لازم است که به عنوان گام نخست، اعضای شورای امنیت جلسه مشورتی تشکیل دهند. متشکر خواهم بود که اگر شما ترتیب چنین جلسات مشورتی را در حداقل زمان ممکن بدهید.

کورت والدهایم - دبیر کل سازمان ملل

ص: ۳۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۹۷

- ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

احتراما عطف به نامه مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ (سند S / ۱۴۱۹۶) که در آن از شما درخواست جلسه مشورتی شورای امنیت درباره وضعیت بحرانی ایران و عراق را نمودم، عمیقا درک می کردم که شما و اعضای شورای امنیت بلافاصله به این درخواست پاسخ مثبت می دهید، لذا این درخواست را نیز دارم که بیانیه ای از سوی اعضای شورا منتشر شود.

پیرو بیانیه شما در ۲۳ سپتامبر (سند S / ۱۴۱۹۰) در تاریخ ۲۴ سپتامبر درخواست های دیگری از رؤسای جمهوری ایران و عراق نمودم. همچنین به تلاش های مداوم خود جهت ارتباط مستقیم با آنها ادامه دادم و این وضعیت را با نماینده ویژه دولت عراق - که در اواخر ۲۴ سپتامبر به نیویورک وارد شد - مورد بحث قرار دادم. همچنین با کاردار ایران نیز گفت و گو کردم.

متأسفانه به رغم این تلاش ها، نبرد تشدید شده و در زمین و دریا ادامه دارد. به غیر از تلفات تأسف انگیز جانی، خسارات مادی بسیاری نیز بر جای گذاشته است. همان طور که در درخواست مورخ ۲۲ سپتامبر خود بیان کردم، وضعیت فعلی بدون شک تهدیدی برای صلح و امنیت بین المللی می باشد.

بنابراین بر خود لازم می دانم که در انجام دادن مسئولیت خود به عنوان دبیر کل سازمان ملل، پیشنهاد نمایم که شورای امنیت این مهم را با نهایت اضطراب مورد بررسی قرار دهد.

کورت والدهایم

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۱۹۸

- ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ (۴ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی مکزیک و نروژ در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

ص: ۳۹

احتراما از طرف دولت های مکزیك و نروژ از جناب عالی درخواست می نمایم جلسه اضطراری شورای امنیت را جهت بررسی مناقشه رو به رشد میان ایران و عراق تشکیل دهید.

پورفیریو مونوز لیدو - نمایندگی دائمی مکزیك در سازمان ملل

اوله آلگارد - نمایندگی دائمی نروژ در سازمان ملل

سند شماره ۰۱۵

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۱۹۹

- ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ (۴ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

پیرو نامه مورخ ۲۴ سپتامبر خود (سند S/ ۱۴۱۹۳) که برای رؤسای جمهوری ایران و عراق ارسال نموده بودم، از سوی رئیس جمهوری عراق آقای صدام حسین پاسخی دریافت نمودم که نسخه ای از آن را برای شما ارسال می نمایم. همچنین متن پیام دیگر خود خطاب به وی را به پیوست ارسال می نمایم.

کورت والد‌هایم

نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ رئیس جمهوری عراق خطاب به دبیر کل

پیرو درخواست جناب عالی از ما در مورخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ و همچنین درخواست مورخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۰، که در آن جناب عالی از ما خواسته بودید حداکثر خویشتن داری را به عمل آوریم، به اطلاع می رسانم که کلیه موارد را انجام دادیم و آماده مذاکره با ایران جهت حل و فصل مسئله موجود می باشیم. در حالی که نهایت سپاس را از ابتکارات جناب عالی - که ناشی از اعتقادات شخصی شما و نیز مسئولیت هایتان می باشد - ابراز می نمایم، اما مایلیم تأکید نمایم که عراق شدیداً به دنبال صلح و امنیت بین المللی است که نایستی مورد تهدید واقع شود و منابع اقتصادی و نفتی کشورها نباید در معرض خطر واقع شود. قبلاً نیز موضع دولت جمهوری عراق را در نامه ای خطاب به شما - که توسط وزیر خارجه کشورمان در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰، ارسال شده بود - بیان کرده ام.

مایلم از فرصت استفاده نمایم و متذکر شوم که عراق در اقداماتی که برای صلح، امنیت و اقتصاد جهان تأثیر منفی داشته باشد، دخالت می نماید و آنچه تاکنون انجام داده ایم متأثر از

حقوق قانونی خود و اعاده آن می باشد و علی رغم اینکه به طور منطقی جهت دست یابی به حقوق خود عمل کرده ایم، دولت ایران با حملات ناجوانمردانه علیه منافع حیاتی ما و منطقه و نیز کل جهان، در جهت تشدید وضعیت اقدام کرده است به طوری که راهی برای ما باقی نگذاشته و مجبوریم برای حفظ منافع خویش از خود دفاع نماییم. به هر حال، مایلیم تأکید کنم که هدف عراق تنها شناسایی غیر قابل فسخ حقوق ارضی و حاکمیت بر آب های ملی عراق از سوی ایران است. آیا ایران آماده است به آن پاسخ مثبت دهد؟ هر نوع دریافت پاسخ مثبتی در این مهم از سوی جناب عالی ما را خوشحال خواهد ساخت، در چنین حرکتی تمجید می نمایم و تلاش خواهیم کرد که با اتخاذ اقدامات لازم این موضوع را در هر حالتی اعم از بین المللی، منطقه ای یا دو جانبه، مورد ملاحظه قرار دهیم.

همچنین عراق در اینجا سؤال می کند که آیا ایران آماده است آتش بس را بپذیرد و آیا توسط جناب عالی چنین درخواستی از این کشور شده است یا اینکه ایران بر نظرهایش بدون هیچ تغییری اصرار می ورزد؟ بدیهی است این اطلاعات در موضع ما حائز اهمیت است.

صدام حسین - رئیس جمهوری عراق

پیوست ۱

نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست نامه آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق خطاب به جناب عالی را ارسال می نمایم.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست ۲

پیام ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس جمهوری عراق

در اینجا از جناب عالی به خاطر پاسخ سریع به پیام های ۲۲ و ۲۴ سپتامبر (سند S/۱۴۱۹۳) تشکر می نمایم. اعضای شورای امنیت را از محتوای پیام شما مطلع ساخته ام. با توجه به درخواست شما در مورد آتش بس دقیقا با همان عبارات برای ایران ارسال شد؛ همان طور که جناب عالی خواسته بودید.

من منتظر پاسخ دولت ایران به این درخواست هستم. طبیعتا پاسخ شما به درخواست جهت آتش بس نیز بسیار حائز اهمیت است. بنابراین امیدوارم که هر دو پاسخ را در اسرع وقت دریافت نمایم.

کورت والدهایم - دبیر کل سازمان ملل

– شماره سند شورای امنیت: (۱۹۸۰) S/Res/۴۷۹

– ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ (۶ مهر ۱۳۵۹)

قطعهنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰)

مصوبه شورای امنیت در اجلاس ۲۲۴۸ خود مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰

شورای امنیت

با آغاز بررسی موضع تحت عنوان 'وضعیت میان ایران و عراق' با توجه به اینکه بر اساس منشور سازمان ملل متحد همه دولت های عضو به حل اختلافات بین المللی خود از راه های مسالمت آمیز متعهد شده اند، به نحوی که صلح و امنیت بین المللی و عدالت به خطر نیفتد؛

همچنین با عنایت به اینکه همه دولت های عضو متعهدند در روابط سیاسی بین المللی خود از تهدید یا کاربرد زور علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی کشور دیگر خودداری کنند؛

با خاطر نشان ساختن مفاد ۲۴ منشور که شورای امنیت مسئولیت اولیه حفظ صلح و امنیت بین المللی را به عهده دارد؛

با اظهار نگرانی عمیق درباره وضعیت رو به گسترش میان ایران و عراق:

۱- از ایران و عراق می خواهد از هر گونه کاربرد زور به فوریت خودداری کنند و مناقشه خود را از راه های مسالمت آمیز و طبق اصول عدالت و حقوق بین المللی حل نمایند.

۲- از آنها مصرانه می خواهد هر پیشنهاد مناسب در مورد میانجی گری، سازش یا توسل به نهادهای منطقه ای یا دیگر راه های مسالمت آمیز را بنا به انتخاب خود که اجرای تعهداتشان را بر اساس منشور سازمان ملل تسهیل کند، بپذیرد.

۳- از کلیه کشورهای دیگر می خواهد حداکثر خویشتن داری را مبذول دارند و از هر اقدامی که ممکن است به افزایش و گسترش بیشتر مناقشه منجر شود، خودداری کنند؛

۴- از کوشش های دبیر کل و پیشنهاد وی در مورد مساعی جمیله برای حل این وضعیت پشتیبانی می کند.

۵- از دبیر کل درخواست می کند که ظرف ۴۸ ساعت به شورای امنیت وضعیت را گزارش دهد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۰۳

- ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۰ (۷ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن پیام صدام حسین رئیس جمهوری عراق را خطاب به جناب عالی ارسال می نمایم.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

نامه مورخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۰ رئیس جمهوری عراق خطاب به دبیر کل

نامه جناب عالی را مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ دریافت نمودم، مایلیم از فرصت استفاده نمایم و مطالبی را که شما مطرح کرده اید، من نیز تصدیق نمایم. ما چندی پیش از اجلاس ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ و نیز طی بیانیه رسمی که از شبکه رادیو و تلویزیون عراق پخش شد اعلام کردیم که عراق آماده است فوراً مخاصمات میان خود و ایران را متوقف سازد در صورتی که طرف دیگر نیز تعهد مشابهی بدهد و به مذاکرات به طور مستقیم یا از طریق طرف ثالثی و یا اینکه از طریق یک مجمع بین المللی و یا سازمانی که مورد اعتماد و وثوق ما باشد، به حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه که متضمن حقوق و حاکمیت ما باشد متوسل شویم.

این تصمیم جناب عالی از نظر ما دقیقا با روح قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) که شورای امنیت در اجلاس ۲۲۴۸ در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ آن را به تصویب رساند هماهنگ است. در نهایت و به طور طبیعی قطعنامه مذکور شورای امنیت را پذیرفتیم و آمادگی خود را جهت اجرای آن در صورتی که طرف ایرانی نیز به همین صورت عمل نماید، اعلام نمودیم. امیدواریم که شورای امنیت اقدامات لازم را جهت وادار نمودن طرف ایرانی به اجرای قطعنامه مذکور به عمل آورد.

دولت جمهوری عراق مایل است که از فرصت استفاده نماید و از تلاش هایی که از طرف شخص شما و نیز شورای امنیت به منظور حفظ ثبات و امنیت منطقه ما به هر نحوی که بنا به تمایلات انسانی برای صلح عادلانه صورت می گیرد تشکر و قدردانی نماید.

صدام حسین - رئیس جمهوری عراق

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۵۰

- ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۰ (۸ مهر ۱۳۵۹)

گزارش دبیر کل درباره "وضعیت میان ایران و عراق"

۱- در اجلاس ۲۲۴۸ مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰، شورای امنیت قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) را در مورد "وضعیت میان ایران و عراق" تصویب کرد. در ارسال متن قطعنامه برای رؤسای جمهوری ایران و عراق خاطر نشان ساختم که بر اساس پاراگراف ۵ قطعنامه لازم است گزارشی را ظرف ۴۸ ساعت به شورای امنیت ارائه دهم. مایلیم از پاسخ های آنها به درخواست شورای امنیت که در اسرع وقت صورت گرفت تشکر نمایم.

۲- در تاریخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۰، نمایندگی دائمی عراق پاسخ رئیس جمهور عراق را که طی سند (S / ۱۴۲۰۳) منتشر شد - برای من ارسال نمود.

۳- امروز کاردار هیئت نمایندگی دائمی ایران اطلاع داد که پاسخ رسمی دولت متبوعش را در اواخر روز ۱ اکتبر ۱۹۸۰ دریافت خواهد کرد.

۴- به علاوه نمایندگی دائمی پاکستان به من اطلاع داد که هیئت حسن نیت به نمایندگی از سازمان کنفرانس اسلامی مرکب از رئیس جمهوری پاکستان آقای ضیاء الحق و دبیر کل کنفرانس اسلامی، آقای حبیب شطی به تهران و بغداد سفر می نمایند. همان طور که اعضای شورای امنیت مطلع می باشند، رئیس جمهوری پاکستان آقای ضیاء الحق در ۳۰ سپتامبر وارد نیویورک شد.

۵- گزارش های رسیده از منطقه حاکی از ادامه مناقشه است که خسارات جانی و مالی وسیعی را بر جای گذاشته است. بر اساس قطعنامه ۴۷۹ ارتباط خود را با طرفین درگیر ادامه داده تا جهت اجرای قطعنامه راه حلی بیابم.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۰۶

- ۱۱ اکتبر ۱۹۸۰ (۹ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۱ اکتبر ۱۹۸۰ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن پیام آقای ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری ایران را در پاسخ به نامه مورخ ۲ سپتامبر ۱۹۸۰ جناب عالی ارسال می نمایم.

جمال شمیرانی - کاردار

پیوست

نامه رئیس جمهوری ایران خطاب به دبیر کل

نامه مورخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ جناب عالی و قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) را - که در تاریخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ تصویب شد - دریافت کردم، در هر حال مایلیم تشکر خود را از ابتکارتان که ناشی از اعتقادات شخصی شما و مسئولیت هایتان می باشد ابراز نمایم. همچنین می خواهم موضع جمهوری اسلامی ایران را درباره مناقشه فعلی با جمهوری عراق روشن سازم.

در آغاز پیروزی انقلاب مردم کشور ما در ۱۱ فوریه ۱۹۷۸، جمهوری عراق قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر را فسخ کرده و با اعزام عناصر و واحدهای نظامی عراق به سرتاسر مرزهای غرب و جنوب غربی استان های خوزستان و کردستان به منظور اجرای عملیات های خرابکارانه و کمک به گروه های ضد انقلاب مبادرت نمود. عراق در طی ۲۰ ماه گذشته با به کارگیری بقایای رژیم گذشته و دیگر عوامل ارتجاع و جنایت کار، اعمال تبلیغاتی و تروریستی علیه جمهوری اسلامی ایران را تشدید کرد.

عراق بیش از ۴۰ هزار نفر از مردم شیعه و ایرانی الاصل ساکن عراق را بالاجبار تبعید نمود و اواخر آوریل و مارس بود که آنها را در مرزهایمان رها ساخت که این خود نشان دیگری از خصومت عراق نسبت به جمهوری اسلامی ایران می باشد. این نقض حقوق انسانی به دفتر شما گزارش شد اما متأسفانه هیچ محکومیتی در مورد این اقدام وسیع ضد انسانی از سوی هیچ ارگانی در سازمان ملل صورت نگرفت. در ماه های قبل از حمله ۲۲ سپتامبر، نشانه های آمادگی عراق جهت تشدید اقدامات خصومت آمیز علیه ایران مشاهده می شد. این تحرکات غیر معمول نیروهای عراقی در طول مرزهای مشترک ما در طی ماه گذشته دلیلی بر طرح مشخص و از پیش تعیین شده عراق می باشد. در مورد تحرکات فوق هیچ حرکتی که تحریک آمیز باشد، انجام ندادیم و عدم تمایل خویش را در رویارویی نظامی با این کشور نشان دادیم. ما نمی توانستیم باور کنیم که مقامات عراق قصد دارند جنگ تجاوزگرانه ای را با کلیه توان ممکن آغاز کنند. موضع عدم تجاوز ما را در این حقیقت می توان مشاهده کرد که آماده نبودیم که در برابر حملات عراق علیه پایگاه ها و فرودگاه های کشورمان در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ واکنشی نشان دهیم. اما یکباره مقاصد و طرح عراق به واقعیت پیوست و ما با نیروی لازم به مقابله برخاستیم.

ص: ۴۵

قطعنامه شورای امنیت در زمانی تصویب شده است که دولت عراق جنگ تجاوزکارانه ای را که با منشور سازمان ملل و سایر اصول رفتار بین المللی مغایرت صریح دارد آغاز کرده است. بدیهی است ادعاهای عراق چیزی جز تبلیغات بی اساس جهت منحرف ساختن افکار عمومی بین المللی نیست.

صورت و سیرت تجاوز نظامی عراق به ویژه حملات هوایی علیه تأسیسات صنعتی و مناطق مسکونی مثال زنده ای از سرنوشت واقعی و جاه طلبی های مقامات عراق می باشد که پس از نقض فاحش کلیه استانداردها و معیارهای قانونی و اخلاقی اکنون به طور فریب آمیزی به دنبال استفاده از ابتکار صلح سازمان ملل افتاده است. در حالی که جنگ تجاوز گرانه عراق علیه جمهوری اسلامی ایران ادامه دارد و بر اساس حقایق و مواردی که در اینجا ذکر شد پیشنهاد های ارائه شده در نامه شما و نیز قطعنامه شورای امنیت را دولت ما نمی تواند مورد توجه قرار دهد و مادامی که عراق حاکمیت سرزمین ما را نقض می نماید و همچنین عناصر عراق به عملیات های تجاوز گرانه مشغول بوده و در مرزهای ما خرابکاری می کنند هر گونه مذاکره مستقیم یا غیر مستقیم در مورد درگیری دو کشور بی فایده است.

ابوالحسن بنی صدر - رئیس جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۰۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۱۰

- ۱۷ اکتبر ۱۹۸۰ (۱۵ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۶ اکتبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً اعلامیه شورای فرماندهی انقلاب جمهوری عراق مورخ ۵ اکتبر ۱۹۸۰ به پیوست ارسال می گردد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

اعلامیه شورای فرماندهی انقلاب (یکشنبه ۵ اکتبر ۱۹۸۰)

نیروهای عراقی به تحرکات نظامی خود ادامه داده و شکست های دیگری را به دشمن فارسی به دلیل پاسخ ندادن به متارکه جنگ که عراق یک جانبه از اوایل یکشنبه آغاز کرده، وارد ساختند. عراق به نبرد شرافتمندانه و عادلانه خود جهت اعاده حقوقش و

ص: ۴۶

حقوق ملت عرب ادامه می دهد. عراق توانایی اش را جهت دست یابی به پیروزی ثابت کرده و از موضع قدرت، تمایلاتش را به صلح ابراز داشته است، اما حکام نژاد پرست فارس تلاش دارند آن را از نقطه ضعف توصیف کنند.

اقدامات مقامات ایران در اصرار جهت ادامه تجاوزاتشان و جاه طلبی های توسعه طلبانه خود، ثابت کرده که مسئولیت خویش را در مورد مردم و خلق های جهان فراموش کرده اند.

واکنش مقامات تهران در مورد ابتکار عراق جهت متوقف ساختن کلیه عملیات های نظامی در زمین، هوا و دریا با ادامه عملیات های تجاوزکارانه علیه نیروهای مسلح ما در منطقه نبرد و سرزمین های عراق مواجه شد.

نیروی زمینی ایران علیه نیروهای ما هجوم آورده و هواپیماهای جنگی آنها به مناطق غیر نظامی ما در داخل سرزمین های عراق حمله ور شدند و نیروی دریایی آنها اقدامات مشابهی را در آب ها مرتکب شدند.

دولت عراق در پیشگاه جهانیان اعلام می دارد که با حسن نیت با تبعیت از اصول خود، صادقانه از خون ریزی اکراه دارد و خواهان حل و فصل عادلانه مناقشه می باشد. همچنین تبعیت خود را از اعلامیه رئیس جمهور و فرماندهی کل نیروهای مسلح (مورخ ۲۸ سپتامبر) که در آن وی بر آمادگی فوری عراق جهت آتش بس تأکید کرده، اعلام داشته و اگر ایران به این درخواست صادقانه پاسخ گوید، عراق آمادگی اش را جهت مذاکره با ایران جهت دست یابی به حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه که تضمین کننده حقوق و اصول ما باشد، اعلام می دارد. دولت ایران باید صریحاً از نظر قانونی و عملاً حقوق تاریخی عراق را بر سرزمین و آب های خود به رسمیت بشناسد و از سیاست روابط حسن هم جواری تبعیت کند و از تمایلات تجاوزکارانه، توسعه طلبانه و نژاد پرستانه خود که دخالت در امور داخلی کشورهای منطقه محسوب می شود. دست بردارد و هر وجب از خاک عراق را که غصب کرده بازگرداند، همچنین حقوق عراق و ملت عرب را به رسمیت بشناسد.

علی رغم این حقیقت که مقامات ایران به حسن ابتکاری که سازمان کنفرانس اسلامی و مجامع دوستی بین المللی اندیشیده اند، وقعی ننهاد و با وجود اینکه آتش بس را رد کرده است، دولت عراق خود را ملزم به تبعیت از کشورهای اسلامی و جهان می داند. رئیس جمهور و فرمانده کل نیروهای مسلح عراق به نیروهای ما دستور داده است که عملیات های زمینی، هوایی و دریایی را از صبح یکشنبه ۵ اکتبر ۱۹۸۰ متوقف سازند. حکام تهران به این ابتکار پاسخ نداده و به عملیات های تجاوزگرانه خود علیه نیروهای مسلح ما ادامه داده اند.

عراق که وادار به وارد شدن به جنگ، به تلافی اقدامات تجاوزگرانه مداوم ایران شده است. همواره بر اشتیاق خود به حفظ صلح و جلوگیری از خون ریزی تأکید کرده است، برای اینکه به حل و فصل عادلانه که تضمین کننده حقوق قانونی بر سرزمین و آب هایش و نیز حقوق ملت عرب باشد، دست یابد.

با توجه به قدرت نظامی و پیروزی های شجاعانه در منطقه نبرد، صدام حسین رئیس جمهوری در نطق تاریخی خود در یکشنبه گذشته آمادگی عراق را جهت آتش بس و شروع مذاکره با طرف ایرانی به طور مستقیم یا از طریق طرف ثالث با کمیسیون بین المللی یا سازمانی که مورد احترام و اطمینان طرفین باشد، اعلام داشت.

به دنبال قطعنامه شورای امنیت سازمان و درخواست آتش بس، عراق در همان روز آمادگی اش را با پذیرفتن آن قطعنامه در پیامی که رئیس جمهوری برای دبیر کل سازمان ملل ارسال کرد، ابراز نمود. اما مقامات ایرانی به ابتکار پاسخی ندادند.

برعکس آنها به تعقیب سیاست توسعه طلبانه علیه عراق و سرزمین های عربی و تهدید صلح و امنیت منطقه و نادیده گرفتن افکار عمومی بین المللی اصرار ورزیدند.

برخی از مجامع و سازمان های بین المللی با عراق تماس داشته اند که از آن جمله فیدل کاسترو رئیس جمهور کوبا و رئیس فعلی نهضت عدم تعهد و محمد ضیاء الحق رئیس جمهوری پاکستان و رئیس سازمان کنفرانس اسلامی می باشند. عراق از ابتکارات هر دو آنها استقبال کرد. آن مجامع و سازمان ها درخواست داشتند که عراق - که طرف قدرتمندی است - ابتکاری را شروع کند که در شأن طرف دیگر نیز باشد. برخی آن را به عنوان ابتکار توافقی توصیف کردند تا شرایط مناسبی برای طرف دیگر فراهم سازد تا ملزم شود درخواست آتش بس از سوی عراق و شورای امنیت سازمان ملل و نیز دیگر طرف های بین المللی را بپذیرد.

با توجه به این مواضع، رهبری عراق پیشنهاد های ضیاء الحق رئیس جمهوری پاکستان را مورد مطالعه قرار داد و آتش بس یک جانبه عراق را برای دوره مشخص زمانی با شرایط عمومی و عملی تصویب کرد و به رئیس جمهور ضیاء الحق طی اجلاس وزیران خارجه سازمان کنفرانس اسلامی در نیویورک اعلام شد. رئیس جمهوری ضیاء الحق ابتکار یک جانبه عراق را جهت آتش بس از یکشنبه صبح ۵ اکتبر تا چهارشنبه ۸ اکتبر با شرایط ذیل اعلام کرد.

نقض هر یک از این موارد به عراق این حق را می دهد که عملیات های نظامی را از سر گیرد:

۱- هر گونه فعالیت نظامی علیه نیروهای مسلح عراق، هر وقت و هر کجا اتفاق افتد که از جمله آن فعالیت های شناسایی را نیز شامل می شود.

۲- ادامه اعلامیه های ضد آتش بس و رد کردن مذاکرات از طرف هر مقام مسئول سیاسی و نظامی ایران.

۳- تمرکز نظامی بیشتر در امتداد مرزهای عراق و یا در خط آتش میان نیروهای نظامی دو کشور.

۴- انقضای دوره مذکور بدون اینکه بیانیه رسمی روشنی توسط عالی ترین مقام مسئول در ایران صادر شود مبنی بر پذیرفتن آتش بس و وارد شدن فوری در مذاکرات به منظور رعایت حقوق عراق و ملت عرب که به طور قانونی و واقعی پذیرفته شود.

سند شماره ۲۱۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۱۳

- ۱۰ اکتبر ۱۹۸۰ (۱۸ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

به پیوست جهت اطلاع جناب عالی نسخه ای از پیامی که امروز برای رؤسای جمهوری ایران و عراق فرستاده ام، ارسال می گردد. مایلیم متن این درخواست به اطلاع اعضای شورای امنیت برسد.

کورت والدهایم

پیوست

نامه مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رؤسای جمهوری ایران و عراق

بدین وسیله نگرانی عمیق خود را از تلفات و خسارات وارده به کشتی رانی بین المللی در نتیجه مخاصمات میان ایران و عراق اعلام می دارم. از همین رو از دو دولت مصر درخواست دارم که با اتخاذ اقدامات لازم جهت تأمین امنیت کشتی رانی و تجارت بین المللی قانونی در منطقه مورد مناقشه، اقدام نمایند. بسیار امیدوارم که به عنوان نخستین گام، اقدامات فوری اتخاذ شود و کشتی هایی که اکنون در منطقه نبرد از حرکت بازایستاده اند اجازه یابند منطقه را به سلامت ترک گویند.

من کاملاً مشکلات ایجاد شده از چنین ترتیبی را در وضعیت مناقشه درک می نمایم. بنابراین متشکر می شوم فوراً از پیشنهادها برای شما برای فراهم شدن تسهیلات

ص: ۴۹

لازم برای اینکه کشتی‌ها بتوانند به طور سالم منطقه را ترک کنند، اطلاع‌یابم بدهی است فراهم شدن چنین تسهیلاتی حداقل آتش بس منطقه‌ای را می‌طلبد. مساعی جمیله اینجانب را جهت کمک به ایجاد ترتیباتی بپذیرید. با توجه به نگرانی بین‌المللی نسبت به این موضوع، بسیار امیدوارم پاسخ مثبت و وسیعی نسبت به این درخواست دریافت نمایم.

کورت والد‌هایم - دبیر کل سازمان ملل

سند شماره ۰۲۲

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۱۴

- ۱۲ اکتبر ۱۹۸۰ (۲۰ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۲ اکتبر ۱۹۸۰ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً متن پیام آقای ابوالحسن بنی‌صدر رئیس‌جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی به پیوست ارسال می‌گردد.

جمال شمیرانی - کاردار موقت

پیوست

پیام مورخ ۱۲ اکتبر ۱۹۸۰ رئیس‌جمهور ایران خطاب به دبیر کل

مایلم به اطلاع جناب عالی برسانم که ما هیچ مدرک یا نشانه‌ای در دسترس نداریم که حاکی از هر گونه تلفات یا خسارات به کشتی رانی بین‌المللی در نتیجه اقدامات دفاعی که ما در جنگ تجاوزگرانه که جمهوری عراق علیه جمهوری اسلامی ایران آغاز کرده، باشد.

همچنین مایلم به جناب عالی اطمینان دهم که مطلقاً هیچ قصد و نیتی نیست که در کشتی رانی صلح‌جویانه و تجارت بین‌المللی قانونی در منطقه مناقشه دخالت شود. اگر جناب عالی هر گونه مدرک یا اطلاعات موثقی را دارا هستید لطفاً به ما ارائه دهید تا فوراً بتوان اقدامات مناسب را اتخاذ کرد و وضعیت سامان یابد. ابوالحسن بنی‌صدر - رئیس‌جمهوری اسلامی ایران

ص: ۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۱۶

- ۱۳ اکتبر ۱۹۸۰ (۲۱ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۳ اکتبر ۱۹۸۰ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل پیام آقای دکتر ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به پیام مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۰ جناب عالی درباره عبور سالم کشتی های تجاری برای خارج شدن از آبراه شط العرب، ارسال می گردد:

آقای دبیر کل،

جهت عبور سالم کلیه کشتی های تجاری که در ترمینال های شط العرب یا بنادر خرمشهر، آبادان و بصره لنگر انداخته اند، دولت جمهوری اسلامی ایران پذیرفته است که تحت پرچم سازمان ملل خارج شوند، از دولت عراق نیز بخواهد امنیت آنها را تضمین نماید.

نیروهای نظامی در شرایطی که محموله خود را در هیچ یک از بنادر عراقی تخلیه نکنند، ممانعتی به عمل نخواهد آورد.

ابوالحسن بنی صدر - رئیس جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۲۱

- ۱۶ اکتبر ۱۹۸۰ (۲۴ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۶ اکتبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

مایلم به نامه مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۰ (S / ۱۴۲۱۳) خود خطاب به رؤسای جمهوری ایران و عراق درباره امنیت کشتی هایی که اکنون در منطقه مورد مناقشه از حرکت بازمانده اند، به پیشنهادهای خود جهت حل این مسئله اشاره کنم.

همچنین متن پیامی که برای آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق مورخ ۱۵ اکتبر ۱۹۸۰ ارسال کردم و جوابی که امروز دریافت داشته ام به پیوست می باشد.

کورت والدھایم

نامه مورخ ۱۵ اکتبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس جمهوری عراق

مایلم به پیام مورخ ۱۰ اکتبر خود درباره امنیت کشتی‌هایی که اکنون در منطقه مورد مناقشه محصور شده و پیشنهادهای اینجانب جهت حل این مسئله که نگرانی عمیق جامعه بین‌المللی را به همراه داشته است، اشاره کنم.

این موضوع را با وزیر خارجه عراق آقای حمادی مورد بحث قرار دادم و گفت و گوهایمان را به بغداد گزارش کرده است. تشکر خود را به خاطر پاسخ سریع به آن ابراز می‌نمایم به ویژه به پیشنهادی که به آقای حمادی مبنی بر ترک منطقه مناقشه توسط کشتی‌ها با پرچم سازمان ملل داده شد تا از سوء تفاهمات جلوگیری شود. در این زمینه مایلم به اطلاع جناب عالی برسانم که دولت ایران در نامه مورخ ۱۳ اکتبر نیز این پیشنهاد را پذیرفته است.

مجدداً مایلم به جناب عالی اطمینان دهم این ابتکار به خاطر زمینه‌های صرفاً بشر دوستانه اتخاذ کردم بدون اینکه تحت تأثیر ادعاهای، مواضع و حقوق طرفین مناقشه واقع شوم.

کورت والد هام - دبیر کل سازمان ملل

ضمیمه

نامه مورخ ۱۶ اکتبر ۱۹۸۰ رئیس جمهور عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً پیرو تلگرام جناب عالی درباره محافظت از کشتی‌های واقع در منطقه نبرد و پیشنهاد جناب عالی برای خارج کردن این کشتی‌ها از منطقه، تحت پرچم سازمان ملل، به اطلاع جناب عالی می‌رسانم که این پیشنهاد از آنجایی که این کشتی‌ها مادامی که در شط العرب هستند و آن یک رود عراق می‌باشد، بر اساس حاکمیت کامل ما بر این رود، پذیرفته نیست و می‌بایست با پرچم عراق حرکت کنند.

صدام حسین - رئیس جمهوری عراق

سند شماره ۰۲۵

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۴۲۲۴

- ۲۰ اکتبر ۱۹۸۰ (۲۸ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۷ اکتبر ۱۹۸۰ کاردار هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

همان طور که قبلاً به جناب عالی اطلاع داده شده، مقامات عراقی دوازده کارمند ایرانی دفتر تشکیل همکاری را - که بر اساس قرار داد ۱۹۷۵ میان ایران و عراق برای شط العرب تشکیل شده - به همراه خانواده هایشان بازداشت کرده است. این ایرانیان که اسامی آنها پیوست می باشد با کارمندان عراقی در دفتر مذکور طی چهار سال گذشته همکاری می کرده اند.

بر اساس مفاد توافقات مربوطه میان دو کشور، عراق موظف است که حفاظت و تسهیلات را برای کارمندان ایرانی دفتر فراهم سازد و بازداشت آنها توسط مقامات عراقی غیر قابل توجیه می باشد. بنابراین باید آنها آزاد شده و اجازه یابند به همراه خانواده هایشان تا فراهم شدن شرایط مناسب جهت از سر گیری فعالیت های دفتر، به ایران بازگردند.

جمال شمیرانی - کاردار

ص: ۵۳

فهرست کارمندان ایرانی دفتر مشترک همکاری که اخیراً در عراق بازداشت شده اند.

۱- آقای شبیر ابطحی (مدیر امور مالی)

۲- آقای حیدر زارعی (مدیر امور اجرایی)

۳- آقای حسین رجائیان (افسر کنترل ترافیک)

۴- آقای عبدالرضا مهدوی (افسر کنترل ترافیک)

۵- آقای میرزایی (رئیس اداره درآمدها)

۶- آقای علیرضا خوشرو (کارشناس دریایی)

۷- آقای اهتمامی (حسابدار)

۸- آقای علایی (حسابدار)

۹- آقای علی سبزواری (اپراتور VHF)

۱۰- آقای کارگریده (اپراتور VHF)

۱۱- آقای علی دولت آبادی (اپراتور VHF)

۱۲- خانم حسینی (تایپیست)

سند شماره ۰۲۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۲۶

- ۲۲ اکتبر ۱۹۸۰ (۳۰ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۱ اکتبر ۱۹۸۰ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل.

احتراماً به اطلاع می‌رساند که پیام ذیل از وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران دریافت شده است.

همان‌طور که مطلعید شایعاتی در مورد تنگه هرمز پخش شده که ممکن است

نگرانی هایی در زمینه دریانوردی بین المللی در آن منطقه فراهم سازد. بدین جهت وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران مجددا تأکید می کند که ایران در حفظ و باز نگه داشتن تنگه جهت دریانوردی مصر بوده و از هیچ کوششی به منظور دست یابی به این مهم دریغ نخواهد ورزید.

جمال شمیرانی - کاردار

سند شماره ۰۲۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۲۷

- ۲۲ اکتبر ۱۹۸۰ (۳۰ مهر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به اطلاع جناب عالی می رساند بنا به اطلاع دولت متبوعم، دولت عراق تصمیم گرفته است به ۱۲ کارمند ایرانی دفتر مشترک همکاری و خانواده هایشان اجازه دهد خاک عراق را به مقصد ایران فوراً ترک گویند.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی

سند شماره ۰۲۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۳۶

- ۲۷ اکتبر ۱۹۸۰ (۵ آبان ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۷ اکتبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

احتراما به پیوست متن نامه آقای دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه جمهوری عراق خطاب به جناب عالی به پیوست ارسال می گردد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی

پیوست

نامه مورخ ۲۴ اکتبر ۱۹۸۰ وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

ص: ۵۵

در آستانه مباحثات جاری شورای امنیت و پس از اینکه شورا فرصت یافت دیدگاه های عراق را در این باره بشنود، مایلم یک بار دیگر یادآور شوم که عراق هیچ طمعی به سرزمین ایران ندارد و مجدداً تأکید می نمایم که هیچ تمایلی جز بازگشت حاکمیت و حقوق ما با تضمین های قوی نداریم.

می خواهم متذکر شوم که در واقع ایران مخاصمات را آغاز کرد، ایران مرتکب تجاوز شد و از روی عمد پایگاه ها و شهرستان های مرزی عراق مثل خانقین و مندلی را با توپخانه سنگین هدف قرار داد و شهرستان ها و اهداف اقتصادی به ویژه تأسیسات نفتی را هدف بمباران هوایی قرار داد و با استفاده از زور آبراه شط العرب را به وی کشتی رانی بست.

این اقدامات نظامی ایران در ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور ۱۳۵۹) آغاز گشت. این تاریخ شروع جنگ بود که عملاً ایران علیه عراق آغاز کرد و تاریخ ۲۲ سپتامبر (۳۱ شهریور) درست نیست که عراق جهت دفاع از خود به اقدامات بازدارنده، جهت دفاع از مردم و سرزمین خود متوسل شد. حضور نیروهای نظامی عراق در داخل سرزمینهای ایران صرفاً به منظور اهداف دفاعی صورت گرفت. پس از حملات نظامی نیروهای ایرانی در طی چهارم تا بیست و دوم سپتامبر، لازم بود شهرهای عراق واقع در برد توپخانه سنگین و دور برد ایران در امان باشند، لذا ما نیروهای ایران را که این شهرها را از تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ شروع به گلوله باران کرده بودند، به عقب راندیم.

جهت تضمین حاکمیت کامل ما بر شط العرب، رودخانه ملی ما، باید در موضعی باشیم که ما را قادر سازد حاکمیت خود را بر آن واقعا اعمال کنیم. لازم بود ساحل شرقی رودخانه پس از اینکه ایران از شناسایی حاکمیت ما بر آن اجتناب ورزیده و از زور جهت بستن آن به روی دریانوردی استفاده کرده، تأمین شود. شط العرب تنها مسیر آبی ما به دنیای خارج است.

با توجه به ملاحظات مذکور، دولت جمهوری عراق مایل است خاطر نشان سازد که هر گونه دعوت جهت عقب نشینی نیروهای عراقی قبل از اینکه ایران حاکمیت عراقی مذکور را عملاً و قانوناً به رسمیت بشناسد از نظر ما و از نظر قانونی و عملی اقدامی عبث و بیهوده می باشد، زیرا ایران حدود مرزهای خود را با عراق به طور دقیق تعیین نکرده است.

موضوعی که دولت ایران باید پاسخ دهد این است که چرا مرزهای ایران بر اساس حاکمیت عراق بر سرزمین های خود و آبراه های ملی و سرزمین خود تعیین و مورد احترام واقع نشده، همچنین حاکمیت مرزی سایر کشورهای عربی خلیج عربی [فارس] رعایت نشده که نهایتاً به دست یابی صلح و امنیت دو جانبه در منطقه منجر شود؟

ایران همیشه و به ویژه در سال های اخیر در اقدامات خود علیه عراق و مرز سایر کشورهای عربی در خلیج عربی [فارس] بر اساس سیاست توسعه طلبانه عمل نموده که علاوه بر این اقدامات عملی دارای اسنادی می باشیم که این حقیقت را ثابت می کند.

مقامات ایران اظهاراتی نموده اند که به وضوح نشان دهنده ماهیت توسعه طلبانه می باشد. آنان اقدامات مشابهی را که به بهانه همسایگی کشورهای عربی با ایران یا واقع در نزدیکی آن انجام داده اند. بنابراین ضرورت دارد که حاکمیت و حقوق کامل عراق و سایر کشورهای عربی تضمین شود، وقتی به عقب نشینی نیروهای عراقی اشاره گردید، یک بار دیگر درخواست کردیم که بر اساس کدام توافق مرزی و چه مرزهایی چنین عقب نشینی صورت پذیرد؟ چه کسی تضمین می کند که ایران پس از عقب نشینی ما شهرها و امنیت ملی ما را تهدید نخواهد کرد؟ چه ضمانتی است که ایران مجددا سرپیچی نکند - به صورتی که در گذشته انجام داده - و حقوق حاکمیت ما بر سرزمین و آب های ما را به رسمیت بشناسد؟ چه کسی تضمین می دهد که ایران مجددا جنگ را علیه ما آغاز نکند و مشکلات کلی ما مجددا شروع نشود؟ سرزمین هایی که تا کنون به دست نیروهای عراقی افتاده است جهت دفاع تا زمانی که از سوی ایران حقوق ما به رسمیت شناخته نشده و ضمانت های لازم داده نشود این مواضع حائز اهمیت می باشد تا به راه حلی نهایی و دائمی در مناقشه دست یابیم.

بر اساس ملاحظات و موضع نگاری نظامی ممکن است مواضع دیگری جهت مقاصد دفاعی وجود داشته باشد، اما عقبه نداشته باشد. در نتیجه هیچ گونه عقب نشینی جزئی یا کاملی را عملاً نباید انتظار داشت مگر اینکه دست یابی به موارد ذیل ممکن باشد:

۱- شناسایی حاکمیت و حقوق ما توسط ایران مطابق با حقوق و عرف بین المللی و تأکید بر اصل غیر مجاز بودن استفاده از زور در تصرف خاک عراق و کشورهای عرب همسایه در خلیج [فارس] که باید در حرف و عمل ثابت شود.

۲- عقب نشینی باید با ترتیبات عملی تضمین شود که با تجاوز نظامی سریع ایران علیه عراق مواجه نشود. صراحتاً خاطر نشان می سازیم که هیچ توافق مرزی که تعیین کننده خطوط مرزی میان دو کشور باشد جز پروتکل تعیین خطوط مرزی تورکو - فارس (Turco - Persian) که در سال ۱۹۱۳ امضا شد و دیدگاه های عراق و ایران در مورد آن پروتکل وجود دارد، چیز دیگری قدیمی تر از آن نیست.

در پایان و بر اساس کلیه این ملاحظات و حقایق و از موضع مسئولیت و تأکید بر اصول و حقوق عادلانه، اعتقاد داریم که تنها راه ممکن، حل و فصل منطقی و عملی وضعیت فعلی

است که نه تنها منافع را تضمین کند بلکه آتش بس و مذاکرات فوری میان دو کشور، تحت نظارت دبیر کل سازمان ملل با هدف دست یابی به حل و فصل نهایی مناقشه و تعیین مرزهای میان دو کشور و عقب نشینی نیروهای طرفین از سرزمین ها و آب هایی که در مرزهای سرزمینی آنها مطابق با قرار داد خطوط مرزی نیست، انجام پذیرد.

دکتر سعدون حمادی - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۰۲۹

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۴۴

- ۵ نوامبر ۱۹۸۰ (۱۴ آبان ۱۳۵۹)

بیانیه رئیس شورای امنیت

در روزهای اخیر شورای امنیت به مشورت های فشرده خود درباره وضعیت میان ایران و عراق ادامه داده است. هدف آنان پایان بخشیدن سریع مخاصمات و حل و فصل صلح جویانه مناقشه بر اساس اهداف و اصول منشور سازمان ملل می باشد.

اعضای شورا، عمیقاً نگرانند که ادامه مخاصمات به تلفات جانی و خسارت مادی بیشتری منجر شود. آنها مصر می باشند که تعهدات دولت های عضو تحت منشور هدایت شده و مناقشات بین المللی آنها به روش های صلح جویانه حل و فصل شود که در چنین حالتی صلح، امنیت و عدالت بین المللی به مخاطره نمی افتد و در روابط بین المللی خود از تهدید یا استفاده از زور علیه تمامیت ارضی با استقلال سیاسی دولت دیگر، اجتناب می گردد.

دبیر کل به طور کامل در گفت و گوهای شورا مشارکت داشته است. اعضای شورا حمایت کامل خود را از استفاده از مساعی جمیله وی ابراز نموده و مذاکرات صلح جویانه میان ایران و عراق را به منظور دست یابی به راه حل عادلانه در زمینه اختلافات مطرح کردند. اعضای شورا از این حقیقت استقبال کردند که با توجه به مساعی جمیله دبیر کل، وی اعزام نماینده ای را به منطقه برای تسهیل در ارتباط قوی با دولت های مربوطه جهت مذاکرات صلح - که بتواند فوراً دنبال شود - مورد ملاحظه قرار دهد.

اعضای شورای امنیت اظهار امیدواری کردند که ایران و عراق به همکاری های خود با شورای امنیت ادامه دهند و از طرفین درخواست کردند از تلاش های دبیر کل حمایت کنند.

شورای امنیت از دبیر کل درخواست کرد شورا را کاملاً از تلاش های خود مطلع سازد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۴۹

- ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ (۲۰ آبان ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۰ نوامبر ۱۹۸۰ کاردار هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

با احترام، متن یادداشت مورخ ۲۶ اکتبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به سفارت عراق در تهران و به وزارت امور خارجه عراق در پاسخ به نامه شماره ۵ / ۱ / ۷ / ۱۴۰۲۴ مورخ ۱۷ سپتامبر درباره فسخ یک جانبه قرارداد مربوط به مرزهای کشور و روابط حسن هم جواری میان ایران و عراق که مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ به امضا رسیده، ارسال می گردد.

جمال شمیرانی - کاردار موقت

پیوست

نامه مورخ ۲۶ اکتبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به سفارت عراق در تهران و وزارت امور خارجه عراق

وزارت امور خارجه جمهوری ایران پیرو یادداشت شماره ۵ / ۱ / ۷ / ۱۴۰۲۴ مورخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه عراق خطاب به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد، مایل است مطالب ذیل را بیان کند:

دولت جمهوری اسلامی ایران همیشه قرار داد ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ درباره مرزهای کشور و روابط همسایگی میان ایران و عراق - سه پروتکل ضمیمه و چهار توافق نامه تکمیلی مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ - را مورد ملاحظه قرار داده و همواره مفاد دستورالعمل های مذکور عمل نموده است.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران شدیداً به اقدامات تجاوزگرانه و ضد انسانی دولت عراق اعتراض داشته و مایل است تأکید نماید که دولت عراق مفاد قرار داد ۱۹۷۵ و کلیات پروتکل مربوط به امنیت مرزی میان ایران و عراق را به ویژه با عوامل نفوذی و گروه های مسلح عراق در استان های آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان و فعالیت های خرابکارانه و کمک به ضد انقلابیون نقض کرده است. با این گونه اقدامات، دولت عراق امنیت داخلی ایران را نقض کرده و لطمات جدی به روابط حسن هم جواری میان دو کشور وارد ساخته است.

ص: ۵۹

با فرض اینکه از نظر دولت عراق مشکلاتی در مورد به کارگیری و تفسیر این قرارداد و یا سایر توافقات وجود داشته باشد، اقدامات می بایست بر اساس ماده ۶ قرار داد و ضمیمه ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ که در آن روش حل و فصل منازعات به وضوح مشخص شده، صورت می گرفت.

مطابق با ماده ۴ قرار داد که مقرر داشته:

"طرف های قرار داد فوق تصریح کردند که مفاد سه پروتکل و ضمیمه مربوطه به مواد ۲، ۱ و ۳ آن و ضمیمه قرارداد به عنوان جزء لاینفک آن به شمار می رود که نهایی و دائمی می باشد که تحت هیچ شرایطی نبایستی از آن تخطی شود و عناصر لاینفک آن مجموعه حل و فصل را شامل خواهد شد..."

همچنین بر اساس ماده ۵ قرار داد:

"با تأکید بر واجب الرعایه بودن مرزهای دو کشور و احترام دقیق به تمامیت ارضی طرفین، طرف های قرار داد تأکید دارند که مرزهای زمینی و رودخانه ای آنها می بایست واجب الرعایه، دائمی و نهایی باشد."

هیچ مفادی وجود ندارد که این حق را ایجاد کند که قرار داد و توافقات پیوست آن یک جانبه فسخ شود. از طرف دیگر، مفاد قرار داد هیچ اختلاف برداشتی جهت بهانه گیری و اعلام فسخ یک جانبه باقی نگذاشته است.

همان طور که در موارد بسیاری تأکید شده است، از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران، قرار داد ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ در رابطه با مرزهای دو کشور و روابط همسایگی میان ایران و عراق و نیز سه پروتکل ضمیمه آن و یادداشت های مبادله شده و مدارک و دستور جلسات آن و نیز چهار موافقت نامه تکمیلی امضا شده بعدی مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵، دستور العمل مصوب مبادله شده مورخ ۲۲ ژوئن ۱۹۷۶، همه این موافقت نامه ها در دبیر خانه سازمان ملل طبق ماده ۱۰۲ منشور سازمان ملل عطف به شماره های ۱۴۹۰۳ تا ۱۴۹۰۷ ثبت شده و هنوز به قوت خود باقی بوده و لازم الاجرا است.

سند شماره ۰۳۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۵۱

- ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ (۲۰ آبان ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ دبیر کل خطاب به رئیس شورای امنیت

ص: ۶۰

مایلم به بیانیه مورخ ۵ نوامبر جناب عالی در مورد وضعیت میان ایران و عراق (S/ ۱۴۲۴۴) اشاره کنم. در آن بیانیه شما یادآور شدید که اعضای شورای امنیت از این حقیقت استقبال می کنند که مساعی جمیله دبیر کل در اعزام نماینده ای به منطقه جهت تسهیل در ارتباط مقتدرانه با دولت های مربوطه جهت مذاکرات صلح را که بتوان فوراً دنبال کرد، مورد ملاحظه دادند.

از آنجا که در آن زمان با دولت های ایران و عراق در تماس بوده ایم، امروز هر دو کشور اطلاع دادند که اعزام نماینده ام را به منطقه، در اسرع وقت پذیرفته اند. بنابراین از آقای اولاف پالمه سوئدی دعوت کردم و وی پذیرفت که در اسرع وقت به منطقه سفر کند. خرسندم که به اطلاع شورا برسانم آقای پالمه این وظیفه را متقبل شده است و متعهد گردیده وظایفش را در اندک زمان ممکن به انجام رساند.

کورت والدهایم

سند شماره ۰۳۲

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۵۲

- ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ (۲۰ آبان ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ رئیس شورای امنیت خطاب به دبیر کل

با احترام نامه مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ جناب عالی را ملاحظه نمودم و با اعضای شورای امنیت در مباحثات غیر رسمی مورد بحث قرار دادم.

اعضای شورای امنیت به اتفاق با مفاد نامه شما توافق هستند.

آنتونی پارسونز - رئیس شورای امنیت

سند شماره ۰۳۳

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۲۵۵

- ۱۲ نوامبر ۱۹۸۰ (۲۱ آبان ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۲ نوامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی ژاپن در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

ص: ۶۱

احتراما نامه آقای ماسایوشی ایتو وزیر امور خارجه ژاپن خطاب به جناب عالی به پیوست ارسال می گردد.

ماساهیرو نیسی بوری - سفری تام الاختیار نمایندگی دائمی در سازمان ملل با احترام پیرو نامه جناب عالی خطاب به رئیس شورای امنیت مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ (S / ۱۴۲۵۱) به اطلاع می رساند:

بیش از هفت هفته از نبرد میان ایران و عراق سپری شده و این نبرد تشدید یافته است. حقیقتی است که هنوز هیچ دورنمایی جهت آتش بس وجود ندارد و مناقشه فعلی به نظر می رسد ماهیت طولانی مدتی داشته باشد که منشأ نگرانی شدید دولت متبوعم می باشد.

این مناقشه نه تنها باعث از دست دادن جان افراد بی گناه شده است بلکه خسارات شدیدی را به سرمایه های دو کشور وارد ساخته و صلح و امنیت بین المللی را در معرض تهدید قرار داده است. گسترش این وضعیت موضوع نگرانی عمیق برای ژاپن و نیز کل جامعه بین المللی می باشد.

دولت متبوعم از تلاش های مداوم، مثبت و سازنده جهت حل و فصل مناقشه که از سوی جناب عالی و شورای امنیت صورت می گیرد کاملاً استقبال می نماید.

مایلم فرصت را غنیمت شمرده و از تلاش های طاقت فرسای جناب عالی برای این مسئله مهم تشکر نمایم. اطلاع یافته ایم به عنوان بخشی از مساعی جمیله جناب عالی جهت حل و فصل سریع و صلح جویانه مناقشه، تصمیم گرفته اید طبق بیانیه رئیس شورای امنیت مورخ ۵ نوامبر (S / ۱۴۲۴۴) آقای اولاف پالمه را به عنوان نماینده خود به دو کشور درگیر در این مناقشه اعزام کنید که از این تصمیم جناب عالی صادقانه استقبال می نمایم. ژاپن قویا امیدوار است که بازدید آقای پالمه از این کشورها به رفع موانع مذاکرات صلح جویانه جهت حل و فصل عادلانه مسئله، منجر شود.

مشتاقانه امیدواریم که طرفین مناقشه به استقرار آتش بس در اسرع وقت ممکن تن دهند و تلاش ها جهت حل و فصل صلح جویانه مناقشه افزایش یابد. صادقانه امیدوارم که طرف های ثالث به رعایت اصل عدم دخالت همان طور که تا کنون انجام داده اند، ادامه دهند.

دولت ژاپن به حمایت خود از کلیه ابتکارات جهت حل و فصل صلح جویانه مناقشه ادامه داده و این حمایت ها نه تنها شامل تلاش های سازمان ملل بلکه تلاش های سازمان کنفرانس اسلامی و کشورهای عدم تعهد را نیز شامل می گردد. در پایان متذکر می شوم هر نقشی که ژاپن در این مهم می تواند داشته باشد از انجام آن کوتاهی نخواهد کرد.

ماسایوشی ایتو - وزیر امور خارجه ژاپن

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۷۲

- ۲۶ نوامبر ۱۹۸۰ (۵ آذر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۵ نوامبر ۱۹۸۰ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما، بنا به اطلاع دولت متبوعم، عطف به سند S / ۱۴۲۴۹ مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰ حاوی نامه کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی و پیوست آن تحت عنوان یادداشت مورخ ۲۶ اکتبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به سفارت عراق در تهران به وزارت امور خارجه عراق؛ مایلم متن یادداشت شماره ۵ / ۱ / ۷ / ۱۴۰۲۴ مورخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه جمهوری عراق را که توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد ارسال شده به پیوست ارسال نمایم. بدیهی است که یادداشت عراق خود بی نیاز از توضیح است و به اصطلاح "فسخ یک جانبه" نیست که توسط دولت جمهوری عراق صورت گرفته و ادعای ایران چیزی جز وهمیات دولت ایران نمی باشد. پر واضح است فریب کاری دولت ایران در این مورد آشکار است.

یادداشت ایران که در پیوست سند S / ۱۴۲۴۹ می باشد به متن کامل ماده ۴ قرارداد مرزی کشور اشاره نکرده و مهم ترین الزام برای طرفین را حذف کرده است. بخش حذف شده به شرح ذیل است:

«بر طبق آن، نقض هر یک از اجزای کلیات این حل و فصل به وضوح با روح توافقی الجزایر ناسازگار خواهد بود.»

آنچه حائز اهمیت است تلاشی است که جهت کم رنگ ساختن وضعیت قانونی صورت گرفته و دولت ایران یک بار دیگر فعلا فرصت یافته بود این استدلال ایران را در مجمع عمومی در طی نشست فعلی و در شورای امنیت پاسخ گوید که به اختصار می توان گفت که مفاد ۴ و ۶ متقابلا منحصر بوده به مفهوم اینکه کاربرد ماده ۶ منوط به وجود قرار داد و عدم نقض هر یک از عناصر لا یتجزای آن می باشد. به عبارت دیگر ماده ۶ تنها وقتی که قرارداد هنوز وجود داشته باشد، به کارگیری می شود و یا وقتی که طرفین تنها وقتی که قرارداد هنوز وجود داشته باشد، به کارگیری می شود و یا وقتی که طرفین با تفسیر یا کاربرد اجزای فنی مندرج در آن توافق نداشته باشند. وقتی که ماده ۴ نقض گردید بدین معنی است که کل قرارداد فسخ شده است به صورتی که در ماده مذکور جوانب حقوقی - سیاسی طرح که مبنای توافق طرفین می باشد، ارائه شده است. هر گونه

ادله ای که با مفاد این دو ماده مغایرت داشته باشد، تحقق آن غیر ممکن است. نقض مداوم عناصر توافقنامه و قرار داد الجزایر توسط ایران که در پاراگراف ۴ و ماده ۴ آن به ترتیب ذکر شده است مؤید این یادداشت عراق است و در حقیقت برای عراق هیچ قرار دادی جهت اجرا باقی نگذاشته است.

در این زمینه، لازم است ذکر شود که اگر دولت ایران واقعا به حل و فصل صلح جویانه منازعات طبق این قرار داد منسوخ شده معتقد است، پس چرا به چنین روش حل و فصل در مناقشه خود با عراق متوسل نمی شود و به جای آن مرتکب تجاوز علیه حاکمیت و تمامیت ارضی عراق، علی رغم تذکرات مکرر عراق مطابق قرارداد ۱۹۷۵، شده است.

اتهام وقیحانه که در یادداشت ایران مبنی بر اینکه عراق مرتکب تجاوز و اقدامات ضد انسانی علیه ایران شده است، ادعای دیگری است که وزیر خارجه جمهوری عراق به تفصیل در مجمع عمومی و شورای امنیت در تاریخ های ۱۷، ۱۵، ۳ اکتبر به آن پاسخ داده است و لازم دیده نشد که پاسخ کامل تری داده شود زیرا حقایق خود سخن می گویند. همین طور ادعا شده است که عراق امنیت داخلی ایران را نقض کرده و به روابط حسن هم جواری میان دو دولت لطمه وارد ساخته است. لازم است دو واقعیت را یاد آور شویم: اولاً آنچه دولت ایران نقض امنیت داخلی خوانده است در حقیقت تلاشی جهت مقصر دانستن عراق در نبردهای اقلیت های قومی ایران جهت دست یابی به حقوق ملی خودشان است که نقش مهمی علیه شاه ایفا کردند. ثانياً اگر روابط حسن هم جواری آن قدر برای دولت ایران محترم است پس حق است متعجب شویم که چرا شهرها و روستاهای عراقی را مطابق اصل فوق به طور مداوم گلوله باران و بمباران می نماید. در پایان به اطلاع می رساند که متن یادداشت شماره ۱ / ۷ / ۴ / ۱۵۶۳۹ مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۸۰ که توسط وزارت امور خارجه جمهوری عراق خطاب به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد در پاسخ با یادداشت فوق ارسال شده، پیوست می باشد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

شماره ۱۴۰۲۴ / ۷ / ۱ / ۵

بغداد، ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰

وزارت امور خارجه جمهوری عراق ضمن تشکر از سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد، احتراماً به اطلاع می رساند که با توجه به نقض مفاد قرار داد حل و فصل مورخ ۶ مارس

ص: ۶۴

۱۹۷۵ الجزایر و دخالت مداوم ایران در امور داخلی جمهوری عراق و پناه دادن به عناصر مخالف عراق از اولین روزهای سرنگونی رژیم شاه، دخالت در امنیت داخلی عراق، سوء استفاده از روابط حسن هم جواری، تعدی به سرزمین عراق، قصور جهت بازگرداندن سرزمین های عراق و نیز وادار ساختن جمهوری عراق جهت بازگرداندن آن سرزمین ها با استفاده از زور که حق قانونی اش جهت دفاع از حاکمیت و تمامیت ارضی اش می باشد، در اعلامیه ها و اظهارات مقامات مسئول آشکار و به طور ضمنی ابراز شده است که از اجرای توافقات اجتناب می ورزد، لذا دولت جمهوری عراق تصمیم گرفته است قرارداد الجزایر را مورد ملاحظه قرار دهد. این قرارداد در مورد مرزها و حسن هم جواری میان دولت جمهوری عراق و دولت امپراتوری ایران به ضمیمه سه پروتکل و ضمائم امضا شده در بغداد مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ بر اساس توافق مذکور و چهار موافقتنامه تکمیلی قرار داد مذکور و ضمائم امضا شده در بغداد مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵، یادداشت های مبادله شده و اسناد مشترک با توجه به نقض آن توسط دولت جمهوری اسلامی ایران در حرف و عمل و مطابق با مفاد پاراگراف ۴ توافق الجزایر و ماده ۴ قرارداد مذکور، پوچ و باطل است.

دولت جمهوری عراق از مقامات دولت جمهوری اسلامی ایران دعوت می کند که وضعیت جدید را بپذیرند و نگرش مسئولانه و عاقلانه ای را در برابر عراق و حاکمیت این کشور و حق قانونی اش در سرزمین خاکی و آبی اش در شط العرب اتخاذ نمایند به صورتی که در توافق مذکور الجزایر دارای اولویت می باشد.

این وزارتخانه اطمینان داد که این سفارت موارد فوق را به دولت جمهوری اسلامی ایران انتقال خواهد داد.

شماره ۱۵۶۳۹ / ۴ / ۱ / ۷

تاریخ ۱۶ نوامبر ۱۹۸۰

وزارت امور خارجه جمهوری عراق با تشکر از سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد احتراماً به اطلاع می رساند که دولت جمهوری عراق مباحثات درباره مفاد قرار داد ۱۹۷۵ در مورد مرزهای دو کشور و حسن هم جواری میان عراق و ایران و نیز پروتکل و ضمائم مربوط را رد نموده و آن را باطل می داند. با توجه به این حقیقت که ایران عملاً با نقض مکرر آن قرار داد نه تنها از طریق اعلامیه مقامات ایران که قرارداد را به رسمیت نشناخته اند بلکه با نقض مفاد مهم آن، قرارداد را بی اثر ساخته اند. کلیه موارد فوق در یادداشت های دولت عراق به دولت ایران مطرح و نقض آن بیان گردید و خواستار عدم تکرار آن شده است. تشدید

ص: ۶۵

تجاوزات ایران علیه عراق با آغاز کردن جنگ اعلان نشده علیه پایگاه های مرزی، گلوله باران شهرهای عراق و دخالت در امور داخلی عراق دلیل محکمی بر خودداری آشکار ایران در تحقق قرارداد مذکور است، از همین رو مفاد یادداشت شماره ۱۱۳۶ مورخ ۳۰ اکتبر ۱۹۸۰ دولت جمهوری اسلامی ایران در رد کلی و جزئی قرار داد است.

سند شماره ۳۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۲۷۴

- ۲۸ نوامبر ۱۹۸۰ (۷ آذر ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۲۶ نوامبر ۱۹۸۰ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل احتراماً به پیوست نامه آقای ک. خدا پناهی معاون وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران ارسال می گردد.

جمال شمیرانی - کاردار

پیوست

نامه مورخ ۱۲ نوامبر ۱۹۸۰ معاون وزیر امور خارجه ایران خطاب به دبیر کل

به نام خدا

پیرو نامه مورخ ۶ آگوست ۱۹۸۰ (S / ۱۴۱۱۱) آقای رشید عبد الله وزیر خارجه امارات عربی متحده، مایلم توجه جناب عالی را به نکات ذیل جلب نمایم:

۱- همان طور که ما مکرراً به اطلاع نمایندگان کشورهای مختلف جهان در سازمان ملل متحد رسانده ایم سه جزیره ایرانی ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک در خلیج فارس واقع شده و همیشه جز لاینفک سرزمین ایران بوده است. نقشه های موجود، اسناد و مدارک نیز حقایق تاریخی هستند که شاهد و گواهی بر این واقعیت می باشند.

۲- ایران دائماً حاکمیت خود را بر این بخش از سرزمین خود اعمال کرده و تنها طی دوره ای که قدرت استعماری انگلیس جزایر را با زور اشغال کرد برای مدت موقتی حاکمیت ایران به مخاطره افتاد و پس از خروج نیروهای انگلیسی از خلیج فارس در سال ۱۹۷۱، ایران حاکمیت قانونی خود را بر این جزایر از سر گرفت.

ص: ۶۶

۳- همان طور که در پاسخ ما به نامه وزیر خارجه عراق مورخ ۲ آوریل ۱۹۸۰ (S / ۱۳۹۱۸) تصریح شده، این حقیقتی است که جزایر مذکور متعلق به ایران است و نمی تواند مورد ملاحظه یا مذاکره تحت هیچ شرایطی قرار گیرد. در حقیقت هیچ کشور آزاد و مستقلی در جهان وجود ندارد که بخواهد بخشی از سرزمین اش را با کشور دیگر مورد مسامحه و مذاکره قرار دهد.

۴- یک بار دیگر دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام می دارد که هیچ زمانی و حتی در طی دورانی که حاکمیت ایران بر سه جزیره ایرانی به دلیل اشغال آنها به دست قدرت استعماری بریتانیا قطع شده بود از هر گونه رودرویی با همسایگان برادر عرب خود خودداری ورزید.

۵- علی رغم تفکر وزیر خارجه امارات عربی متحده که از نامه وزیر خارجه ایران ابراز تعجب کرده بود، ما متعجبیم که چگونه در زمانی که جمهوری اسلامی ایران با مبارزات مردم مسلمانش تلاش دارد سلطه ابر قدرت ها را از این منطقه دفع نماید چنین ادعای کذبی صورت می گیرد که تأثیر منفی بر اصل وحدت و برادری میان کشورهای دوست و همسایه منطقه می تواند داشته باشد و این است آنچه که مردم مسلمان ایران را شگفت زده کرده و عمیقاً باعث تأسف آنها شده است. لازم است جهت جلب توجه جناب عالی به عنوان دبیر کل سازمان ملل متحد و نیز ملل مسلمان جهان که هنوز تحت غارت و چپاول و تجاوزات قدرت های شرق و غرب قرار دارند به ویژه در زمانی که انقلاب اسلامی ایران راه را در عصر جدید جهات آزادی، استقلال و شکوه همه مسلمانان و ملل مظلوم جهان هموار کرده است، باید کلیه تلاش ها و توانایی های خود را جهت نگهداری و حفاظت از این «عقیده مقدس» به کار بست و از اقدامات غیر منطقی و اظهارات غیر واقعی که ممکن است با بهره برداری عوامل شرق و غرب و نیز صهیونیسم بین المللی مورد سوء استفاده واقع شود، اجتناب ورزید.

نکاتی که وزیر خارجه امارات عربی متحده درباره سه جزیره ایرانی ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک عنوان کرده بخشی از توطئه و تحریکات حساب شده و از قبل طرح ریزی شده ای است که با فشار دولت عراق در منطقه تحقق یافته است. نتیجه شوم این ماجراجویی در حال حاضر تجاوز و حشیانه عراق به ایران است.

عراق نه تنها جنگ را به ایران تحمیل کرد بلکه به خاطر نیل به امیال جاه طلبانه اش، ابعاد این جنگ مخرب را گسترش داد.

همان طور که جناب عالی به خوبی مطلعید لقمه بزرگی است که دولت بعث در تجاوز به سرزمین جمهوری اسلامی ایران برداشته است و هر روز با بی اعتنایی و اقدامات شرورانه، شهرها و مناطق مسکونی را با هر ابزار مخرب و ضد انسانی تا حد امکان

بمباران و تخریب می نماید که به شهادت هزاران تن از هموطنان ما منجر شده که غالباً غیر نظامیان، زنان، کودکان و مردان می باشند.

جنایاتی که تا کنون دولت عراق مرتکب شده است با هیچ قانون و مقررات بین المللی یا بشر دوستانه قابل توجیه نیست. پر واضح است که این جنایات با حمایت ابرقدرت ها و امپریالیسم جهانی که دایه دفاع از حقوق بشر دارند، صورت گرفته است.

دولت عراق به بهانه اینکه رژیم جمهوری اسلامی ایران اصل سیاست هم جواری و مفاد توافقات و پروتکل های امضا شده سال ۱۹۷۵ را رعایت ننموده است، مدعی است که وادار شده به استفاده از زور و اقدامات نظامی متوسل شود.

اکنون این سؤال مطرح است که اگر فکر دولت عراق حل مشکلات موجود جهت اجرای توافقات در مورد مرزهای دو کشور و روابط حسن هم جواری و سایر پروتکل های امضا شده میان ایران و عراق است چرا به اقداماتی مطابق با ماده ۶ توافق مذکور و پروتکل هایش متوسل نشده که به وضوح و به تفصیل روش تحقیق جهت حل و اختلافات در آن بیان شده است.

ادعاهای پوچ و بی پایه که تمامیت ارضی عراق توسط ایران به مخاطره افتاده، تصویری بیش نیست، چرا که این ابزارهای صلح جویانه و مهم نادیده گرفته شده و این رژیم به اقدام نظامی متوسل گردیده است. تجاوز آشکاری را با حملات هوایی غافلگیرانه به شهرها و مناطق مسکونی ما آغاز کرد و این جنگ را به ایران تحمیل نمود.

همان طور که به خوبی مطلعید، عراق مفاد توافق ۱۹۷۵ به ویژه پروتکل مربوط به امنیت مرزها را نقض کرد و اقدام به اعزام عوامل و گروه های مسلح به استان های آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام، خوزستان و حتی سیستان و بلوچستان نمود تا خرابکاری کرده و به ضد انقلابیون کمک نمایند و نهایتاً امنیت داخلی ایران را مختل سازند همچنین خسارات جبران ناپذیری به سیاست حسن هم جواری میان دو کشور را سبب شدند.

در پایان مایلیم یک بار دیگر تأکید کنم که سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس استقلال و حفظ تمامیت ارضی کلیه کشورهای جهان و سیاست حسن هم جواری با همه همسایگانش بنا نهاده شده است. پر واضح است که ملت ایران از استقلال و تمامیت ارضی سرزمین خود با کلیه توان دفاع خواهد کرد.

محمد کریم خداپناهی - معاون وزیر امور خارجه

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۳۷۹

۱۹ فوریه ۱۹۸۱ (۳۰ بهمن ۱۳۵۹)

نامه مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۱ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل به دبیر کل

احتراما به پیوست متن یادداشت ها به شماره های ۱۸ / ۷۴۰۰ / ۲ - ۷ / ۴۲۴ و ۱۸ / ۸۷۹۰ / ۲ - ۷ / ۴۲۴ مورخ ۱ دسامبر ۱۹۸۰ و ۱۴ ژانویه ۱۹۸۱ وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به سفارت جمهوری عراق در تهران ارسال می گردد.

جمال شمیرانی - کاردار موقت

پیوست ۱

شماره ۱۸ / ۷۴۰۰ / ۲ - ۷ / ۴۲۴

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران پیرو یادداشت شماره ۷ / ۱ / ۴ / ۱۵۶۳۹ مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه عراق خطاب به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد، یک بار دیگر تأکید کرد که قرارداد مرزی و روابط حسن هم جواری مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ و سه پروتکل ضمیمه آن، مطابق با ماده ۴ قرارداد مذکور قطعی، دائمی و لا یتغیر می باشد و مرزهای زمینی و آبی طرفین قرارداد مطابق با ماده ۵ قرارداد مذکور لا یتغیر، دائمی و قطعی است. دولت ایران فسخ یک جانبه قرارداد مذکور از جانب دولت عراق را رد می کند.

همان طور که در یادداشت شماره ۱۸ / ۶۳۳۶ / ۲ - ۷ / ۴۲۴ مورخ ۲۶ اکتبر ۱۹۸۰ ذکر شده، دولت جمهوری اسلامی ایران همواره به قرار داد مرزی و روابط حسن هم جواری مورخ

ص: ۶۹

۱۳ ژوئن ۱۹۷۵ و سه پروتکل ضمیمه و چهار موافقت نامه مکمل آن (مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۷۵) و مفاد قرارداد و توافقات مذکور پای بند بوده و برای ایران مورد احترام و الزام آور است.

با توجه به بخش بعدی یادداشت مذکور - که باید مورد تأکید واقع شود - به اطلاع می‌رساند که دولت عراق دائماً مفاد قرارداد ۱۹۷۵ به ویژه پروتکل آن در مورد امنیت مرزها را با اقدامات تجاوز گرانه ضد انسانی اش نقض کرده و امنیت داخلی ایران را با اعزام عوامل و گروه های مسلح به استان های مرزی ایران به مخاطره افکنده و فعالیت های خراب کارانه را با کمک دشمنان انقلاب ایران انجام داده است. به علاوه، دولت عراق خسارات جبران ناپذیری را با تحمیل جنگ، تجاوز نظامی آشکار و حملات هوایی غافل گیرانه به شهرها و مناطق مسکونی ایران وارد ساخته و روابط حسن هم جواری دو کشور را به مخاطره افکنده است. باید متذکر شد که اگر مشکلی برای دولت عراق در مورد اجرای قرارداد مذکور و سایر موافقت نامه های مربوط وجود دارد، ماده ۶ قرارداد مذکور و پیوست مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ به وضوح و به تفصیل راهنمای حل و فصل این قبیل مشکلات است.

دولت جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر اعلام می‌کند که قرارداد مرزی و روابط حسن هم جواری میان ایران و عراق (مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵) و سه پروتکل ضمیمه آن، نامه های مبادله شده، ضمیمه ها و نیز چهار موافقت نامه مکمل مورخ ۲۶ دسامبر ۱۹۷۵ همچنان معتبر و الزام آور است.

پیوست ۲

شماره ۱۸ / ۸۷۹۰ / ۲ - ۴۲۴ / ۷

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران پیرو یادداشت شماره ۷ / ۱ / ۴ / ۱۷۶۵۰ مورخ ۲۷ دسامبر ۱۹۸۰ وزارت امور خارجه عراق به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد به مطالب ذیل اشاره کرده است:

همان طور که قبلاً در یادداشت ۲۶ اکتبر و ۱۵ دسامبر ۱۹۸۰، مطابق با ماده ۵ قرار داد مرزی و روابط حسن هم جواری میان ایران و عراق (مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵) اشاره شده و با توجه به لا یتغیر بودن مرزها و احترام کامل به تمامیت ارضی دولت ها، مرزهای زمینی و آبی ایران و عراق، لایتغیر، دائمی و نهایی بوده و فسخ یک جانبه قرارداد مذکور به وسیله دولت جمهوری عراق اعتبار و ارزش قانونی ندارد. همان طور که بارهای اعلام کرده ایم، قرار داد مرزها و روابط حسن هم جواری میان ایران و عراق (مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۷۵) و سه پروتکل ضمیمه ی آن، نامه های مبادله شده و ضمائم آن و چهار موافقت نامه مکمل مورخ ۲۶

ص: ۷۰

دسامبر ۱۹۷۵ هنوز برای دولت جمهوری اسلامی ایران دارای اعتبار قانونی است. بنابراین، مسئولیت کامل تهاجم آشکار، جنگ تحمیلی و حمله به ایران و نیز نتایج این اقدامات که جامعه بین الملل به خوبی از آن آگاه است، متوجه دولت عراق می باشد.

سند شماره ۰۳۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۴۰۱

- ۱۶ مارس ۱۹۸۱ (۲۵ اسفند ۱۳۵۹)

نامه ۱۰ مارس ۱۹۸۱ نمایندگی دائمی عراق در سازمان به دبیر کل

احتراما، بنا به اطلاع دولت متبوعم، پیرو سند S / ۱۴۳۷۹ مورخ ۱۹ فوریه ۱۹۸۱ که حاوی نامه کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل به جناب عالی است، و پیوست آن، شامل دو یادداشت مورخ ۱ دسامبر ۱۹۸۰ و ۱۴ ژانویه ۱۹۸۱ که وزارت امور خارجه ایران به سفارت جمهوری عراق در تهران فرستاده است، مایلیم به اطلاع برسانم که متن دو یادداشت مذکور توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد نیز به وزارت امور خارجه جمهوری عراق ارسال شده است. هر دو این یادداشت ها در اسرع وقت با دو یادداشت که پیوست می باشد، پاسخ داده شد.

همچنین مایلیم به اطلاع برسانم که موضوع دو یادداشت ایران جدید نیست و دولت ایران همچنان به فریب کاری هایش ادامه می دهد. در یادداشت نخست، اشاره شده که شایسته بود به ماده ۴ قرار داد منسوخ شده مرزهای دو کشور در سال ۱۹۷۵ رجوع شود، اما با حذف مهم ترین تعهداتی که برای طرفین مفروض شده، همراه است که در ذیل به آن اشاره می شود:

" بر این اساس، نقض هر یک از اجزای این کلیات حل و فصل، به وضوح با روح توافق الجزایر ناسازگار می باشد."

در یادداشت دوم هیچ اشاره ای به آنچه در ماده مذکور آمده، نشده است.

به علاوه، یک بار دیگر دولت ایران تلاش کرده است که شرایط قانونی دیگر را با ارجاع به مواد ۵ و ۶ قرار داد مذکور کم رنگ سازد. قبلا عراق این موضوع را هم در نشست پیشین مجمع عمومی و هم در شورای امنیت مطرح کرده بود. تکرار می کنم مواد ۴ و ۶ متقابلا مفهوم وسیعی دارند و کاربرد ماده ۶ در ماهیت قرار داد با عدم نقض

ص: ۷۱

یکایک عناصر که از قبل غیر قابل تفکیک فرض شده، همراه است.

به بیان دیگر، ماده ۶ تنها وقتی قابل استفاده است که قرار داد هنوز وجود خارجی داشته باشد و یا وقتی که طرفین در تفسیر یا کاربرد جزئیات فنی آن توافق نداشته باشند. وقتی که ماده ۴ نقض شد بدین مفهوم است که کل قرار داد فسخ می گردد، به صورتی که در ماده مذکور جوانب سیاسی - حقوقی آن مد نظر بوده و به توافق طرفین مربوط می شود. هر استدلال مغایری، مفاد این دو بند را در عمل، متناقض و غیر ممکن می سازد. نقض مکرر عناصر موافقت نامه و قرارداد الجزایر توسط ایران که در پاراگراف ۴ و بند ۴ آن ذکر شده، در حقیقت هیچ قراردادی را جهت اجرا برای عراق باقی نمی گذارد.

در این زمینه، لازم است یک بار دیگر یادآور شوم که اگر دولت ایران واقعا به حل و فصل صلح جویانه مناقشات بر اساس این قرارداد منسوخ شده اعتقاد دارد پس چرا به چنین ابزاری جهت حل و فصل مسائل خود با عراق متوسل نمی شود و به جای آن، علی رغم تذکرات مکرر عراق در مورد قرارداد ۱۹۷۵، مکررا به حاکمیت و تمامیت ارضی عراق تجاوز می کند؟

اتهام تجاوز در یادداشت های ایران و اشاره به اینکه عراق مرتکب تجاوز و اقدامات ضد انسانی علیه ایران شده، ادعایی بیش نیست و وزیر خارجه جمهوری عراق به تفصیل در مجمع عمومی و شورای امنیت در ۱۵،۳ و ۱۷ اکتبر به آن پاسخ داده است. پاسخ کامل تری درباره این موضوع درخواست نشده، زیرا حقایق خود سخن می گویند. همین طور در مورد این ادعا که عراق امنیت داخلی ایران را نقض کرده و به روابط حسن هم جواری میان دو کشور لطمه زده است، لازم است دو نکته را یادآور شوم: اولاً- آنچه دولت ایران نقض امنیت داخلی خوانده، در واقع تلاشی است برای مقصر دانستن عراق در درگیری های اقلیت های قومی ایران برای دست یابی به حقوق ملی خویش، که به نقش میهن پرستی آنها علیه شاه بازمی گردد. ثانياً اگر روابط حسن هم جواری اینگونه برای دولت ایران محترم است پس در حقیقت نباید تعجب کنیم که چرا گلوله باران و بمباران مداوم شهرها و روستاهای عراق مطابق با آن اصل بوده است.

در پایان مایلیم تأکید کنم که اگر چه استدلال های غیر منطقی و اتهامات کذب مندرج در یادداشت های ایران قبلا در موارد متعدد رده شده است، اما هنوز به نظر می رسد که دولت ایران اعتقاد دارد شاید تکرار همان استدلال ها و اتهاماتی که در واقع سرابی بیش نیست، به حقیقت نزدیک تر است. دولت ایران تاکنون باید درک کرده باشد که مواضعش نه از نظر قانونی قابل قبول است و نه برای تعمیم صلح در منطقه سودمند است.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی

یادداشت مورخ ۶ دسامبر ۱۹۸۰ وزارت خارجه عراق به سفارت جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور خارجه جمهوری عراق ضمن تشکر از سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد و با اشاره به یادداشت این سفارت به شماره ۱۱۵۸ مورخ ۳ دسامبر ۱۹۸۰، احتراماً مجدداً تأکید می کند در مورد آنچه در یادداشت خود بیان کرده و به سفارت به شماره ۱۵۶۳۹ / ۴ / ۱ / ۷ مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۸۰ ارسال شده، مطالب ذیل را اظهار می نماید:

آنچه در یادداشت سفارت مذکور بیان شده، جدید نیست و از نظر حقوقی پس از اینکه دولت جمهوری اسلامی ایران توافق الجزایر و قرار داد ۱۹۷۵ را فسخ کرد هیچ ارزشی در گفتار و عمل ندارد. دولت جمهوری عراق موضع خود را در موارد مختلف در یادداشت های دیپلماتیک و سازمان های بین المللی بیان کرده و مجدداً تأکید می کند که مسئولیت بین المللی کامل پیامدهای تجاوزات دولت جمهوری اسلامی ایران علیه عراق متوجه آن دولت می باشد.

یادداشت مورخ ۳۱ ژانویه ۱۹۸۱ وزارت امور خارجه عراق به سفارت جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور خارجه جمهوری عراق ضمن تشکر از سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد در مورد یادداشت ۱۲۰۶ سفارت در مورخ ۲۳ ژانویه ۱۹۸۱، احتراماً به اطلاع می رساند که این وزارت مطالب یادداشت مذکور را رد می نماید و چیزی در این باره به یادداشت های قبلی خود نمی افزاید.

سند شماره ۰۳۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۶۳۷

- ۲۱ آگوست ۱۹۸۱ (۳۰ مرداد ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۱۹ آگوست ۱۹۸۱ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل به رئیس شورای امنیت احتراماً متن نامه آقای دکتر سعدون حمادی وزیر خارجه عراق به پیوست ارسال می گردد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

نامه وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل

احتراما به اطلاع می‌رساند که نیروهای دریایی ایران اخیرا در یک کشتی دانمارکی را که در حال عبور از تنگه هرمز بود، توقیف و وادار کردند که در یک بندر ایرانی پهلو بگیرد. صاحبان محموله کشتی از کشورهای کویت و امارات عربی متحده می‌باشند.

عمل توقیف که ایران مرتکب شده نقض آشکار مقررات حقوق بین‌المللی در آزادی دریانوردی از طریق تنگه‌های مورد استفاده در دریانوردی بین‌المللی است، از همین رو خطر جدی برای صلح و امنیت بین‌المللی به طور کلی و منافع حیاتی کشورهای عربی خلیج [فارس] به طور اخص محسوب می‌شود.

برای احترام به مقررات دریانوردی و عاری بودن از هر گونه مزاحمتی، از جامعه بین‌المللی درخواست می‌شود در مورد این اقدام رژیم ایران به سبب بی‌توجهی به مقررات حقوق بین‌المللی که بر همگان آشکار است، موضع‌گیری نماید. به علاوه اگر خواستار صلح و امنیت در منطقه هستیم، از این دزدی دریایی نباید بی‌تفاوت گذشت، چون اگر تکرار شود اقدامات متقابل، قابل‌توجه بوده و آن تنها راهی است که برای دفاع از منافع حیاتی باقی می‌ماند.

سعدون حمادی - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۰۳۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۴۴۶

- ۲۴ اگوست ۱۹۸۱ (۲ شهریور ۱۳۶۰)

تکرار سند S (۲۱ / ۱۴۶۳۷) آگوست ۱۹۸۱

ص: ۷۴

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۴۸۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۶۷۸

- ۴ سپتامبر ۱۹۸۱ (۱۳ شهریور ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۱۵ آگوست ۱۹۸۱ وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل

احتراما، اظهارات آقای مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران که در صفحه ۸ روزنامه فرانسوی لوماتن مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۱ منتشر شد، در ذیل به آن اشاره می شود:

"به عنوان یک گروه اعلام می داریم که رهبران مذهبی مسئول جنگ علیه عراق می باشند. ما نوارهای کاست مستندی را از اقدامات تحریک آمیزی که آنها علیه عراقی ها دستور داده اند، در اختیار داریم."

این اظهارات قوی ترین دلیلی است که یک بار دیگر مؤید این حقیقت است که ایران مسئول شروع جنگ علیه عراق می باشد و بارها آن را اعلام کرده ایم.

سعدون حمادی وزیر امور خارجه جمهوری عراق

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۵۱۸

- ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۱ (۲۷ شهریور ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۱ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل به دبیر کل

احتراما متن یادداشت وزارت امور خارجه عراق درباره همکاری تسلیحاتی رژیم ایران و رژیم صهیونیستی به پیوست ارسال می گردد.

سیب ا. بافی - کاردار

پیوست

همکاری تسلیحاتی میان رژیم حاکم ایران و رژیم صهیونیستی

در شنبه مورخ ۱۸ ژوئن یک هواپیمای باربری تجاری آرژانتینی در خاک شوروی در

نزدیکی ایروان ارمنستان سقوط کرد. یک سوم از دوازده پروازی که از تل آویو به تهران برنامه ریزی شده محموله های سلاح، مهمات، لوازم یدکی و سایر اقلام ساخت امریکا را از رژیم صهیونیستی به ایران حمل می کنند.

در پنجشنبه ۲۰ آگوست ۱۹۸۱، شبکه تلویزیونی ای.بی.سی امریکا برنامه ای با عنوان "خط شبانه" پخش کرد که مهمان آن ابوالحسن بنی صدر رئیس جمهوری پیشین ایران بود. بنی صدر تأکید کرد که اسرائیلی ها تسلیحات و تجهیزات نظامی را مدت مدیدی است که به ایران ارسال می کنند. وی افزود که شخصا با معامله با اسرائیل مخالف بوده است و در جلسات کابینه عقیده داشت که ایرانی ها باید با عراق صلح کنند و وارد چنین تجارتی نشوند. رئیس جمهوری پیشین افزود که تلاش هایش در این زمینه نیز بی نتیجه بود به سبب ترس رهبران مذهبی حاکم از ارتش که ممکن بود علیه آنها اقدام نموده و آنان را به دلیل صلحی که با عراق صورت می گرفت، سرنگون سازند. ابوالحسن بنی صدر افزود: «آنچه عجیب بود خرید تسلیحات از اسرائیل است که نشان داد ملاها شیفته قدرت اند و وقتی من رئیس جمهور بودم، موضوع یکی از خریدهای غیر مستقیم بود و من با آن مخالفت کردم.» وی افزود: «اگر ما مجبوریم از اسرائیلی ها سلاح خریداری کنیم چرا با عراقی ها صلح نکنیم، این به مراتب ترجیح داده می شود.»

در جمعه ۲۸ آگوست ۱۹۸۱، سخن گوی رسمی دولت قبرس در نیکوزیا گفت که هواپیمای آرژانتینی از نوع CL ۴۴ در پرواز YR۲۲۴ بود که در ۱۷ جولای ۱۹۸۱ در فرودگاه بین المللی لارناکا سوخت گیری کرده است. در پاسخ به موضوع درخواست شد، مسئله هواپیمای آرژانتینی را روشن سازد، سخن گوی رسمی قبرس مطالب ذیل را اظهار کرد:

۱- در ۱۱ جولای، هواپیمای مذکور در لارناکا فرود آمد. این هواپیما از تل آویو آمده بود و همان روز فرودگاه را به مقصد تهران ترک کرد که حامل ۵۰ جعبه به وزن ۶۷۵۰ کیلوگرم بود این هواپیما را کاپیتان مک فریتی فرماندهی می کرد.

۲- در ۱۲ جولای ۱۹۸۱، همان هواپیما در فرودگاه لارناکا فرود آمد که از تهران آمده بود و همان روز به سمت تل آویو برخاست. فرماندهی آن را کاپیتان کاردرو به عهده داشت.

۳- در ۱۳ جولای ۱۹۸۱، هواپیما که از تل آویو آمده بود یک بار دیگر در لارناکا فرود آمد و اوایل صبح روز بعد به سوی تهران برخاست.

۴- ظهر ۱۴ جولای ۱۹۸۱، هواپیما به لارناکا بازگشت و به سوی تل آویو برخاست. هواپیما را کاپیتان کاردرو فرماندهی می کرد.

همکاری تسلیحاتی میان ایران و رژیم صهیونیستی آنچنان مخفیانه نبود که نیاز به

افشاگری یا تأیید رئیس جمهوری پیشین ابوالحسن بنی صدر باشد. اما آنچه در اظهارات بنی صدر دارای اهمیت است تأیید اطلاعات فوق از سوی یک مقام ایرانی است، با توجه به اینکه وی چندین قبل در ایران در موضع قدرت بوده است، موضوع نمی تواند نادرست و غیر صحیح باشد. بنابراین مدرکی غیر قابل انکار و دلیلی بدون شبهه است، مگر اینکه فردی مدعی شود درباره موضوعات ایران از خود ایرانی ها و یا رئیس جمهور پیشین ایران و فرمانده نیروهای مسلح آن اطلاعات بیشتری دارد.

حادثه معروف هواپیمای آرژانتینی سخن گوی رسمی قبرسی در مورد سه پرواز میان تل آویو و تهران و سپس تأیید رئیس جمهوری پیشین ایران بنی صدر که وجود معامله تسلیحاتی میان ایران و رژیم صهیونیستی را تأیید کرده، نخستین یا آخرین برگه سندی نبوده است که حجم همکاری تسلیحاتی میان طرفین را برملا می سازد. از ماه نخست که ایران جنگ علیه عراق را شروع کرد، اطلاعاتی در مورد تماس های مخفیانه مستقیم و یا غیر مستقیم میان مقامات ایران و اسرائیل درباره ی معاملات تسلیحاتی منتشر می شد که در واقع تل آویو نیازهای مختلف تسلیحاتی، تجهیزات و لوازم یدکی تهران را برآورده می کند.

اخباری که به مطبوعات و نشریات در نقاط مختلف جهان درز پیدا کرده است، هیچ جای شکی در مورد همکاری تسلیحاتی میان ایران و رژیم صهیونیستی باقی نمی گذارد. در ۲۱ اکتبر ۱۹۸۰، نشریه آسیا - آفریقا چاپ پاریس به نقل از خبر نگارش در گزارشی از تهران تأیید کرد که کارشناسان نظامی و غیر نظامی اسرائیلی سه روز پس از شروع جنگ برای کمک کردن به ستاد فرماندهی ایران - که برخی از رهبران روابط صلح جویانه را با سرویس اطلاعاتی اسرائیلی موساد پذیرفته اند - وارد ایران شدند.

در ۲ نوامبر ۱۹۸۰، هفته نامه آزرور چاپ لندن نوشت که اسرائیل چند کشتی تجهیزات نظامی به ایران ارسال کرده است و محموله های لوازم یدکی به کشتی هایی که با پرچم های سایر کشورها که در مسیرشان به سه بندر ایرانی (بندر عباس، چابهار و بوشهر) در حرکت بودند، تحویل داده شد.

در ۳ نوامبر ۱۹۸۰، دی ولت (Die Welt) چاپ آلمان غربی نوشت که اسرائیل قطعات یدکی تسلیحات امریکایی به ویژه قطعات جنگنده های اف - ۴ را به ایران تحویل داده است. این تجهیزات نظامی از راه دریا با کشتی هایی که پرچم های سایر کشورها را برافراشته بودند، ارسال شده است و قبل از رسیدن به ایران در مسیرهای معمول شان از اسرائیل بارگیری می کردند.

نشریات "الوطن العربی" چاپ پاریس مورخ ۵ نوامبر ۱۹۸۰، "وی.سی.دی" مورخ ۱۱ نوامبر ۱۹۸۰، و ژون آفریک مورخ ۱۴ نوامبر ۱۹۸۰ چاپ پاریس، به همکاری نظامی میان ایران و اسرائیل اشاره کرده اند. الوطن العربی نوشت که یک کشتی اسرائیلی حامل تسلیحات و قطعات یدک در بندر بلژیکی انتورپ (Antwerp) قبل از اینکه محموله اش را در دیگر بندرهای اروپایی تخلیه کند، محموله ای را به کشتی ایرانی تحویل داد. "وی.سی.دی" تأکید کرد که اسرائیل تسلیحات و قطعات یدکی چند ماهه ایران را مخفیانه تأمین کرده است، تماس های هیئت های اسرائیلی و مقامات ایرانی ادامه دارد. ژون آفریک خاطر نشان ساخت که مذاکرات تجاری میان اسرائیلی ها و ایرانی ها برای تأمین تسلیحات، تجهیزات نظامی و قطعات یدکی در هلند صورت گرفته بود.

در ۳۱ مارس ۱۹۸۱، روزنامه کویتی "السیاسه" نوشت که بر اساس گزارش های منابع آگاه در پاریس، اسرائیل شش موتور هواپیمای اف - ۱۵ را که قبلاً برای تعمیر به تل آویو فرستاده شده بود، به ایران بازگردانده است.

در ۱۵ جولای ۱۹۸۱، شبکه تلویزیونی "ای.بی.سی" آمریکا گزارش داد که اسرائیل مدت مدیدی است که تجهیزات و تسلیحات مورد استفاده ایران در جنگش علیه عراق را تأمین کرده است و در این معامله ای نیز در هفته نخست جولای از طریق دلالان اروپایی به ارزش ۱۰ میلیون دلار انجام داده است. بیشتر ارقام این معامله شامل توپ ۱۰۶ میلی متری و مهمات آن بوده است. یک پل هوایی میان اسرائیل و ایران از نوع بریتسول بریتانیایی ایجاد شده است.

در ۲۱ جولای ۱۹۸۱، روزنامه اسرائیلی "مآریو" نوشت که تهران به برخی از معامله گران سلاح و دلالان اروپایی برای به دست آوردن تسلیحات، تجهیزات نظامی و قطعات از اسرائیل، متوسل شده است. همچنین گفته شده که ایران خرید این سلاح ها را قبل از آزادی گروگان های امریکایی درخواست کرده بود.

در ۲۴ جولای ۱۹۸۱، دو تن از معامله گران آرژانتینی به نام های کرونیکا (Cronica) و لپرنسا (La Prensa) تأیید کردند که هواپیمای ساقط شده آرژانتینی بر فراز خاک شوروی حامل سلاح و تجهیزات نظامی از اسرائیل به ایران بود.

در لندن، ساندی تایمز در ۲۶ جولای ۱۹۸۱ جزئیات حادثه هواپیمای آرژانتینی را فاش ساخت و تأیید کرد که فرد تعیین شده برای تحویل سلاح از تل آویو به تهران یک دلال تسلیحات بریتانیایی به نام استارت آلن مکناریتی بود. این روزنامه همچنین نوشت که سه محموله کشتی به ایران در تاریخ های ۱۲، ۱۴ و ۱۷ جولای ۱۹۸۱ قبل از اینکه

هوایما در ۱۸ جولای ساقط شود، تحویل شده است.

این روزنامه گزارش داد که مقامات اسرائیلی اصرار دارند که کلیه سلاح ها، تجهیزات و قطعات یدکی باید دارای سند رسمی ویژه ای بوده و نشان دهنده جزئیات کالا باشد، اما مقصد نهایی آن مشخص نباشد.

در ضمن، ایرانی ها در مورد استفاده از پایگاه لارناکای قبرس به عنوان ایستگاه اولیه اصرار دارند. آنها گفتند که این روش قبلاً استفاده شده و مطمئن است.

روزنامه جیلی (Jily) نوشت که عوامل سازمان آزادی بخش فلسطین در لارناکا متوجه هوایما شده و به شوروی ها اطلاع دادند. شوروی ها در مرز منتظر هوایما شدند.

در ۲۷ جولای ۱۹۸۱، روزنامه فرانسوی فیگارو، گزارشی در مورد حادثه هوایمای آرژانتینی و همکاری نظامی میان ایران و رژیم صهیونیستی منتشر ساخت و نوشت: نماینده [امام] خمینی چندی پیش خیلی محرمانه با نمایندگی یک شرکت اسرائیلی در لندن که مخفیانه از طرف دولت اسرائیل فعالیت می کند، تماس گرفت. در ۲۷ جولای ۱۹۸۱، مجله اشپینگل چاپ آلمان غربی نیز نوشت: دولت جمهوری اسلامی ایران در اسرائیل منابع جدید سلاح را یافته است. چندین مرتبه خریداران تسلیحات تلاش کرده اند منابع را جهت تحویل سلاح به آیت الله خمینی بیابند. اکنون [امام] خمینی دریافته است که نه به سبب تلاش هایش بلکه با رضایت اسرائیل، سلاح و قطعات یدکی را از طریق واسطه گران در اروپا تحویل می گیرد.

در ۲۹ جولای ۱۹۸۱، تریبون لاسان (Tribune of Lausanne) با عنوان "تسلیحات اسرائیلی به سوی ایران" نوشت: حامل تسلیحات، یک تاجر سوئیسی از کانتون زوریخ است که اعلام داشته سازمان دهی حمل و نقل مقادیر زیادی از تجهیزات نظامی توسط هوایما از اسرائیل به ایران را به عهده داشته است. وی هیچ کار. غیر قانونی انجام نداده است. این چیزی است که در برن (Berne) جایی که اطلاعات در مورد این موضوع فاش شده - ذکر شده است و هیچ تأثیری بر سیاست های دولت فدرال سوئیس ندارد. به هر حال این واقعیت را کوچک نپندارید زیرا نام سوئیس یک بار دیگر به "فعالیت های تجارت تسلیحات خسارت آور که قوانین سوئیس در صدد جلوگیری از آن است" مرتبط می شود.

در ۲۰ آگوست ۱۹۸۱ طی سه روز شبکه تلویزیونی ABC امریکا به روابط نزدیک رژیم صهیونیستی و ایران در زمینه تسلیحات پرداخته است. این شبکه نتایج تحقیقاتی را که در برخی از کشورهای جهان در چند ماه قبل انجام داده است، منتشر ساخت. این تحقیقات مؤید آن است که معاملات تسلیحات میان رژیم صهیونیستی و ایران از طریق طرف ثالث

انجام شده است و سپس گسترش یافته و به معاملات مستقیم تبدیل شده است. شبکه تلویزیونی ABC کلیه اسناد، اسامی افراد و هواپیماهای چارتر برای حمل و نقل کالاها، و نسخه های سفارش هایی را که اسرائیل دریافت کرده از طریق نماینده اش در زوریخ سوئیس جمع آوری کرده است.

شبکه تلویزیونی ABC جزئیات کلیه معاملات نظامی میان رژیم صهیونیستی و ایران را فاش کرد. به هر حال اسناد مؤید همکاری دو طرف است. به علاوه، اعتراف رئیس جمهوری پیشین ایران آقای ابوالحسن بنی صدر که در ابتدای یادداشت ذکر شده نیز مهم است.

اسناد منتشر شده ABC نشان دهنده آن است که در جولای ۱۹۸۰ دو تاجر فرانسوی به دعوت دولت ایران وارد تهران شدند. پس از شروع جنگ با عراق، وزارت جنگ ایران دو مرد فرانسوی را برای دیدار با فرماندهان نیروهای زمینی، هوایی و دریایی دعوت کرد. آنها فهرستی از نیازهای نظامی از جمله درخواست فوری لاستیک چرخ هواپیما را تهیه کرده بودند، این دو مرد فرانسوی بی درنگ این درخواست را به سفارت اسرائیل در پاریس اطلاع دادند. اکتبر ۱۹۸۰ یک هواپیما از تل آویو در نیامز (Niems) در جنوب غربی فرانسه فرود آمد که حامل ۲۵۰ چرخ لاستیکی برای هواپیماهای اف - ۴ بود. سایر محموله ها شامل یک موتور تانک اسکورپین و نیز ۵۰ موتوری که قبلاً فرستاده شده بود، به آن شهر رسید. قطعات یدکی تانک ام - ۶۰ نیز از بندرهای ایتالیا وارد این شهر شد. کلیه این تجهیزات همراه با محموله یک هواپیمای چارتر دیگر از شرکت لواکزامبورگی معروف به "بارگولوکس" راهی تهران شد. هیئت نظامی اسرائیلی در زوریخ مبلغ ۳۰۰ هزار دلار امریکا برای فروش چرخ های لاستیکی هواپیما دریافت کرد. همچنین اسرائیل توپ های تامی (Tommy) به ایران تحویل داده است و آن نخستین محموله بود که به پرتقال حمل شد و سپس با کشتی به سوی ایران ارسال شد.

شبکه ABC از خبرنگار خود در تل آویو در این باره سؤال کرد، وی توضیح داد که از گفتن هر چیزی به سبب وجود سانسور جلوگیری شده است. وی افزود که دفتر "بگین" به او چنین گفته است:

«جلوگیری از فاش کردن هر گونه اطلاعاتی درباره فروش تسلیحات در اسرائیل، متداول می باشد.»

بنا به گفته خبرنگار، اسرائیل این گزارش ها را نه تأیید و نه رد کرده است. به هر حال بنی صدر خبر شبکه ABC در پاریس را - درباره اینکه روابط با اسرائیل قبل از جنگ با عراق

شروع شده و وی (بنی صدر) شخصا با آن مخالفت ورزیده - تأیید کرده است. وی به [امام] خمینی اطلاع داد که رفع اختلاف با عراق بهتر از ادامه روابط نظامی با اسرائیل می باشد.

شبکه ABC از جودی پاول سخن گوی رئیس جمهوری پیشین امریکا (جیمی کارتر) پرسید چه روزهایی این معاملات اتفاق افتاده است. وی بسیار محتاط بود اما گفت، «ما مطلعیم که ایران نیاز زیادی به تسلیحات دارد.» وی افزود: «ما همچنین می دانیم که ایران از اسرائیل تسلیحات دریافت کرده است.» و دولت کارتر این موضوع را از اسرائیل پرسیده است. به هر حال، اسرائیل معاملات مطرح شده را تأیید نکرد اما اعلام داشت که آن را مورد توجه قرار داده است.

مقامات مسئول ایران سکوت اختیار کرده اند آنها ترجیح داده اند که همکاری نظامی شان با رژیم اسرائیل مخفی بماند و فکر می کنند ممکن خواهد بود؛ علی رغم اینکه انبوهی از اطلاعات، فاش شده و مطبوعات و خبرگزاری های کشورهای مختلف جهان از آن آگاه شده اند.

در هر حال، پس از حادثه هواپیمای آرژانتینی و فاش شدن قراردادهای تسلیحاتی میان رژیم صهیونیستی و ایران و با توجه به حقایقی مانند آمارها و تاریخ های آن و نقش تاجر سوئیسی سلاح - که برای حمل و نقل مقادیر زیادی تسلیحات، تجهیزات قطعات یدکی از تل آویو به ایران - قرارداد داشته است و پس از اینکه بنی صدر آن را تأیید کرد و گفت که دولتش با رژیم صهیونیستی در این زمینه همکاری داشته است و سایر اشتباهات تهران، واکنش مقامات مسئول ایرانی برانگیخته شد.

در ۲۶ جولای ۱۹۸۱، وزارت امور خارجه ایران بیانیه ای رسمی با عنوان "توطئه خبرگزاری آسوشیتد پرس علیه انقلاب اسلامی ایران" صادر کرد که در آن قاطعانه اخبار سقوط هواپیمای آرژانتینی را رد کرده و از آن به عنوان دروغ شرم آور نام برده است.

بیانیه وزارت امور خارجه ایران پاراگرافی درباره سقوط هواپیمای مزبور دارد که در آن آمده است: بنا به اظهارات مقامات اتحاد جماهیر شوروی درباره سقوط هواپیمای آرژانتینی در این کشور و «ادعای» اینکه هیچ اثری از این هواپیما نیست، باید گفت خبرگزاری آسوشیتد پرس با مدعی شدن اینکه هواپیمای ساقط شده میان تل آویو و تهران فعال بوده و از اسرائیل به ایران سلاح حمل می کرده یک "افسانه" به جهان مخابره کرده است.

ما این سؤال را مطرح می کنیم که چگونه ممکن است «ادعای» اتحاد جماهیر شوروی مبنی بر اینکه هواپیمای آرژانتینی و هیچ اثری از آن بر جای نمانده

است با اعزام هیئتی برای تحقیق درباره حادثه تناسب داشته باشد و با ادعای آسوشیتد پرس سازگار باشد؟ چگونه جهانیان می توانند باور کنند که هواپیما در یک سانحه هوایی، هیچ اثری از خود بر جای نگذاشته باشد؟ در حقیقت اگر چنین حادثه هوایی اتفاق افتاده باشد پس برای هواپیما در شوروی چه رخ داده است؟

بنابراین، قاطعانه اخبار سقوط هواپیمای آرژانتینی را رد می کنیم، همان طور که اتحاد جماهیر شوروی اعلام کرده و خبرگزاری ها آن را منتشر کردند. در بیانیه وزارت امور خارجه آمده است: «مردم بزرگ ما از انگیزه های ماورای خصم خبرگزاری ها علیه انقلاب اسلامی اطلاع دارند و اینها را به خوبی درک می کنند، وزارت امور خارجه اعلام می دارد که این دروغ شرم آور حقیقت ندارد.»

در روز دوشنبه ۲۷ جولای ۱۹۸۱، بهزاد نبوی وزیر امور اجرایی و سخن گوی دولت تأیید کرد که هواپیما ساقط شده است. اما در یک کنفرانس مطبوعاتی در تهران حمل تسلیحات خریداری شده از رژیم صهیونیستی برای ایران را به وسیله ی هواپیمایی که بر فراز اتحاد شوروی ناپدید شد، انکار کرد. نبوی از اشاره به محموله این هواپیما که در راه بازگشت با یک هواپیمای شوروی بر فراز خاک این کشور تصادم کرد، امتناع ورزید.

همین طور رئیس مجلس ایران هاشمی رفسنجانی در مصاحبه با روزنامه کیهان و خبرگزاری ایران مورخ ۲۸ جولای ۱۹۸۱ تأیید کرد که هواپیمای آرژانتینی برای تهران سلاح حمل کرده است. وی افزود که هواپیما در بازگشت پس از اینکه محموله تسلیحات خود را تخلیه کرده بود دچار حادثه شد.

در ۱۹ آگوست ۱۹۸۱، کاردار سفارت ایران در بیروت (محسن موسوی) اعلام کرد که ایران از بازارهای بین المللی سلاح خریداری کرده و از راه دریا از ایسلند به قبرس و از آنجا با یک هواپیمای آرژانتینی - قبل از اینکه ساقط شود - به ایران حمل می کرد.

در ۲۳ آگوست ۱۹۸۱ خبرگزاری رسمی ایران "پارس" مطالب ذیل را نقل کرد: «میر حسین موسوی وزیر امور خارجه گفت که اگر دولت ایران از اسرائیل سلاح خریداری کرده، چنین معامله ای را باید بنی صدر رئیس جمهوری مخلوع که در آن زمان قدرت را در دست داشت و فرمانده کل نیروهای مسلح ایران بود، پاسخ بدهد.»

در حالی که تلاش های حکام ایران و سخن گویان آنها برای استتار و پنهان داشتن واقعیت هواپیمای آرژانتینی، متناقض می باشد، سخن گوی دولت قبرس مورخ ۲۸ آگوست ۱۹۸۱ نکاتی را در نامه هایش مطرح ساخته که تلاش های رژیم [امام] خمینی را برای پنهان کاری و مخفی نگاه داشتن همکاری تسلیحاتی با رژیم صهیونیستی خنثی ساخته است.

همکاری تسلیحاتی میان ایران و رژیم صهیونیستی، نه تنها منعکس کننده روابط دو جانبه می باشد بلکه حقایق جدیدی را از نقشی که رژیم [امام] خمینی در منطقه بازی می کند، برملا ساخته است، نقشی که جودی پاول سخن گوی رئیس جمهوری پیشین امریکا ماهیت آن را تأیید کرده و گفته است که واشنگتن چنین اطلاعاتی را درباره ی صادرات سلاح های امریکایی و لوازم یدکی به ایران، از طریق اسرائیل به دست آورده است. این موضع ایالات متحده روشن کننده بوده و بی تردید به نفع این همکاری است.

در روزهای اولیه مناقشه ایران، عراق اعلام کرد که کاملاً خواستار مذاکره برای حل و فصل صلح جویانه، شرافتمندانه و عادلانه مناقشه است به طوری که حقوق قانونی طرفین تأمین شود. همچنین خواستار ایجاد روابط عادی با ایران بر اساس اصول تقبیح تجاوز و سیاست های تفوق طلبی، حفظ استقلال، مداخله نکردن در امور داخلی و اجرای اصل مجاز ندانستن تصرف خاک دیگر کشورها، است.

به هر حال، ایران اصرار دارد که پیشنهادهای صلح جویانه عراق را رد کند و از همکاری با مجامع و سازمان های بین المللی برای دست یابی به حل و فصل صلح جویانه مناقشه که تأمین کننده حقوق طرفین بر اساس اصول مذکور باشد، امتناع می ورزد و به جای آن ایران سیاست ادامه جنگ را تعقیب کرده و همکاری اش را با مجامع امپریالیستی و صهیونیستی که بدان اشاره شد، افزایش داده است.

سند شماره ۴۲۰

- شماره سند مجمع عمومی: ۵۲۶ / ۳۶ / A

- ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۱ (۳۰ شهریور ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۱ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران درباره نامزدی عراق برای ریاست نشست سی و ششم مجمع عمومی ارسال می گردد.

جمال شمیرانی - کاردار موقت

ص: ۸۳

نامزدی عراق برای ریاست مجمع عمومی سازمان ملل، شکست جدی برای این سازمان و اصولی که به آن متکی است، محسوب می شود.

جمهوری اسلامی ایران تلاش هایی را برای جلب توجه کشورهای عضو سازمان ملل به عمل آورده تا از خطر افول مقام ریاست مجمع عمومی به سبب دست یابی دولتی که اصول عدم استفاده از زور در روابط بین المللی و نیز احترام به تمامیت ارضی کشورها را نقض کرده، جلوگیری کند که بی توجهی کامل آن به کلیه اصول در ارتکاب اعمال تجاوزگرانه آشکار علیه یک عضو دیگر سازمان ملل می باشد.

یک سالی است که عراق، جمهوری اسلامی ایران را پس از انقلاب با آغاز جنگ تجاوزگرانه و اشغال بخش هایی از استان های غربی و جنوبی آن را که نقض آشکار اصول منشور ملل می باشد، به خود مشغول کرده است. به خاطر مقاومت دلیرانه مردم ایران در برابر حملات وحشیانه عراق، این رژیم با بی توجهی به تمامی استانداردهای بشری در جنگ، با متمرکز کردن تلاش های جنگی اش به انهدام مناطق مسکونی در شهرهای خوزستان، کرمانشاهان و ایلام و کشتار غیر نظامیان، استفاده وسیع و ناجوانمردانه از توپخانه دوربرد و موشک های زمین به زمین علیه مردم بی گناه متوسل شده است. چنین وحشی گری ای قبلا به مرگ ده ها هزار تن از غیر نظامیان و بی خانمان شدن بیش از دو میلیون نفر و نیز میلیاردها دلار خسارت، منجر شد. در حقیقت تعداد ایرانیان مسلمان بی گناه که با بی رحمی های عراق در سال گذشته کشته شدند، بیش از کل کشته شدگان غیر نظامی فلسطینی در تجاوزات صهیونیست ها از سال ۱۹۴۸ است. تعداد پناهندگان ایرانی از مناطق جنگی بر اثر حملات عمدی توپخانه متجاوزان عراقی علیه اهداف غیر نظامی، کمتر از تعداد پناهندگان فلسطینی که بر اثر تجاوزات صهیونیست ها خانه و کاشانه خود را رها ساختند، نیست. عراق همان توجیهی را که صهیونیست ها در تجاوزاتشان علیه مصر، اردن و سوریه در سال ۱۹۶۷ کردند در تجاوزات خود علیه ایران تکرار می کند. توجیهی که صریحا از دیدگاه عراق در زمان تجاوز صهیونیست ها پذیرفته نبود.

تردیدی نیست که دست یابی به مقام ریاست مجمع عمومی متضمن نقض اصولی است که این سازمان جهانی بدان متکی است. توجه نکردن به آن، چیزی جز این حقیقت نیست که اصول منشور - که برای اقتدار این سازمان باید اجرا شود - نادیده گرفته شده است. در هر حال، چنین وضعی مطمئنا عزم ملت ایران را راسخ تر خواهد کرد تا دفع آخرین آثار تجاوز عراق از سرزمین خود به نبرد خویش ادامه دهند.

جمهوری اسلامی ایران احساس وظیفه می کند که توجه دولت های عضو سازمان ملل را به مفسد اخلاقی و سیاسی و دست یابی دولت متجاوزی مانند عراق، به ریاست مجمع عمومی آینده این سازمان جلب نماید. از همین رو مایل است انصراف خود را از مشارکت در اقدامات آینده این سازمان اعلام نماید.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۴۳۰

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۷۱۶

۵ اکتبر ۱۹۸۱ (۳۰ مهر ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۵ اکتبر ۱۹۸۱ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه کویت به رئیس شورای امنیت

احتراما به اطلاع می رساند که از زمان بروز مخاصمات میان عراق و ایران، نیروهای هوایی ایران چندین بار به مرزها و مواضع کویت حمله کرده است. دولت کویت امیدوار است که این اقدامات از روی سهل انگاری و اشتباهات ناشی از درگیری رخ داده باشد. به هر حال، وقوع مجدد چنین حوادثی نشان دهنده آن است که مقامات ایرانی عمدا چنین حملات نظامی را علیه مواضع کویت انجام می دهند. آنچه موجب نگرانی فزاینده شده این است که چنین حملات نظامی در خارج از منطقه مرزهای شمالی کویت صورت گرفته و تأسیسات غیر نظامی در عمق خاک کویت مرزهای شمالی کویت صورت گرفته و تأسیسات غیر نظامی در عمق خاک کویت را هدف قرار داده است. نمونه آشکار جدیدترین حملات هوایی ایران، بمباران مجتمع نفت خام «ام الیش» در تاریخ ۱ اکتبر ۱۹۸۱ است.

پس از هر حادثه ای، دولت کویت به مقامات ایرانی اعتراض کرده و مسئولیت کامل چنین اقداماتی را گوشزد کرده است. دولت کویت خاطر نشان می کند که تکرار چنین عملیات هایی تنها به گسترش جنگ در منطقه منجر خواهد شد، مسئله ای که به نفع صلح و امنیت جهانی نیست.

تمامی دولت های منطقه از زمانی که فهمیدند این اقدامات نه تنها تهدیدی برای کویت بلکه برای همه ی کشورهای منطقه است آن را محکوم کردند. دولت کویت در مجامع بین المللی تلاش کرد که جنگ میان عراق و ایران را متوقف کند و این بر کسی پوشیده نیست.

ص: ۸۵

دولت کویت دریافته است که ادامه این جنگ به نفع هیچ طرفی نیست بلکه دیگر کشورها را نیز در خطر درگیری قرار می دهد.

توجه جناب عالی را بدین نکته جلب می کند که دولت کویت مایل است اقداماتی را برای جلوگیری از وقوع مجدد چنین حوادثی که مقامات ایرانی مرتکب می شوند، به عمل آورد. همچنین تأکید می کند که مسئولیت کامل هرگونه پیامدی در ادامه یافتن چنین حوادثی متوجه ایران می باشد.

صبح الاحمد الجابر الصباح - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه کویت

سند شماره ۰۴۴

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۴۷۲۵

- ۱۴ اکتبر ۱۹۸۱ (۲۲ مهر ۱۳۶۰)

یادداشت مورخ ۱۳ اکتبر ۱۹۸۱ هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل به رئیس شورای امنیت

هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ضمن تشکر از رئیس شورای امنیت، احتراماً متن پیام آقای میر حسین موسوی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به آقای دان جیم دوپین (Don Jaime Pinies) به پیوست ارسال می گردد.

پیوست

یادداشت مورخ ۱۲ اکتبر ۱۹۸۱ وزیر امور خارجه ایران به رئیس شورای امنیت

بسم الله الرحمن الرحيم

عطف به نامه نخست وزیر و وزیر امور خارجه کویت درباره ی اتهامات تحریک آمیز مبنی بر ادعای بمباران تأسیسات نفتی کویت به وسیله جنگنده های ایران که طی سند S/ ۱۴۷۱۶ مورخ ۵ اکتبر ۱۹۸۱ منتشر شد، لازم است مجدداً تأکید کنم که جمهوری اسلامی ایران در حالی که قاطعانه این اتهامات را رد می کند، اعتقاد راسخ دارد که این اتهامات به منظور سرپوش گذاشتن بر شکست های اخیر ارتش متجاوز عراق در جبهه های جنوب ایران صورت گرفته تا به عراق کمک نماید از شکست نهایی در جنگ تجاوزگرانه اش که بیش از یک سال طول کشیده است، رهایی یابد. همچنین این اتهامات

ص: ۸۶

برای بسیج رژیم های مرتجع منطقه علیه انقلاب اسلامی ایران در منازعه ای نژادی صورت گرفته است.

جمهوری اسلامی ایران قویا این گونه تحرکات را محکوم می کند و آن را به شدت برای صلح در منطقه و جهان خطرناک می داند.

میر حسین موسوی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۴۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۸۴۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۸۰۲

۱۸ دسامبر ۱۹۸۱ (۲۷ آذر ۱۳۶۰)

یادداشت مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۸۱ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل به دبیر کل

کاردار موقت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل، توجه وی را به اطلاعیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که به پیوست می باشد، جلب می نماید.

پیوست

بر اساس گزارش های شاهدان و نیز نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران، رژیم عراق یک بار دیگر بی توجهی خود را به کلیه کنوانسیون های بین المللی درباره ی مقررات بشر دوستانه در جنگ نشان داد و بیشترین وحشی گری و بی رحمی را علیه شهروندان غیر نظامی ایران و نیز اسیران جنگ مرتکب شد. برخی از این اقدامات جنایتکارانه عراق به شرح ذیل است:

۱- در ۹ دسامبر، یک روز قبل از روز بین المللی حقوق بشر، عراق مراکز غیر نظامی شهر ایلام را هدف حملات هوایی و موشکی قرار داد که به شهادت ۲۱ غیر نظامی بی گناه از جمله یک کودک سه ساله و مجروح شدن ۵۰ غیر نظامی از جمله چند کودک منجر شد.

در ۱۰ دسامبر، روز بین المللی حقوق بشر، عراق مراکز غیر نظامی شهر دزفول را

ص: ۸۷

هدف حملات هوایی و موشکی قرار داد که به شهادت ۲۰ غیر نظامی و مجروح شدن ۱۱۰ غیر نظامی دیگر و انهدام ۱۰۰ خانه منجر شد.

در ۱۱ دسامبر، یک روز بعد از روز بین المللی حقوق بشر، عراق شهر اهواز را هدف حملات هوایی و موشکی قرار داد که به شهادت ۹ زن، کودک و مرد و مجروح شدن ۶۵ غیر نظامی دیگر منجر شد. اقدامات مذکور یادآور جنایات رژیم عراق در روز بین المللی حقوق بشر است.

۲- پرسنل ارتش عراق دائما مردم ایران را در مناطقی که هنوز در اشغال خود دارند، اذیت و آزار می کنند.

۳- طبق گزارش های رسیده، پرسنل ارتش عراق مردم غیر نظامی بی گناه و نیز اسیران جنگی ایران را شکنجه و حتی اعدام می کنند.

در ۱۵ ماه گذشته از جنگ ناعادلانه تحمیلی عراق به ایران، جامعه بین المللی تنها نظاره کننده بوده و فقط به خاتمه بخشیدن مخاصمات بسنده کرده است و متجاوزان عراقی به قربانی کردن مردم ایران ادامه داده و اقدامات تجاوزگرانه خود را طولانی ساخته اند. سکوت جامعه بین المللی درباره جنایاتی که عراق علیه ایرانی ها مرتکب شده در تاریخ ثبت خواهد شد و مسئولیت اخلاقی در این سکوت، متوجه اعضای جامعه بین المللی خواهد بود. اما در این مورد از سازمان ملل می خواهیم ضمن اطلاع از جنایاتی که عراق مرتکب می شود، نماینده ویژه ای را برای بازدید از مناطق جنگی و تهیه گزارش برای این سازمان، اعزام کند.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۴۶۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۷۴۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۸۰۶

۱۸ دسامبر ۱۹۸۱ (۲۷ آذر ۱۳۶۰)

نامه مورخ ۱۷ دسامبر ۱۹۸۱ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل به دبیر کل

احتراما متن پیام جناب آقای دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق درباره اقدامات جنایت کارانه رژیم ایران در قتل عام اسیران عراقی جنگ، به پیوست ارسال می گردد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیام وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل

احتراما به اطلاع جناب عالی می‌رساند که به گفته‌ی فرماندهان عراقی مستقر در منطقه، اسیران ایرانی جنگ که در نبرد اخیر در خفجیه به اسارت درآمده‌اند، گفته‌اند که شاهد قتل عام اسیران عراقی دست‌گیر شده در نبرد مذکور به دست فرماندهان ایرانی بوده‌اند. تعدادی از پرسنل نظامی عراق که از اسارت گریخته‌اند، این اخبار را تأیید کرده‌اند.

این اقدام ددمنشانه نقض آشکار مقررات حقوق بین‌المللی به ویژه کنوانسیون سوم ژنو ۱۹۴۹ درباره رفتار با اسیران جنگ می‌باشد. این مقررات بیانگر هشیاری کامل انسان است و در برابر اقدامات قابل‌نکوهشی است که رژیم ایران مرتکب می‌شود که از جمله آن جنایات علیه ارزش‌های انسانی و تمدن جامعه بین‌المللی است.

با توجه به نقض تعهدات بین‌المللی مندرج در منشور توسط ایران از شروع جنگ تجاوزگرانه خود علیه عراق و نیز نقض آشکار مقررات مربوط به رفتار اسیران جنگی، دولت جمهوری عراق در حالی که حق مقابله به مثل و حفظ منافع حیاتی خویش را محفوظ می‌دارد، این جنایات ددمنشانه رژیم ایران را نه تنها سزاوار شدیدترین محکومیت می‌داند، بلکه اعتقاد دارد اقدامات بازدارنده دسته‌جمعی برای حفظ ارزش‌های انسانی که دائما به دست رژیم ایران خدشه دار می‌شود نیز باید صورت پذیرد.

دکتر سعدون حمادی - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۸۴۱

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۷۰

۲۰ ژانویه ۱۹۸۲ (۳۰ دی ۱۳۶۰)

یادداشت ۱۸ ژانویه ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما توجه جناب عالی را به اطلاعیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که به پیوست ارسال می شود، جلب می نمایم.

پیوست

اطلاعیه ۱۱ ژانویه ۱۹۸۲ وزارت امور خارجه

نخستین بار نیست که رژیم عراق تلاش هایی را جهت پنهان ساختن اقدامات جنایتکارانه اش انجام داده و به اشاعه گزارش های کذب انحرافی و گمراه کننده متوسل می شود. نامه وزیر خارجه عراق که طی سند A / ۳۶ / ۸۴۷ - S / ۱۴۸۰۶ مورخ ۱۸ دسامبر ۱۹۸۱ منتشر شد، نمونه دیگر از این قبیل تلاش هاست.

پیرو یادداشت قبلی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که طی سند S / ۱۴۸۰۲ - A / ۳۶ / ۸۴۲ مورخ ۱۸ دسامبر ۱۹۸۱ منتشر شد و برخی از اقدامات جنایتکارانه رژیم بعثی عراق علیه کشور و مردم ما جهت توجه جامعه بین المللی ارائه گردید، مایلیم بر این حقیقت تأکید نمایم که ادعاهای عراق در مورد اعدام اسیران عراقی جنگ به دست ایران صرفا به منظور فریب افکار بین المللی و نیز مردم عراق صورت می گیرد و تلاش بیهوده عراق جهت منحرف ساختن توجهات از اقدامات جنایتکارانه ای

ص: ۹۰

است که روزانه علیه غیر نظامیان بی گناه ایران مرتکب می شود. در ضمن برای مردم خود به این ادعا متمسک می شود که تلفات زیادی که اخیراً در جبهه های نبرد متحمل شده، اعلام نماید که مرگ افراد در نتیجه اعدام ها بوده است. رژیم عراق همچنین امیدوار است که با اشاعه چنین شایعاتی از ملحق شدن دائمی سربازان خود در جبهه به برادران ایمانی خود در ایران جلوگیری کند.

بر خلاف ادعاهای عراق، اسیران عراقی جنگ با برخورد مناسبی در ایران مواجه هستند و توسط مقامات صلیب سرخ بین المللی نیز تأیید شده است. با وجود این یک بار دیگر جهت ثابت کردن بی اساس تبلیغات عراق، از کمیته بین المللی صلیب سرخ دعوت می شود از وضعیتی که اسیران عراقی جنگ در ایران برخوردارند، تحقیق به عمل آورد. نخست وزیر ایران همچنین از والدین اسیران عراقی جنگ جهت دیدار با فرزندانشان در ایران در آستانه سومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی دعوت به عمل آورده است.

سند شماره ۴۸۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۸۷۳

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۸۹

- ۱۸ فوریه ۱۹۸۲ (۲۹ بهمن ۱۳۶۰)

نامه ۱۶ فوریه ۱۹۸۲ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست پاسخ رسمی دولت جمهوری عراق به ادعاهای مندرج در یادداشت هیئت نمایندگی دائمی ایران که طی سند مجمع عمومی و شورای امنیت S / ۱۴۸۰۲ - A / ۳۶ / ۸۴۲ مورخ ۱۸ دسامبر ۱۹۸۱ منتشر شد، ارسال می گردد.

زهیر ابراهیم محمد - کاردار موقت

پیوست

مقامات رژیم نژاد پرست ایران از زمان استقرار دولت خود که در حدود سه سال می گذرد بر حسب عادت به روش های سفسطه و فریب آمیز جهت منحرف ساختن حقایق و پوشش نهادن بر جنایاتشان و انحراف توجهات از اعمال ضد انسانی خود که به خلق های ایران تحمیل کرده، انواع مختلف شکنجه، کشتار، تسویه های فیزیکی و اعدام های دسته جمعی را علیه مخالفین و ملیت های غیر فارس خود در ایران مرتکب

ص: ۹۱

می شود. این اعمال را حتی به زنان و کودکان نیز گسترش داده است. پر واضح است که برای افکار عمومی جهان این گونه تلاش های فریب آمیز محکوم به شکست است. جامعه بین المللی به طور کلی و بسیاری از جمعیت های بین المللی شدیداً این جنایات وحشیانه را که این رژیم مرتکب می شود محکوم نمودند که این اعمال با اصول انسانی مغایرت داشته و نقض حقوق بشر محسوب می شود.

یادداشت هیئت نمایندگی دائمی رژیم ایران در نیویورک خطاب به دبیر کل سازمان ملل، در واقع تلاش بیهوده ای است که در آن رژیم جهت فریب و پوششی بر جنایات خود و انحراف توجهات از اعمالی که مرتکب می شود، اصرار دارد. لازم به ذکر است در این زمینه تشدید موج خشمگینانه و محکومیت این حکومت را در مجامع بین المللی به خاطر کشتار اخیر اسیران عراقی و همکاری اش با رژیم دست نشاندۀ سوریه در ضربه زدن به سفارت عراق در بیروت به دنبال داشته که اهانت به کلیه توافقات بین المللی و نقض همه ارزش ها و رسومات بشری را سبب شده است.

ادعاهای و سفسطه هایی که در یادداشت هیئت نمایندگی دائمی ایران مطرح شده مجدداً همان محتوای فریبکارانه را داراست.

در واقع در این یادداشت اتهام هایی را وارد ساخته که سزاوار پاسخ می باشد. تلاش مایوسانه حکومت ایران جهت منحرف ساختن توجهات از جنایات بی شمارش و به ویژه جنایت کشتار اسیران عراقی که دارای دلایل متقن می باشد، هم در داخل و هم خارج ایران، تلاش بیهوده ای تلقی گردیده است. اکنون افکار عمومی جهان متقاعد شده اند که عراق از اصول والای انسانی خود تبعیت می کند و مجبور است به تجاوزات ایران که علیه عراق توسط حکام نژاد پرست ایران آغاز شده، پاسخ گوید. عراق جنگید و می جنگد و به جنگ با روحیه بشر دوستانه ادامه خواهد داد و به دنبال اخلاقیات متعالی، ارزش های انسانی و اعتقادات عمیق می باشد که از تمدن و میراث جاودانه ملت عرب خود به دست آورده و آن را در چارچوب اصول حزب بزرگ خود، حزب بعث سوسیالیست عرب، به کار گرفته است. جامعه بین المللی در موارد بسیاری در نشریات جهان، حماسه های قهرمانی ارتش عراق را که در ردیف عالی ترین ویژگی های انسانی عربی است آن را در رودرویی با پرسنل ارتش ایران در مناطق نبرد و همچنین در رفتار با اسیران ملاحظه کرده اند.

ادعاهای مطرح شده در یادداشت هیئت نمایندگی دائمی رژیم ایران مورخ ۹، ۱۰ و ۱۱ دسامبر ۱۹۸۱ درباره اینکه نیروهای عراقی به مراکز غیر نظامی ایران حمله موشکی کردند، ارتش پاسخ را ندارد. اگر ما اخباری داشته باشیم در گزارش های نظامی که

فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق به طور روزانه منتشر می کند، ارائه می شود و رسانه های خبری محلی و جهانی آن را منتشر می کنند.

شاید مناسب باشد عباراتی از گزارش های سه روز گذشته که در مورد اقدامات نیروهای هوایی ما منتشر شده، ارائه گردد و آنها را با ادعاهای ایران مقایسه کنید که به شرح ذیل است:

در پاراگراف (h) از گزارش شماره ۵۴۷ که در ۹ دسامبر ۱۹۸۱ منتشر شده، می خوانیم:

«هوایماهای نیروی هوایی قهرمان ما، امروز به مواضع، مراکز و اهداف نظامی دشمن در بخشهای مرکزی و جنوبی منطقه عملیات حمله کردند و خسارت جانی و مالی فراوانی را به آنها وارد ساختند. کلیه هوایماهای ما سالم به پایگاههای خود بازگشتند.»

در پاراگراف (i) از گزارش شماره ۵۴۸ که در ۱۰ دسامبر ۱۹۸۱ صادر شد، آمده است:

«عقابهای شجاع ما حملات موفقیت آمیز خود را علیه اهداف و مراکز دشمن در بخش جنوبی منطقه عملیات انجام دادند که خسارات جانی و مالی بسیاری بر جای گذاشت. کلیه هوایماهای ما سالم به پایگاههای خود بازگشتند.»

در پاراگراف (h) از گزارش شماره ۵۴۹ که تاریخ ۱۱ دسامبر ۱۹۸۱ صادر شد می خوانیم:

«در طی شب، هوایماهای ما به مواضع و مراکز دشمن در بخش های مرکزی و جنوبی منطقه عملیات حمله کردند و ضربات مستقیم و مؤثری به آنها وارد ساختند، آتش سوزی ها و انفجارات در آن نقاط رخ داده و کلیه هوایماهای ما سالم به پایگاه هایشان بازگشتند.»

همچنین باید در این زمینه ذکر کنم که نیروهای دشمن ایرانی به طور روزانه مراکز غیر نظامی و تأسیسات اقتصادی ما را در شهر بصره با هوایما و توپخانه سنگین بمباران می کنند. کلیه هیئت های دیپلماتیک خارجی اکر دیته در بغداد به این امر واقفند.

عراق که اخیراً در جنگی عادلانه جهت اعاده حقوق مالی پایمال شده اش در زمین و دریا با رژیم ایران درگیر شده به دلیل آن است که آن رژیم کلیه مقررات و توافقات بین المللی را به استهزا گرفته و به انواع مختلف تجاوزات و اعمال نژاد پرستی و هر آنچه که ناقض اصول اساسی حقوق انسانی است، روی آورده است.

در این زمینه به طور اختصار حقایق ذیل را خاطر نشان می سازم:

۱- ایران حقوق، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی مردم عراق را با اشغال بخشی از سرزمین آن و تصرف شط العرب که در قرارداد الجزایر معین شده بود، نقض کرده است.

۲- ایران به روستاها و شهرهای عراق در تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ از زمین و دریا

ص: ۹۳

حمله نظامی کرد که حق کامل عراق است که به آن پاسخ گوید، به دلیل اینکه امنیت شهروندانش را حفظ نماید و حقوق آنها را بازپس گیرد. همچنین در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ پس از شکست خوردن کلیه راه های صلح جویانه و دیپلماتیک برای مذاکره با ایران، راه دیگری جز نبرد نداشت.

این در نامه رئیس جمهوری آقای صدام حسین به کمیته اجرایی مردم فلسطین که در آن زمان تشکیل شده بود، آمده است:

«ما در عراق امروز، از مسائل رنج می بریم. ما وادار به جنگ بیهوده با کشور همسایه شده ایم. امیدواریم روابط آن با کشور به صورت احترام متقابل و عدم تجاوز به حقوق دیگران باشد. یک بار دیگر ما فهمیدیم که ایالات متحده امریکا حامی این دولت بوده که حملات خود را به سرزمین و مردم ما در حدود دو سال است که آغاز کرده است، از همین رو مجبوریم از حقوق و امنیت شهروندان خود دفاع کنیم.»

۳- رخدادهای نشان داده که رفتار حکومت ایران علیه ملت عرب و سایر خلق های غیر فارس در ایران نژادپرستانه بوده و به آن ادامه می دهد.

۴- روشن است که رژیم ایران از زمان به قدرت رسیدن، در موارد بسیاری در امور داخلی عراق دخالت کرده و به دخالت خود ادامه می دهد، همچنین سیاست توطئه گرانه خود را علیه عراق و تمامیت ارضی ما ادامه می دهد.

۵- با الهام از احساس مسئولیت خود، عراق بر خویشتن داری و رعایت اصول حسن هم جواری تأکید می کند. حوادث نشان می دهد که حسن نیتی از طرف رژیم ایران در مورد عراق وجود ندارد و این در حالی است که نشان داده اهداف توسعه طلبانه برخاسته از سیاست نژاد پرستانه خود را دنبال می کند که از رژیم شاه به ارث برده است و منعکس کننده بی توجهی آن به حقوق عراق در مورد زمین و دریا می باشد. جاه طلبی های این حکومت توسعه طلب، با مقدس خواندن اشغال خاک عراق، برای همگان روشن است. افکار عمومی جهان کاملاً از وسعت تلاش های عراق جهت حل و فصل مسائل میان ایران و عراق با ابزارهای صلح جویانه و دیپلماتیک، آگاه است. به هر حال، این تلاش ها تنها با بی توجهی و اقدامات تجاوزگرانه و حملات نظامی به شهرهای مرزی عراق مواجه شده است.

جامعه بین المللی بارها ابتکارات صلح جویانه عراق در دعوت از ایران جهت مذاکرات مستقیم دو جانبه و یا مذاکرات از طریق کشور ثالث را شاهد بوده است. عراق هنوز از اصول صلح جویانه پیروی می کند. آقای صدام حسین رئیس جمهوری، قبل از تصویب

قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) شورای امنیت در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰، آمادگی عراق را جهت آتش بس اعلام کرد که مورد توجه ایران واقع نشد. حکومت ایران قطعنامه شورای امنیت و کلیه ابتکارات بین المللی را رد کرده، در حالی که عراق از موضع پیروزی و قدرت اعلام کرد که کلیه این ابتکارها را می پذیرد که به وضوح نیات تجاوزگرانه رژیم ایران و عدم توجه به مسئولیت خویش در مورد خلق های ایران و جامعه بین المللی را آشکار ساخت.

در این زمینه باید از تلاش های قابل ستایش و ابتکارهای مورد تحسین دبیر کل سازمان ملل و نماینده ایشان آقای پالمه تشکر نمایم. البته عراق سریعاً به همه ابتکارهای آنها پاسخ داد، در حالی که رژیم ایران لجاجت کرده و اقدامات آنها را رد کرده است.

سند شماره ۰۴۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۹۲۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۱۵۶

- ۲۴ مارس ۱۹۸۲ (۴ فروردین ۱۳۶۱)

یادداشت ۲۳ مارس ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی جمهوری عربی سوریه در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

نمایندگی دائمی جمهوری عربی سوریه در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل، در زمینه نامه هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل که طی سند S / ۱۴۸۷۳ - A / ۳۷ / ۸۹ منتشر شد، مطالب ذیل را احتراماً به اطلاع می رساند:

در این نامه ادعاهایی علیه دولت جمهوری عربی سوریه درج شده و مدعی همکاری سوریه و ایران در «ضربه زدن به سفارت عراق در بیروت» شده است. این ادعاهای واهی نه تنها کاملاً بی اساس و کذب است بلکه دولت سوریه آن را به عنوان جعلیات صرف تقبیح می کند که برای منحرف ساختن توجهات از وضعیت بغرنج عراق صورت گرفته که در نتیجه جنگ خود علیه جمهوری اسلامی ایران به وجود آمده است. دولت سوریه به انگیزه های واقعی در پشت مناقشه ای که رژیم عراق با افترا و تهمت به جمهوری عربی سوریه آغاز کرده، واقف است.

دولت جمهوری عربی سوریه مایل است تأکید کند که به شدت کلیه این قبیل اقدامات تروریستی را محکوم می نماید.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۴۹۵۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۱۷۲

- ۸ آوریل ۱۹۸۲ (۱۹ فروردین ۱۳۶۱)

نامه ۵ آوریل ۱۹۸۲ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل احتراماً، متن نامه آقای دکتر سعدون حمادی وزیر امور خارجه جمهوری عراق به پیوست ارسال می گردد.

زهیر ابراهیم محمد - کاردار موقت

پیوست

نامه تاریخ ۳ آوریل ۱۹۸۲ وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً به اطلاع جناب عالی می رساند که در روز دوشنبه ۲۹ مارس ۱۹۸۲ در ساعت ۷:۰۰ قبل از ظهر رادیو تهران از ملاقات میان رئیس جمهوری اسلامی ایران آقای علی خامنه ای و تعدادی از تروریست های عراقی که در ایران به سر می برند، خبر داد که به شرح ذیل است:

آقای علی خامنه ای رئیس جمهوری دیروز با چند تن از رجال مذهبی عراق ملاقات کرد. آنها پیروزی های شکوهمندی را که سربازان اسلام در جبهه های شوش و غرب دزفول به دست آوردند به وی تبریک گفتند. آقای خامنه ای در این دیدار از نقش مهم شهید آیت الله صدر و مبارزه اش علیه رژیم بعثی عراق و استکبار جهانی تمجید کرد. وی اظهار داشت که مردم و دولت جمهوری اسلامی ایران نسبت به حوادث عراق بی تفاوت نخواهند بود. همان طور که ما با عراق با مرزهای طولانی، نسبت های خویشاوندی و روابط اسلامی مرتبط هستیم. بنابراین، ما نمی توانیم در برابر قدرت های بزرگ که درباره سرنوشت عراق تصمیم گیری می کنند، سکوت اختیار کنیم. آقای خامنه ای افزود که دولت بعدی عراق باید اسلامی و مردمی باشد. و اصل ولایت فقیه می بایست اساس سیستم حکومتی عراق در آینده باشد. آقای خامنه ای به منحرفین در عراق هشدار داده و بر لزوم هشیاری رجال مذهبی تأکید کرد. وی خواستار آن شد که از تجربه انقلاب ایران در استقرار دولت اسلامی استفاده کنند. وی در اظهاراتش توضیح داد از آنجایی که

کشورها دارای حدود و ثغور به خاطر آداب و رسوم و مرزهای جغرافیایی هستند در حکومت اسلامی تحت رهبری امام خمینی هیچ گونه مرزی به خاطر آداب، رسوم و مرزهای جغرافیایی نخواهد بود.

در این اظهارات صریح، رئیس جمهوری اسلامی ایران گفت آنچه که ما اعلام کرده و تأکید می کنیم در چارچوب مقررات بین المللی است. از زمان به قدرت رسیدن پس از سقوط شاه، هدف اصلی رژیم ایران اشغال عراق و استقرار یک رژیم عراقی تحت قیمومت [امام] خمینی مشابه رژیم فعلی ایران می باشد. این هدف بر اساس سیاست استقرار دولت های همسو در ارتباط با عراق و کشورهای عربی در خلیج عربی [فارس] به عنوان حوزه نفوذ و تسلط ایران می باشد.

رژیم ایران هیچ تلاشی جهت پایان دادن به اقدامات تجاوزگرانه و رؤیاهای توسعه طلبانه اش به عمل نمی آورد و از ابتدا شروع به توطئه و اقدامات خرابکارانه و دخالت در امور داخلی ما نموده و نهایتاً جنگ تجاوزگرانه علیه عراق را از تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ آغاز کرد.

اظهارات آقای خامنه ای در مقام ریاست جمهوری که عالی ترین مقام رسمی دولت ایران، بر اساس مقررات بین المللی می باشد، حاکی از ابعاد خطرناک و دور از دسترس و مغایر با مبانی اساسی نظام فعلی بین المللی است که این ابعاد باید در جای خود مورد ملاحظه قرار گیرد که عواقب آن فروپاشی اصول شناخته شده حقوق بین المللی می باشد.

اظهارات آقای خامنه ای نشان دهنده دعوت جدید جهت بازگشت و توسعه سیستم ملوک الطوائفی بر کشورهای مستقل می باشد و این در زمانی است که جامعه بین المللی راه طولانی را در روند خلع ید از استعمار طی کرده، استعماری که جهان را میراث گذشتگان می پنداشت، از ریشه برچیده شد. این اظهارات همچنین به منظور به هم ریختن شخصیت بین المللی دولت های عضو جامعه بین المللی و رد مفاهیم مرزهای جغرافیایی به عنوان گامی جهت توسعه طلبی ارضی به شمار می رود.

این سیاست های توسعه طلبانه و تجاوزگرانه حکومت ایران در اظهارات آقای خامنه ای تصریح شده و حاکی از نقض آشکار برخی از اصول حقوق بین المللی است که جامعه بین المللی به اتفاق آرا آن را تصویب و در اعلامیه روابط دوستانه مجمع عمومی سازمان ملل طی قطعنامه ۲۶۲۵ (XXV) سال ۱۹۷۰ منتشر شده است. در این میان مهم ترین اصول، اصول عدم دخالت در امور داخلی و احترام به حاکمیت دولت هاست.

عراق از ابتدای جنگ و به ویژه در ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ در بیانیه آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق اعلام کرد که قصد تجاوز به ایران را نداشته و هیچ گونه جاه طلبی در مورد تمامیت ارضی ایران ندارد. عراق خاطر نشان ساخت که از خود در برابر تهدیدات ایران دفاع می کند و برای استقرار صلح عادلانه آمادگی دارد. عراق از این روش پیروی کرده و خارج از مواضع اصولی روشن خود، حرکت نکرده است.

برعکس، رژیم ایران کلیه درخواست های صادقانه عراق را رد کرده و بر ادامه جنگ اصرار می ورزد، به دلیل اینکه هرگز از طرح ها و مقاصد توسعه طلبانه اش دست برنداشته است. رئیس جمهوری حکومت ایران تأکید داشته است که هیچ مرزی میان عراق و ایران را به رسمیت نمی شناسد و ایران برای آینده عراق و حکومت آن تصمیم خواهد گرفت. شاید عراق یکی از استان های ایران باشد.

همان طور که ما توجه جناب عالی را به این حقایق جلب می نمایم به وضوح سیاست ها و اهداف تجاوزگرانه و خطرناک رژیم ایران را به روشنی گوشزد کرده و از جناب عالی در خواست می نمایم موضعی بر اساس حقوق بین المللی و منشور سازمان ملل و اصول و اهداف کشورهای عدم تعهد اتخاذ نمایید. تنها در چنین حالتی است که از اصول و عدالت دفاع خواهد شد و روابط بین المللی عادی و دست یابی به صلح و امنیت بین المللی امکان پذیر می گردد و رفاه و شادمانی مردم محفوظ خواهد ماند.

دکتر سعدون حمادی - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۵۱

- شماره سند مجمع عمومی: ۲۲۲ / ۳۷ / A

- ۱۱ می ۱۹۸۲ (۲۱ اردیبهشت ۱۳۶۱)

گسترش و تقویت حسن هم جواری میان دولت ها

یادداشت ۷ می ۱۹۸۲ هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل هیئت نمایندگی دائمی جمهوری عراق ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل، احتراماً دستور صادره ی شورای فرماندهی انقلاب عراق را که در آن تصمیم به آزادی نوجوانان اسیر ایرانی جنگ - که در طی نبردهای اخیر دستگیر شده اند - گرفته است، به پیوست برای جناب عالی ارسال می کند.

دستور صادره تاریخ ۳ می ۱۹۸۲ شورای فرماندهی انقلاب عراق

بنام خداوند بخشنده مهربان

با الهام از اسلام و بر اساس اصول انقلاب جولای و پیروی از اجداد خویش، یک بار دیگر بر اصول انسانی تأکید کرده و حسن نیت خود را در مورد ملت ایران ابراز نموده و تصمیم به آزادی نوجوانانی که به دست نیروهای دلیر ما در مناطق نبرد به اسارت درآمده اند، گرفته ایم. آنها را به صلیب سرخ جهانی تحویل داده بدون اینکه مبادله با اسیران عراقی جنگ را خواستار شویم.

زنده باد ملت ایران و اصول شرافتمندانه انسانی اش.

سند شماره ۵۲-۰

شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۵۱۲۱

مورخ ۲۵ می ۱۹۸۲ (۴ خرداد ۱۳۶۱)

یادداشت ۲۵ می ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

به نام خداوند بخشنده مهربان

نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل قدردانی خویش را از دبیر کل سازمان ملل اعلام داشته و احتراماً متن اطلاعیه وزارت امور خارجه را درباره شهر هویزه در خوزستان که اخیراً آزاد شده، ارسال می دارد.

پیوست

اطلاعیه وزارت امور خارجه ایران

پس از ۲۰ ماه از اشغال غیر قانونی بخش هایی از خوزستان به دست متجاوزان عراقی، مردم مسلمان ایران موفق شدند با عنایات الهی مزدوران صدام حسین را به عقب رانده و سرزمین های جمهوری اسلامی ایران را آزاد سازند.

آزاد سازی سرزمین های اشغالی نشان داده است که ایرانی ها از نخستین روز اشغال و تخریب ناجوانمردانه ی تقریباً کلیه تأسیسات غیر نظامی در شهرها و روستاهای اشغالی، اعم از عمومی و خصوصی به دست رژیم متجاوز عراق، منتظر فرصت بودند که مناطق

اشغالی را بازپس گیرند. در حقیقت رژیم عراق، جنایت های صهیونیست را در القنطره تکرار کرده که عراق خودش در پی محکوم کردن آن بود.

نمونه زنده رعب و وحشت جنایت های عراق را می توان در شهرستان هویزه ایران شاهد بود.

هویزه یکی از شهرهای مهم سوسنگرد و در دشت میشان در دره کرخه واقع در استان خوزستان قرار دارد. قبل از جنگ تجاوزگرانه عراق، هویزه از محل های اسلامی و تاریخی به شمار می رفت و دارای آثار باستانی با ارزشی بود. اخیراً وقتی که شهرستان هویزه آزاد شد، رزمندگان مسلمان ایران با منظره وحشتناکی مواجه شدند، هیچ چیزی در عقب نشینی متجاوزان سالم نمانده و همه شهر به تلی از خاک و گل و لای مبدل شده بود. خانه ها، مغازه ها، ساختمان های عمومی و حتی مساجد تخریب شده بودند، ساختمان های مهم هویزه که اشغال گران عراقی تخریب کرده اند عبارتند از:

- مسجد مرکزی هویزه

- آثار باستانی مذهبی - تاریخی که به بقعه اسماعیل خلیل معروف است (مقبره اسماعیل)

- ساختمان های عمومی شامل فرمانداری، سرویس های پستی، آرشیوهای دولتی و..

- بیمارستان مدرن هویزه که ساکنان منطقه دشت میشان از آن استفاده می کردند. - مدارس شهری

- مغازه و کارگاه ها

- منبع آب و شبکه آبیاری

- سایر تأسیسات عمومی

بر اساس اصول پذیرفته شده بین المللی رفتاری، نیروی اشغال گر، مسئول اموال عمومی و شخصی مناطق تحت اشغال خود می باشد، به ویژه اینکه در حفظ بناهای تاریخی و مذهبی نیز مسئولیت دارد. نیازی وجود ندارد که از سازمان های مختلف بین المللی که حفاظت اموال تحت اشغال را مقرر کرده اند، نام برده شود. دولت جمهوری اسلامی ایران از سازمان های آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل درخواست می نماید که تیم تحقیقی را جهت بازدید از شهرستان تخریب شده هویزه اعزام نماید تا افکار عمومی بین المللی متوجه گردند که چه نیروی دیو سیرتی درگیر نبرد با مردم مسلمان ایران در ۲۰ ماه گذشته بوده است.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۱۴۱

- ۳۰ می ۱۹۸۲ (۹ خرداد ۱۳۶۱)

نامه ۳۰ می ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی اردن در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

احتراما بنا به اطلاع دولت متبوعم، جلسه فوری شورای امنیت را خواستار شده تا تشدید مناقشه نظامی طولانی، رو به رشد و وحشتناک را که میان جمهوری عراق و جمهوری اسلامی ایران از سپتامبر ۱۹۸۰ آغاز شده بررسی کنند.

این مناقشه که ابعاد آن رو به گسترش است نه تنها خطر فوری برای صلح منطقه ای خواهد داشت بلکه صلح و امنیت جهانی را به مخاطره خواهد افکند. دولت متبوعم مشتاقانه امیدوار است که شورای امنیت به مسئولیت خویش در این برهه ی خطرناک عمل نماید.

هازن نوصیبه - سفیر نمایندگی دائمی

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۱۸۴

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۲۷۱

- ۱۰ ژوئن ۱۹۸۲ (۲۰ خرداد ۱۳۶۱)

یادداشت ۸ ژوئن ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل، در مورد سند شماره NV / ۸۲ / ۱۰ مورخ ۱۵ مارس ۱۹۸۲ که حاوی یادداشت نمایندگی دائمی ایران به همراه تلکس وزارت امور خارجه ایران منتشر شد، احتراماً بنا به اطلاع دولت عراق خاطر نشان می گردد که این ادعاها در پیام مذکور شرم آور بوده و دخالت غیر قابل توجیه در امور داخلی عراق محسوب می شود.

در پیام تلکس ایران ادعاهای بی اساس صورت گرفته که دولت عراق ۱۵۰۰ تن از مسلمانان مرد، زن و بچه عراقی را از مرز اخراج کرده است.

ضرورت دارد نمایندگی دائمی عراق در اینجا تأکید کند افرادی که اخراج شده اند

شهروندان ایرانی بوده که به طور غیر قانونی تابعیت عراقی کسب کرده بودند. بسیار مشکل است که با این سؤال مواجه شوم که اخراج ملیت های خارجی به کشور خودشان باید تحت عنوان مسئله آوارگان مورد توجه قرار گیرد.

عراق، همانند سایر دولت های مستقل، حق اخراج هر خارجی را که به طور غیر قانونی وارد خاک خود شده باشد و یا اینکه مقررات مهاجرت کشور را نقض کرده باشد داراست.

به علاوه، گفتنی است که هر دولت مستقلی حق لغو تابعیت هر شهروندی را که با ارائه اسناد جعلی و کذب به دست آمده باشد، دارا می باشد.

همه موارد و مقررات مذکور بر اساس حقوق بین المللی خصوصی و اصول جامعه بین المللی بوده و حق قانونی دولت های مستقل به شمار می رود.

با توجه به حقایق فوق، دولت عراق مجبور بوده است اقدامات لازم را در مورد خارجیانی که مقررات و شرایط تابعیت را نقض کرده اند، اتخاذ نماید.

سند شماره ۵۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۱۹۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۲۷۹

- ۱۱ ژوئن ۱۹۸۲ (۲۱ خرداد ۱۳۶۱)

یادداشت ۱۰ ژوئن ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل با قدردانی از دبیرکل سازمان ملل، احتراماً متن بیانیه دولت عراق را درباره آمادگی عراق جهت آتش بس فوری در جبهه جنگ با ایران، به پیوست ارسال می کند.

پیوست

رهبری ملی منطقه ای حزب سوسیالیست بعث عربی و شورای فرماندهی انقلاب به رهبری صدام حسین رئیس جمهوری که در نشست مشترک فوق العاده در شب گذشته تشکیل شد، درخواست کمیته صلح اسلامی درباره توقف مخاصمات و سایر مسائل مربوط به تجاوزات صهیونیست را مورد بحث قرار داد و آمادگی عراق را جهت رعایت آتش بس فوری در جبهه جنگ با ایران و در پاسخ به درخواست کمیته صلح اسلامی برای پایان بخشیدن به مخاصمات و رودرویی با تجاوزات دشمن صهیونیستی، اعلام کرد.

این بیانیه می افزاید آمادگی عراق جهت عقب نشینی فوری نیروهایش از کلیه شهرها و سرزمین های ایران از جمله قصر شیرین، مهران، سومار و خسروی به مرزهای بین المللی را شامل می شود. روند عقب نشینی طی دو هفته کامل خواهد شد. درباره حل و فصل مسائل مورد مناقشه نمی توان با ایران مستقیماً از طریق سازمان های واسطه موجود میان دو کشور به توافق دست یافت، اما عراق آماده است هر گونه تصمیم الزام آور حکمیت سازمان کنفرانس اسلامی را که در نشست فوری سازمان کنفرانس اسلامی بدین منظور تشکیل شده بپذیرد.

اگر ایران تصمیم حکمیت سازمان کنفرانس اسلامی را رد کند، عراق هر تصمیم الزام آوری را که نهضت عدم تعهد یا شورای امنیت سازمان ملل اتخاذ کند، خواهد پذیرفت.

شورای فرماندهی انقلاب اعلام کرد که تصمیم عراق برای توقف کلیه عملیات های نظامی از درک عمیق آن ناشی می شود و کلیه تلاش ها باید جهت مواجهه با دشمن صهیونیستی هدایت شود.

سند شماره ۵۶-۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۱۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۲۸۵

- ۱۸ ژوئن ۱۹۸۲ (۲۸ خرداد ۱۳۶۱)

نامه ۱۱ ژوئن ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی بلژیک در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً، توجه جناب عالی را به بیانیه ذیل در مورد مناقشه میان عراق و ایران که وزیران امور خارجه ده کشور عضو جامعه اتحادیه اروپا در ۲۴ می ۱۹۸۲ صادر کردند، جلب می نمایم

ده کشور نگرانی عمیق خود را از ادامه مناقشه میان عراق و ایران که اکنون بیش از دو سال است طول کشیده، ابراز داشته و مدعی شدند که قربانیان بی شماری داشته و به انهدام مادی بسیاری منجر شده و به مردم غیر نظامی صدمات شدیدی را وارد ساخته و منابع مهمی را که دو کشور باید جهت پیشرفت اقتصادی و اجتماعی مصرف کنند، به خود اختصاص داده است.

در حالی که مجدداً بر تعهدات خویش به اصل احترام به استقلال و حاکمیت دولت ها و عدم دخالت در امور داخلی آنها تأکید می گردد، ده کشور نگرانی عمیق خود را از ادامه نبرد ابراز

ص: ۱۰۳

نمودند، آنها با توجه به روابط نزدیک با هر یک از دو کشور متخاصم و نیز با سایر کشورهای منطقه از ادامه مناقشه اظهار تأسف کرده مجدداً یادآور شدند که از ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ موضعی را در پشتیبانی از پایان بخشیدن به نبرد و حل و فصل از طریق مذاکره اتخاذ کرده اند.

ده کشور از تلاش های مصرانه نمایندگان دبیر کل سازمان ملل و نهضت عدم تعهد و کنفرانس اسلامی تشکر و قدردانی نمودند.

ده کشور مشتاقانه به حل و فصل صلح جویانه بر اساس اصول شناخته شده جامعه بین المللی از قبیل آنچه که شورای امنیت سازمان ملل در قطعنامه ۴۷۹ مورخ سپتامبر ۱۹۸۰ مشخص کرده، اظهار تمایل نمودند. آنها مصرانه اعتقاد دارند حل و فصل عادلانه و سیاسی پایدار، متضمن امنیت دو کشور با احترام به حاکمیت، تمامیت ارضی و هویت سیاسی و فرهنگی آنها می باشد و بیش از پیش ضروری است، چون رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی را برای مردم منطقه به ارمغان می آورد.

ده کشور خواهان مشارکت در هر گونه تلاشی جهت صلح بوده تا آنجایی که هر یک از دو طرف در آن مشارکت کنند و همچنین با پایان یافتن مخاصمات، امکان همکاری در بازسازی دو کشور مورد بررسی قرار می گیرد.

ادموند دی ور - سفیر نمایندگی دائمی بلژیک در سازمان ملل

سند شماره ۵۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۳۰۵

- ۲۴ ژوئن ۱۹۸۲ (۳ تیر ۱۳۶۱)

حل و فصل صلح جویانه مناقشات میان دولت ها

یادداشت ۲۲ ژوئن ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل ضمن قدردانی از دبیر کل سازمان ملل، احتراماً تصمیم شورای فرماندهی انقلاب عراق در تاریخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۲ جهت عقب نشینی نیروهای عراقی از کلیه سرزمین ها اشغالی ایرانی به مرزهای بین المللی طی ۱۰ روز را به اطلاع می رساند.

رئیس جمهوری صدام حسین اعلام کرد که از آغاز عقب نشینی نیروهای عراقی از کلیه سرزمین های اشغالی ایران به مرزهای بین المللی طی ۱۰ روز از تاریخ مذکور صورت خواهد

ص: ۱۰۴

گرفت. رئیس جمهوری در نطق خود گفت که شورای فرماندهی انقلاب تصمیم گرفته است بر اساس بیانیه پیشنهادی ۱۰ ژوئن به ایران جهت آتش بس و عقب نشینی نیروهایش به تعهد خود ادامه دهد. در ضمن عراق خواهان ادامه همکاری با هیئت های میانجی می باشد تا به حل و فصل عادلانه شرافت مندانه که عراق از روزهای اولیه جنگ خواستار آن بوده، دست یابد.

رئیس جمهوری عراق توضیح داد که دلایلی در ماورای عقب نشینی است و اظهار داشت که این تصمیم به منظور رد کردن یکی از مهم ترین بهانه های دولت ایران جهت ادامه جنگ صورت گرفته و قرار دادن آن کشور در آزمون واقعی و آشکار ساختن نیت حقیقی اش در پیشگاه اعراف و افکار عمومی جهان می باشد.

گسترش وضعیت بغرنج که ملت عرب شاهد هستند ناشی از اشغال لبنان به دست صهیونیست ها و مقاومت فلسطینیان در برابر آنان می باشد که عراق در این موقعیت لازم است به کمک آنان بشتابد.

رئیس جمهوری اضافه کرد که به رغم آگاهی عراق و تجربه ای که از روابط نزدیک توطئه حکام تهران در ادامه جنگ با نگرش تحریک آمیز برخی مجامع در این زمینه وجود دارد، تجاوز خائنانه صهیونیست علیه لبنان و مقاومت فلسطین، عراق را در معرض این همکاری قرار داده است تا از کلیه اتهامات دروغین جلوگیری کند.

به علاوه، دولت عراق کلیه اتهامات و استدلال های کذب را مبنی بر اینکه هنوز قسمت هایی از خاک ایران را در اشغال دارد، رد می کند، تصمیمات عراق در عقب نشینی نیروهایش کلیه این توجیها ت مبنی بر اینکه آنها سوء نیت یا حسن نیت داشته اند را برطرف می سازد و جامعه بین المللی را متوجه مسئولیت خویش در مورد مناقشه می کند.

رئیس جمهوری عراق همچنین توضیح داد که مسئولیت عراق در مورد نهضت عدم تعهد، حقیقتی است که میزبان هفتمین نشست اجلاس در سپتامبر خواهد بود که لازم است هر گونه اتهامی که توسط سایرین تحت عنوان نهضت به منظور تضعیف کردن نقش عراق صورت می گیرد، یا اینکه دلیل دیگری در اعلام عقب نشینی سربازان عراقی از خاک ایران وجود داشته، برطرف گردد.

عراق اعتقاد دارد که تصمیمش جهت عقب نشینی تا حدودی زیادی برای گسترش روابط مثبت با نیروهای با حسن نیت خلقی ایران صورت گرفته که به مبارزه با جنگ تجاوزگرانه برخاسته اند که دولت ایران علیه عراق آغاز کرده است و آنان در تلاشند که روابط عادی با عراق برقرار کنند.

این تصمیم همچنین فرصت های بهتری را جهت صلح دوستی و نیروهای دوستی با

عراق علیه منشأ تجاوز و توسعه طلبی فراهم ساخته است.

به رغم پیامدهای تصمیمات عراق، این کشور متقاعد شده است که دولت ایران از نیات تجاوزگرانه و طمع کارانه اش دست بر نخواهد داشت، بنابراین انتظار می رود که دولت ایران به تجاوزاتش علیه سرزمین و مردم عراق ادامه داده که نیاز به آمادگی جهت فداکاری، شکیبایی و آگاهی بیشتر است تا کلیه طمع های ایران را دفن کنند.

سند شماره ۵۸۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۳۲۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۶۶

- ۲ جولای ۱۹۸۲ (۱۱ تیر ۱۳۶۱)

گسترش و تقویت حسن هم جواری میان دولت ها

نامه مورخ ۳۰ ژوئن ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی بلژیک در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما توجه جناب عالی را به بیانیه مربوط به مناقشه میان عراق و ایران که به دنبال اجلاس سران دولت ها و حکومت های ۱۰ کشور عضو جامع اروپا در بروکسل در تاریخ ۲۸ و ۲۹ ژوئن ۱۹۸۲ تشکیل شد، جلب می نمایم.

ای. دی ور - سفیر نمایندگی دائمی بلژیک در سازمان ملل

پیوست

در مورد مناقشه عراق و ایران سران دولت ها و حکومت های ۱۰ کشور عضو جامعه اروپا در اجلاس بروکسل در تاریخ ۲۸ و ۲۹ ژوئن ۱۹۸۲ بیانیه ذیل را صادر کردند.

۱- ده کشور نگرانی عمیق خود را از ادامه مناقشه خسارت بار میان عراق و ایران - که برای دو کشور مخرب بوده و به شدت تهدید کننده امنیت و ثبات منطقه می باشد - ابراز کردند.

۲- آنها بر درخواست مورخ ۲۴ می خود جهت خاتمه بخشیدن مخاصمات و حل و فصل از طریق مذاکره تأکید کردند.

۳- آنها افزایش تلاش های صلح جویانه را خواستار شدند، به طریقی که اخیرا خودشان اعلام آمادگی کردند که باید به اینها کمک نمود.

ص: ۱۰۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۷۰

- ۲ جولای ۱۹۸۲ (۱۱ تیر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱ جولای ۱۹۸۲ نماینده ایران خطاب به رئیس شورای امنیت

احتراما به اطلاع جناب عالی می‌رساند که بر اساس جدیدترین اطلاعات دریافتی از تهران، نیروهای متجاوز عراق، علی‌رغم ادعاهای عراق هنوز قسمت‌هایی از خاک ایران را در اشغال دارند. اگر چه هنوز تحرکات برخی از سربازان عراق در غرب ایران وجود دارد، اما این تحرکات تنها شامل عقب‌نشینی از مواضع غیر قابل دفاع در دشت‌ها و شهرها به زمین‌های مرتفع می‌شود که در آنها نقاط سنگر حفر کرده و هنوز در خاک ایران باقی مانده‌اند.

در تحرکات آنها به مواضع جدیدشان، نیروهای متجاوز عراقی به همان روند اقدامات جنایتکارانه خود افزوده و همچنان به اشغال سرزمین ایران طی ۲۱ ماه گذشته ادامه داده‌اند. متجاوزان عراقی شهرهای قصر شیرین و مهران را کاملا تخریب کرده و نیز پل‌ها، جاده‌ها و سایر تأسیسات عمومی و غیر نظامی را در این مناطق، از بین برده‌اند.

آتش توپخانه عراق هنوز به طور روزانه ادامه داشته که این گلوله‌باران‌ها تنها در روز گذشته به کشته شدن ۸ تن و مجروح شدن ۲۹ غیر نظامی در مناطق مسکونی آبادان و خرمشهر انجامید.

ادامه این اقدامات جنایتکارانه رژیم بعثی صدام حسین راهی برای مردم مسلمان ایران جز اقدامات مقابله به مثل به خاطر اعمال ضد انسانی این رژیم، باقی نخواهد گذاشت.

سعید رجایی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۳۲۳

- ۲ جولای ۱۹۸۲ (۱۱ تیر ۱۳۶۱)

حل و فصل صلح جویانه مناقشات میان دولت‌ها

نامه مورخ ۱ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل احتراماً به اطلاع می‌رساند که در تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۲، شورای فرماندهی انقلاب

عراق اعلام کرد که آتش بس یک طرفه در مناقشه نظامی با ایران را اعلام کرده است. در ۲۰ ژوئن آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق این تصمیمات شورا را اعلام کرد که در آن تصمیم گرفته است که عقب نشینی کامل نیروهای خود را از سرزمین های اشغالی ایران ظرف حداکثر یک دوره ۱۰ روزه آغاز کند. عملیات عقب نشینی به مرزهای شناخته شده بین المللی اکنون کامل شده است.

در این مورد مایلم به گزارش های شماره ۱۴۴ هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل مورخ ۲۴ ژوئن اشاره کنم که در آن این هیئت نمایندگی بخشی از اظهارات مورخ ۲۱ ژوئن [امام] خمینی را خاطر نشان ساخت که بخش از آن اظهارات را در سند ذیل می خوانیم:

در ۲۱ ژوئن، [امام] خمینی در اظهاراتش در پاسخ به اعلام عراق مبنی بر عقب نشینی از سرزمین های اشغالی ایران تجاوز صهیونیست به جنوب لبنان اظهار داشت:

«تجاوز صهیونیست به جنوب لبنان نیز توطئه ای از سوی ایالات متحده جهت منحرف ساختن توجهات جهانیان از جنگ ایران و عراق و نیز اغفال جمهوری اسلامی ایران در وضعیتی که نتواند حملات عراق را دفع کند، صورت گرفته است. در حالی که مردم ایران از خون ریزی در جنوب لبنان نگران می باشند، وضعیت بد مسلمانان در آن کشور نباید ایرانی ها را تا اندازه ای به خود مشغول سازد که قادر نباشد حملات فوری همسایه شان را دفع کنند. ایستادگی ایران در برابر رژیم عراق فصل جدیدی از مقاومت ها و مبارزات را در برابر صهیونیست ها ایجاد کرد که به هیچ دلیلی نمی تواند متوقف شود. تجاوز صهیونیست ها به جنوب لبنان بنا به درخواست و حمایت امریکا و با این فرض انجام شد که ایران با کمک نظامی به لبنان در برابر عراق ضعیف شده و رژیم عراق مجال یابد با تقویت توان خود حمله سراسری وسیعی را علیه ایران اجرا نماید و هر آنچه که بخواهد بر سر ایران بیاورد. در آغاز جنگ، صدام حسین خیلی بی شرمانه ادعاهای خود را علیه جمهوری اسلامی بیان کرد و در تهاجم نیروهایش به ایران آشکارا به آنها مدال فتح و افتخار می داد اما اکنون انتخابش عقب نشینی است.»

امام در بیاناتش مکررا در پاسخ به ادعاهای صدام حسین در بغداد گفت که رژیم بعث عراق توانایی اش برای پیروزی در جنگ پایان یافته لذا (به ناچار) گفته که در ۱۰ روز آینده نیروهایش را از مناطق اشغال شده خارج خواهد کرد.

امام ادعاهای صدام حسین را تمسخر آمیز دانست و گفت که نه تنها اعلامیه های

رسمی را دیکته شده به او می دهند بلکه او تماما عقل سلیم خود را از دست داده و در درک و فهم مسائل ناتوان شده و مانند یک کودک مدرسه ای است.

امام گفت که صدام مکررا در رسانه های بین المللی ادعا می کرد که هزاران ایرانی را کشته و خسارات عظیم مادی بر آنان وارد کرده و هزاران ایرانی را به اسارت گرفته است اما حقیقت روشن شد و کذب گفتارش و وقاحت تجاوز و جنایاتش اثبات شد. اگر فرضا ادعاهایش درست باشد پس هزاران تن از ایرانیانی که بنا به ادعاهای او اسیر شده اند باید سالم باشند و پس از پایان جنگ به میهن شان برگردند.

در چنین موقعیتی من نباید در تلاش برای معامله و مصالحه با خیال و تصور پیش روم... نکته قابل توجهی است که هیئت نمایندگی ایران به صلاح دید خود بخشی از بیانات [امام] خمینی را حذف کرده است.

همچنین [امام] خمینی واقعا گفت که اگر ایران در این جنگ پیروز شود و عراق را شکست دهد، عراق به ایران الحاق خواهد شد و سپس همه کشورهای کوچک منطقه نیز به ایران الحاق می شوند. او همچنین گفت که بیانیه رسمی عراق برای عقب نشینی و خروج نیروهایش از ایران چیزی جز یک دسیسه و توطئه نیست و ما نباید عراق را ترک کنیم و باید در آنجا بمانیم و جلوی گسترش و تقویت نیروهای عراق را با کمک و همدستی سایرین را بگیریم تا آنها نتوانند به ما حمله مجدد و ناگهانی کنند.

با توجه به صحت عقب نشینی نیروهای عراق، امام خمینی گفت که خوب این یکی از شرایط ماست اما ما شرایط دیگری هم داریم که باید انجام شود و گرنه به جنگ با عراق ادامه خواهیم داد.

از جناب عالی اجازه می خواهم تا توجه شما را به نتیجه گیری و جمع بندی دولت متبوعم که برگرفته از دیدگاه ها و حقایق مذکور است جلب کنم. مایلیم اشاره کنم که مقامات وزارت خارجه عراق قبلا این مطالب را به هیئت اعزامی دیپلماتیک به بغداد انتقال داده اند، با توجه به این نظرات و دیدگاه ها، عراق از تلاش های مستمر خود برای استقرار عدالت و توافق (بر سر آتش بس یا خاتمه جنگ) باز نخواهد ایستاد. اما از سوی دیگر وزارت خارجه ایران برای به تعویق انداختن این نکته (آتش بس یا خاتمه جنگ) با گستاخی از اظهارات خود در ۲۹ ژوئن مبنی بر اینکه نیروهای عراقی آتش بس را مراعات نکرده اند و هنوز برخی از مناطق استراتژیک ایران را در اشغال خود دارند، دفاع می کند.

در این باره مایلیم به اطلاع جناب عالی برسانم که در ۳۰ ژوئن سخنگوی وزارت خارجه عراق تأکید کرد که نیروهای عراقی کاملا عقب نشینی کرده و قاطعانه

ادعاهای ایران را رد می کنند. به علاوه این سخنگو بر خواسته عراق از سازمان ملل، نهضت کشورهای غیر متعهد و سازمان کنفرانس اسلامی، جهت تشکیل کمیسیون حقیقت یاب تأکید کرده تا طرفی که شروع کننده تجاوز و مسئولیت ادامه آن را داشته مشخص نمایند. این سخنگو همچنین بر این حقیقت تأکید کرد که عراق قبلاً درخواست تعیین صحت عقب نشینی را نموده و تضمین آتش بس با نیروی متشکل از نیروی سازمان ملل، نهضت کشورهای عدم تعهد، سازمان کنفرانس اسلامی یا از هر سه سازمان مذکور را خواستار شده است. این سخنگو خاطرنشان ساخت که اگر دولت ایران از درستی ادعاهایش اطمینان دارد باید به طور شایسته به این پیشنهاد پاسخ دهد، به صورتی که مطمئن ترین وسیله جهت تصدیق واقعی این وضعیت است. از طرف دیگر ادعاهای ایران چیزی جز سیاست مصرانه اش در طولانی ساختن جنگ نیست.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

سند شماره ۰۶۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۷۹

- ۸ جولای ۱۹۸۲ (۱۷ تیر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۸ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم، پیرو نامه مورخ ۱ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (S / ۱۵۲۷۰) احتراماً به اطلاع می رساند که در این نامه نمایندگی دائمی ایران با لحن ناشایست که زبان استاندارد ایران شده، ادعا کرده است که نیروهای عراقی از ایران عقب نشینی نکرده اند.

ادعاهای مذکور ایران را قاطعانه رد می کنیم، آن واقعیتی است که به طور منطقی ارائه شده که نباید هیچ شکی در عقب نشینی نیروهای عراقی از ایران وجود داشته باشد. جا دارد که سازمان ملل صحت این حقیقت را با مکانیسم مناسب تأیید کند.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

ص: ۱۱۰

- شماره سند شورای امنیت: (۱۹۸۲) / RES / ۵۱۴ / S

- ۱۲ جولای ۱۹۸۲ (۲۱ تیر ۱۳۶۱)

قطعهنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲)

مصوبه شورای امنیت در جلسه ۲۳۸۳ خود، مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲

شورای امنیت با بررسی مجدد موضوع تحت عنوان "وضعیت میان ایران و عراق"؛

با نگرانی عمیق در مورد ادامه مناقشه میان دو کشور که به خسارات سنگین جانی و مالی منجر شده و صلح و امنیت را به مخاطره افکنده است؛

با یادآوری مفاد ماده ۲ منشور ملل متحد و یادآوری اینکه لازمه استقرار صلح و امنیت در منطقه، رعایت کامل این مفاد است؛

با یادآوری ماده ۲۴ منشور که به موجب آن مسئولیت اولیه حفظ صلح و امنیت بین المللی به عهده شورای امنیت واگذار گردیده است؛

با یادآوری قطعهنامه ۴۷۹ که به اتفاق آرا در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ تصویب شد و نیز بیانه مورخ ۵ نوامبر ۱۹۸۰ رئیس شورا (S / ۱۴۲۴۴)

با در نظر گرفتن کوشش هایی که خصوصا دبیر کل سازمان ملل متحد و نماینده او و نیز جنبش کشورهای غیر متعهد و سازمان کنفرانس اسلامی در جهت میانجی گری مبذول داشته اند؛

۱- خواستار آتش بس و خاتمه فوری کلیه عملیات نظامی می باشیم.

۲- علاوه بر آن خواستار عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی می باشیم.

۳- تصمیم می گیرد گروهی از ناظران سازمان ملل متحد را به منظور بررسی، تأیید و نظارت بر آتش بس و عقب نشینی اعزام دارد و از دبیر کل می خواهد که گزارش خود را در مورد ترتیباتی که بدین منظور مورد نیاز است به شورای امنیت تسلیم نماید.

۴- مصرانه می خواهد که کوشش های میانجی گری به نحو هماهنگ شده از طریق دبیر کل به منظور نیل به حل جامع اختلافات به نحو عادلانه و شرافتمندانه که مورد قبول هر دو طرف در زمینه کلیه مسائل مهم بر اساس اصول منشور ملل متحد، از جمله احترام به حاکمیت، استقلال، تمامیت ارضی و عدم مداخله در امور داخلی کشورها باشد، ادامه یابد.

۵- از همه کشورهای دیگر درخواست می نماید که از هر اقدامی که می تواند به ادامه

ص: ۱۱۱

اختلافات دامن زند، خودداری ورزند و اجرای قطعنامه حاضر را تسهیل کنند.

۶- از دبیر کل تقاضا می نماید که ظرف سه ماه، در مورد اجرای این قطعنامه گزارش خود را تسلیم نماید.

سند شماره ۰۶۳

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۸۹

۱۴ جولای ۱۹۸۲ (۲۳ تیر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱۴ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی عراق خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه جناب عالی را به وضعیت خطرناک در خصوص مناقشه میان عراق و ایران جلب می نمایم

نیروهای ایران در ساعت ۲۲ مورخ ۱۳ جولای ۱۹۸۲، حمله ای را در منطقه بصره در طول و عرض ۱۰ کیلومتری جبهه آغاز کردند و تلاش کردند از مرزهای عراق عبور کنند. گلوله باران شهر بصره، بند فاو و شهر ابوالخصیب در گذرگاه شط العرب، خسارات و زیان هایی را سبب گردید.

با توجه به این حقیقت که این حمله نقض آشکار قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت از سوی ایران است، دولت عراق از شورا درخواست می کند که نقض قطعنامه شورا از سوی ایران را محکوم نماید و با اتخاذ اقدامات مناسب به این اقدامات جدید تجاوزگرانه که ایران مرتکب می شود، پایان دهد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

سند شماره ۰۶۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۹۲

- ۱۴ جولای ۱۹۸۲ (۲۳ تیر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱۴ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً با توجه به متن قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت، آن را برای وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ارسال کردم. با احترام به متن پاسخ دولت متبوعم به پیوست ارسال می گردد.

سعید رجایی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران

موضع جمهوری اسلامی ایران درباره اقدامات شورای امنیت در خصوص جنگ تجاوزگرانه عراق علیه ایران

اقدامات شورای امنیت در مورد جنگ تحمیلی عراق علیه ایران از سپتامبر ۱۹۸۰ مطابق با منظور سازمان ملل

در پاراگراف ۲ ماده ۲۴ منشور می خوانیم:

"در ایفای وظایف شورای امنیت، مطابق با اهداف و اصول سازمان ملل اقدام خواهد شد."

در پاراگراف ۱ ماده ۳۳ منشور می خوانیم:

"طرفین هر مناقشه که تداوم آن احتمالاً حفظ صلح و امنیت بین المللی را به مخاطره می افکند، قبل از هر چیز باید در جست و جوی حل و فصل از طریق مذاکره، تحقیق، میانجی گری، توافق، داوری، حل و فصل قضایی، متوسل شدن به مؤسسات یا ترتیبات منطقه ای یا سایر ابزارهای صلح جویانه - با انتخاب خود آنها - باشند."

در پاراگراف ۲ ماده ۳۳ منشور می خوانیم:

"شورای امنیت هر وقت که لازم باشد از طرفین اختلاف جهت حل و فصل مناقشه خود با چنین ابزارهایی، درخواست می کند."

دولت های عضو سازمان ملل به تعهدات خود در برابر منشور مقیدند و ملزم به رعایت مفاد ۳۳ و ۳۷ می باشند. پیش از آنکه دولتی تصمیم بگیرد و به طور یک جانبه به تجاوزات و اشغال نظامی برای حل و فصل مناقشه متوسل شود، اما در مورد دولتی که واقعا چنین تصمیم یک طرفه ای را اتخاذ کند، وظیفه شورا است که آن دولت را به دلیل عدم التزام به منشور محکوم نماید و از آن بخواهد که به شرایط متداول قبل از شروع به تجاوز و حل و فصل مناقشه بر اساس مفاد ۳۳ و ۳۷ منشور متوسل شود. کوتاهی در انجام آن با چنین ابزاری به مفهوم آن است که شورا بر اساس اهداف و اصول سازمان ملل عمل نکرده است.

قطعهنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) شورای امنیت در شناسایی تجاوزات و اشغال نظامی که اتفاق افتاده قصور کرده است. همچنین در محکوم کردن متجاوز کوتاهی کرده و خواستار آن است که به شرایط متداول قبل از شروع تجاوز بازگردند. بنابراین، قطعهنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) هیچ سازگاری با منشور ندارد. این قطعهنامه شامل تلاشی از سوی شورا است که به پیامدهای تجاوزات نظامی عراق پایان دهد و ایران را به شرایطی جهت دست یابی به صلح وادار کند که به طور یک جانبه به نفع متجاوز است.

سکوت کامل شورای امنیت برای تقریباً ۲۲ ماده که طی آن تلاش‌های جنگی نیروهای عراقی متجاوز عمدتاً علیه غیر نظامیان ایران و اهداف اقتصادی در خوزستان و غرب ایران صورت گرفته، به وضوح نشان دهنده آن است که شورای امنیت عملاً به مسئولیت‌های خود تحت منشور که مغایر با ماده ۳۹ می باشد، بی توجه بوده است. این به مفهوم آن است که شورا خودش را با توجه به موضوع تجاوزات عراق علیه ایران و نهایتاً پشتیبانی از موضع عراق به طور ضمنی، موظف می داند.

قطعنامه ۵۱۴ شورا کاملاً منطبق است با اعمال فشار همگانی شورای بررسی حقیقت که تا کنون به طور ریاکارانه در جهت حمایت از متجاوز برآمده است.

قطعنامه ۵۱۴ به طور عمد در توجه به این مهم کوتاهی کرده است و در خصوص تجاوزات عراق و اشغال نظامی ایران - که بیش از ۲۲ ماه از آن سپری شده - بی تفاوت بوده است.

همچنین در محکوم کردن متجاوز علی رغم مفاد ۳۳ و ۳۷ منشور قصور کرده است و در مورد تجاوزات ددمنشانه عراق که پیامدهای خطرناکی به دلیل جنایاتی که علیه بشریت داشته، بی تفاوت بوده است. همچنین در شناسایی حقوق غیر قابل انکار مردم ایران و تنبیه متجاوزان عراقی که موجب از بین رفتن اموال و گرفتاری‌های مردم ایران شده، مسئولیت دارد.

این به وضوح نشان دهنده آن است که شورای امنیت درنگ کرده تا آنجایی که بنا به اظهارات وزیر خارجه عراق، این رژیم آنچه خواستار بسیاری از ایرانی‌ها را کشته و اموال بسیاری در ایران را آن قدر که تمایل داشته از بین برده، قبل از اینکه بخواهد در پشت جنایات جنگی که مرتکب می شود پناه گاهی ایجاد کند، زیرا از تنبیهی که انتظار می رود در امان می باشد.

این نگرش شورای امنیت با روح منشور مغایرت صریح دارد و به وضوح ماده ۲۴ آن را نقض می کند.

در نتیجه، جمهوری اسلامی ایران خودش را از هر گونه اقدامی که تاکنون شورای امنیت درباره جنگ تجاوزگرانه عراق علیه ایران اتخاذ کرده، مجزا می داند.

ما آماده همکاری با شورا در این مورد در آینده هستیم و لازم است با توجه به مسئولیت‌های خویش به طور جدی اقدام شایسته به عمل آورد و واقعیت‌های موجود در صحنه را مورد بررسی قرار دهد. بدیهی است مسئولیت هرگونه پیامدهای غفلت شورا تا امروز به طور کامل متوجه شورا خواهد بود.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۹۳

- ۱۵ جولای ۱۹۸۲ (۲۴ تیر ۱۳۶۱)

گزارش دبیر کل

پیرو پاراگراف ۳ از قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت

۱- در ۱۲ جولای ۱۹۸۲، شورای امنیت قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) را در مورد وضعیت میان ایران و عراق تصویب کرد که در بخش هایی از آن آمده است:

شورای امنیت

الف) خواستار آتش بس و پایان دادن فوری کلیه عملیات های نظامی؛

ب) درخواست جهت عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی؛

ج) تصمیم گیری جهت اعزام تیم ناظران سازمان ملل جهت تأیید و نظارت بر آتش بس و عقب نشینی و درخواست از دبیر کل جهت تسلیم گزارش به شورا در مورد ترتیباتی که بدین منظور مورد نیاز است.

۲- متن قطعنامه ۵۱۴ بلافاصله پس از تصویب آن به دولت های جمهوری اسلامی ایران و عراق ارسال شد.

۳- با توجه به ترتیبات مربوط به پاراگراف ۳ از قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت، دبیر کل به عنوان نخستین گام و با توافق طرفین آن را مورد ملاحظه قرار داده و تیم کوچکی از افسران عالی رتبه نظامی سازمان ملل را مشخص کرده تا وضعیت واقعی در این زمینه را بررسی و ترتیباتی که جهت اجرای پاراگراف ۳ قطعنامه مورد نیاز است، مورد ارزیابی قرار دهد.

۴- در ۱۳ جولای ۱۹۸۲، وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل اطلاع داد که عراق آماده همکاری در اجرای قطعنامه می باشد.

۵- در ۱۴ جولای ۱۹۸۲، نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران متن بیانیه ی دولتش را در مورد قطعنامه ۵۱۴ ارسال کرد (S / ۱۵۲۹۲). در این بیانیه، دولت جمهوری اسلامی ایران دلایل خود را ارائه کرد و خودش را از هر گونه اقدامی که شورای امنیت تاکنون درباره جنگ تجاوزگرانه عراق علیه ایران اتخاذ کرده، مجزا ساخت.

۶- دبیر کل فرصت را غنیمت شمرده و تصریح می نماید که به تلاش های زیادی که از شروع مخاصمات نظامی در سپتامبر ۱۹۸۰ جهت پایان بخشیدن نبرد آغاز کرده ادامه داده، تا بتوان به حل و فصل، مناقشه دست یافت.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۲۹۶

- ۱۵ جولای ۱۹۸۲ (۲۴ تیر ۱۳۶۱)

بیانیه رئیس شورای امنیت

شورای امنیت در مشورت های غیر رسمی امروز صبح، ۱۵ جولای ۱۹۸۲، گسترش اخیر وضعیت میان ایران و عراق را مورد ملاحظه قرار داد.

اعضای شورای امنیت نگرانی خود را از وضعیت خطرناک موجود میان ایران و عراق و در واقع قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) که هنوز اجرا نشده، ابزار کردند. شورا بر فعالیت در این مهم تأکید کرد. رئیس شورا به تماس خود با طرفین به منظور یافتن کلیه راه های ممکن جهت پیشرفت تلاش ها تا خاتمه بخشیدن به نبرد و حل و فصل مسائل مربوطه، ادامه خواهد داد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۳۰۱

- ۱۹ جولای ۱۹۸۲ (۲۸ تیر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱۹ جولای ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه جناب عالی را به تشدید وخامت وضعیت در مورد مناقشه عراق و ایران جلب می نمایم.

اطمینان دارم که جناب عالی کاملاً از نبرد سنگین مرزی عراق اطلاع دارید که توسط کارشناسان نظامی بین المللی پس از جنگ دوم جهانی به عنوان بزرگ ترین نبرد مورد ملاحظه قرار گرفته است.

تجاوز مداوم ایران علیه عراق و بی اعتنائی به قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت و تهدید به گسترش این مناقشه، تهدید جدی و خطرناک برای صلح و امنیت کل منطقه به ویژه منطقه خلیج عربی [فارس] به شمار می رود با توجه به این حقایق، دولت عراق از شورای امنیت درخواست می کند به مسئولیت خویش عمل نماید و با اتخاذ اقدامات لازم به تجاوزاتی که ایران مرتکب می شود پایان دهد.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۱۹۱

- ۹ آگوست ۱۹۸۲ (۱۸ مرداد ۱۳۶۱)

پیامدهای طولانی شدن مناقشه میان ایران و عراق

نامه مورخ ۵ آگوست ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً طبق ماده ۱۴ اصول و مقررات مجمع عمومی و دستور جلسه نشست سی و هفتم بند مکمل تحت عنوان «پیامدهای طولانی شدن مناقشه نظامی میان ایران و عراق» یادداشت توضیحی طبق ماده ۲۰ مقررات مذکور به پیوست ارسال خواهد شد. با توجه به اهمیت موضوع، دولت متبوعم درخواست می کند که این موضوع در جلسه فوق العاده مجمع عمومی مورد بحث واقع شود.

صالح عمر العلی - نمایندگی دائمی

پیوست

یادداشت توضیحی

۱- از ۴ سپتامبر ۱۹۸۰، عراق علل این مناقشه نظامی را در فواصل مختلف در مجامع بین المللی از جمله شورای امنیت و مجمع عمومی سازمان ملل مطرح کرده است. عراق به طور دائم در حرف و عمل بر تبعیت کامل خویش از مقررات و مفاد منشور سازمان ملل درباره حل و فصل صلح جویانه مناقشات بین المللی، ممنوعیت استفاده از زور در روابط بین المللی و احترام به حاکمیت و عدم دخالت در امور داخلی کشورهای دیگر تأکید کرده است.

۲- عراق قطعنامه های ۴۷۹ (۱۹۸۰) و ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت را پذیرفته است و صادقانه با نماینده دبیر کل سازمان ملل آقای اولاف پالمه برای دست یابی به حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه مناقشه، همکاری کرده است.

۳- عراق قطعنامه ۳ / ۶ - (IS) - P مصوبه سومین نشست کنفرانس اسلامی در شهرهای مکه و طائف پادشاهی عربستان سعودی در ژانویه ۱۹۸۱ را پذیرفته است و هر آنچه در توان دارد جهت موفقیت هیئت کمیته حسن نیت که بر اساس قطعنامه مذکور در مورد مناقشه تشکیل شده، انجام داده است.

۴- عراق تصمیمات کنفرانس وزیران امور خارجه کشورهای عدم تعهد در دهلی نو مورخ فوریه ۱۹۸۱ را پذیرفته است و تلاش های صادقانه ای را با کمیته وزیران مسئول بر اساس تصمیمات اجلاس مذکور جهت رسیدن به حل و فصل مناقشه میان دو طرف به عمل آورده است.

۵- به علاوه، عراق تلاش های زیادی را در سطوح دو جانبه با دولت های مشخص جهت خاتمه دادن به این مناقشه نظامی و حل و فصل آن به روش های صلح جویانه انجام داده است.

۶- علی رغم کلیه این تلاش ها و ابتکارات صلح جویانه ی عراق، مناقشه نظامی با ایران ادامه دارد، به دلیل اینکه سیاست ایران، طولانی شدن مناقشه و گسترش آن را دنبال می کند.

۷- ادامه این مناقشه نظامی تأسّف بار، تهدید کننده امنیت و ثبات منطقه بوده که یکی از حساس ترین مناطق در جهان می باشد و امنیت، تمامیت ارضی و ثبات کشورهای عربی را در معرض خطرات مستقیم قرار داده و علاوه بر این فجایع، ویرانی و خسارات جانی و مالی را نیز سبب شده است.

۸- بدون شك، ادامه مناقشه میان دو دولت عضو سازمان کنفرانس اسلامی و کشورهای عضو نهضت عدم تعهد، بر نقش این دو سازمان تأثیرات منفی خواهد داشت و آن را تضعیف خواهد کرد، همچنین به اصول مقررات همکاری بین المللی که به آن اعتقاد دارند و برای تقویت آن تلاش می کنند، لطمه وارد می سازد.

۹- ادامه این مناقشه تضعیف کننده سازمان ملل و اصول آن می باشد و به نقش آن لطمه وارد می سازد و موضوع اساسی و حیاتی مطرح می شود که به طور پیچیده ای به میزان تعهدات نسبت به مفاد منشور سازمان ملل در مورد حل و فصل مناقشه به روش های صلح جویانه جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی بستگی دارد. بدون تردید مجمع عمومی به عنوان تنها سازمان بین المللی که جامعه بین المللی عموماً در آن عضویت دارند، باید دیدگاه هایش را ابراز نموده و با برداشتن گام های لازم بر اساس منشور، و با توجه به پیامدهای سیاست ایران به منظور طولانی ساختن مناقشه نظامی با عراق و رد حل و فصل مناقشه به روش های صلح جویانه، تصمیمات لازم را اتخاذ نماید.

سند شماره ۰۶۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۳۸۵

- ۳ سپتامبر ۱۹۸۲ (۱۲ شهریور ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۳ سپتامبر ۱۹۸۲ کاردار موقت هیئت نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به اطلاع جناب عالی می رساند که یک بار دیگر

ص: ۱۱۸

حکومت ایران تعداد زیادی از نیروهای نظامی ایران را در امتداد مرز بین المللی میان عراق و ایران تمرکز ساخته است. این نیروها در حال آماده شدن جهت تجاوز به عراق می باشند. اگر چه پنج اقدام نیروهای ایرانی در ماه گذشته با خسارات جانی و مالی فراوانی مواجه شده و متحمل شکست شدند، اما رژیم ایران بر سیاست تجاوزگرانه و توسعه طلبانه ارضی شوم خود اصرار ورزیده و به موجب آن تهدید بزرگی برای صلح و امنیت منطقه به شمار می رود.

برای همگان به خوبی روشن است که بر خلاف دولت متبوعم، دولت ایران از ارائه پاسخ مثبت به کلیه تلاش های بین المللی برای حل و فصل صلح جویانه مناقشه خودداری کرده است و به وضوح از پذیرش مفاد قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) و ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت که در چارچوب صلح تهیه شده اجتناب کرده و به جای آن به نقض تعهدات خود تحت منشور و حقوق بین المللی ادامه می دهد.

مایلم تأکید کنم که عراق در حالی که به تلاش های خود جهت صلح ادامه می دهد، حق قانونی خود را جهت دفاع از خود در برابر تجاوزات و توسعه طلبی، محفوظ نگه می دارد.

در پایان با توجه به نقض مداوم تعهدات رژیم ایران در مورد منشور و اصول و مقررات بین المللی، سازمان ملل باید بیش از پیش به وظیفه خود عمل نماید و به سیاست تجاوزگرانه و توسعه طلبانه ایران پایان دهد که به نفع صلح و امنیت بین المللی می باشد.

زهیر ابراهیم محمد - کاردار موقت

سند شماره ۰۷۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۳۸۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۴۲۸

- ۸ سپتامبر ۱۹۸۲ (۱۷ شهریور ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۳ سپتامبر ۱۹۸۲ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً مطالب ذیل را به اطلاع جناب عالی می رسانم:

۱- هنوز از تصویب قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت در مورد مناقشه ایران و عراق مدت زمانی نگذشته است که ایران اقدام تجاوزگرانه را در مقیاسی وسیع در

خاک عراق و در منطقه شرق بصره در ساعت ۲۲:۱۰ (به وقت محلی) در شب ۱۳ جولای ۱۹۸۲ آغاز کرد.

در این اقدام تجاوز گرانه، علاوه بر به کار گیری دو لشکر زرهی و یک لشکر مکانیزه، ۱۵ هزار نیروی داوطلب نظامی و اعضای سپاه [امام] خمینی نیز شرکت داشتند. پس از اینکه نیروهای متجاوز ایران از مواضع دفاعی نیروهای عراقی از عرض و عمق ۱۰ کیلومتری مرز عبور کردند، نیروهای عراقی متوجه حمله شده و در ساعت ۹:۴۵ (به وقت محلی) مورخ ۱۴ جولای شروع به ضد حمله نمودند که در ساعت ۱۵:۰۰ (به وقت محلی) موفق شدند خاک عراق از متجاوزان ایران پاکسازی کنند.

۲- در ساعت ۲۳:۰۰ (به وقت محلی) در شب ۱۶ / ۱۷ جولای، ایران دومین حمله تجاوز گرانه خود را علیه خاک عراق در همان منطقه آغاز کرد و نیروهای نظامی ایران با بقایای دو لشکر زرهی و لشکر مکانیزه که در حمله نخست استفاده شده و یک لشکر پیاده نظام، به علاوه با تقریباً ۱۲ هزار داوطلب و اعضای سپاه [امام] خمینی شروع به پیشروی کردند. در ساعت ۵:۳۰ (به وقت محلی) مورخ ۱۷ جولای، نیروهای مسلح عراق، ضد حمله ای را علیه نیروهای متجاوز ایرانی آغاز کردند که با متوقف ساختن پیشروی آنها، حملاتشان را دفع کردند. پس از نبرد که چندین ساعت طول کشید، نیروهای عراقی متجاوز را از بین برده و از مرز بیرون راندند.

۳- در ساعت ۲۲:۱۰ (به وقت محلی) در شب ۲۱ / ۲۲ جولای، ایران سومین عملیات تجاوز گرانه علیه خاک عراق را مرتکب شده و نیروهای نظامی این کشور شامل لشکرهای زرهی، مکانیزه و پیاده و تقریباً با ۱۲ هزار داوطلب و اعضای سپاه [امام] خمینی در منطقه شرق بصره شروع به پیشروی کردند. در ابتدا از مواضع دفاعی نیروهای مسلح عراق در منطقه محدودی عبور کردند. پس از آن نیروهای عراق اقدام به دفاع نموده و حملات ایران را متوقف ساختند. آنها در ساعت ۶:۰۰ (به وقت محلی) مورخ ۲۲ جولای ضد حمله ای آغاز کردند و نیروهای متجاوز ایران را به محاصره در آوردند و اکثر واحدهای آنان را از بین برده و بقیه به سوی مرز متواری شدند. این نبرد تا ساعت ۱۵:۰۰ (به وقت محلی) در همان روز طول کشید.

۴- در ساعت ۲۲:۳۰ (به وقت محلی) در شب ۲۳ / ۲۴ جولای، ایران چهارمین حمله تجاوز گرانه خود را در منطقه شرق بصره آغاز کرد و نیروهای مسلح ایران در این حمله دو لشکر مکانیزه و پیاده و تقریباً ۳ هزار داوطلب و اعضای سپاه [امام] خمینی را به کار گرفتند. نیروهای مدافع عراقی حملات را دفع کردند. این نبرد تا ساعت ۷:۳۰ (به وقت محلی)

مورخ ۲۴ جولای طول کشید و نیروهای متجاوز ایران وادار به عقب نشینی شدند.

۵- در ساعت ۲۲:۰۵ (به وقت محلی) در شب ۲۸ / ۲۹ جولای، نیروهای مسلح ایران پنجمین حمله تجاوزگرانه خود را علیه خاک عراق در منطقه شرق بصره آغاز کردند و شروع به حمله به مقیاس وسیع نمودند که در آن یک لشکر پیاده نظام و نیروهای زرهی و مکانیزه و تقریباً ۱۵ هزار تا ۲۰ هزار داوطلب و اعضای سپاه [امام] خمینی در آن شرکت داشتند.

نیروهای متجاوز ایران با شکستن مواضع دفاعی عراق، جبهه ای به عرض ۴ کیلومتر و عمق ۷ کیلومتر گشودند، پس از نبرد سبانه که تلفات سنگین بر جای گذاشت، نیروهای مدافع نظامی عراق حملات ایران را متوقف ساخته و نیروهای متجاوز ایران را به محاصره درآوردند. در ساعت ۶:۰۰ (به وقت محلی) مورخ ۲۹ جولای، نیروهای مدافع عراقی شروع به ضد حمله نمودند تا واحدهای متجاوز ایرانی را از بین ببرند. این نبرد تا ساعت ۵:۳۰ (به وقت محلی) مورخ ۳۰ جولای طول کشید. نیروهای مدافع عراقی اکثر نیروهای متجاوز ایرانی را از بین بردند. و بقایای آنها به سمت مرز به عقب رانده شدند.

خسارات جانی و مالی در ۵ مرحله عملیات های تجاوزگرانه مذکور ایران به شرح ذیل است:

الف) ۲۸۱۰۰ تن کشته و تعداد زیادی مجروح و اسیر شدند.

ب) انهدام ۳۰۰ تانک و به غنیمت گرفتن ۶۵ تانک.

ج) انهدام ۱۰۷ نفربر زرهی و به غنیمت گرفتن ۲۶ نفربر.

د) انهدام ۱۷۰ خودروی متفرقه.

ه) ساقط کردن چهار جنگنده و یک هلی کوپتر.

و) به غنیمت گرفتن مقادیر زیادی سلاح سبک و نیمه سنگین، مهمات و اقلام دیگر به طور سالم.

در این فرصت مایلم توجه جناب عالی را به این حقیقت جلب نمایم که از زمانی که ایران تجاوزاتش را علیه عراق در تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ آغاز کرد، موضع عراق به سمت مذاکره و حل و فصل صلح جویانه مناقشه بوده و هنوز هم بر همین اساس است. عراق این موضع را با پذیرش قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) و ۵۱۴ (۱۹۸۲) تأیید کرده است و همکاری صادقانه اش را با کلیه تلاش های بین المللی که جهت خاتمه بخشیدن به مناقشه نظامی که ایران تحمیل کرده به عمل آورده و در مورد هرگونه ابتکار صلحی که از نخستین روزهای شروع این مناقشه نظامی مطرح شده اعلام همکاری نموده است. اگر ایران به این اقدامات صلح جویانه که به تفصیل در مجامع بین المللی در موارد بسیاری و به ویژه در شورای امنیت و مجمع عمومی مطرح شده، واقعی ننهاد، بیانگر این واقعیت است که این رژیم با

متهم کردن عراق به تجاوزات نظامی به توسعه ارضی خود ادامه می دهد که نقض تعهدات ایران به منشور سازمان ملل و حقوق بین المللی می باشد.

این حقیقتی است که عراق در موارد بسیاری در این باره بیان کرده است و در اظهارات مقامات ایران مبنی بر اینکه اعلام داشته اند که راه حل آنها اشغال عراق است، صحنه گذاشته و تجاوزات خود از جمله پنج عملیات نظامی مذکور را انجام داده اند.

یادآور می شود که هیچ حادثه ای نبوده که ایران در آن تلاش نداشته باشد که از مرزهای عراق عبور کند و خاک عراق را اشغال نکند و عملیات های مزبور درست در زمانی واقع شد که صهیونیست ها محاصره بیروت را کامل کرده و شهر را بمباران می کردند، به خاطر اینکه سلاح های دو طرف همانند بوده و همکاری میان آن دو وجود دارد. خرسندی صهیونیست ها از تحلیل قوای نظامی عراق آشکارا ابراز شده و رضایت صهیونیست ها از مشغول بودن به جنگ از سوی هیچ مقام صهیونیستی پنهان نمانده است. هیچ دلیل متقاعد کننده تر از این وجود ندارد که هدف اولیه امام خمینی بر عراق متمرکز شده و هدف نخست آزاد سازی بیت المقدس یا فلسطین به صورتی که مقامات ایران قبلا ادعا می کردند، نیست.

اصرار رژیم ایران در سیاست جنگی خود، گسترش و رد تلاش های صلح بین المللی بوده که تهدید جدی برای امنیت و ثبات منطقه به شمار می رود که یکی از حساس ترین مناطق در جهان می باشد. همچنین این منازعات به وضوح مغایر با مفاد منشور سازمان ملل و حقوق بین المللی است و عراق در دفاع از حقوق قانونی خود مصر می باشد.

زهیر ابراهیم محمد - جانشین نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۰۷۱

- شماره سند مجمع عمومی: P.V.۲۷ / ۳۷ / A

- اکتبر ۱۹۸۲ (مهر ۱۳۶۱)

سخنرانی آقای دکتر علی اکبر ولایتی در سی و هفتمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل

بسم الله الرحمن الرحيم

لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط

سوره الحديد آیه ۲۵

آقای رئیس!

مایلم تبریکات خود را به مناسبت انتخاب شما به عنوان رئیس سی و هفتمین اجلاس

مجمع عمومی سازمان ملل متحد ابراز دارم.

بدون تردید توانایی‌ها و قابلیت‌های شما با توجه به تجربیاتی که در زمینه‌های بین‌المللی دارا هستید می‌تواند برای حل مشکلات و معضلات عظیمی که این اجلاس مجمع عمومی با آن روبه‌رو است کمک بزرگی باشد.

همچنین مایلیم برای شما و نمایندگان شرکت‌کننده در این اجلاس آرزوی موفقیت نمایم؛ اگر چه موجبات و نشانه‌های زیادی هست که می‌تواند در موفقیت این مجمع ایجاد تردید نماید؛ زیرا در این جهان پر آشوب که هر دم از گوشه و کنار آن خبرهایی ناامیدکننده ناشی از روحیه تجاوزکاری و توسعه‌طلبی و حق‌کشی و ظلم و بیدادگری به گوش می‌رسد موجبی برای امیدوار بودن به موفقیت چنین اجلاسی باقی نمی‌ماند.

چشم‌انداز روزهایی که در پیش داریم و اوضاع بین‌المللی تیره و تار است.

تشنج جهانی روز به روز افزایش می‌یابد و مسابقه تسلیحاتی علی‌رغم شعارهایی که داده می‌شود با شتاب زیادی سیر صعودی دارد. اصول اساسی و بنیادی منشور ملل متحد به واسطه نادیده‌انگاشتن آن از سوی پاره‌ای از کشورهای متجاوز و توسعه‌طلب به نحو بارزی زیر پا گذاشته می‌شود. فقر و گرسنگی در کشورهای مستضعف و فقیر جهان بیداد می‌کند و شکاف فزاینده بین کشورهای غنی و فقیر روابط ظالمانه و نابرابر کشورهای تولیدکننده مواد خام و جهان صنعتی روز به روز بیشتر و گسترده‌تر می‌شود.

ششصد میلیون نفر از مردم جهان از گرسنگی و بی‌غذایی رنج می‌برند و هر سال میلیون‌ها نفر از بیماری‌های گوناگون تلف می‌شوند.

در چنین شرایطی مسابقه تسلیحاتی که ابرقدرت‌ها به سایر کشورهای جهان سرایت داده‌اند اثر مخرب خود را در کشورهای در حال توسعه و عقب‌مانده - که قربانیان اصلی حاکمیت ترس در جهان هستند - بر جای گذاشته و این کشورها را در سراشیب سقوط، نابودی و اتلاف منابع انسانی و طبیعی قرار داده به طوری که این کشورها برای مرهم نهادن بر محرومیت توده‌های اسیر و تأمین رفاه و اعتلای فکری آنان تمام منابع ثروت خود را در بست در اختیار مطامع و آزمندی ابرقدرت‌ها قرار داده‌اند.

مهم‌تر اینکه جهان امروز علاوه بر فقر اقتصادی و مادی با فقر فرهنگی که به مراتب تأسّف‌بارتر از کلیه مصائب و مشکلاتی که بر شمرده می‌باشد، مواجه است.

ارزش‌های والای انسانی در مسلخ حرص و آزمندی جهان‌خواران قربانی معیاری‌های پوچ مادی و غیر اصلی گردیده است.

چه دردناک است که در می‌یابیم در تجربه تاریخ ارزش‌های آزادی، عدالت و دموکراسی مورد سوء استفاده قرار گرفته و به نام آزادی و حقوق انسان‌ها چه جنایاتی که

مرتکب نگردیده اند و مفاهیم آزادی و عدالت اجتماعی ملعبه اختناق و بی عدالتی و ظلم و ستم قرار گرفته، از معنویات و مذهب که می تواند و باید برای روابط اجتماعی شالوده محکمی ایجاد نماید و در لوای آن شرایط مطلوب جهت تسهیل رشد جامعه بشری تأمین شود خبری نیست و حال آنکه ورای تمام اختلافات نژادی، قومی، زبان و شرایط جغرافیایی، تمامی اقوام بشری دارای یک فطرت مشترک هستند و اگر بر این اساس پرورش یابند اتحاد واقعی تمامی مردم جهان تحقق خواهد یافت.

آقای رئیس!

چهار سال پیش در ایران انقلابی به وقوع پیوست که اگر بخواهیم آن را در یک جمله خلاصه کنیم باید بگوییم تحولی بود که مردم ایران را به انسانیت و فطرت خداجوی خود و خویشتن رجعت داد این انقلاب ماهیت و خصیصه فرهنگی دارد و اینک فرهنگ اسلامی که همان فرهنگ انقلاب است با همه ابعاد آن در همه جا حضور دارد.

انقلاب اسلامی ایران به عنوان حرکتی که موجب تغییرات بنیادی در جامعه ما شده مبانی نوینی را پدید آورده است که مقاومت در مقابل ظلم و ستم و حمایت از ملل مستضعف و توده های ستمدیده کشورهای در حال رشد و عدم اتکا به قدرت های خارجی و نفی هرگونه سلطه جویی و سلطه پذیری و همچنین احترام به حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی دیگران و عدم مداخله در امور داخلی سایر کشورها بر پایه احترام متقابل ابعاد سیاست خارجی آن را تشکیل می دهد.

یکی از مهم ترین شعارهای انقلاب اسلامی ما یعنی "نه شرقی و نه غربی" که در حقیقت تجلی کلمه مقدس "لا اله الا الله" در صحنه بین المللی است هادی سیاست خارجی ما بوده است و خطوط اصلی آن را ترسیم می نماید.

با تکیه بر آن ما نه تنها توانسته ایم خود را از زیر سلطه امریکای جهان خوار خارج نمایم بلکه با وجود تمام مصائب و مشکلاتی که در سر راه مان قرار داشته به دامن ابر قدرت دیگر نیز سقوط نکرده ایم و به همین جهت برای حاکمیت و استقلال و تمامیت ارضی خود نهایت اهمیت را قائل بوده و به هیچ کشوری اجازه مداخله در امور داخلی خود را نمی دهیم.

انقلاب ما سعادت انسان در کل جامعه بشری و استقرار صلح و عدالت را که عالی ترین هدف در روابط ملت هاست آرمان خود می داند و استقلال و آزادی و عدالت را حق همه مردم تلقی می کند و اعتقاد دارد که رهایی از قید سلطه استعمارگران بین المللی جز با عزم راسخ توده های محروم و اتحاد آنان قابل وصول نخواهد بود.

ص: ۱۲۴

مبارزه با استکبار جهانی و صهیونیسم یک مبارزه طولانی، سخت و پیچیده است که فقط در ابعاد سیاسی، اقتصادی و نظامی محصور نمی گردد و بعد فرهنگی این مبارزه نقش کمتری از ابعاد دیگر ندارد و دولت جمهوری اسلامی ایران از تمام امکانات خود در این مبارزه، با تکیه بر تعالیم عالیه و انسان ساز مکتب اسلام استفاده خواهد کرد.

آقای رئیس!

هم اکنون که ما از اهمیت مبارزه با استکبار جهانی و صهیونیسم سخن می گوئیم تازه ترین جنایات امپریالیسم امریکا و صهیونیسم اشغال گر در میان سکوت سایر قدرت های جهان علیه بشریت در جهان اسلام شکل گرفته است و هزاران نفر کودک و پیرمرد سالخورده و بی گناه و بی دفاع اردوگاه فلسطینی صبرا و شتیلا- در غرب بیروت توسط مشتی تروریست صهیونیست بی حیثیت که به بدترین وجه بر مسلمانان تاخت و تاز کرده اند به خاک و خون کشیده شده اند. این اولین جنایات اسرائیل نبوده و آخرین آن هم نخواهد بود.

جهانیان به خاطر دارند که رژیم صهیونیست از بدو پیدایش نامشروع خود که حاصل سازش قدرت های استعمارگر با یکدیگر و غضب آشکار سرزمین های فلسطینیان بوده تا این لحظه دمی از ارتکاب جنایات وحشیانه نسبت به مردم مسلمان و مظلوم فلسطین دست نکشیده است.

فاجعه قتل عام دهکده "دیراسین" و "کفر قاسم" که طی آن گروه های تروریستی ارگون حتی حیوانات دهکده را نیز قتل عام کردند از خاطره ها زودوده نشده است و امروز ما شاهدیم که چگونه کسی که در گروه تروریستی مذکور بی رحمانه ترین فجایع را علیه مردم فلسطین انجام داد بار دیگر یکی از تکان دهنده ترین جنایات بشری را در مقام نخست وزیر رژیم صهیونیستی برعهده گرفته و با حمایت همه جانبه امپریالیسم امریکا ماهیت پلید خود را بیش از پیش به ملل دنیا نشان می دهد و تراژدی مردم محروم و ستم کشیده فلسطین و لبنان در میان توطئه سکوت قدرت های بزرگ و کشورهای مرتجع و شاید هم بهت زدگی ناشی از این همه شقاوت و قساوت به مرحله جدیدی رسیده است. در این میان صهیونیست ها و امپریالیست ها بدون کمترین توجهی به احساسات و افکار عمومی مردم صلح دوست جهان در اظهار نظرهای وقیحانه، گوی سبقت را از یکدیگر ربوده اند.

در حالی که صهیونیست ها آشکارا مردم ستمدیده فلسطین و لبنان و نابودی کامل این ملت را توجیه می نمایند و اربابان امریکایی آنها از کارایی سلاح های مدرن خود در قتل عام مردم بی گناه لبنان و فلسطین و تخریب بیروت اظهار خرسندی می کنند مزدوران آنان در منطقه به دنبال توافق های کنفرانس "فاس" بر موجودیت اسرائیل صحه گذاشته و به آن رسمیت می دهند.

خیانت و سازش برخی از رژیم های غیر مردمی و ایسته منطقه باعث شده که امپریالیسم و صهیونیسم موفق گردند رزمندگان فلسطینی را از بیروت اخراج و آنها را در کشورهای مختلف پخش سازند.

قتل عام مردم فلسطین غرب بیروت پس از اخراج رزمندگان سازمان آزادی بخش فلسطین، حقانیت موضع ما را در مخالفت با توطئه اخراج آنها به اثبات رسانید.

تجربه تلخ بشریت از سلطه غاصبانه ۳۵ ساله صهیونیسم در فلسطین نشان داده است که تجاوز خصیصه ذاتی اسرائیل است و مماشات کردن با چنین عنصری فاجعه آمیز می باشد و همان طوری که بارها اعلام کرده ایم تردید نباید داشت که جنایت کاران اسرائیل به کشتار مردم اکتفا نخواهند کرد و آن را مقدمه ای در توطئه بزرگ خود برای تهدید و نابودی آرمان فلسطین و استقرار نفوذ امریکای جهان خوار بر تمامی منطقه خواهند ساخت.

ما معتقدیم اخراج مبارزان فلسطینی از لبنان نه تنها پایان کار نبوده بلکه آغاز مرحله جدیدی از مبارزات طولانی ملت های عرب و مسلمان خواهد بود، اگر چه وجود حکام منافق و مرتجع و بیگانه پرست در رأس برخی از کشورهای منطقه مشکلاتی در راه رسیدن امت اسلامی به اهداف مقدس خویش ایجاد نموده است و این حکام فاقد پایگاه مردمی با سازش های مفتضحانه با امریکا و فرزند نامشروعش اسرائیل حیثیت مسلمانان را لکه دار می سازند ولی عاقبت الامر نیروهای پیاخاسته مردم قبل از هر چیز از حکومت های خود خواهند پرسید که چرا در برابر کشتار بی رحمانه مردم لبنان و فلسطین سکوت نموده به وظایف خود عمل نکرده اند.

این همه اسلحه با ثروت های مردم خریداری شده اگر امروز که چنین مصیبتی بر مسلمانان وارد شده است به کار گرفته نشود پس چه روزی باید مورد استفاده قرار گیرد.

مردم مسلمان این کشورها حق خواهند داشت پرسند چرا بیت المال مسلمین بایستی صرف خرید آواکس و ده ها نوع جنگ افزار پیچیده دیگر شود که نه تنها هیچ کاربردی در جهت حفظ منافع مسلمانان ندارد بلکه موجب تحکیم هر چه بیشتر سلطه امپریالیسم امریکا می گردد.

کشورهای منطقه خاورمیانه کی می خواهند از خواب گران بیدار شوند و به تهدیدی که متوجه اصل موجودیت، استقلال و هویت فرهنگی و اسلامی آنهاست پی ببرند.

تراژدی لبنان فقط از خصایص ویران گر امریکا که سیستم سیاسی این کشور را به بزرگ ترین تهدید برای بقای بشریت بدل نموده می باشد.

دولت جمهوری اسلامی ایران بنا به جوهر و خصیصه ضد ظلم و ضد استکباری خود و سیاست حمایت از ملل مستضعف که از تعالیم عالیه قرآن نشأت می گیرد بار دیگر اعلام می دارد با تمام امکانات خود از مبارزات بر حق و مشروع ملت مسلمان فلسطین به منظور بازگشت به فلسطین اشغالی و امحا و اخراج غاصبان این سرزمین و ویرانی پایه و اساس رژیم اسرائیل که مبتنی بر نژاد پرستی صهیونیستی است قویا حمایت می کند. ما علی رغم درگیری دوساله در جنگ تحمیلی هرگز در انجام وظایف اسلامی و انسانی خود در برابر مسئله فلسطین و خاورمیانه کوتاهی نکرده و موضع همیشگی مان در برابر تجاوزات رژیم صهیونیستی به ملت های لبنان و فلسطین این بوده که همیشه در کنار مظلوم و علیه ظالم و ظلم ایستاده ایم و صداقت ما همین بس که در برابر حمله وحشیانه اسرائیل به لبنان و مبارزان فلسطینی و سوری و لبنانی وارد صحنه کارزار شدیم و نیروهای خود را علی رغم نیاز شدید به آن ها در جنگی که به ما تحمیل شده روانه صحنه پیکار علیه صهیونیسم کردیم و این اقدام را به عنوان یک وظیفه اسلامی و آرمانی به عمل آوردیم.

ما تنها کشور خارج از خط مقدم جبهه علیه نظام صهیونیستی بوده ایم که به چنین کاری مبادرت کردیم ما معتقدیم که حل ریشه مشکل فلسطین و کل بحران خاورمیانه تنها با تأکید بر اسلامی بودن مسئله و با تلاش جهت وحدت نظر بین نیروهای مسلمان امکان پذیر خواهد بود.

از این دیدگاه جمهوری اسلامی همواره کوشیده است که بر بعد اسلامی مسئله مورد بحث تأکید نماید و پیشنهاد تشکیل جبهه متحد اسلامی علیه صهیونیسم و امپریالیسم در واقع چیزی جز تأکید بر خصوصیات اسلامی قضیه فلسطین نیست.

آقای رئیس!

همان گونه که انقلاب فلسطین و مردم لبنان هدف توطئه های ویران گر امپریالیسم امریکا و عاملش اسرائیل غاصب قرار گرفته، ملت ایران نیز تجربیاتی از توطئه هایی که امریکای جنایت کار علیه آن تدارک دیده بود دارد.

به دنبال پیروزی انقلاب اسلامی ایران منافع استکبار جهانی به طور جدی در این نقطه از جهان در معرض خطر نابودی قرار گرفت و به طور کلی موازنه معادلات سیاسی و محاسبات نظامی و بین المللی در این منطقه از جهان درهم ریخت.

بنابراین قابل پیش بینی بود که از همان آغاز نظام نوپای جمهوری اسلامی ایران از هر سو مورد تهاجم و هدف ضربات سهمگین و پی در پی قرار خواهد گرفت.

تجاوز رژیم عراق به خاک میهن اسلامی ما که در شهریور ۱۳۵۹ صورت گرفت مهم ترین

حلقه زنجیر توطئه های امپریالیستی علیه کشور ما بود که هدف اصلی آن ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی ایران و در حقیقت کوششی از سوی نظام استکبار جهانی برای حفظ منافع و مطامع خود و جلوگیری از گسترش انقلاب اسلامی در این منطقه از جهان بود.

رژیم عراق از همان نخستین روزهای انقلاب اسلامی در ایجاد زمینه های لازم برای اجرای نیات سوء خود در جهت تأمین اهداف امپریالیسم و صهیونیسم دست به انواع جنایات و تحریکات خرابکارانه زد.

اخراج ده ها هزار نفر از مردم مستضعف عراق به ایران و ایجاد مزاحمت و محدودیت برای روحانیون مسلمان، حمله به مدرسه ایرانی و زندانی نمودن معلمان مدرسه مذکور که از سرنوشت آنها اطلاعی در دست نیست، پناه دادن به ضد انقلابیون ایرانی، پخش برنامه های رادیویی به زبان های مختلف در جهت راه اندازی جنگ تبلیغاتی علیه جمهوری اسلامی ایران و به ویژه تحریک هموطنان عرب زبان ایرانی خوزستان به نیت جدا کردن این استان از خاک جمهوری اسلامی ایران و تغییر اسامی شهرهای ایران به نام های عربی مجعول و نیز انتشار نقشه های جغرافیایی که بخش هایی از کشور ما را جزو خاک کشورهای دیگر از جمله عراق نشان می دهد، اعزام خراب کاران، تقویت تجزیه طلبان و بمب گذاری در لوله های نفتی نمونه هایی از این گونه اقدامات به شمار می آید.

اما رژیم عراق که از این جنایات برای تضعیف و ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی ایران طرفی نبسته بود، حمله ناگهانی و گسترده خود به خاک ایران را شروع کرد تا علاوه بر اهداف فوق به اهداف دیگرش یعنی اشغال اراضی حاصل خیز مرزی و به خصوص استان زرخیز خوزستان و دست یابی به منابع سرشار نفتی آن و حاکمیت بر تمامی اروند رود جامه عمل بپوشاند.

در هفته های نخستین جنگ به دلیل وضع خاص داخلی و شرایط بعد از انقلاب، رژیم عراق توانست بخشی از میهن اسلامی ما را اشغال نماید اما مقاومت سرسختانه رزمندگان ما در جبهه ها نیز خیلی زود رژیم صدام را متوجه این حقیقت نمود که محاسبات او درست نبوده است.

آقای رئیس!

امریکا که از سرنگون ساختن حکومت اسلامی از طریق لشکر کشی صدام ناامید شده اینک به شیوه کثیف تری متوسل شده و با بمب گذاری در مناطق پرجمعیت شهرهای ما تاکنون صدها هزار نفر از هموطنان بی گناه ما را شهید و تعداد بیشتری را مجروح ساخته است.

انفجار اخیر در مرکز شهر تهران که مثل سایر جنایات قبلی عاملان امپریالیسم

جهانی بدون هیچ عکس العملی از سوی گروه‌ها و سازمان‌های به اصطلاح حامی حقوق بشر باقی ماند، به جهانیان نشان داد که این قبیل اشخاص و مؤسسات هوادار حقوق بشر تنها هنگامی که عاملان چنین جنایتی به مجازات می‌رسند به یاد وظایف انسانی خویش در دفاع از انسان‌ها می‌افتند.

اعترافات تکان‌دهنده تعدادی از تروریست‌های به اصطلاح مجاهدین خلق که از مسببین ترورها و انفجارات اخیر در ایران بوده‌اند، حاکی از آن است که یکی از این جنایت‌کاران در ظرف یک ماه ۳۳ ترور و دیگری ۱۹ ترور انجام داده‌اند، اما گروه‌ها و اشخاصی که از حقوق این قبیل افراد دفاع می‌کنند هنگامی که چنین جنایت موحشی از این تروریست‌ها رخ می‌دهد فراموش می‌کنند که قربانیان این جنایات نیز انسان و صاحب حقوقی هستند.

ما از همه انسان‌های آزاده که واقعا در پی کشف حقایق هستند دعوت می‌کنیم تا با سفر به ایران از نزدیک شاهد عمق جنایاتی باشند که به دست این عوامل امپریالیسم امریکا صورت گرفته و موج خشم و نفرت توده‌های میلیونی را از نتایج اعمال این تروریست‌ها به چشم بینند.

رژیم عراق در طول این جنگ از هیچ‌گونه جنایتی نسبت به مردم بی‌دفاع و غیر نظامیان بی‌گناه منطقه اشغالی فروگذار نکرد به نحوی که مشابه این جنایات تنها از هم پیمانان اسرائیلی‌اش در غرب بیروت مشاهده شده است.

تجاوز به زنان و کودکان تحت اشغال، بمباران مکرر بیمارستان‌ها، مساجد و دواير دولتی و پرتاب موشک به مناطق مسکونی شهرهای بزرگ و پر جمعیت مرزی، شکنجه و کشتار پاسداران انقلاب، بر اساس مدارک موجود غیر قابل انکار، نمونه کوچکی از این جنایات به شمار می‌رود.

کلیه این اعمال نقض آشکار کنوانسیون چهارگانه ژنو مورخ ۱۹۴۹ و دو پروتکل الحاقی مورخ ۱۹۷۷ و منشور سازمان ملل متحد می‌باشد و چقدر مضحک است که چنین رژیم‌هایی اینک اقدامات دولت جمهوری اسلامی ایران را در جهت دفاع از خود نقض اصول منشور ملل متحد و تهدیدی بر صلح و امنیت بین‌المللی معرفی کرده و بدین بهانه تقاضای درج ماده جدیدی در دستور کار مجمع عمومی نموده است.

پیشنهادات رژیم عراق مبنی بر برقراری آتش بس و ادعای خروج از خاک ایران نه به دلیل حسن نیت و قصد خاتمه جنگ بلکه نجات صدام از مهلکه‌ای است که به دست خویش در جهت ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی ایران به وجود آورده است. ظاهراً

معنای ادعای عراق مبنی بر برقراری آتش بس یک جانبه و متوقف کردن عملیات جنگی، عبارت از انتقال نیروهای آن کشور به منطقه استراتژیکی متعلق به ایران و گلوله باران زمینی و هوایی مناطق مسکونی داخل ایران بوده است.

در اینجا متذکر می گردد که خاتمه جنگ منوط و موکول به تحقق کلیه شرایط اعلام شده از سوی جمهوری اسلامی ایران و رفع کامل تجاوز عراق و آثار آن می باشد. در غیر این صورت عراق مسئول عواقب ناشی از ادامه جنگ است و دولت جمهوری اسلامی ایران تا احقاق کامل حقوق مردم خود ناگزیر است به دفاع مشروع خود ادامه دهد و به هیچ وجه تسلیم منطق زورگویان و قلدان منطقه که ماجراجویی آنان سبب این همه ضایعات و خرابی بر دو ملت ایران و عراق گردیده است نخواهد شد.

ما از هیچ گونه شانتاژ و تبلیغ سیاسی که بنگاه های خبری امپریالیستی و صهیونیستی در جهت حمایت از عراق به راه انداخته اند هراسی نداریم چرا که هدف از این گونه تبلیغات که ایران را تهدیدی برای منطقه جلوه می دهد، زمینه سازی و توجیه ورود نیروهای امریکایی به صحنه است.

اگر امروز با تجاوز رژیم عراق قاطعانه مقابله نشود چه کسی تضمین می کند که فردا قلدر دیگری در منطقه، ما و یا سایر کشورها را مورد تهاجم قرار ندهد.

علی رغم تبلیغات امپریالیسم خبری اعلام می کنم که از سوی دولت جمهوری اسلامی ایران هیچ گونه خطری متوجه کشورهای خلیج فارس نیست ما خواستار روابط نزدیک و دوستانه بر اساس احترام متقابل میان کشورهای منطقه هستیم. در عین حال اعلام می داریم که با تمام توان با هر توطئه و تجاوزی که قصد رودرویی و مقابله با انقلاب اسلامی و دولت جمهوری اسلامی را داشته باشد قاطعانه برخورد می کنیم.

جمهوری اسلامی ایران مسئولیت خلیج فارس و تنگه هرمز را به عهده خود دانسته و با هر عملی که موجب بر هم زدن امنیت و آرامش و ایجاد مانع برای عبور کشتی ها و حمل و نقل دریایی شود به شدت مقابله خواهد نمود و با قدرت تمام امنیت این آبراه را طبق موازین و مقررات بین المللی تضمین می کند. ما خاطر نشان می سازیم که امپریالیسم و صهیونیسم با توسل به توطئه بنگاه های امپریالیستی مبنی بر عدم امنیت کشتی ها در خلیج فارس نمی توانند جلوی صدور نفت ما را بگیرند زیرا در آن صورت دیگر هیچ نفتی از خلیج فارس صادر نخواهد شد.

استکبار جهانی و در رأس آن امریکای جنایت کار تلاش دارد که با افزایش تشنج در اقیانوس هند و خلیج فارس سلاح های خود را به کشورهای منطقه روانه سازد و استقرار و

تمرکز فراوان نیروهای نظامی خود و احداث پایگاه های متعدد نظامی را که در تاریخ بی سابقه است توجیه نماید. همچنین با تشکیل نیروهای واکنش سریع خود را برای دخالت مستقیم نظامی در کشورهای حوزه خلیج فارس آماده سازد و از این رو دولت جمهوری اسلامی ایران را از اعلام اقیانوس هند به عنوان منطقه صلح حمایت کرده و توطئه لغو کنفرانس ۱۹۸۳ کلمبو را محکوم نموده و خواستار برچیده شدن کلیه پایگاه های خارجی از اقیانوس هند و خلیج فارس می باشد.

آقای رئیس!

همان طوری که قبلا گفته شد سیاست خارجی ما بر اصل عدم گرایش به شرق یا غرب استوار گردیده است. ما نظام کنونی بین المللی مبنی بر تقسیم جهان به دو قطب غرب و شرق را رد کنیم و اعتقاد داریم توازن وحشت حاکم بر جهان که صلح پایدار کنونی بر آن مبتنی است نمی تواند راه گشای تأمین صلح و امنیت و سعادت ملت ها باشد.

بلوک بندی و صف آرایی و اتکا به پیمان های نظامی اثر سوء و مخرب خود را ظرف ۳۷ سال که از عمر سازمان ملل می گذرد به منصف ظهور رسانید و موجب شده است که جهانیان همواره بر لبه پرتگاه جنگ قرار گیرند. طی این مدت کمتر زمانی را به خاطر داریم که دنیا از آتش جنگ های محلی و ناآرامی و تشنج و احساس خطر فارغ بوده باشد و لذا معتقدیم که در اثر حرکت دسته جمعی کشورهای زیر سلطه بایستی به سلطه جویی ابر قدرت ها خاتمه داده شود.

ما بر این باور هستیم که تقویت جنبش عدم تعهد با تأکید بر اصول عدم تعهد راه آزادی ملل ستمدیده از سلطه ابر قدرت ها را همواره می سازد و معتقدیم که این جنبش به عنوان یک نیروی سیاسی مهم می تواند برای مقابله با مسائل و مشکلات عظیمی که در مقطع کنونی جهان با آن روبه رو است نقش سازنده ای ایفا کند. به همین علت ابر قدرت ها آرزوی تضعیف و نابودی و به انحراف کشاندن آن را دارند بنابراین باید با تمام قوا بر اساس احترام به اصول جنبش از آن حفاظت کرد و با الهام از آرمان های آن با امپریالیسم شرق و غرب مبارزه نمود و ملل محروم و مستضعف را برای ایجاد یک نظام نوین سیاسی و اقتصادی در جهان یاری داد.

در شرایطی که دنیا دوره بحرانی و بسیار دشواری را طی می نماید و سازمان ملل متحد به علت سلطه جویی ابر قدرت ها و وجود امتیاز غیر عادلانه "تو" در تصمیم گیری خود عملا ناتوان شده و همان طور که در گزارش سالانه آقای دبیر کل آمده کارآیی خود

ص: ۱۳۱

را از دست داده، نقش نهضت عدم تعهد برای مقابله با بحران‌ها و تشنجات جهانی بیش از همیشه می‌تواند مهم و مؤثر باشد.

در این شرایط برای پویای و ادامه حیات و نیز حفظ محتوای راستین جنبش عدم تعهد کشورهای عضو بایستی به آرمان‌ها و اصول آن ارج نهند و در راه تقویت آن کوشا باشند.

احساس مسئولیتی که کشورهای عضو جنبش عدم تعهد نسبت به سرنوشت و آینده این جنبش در خصوص موضوع تغییر محل هفتمین کنفرانس کشورهای غیر متعهد از بغداد نشان داده اند ما را بیش از پیش به آینده جنبش امیدوار ساخت. ما اعتقاد داریم که این تحول جنبش عدم تعهد را از آزمایش تاریخی که در برابر آن قرار گرفته بود موفق بیرون آورد و آن را برای اجرای مسئولیت‌های خطیرش در آینده آماده تر ساخته است.

آقای رئیس!

دولت جمهوری اسلامی ایران به پیروی از اصول اعتقادی خود مبنی بر حمایت از مبارزه حق طلبانه ملت‌های مستضعف در برابر مستکبرین، از اولین روزهای پیروزی انقلاب کلیه روابط سیاسی و اقتصادی اش را با رژیم نژاد پرست افریقای جنوبی قطع کرد. ما همواره در مجامع بین‌المللی سیاست‌های دولت سفید پوست و اقلیت نژاد پرست را که وجدان مشترک جامعه بشری را می‌آزارد تقبیح و محکوم نموده ایم و امسال که از طرف سازمان ملل متحد سال بین‌المللی به تحرک در آوردن اعمال مجازات علیه افریقای جنوبی اعلام شده است امیدواریم که اقدام قاطع و دسته جمعی برای رفع این مشکل وارد مرحله عملی شود.

ما ضمن حمایت از حقوق حقه مردم تحت ستم نامیبیا خواستار خروج نیروهای اشغال‌گر دولت نژاد پرست افریقای جنوبی از آن سرزمین بوده و از کشورهای انقلابی افریقا و نهادهای مترقی که در این راه نقشی بر عهده گرفته اند می‌خواهیم به تلاش خود بیفزایند.

همچنین با محکوم کردن سرکوب اکثریت سیاه پوست و مظلوم افریقای جنوبی که صاحبان واقعی این سرزمین می‌باشند حمایت همه جانبه خود را از مبارزه در راه آزادی اعلام می‌نماییم.

ما امریکا و دیگر کشورهای استعمارگر را که بر خلاف قطعنامه و اصول منشور ملل متحد از رژیم نژاد پرست پورتوریا حمایت نظامی و اقتصادی و سیاسی می‌کنند قویا محکوم می‌کنیم و از کشورهای خط مقدم جبهه از جمله آنگولا و موزامبیک در مبارزاتشان علیه افریقای جنوبی حمایت می‌کنیم.

از دیدگاه ما توطئه استکبار جهانی علیه مردم محروم قاره افریقا و به ویژه توطئه

تحریم اجلاس کنفرانس وحدت افریقا در طرابلس حلقه ای از سلسله توطئه های امپریالیسم برای سلطه بر کشورهای مسلمان و مستضعف جهان است.

درباره مسئله افغانستان دولت جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که تجاوز نظامی شوروی به افغانستان و تحمیل رژیم ناخواسته به مردم آن کشور، نباید فقط از بعد نقض استقلال و تمامیت ارضی ملت مسلمان افغانستان مورد نظر قرار گیرد بلکه چنین تجاوزی حیثیت انسانی و سنن و فرهنگ و مهم تر از همه ایمان و باورهای مذهبی آن مردم را زیر پا گذارده است.

جمهوری اسلامی ایران به خاطر فرهنگ، زبان، سنن، تاریخ و در رأس آن دین مشترک با مردم ستم دیده افغانستان می تواند در برابر این تجاوز سکوت کند به همین علت ایران نخستین کشوری بود که تجاوز شوروی به افغانستان را محکوم کرد. ما خروج کامل و بی قید و شرط و فوری قوای نظامی اشغال گر خارجی از آن کشور، عدم مداخله دیگر نیروها در امور داخلی افغانستان، بازگشت مجاهدین افغانی و تعیین سرنوشت مردم افغانستان به دست خودشان را یگانه راه حل مسئله افغانستان می دانیم و هر نوع مذاکره در این باره را که در آن نمایندگان واقعی مردم افغانستان کنار گذارده شوند مردود می شماریم.

آقای رئیس!

ما همواره از مبارزات و کوشش های آزادی بخش امریکای جنوبی و مرکزی به ویژه ملت انقلابی نیکاراگوئه علیه دخالت و دسیسه های سلطه جویانه امریکا و نیز از مبارزه به حق نیروهای انقلابی در السالوادور و سایر کشورهای آن منطقه علیه ظلم و ستم رژیم دیکتاتوری حمایت می کنیم.

جمهوری اسلامی ایران حملات نظامی بریتانیا به جزایر مالویناس و همکاری و هم کاری با انگلیس در این زمینه را محکوم نموده و آن را از جمله نمونه های سیاست استعمار و سلطه جویانه امپریالیسم در این بخش از جهان می داند.

ما آرزوی مردم کره را برای تجدید وحدت پشتیبانی کرده و حضور نیروهای امریکایی در شبه جزیره کره را مانع تحقق این وحدت می دانیم و خواهان خروج عوامل امپریالیسم از منطقه می باشیم. ما بار دیگر حمایت کامل خود را از جنبش های آزادی بخش صحرا و مورو و دیگر جنبش های آزادی بخش و ضد امپریالیستی جهان اعلام می داریم.

آقای رئیس!

تشنج بین شرق و غرب و رقابت بین این دو جناح در بهره کشی از مردم و منابع جهان سوم عامل بسیاری از مشکلات کنونی جهانی است. این تشنج می تواند از

طریق خلع سلاح و توقف مسابقه تسلیحاتی تقلیل یابد ولی متأسفانه هیچ یک از ابر قدرت ها حاضر نیستند که خود خواهی خود را در این زمینه به خاطر منافع بشریت کنار بگذارند و به همین جهت کوشش های بین المللی در جهت خلع سلاح و توقف مسابقه تسلیحاتی به بن بست کشیده شده و کماکان بخش عمده ای از نیروهای انسانی و توان مالی کشورهای جهان در راه مسابقه تسلیحاتی به کار گرفته می شود در حالی که میلیون ها نفر از مردم جهان سوم با فقر و گرسنگی و بیماری های مختلف دست به گریبان هستند.

سالانه ۶۵۰ میلیارد دلار صرف تسلیحاتی می گردد که صرفاً برای نابودی بشریت تولید شده اند و این در حالی است که با صرف نظر کردن از تولید بمب افکن استراتژیک و اختصاص هزینه آن، می توان بسیاری از بیماری ها را که سالانه میلیون ها قربانی از میان مردم محروم می گیرد، ریشه کن کرد.

دومین اجلاس ویژه مجمع عمومی برای خلع سلاح که امیدهای زیادی بدان بسته شده بود ناکام ماند.

شکست این اجلاس را نه تنها باید زنگ خطری برای تأمین صلح و امنیت جهانی تلقی کرد بلکه بایستی آن را فاجعه ای بزرگ دانست که نشان دهنده وخامت اوضاع بین المللی و ناشی از خصلت تجاوزکارانه و مطامع توسعه طلبانه ابر قدرت ها در جهت سلطه و نفوذ خود بر سایر کشورهای جهان می باشد.

علی رغم موج ابراز مخالفتی که در بسیاری از کشورهای جهان علیه مسابقه تسلیحاتی و آزمایشات هسته ای صورت گرفته است ابر قدرت ها همچنان بر افزایش تولید و رقابت های تسلیحاتی ادامه داده و آخرین اجلاس کمیته خلع سلاح ژنو را نیز به شکست کشانیده اند. تشدید مسابقه تسلیحاتی ذخایر کشورهای جهان سوم را که می تواند در جهت تأمین رفاه و رفع محرومیت های این کشورها به کار رود صرف تسلیحات کرده و منافع آن را عاید ابر قدرت ها می گرداند و در روابط بین المللی مقابله و رویارویی جای دوستی و تفاهم را می گیرد، لذا بر کشورهای جهان سوم است که با توجه به تجربیات خود از انواع ترفندهای استعمار به اختلافاتی که ساخته دست نیروهای استعماری است خاتمه داده با به کاربردن منابع مالی در جهت تأمین رفاه ملی نخستین گام را در جهت زوال این نظام غیر عادلانه که بر جهان سایه افکننده است بردارند.

آقای رئیس!

بحران شدیدی که اکنون بر اقتصاد جهان حکم فرماست یک بحران عمیق و بنیادی

است. کسری شدیدتر از پرداخت ها، تغییرات منفی مبادله کالاها و خدمات، کمبود و فقدان سرمایه های مالی برای سرمایه گذاری بلند مدت بنیادی و تولیدی، عدم دسترسی به بازارهای جهانی جهت عرضه کالاها و خدمات، عدم انتقال علوم و فنون و بالاخره فرار مغزها نمونه های معدودی از مشکلاتی هستند که کشورهای جهان سوم در نتیجه بحران اقتصادی جهان را با آن روبه رو می باشند.

ریشه و علل اصلی این بحران وجود نظام غیر عادلانه سرمایه های جهانی و سیاست استثمار گرانه ای است که استکبار جهانی برای حفظ منافع مادی و سلطه سیاسی و فرهنگی خود در سطح جهان به اجرا می گذارد.

تنگ نظری و کوتاه بینی اقتصادی و سیاست کشورهای صنعتی غرب و به ویژه امپریالیسم امریکا به حدی رسیده است که با کمترین خواسته های مشروع ممالک جهان سوم برای تغییر نظام ستم کارانه اقتصاد جهان مخالفت و دشمنی می کنند.

اتخاذ سیاست منفی در مقابل شروع مذاکرات برای برقراری نظام جدید اقتصاد بین المللی و به وجود آوردن مشکلات گوناگون بر سر راه نتیجه رسیدن گفت و گوهای ایجاد نظام مالی برای انتقال علوم و فنون به کشورهای جهان سوم از طریق تعویق مذاکرات و تحت فشار گذاشتن ممالک صنعتی دیگر برای اخلاص و به بن بست رساندن گفت و گوها از جمله اقداماتی است که علیه ممالک جهان سوم به کار گرفته شده است.

از سوی دیگر کشورهای صنعتی غرب به ویژه امریکا با سوء استفاده از موقعیت اقتصادی خود با اتخاذ و اجرای سیاست های زورگویانه، برقراری محدودیت ها و محاصره اقتصادی و همچنین سیاست های حمایتی شدید تجاری علیه ممالک در حال توسعه می کوشند تا از پیشرفت های اقتصادی، سیاسی و تجاری آنان ممانعت به عمل آورند.

امریکا و ممالک صنعتی غرب همچنین از طریق کنترل سازمان های بین المللی نظیر صندوق بین المللی پول و بانک جهانی مخالفت با هرگونه تغییر اساسی عادلانه در مدیریت این سازمان ها همواره سعی کرده اند تا سیاست های پولی و مالی و اقتصادی را که حافظ منافع آنهاست بدون کوچک ترین توجهی به شرایط اجتماعی و اقتصادی موجود در کشورهای در حال توسعه و نیازهای آنان به این کشورها تحمیل نمایند.

کشورهای صنعتی غرب به ویژه امپریالیسم امریکا می کوشند تا با استفاده از سیاست های نفاق افکنانه و مانور سیاسی و اقتصادی، میان کشورهای جهان سوم جدایی انداخته و نظام استثمار گرانه و ظالمانه کنونی اقتصاد جهان را حفظ نمایند.

کوشش در راه نابودی مذاکرات چند جانبه و اقدامات دسته جمعی ممالک جهان

سوم نمونه بارزی از اجرای این گونه روش های نفاق انگیز است.

حتم داریم تا زمانی که نگرش غیر انسانی و صرفاً مادی به روابط و نظام اقتصاد جهان و یا اقتصاد کشورها مسلط باشد و انسان ها، سازمان ها و دولت های به ویژه در ممالک صنعتی غرب در محدوده تنگ ارضای نیازهای مصرفی و مادی توقف نمایند، بحران اقتصادی و سیاسی جهان نه تنها بهبود نمی یابد بلکه مرتباً شدت خواهد یافت و در کنار رشد سرطانی مصرف و اقتصاد ممالک صنعتی غرب، شاهد فقر و درماندگی اقتصادی اکثریت مردم جهان خواهیم بود.

فقر و ضعف اقتصادی کشورهای جهان سوم و توسعه بیمارگونه ممالک صنعتی غرب و اسراف و تبذیر منابع اقتصادی در این ممالک رابطه مستقیم دارد. به این ترتیب ما معتقدیم که تغییر در روابط و نظام کنونی اقتصاد جهان باید به شکل همه جانبه در زمینه های تولید، تجارت و مصرف صورت گیرد و اصالت انسان و مقام و منزلت آن در نظام جدید به طور عمده مد نظر باشد.

آقای رئیس!

ما در سمینار مشورتی کشورهای جنوب در دهلی نو اعلام کردیم که کشورهای جهان سوم باید برای هماهنگ کردن سیاست های اقتصادی خود جبهه واحدی در مقابل کشورهای شمال تشکیل دهند. برای تحقق این هدف تأسیس یک دبیر خانه دائمی جهت بررسی مشکلات و ارائه راه حل های مناسب ضرورت فراوان دارد.

ما معتقدیم که تنها از طریق اتخاذ (تدابیر درست) و فشار دسته جمعی کشورهای محروم و عقب نگه داشته شده از نظر اقتصادی است که می توان زمینه مناسب را برای شروع مذاکرات جهانی جهت تغییر نظام و روابط اقتصادی جهان به طور همه جانبه و اساسی و بیرون از فشار ابر قدرت ها فراهم آورد و ما در این زمینه به اندازه کافی صحبت کرده و شنیده ایم و اکنون زمان عمل فرارسیده است.

آقای رئیس!

با توجه به نفوذ ابر قدرت ها در سازمان ملل متحد این سازمان به اهرمی برای اعمال فشار سیاسی بر کشورهایی که علیه امپریالیسم شرق و غرب و صهیونیسم مبارزه می کنند تبدیل گشته است و این ماشین عظیم تنها هنگامی که منافع یکی از ابر قدرت ها ایجاب می نماید به کار می افتد و اگر برای رفع آن علاج عاجلی نشود جهان با هرج و مرج و آنارشسیسم بین المللی فاصله چندانی نخواهد داشت، نمونه های بسیاری از این نوع عملکرد را می توان ارائه داد.

ص: ۱۳۶

در شهریور ۱۳۵۹ رژیم عراق به خاک ایران حمله کرد و هزاران نفر از مردم معصوم و غیر نظامی را به خاک و خون کشید و میلیون ها نفر از هم میهنان ما را بی خانمان کرد و در طی ۲۲ ماه که بخش بزرگی از قلمرو ما را در اشغال داشت، شهرها را به ویرانه ای مبدل کرد. گویی طی این دو سال ماشین عظیم ملل متحد به خواب فرورفته بود و کسی به فکر استقرار صلح شرافتمندانه و عادلانه و حل مسالمت آمیز اختلافات و حفظ امنیت بین المللی به نحوی که در منشور پیش بینی شده است نبود ولی به محض آنکه رزمندگان ما توانستند با فداکاری و ایثار و قربانی کردن هزاران نفر، دشمن متجاوز را از بخش عظیم خاک خود بیرون رانند و در صدد احقاق حقوق حقه و تضمین امنیت حدود و ثغور برآیند گویی به یک باره برای ابرقدرت ها رسالت تحکیم و تأمین صلح و امنیت بین المللی مطرح گردید و معلوم نیست این دو سالی که از جنگ بین ایران و عراق می گذرد و مطالبی که بر ملت مظلوم ایران رفته است این صاحبان وجدان های آگاه و منادیان رسالت حفظ صلح و امنیت بین المللی کجا بودند؟

اجازه بدهید نمونه بهتری ارائه بدهیم: در ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۲ یکی از تکان دهنده ترین جنایات تاریخ بشری در مقابل دیدگان جهانیان و سازمان ملل متحد در بیروت اتفاق افتاد و جنایت کاران اسرائیلی پس از فاجعه چند ماهه در جنوب لبنان و علی رغم وعده های دروغین خود مبنی بر عدم اشغال غرب بیروت با همدستی مزدوران فالانژیست به این منطقه یورش برده و صدها زن و مرد و کودک بی سلاح و بی دفاع فلسطینی و لبنانی را قتل عام نمودند.

اگر سازمان ملل متحد و اعضای آن اعتقاد راسخ به رسالتی که در منشور حفظ صلح و امنیت بین المللی پیش بینی شده داشته اند بایستی در قبال وجدان جریحه دار شده بین المللی هم که شده اقدام قاطعی برای مجازات این جرثومه فساد و ناامنی و جنگ طلبی و تجاوز در چارچوب فصل هفتم منشور ملل متحد به عمل می آوردند.

شاید فراموش شده است که اساسا ماده های ۴۱ و ۴۲ منشور ملل متحد وجود دارند. مگر نه این است که شرایط عضویت در این مجمع عمومی جهانی داشتن اعتقاد به صلح است؟ مگر نه این است که بر طبق قطعنامه شماره ۷/۹ - A / RES / ES مورخ ۲۰ آوریل ۱۹۸۲ اسرائیل غیر صلح طلب شناخته شده است.

پس چرا اسرائیل جنگ طلب همچنان در عضویت سازمان ملل باقی است؟

اگر در این مورد و یا موارد مشابه اقدام متناسبی نشود عمل و حرکت دسته جمعی برای حفظ صلح و امنیت که در منشور پیش بینی شده است تحقق نخواهد

یافت و اگر اقدامات جدی برای رفع آثار زیان بار امتیاز غیر عادلانه "و تو" صورت نگیرد هیچ گاه آن اعتمادی که ملل محروم و ستمدیده جهان باید به این سازمان جهانی داشته باشند ایجاد نخواهد شد و نقایصی که دبیر کل ملل متحد در گزارش سالانه خود از آن شکوه کرده است، مرتفع نخواهد گردید.

فراموش نباید کرد که منشور و امتیازات انحصاری ناشی از آن حاصل اوضاع و احوال خاص بعد از جنگ جهانی دوم است که بسیاری از شرایط آن روز در حال حاضر موجود نیست و جو بین المللی و ساختار سازمان ملل تغییر بسیاری کرده و حتی با استناد به اصل متبع و مقبول در حقوق بین المللی نیز نمی توان پذیرای امتیازات یک جانبه و نابرابری که عملاً اثر مخرب خود را به ثبوت رسانده است گردید.

به امید روزی که کشورهای عضو با واقع بینی و درک ضرورت این تحولات اساسی به سازمان ملل متحد نقشی را که شایسته آن است اعطا نمایند.

متشکرم آقای رئیس

سند شماره ۰۷۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۴۴۳

۱ اکتبر ۱۹۸۲ (۹ مهر ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱ اکتبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به رئیس شورای امنیت

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً اجلاس فوری شورای امنیت جهت بحث درباره وضعیت خطرناک مناقشه میان ایران و عراق را خواستارم.

نیروهای ایران حملات نظامی وسیعی را در ساعت ۱:۰۰ (به وقت محلی) در روز جمعه ۱ اکتبر ۱۹۸۲ در منطقه سومار آغاز و تلاش کرده اند که از مرز بین المللی در مجاورت شهرستان مندلی عبور نمایند.

برای اعضای شورا به خوبی روشن است که این حملات نظامی تجاوزگرانه ایران، ششمین حمله از سری اقدامات تجاوز به خاک عراق از زمان تصویب قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت در تاریخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲ است که ایران آن را رد کرده است.

دکتر ریاض القیسی - نمایندگی دائمی

ص: ۱۳۸

- شماره سند شورای امنیت: ۱۹۸۲ (S / RES / ۵۲۲)

- ۴ اکتبر ۱۹۸۲ (۱۲ مهر ۱۳۶۱)

قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۲)

شورای امنیت در جلسه ۲۳۹۹ خود که تحت عنوان وضعیت ایران و عراق تشکیل شده بود، قطعنامه ذیل را تصویب کرد:

- شورا از ادامه جنگ و تشدید مناقشه میان دو کشور که تلفات سنگین جانی و خسارات مالی بسیاری را موجب شده و صلح و امنیت منطقه را در معرض خطر قرار داده است، اظهار تأسف می نماید.

- شورا مجدداً تصریح کرد که اعاده صلح و امنیت در منطقه به جدیت کلیه دولت های عضو در ملزم بودن به تعهداتشان تحت منشور سازمان ملل نیازمند است.

- شورا مجدداً طرفین درگیر را به پذیرش و اجرای قطعنامه ۴۷۹ که به اتفاق آرا در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ تصویب شده و نیز به بیانیه مورخ ۵ نوامبر ۱۹۸۰ (S / ۱۴۲۴۴)، دعوت کرد.

- شورا همچنین طرفین درگیر را به پذیرش و اجرای قطعنامه ۵۱۴ که به اتفاق آرا در ۱۲ جولای ۱۹۸۲ تصویب شده و نیز بیانیه ۱۵ جولای ۱۹۸۲ (سند S / ۱۵۲۹۶)

رئیس شورای امنیت، فراخواند.

شورا بر اساس گزارش ۱۵ جولای ۱۹۸۲ (S / ۱۵۲۹۳) دبیر کل، خواستار اجرای موارد ذیل می باشد:

۱- شورا مصراً خواستار آتش بس فوری و پایان بخشیدن به کلیه عملیات های نظامی بوده و مجدداً این درخواست خود را تکرار می نماید.

۲- شورا مجدداً بر درخواست خود مبنی بر عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی تأکید می کند.

۳- شورا از این حقیقت که یکی از طرفین درگیر قبلاً آمادگی اش را برای همکاری در اجرای قطعنامه ۵۱۴ اعلام کرده، استقبال نموده و از طرف دیگر مناقشه درخواست می نماید که به همین صورت عمل نماید.

۴- شورا بر لزوم اجرای بدون درنگ تصمیمات خود درباره اعزام ناظرانی جهت تأیید و نظارت بر آتش بس و عقب نشینی تأکید می نماید.

۵- شورا بر ضرورت و ادامه تلاش های میانجی گرانه اخیر تأکید می نماید.

۶- شورا بر درخواست خود از کلیه دولت ها مبنی بر ممانعت از هر گونه اقدامی که به ادامه جنگ کمک نماید، تأکید نموده و خواستار کمک جهت تسهیل در اجرای قطعنامه اخیر می باشد

۷- شورا همچنین از دبیر کل درخواست در مورد اجرای این قطعنامه طی ۷۲ ساعت به شورا گزارش ارائه دهد.

سند شماره ۷۴۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۵۴۴۸

- ۱۵ اکتبر ۱۹۸۲ (۱۳ مهر ۱۳۶۱)

یادداشت مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل، احتراماً متن پیوست را در توضیح موضع دولت جمهوری اسلامی ایران درباره جلسه شورای امنیت جهت بررسی موضوع تجاوز عراق به جمهوری اسلامی ایران ارسال می دارد.

از آنجایی که این نمایندگی حقانیت ریاست نمایندگی اردن را در این مباحثات به دلیل مشارکت فعال اردن در جنگ تحمیلی نمی پذیرد، نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران بیانیه پیوست را خطاب به جناب عالی ارسال می دارد.

پیوست

بیانیه خطاب به دبیر کل، مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲

نمایندگی دائمی عراق در یادداشت مورخ ۱ اکتبر ۱۹۸۲ خود که طی سند S/ ۱۵۴۴۳ منتشر شد، درخواست اجلاس فوری شورای امنیت جهت مورد ملاحظه قرار دادن مناقشه میان ایران و عراق را نمود و اظهار داشت: نیروهای ایرانی حملات نظامی بزرگی را در ساعت ۱:۰۰ (به وقت محلی) روز جمعه ۱ اکتبر ۱۹۸۲ در بخش سومار آغاز و تلاش کردند که از مرز بین المللی در مجاورت شهرستان مندلی عراق عبور کنند.

در آغاز، لازم به ذکر است که منطقه سومار که نام برده شده در داخل سرزمین های

ص: ۱۴۰

جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و این نمایندگی مفتخر است که به اطلاع جامعه بین المللی برساند که با کمک خدا و فداکاری های رزمندگان مسلمان خود در این مرحله از عملیات های دفاعی علیه ارتش متجاوز کاملاً موفق شده است که سه تپه مهم در داخل سرزمین های خود که متجاوزان عراقی با استفاده از آنها پس از عقب نشینی نیروهایشان اقدام به بمباران شهرهای ما می نمودند، اکنون آزاد نماید. این عملیات حائز اهمیت می باشد از آن جهت که نه تنها بخش هایی از سرزمین ما باز پس گرفته شد، بلکه غیر نظامیان ما از بمباران ناجوانمردانه روزانه متجاوزان عراقی نجات یافتند. به علاوه، این عملیات به جامعه بین المللی ماهیت فریبکارانه تبلیغات عراق را درباره عقب نشینی کامل نشان داده است. ما مجدداً دشمن را وادار خواهیم کرد از سرزمین اسلامی ما عقب نشینی کند.

جناب عالی از اشغال غیر قانونی ۲۰ شهر و ۱۲۰۰ روستا و بمباران ناجوانمردانه مناطق مسکونی، بیمارستان ها، مدارس و اماکن مقدس اطلاع دارید که به شهادت هزاران غیر نظامی بی دفاع منجر شده و این بی توجهی کامل به حقوق بین المللی و اصول اخلاقی است که مزدوران بعثی صدام حسین طی دو سال گذشته انجام داده اند و هرگز شورای امنیت آن را تهدیدی برای صلح و امنیت بین المللی محسوب نکرده است. بنابراین هیچ ضرورتی جهت مباحثات رسمی درباره موضوع یا محکومیت متجاوز با توجه به ابزارهای موجود در فصل هفتم منشور سازمان ملل، وجود ندارد. به هر حال، (عراق) آزاد سازی سه تپه در داخل خاک ایران را که با توجه به کلیه استانداردهای مقررات بین المللی و منشور، از حقوق لاینفک مردم مسلمان ایران و اقدامی جهت دفاع از تمامیت ارضی و حاکمیت محسوب می شود به عنوان تهدیدی جدی برای صلح و امنیت بین المللی مورد ملاحظه قرار داده و درخواست اجلاس فوری از طرف شورای امنیت را نموده است.

آقای دبیر کل اجازه دهید سؤال کنم آیا این روش نشان دهنده یک وضعیت معمولی در شورای امنیت است. آیا نسبت به بی طرفی و هدفدار بودن این سازمان مهم که با گذشت بیش از ۲۰ ماه از اشغال سرزمین های ایران، همچنان سکوت کرده، تردیدی وجود دارد و قابل توجهی می باشد؟ تنها پس از اینکه جمهوری اسلامی ایران موفق شد متجاوزان را به زور وادار به عقب نشینی کند به چاره اندیشی افتاده اید؟

عالی جناب، سازمان ملل، با کلیه مسائلی که در گزارش سالیانه جناب عالی ذکر شد، باید آرزو کنید که همه اعضای جهان سوم الگویی را که ملت مسلمان ایران ارائه داده اند.

و قهرمانانه از تمامیت ارضی خود دفاع کردند دارا باشند و به متجاوزان فهماند که نقض مهم ترین اصول منشور سازمان ملل به شدت توسط مردم مصمم جهان سوم مورد تنبیه واقع می شود. عزم ملل جهان سوم ایستادگی در برابر اقدامات تجاوزگرانه قدرت های امپریالیستی جهان و نوکران آنها می باشد که بهترین حافظ منشور سازمان ملل و مطمئن ترین ضمانت برای صلح و امنیت بین المللی به شمار می رود.

اگر شورای امنیت، امر مهم حفظ صلح و امنیت بین المللی را با حفظ اصول حقوق و عدالت بین المللی مد نظر قرار دهد و با اعمال نفوذ امپریالیست به مخاطره نیفتد و اعضای شجاع بتوانند در مذاکرات خصوصی افکار خود را صادقانه در برابر پیشنهادهای جنایتکارانه نمایندگی ایالات متحده - که بی صبرانه در انتظار اعزام نیروی امپریالیستی دیگری به منطقه جهت کمک در دفاع از متحدین بعثی خود می باشد - سخن گویند، نتایج کم اهمیتی نخواهد داشت و قطعنامه های بیهوده ای از قبیل قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰)، ۵۱۴ (۱۹۸۲) و ۵۲۲ (۱۹۸۲) که مغایر با متن و روح منشور به طور کلی و ماده ۳۹ به طور خاص می باشد و به طور ضمنی در قطعنامه های ۴۷۹ و ۵۱۴ و نیز به طور صریح در پاراگراف ۳ قطعنامه ۵۲۲ از متجاوز حمایت شده، تصویب نخواهد کرد.

آقای دبیر کل، شورای امنیت به قدری عجولانه قطعنامه ای را به منظور جلوگیری از سقوط رژیم صدام تصویب کرده است که حتی پاراگراف ۳ ماده ۲۷ منشور را نادیده گرفته است که لازم است نمایندگان اردن و مصر از رأی دادن خودداری ورزند، به طوری که این دو کشور عراق را پشتیبانی نظامی نموده و از طرفی مشارکتی فعال در جنگ تحمیلی تجاوزگرانه عراق علیه جمهوری اسلامی ایران داشته اند. آنها به اتفاق آرا قطعنامه خود را بی اعتبار می سازند و تلاش های نمایندگان مشخص اردن، ایالات متحده و عراق بیهوده بوده است. از جلسه شورای امنیت به ریاست پادشاهی اردن چیزی بهتر از این نمی توان پیش بینی کرد. به هر حال، صادقانه انتظار داریم که از اقتدار خود به صورتی که در ماده ۹۹ منشور ذکر شده، استفاده کنید و به رئیس شورا اهمیت کار خود را یادآور شوید، به دلیل اینکه برخی از ملاحظات شخصی کم اهمیتی را در جلسه شورای امنیت مدنظر قرار داده است. ما همچنین از برخی از اعضای شورا انتظار داشتیم که بدون تعارف در برابر این قبیل اعمال رذیلانه در این قدرتمندترین ارگان سازمان ملل موضع گیری نموده و از رسوایی بیشتر آن جلوگیری کنند.

در این باره مایلیم توجه جناب عالی را به نکات ذیل جلب نمایم:

۱- نیروهای اردن نقش فعالی در تجاوزات عراق علیه جمهوری اسلامی ایران داشته اند. مردم مسلمان ایران در صفحات تلویزیون خود شاهد بودند که حسین پادشاه اردن از مزدورانش در سرزمین های اشغالی ایران سان می دید. همچنین شاهد بودند که وی گلوله ای را شلیک می کند که به تخریب خانه، بیمارستان یا مدرسه ای در دزفول منجر می شود. پس چگونه می تواند نماینده پادشاهی اردن ریاست مذاکراتی را عهده دار شود و به اصطلاح به دنبال راه حل صلح جویانه در جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران باشد؟ آیا شما هنوز از مردم ایران و سایر ملل مظلوم جهان انتظار دارید که به این شورا اعتماد داشته باشند؟ به علاوه با چه زمینه های اخلاقی این سازمان بین المللی از نمایندگی ما انتظار دارد در چنین مذاکراتی شرکت کنند در حالی که مردم مظلوم دزفول و سایر مناطق جنگ زده، خانه ها، بیمارستان ها، مدارس و اماکن مقدس زیر بمباران قرار داشته و پدران، مادران، برادران، خواهران و کودکانشان در بمباران های وحشیانه مزدوران عراقی و اردنی شهید می شوند.

۲- مایلم تکرار کنم که ارتفاعات آزاد شده در داخل خاک جمهوری اسلامی ایران قرار داشته و آزادی آنها باعث خوشحالی و مشارکت جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی و نیز منشور سازمان ملل گردیده است. عملیات اخیر تنها به منظور آزادی سرزمین های اشغال شده ایران به دست نیروهای عراقی در ابتدای جنگ، صورت گرفته است. دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است که عملیات به صورتی طراحی شده که با باز پس گیری موفقیت آمیز ارتفاعات مذکور در منطقه سومار ایران پایان پذیرد. لازم به ذکر است که این عملیات تنها به صورتی که نمایندگان عراق و اردن در جلسه شورای امنیت در نخستین روزهای ریاست اردن مطرح کرده و نیز وزیر خارجه عراق در نیویورک توجیه کرده، نیست. عدم وجود مباحثات جدی در این مهم ثابت کننده این موضوع می باشد. بنابراین ما اعلام می داریم که جلسه شورای امنیت نه تنها مبارزه مستقیم با حقوق غیر قابل انکار مردم ایران در دفاع از خود می باشد، بلکه توطئه ای است که اردن، عراق و اربابان امپریالیستی آنان در کسب برخی از اعتبارات بین المللی برای رژیم مفلوک صدام، طراحی کرده اند.

۳- در نتیجه این حادثه تأسف بار از سوی شورای امنیت، مایلم با خوش بینی یادآور شوم که شورای امنیت تنها در انجام وظایف خود به صورتی که در منشور آمده است، می تواند اعتماد مردم مسلمان ایران و دولت جمهوری اسلامی ایران را در مورد اقتدار و حقانیت خود جلب نماید. در این مورد لازم است که:

الف) اشغال غیر قانونی سرزمین های جمهوری اسلامی ایران به دست ارتش متجاوز

عراق و هم پیمانانش محکوم شود و نیز بی توجهی کامل آن در مورد حقوق و اخلاق بین المللی در بمباران ناجوانمردانه اهداف غیر نظامی محکوم شود.

ب) مقرر شود که دولت عراق در پرداخت خساراتی که در جنگ تحمیلی علیه مردم مظلوم ایران موجب گردیده، مسئول است.

ج) بر لزوم بازگشت عراقی هایی که با سیاست ها و اعمال نژادپرستانه رژیم بعثی عراق مجبور به ترک خانه و کاشانه خود شده اند، تأکید می شود.

عالی جناب، تا وقتی که شورای امنیت این گام های مهم را بر ندارد، مشارکت نمایندگی ما در مباحثات و مشورت ها درباره جنگ تجاوزگرانه تحمیلی عراق از نظر مردم ایران امری بیهوده است. در ضمن مادامی که شورا آمادگی ندارد که به وظایف خود عمل نماید و مردم مسلمان ایران بیش از دو سال است که فداکاری نموده و ده ها هزار شهید داده اند و موفق شده اند با زور اشغال گران را عقب برانند، دلیلی وجود ندارد که در جلسات بی هدف شرکت جویند. همچنین اعلام می کنیم که قطعنامه ها، فاقد هر گونه اعتبار قانونی و اخلاقی است و بنابراین هیچ الزامی برای جمهوری اسلامی ایران نخواهد داشت.

در پایان متذکر می گردد که شرایط ما برای صلح به صورتی که در پاسخ رئیس جمهور ما خطاب به نامه جناب عالی ابراز شده، هنوز دارای اعتبار است. ما همیشه و هنوز برای صلح عادلانه، شرافتمندانه و پایدار آمادگی داریم.

سند شماره ۷۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۴۴۹

- ۱۷ اکتبر ۱۹۸۲ (۱۵ مهر ۱۳۶۱)

گزارش دبیر کل پیرو قطعنامه های ۵۱۴ (۱۹۸۲) و ۵۲۲ (۱۹۸۲)

۱- گزارش حاضر متعاقب پاراگراف ۶ قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲ و پاراگراف ۷ قطعنامه ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ که شورا از دبیر کل درخواست کرده بود که در مورد اجرای این قطعنامه به ترتیب طی ۳ ماه و نیز ۷۲ ساعت گزارش نماید، ارائه می گردد.

۲- گزارش درخواست شده از دبیر کل طبق پاراگراف قطعنامه ۵۱۴، در تاریخ ۱۵ جولای ۱۹۸۲ به عنوان سند شورا (۱۵۲۹۳ / S) منتشر شد.

۳- به دنبال تصویب قطعنامه ۵۲۲، با اشاره به پاراگراف ۴ آن که در آن شورا بر لزوم اجرای

بی درنگ تصمیم خود جهت اعزام ناظران سازمان ملل برای نظارت بر آتش بس و عقب نشینی تأکید کرده بود، اظهار می کند که به کارگیری مؤثر ناظران سازمان ملل طبیعتاً مشروط به توافق و همکاری طرفین درگیر و برقراری آتش بس مرتبط می باشد (S / PV. ۲۳۹۹).

۴- متن قطعنامه ۵۲۲ بلافاصله برای دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق ارسال شد و درخواست گردید در مورد آن به ویژه پاراگراف ۴ اظهار نظر نمایند.

۵- در ۴ اکتبر ۱۹۸۲، پس از آنکه قطعنامه ۵۲۲ تصویب شد، وزیر امور خارجه عراق از من دعوت به عمل آورد و به من اطلاع داد که دولت متبوعش از این تلاش ها جهت یافتن راه حلی صلح آمیز حمایت می نماید. در تاریخ ۵ اکتبر ۱۹۸۲، من از وزیر خارجه عراق نامه ای دریافت نمودم که وانمود می شد که دولت عراق خواهان همکاری بوده و نسبت به شورا در اجرای قطعنامه ۵۲۲، اعتماد راسخ دارد.

۶- در تاریخ ۵ اکتبر ۱۹۸۲، با نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران ملاقات کردم وی به من اطلاع داد که دولتش به صلح تمایل داشته و در گام هایش ثابت قدم است که برای رسیدن به توافق تحقیقات لازم صورت گیرد.

وی همچنین بیانیه مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ (S / ۱۵۴۴۸) پیوست را به من داد. در این بیانیه دولت متبوعش خاطر نشان ساخته بود که منطقه ای که در آن عملیات نظامی اخیر صورت گرفته، داخل سرزمین های جمهوری اسلامی ایران می باشد و آن عملیات به منظور آزادی مناطق اشغالی که از آغاز جنگ به تصرف نیروهای عراقی در آمده بود، صورت گرفته است. دولت جمهوری اسلامی ایران همچنین اعلام نموده بود که بنا به دلایلی که در بیانیه منعکس شده است قطعنامه های شورای امنیت درباره وضعیت میان ایران و عراق برای جمهوری اسلامی ایران تعهد آور نمی باشد.

۷- تلاش های بسیاری نموده ام و سابقه آن به مخاصمات در سپتامبر ۱۹۸۰ بازمی گردد تا اینکه به توافقی جامع، عادلانه و شرافتمندانه که تضمین کننده در موارد اختلاف میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق باشد، دست یابیم. نماینده ویژه من جناب آقای اولاف پالمه از نوامبر ۱۹۸۰ تاکنون جهت پیگیری این تلاش ها ۵ بار از منطقه دیدار نموده است. اگر چه متأسفانه تاکنون پیشرفت قابل ملاحظه ای صورت نگرفته اما من آمادگی خود را به طرفین مجدداً اعلام می نمایم که برای دست یابی به راه حلی صلح آمیز در هر شرایط قابل قبولی کمک نمایم.

۸- در این باره من تشکر خود را از جناب آقای اولاف پالمه به اطلاع شورا می رسانم که به درخواست من موافقت نموده که به نقش خود به عنوان نماینده ویژه در این مهم

علی رغم مسئولیت های سنگین آن ادامه دهد.

۹- فرصت را غنیمت شمرده و مجدداً تصریح می نمایم که به هر کوششی جهت دست یابی به توافقی عادلانه و پایدار که تضمین کننده موارد اختلاف طرفین باشد، ادامه خواهم داد به خاطر اینکه این جنگ که خسارات جانی و مالی بی شماری به طرفین وارد ساخته، پایان یابد.

سند شماره ۰۷۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۵۵۵

- ۲۰ اکتبر ۱۹۸۲ (۲۸ مهر ۱۳۶۱)

پیامدهای طولانی شدن مناقشه نظامی ایران و عراق

نامه مورخ ۱۹ اکتبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست یادداشت حاوی دیدگاه های دولت جمهوری اسلامی ایران درباره بند ۱۳۴ دستور جلسه سی و هفتم مجمع عمومی به پیوست ارسال می گردد.

سعید رجایی خراسانی - سفیر و نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

یادداشت

در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰، مردم ایران سری حملات هوایی عراق به اهدافی در عمق خاک ایران را شاهد بودند. این حملات تجاوزگرانه با هجوم نظامی وسیع همراه بوده و نیروهای عراقی از مرزهای بین المللی ایران عبور کردند و در خاک ایران در استان های باختران، ایلام و خوزستان وارد شدند. با توجه به اختلافات و مناقشات موجود میان دو کشور، تشدید یک جانبه و مؤثر آن از سوی عراق صورت گرفت که مردم ایران و انقلاب اسلامی را کاملاً متعجب ساخت.

مردم ایران ناگهان خود را درگیر جنگ تحمیلی تمام عیار دیدند و آن در حالی بود که در پی پیروزی شکوهمند انقلاب، ایران قصد داشت بر نقش نظامی که در منطقه خلیج فارس داشت تجدید نظر کند و امیدوار بود که به ماجراجویی های نظامی در منطقه خاتمه دهد. همچنین پیشرفت هایی جهت کاهش نیروهای نظامی و قراردادهای

ص: ۱۴۶

بزرگ جهت خرید مقادیر زیادی تسلیحات صورت گرفت و خرید برخی از تسلیحات بسیار پیچیده را لغو کرد.

اگر چه گزارش ها از ماه ها قبل از اینکه هجوم عراق به طور واقعی تحقق پذیرد، حاکی از آن بود که عراق نیروهایش را در امتداد مرزهای ایران تجمع داده، اما هنوز مردم ایران نمی توانستند باور کنند که رژیم عراق که با تبلیغاتش وانمود می کرد پایگاه ضد امپریالیستی در خاورمیانه است به مردمی در منطقه حمله کند که سرسختانه جهت آزادی خویش از سیطره امپریالیسم نبرد کرده بودند.

علاوه بر هجوم نظامی به خاک ایران، در ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰، عراق یک طرفه قرار داد ۱۹۷۵ الجزایر درباره مرزهای کشور و حسن هم جواری با ایران را لغو کرد و بر منطقه اروند رود (شط العرب) و نقاط دیگر ادعای ارضی نمود. این اقدام یک جانبه مغایر با روح و مفاد قرار دادی بود که وزیر خارجه فعلی عراق امضا کرده بود. ماده ۵ قرار داد تصریح دارد:

«چارچوب مصونیت مرزها و احترام کامل به تمامیت ارضی کشورها، طرفین عالی رتبه قرار داد تصریح می نمایند که خطوط مرزی آنها هم در زمین و هم رودها غیر قابل نقض، دائمی و نهایی است.» (ترجمه غیر رسمی)

عراق تلاش داشت هجوم خود به خاک ایران را با ادعای اینکه حقوقی که در قرار داد ۱۹۷۵ به عراق داده شده و ایران در رعایت آن طفره می رود، به دست آورد. این نقض قرار داد فوق است زیرا در ماده ۶ آن به روشنی ذکر شده که در مورد عدم توافق درباره تفسیر یا کاربرد قرار داد، آن موارد عدم توافق می بایست نخست در مذاکرات مستقیم دو جانبه میان طرفین حل و فصل شود و اگر با عدم موفقیت مواجه شد از طریق مساعی جمیله کشور دولت ثالث و نهایتاً با حکمیت، حل و فصل گردد.

متوسل شدن یک جانبه و از پیش طراحی شده عراق در استفاده از زور جهت حل و فصل مناقشه اش با ایران نیز نقض منشور سازمان ملل به ویژه پاراگراف ۱ ماده ۳۳ و پاراگراف ۱ ماده ۳۷ می باشد. در پاراگراف ۱ ماده ۳۳ ذکر شده:

«طرفین هر مناقشه ای - که تداوم آن احتمالاً - حفظ صلح و امنیت بین المللی را مخاطره می اندازد - باید قبل از هر چیز در جست و جوی حل و فصل از طریق مذاکره، تحقیق، میانجی گری، دلجویی، داوری، حل و فصل قضایی، متوسل شدن به مؤسسات یا ترتیبات منطقه ای و سایر ابزارهای صلح جویانه به انتخاب خودشان باشند.» در پاراگراف ۱ ماده ۳۷ آمده است:

«طرفین هر مناقشه و بر اساس ماهیت آن طبق ماده ۳۳، اگر در حل و فصل آن با ابزارهای مشخص شده آن ماده ناتوانند، باید موضوع را به شورای امنیت ارجاع دهند.»

برای مردم ایران روشن است که عراق ابزارهای صلح جویانه موجود را جهت حل و فصل اختلافاتش با ایران دارا بود، اما به استفاده از زور متوسل شده که نه تنها به حقوق مورد ادعایش برسد بلکه از مزیتی که در دوره ی انتقالی پس از انقلاب ایران به وجود آمده، حداکثر بهره برداری را بنماید. در چنین شرایطی به فتوحات ارضی دست یافته و نیروهای انقلاب جوان ایران را وارد جنگ می سازد و نهایتاً با تضعیف انقلاب آن را به نقطه پایان می رساند.

همان طور که اقدامات عراق تهدید جدی برای استقلال و تمامیت ارضی ایران به شمار می رود، برای صلح و امنیت کل منطقه خلیج فارس نیز خطرناک است. مردم ایران از جامعه بین المللی انتظار دارند که جهت بازگشت عدالت مشارکت نموده و به تهدیدات علیه صلح و امنیت منطقه پایان دهند.

شورای امنیت در ۲۸ سپتامبر قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) را تصویب کرد و کاملاً مردم ایران را مأیوس ساخت. مردم از شورای امنیت انتظار داشتند که به تعهدات و مسئولیت های بزرگ خویش تحت منشور وفادار باشد و این چنین عمل نکند. یک کشور عضو سازمان ملل قبل از اینکه به طور یک جانبه به تجاوزات نظامی و اشغال سرزمین جهت حل و فصل مناقشه متوسل شود، باید به تعهداتش تحت منشور طبق ماده ۳۳ و ۳۷ ملزم باشد. اما کشور (عراق) واقعا تصمیم یک جانبه ای اتخاذ کرد و وظیفه شورا است که آن دولت را به خاطر عدم التزام به منشور محکوم نماید و خواستار آن گردد که به شرایط قبل از شروع تجاوز بازگشته و مناقشه را بر اساس ماده ۳۳ و ۳۷ منشور حل و فصل نماید.

قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) نه تنها توقعات مردم فداکار ایران را برآورده نساخت، بلکه به آنها نشان داد که شورای امنیت نسبت به حقوق قانونی شان ظفره رفته و از سوی شورا تلاش شده که وضعیت در جبهه های جنگ نادیده گرفته شده و به پیامدهای تجاوزات نظامی عراق اعتبار بخشد و ایران را وادار به آتش بس نموده که یک جانبه و به نفع عراق می باشد.

در چنین شرایطی مردم ایران راهی ندارند جز اینکه قطعنامه ۴۷۹ (۱۹۸۰) شورای امنیت را رد نمایند، زیرا این قطعنامه متجاوز را کاملاً خرسند می سازد و حقوق قربانیان را تأمین نمی نماید.

مردم ایران هر گونه اقدامی که به ایران تحمیل شده و امتیازی داده شود را رد می نمایند، زیرا تنها به این معناست که به حکومت متجاوز عراق به خاطر تجاوزاتش علیه ایران پاداش

داده شده است و بنابراین طولانی شدن تجاوزات و تکرار آن در آینده را باعث می‌گردد.

در حدود ۲۲ ماه است که عراق مناطق وسیعی از ایران را اشغال کرده و رهبری عراق احساس می‌کند که هر گونه عکس‌العملی در برابر تجاوزاتش را خنثی کرده است. از طرف دیگر مردم ایران شاهد سکوت مرگباری از سوی جامعه بین‌المللی می‌باشند. این در حالی است که عراق به جنگ ویرانگر خود علیه مردم غیر نظامی ایران در باختران، ایلام و خوزستان و تأسیسات غیر نظامی در این استان‌ها ادامه می‌دهد. در طی این ۲۲ ماه مردم ایران توانسته‌اند با لطف خداوند نیروهای متجاوز عراق را به عقب رانده و اغلب سرزمین‌های اشغالی ایران را با فداکاری و صف ناپذیری آزاد سازند. با آزاد سازی خرمشهر، عراق که به خیال خود فکر می‌کرد موقعیت مستحکمی را در اختیار دارد، آن را از دست داد و در حقیقت به مفهوم آن بود که نهایتاً از بقیه سرزمین‌هایی که هنوز در اختیار دارد نیز بیرون رانده خواهد شد. مردم ایران در این مقطع زمانی از جامعه بین‌المللی انتظار دارند که باور کنند ایران نهایتاً موفق شده است که یکی از بزرگ‌ترین موانع برای صلح را از پیش رو برداشته و آنها باید توجه خود را به این مهم معطوف سازند. تجدید فعالیت شورای امنیت با توجه به جنگ تجاوزگرانه عراق تنها به ابراز نگرانی برای عراق بسنده شده است. قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) شورای امنیت، تجاوزات و اشغال نظامی از سوی عراق را که بیش از ۲۲ ماه طول کشیده نادیده گرفته است. همچنین در محکوم کردن متجاوز به خاطر عدم رعایت مفاد ۳۳ و ۳۷ منشور کوتاهی کرده و در این قطعنامه هر گونه اشاره‌ای به عراق در مورد تخریب و انهدام آمارانه شهرها، روستاها، جاده‌ها، مزارع و از بین بردن کلیه نشانه‌های حیات در مناطق تحت اشغال خود و در برد توپخانه‌اش، خودداری شده است. همچنین رفتار ددمنشانه عراق در سرزمین‌های اشغال شده و جنایات وحشیانه‌اش علیه بشریت را نادیده گرفته است، از همین رو حق انکار ناپذیر مردم ایران است که به دنبال عدالت و جبران خسارت باشند. اما در قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) از هر گونه تلاش جهت ایجاد سپر امن که در ورای آن دولت جنایتکار عراق بتواند پنهان شود، خودداری نشده است.

بنابراین، روشن است که مردم ایران قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) را نیز رد می‌کنند. قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۲) شورای امنیت نیز به همان دلایل رد شده است.

دولت جمهوری اسلامی ایران مکرراً تمایل خود را به استقرار صلح عادلانه و پایدار در منطقه خلیج فارس ابراز داشته است. این بدین معنا نیست که هر چیزی تحت عنوان صلح مطرح شود را خواهد پذیرفت. صلح پایدار با صلحی که تنها دولت ماجراجوی عراق جهت

تجدید سازمان و آرایش جدید خود برای مراحل آتی مطرح می کند، متفاوت است.

قرار داد ۱۹۷۵ که ایرانی ها فکر می کردند بر اساس آن مناقشاتشان با عراق پایان یافته است، از سوی همان رهبری که آن را امضا کرده و هنوز در عراق حاکم است، ملغی گردید و این کشور نیروهایش را سازمان دهی کرده و منتظر فرصت مناسب جهت شروع جنگ تجاوزگرانه علیه ایران شد. مردم انقلابی ایران به طور شایسته ای فداکاری کردند تا نیروهای عراقی متجاوز را از اغلب سرزمین هایی که آنها تحت اشغال داشتند، بیرون رانند. آنها حق دارند و انتظار دارند که ضمانت های غیر قابل انکاری دریافت کنند تا با تجاوزات دیگری از سوی عراق در آینده مواجه نشوند. جامعه بین المللی با نادیده گرفتن حقوق و خواسته های مردم ایران تنها بیگانگی خود را از واقعیت های موجود در منطقه خلیج فارس نشان داده است. در وهله نخست ضرورت دارد جامعه بین المللی جهت کمک به اعاده صلح در منطقه تلاش نماید و اعتباری که در میان مردم ایران از دست داده، به دست آورد و این مهم وقتی قابل دست یابی است که جامعه بین المللی مباحثات درباره واقعیت های مناقشه عراق و ایران را آغاز کند. عراق تاکنون عملاً نشان داده که علاقه مند به صلح پایدار نیست. این کشور به طور سیستماتیک به دنبال چنین سیاستی است و با منحرف کردن جامعه بین المللی تلاش دارد این سیاست را با تبلیغات انحرافی حفظ کند. چنین سیاستی تنها در متقاعد کردن مردم ایران مبنی بر نبودن صداقت در رهبری عراق جهت دست یابی به صلح عادلانه و پایدار، سودمند بوده است.

قطعنامه ای مناسب و عادلانه است که منعکس کننده واقعیت های موجود در صحنه میان ایران و عراق باشد. الگوی قطعنامه که جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد کرده به شرح ذیل است:

مجمع عمومی

با ملاحظه قرار دادن موضوع "پیامدهای طولانی شدن مناقشه نظامی میان ایران و عراق".

با تأکید مجدد بر ناروا داشتن استفاده یا تهدید با زور در روابط بین المللی.

با درخواست مجدد از دولت ها در ملزم بودن دولت های کنوانسیون ژنو در مورد محافظت از جان غیر نظامیان در زمان جنگ، مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۴۹.

با تأکید مجدد نسبت به تعهد دولت ها در ملزم بودن به مفاد منشور و به ویژه مواد ۳۳ و ۳۷ جهت حل و فصل مناقشاتشان.

با یادآوری حق کلیه دولت ها جهت دفاع از خویش به صورتی که در ماده ۵۱ منشور شناخته شده است:

ص: ۱۵۰

۱- محکوم نمودن عراق به دلیل شروع تجاوزات نظامی در مناقشه خود با ایران قبل از اینکه به استفاده از کلیه ابزارهای صلح جویانه موجود در چارچوب منشور مبادرت نماید.

۲- با تأسف از اشغال سرزمین ایران از سوی عراق و تلاش این کشور با اشغال غیر قانونی جهت به دست آوردن امتیازات سیاسی.

۳- همچنین محکوم کردن عراق به خاطر متمرکز ساختن توان جنگی عمده اش به مدت تقریباً دو سال علیه غیر نظامیان ایران که منجر به جنایات دردناکی علیه بشریت گردیده که نقض کنوانسیون ژنو در مورد محافظت از غیر نظامیان در زمان جنگ (مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۴۹) به شمار می رود.

۴- با تصریح بر حق مردم ایران در جبران خسارت جانی و مالی که بر اثر تجاوزات عراق متحمل شده اند و موظف بودن عراق در کمک به بازسازی کلیه تأسیسات غیر نظامی که به طور عمد در مناطق تحت اشغال غیر قانونی اش تخریب کرده است.

۵- درخواست از ایران و عراق در پایان بخشیدن کلیه عملیات های نظامی جهت حل و فصل مناقشاتشان به روش های صلح جویانه بر اساس مفاد منشور.

۶- استقبال از تلاش های دبیر کل جهت میانجی گری میان دو کشور و دعوت از وی جهت ادامه تلاش های میانجی گرانه اش.

سند شماره ۷۷۰

- شماره سند مجمع عمومی: ۳ / ۳۷ / RES / A

- ۲۷ اکتبر ۱۹۸۲ (۵ آبان ۱۳۶۱)

قطعنامه مصوب مجمع عمومی

"پیامدهای طولانی شدن مناقشه نظامی میان ایران و عراق"

مجمع عمومی

با مورد ملاحظه قرار دادن "وضعیت طولانی شدن مناقشه نظامی میان ایران و عراق"؛

با عنایت به منشور سازمان ملل متحد مبنی بر عزم کلیه دولت ها در همزیستی مسالمت آمیز با یکدیگر؛

با تأکید بر اصولی که هیچ یک از دولت ها نباید با استفاده از زور سرزمینی را متصرف و به اشغال درآورند و هر سرزمینی که بدین روش تصرف می شود باید بازگردانده شود،

همچنین هیچ اقدام تجاوزگرانه نباید علیه هیچ کشوری صورت پذیرد، تمامیت ارضی و حاکمیت کلیه کشورها باید مورد احترام واقع شده و هیچ دولتی نباید تلاش کند در امور داخلی سایر کشورها دخالت کند، و نیز کلیه اختلافات و یا ادعاهایی که ممکن است میان دولت ها وجود داشته باشد می باید به روش های صلح جویانه حل و فصل شود، برای اینکه روابط صلح جویانه میان دولت های عضو مستولی شود؛

با یادآوری قطعنامه های ۴۷۹ (۱۹۸۰) مورخ ۲۸ سپتامبر، ۵۱۴ (۱۹۸۲) مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲ و ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ درباره موضوع تحت عنوان "وضعیت میان ایران و عراق" که شورای امنیت به اتفاق آرا تصویب کرد؛

همچنین با یادآوری بیانیه های رئیس شورای امنیت مورخ ۵ نوامبر ۱۹۸۰ (S/ ۱۴۲۴۴) و ۱۵ جولای ۱۹۸۲ (S/ ۱۵۲۹۶)؛

با ملاحظه گزارش دبیر کل مورخ ۱۷ اکتبر ۱۹۸۲ (S/ ۱۵۴۴۹)؛

با خاطر نشان ساختن قطعنامه های شورای امنیت که قبلا خواستار آتش بس فوری و پایان بخشیدن به کلیه عملیات های نظامی شده است؛

با یادآوری طولانی شدن مناقشه که نقض الزامات دولت های عضو تحت منشور می باشد:

۱- مناقشه میان ایران و عراق و طولانی شدن آن و تشدید اخیر که به خسارت سنگین جانی و مالی قابل ملاحظه ای از نظر سیاسی و اقتصادی منجر شده، صلح و امنیت بین المللی این منطقه استراتژیک را به مخاطره افکنده که مورد توجه می باشد.

۲- لزوم دست یابی به آتش بس فوری و عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی به عنوان گام نخست جهت حل و فصل مناقشه به روش های صلح جویانه بر اساس اصول عدالت و حقوق بین المللی مورد تأکید قرار می گیرد.

۳- از کلیه دولت ها درخواست می شود که از هر گونه اقدامی که می تواند در ادامه مناقشه دخیل باشد، اجتناب نموده و تسهیلات لازم را جهت اجرای قطعنامه فعلی فراهم سازند.

۴- از دبیر کل درخواست می گردد به تلاش های خود در مشورت با طرفین درگیر به منظور دست یابی به حل و فصل صلح جویانه ادامه دهد.

۵- همچنین از دبیر کل درخواست می شود دولت های عضو را از پیشرفت اجرای قطعنامه مذکور، مطلع سازد.

چهل و یکمین اجلاس فوق العاده - ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۵۸۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۴۷۱

- ۱ نوامبر ۱۹۸۲ (۱۰ آبان ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه جناب عالی را به گسترش اخیر مناقشه رو به رشد ایران و عراق جلب می‌نمایم.

در روز سه‌شنبه، ۲۶ اکتبر ۱۹۸۲ ساعت ۱۲:۴۵ بعد از ظهر، جنگنده‌های عراقی مناطق پر جمعیت و مسکونی جنوب شهر دزفول را به شدت بمباران کردند. این اقدام جنایت کارانه رژیم عراق به شهادت حداقل ۲۴ غیر نظامی و مجروح شدن ۱۰۷ نفر منجر شد.

جست و جو برای یافتن افراد در مخروبه‌های بیش از یکصد خانه که به طور کامل یا بخش‌هایی از آنها تخریب شده، هنوز ادامه دارد.

باید متذکر شوم که این اقدام جنایت کارانه در حالی است که عراق حتی قطعنامه تحمیلی اش به مجمع عمومی را که کمتر از یک هفته از تصویب آن می‌گذرد، نقض کرده است.

مردم ایران شاهد این اقدامات وحشیانه عراق می‌باشند که رهبری عراق علی‌رغم تعهدات خود جهت استقرار صلح مرتکب می‌شود. مردم ایران این قبیل وحشی‌گری عراق را "صلح عراقی" می‌خوانند. هدف از بمباران مناطق غیر نظامی ایران توسط عراق به نظر خیلی روشن است و آن ایجاد اطمینان است که مردم ایران از آنچه که عراق واقعا از صلح مد نظر دارد با عدم درک صحیح مواجه نشوند.

تنها یک هفته است که مجمع عمومی قطعنامه عراقی را تصویب کرد که به منظور بازگشت صلح میان ایران و عراق صورت گرفته است. اما اگر برخی از اعضای سازمان ملل نمی‌دانند صلح عراقی واقعا چه مفهومی دارد، مردم ایران مکررا در گذشته و اخیرا در روز سه‌شنبه آن را درک کرده‌اند.

علی‌رغم سیاست بازی‌های وسیع عراق در متقاعد ساختن افکار عمومی جهان که با به اصطلاح ماهیت صلح دوستی رهبرانش همراه است، مردم ایران اقدامات وحشیانه عراق را ملاحظه می‌کنند که تنها اسرائیل در لبنان مرتکب شده، به صورتی که به وضوح

عراق تلاش کرد مناقشه را که علیه ایران از سال ۱۹۸۰ آغاز کرده، تشدید کند. تنها شایسته است که توجه جامعه بین المللی را به این حقیقت جلب نمایم که مسئولیت کامل پیامدهای تلاش های عراق جهت تشدید جنگ و قتل عام غیر نظامیان بی گناه تنها متوجه این کشور خواهد بود. بسیار تأسف آور است که سازمان ملل یک بار دیگر با چشمان بسته در مورد اقدامات جنایت کارانه تجاوزات عراق، تصمیم گیری کرد. دولت جمهوری اسلامی ایران صمیمانه از هیئت حقیقت یاب سازمان ملل یا نماینده مستقل برجسته جهت بازدید از جبهه های جنگ جهت مشاهده صحنه های جنایات جنگی عراق دعوت به عمل می آورد.

سعید رجایی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۰۷۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۴۷۸

- ۴ نوامبر ۱۹۸۲ (۱۳ آبان ۱۳۶۱)

یادداشت مورخ ۳ نوامبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیر کل سازمان ملل احتراماً موضع وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران را درباره گسترش اخیر جنگ تجاوزگرانه که حکام عراق به مردم بی گناه ایران تحمیل کرده اند به پیوست ارسال می دارد.

سعید رجایی خراسانی - سفیر و نمایندگی دائمی

پیوست

بیانیه وزارت امور خارجه ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

امروز دوشنبه اول نوامبر ۱۹۸۲، نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران عملیات موفقیت آمیزی را علیه نیروهای اشغال گر عراق در داخل ایران با توجه به حق انکار ناپذیرش جهت دفاع از خود، انجام دادند. این عملیات صرفاً باز پس گیری سرزمین هایی که تحت اشغال غیر قانونی عراق از روزهای اولیه تجاوزات عراق قرار داشت، آغاز شد. بر اساس جدیدترین گزارش ها مناطق آزاد شده شامل پاسگاه های مرزی

ص: ۱۵۴

ایران به نام های بیات، نهر عنبر، چم سری و ربوت و همچنین حوزه نفتی بیات که قبل از اشغال عراق روزانه ۲۵ هزار بشکه نفت تولید می کرد، می شود. به علاوه چهار تپه استراتژیک در ارتفاعات حمیرین در منطقه مرزی با مشخصات شماره های ۲۹۰، ۲۹۲، ۲۹۸ و ۴۰۰ آزاد گردید. دشمن همچنین کنترل خود را در بزرگراه های عین خوش، موسیان و دهلران در نتیجه این عملیات از دست داد.

باید یادآور شوم که اوایل امسال، پس از تحمیل شکست های سنگین در نبرد با رزمندگان مسلمان، که به آزادی خرمشهر منجر شد، رژیم عراق اعلام کرد که به طور یک جانبه سربازانش از کلیه مرزهای شناخته شده بین المللی عقب نشینی کردند. صدام حسین قول داد که عقب نشینی نیروهای عراق تا آخر ژوئن ۱۹۸۲ کامل خواهد شد. در آن زمان ما به جامعه بین المللی اطلاع دادیم که این ادعای صلح جویانه فریبنده ی گروه حاکم عراق پوششی برای شکست ها و وادار شدن به عقب نشینی نیروهایش از اغلب سرزمین های اشغالی است. دولت جمهوری اسلامی ایران خاطرنشان ساخته که عقب نشینی ادعا شده تنها شامل مناطقی است که دشمن وادار به عقب نشینی شده و هنوز بسیاری از مناطق استراتژیکی متعلق به جمهوری اسلامی ایران را تحت اشغال دارد.

متأسفانه، جامعه بین المللی به طور کلی و شورای امنیت سازمان ملل به طور اخص از توجه به واقعیت های جبهه های جنگ خودداری کرده است. پاراگراف ۳ قطعنامه ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ به طور جالب توجهی وقتی تصویب شد که نیروهای ما سه تپه استراتژیک ایران را که به طور غیر قانونی از سوی عراق اشغال شده بود، آزاد ساختند و شورای امنیت از این حقیقت که یکی از طرفین قبلاً آمادگی اش را جهت همکاری در اجرای قطعنامه ۵۱۴ (۱۹۸۲) اعلام نموده استقبال کرد و از طرف دیگر نیز درخواست نمود که به همین صورت عمل نماید.

شورای امنیت مدعی شده است که طی دو سال تجاوز عراق علیه جمهوری اسلامی ایران تلاش داشته "بی طرف" باشد در حالی که قربانی و متجاوز را به همان صورتی که همسو با تبلیغات عراق بود با "پاسخ مثبت" شورا مواجه کرده است. اعلام شورای امنیت مبنی بر بی طرفی به تشویق رسمی و پشتیبانی از متجاوز منجر گردید که وادار شده بود از اغلب مناطق نبرد عقب نشینی کند و به طور هم زمان به جامعه بین المللی متوسل شد در حالی که اصول آن را به طور آشکار طی دو سال گذشته در موارد ذیل نقض کرده است: ملغی ساختن یک جانبه قرار دادها، نقض اصل *Pacta sunt servanda* توسل به استفاده از زور در حل و فصل منازعات بین المللی مغایر با مفاد ۳۳ و ۳۷

منشور سازمان ملل، نقض تمامیت ارضی و حاکمیت کشور مسلمان همسایه و غیر متعهد، نقض ماده ۲ منشور سازمان ملل و نیز اصول نهضت عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی، بمباران مناطق غیر نظامی از جمله بیمارستان ها، مدارس، منازل و اماکن مقدس که به طور کلی با اصول حقوق بین المللی و به ویژه کنوانسیون ژنو در مورد جنگ مغایر است، همچنین نقض بی شمار حقوق بین المللی و اخلاق مشترک انسانی که هر یک از آنها می تواند جهت محاکمه و تنبیه همه حکام بعثی به عنوان جنایتکاران جنگی کافی باشد.

انتظار می رود کلیه سازمان های بین المللی دارای صلاحیت، این جنایات آشکار علیه بشریت را که حکام بعثی علیه مردم بی گناه ایران مرتکب شده اند محکوم کنند. از شورای امنیت به صورت قابل توجه انتظار می رود در حالی که نیروهای مردمی ما پیروزمندانه جنایت کاران جنگی عراق را وادار کردند که از خاک جمهوری اسلامی خارج شوند، حداقل سکوت اختیار کند و در حالی که در همه موارد مذکور جنایت کاران عراق خون ریزی بسیاری را باعث شده اند، این سازمان از این مهم دوری جسته است. به هر حال، شورای امنیت با حمایت آشکارش که در قطعنامه های خود از حکام عراق اعلام داشته، اثبات کرده است که ملجأ و پناهگاهی برای این جنایت کاران جنگی محسوب می شود.

با این مصوبه جالب شورا! انتظار می رود که در آینده نزدیک نمایندگی عراق مجدداً تلاش کند که به شورا پناه آورد و احتمالاً از عدم توانایی شورا جهت توقف آزاد سازی سرزمین ما و مبارزه ما به منظور حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت خود علی رغم کلیه تلاش های دیپلماتیک بی وقفه عراق و متحدان امپریالیستی آن، شکایت کند.

یقیناً امیدواریم گسترش اخیر جنگ در جبهه ها که منجر به آزاد سازی بخش دیگری از کشورمان گردید و در عین حال عراق ادعا کرده است که از آن نقاط از مدت ها پیش عقب نشینی کرده است، کمک خواهد کرد کسانی که هنوز قدر به درک واقعیت های جنگ تجاوزگرانه تحمیلی عراق نیستند، درک کنند که آنها قربانی جنگ اطلاعاتی گسترده و دروغی که عراق ایجاد کرده و نیز اهداف امپریالیستی ایالات متحده و متحدانشان شده اند.

"(ای انسان) هرگز آنچه را علم و اطمینان نداری، پیروی مکن که چشم، و دل ها همه مسئولند."

قرآن - الاسراء - ۳۶

ص: ۱۵۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۴۷۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۵۹۶

- ۴ نوامبر ۱۹۸۲ (۱۳ آبان ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۱ نوامبر ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

پیرو نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۲ (S / ۱۵۴۷۱ - A / ۳۷ / ۵۸۴) احتراماً توجه جناب عالی را به گسترش اخیر تجاوزات عراق علیه جمهوری اسلامی ایران جلب می‌نمایم. در ۳۰ اکتبر ۱۹۸۲، توپخانه دوربرد عراق یک بار دیگر مناطق مسکونی آبادان را هدف قرار داد که باعث تخریب چند خانه و خسارت سنگین انسانی گردید. این بمباران وحشیانه نه تنها مغایر با اصول حقوق بین‌المللی بود، بلکه برای دومین بار طی سه روز، نقض پاراگراف ۱ قطعنامه ای را که خود عراق به مجمع عمومی در هفته گذشته تحمیل کرده بود، سبب گردید.

سعید رجایی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۵۳۹

- ۲۸ دسامبر ۱۹۸۲ (۷ دی ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۲۱ دسامبر ۱۹۸۲، نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به اطلاع جناب عالی می‌رساند که یک بار دیگر دولت عراق با موشک‌های دوربرد زمین به زمین مناطق مسکونی شهر دزفول در خوزستان را هدف حمله قرار داد و جنایت خطرناکی را علیه بشریت مرتکب شد. دو حمله جداگانه در بعد از ظهر یکشنبه ۱۹ دسامبر ۱۹۸۲ رخ داد که بر اثر آن ۶۲ غیر نظامی شهید و ۲۸۷ نفر مجروح شدند و ۱۲۰ خانه و ۳۸۰ مغازه تخریب شد و خسارت دید. تکرار این قبیل اقدامات وحشیانه عراق تنها نشان دهنده آن است که علی‌رغم کلیه ادعاهای عراق، حکام بغداد علاقه‌ای به صلح ندارند، بلکه تنها به دنبال فریب جامعه بین‌المللی هستند و آنها حتی حاضر نیستند قطعنامه ای را که به مجمع عمومی در مورد جنگ روبه‌رشد میان ایران و عراق تحمیل کردند، رعایت نمایند.

سعید رجایی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

جلد ۲

اشاره

ص: ۱

مجموعه ی « اسناد سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق » شامل اسنادی است که با عنوان سند مجمع عمومی یا سند شورای امنیت سازمان ملل متحد از تاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۸۰ (۹ اردیبهشت ۱۳۵۹) تا ۲۸ نوامبر ۱۹۸۰ (۷ آذر ۱۳۶۹) درباره ی جنگ ایران و عراق، زمینه سازی آن و وقایعی که پس از آتش بس رخ داده، منتشر شده است.

مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ که بعد از توقف جنگ تلاش برای جمع آوری اسناد نظامی، سیاسی و... جنگ را افزایش داده بود تا به تکمیل اسناد گردآوری شده در دوران دفاع مقدس پردازد، از اواسط دهه ۱۳۷۰ درصد جمع آوری اسناد سازمان ملل درباره این واقعه ی بزرگ برآمد. بخشی از این اسناد با همکاری اداره سازمان های بین المللی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، با جست و جو در آرشیو اسناد این اداره تهیه شد. بخش دیگری نیز با مراجعه به دفتر سازمان ملل در تهران تهیه گردید.

پس از گردآوری این مجموعه، ترجمه آن شروع شد. در جریان مطالعه، ترجمه و ویرایش اسناد ترجمه شده، نواقص دیگری در این اسناد مشاهده گردید که با توجه اینکه در سال های اخیر دسترسی به اسناد سازمان ملل با مراجعه به سایت اینترنتی این سازمان میسر شده است، نواقص رفع گردید. در نهایت بیش از ۱۳۰۰ سند سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق جمع آوری شد که تلاش اصلی این کار و همچنین ترجمه ی آن با همت آقای محمد علی خرمی انجام گرفت.

این مجموعه اسناد برای انتشار در چند کتاب سازمان دهی شده که به تدریج منتشر خواهد شد. هر کتاب شامل تصویر اسناد به زبان انگلیسی و ترجمه و چکیده اسناد

به زبان فارسی است. به رسم امانت، اسناد به طور کامل ترجمه شده و بدون دخل و تصرف در کتاب درج شده است، فقط از چاپ بعضی کلمات یا عبارات بی ادبانه و توهین آمیز نسبت به مقامات جمهوری اسلامی، در برخی نامه های دولت عراق، خودداری شده و به جای آن سه نقطه (...) آمده است. همچنین گاهی کلماتی برای توضیح یا تکمیل اضافه شده که در علامت [] درج گردیده است.

از همه ی کسانی که در مراحل مختلف گردآوری، ترجمه و آماده سازی کتاب با این مرکز همکاری کرده اند، به ویژه گردآورنده و مترجم اسناد، و همچنین آقای احمد نصرتی که در رفع نواقص، تنظیم و آماده سازی آن بسیار کوشید و نیز آقای سید سعادت حسینی که تعدادی از اسناد و مقدمه کتاب را ترجمه کرد و همچنین آقایان حسین رحمتی، حسین مجیدی سجاد نخعی، هادی خاوشی، حمید رضا رئوفی و حمیدرضا شهبازی که در آماده سازی کتاب با مدیریت بهره دهی همکاری کردند، سپاس گزاری می شود.

مرکز اسناد دفاع مقدس

(مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ)

۱۳۸۷

ص: ۱۱

تاریخ و اسناد دو موضوع همزاد و همنشین به شمار می روند. رویدادها، اعمال قدرت، تحولات سیاسی، انقلاب ها، جنگ ها و جابه جایی در قدرت سیاسی همراه با ساختارها، سازمان ها، اراده های معطوف به حفظ قدرت و تحول آن، سبب تصمیم گیری ها و رفتارهای آشکار و پنهان می شوند. اسناد زاینده راهبردها، برنامه ها، تصمیم ها و رفتارها هستند و یکی از اجزاء مهم و تعیین کننده در آگاهی بخشی درباره ی چرایی، چیستی و چگونگی تصمیم ها و رفتارها و بالطبع تحولات و رویدادها می باشند. اهمیت اسناد و پی بردن از این طریق به حقایق امور تا آنجا است که رویکرد سند سازی و تحریف واقعیت ها، به عنوان یک نگرانی جدی، بر مطالعات تاریخی تأثیر گذار بوده است.

اسناد در سطوح مختلف پایه ای قوی برای مطالعات تاریخی بوده است: سطوح فروملی، ملی و بین المللی. در هر سه سطح مورد اشاره یعنی گروه های سیاسی و غیر رسمی، دولت ها و سازمان های بین المللی و شرکت های چند ملیتی، در رفتار سیاسی، اقتصادی و امنیتی و نظامی خود اسنادی را به جای می گذارند که برای فهم دقیق رویدادها و تحولات، مطالعه آنها ضروری است.

سازمان های بین المللی، به خصوص سازمان ملل و نهاد اصلی آن شورای امنیت در جریان رویدادهای سیاسی، همواره مرجعی مهم برای رسیدگی به بحران ها، جنگ ها، استقلال دولت ها، و تحولات بین المللی هستند و به تبع آن اسناد این سازمان ها منابعی اساسی برای مطالعات سیاسی است.

« سازمان ملل متحد » از سال ۱۹۴۵ جایگزین « جامعه ملل » گردید و با سازمان ها و بخش های مختلف، در ابعاد گوناگون به عنوان ناظر، هادی و داور بین المللی به ایفای نقش پرداخت. در میان اجزاء و ارکان سازمان ملل، سه رکن این سازمان شامل مجمع عمومی، دبیرکل و شورای امنیت، دامنه شمول و قدرت و نفوذ آن را تعیین می کنند. در مجمع عمومی دولت ها صرف نظر از بزرگ و کوچک بودن، قدرت کم یا زیاد و نیز میزان توانایی

مالی و اقتصادی، به بیان مسائل مورد علاقه خود می پردازند. دبیرکل نیز به رغم تأثیر پذیری ساختاری از شورای امنیت، بیشتر در چارچوب مجمع قابل تعریف است. اما شورای امنیت، مجمعی در درون سازمان ملل است که تصمیم ها و رفتارهای آن، معطوف به منافع و اراده قدرت های بزرگ است. این نقش آن قدر تعیین کننده است که پنج عضو دائمی شورا شامل امریکا، انگلستان، فرانسه، چین و شوروی سابق (اکنون روسیه) تصمیم های اساسی و سمت گیری های رفتاری سازمان ملل را مشخص می سازند. در میان این پنج عضو نیز دولتی که دارای قدرت نظامی و تکنولوژی، توانایی مالی و اقتصادی، سرزمین و جمعیت، و نفوذ بین المللی بیشتری باشد، تأثیر گذاری بیشتری دارد.

« منشور ملل متحد » مبنای تصمیم ها و رفتارهای سازمان ملل و شورای امنیت تعیین شده است. در میان فصول منشور، که بن مایه نقش شورا را رقم زده است، نظم بین المللی و حفظ صلح و امنیت درج شده است. وظیفه ذاتی شورا به عنوان داور بین المللی آن است که مانع از بی نظمی و تعرض واحدهای سیاسی به یکدیگر شود؛ و در صورت وقوع جنگ، مطابق فصول ۶ و ۷ منشور باید به اعاده نظم و تنبیه متجاوز اقدام نماید. علاوه بر این، شورا کانون ارجاع شکایت ها و درخواست ها برای حفظ نظم و مقابله با بی نظمی است. واحدهای سیاسی هنگام تهدید، بحران، یا تعرض سایر واحدهای همسایه یا دولت های منطقه یی و یا فرامنطقه یی به آنها، به مکاتبات حقوقی و سیاسی و نیز ارسال گزارش از وضعیت موجود به شورا، مبادرت می ورزند و از این طریق خواهان رسیدگی شورا به خواسته های خود و حل و فصل مسائل می شوند.

جنگ ایران و عراق به عنوان منازعه یی محدود اما طولانی، پس از جنگ جهانی دوم مورد منحصر به فرد است که به مدت ۸ سال، منطقه خلیج فارس و خاورمیانه را تحت تأثیر قرار داد. دو کشور درگیر، در طول دوران نزاع به مکاتبه با دبیرکل و گاهی نیز با رئیس شورای امنیت روی آوردند. نامه های دولت عراق و ایران در سطوح رئیس جمهور، وزیر امور خارجه و نیز هیئت نمایندگی، به شورا و دبیرکل ارسال می شد و به عنوان اسناد سازمان ملل به ثبت می رسید. این صدها نامه و گزارش علاوه بر ثبت آنها به عنوان سند، مواضع دو کشور را در طول جنگ نشان می دهد و نیز حکایت گر روند جنگ می باشد. در این مکاتبات طرفین سعی کرده اند شورا را متوجه اقدامات خلاف قانون و ناقص منشور از جانب طرف مقابل کرده و شورا را وادار به اقدام نمایند. در این میان، دولت عراق مکاتبات بیشتری داشته و حتی در بدیهی ترین امور، از جمله تجاوز به جمهوری اسلامی ایران، کوشیده است که طرف مقابل را مقصر و خود را مبرا نشان دهد.

علاوه بر مکاتبات دو طرف، نامه های دبیرکل به سران یا وزیران خارجه دو کشور و همچنین مواضع و تصمیم های مجمع عمومی و شورای امنیت که در قالب بیانیه یا قطعنامه صادر می شد، بخش مهم دیگری از مجموعه ی اسناد به ثبت رسیده ی سازمان ملل درباره این رخداد بزرگ است.

مکتوبات ارسالی عراق به سازمان ملل درباره شروع جنگ جالب توجه است. در سند شماره ۱۰ مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۷۵ / ۷ / ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) از طرف نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل، دلایلی واهی زیر پا گذاشتن قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر و شروع جنگ بیان شده است. در سند شماره ۱۱ نیز سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق طی نامه به رئیس شورای امنیت صریحا اعلام کرده است که عراق توافق نامه ۶ مارس ۱۹۷۵ (اسفند ۱۳۵۳) الجزایر را فسخ کرده است و از طریق حمله نظامی در پی دست یابی به حقوق خود برآمده است. این اقدام، یعنی تجاوز فراگیر به ایران، دفاع از خود نامیده شده است. در حالی که در مورخ ۱۱ فوریه ۱۹۷۹ (بهمن ۱۳۵۷) عراق با اعزام عناصر و واحدهای نظامی به مرزهای جنوب و جنوب غربی استان خوزستان و نیز کردستان با هدف اجرای عملیات خرابکارانه و کمک به گروه های ضد انقلاب، عملا قرارداد ۱۹۷۵ را فسخ کرده بود. صدام حسین رئیس جمهور عراق نیز در (سند شماره ۱۵) نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ (۴ مهر ۱۳۵۹)، یعنی روز پنجم حمله نظامی به ایران و در حالی که ارتش او در پنج استان ایران تا عمق و پهنة زیاد پیشروی کرده بود، خطاب به دبیرکل نوشت:

« ... عراق شدیداً به دنبال صلح و امنیت بین المللی است که نایستی مورد تهدید واقع شود... آنچه تا کنون انجام داده ایم متأثر از حقوق قانونی خود و اعاده آن می باشد، و علی رغم اینکه به طور منطقی جهت دست یابی به حقوق خود عمل کرده ایم. دولت ایران با حملات ناجوانمردانه علیه منافع حیاتی ما و منطقه و نیز کل جهان، در جهت تشدید وضعیت اقدام کرده است، به طوری که راهی برای ما باقی نگذاشته و مجبوریم برای حفظ منافع خویش از خود دفاع نماییم! »

جالب تر از نامه صدام حسین، نامه وزیر امور خارجه عراق به دبیرکل سازمان ملل در ۱۵ آگوست ۱۹۸۱ (۲۴ مرداد ۱۳۶۰) است که در مورخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۱ (۱۳ شهریور ۱۳۶۰) به عنوان سند شورای امنیت منتشر شد (سند شماره ۴۰). (۱) در این نامه قوی ترین دلیل برای متجاوز بودن ایران اظهارات مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اعلام شده است. این اظهارات که در روزنامه لوماتن فرانسه در مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۱ / ۵ / ۲ / ۱۳۶۰ (۱۹۸۱) چاپ شده، چنین است: « به عنوان یک گروه اعلام می داریم که رهبران مذهبی مسئول جنگ علیه

ص: ۱۴

عراق می باشند. ما نوارهای کاست مستندی را از اقدامات تحریک آمیزی که آنها علیه عراقی ها دستور داده اند در اختیار داریم. « استناد وزیر خارجه عراق به اظهارات رهبر سازمانی است که فراگیرترین اقدامات تروریستی را علیه مردم کوچه و بازار، نخبگان، امامان جمعه و جماعت و مقامات سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی در نیمه اول سال ۱۳۶۰ انجام داده و عده بسیاری را به شهادت رسانده است. رئیس جمهور، نخست وزیر، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان، نمایندگان مجلس و... از آن جمله بوده اند. سازمان مجاهدین خلق علاوه بر همکاری اطلاعاتی و جاسوسی با دولت و ارتش عراق، از سال ۱۹۸۶ (۱۳۶۵) عملاً در کنار ارتش عراق به عملیات نظامی علیه رزمندگان ایران مبادرت ورزید و خسارات زیادی به ملت ایران وارد ساخت.

در زمینه بهانه جویی برای تجاوز به ایران، مقامات عراق در نامه خود به سازمان ملل حمله ایران به مناطق مسکونی عراق را دلیل باطل اعلام کردن قرارداد ۱۹۷۵ عنوان کرده اند. در حالی که نه قبل از جنگ و نه پس از جنگ شروع جنگ، به رغم حملات وسیع موشکی و هوایی عراق به شهرهای اهواز، دزفول، اندیمشک، خارک و... که برخی در عمق ۲۰۰ کیلومتری مرز مشترک دو کشور قرار داشتند، ایران کوچک ترین اقدامی در مقابله به مثل برای حمله به مناطق مسکونی عراق ننمود؛ فقط از اسفند ۱۳۶۳ و پس از آن که رهبران عراق حمله به شهرها را تا تهران و سایر شهرهای کشور گسترش دادند و کوشیدند و از آن به عنوان ابزاری مؤثر در تسلیم کردن اراده ملت و دولت ایران بهره گیرند، به مقابله به مثل در سطح محدود روی آورد. بنابراین، رفتار و مواضع رهبران عراق - که بر پایه دروغ و فریب و ادعا استوار بود - بدیهی ترین موضوعات جنگ همچون تجاوز به ایران را شامل می شد. آنها ایران را شروع کننده جنگ اعلام می کردند و در نامه های خود به آرمان سازمان ملل، می کوشیدند این دروغ را واقعیت جلوه دهند. اما سرانجام و البته بسیار دیر، خاویر پرز دکوئیار دبیر کل وقت سازمان ملل، در پی مأموریتی که شورای امنیت درباره تعیین متجاوز به وی محول کرده بود، در ۹ دسامبر ۱۹۹۱ (۱۸ آذر ۱۳۷۰) گزارشی درباره ی اجرای قطعنامه ی ۵۹۸ تسلیم شورای امنیت کرد. در بند ۶ این گزارش آمده است: « رویداد برجسته ای که تحت عنوان موارد نقض حقوق و مقررات بین الملل بدان اشاره کردم، همانا حمله ی ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) علیه ایران است که بر اساس سازمان ملل متحد، اصول و قوانین شناخته شده ی بین المللی یا اصول اخلاقی بین المللی قابل توجیه نیست و موجب مسئولیت مخاصمه است. »

رویکرد دروغ و فریب، جنبه های دیگری از نامه نگاری های مقامات عراقی با سازمان ملل

را شامل می شود. به عنوان مثال، برخی اسناد عراق به جزایر سه گانه تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی پرداخته و به عنوان جزایر عربی، خواستار عقب نشینی ایران از آنها شده است. این جزایر هنگام تجاوز هم به عنوان اهداف عراق عنوان شد؛ و به ریشه های تاریخی مالکیت ایران به جزایر کم ترین توجهی نشد. اما از سوی دیگر، عراق کویت را استان نوزدهم خود می دانست و حتی بر اساس این ادعا پس از پایان جنگ با ایران، به کویت تجاوز کرد و تمام ملت ها و دولت های منطقه را بهت زده کرد. زیرا کویت از لحاظ مالی، پشتیبانی و جغرافیایی، عراق را در جنگ علیه ایران به طور گسترده یاری داده بود.

دروغ دیگر عراقی ها در اسناد سازمان ملل، که رسانه های غربی و به خصوص رسانه های صهیونیستی به آن دامن می زدند، موضوع خرید سلاح های اسرائیلی توسط ایران است. مقامات عراقی با این ادعای کذب درصدد مشروعیت بخشیدن به تجاوز خود و دادن شمول به اهداف خود مبنی بر حمایت از فلسطین و مقابله با اسرائیل بودند. اما همگان در عالم، و به خصوص دول عربی منطقه می دانستند که سخت ترین و صادق ترین دشمن اسرائیل جمهوری اسلامی و رهبری آن بوده است. استنادات عراق در ادعاهایش درباره خرید سلاح های اسرائیلی، رسانه های امریکایی، اروپایی و اسرائیلی بودند. عراق در حالی چنین ادعایی می کرد که تجاوز عراق به ایران، مرگ ده ها هزار نفر و بی خانه مان شدن بیش از دو میلیون نفر و میلیاردها دلار خسارت به ایران انقلابی را سبب شده بود که همین افزایش امنیت اسرائیل و کاهش فشار احتمالی بر این رژیم را در پی داشت. نکته مهم آن که، تعداد ایرانیان مسلمان بی گناه که با بی رحمی های عراق در سال اول تجاوز ارتش عراق (شهریور ۱۳۵۹ تا شهریور ۱۳۶۰ - سپتامبر ۱۹۸۰ تا سپتامبر ۱۹۸۱) کشته شدند، از کل کشته شدگان فلسطینی در تجاوز صهیونیست ها از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۸۰ (۱۳۲۷ تا ۱۳۵۹ شمسی)، بیش تر بود.

سندسازی های دروغین رژیم عراق جنبه های دیگری نیز داشت و مقامات عراقی درصدد بودند تا در مهم ترین نهاد حقوق بین المللی، و نیز در سطح رسانه ها، نخبگان، دولت مردان و افکار عمومی کشورهای منطقه، حقایق جنگ و رویدادهای آن را به نفع خود و به ضرر ایران رقم بزنند. این جنبه ها عبارت بودند از:

- شکنجه و اعدام اسیران جنگی

- حملات تروریستی ایران به سفارت خانه های عراق

- عقب نشینی اختیاری از مناطق اشغالی ایران

- بهانه قرار دادن حمله اسرائیل به جنوب لبنان و اشغال آن در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱ شمسی) باری عقب نشینی از خاک ایران، با ادعای هدف کمک به فلسطینیان در مقابل اسرائیل.

و بالاخره اسناد عراقی سازمان ملل، اطلاعاتی های ارتش عراق و اظهارات و مکتوبات مقامات عراقی، توأم با فحاشی اهانت و ناسزا به مقامات و مسئولان و نهادهای ایرانی بوده است. این بخش از اسناد، سطح سندهای سازمان ملل را از سطح ملی به یک منشأ فروملی و گروه یاغی تقلیل داده است.

بخش دیگر اسناد، بیانیه ها و قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل است که در روند جنگ و مقاطع تعیین کننده درگیری صادر شده و بر ماهیت، گسترش، سمت و سو و طولانی شدن آن اثر گذاشته است. اعضای دائم شورای امنیت علاوه بر رفتار در کسوت حقوقی شورای امنیت، در جایگاه ابرقدرتی نیز با تحریم ها، انسداد مجاری تهیه سلاح و حتی کالاهای اساسی، تأثیر گذاری بر بازار، قیمت و تولید و صدور نفت ایران، و نیز تجمیع متحدین خود در چگونگی رفتار با ایران و تسهیل در روابط با عراق، صدام حسین را در طول دوران جنگ یاری دادند.

رویکرد جانبدارانه شورای امنیت سبب شد که کلیه قطعنامه های صادره در طول جنگ، با هدف فشار بر ایران و حمایت از عراق انجام شود؛ و عدم پذیرش این قطعنامه ها توسط ایران، با فشار بیش تر بر جمهوری اسلامی، و افزایش همگرایی عراق با شورای امنیت را در پی داشته باشد. از این رو در اسناد، انزوا و محکومیت ایران و بر عکس، مقبولیت عراق بیشتر نمایان است. چرا که ۸ سال شورا در مقابل ایران و بی توجه به منشور، به صدور قطعنامه مبادرت ورزید. به عنوان مثال، در حالی که سازمان ملل پس از آتش بس، در سال ۱۹۹۱ (۱۳۷۰) عراق را متجاوز اعلام کرد، در مهرماه ۱۳۵۹، پس از تجاوز عراق، شورای امنیت در قطعنامه ۴۷۹ (۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ - ۶ مهر ۱۳۵۹) خود حتی حاضر نشد از عراق بخواهد که به مرزها برگردد. اعلام متجاوز بودن رژیم صدام حسین که هیچ! شورا فقط از طرفین خواست که از به کار بردن بیش تر زور خودداری ورزند. این موضع شورای امنیت به مدت ۲۱ ماه ادامه داشت و شورا در این مدت هیچ تغییر موضعی نداد و هیچ قطعنامه ای صادر نکرد؛ اما آن گاه که ایران توانست طی ۹ ماه با اجرای چهار عملیات ثامن الائمه در (۵ / ۷ / ۱۳۶۰) (۲۷ سپتامبر ۱۹۸۱) طریق القدس در ۲۳ / ۹ / ۱۳۶۰ (۱۴ دسامبر ۱۹۸۱) فتح المبین در ۲ / ۱ / ۱۳۶۱ (۲۲ مارس ۱۹۸۲) و بیت المقدس در ۱۰ / ۲ / ۱۳۶۱ (۳۰ آوریل ۱۹۸۲) بخش اعظم مناطق اشغالی را آزاد کند، شورا به مشاهده در خطر قرار گرفتن موقعیت نظامی و سیاسی عراق، قطعنامه ۵۱۴ را در ۱۲ جولای ۱۹۸۲ (۲۱ تیر ۱۳۶۱) صادر کرد و همچون قطعنامه ۴۷۹ بار دیگر از طرفین خواست که از به کار بردن زور

خودداری کنند. مزید بر این، از طرفین خواست که در مرزهای بین المللی متوقف شوند؛ امری که باید در قطعنامه ۴۷۹ مورد توجه قرار می گرفت. شورا در هدف گذاری هر دو قطعنامه منافع و مصالح عراق را مرجح دانست و به رغم اینکه طبق مفاد منشور و وظایف شورا در حفظ نظم و امنیت و برقراری صلح جهانی و منطقه ای موظف به تأمین حقوق ایران و تنبیه متجاوز بود، به آن اهتمام نورزید. جهت گیری شورا در این دو قطعنامه اصلی ترین عوامل طولانی شدن جنگ به شمار می رود. شورا با و بی توجهی به تجاوز عراق در صدور قطعنامه ۴۷۹، سبب طولانی شدن جنگ تا تیرماه ۱۳۶۱ گردید و در این زمان نیز با صدور قطعنامه ۵۱۴ و بی توجهی به حقوق ایران و عدم تضمین صلح و امنیت در مرزهای ایران و عراق، موجبات ادامه جنگ را به مدت ۶ سال دیگر فراهم آورد.

شورای امنیت حتی در صدور قطعنامه ۵۹۸ (۱۹۸۷)، که به دلیل فشار نظامی ایران و احتمال سقوط آخرین خطوط دفاعی عراق صورت گرفت، حاضر نشد به وظیفه خود عمل نموده و با لحاظ کردن حقوق مادی و معنوی ایران به عنوان متغیر اصلی و مؤثر بر اختتام نزاع، به غائله خاتمه دهد. رویکرد شورا در قطعنامه ۵۹۸ بیشتر سیاسی بود تا حقوقی، و نیز بستر سازی برای مداخله مستقیم امریکا در جنگ. اتفاقاً پس از تصویب قطعنامه ۵۹۸، ارتش امریکا وارد خلیج فارس شد و به درگیری نظامی مستقیم با رزمندگان ایران پرداخت. ورود امریکا به صحنه درگیری به نفع عراق، مغایر با مفاد و روح قطعنامه ۵۹۸ بود.

بنابراین، اسناد سازمان ملل بعضاً جنگ طلبی ایران و صلح طلبی عراق را به نمایش می گذارد، در حالی که ایران به دلیل بی توجهی شورای امنیت و ناتوانی در دسترسی به حقوق مادی و معنوی خود، حاضر نبود اراده ظالمانه شورا را بپذیرد و متقابلاً عراق به دلیل ناتوانی در مقابل ایران و عدم دست یابی به اهداف تجاوز، همواره قطعنامه های شورا را می پذیرفت. از این رو در مدت ۸ سال، بیانیه ها، قطعنامه ها و مواضع اعضاء شورا، در جهت فشار بیش تر روی ایران و جانبداری از عراق، استمرار داشت. و نتیجه ی این رویه شورا، صحنه گذاشتن روی مواضع و رفتار عراق بود. این نکته، از کلیه اسناد قابل درک است.

سازمان کنفرانس اسلامی نیز از مشی شورای امنیت و جانبداری از عراق تبعیت می کرد و حاضر نبود به موضوع تجاوز، غرامت، و تنبیه متجاوز ورود کند. از این رو استناد مکاتبات عراق به مصوبات سران این سازمان و نیز نشست وزیران خارجه آن، بر وزن دیپلماسی صلح طلبی عراق و استتکاف ایران از آن افزوده است.

علاوه بر این، شورا در قطعنامه های خود هیچ گاه حاضر نشد عراق را به دلیل گسترش جنگ به مناطق مسکونی، عرصه های اقتصادی و تجاری و همچنین راه اندازی و تشدید جنگ

نفتکش ها و کاربرد سلاح های شیمیایی تقبیح نماید و در قطعنامه های مرتبط با چنین اقداماتی با کلی گویی و رویکرد اخلاقی، به توصیه و درخواست روی آورد و از برخورد آمرانه - که کار ویژه اصلی و وظیفه ذاتی آن است - خودداری ورزید. این مواضع و رویکرد، به منزله نادیده گرفتن ورود عراق به حوزه های ممنوعه در هنگام جنگ ها و باز گذاشتن دست او برای مقابله با ایران به نحوه دلخواه بود. نکته حائز اهمیت آن است که عراق پس از استفاده گسترده از سلاح شیمیایی در جنگ با نامه نگاری درباره اسیران عراقی و سایر موضوعات، در صدد فرافکنی مسئله و انحراف از آن برمی آمد و رفتار شورا نیز این حربه را با تأثیر همراه می ساخت.

موضوع دیگری که از مطالعه اسناد مستفاد می شود، کم تحرکی دیپلماسی جمهوری اسلامی و پر کنش بودن دیپلماسی عراق است. به این عدم توازن، پوشش رسانه ای جهانی و نیز حمایت سیاسی و دیپلماسی ابرقدرت ها، قدرت های بزرگ و سازمان های بین المللی از عراق را نیز باید افزود. انبوه خبرها درباره مواضع عراق و پوشش و تکرار آن توسط رسانه ها و اظهارات مقامات سیاسی امریکایی، اروپایی، اعراب و...، در مقابل رویکرد اختصاری ایران در اعلام مواضع و تکرار آن و نیز کم اعتنائی رسانه های بین المللی در انتشار مواضع ایران به این عدم توازن عمق و گسترده بیشتری می داد.

کتاب حاضر، دومین جلد از مجموعه « جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل » است که دوره یک ساله بهمن ۱۳۶۱ تا دی ۱۳۶۲ (۱۹۸۳ میلادی) را شامل می شود. جلد های بعدی این مجموعه به تدریج آماده و منتشر می شود در اختیار محققان، پژوهشگران و علاقه مندان به مباحث دفاع مقدس قرار خواهد گرفت. با آن که کار جمع آوری، ترجمه، رفع نواقص، آماده سازی و سایر امور مربوط به انتشار این مجموعه پس از پایان جنگ آغاز شد، اما بنا به عللی از تسریع در چاپ آن اجتناب گردید. از جمله علل مهم این مسئله، اکران از انتشار اسناد عراق (با توجه توصیفی که از این اسناد در همین مقدمه شد)، در درون جامعه ایران و نیز تعداد کمتر مکاتبات ایران با سازمان ملل و شورای امنیت نسبت به عراق بود. اما گذر زمان و اعلام حقانیت جمهوری اسلامی ایران در گزارش دبیرکل سازمان ملل و نیز سقوط دولت عراق و پذیرش متجاوز بودن حکومت صدام حسین در سطح جهان و نیز اهمیت مکاتبات ایران و عراق در پژوهش های سیاسی و نظامی جنگ، مرکز را بر آن داشت که به چاپ این مجموعه در سطح محدود و بیشتر با هدف پاسخ گویی به نخبگان و محققان اقدام نماید. ان شاء الله با انتشار این مجموعه مرکز اسناد دفاع مقدس، منبع مهم دیگری را به تاریخ و ادبیات دفاع مقدس خواهد افزود.

حسین اردستانی

۱۳۸۷

ص: ۱۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۵۹۶

- ۸ فوریه ۱۹۸۳ (۱۹ بهمن ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۷ فوریه ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق درباره شرارت های اخیر رژیم متجاوز ایران علیه عراق، ارسال می گردد.

ریاض س. القیسی - نمایندگی دائمی

پیوست

تلگرام مورخ ۷ فوریه ۱۹۸۳ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیرکل

مایلم توجه جناب عالی را به این حقیقت جلب نمایم همان طور که منابع رسمی عراق در عالی ترین سطح مکررا هشدار داده اند، رژیم ایران به دنبال حملات جدید در مقیاس وسیع بود که با عبور از مرزهای عراق، حاکمیت و امنیت ما را تهدید نماید و آنچه در شب ۶ و ۷ فوریه ۱۹۸۳ (۱۷ و ۱۸ / ۱۱ / ۱۳۶۱) رخ داد مبین این هشدار است و نیروهای این رژیم حمله جداگانه ای را به ناحیه الشیب (Al-Shib) در استان میسان آغاز کردند و در صبح ۷ فوریه ۱۹۸۳ رژیم ایران با صدور اعلامیه ای اعلام کرد که نیروهایش مرحله نخست عملیات را در شب قبل آغاز نموده و از مرزهای عراق عبور کرده اند و طبق اهداف از پیش تعیین شده خود به پیش می روند.

ص: ۲۰

ضمن توجه جناب عالی به این حوادث، یکبار دیگر بر اهمیت این مسئله و پیامدهای فاجعه آمیز آن بر امنیت و ثبات منطقه تأکید و اعلام می نمایم که اگر به ایران اجازه داده شود، بر این گونه طرح های خود علیه عراق و عملی ساختن آنها اصرار می ورزد.

اطمینان کامل داریم که جامعه بین المللی همان طور که اراده ی خود را از طریق قطعنامه های ۵۱۴ (۱۹۸۲) و ۵۲۲ (۱۹۸۲) شورای امنیت ابراز نموده و به اتفاق آرا آن قطعنامه ها را تصویب نموده است و همچنین در قطعنامه ۳ / ۳۷ مجمع عمومی مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲، آتش بس فوری، عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی و حل و فصل مناقشات به روش صلح آمیز بر اساس اصول عادلانه و حقوق بین المللی را خواستار بوده، از ابعاد فاجعه آمیز ادامه تجاوزات ایران آگاهی دارد. بنابراین، جامعه بین المللی در حد امکان با ابزارهای مختلف کوشیده است این تجاوزات را محکوم نموده و از ادامه آن - طبق قطعنامه های مجمع عمومی و شورای امنیت - به خاطر حفظ صلح و امنیت بین المللی جلوگیری نماید. همچنین خواستار روابط دوستانه و تحکیم اصل حسن همجواری میان دولت ها با توجه به مقاصد و اصول سازمان ملل گردیده است.

در ضمن به اطلاع شما می رسانم که نیروهای مسلح عراق توانستند نخستین حمله ایران را دفع نموده و آن را متلاشی سازند. ما یلم همچنین اعلام نمایم که دولت عراق از هر اقدام مثبتی که از طرف سازمان ملل صورت پذیرد استقبال نموده و مشارکت بیشتر خود را جهت یافتن حل و فصل صلح جویانه، عادلانه و شرافتمندانه در مناقشه ایران و عراق افزایش خواهد داد.

طارق عزیز - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه

سند شماره ۸۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۵۹۷

- ۸ فوریه ۱۹۸۳ (۱۹ بهمن ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۲ فوریه ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً عطف به نامه مورخ ۲۱ دسامبر ۱۹۸۲ نمایندگی

ص: ۲۱

دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (S / ۱۵۵۳۹) به اطلاع می‌رسانم که نامه مذکور کاملاً با روش‌های تبلیغاتی پوچ رژیم ایران بر پایه دورویی و تزویر هماهنگ می‌باشد.

به وضوح برای جامعه بین‌المللی آشکار است جنگ تجاوزگرانه‌ای که از سوی ایران به عراق در ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ تحمیل شد، با بمباران شهرها و روستاهای مرزی عراق با توپ‌های ۱۷۵ میلی‌متری توسط نیروهای نظامی ایران شروع گردید و شهرها و مناطق مسکونی از جمله بصره، خانقین، مندلی، زرباطیه و سایر نقاط هدف قرار گرفته و این حملات به شدت و بدون هیچ ملاحظه‌ای تقریباً از روزهای نخست جنگ به طور ناجوانمردانه و روزانه ادامه داشته است.

مسئله، نهایت دورویی را در این نامه - که عراق هیچ‌علاقه‌ای به صلح ندارد - می‌توان ملاحظه نمود. در حالی که پرواضح است عراق همواره از تمامی تلاش‌های صلح‌جویانه جهت خاتمه جنگ حمایت کرده و صادقانه با همه توان در داخل و خارج سازمان ملل جهت نیل به حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه جنگ تلاش کرده است و بر کسی پوشیده نیست که رژیم ایران در برابر عدم موفقیت این گونه تلاش‌ها مسئول بوده و به تنهایی در مقابل اراده جامعه بین‌المللی که از برقراری صلح حمایت می‌کند، ایستاده است.

عراق کاملاً آگاه است که جامعه بین‌المللی فریب دورویی رژیم ایران را که به صورت عادت درآمده است نمی‌خورد و به حقایق اشراف دارد. این رژیم در نامه مذکور از قطعنامه ۳ / ۳۷ مجمع عمومی مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ به عنوان قطعنامه تحمیلی از سوی عراق نام برده و در واقع حاکمیت ۱۱۹ کشور را که آزادانه به آن رأی مثبت داده و تنها یک رأی منفی را که همانا رأی رژیم ایران بود زیر سؤال برده است و این دلیل دیگری از عدم توجه رژیم ایران به اراده جامعه بین‌المللی می‌باشد که تبلور آن مجمع عمومی سازمان ملل است.

در اینجا فهرستی از تجاوزات نظامی رژیم ایران از تاریخ ۱ اکتبر الی ۱۵ نوامبر ۱۹۸۲ به پیوست ارسال می‌گردد که هدف آن اشغال عراق و تغییر رژیم در این کشور اعلام شده است.

دکتر ریاض م. س. القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۹۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۰۸

- ۱۵ فوریه ۱۹۸۳ (بهمن ۱۳۶۱)

یادداشت مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۳ هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

متن پیام رئیس جمهور صدام حسین در مورد اطلاعیه نهایی نمایندگان دولت های سوریه، لیبی و ایران در تاریخ ۲۳ ژانویه ۱۹۸۳ را به پیوست ارسال نمی نمایم.

ص: ۲۳

نامه مورخ ۲۵ ژانویه ۱۹۸۳ رئیس جمهوری عراق خطاب به دبیر کل

مایلم توجه شما را به اطلاعیه مشترک نمایندگان رسمی دولت های سوریه، لیبی و رژیم ایران که مطبوعات رسمی سوریه در تاریخ ۲۳ ژانویه ۱۹۸۳ در دمشق منتشر کردند، جلب نمایم.

این اطلاعیه که توجه شما را جلب خواهد کرد حاوی موضع رسمی اعلام شده جهت سرنگونی رژیم کشور ما است. این اقدام را تعدادی از اعضای سازمان ملل انجام دادند که در مغایرت آشکار با منشور سازمان ملل و نیز مهمترین اصول و مفاهیم روابط بین المللی است.

آنچه که این اقدام را کاملاً خطرناک ساخته این است که چند ماهی پس از صدور قطعنامه های ۵۱۴ مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲ و ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ و قطعنامه ۳۷/۳ مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ که مجمع عمومی در سی و هفتمین نشست خود تصویب کرده، صورت گرفته است. قطعنامه ها خواستار آتش بس فوری، عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی و حل و فصل مناقشه به روش های صلح جویانه مطابق با اصول عادلانه حقوق بین المللی می باشند.

این اطلاعیه کاملاً با مفاد قطعنامه ها که در آن از کشورها درخواست شده بود از بکارگیری اقدامات خصمانه در دامن زدن به درگیری پرهیز نمایند، مغایرت داشته که می تواند به ادامه درگیری کمک نموده و در اجرای قطعنامه های مصوبه شورای امنیت و مجمع عمومی خلل ایجاد نماید.

این اقدام دولت های مزبور عضو سازمان ملل، نقض آشکار مواد بند ۲۵ منشور سازمان ملل می باشد که در آن از کشورهای عضو خواسته است تصمیمات شورای امنیت را بپذیرند و به آن عمل نمایند.

این اقدام بدون شک، تنش در منطقه حساس ما را بسیار تشدید خواهد کرد و بر صلح و امنیت بین المللی تأثیر منفی خواهد گذاشت. همچنین توجه شما را به این مهم جلب نموده و امیدوارم که از موضع مسئولیت خود در روابط بین المللی استفاده نمایید به خاطر اینکه اصول روابط میان دولت ها خدشه دار نشود و شما موضع مناسبی را در راستای اهداف سازمان ملل و اصول منشور این سازمان اتخاذ نمایید.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۱۶

- ۲۱ فوریه ۱۹۸۳ (۲ اسفند ۱۳۶۱)

- بیانیه رئیس شورای امنیت

شورای امنیت در پی مشورت های غیر رسمی خود مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۳ تشدید اخیر درگیری میان ایران و عراق را مورد ملاحظه قرار داد.

اعضای شورا نگرانی عمیق خود را از وضعیت خطرناک میان ایران و عراق که شدیداً صلح و امنیت بین المللی را در موضع تهدید قرار داده و نیز درباره این حقیقت که قطعنامه های ۵۱۴ (۱۹۸۲)، ۴۷۹ (۱۹۸۰)، و ۵۲۲ (۱۹۸۲) هنوز اجرا نشده است ابراز نمودند.

اعضای شورای مصرات بر تعهدات کشورهای عضو تحت منشور تأکید ورزیده که مناقشات بین المللی خود را از طریق مسالمت آمیز حل و فصل نمایند و در چنین حالتی است که صلح و امنیت بین المللی و عدالت در معرض خطر قرار نخواهد گرفت و نیز در روابط بین المللی خود از تهدید و استفاده از زور علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی هر کشوری اجتناب نمایند.

اعضای شورا تأسف عمیق خود را از ادامه منازعه و تشدید آن و از خسارات جانی و مالی قابل ملاحظه ای که بر اثر این منازعات ایجاد شده، ابراز نمودند.

آنها بر لزوم اجرای قطعنامه های قبلی شورا درباره موضوعی که به اتفاق آرا تصویب کرده اند، تصریح نمودند. اعضای شورا یکبار دیگر مصرات خواستار آتش بس فوری و پایان دادن به کلیه عملیات های نظامی و نیز عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی به منظور یافتن راهی جهت حل و فصل صلح آمیز بر اساس اصول منشور، شده اند.

شورا این موضوع را تحت بررسی قرار داده و از کلیه کشورهای عضو مصرات درخواست می نماید که از کلیه تلاش ها جهت کمک به بازگرداندن صلح و امنیت به منطقه، بهره گیرند.

اعضای شورا از دبیرکل درخواست می نمایند به تلاش هایش با مشورت به طرف های منازعه به منظور دست یابی به حل و فصل مسالمت آمیز ادامه داده شود و شورا را از نتایج آن مطلع سازد.

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۹۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۲۷

- ۲۸ فوریه ۱۹۸۳ (۹ اسفند ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۲۴ فوریه ۱۹۸۲ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه شما را به گزارش هفته نامه لبنانی «الحوادث» که در جدیدترین شماره ی اخیر خود مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۳ تحت عنوان «الحوادث در جبهه عراق» منتشر شده، جلب می نمایم این هفته نامه به نقل از فرمانده سپاه چهارم ارتش عراق می نویسد:

« ما خطوط مرزی را مجدداً ترسیم خواهیم کرد و ارتفاعات و کوه ها را بازپس خواهیم داد. »

در این گزارش فرمانده سپاه چهارم عراق مواردی را به شرح ذیل خاطر نشان ساخته است:

« استعمارگران که خطوط مرزی را میان عراق و ایران ترسیم می کردند جانب ایران را گرفتند... به صورتی که کلیه ارتفاعات و کوه ها را در مرز ایران قرار دادند و دشت ها و زمین های کم ارتفاع را به عراقی ها واگذار کردند به خاطر اینکه از نظر استراتژیکی تحت لطف و مرحمت ایران باقی بماند. »

وی افزود: « همان طور می توانید ملاحظه کنید این کوهستان ها و نقاط مرتفع اکنون در دست ماست و همچنان در دست ما باقی خواهند ماند و پس نخواهیم داد... وقتی مرزهای جدید ترسیم خواهد شد که ما آن را ترسیم نماییم نه استعمارگران. به عبارت دیگر کوهستان ها در دست ما باقی خواهد ماند. » (ترجمه غیر رسمی از عربی)

دولت جمهوری اسلامی ایران لازم می داند توجه جامعه بین المللی را یکبار دیگر به حقایق ذیل جلب نماید:

۱- این نخستین بار نیست که مقامات عالی رتبه عراقی به جاه طلبی های ارضی خود اقرار می کنند. رژیم حاکم بر عراق نیز نسبت به ایران این ادعاها را دارد.

۲- بلندی های غرب جزء سرزمین های ایران می باشند که عراق الحاق آن به خود را در ذهن می پروراند.

۳- این اظهارات شکی در مورد اهداف واقعی جنگ تجاوزگرانه علیه ایران یعنی نابودی انقلاب اسلامی و الحاق سرزمین های ایران باقی نخواهد گذاشت.

۴- عراق مبارزه تبلیغاتی گسترده ای را طی سه سال گذشته به عمل آورده و استادانه جامعه بین المللی را علی رغم حقایقی که در جبهه های جنگ رخ داده، فریب داده است. دلیل واضح تر از پوچی سخنان صدام حسین این است که وی سال گذشته رسماً اعلام کرده بود که نیروهایش از مرزهای بین المللی جهت دستیابی به صلح کاملاً عقب نشینی کرده اند در حالی که فرمانده سپاه چهارم ارتش عراق در هفته گذشته این حقیقت را فاش ساخت که سرزمین هایی که عراق اشغال کرده، قصد دارد حفظ نماید. همچنین صدام حسین اعلام کرده بود که به مفاد قرارداد ۱۹۷۵ در مورد خطوط مرزی ایران و عراق احترام خواهد گذاشت در حالی که ژنرال های وی از ترسیم مجدد و یک طرفه خطوط مرزی توسط عراق سخن می رانند.

۵- حقیقت اینکه رهبران رژیم صهیونیستی و عراق به استدلال های مشابهی جهت توجیه سیاست های توسعه طلبانه خود تمسک می جویند و برای مردم مسلمان ایران تعجب آور نیست، به خاطر اینکه آنها این رهبران را می شناسند که پرچم امپریالیستی همانندی برافراشته اند.

۶- برای اینکه جامعه بین المللی موضع جمهوری اسلامی ایران را درباره جنگ تجاوزگرانه عراق علیه ایران درک نمایند می بایست دقیقاً به دنبال واقعیات موجود در جبهه های نبرد باشند و تحت تأثیر تبلیغات واهی عراق قرار نگیرند.

سند شماره ۰۸۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۰۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۳۲

- ۱ مارس ۱۹۸۳ (۱۰ اسفند ۱۳۶۱)

نامه مورخ ۲۷ فوریه ۱۹۸۳ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

ص: ۲۷

بنا به اطلاع دولت متبوعم به پیوست اسامی ۹۴۰۵ شهروند ایرانی اعم از نظامی و غیرنظامی که از آغاز جنگ تجاوزگرانه عراق علیه جمهوری اسلامی ایران مفقود شده اند گزارش شده است (۱).

این فهرست تنها یکی از جنایات ددمنشانه بی شمار رژیم بعثی در بمباران اهداف غیر نظامی و اعدام اسیران می باشد. به صورتی که صلیب سرخ بین المللی نیز آن را مستند کرده است. عدالت و اصول منشور سازمان ملل حکم می کند که جامعه بین المللی و سازمان ملل قویا به نقض گسترده و وقیحانه حقوق بین المللی بشر دوستانه توسط رژیم عراق واکنش نشان داده و این جانیان جنگی همانند جنایت کاران جنگی نازی ها به عدالت سپرده شوند.

در این نامه اسامی بیش از ۹۴۰۰ نفر مفقود جهت توجه کمیسیون حقوق بشر در اجلاس جاری خود در ژنو ارسال شده است. جای بسی قدردانی است اگر جناب عالی از نفوذ خود استفاده نموده و از کمیسیون بخواهید این موضوع را در اجلاس جاری خود تحت بررسی قرار دهد و از کلیه امکانات جهت فشار به رژیم عراق به خاطر برقراری عدالت استفاده گردد.

سید احمد سراج زاده - کاردار موقت

سند شماره ۰۸۸

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۱۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۳۶

- ۷ مارس ۱۹۸۳ (اسفند ۱۳۶۱)

یادداشت مورخ ۲ مارس ۱۹۸۳ هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیرکل، احتراماً به پیوست متن پیام سرگشاده صدام حسین رئیس جمهور عراق خطاب به خلق های ایران را ارسال می نماید.

ص: ۲۸

۱-۲. این لیست به دبیرخانه ارائه شده تا درباره این درخواست مشورت کرد.

پیام مورخ ۱۵ فوریه ۱۹۸۳ آقای صدام حسین رئیس جمهور عراق

بسم الله الرحمن الرحيم

ما قبلا و در خلال جنگ نامه های سرگشاده ای را از طریق دیپلماتیک و غیره به حکام ایران ارسال نموده ایم و آنها را به عدم تسلیم در برابر هوای نفس... و نقشه های بیگانه که آنها را به تجاوز علیه عراق وادار می سازد، دعوت کردیم. آخرین نامه سرگشاده، مصاحبه با خبرگزاری عراق بود که قبل از حمله ناموفق ایران به خاکمان انتشار یافت. ما تلاش کرده ایم که از تجاوز خودداری شود و بر طریق صلح تأکید داشتیم تا از خون ریزی جلوگیری کنیم. صرف نظر از اثر تلخی که شیوه خصمانه رژیم ایران بر کشور ما گذارده، کوشیدیم با استفاده از کلیه امکانات، خطرات این شیوه خصمانه را کاهش دهیم، لکن تمام تلاش های ما به شکست انجامید. علت این شکست در بینش خصمانه و عقب مانده رژیم شما و انگیزه های... برخی از ارکان آن نهفته است که از طریق اصرار بر سلطه پذیری بیگانگان وضعیت اسفبار و دردناکی را در آخرین تهاجم خود متحمل شدند که هیچ نتیجه و سودی در بر نداشته است. ما اعلام می کنیم پس از آن که کلیه تلاش های ما با حکام شما به شکست انجامید و با توجه به نکاتی که اشاره کردیم، وظیفه خود می دانیم که این نامه را برای شما ارسال نماییم و بگوییم هر فرد ایرانی صرف نظر از جایی که در آن به سر می برد باید از خود بپرسد برای چه به جنگی ادامه می دهد که برای ایران تنها ضرر داشته است؟ اطمینان کامل داریم که پاسخ به این سؤال، به دور از دروغ، افترا و شیوه های حکام، شما را به نتیجه منطقی رهنمون سازد. ارتش و مردم ایران باید بدانند که ادامه این جنگ که حکامشان خواهان ماجراجویی... هستند، مصلحت نیست.

آقایان، ممکن است حکام ایران به شما بگویند که ایران یک دولت اسلامی است و وظیفه دارد عراق را آزاد و آن را همانند خود یک دولت اسلامی کند، گر چه آنها این را قبل از جنگ و در خلال آن آشکارا و صریح گفته اند. در اینجا می خواهم با فکری آسوده متذکر شوم، تحقیقا دوران اشغال و اشغال گری پایان یافته و مربوط به گذشته ی دور است و افکار عمومی جهان در گفتار و عمل توسعه طلبی هر کشوری علیه کشور دیگر را حتی از سوی کشورهای بزرگ که دارای امکانات وسیع و بیش از آنچه که ایران در اختیار دارد، رد می نماید و دوران اشغال گری به صورتی که ایران ابراز می کند، پایان یافته است.

با وجود این شانس پیروزی در این دوران کم شده است، چرا که این شیوه از سوی

ملل جهان مردود است و این امر ما را در تنگناهای جدی قرار می دهد که تنها در صورت چشم پوشی از آن موجب رهایی از این تنگنا خواهد گردید، اگر این مطلب در مورد کشورهای بزرگ که به توسعه طلبی معتقد هستند، صدق کند پس چگونه انتظار داشته باشیم که ایران قادر به پیشبرد توسعه طلبی خواهد بود، در حالی که امکاناتش بسیار کمتر از کشورهای بزرگ است. اگر حکام... به شما گفته اند که خلق های ایران موفق شده اند شاه ایران را که از سوی ایالات متحده امریکا حمایت می شد، فراری دهند، بنابراین خلق های ایران به آسانی می توانند عراق را نیز در خاکش شکست دهند، فریبی بیش نیست.

به شماست که به حکام صرف نظر از مقاصدشان بگویید که شاه ایران، ایرانی بوده و خلق های ایران به خاطر دلایل روشنی علیه وی قیام کردند، این استدلال و روش جهت سرنگونی نظام حاکم در عراق و یا اشغال خاک آن کارگر نیست زیرا عراق دارای ملتی بزرگ و ارتشی قهرمان است که میهن و روحیه آن را به خاک، تاریخ و رهبری پیوند داده است. اگر برخی در گذشته به چنین خیال واهی افتاده اند می توانند در این امر تحقیق کنند. تجربه سه سال جنگ به ویژه تلاش جهت عبور از مرزهای ما در نبرد شرق بصره، شرق مندلی و شرق میسان باید حقایق را روشن کرده باشد. ممکن است حکام شما بگویند که حکومت ما از آن خداست و پیروزی بر عراق آسان خواهد بود. در حالی که باید از خود پرسند چرا طی سه سال حکومت عراق سقوط نکرد.

دوم اینکه چه کسی در طی این سه سال در برابر متجاوزین جنگید؟ آیا این ملت و ارتش عراق نبود که در برابر تجاوز ایستادند؟ اگر ملت و ارتش عراق به حکومت خود اعتقادی نداشتند، موضع آنها آن موضعی که اکثر شما طی سه سال جنگ در میدان های نبرد لمس کردید، نبود؟ فرض کنیم که رابطه میان حکومت و ملت ما بر خلاف واقعیت که بسیار صمیمی و چشم گیر است، نباشد. حکام شما این حکم را از کجا آورده اند که به خود اجازه تغییر اوضاع سیاسی در یک کشور همسایه را می دهند که در قانون اساسی خود اسلام را در دین حکومت قرار داده است. اگر ملت عراق از حکومت خود ناراضی باشند، ایران نمی تواند چنین چشم داشتی داشته باشد. در حالی که ملت عراق در طول تاریخ آموخته اند که در برابر ظلم و ستم بایستند و علیه هر حکومت و نظامی که نمی پسندند، قیام کنند. ملت عراق این مهم را در عصر جدید و ۲۰ سال پیش قبل از به قدرت رسیدن حکام جدید ایران، انجام داده است. بنابراین چرا حکام ایران اصرار می ورزند تا ملت عراق را خوار و ذلیل کنند و خون ایرانی ها را بریزند. ما پاسخ به این سؤال را به شما واگذار می کنیم.

از این گذشته این چه کالایی است که رهبران ایران آرزو دارند تا آن را به عراق و سایر کشورهای منطقه صادر کنند؟

آیا تفکر حکام ایران همان کالای بنجلی نیست که ایران را ویران و زندان های خود را مملو از فرزندان ایران که نقش ملموسی در سرنگونی رژیم شاه داشته اند، کرد.

آیا بهتر از آن کالایی است که قومیت های ایران را در وضعیت اسف باری قرار داده و آیا بهتر از آن کالایی است که روحانیون و مجتهدین و مقلدین ایرانی، آن را رد کرده اند. پس اگر مطلب چنین است چگونه یک شخص و با هر اجتهادی چنین تصور می کند کالایی که بخش عمده آن را متفکران ایرانی رد می کنند، مورد قبول مردم عراق و ملت های منطقه واقع شود، آن هم به وسیله اسلحه.

اسلام خاتم دین های آسمانی است و محمد (ص) پیامبر بزرگوار خاتم النبیین است و این بدین معنی نیست که اجتهاد برای مؤمنین، رودررویی و برخورداری است که قبل از ظهور اسلام فزونی داشته است. اگر مطلب چنین باشد که واقعا نیز این است چگونه حکام ایران حق انتخاب مردم عراق و ملت های منطقه را رد می کند و به کشور ما تجاوز می کنند. آقایان، رژیم شما اصرار بر ادامه جنگ دارد و به کلیه تلاش های بین المللی از جمله کشورهای اسلامی جهت خاتمه جنگ و احترام متقابل کشورها در حق انتخاب حکومت و امنیت خویش، مخالفت می کند و چنین نشان می دهد که رژیم ایران تنها از طریق بحران ها می تواند به حکومت خود ادامه دهد. ولی اطمینان کامل داریم که این رژیم با ادامه جنگ به سوی وضعیت اسف باری سوق پیدا خواهد کرد و علاوه بر آنچه که تا کنون از دست داده، خسارت بیشتری را متحمل خواهد شد. توقف جنگ از ریختن خون بیشتر فرزندان ایران جلوگیری خواهد کرد و فرصت سازندگی را فراهم خواهد ساخت و ایران را قادر می سازد که از سرمایه های خود حفاظت کند. میلیون ها تن از ایرانیان که منبع درآمدی ندارند با استمرار جنگ مشکلاتشان بیشتر خواهد شد که تنها با برقراری صلح رفع خواهد شد که در غیر از آن راه هلاکت و بدبختی خواهد بود. آقایان شما با اطاعت از اوامر حکام خود بر خلاف عقیده اسلامی عمل می کنید. چون نه تنها به دولت همسایه حمله می کنید که پیامبر اکرم (ص) نهی کرده، سرزمین مقدسی را مورد حمله قرار داده اید. عراقی ها نه تنها از خاک خود دفاع می کنند بلکه از ارزش های دینی نیز محافظت می نمایند و محققا خداوند تبارک و تعالی با حق و علیه باطل و متجاوزین است.

خداوند باری تعالی به کسانی که از سرزمین مقدس خود دفاع می کنند، بشارت دعوت صلح داده و نه به متجاوزین اشغال کننده.

حکام شما سخت در اشتباهند چون دعوت صلح ما را ناشی از ضعف تفسیر می کنند. ما همان طور که یادآور شدیم در برابر ملت های جهان و ملت بزرگمان احساس مسئولیت می کنیم، لذا دعوت به صلح می نماییم و می دانیم که ادامه جنگ زخم ها را عمق بخشیده و زیان های بسیاری را به خلق های ایران و ملت عراق وارد خواهد ساخت. ما و ملتمان در حالی که از برگ گل نازک تریم در عین حال به صلابت و ستبری شمشیر جدمان امام علی رضی اله عنه می باشیم و بدین گونه مطامع [امام] خمینی و یارانش را به شکست خواهیم کشاند و زمین نجف و کربلا را از چکمه های تجاوزگران مصون نگه می داریم و سرزمین عراق عزیز را مطهر باقی نگه خواهیم داشت.

منظور از نگاشتن این نامه تنها روشن گری بخش مهمی از حقایق برای ملت و ارتش ایران است تا بلکه بتوانند سهمی جهت جلوگیری از خون ریزی و تخریب داشته باشند. امیدواریم که حقایق را درک کرده و از ماجراجویی بیشتر خودداری کنید.

سرنوشت متجاوزین توسعه طلب، سرنوشت دردناکی است و حکامی که هزاران تن از ایرانیان را گسیل می دارند، مسئول هستند.

صدام حسین - ۱۵ فوریه ۱۹۸۳

سند شماره ۰۸۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۵۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۶۹۹

- ۱۲ آوریل ۱۹۸۳ (۲۳ فروردین ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۸۳ نماینده دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل عراق در مورد متن نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر امور خارجه جمهوری عراق در مورد موضوع جدیدترین اقدام تجاوزکارانه در مرزهای عراق را به پیوست ارسال می دارم.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۸۳ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیرکل توجه به شما تلگرام مورخ ۷ فوریه ۱۹۸۳ (S / ۱۵۵۹۶ - A / ۳۸ / ۸۹) خود خطاب به

ص: ۳۲

جناب عالی جلب می نمایم که در آن تأکید کردم که عراق مکرراً نسبت به نیت رژیم ایران در شروع حملات در مقیاس وسیع به منظور عبور از مرز عراق و تهدید حاکمیت و امنیت عراق هشدار داده است. این هشدارهای عراق وقتی صورت عینی به خود گرفت که ایران در شب ۶ و ۷ فوریه ۱۹۸۳ حمله کرد و طی آن رژیم ایران بیانه ای صادر کرده و در آن اعلام کرد که نیروهایش علیه عراق حمله ای را آغاز کرده اند و از مرزهای عراق گذشته و طبق اهدافی که در عملیات مشخص شده بود، پیشروی می کنند، اما نیروهای مسلح عراق توانستند حمله ایران را دفع نمایند.

علی رغم بیانه ای که رئیس شورای امنیت در ۲۱ فوریه ۱۹۸۳ (سند S/ ۱۵۶۱۶) صادر کرده بود، رژیم ایران از اقدامات تجاوزکارانه اش دست برنداشته و در طی شب ۱۰ آوریل ۱۹۸۳، مجدداً حمله وسیعی را به مرز عراق آغاز کرد و تلاش نمود یکبار دیگر از مرز عبور کند؛ و آن چیزی بود که یک روز قبل از آغاز تجاوز [امام] خمینی خودش اعلام کرده بود که به طور مشخص منظور از حمله ورود به داخل خاک عراق بود.

ما یکبار دیگر اهمیت این اقدام تجاوزکارانه و پیامدهای فاجعه آمیز آن را متذکر می شویم که متوجه امنیت و ثبات منطقه خواهد بود. در صورتی که سکوت فعلی در برابر سیاست تجاوزکارانه که رژیم ایران در پیش گرفته است ادامه یابد و به این رژیم آزادی داده شود به اجرای طرح هایش علیه عراق ادامه خواهد داد.

در این باره می خواهم مجدد تأکید کنم که پذیرش و اجرای قطعنامه های شورای امنیت که طبق ماده ۲۵ منشور سازمان ملل می باشد الزام صریح داشته و بدون ابهام است و انتخابی یا مشروط نیست.

شکی به این حقیقت نداریم که ارگان های سازمان ملل سکوت کرده اند و در مقابل اقدامات تجاوزکارانه مکرر که رژیم ایران علیه عراق انجام می دهد چشم خود را بسته اند و این رژیم را تشویق می کنند که بر نگرش تحقیر آمیزش نسبت به این سازمان بین المللی و نادیده گرفتن تعهداتش نسبت به منشور، اصرار ورزد.

امیدوارم که شما حرکت مناسبی طبق اراده جامعه بین المللی که در قطعنامه های شورای امنیت و مجمع عمومی درباره منازعه نظامی میان عراق و ایران ابراز شده است صورت خواهید داد.

از سازمان ملل بر اساس منشور خود درخواست می شود که تجاوز جدید ایران را محکوم نماید، تا از ادامه تجاوز به خاطر حفظ صلح و امنیت بین المللی جلوگیری شود.

یکبار دیگر به اطلاع می رسانم که نیروهای نظامی عراق موج نخستین حمله ایران را

سرکوب و آن را دفع کرده و نیروهای عراقی اقدام به سرکوب کردن باقیمانده های نیروهای متجاوز ایران نموده اند. همچنین می خواهم تأکید کنم که حکومت عراق از هر گام مثبتی که سازمان ملل بردارد استقبال نموده و به طور مؤثر جهت توقف خونریزی می تواند مشارکت داشته باشد و جهت نیل به راه حل صلح جویانه، عادلانه و شرافتمندانه در مناقشه نظامی میان عراق و ایران از هر گونه تلاشی در این باره حمایت می نماید.

طارق عزیز - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۰۹۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۶۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۲۳

- ۲۲ آوریل ۱۹۸۳ (۲ اردیبهشت ۱۳۶۲)

یادداشت رسمی مورخ ۲۰ آوریل ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ضمن تشکر از دبیرکل این سازمان، احتراماً متن بیانیه جمهوری اسلامی ایران را به نخستین نشست فوق العاده سازمان منطقه ای جهت محافظت از محیط دریایی را به پیوست ارسال می نماید.

پیوست

نخستین نشست فوق العاده سازمان منطقه ای جهت محافظت از محیط دریایی

همکاران گرامی

همان طور که مطلعید و به صورتی که در اطلاعیه ۱۰۱۶ مورخ ۲ مارس ۱۹۸۳ منعکس شده، فرماندهی عالی نیروهای عراق، دو چاه نفتی در حوزه نوروز را هدف موشک قرار دادند که این حوزه نفتی در طی ماه های ژانویه، فوریه و مارس در آتش سوخت و هم اکنون نیز نفت خام مستقیماً از یک چاه نفتی دیگر در این حوزه به درون آب نشت می کند.

قطعا می دانید که چنین اقداماتی از سوی عراق نقض آشکار ماده ۳۵ کنوانسیون ژنو در سالم سازی محیط و عدم توسل به اقدامات نظامی که به آلودگی محیط دریایی منجر

ص: ۳۴

شود، می باشد، همچنین مفاد و روح کنوانسیون منطقه ای کویت، درباره همکاری جهت محافظت محیط دریایی از آلودگی و نیز پروتکل همکاری منطقه ای در مبارزه با آلودگی های ناشی از نفت و سایر مواد سمی را نقض کرده است.

هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران ضمن قدردانی از هیئت های نمایندگی کشورهای عضو در این کنوانسیون به خاطر تلاش های خود جهت برطرف ساختن آلودگی محیط دریایی و نیز آگاهی از این حقیقت که این قبیل آلودگی ها تهدید کننده کشورهای منطقه می باشد، مایل است به اطلاع برساند همان طور که یقیناً در خبرها شنیده اید، شب گذشته (۱۳ آوریل ۱۹۸۳ مطابق با ۲۴ فروردین ۱۳۶۲) یک بار دیگر نیروهای عراقی این حوزه های نفتی را در سواحل ایران هدف حملات خود قرار دادند. هیئت های نمایندگی محترم می بایست توجه خود را به این حقیقت معطوف سازند که اقدام اخیر عراق در زمانی اتفاق افتاد که هیئت نمایندگی این کشور در نشست اخیر، جهت برطرف ساختن مشکلاتی که عراق باعث شده، ابراز علاقه می نمود، در حالی که حمله شب گذشته عراق خلاف این را ثابت کرده است. در واقع زمان انتخاب شده عراق جهت این حمله نشان دهنده آن است که هیچ اراده قاطعی از سوی عراق جهت همکاری با این نشست مشاهده نمی شود تا این نشست را به شکست بکشاند. در حالی که دولت جمهوری اسلامی ایران بهترین همکاری را برای موفقیت این نشست به عمل آورده و در قبال خواسته های مردم منطقه واکنش مثبت و سازنده داشته و نیز حسن نیت خویش را به خوبی نشان داده است.

با توجه به حقایق فوق، هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران قویاً این قبیل اقدامات را که مغایر با روح کنوانسیون کویت و پروتکل های ضمیمه آن می باشد، محکوم نموده و از رؤسای هیئت های نمایندگی کشورهای عضو قاطعانه می خواهد که این قبیل اقدامات ضد انسانی عراق را محکوم نمایند و بر اساس تعهدات و وظایف خود در چارچوب کنوانسیون کویت اقدامات لازم را به عمل آورده و از تضعیف این کنوانسیون جلوگیری نمایند.

دولت جمهوری اسلامی ایران به رغم کلیه این قبیل اقدامات ضد انسانی، بیش از پیش آمادگی خود را جهت انجام تعهدات خویش به صورتی که سایر دولت های عضو آن را در چارچوب این کنوانسیون پذیرفته اند، اعلام می دارد.

از زمان اقدامات اخیر عراق به منظور از بین بردن چاه های نفتی ایران، ابوذر و سروش، (که قبلاً اردشیر و سیروس نامیده می شد) و نیز آلودگی آب های منطقه، درخواست می گردد که این نامه در دبیرخانه کنوانسیون به عنوان یک سند رسمی ثبت شود تا جهت اجرای پاراگراف B کنوانسیون گام لازم برداشته شود.

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۵۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۲۹

- ۲۶ آوریل ۱۹۸۳ (۶ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۲ آوریل ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به اطلاع می‌رسانم که چهارشنبه مورخ ۲۰ آوریل ۱۹۸۳ در ساعت ۱۸:۳۰ شهر دزفول یکبار دیگر هدف سه موشک عراقی قرار گرفت که بر اساس جدیدترین اطلاعات، ۲۱ غیر نظامی بی‌گناه شهید و بیش از ۱۱۰ نفر مجروح شدند. تحقیق جهت یافتن اجساد بیشتر هنوز ادامه دارد.

این برای نخستین بار نیست که شهر بی‌پناه دزفول و ساکنان بی‌گناه آن هدف گلوله باران توپخانه دوربرد عراق و موشک‌های فراگ ۷ قرار گرفته است. در واقع از ابتدای جنگ، ارتش متجاوز عراق استراتژی جنایات جنگی اش را بر انهدام و وارد ساختن خسارات جانی و مالی متمرکز ساخته است و در بسیاری از موارد جنایات عراق علیه مردم غیر نظامی مستند شده که در این میان اسناد S / ۱۵۲۷۰, S / ۱۵۴۱۷, S / ۱۵۴۷۹ از آن جمله می‌باشد. به علاوه رفتار ددمنشانه عراق در بمباران اهداف غیر نظامی حتی در مطبوعات غرب نیز مستند شده است.

این جنایات حکام عراق که نه تنها نقض حقوق بین‌المللی است بلکه همچنین نقض اصول انسانی مشترک می‌باشد و به طور آشکار ثابت شده است که ژست‌های صلح‌جویانه آنها و توسل به مجامع بین‌المللی تنها آخرین تلاش آنان جهت فرار از تنبیه به خاطر جنایات ۳۰ ماه گذشته خود می‌باشد.

عدم صداقت رژیم عراق در درخواست‌های آتش‌بس خود با این جنایات وحشیانه علیه مردم غیر نظامی برملا شده است.

برای مردم ایران، ادامه رفتار جنایتکارانه حکام عراق، تنها منطق شناخته شده آن است به خاطر اینکه نمی‌توان از این رژیم انتظار بیشتری داشت که ماهیت جنگ‌طلبی خود را تغییر دهد و صلح‌جو گردد. رژیم‌می که به کشور همسایه خود تجاوز کرد، منشور سازمان ملل، قرارداد الجزایر و اصول حقوق بین‌المللی را نقض کرد و تا این تاریخ به تاکتیک‌های

جنایت آمیز علیه مردم غیر نظامی از جمله بمباران بیمارستان ها، مدارس و مکان های مقدس ادامه داده و حیات زیست دیگر کشورهای همسایه خلیج فارس را با گلوله باران حوزه های نفتی سواحل ایران که نقض ماده ۳۵ پروتکل ژنو در تأمین محیط زیست می باشد به خطر انداخته است و به مخالفت با روند عادی سازی علی رغم تعهداتش تحت پروتکل کویت ادامه داده، نمی توان انتظار داشت که نگرش و رفتارش را تغییر دهد که تلاش دارد چهره وقیح خود را تحت ژست های صلح جویانه فریبنده پنهان سازد.

در هر حال از سازمان های بین المللی خواسته می شود که اقدامات جنایتکارانه و مداوم رژیم عراق علیه مردم غیر نظامی بی گناه ایران را محکوم نمایند. دولت جمهوری اسلامی ایران صادقانه امیدوار است که این بی رحمی ها که از ماهیت و نیت واقعی رژیم عراق سرچشمه می گیرد و برای جامعه بین المللی عموماً و شورای امنیت سازمان ملل خصوصاً روشن گردد و آن مطمئناً زمانی است که شورا نسبت به بی تفاوتی گذشته اش درباره این وضعیت و پشتیبانی سیاسی اش از متجاوز پاسخ گوید و همان طور که در قطعنامه های گذشته آشکار شد در نتیجه نفوذ قدرت های امپریالیست در شورا، سعی شد حمایت سیاسی خود در شورا را به پشتیبانی نظامی قبلی خود از جنایتکاران جنگی بعث بیفزایند و این قطعنامه ها تصویب شد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۰۹۲

- شماره سند مجمع عمومی: ۱۶۷ / ۳۸ / A

- شماره سند شورای امنیت: ۱۵۷۳۵ / S

- ۲۷ آوریل ۱۹۸۳ (۷ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۶ آوریل ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و متعاقب نامه مورخ ۲۲ آوریل ۱۹۸۳ (S / ۱۵۷۲۹ - A / ۳۸ / ۱۶۵) خود، احتراماً به اطلاع جناب عالی می رسانم در ساعت ۱۸:۳۰ (به وقت محلی) تنها چهار روز پس از حمله قبلی، سه موشک عراقی به شهر مظلوم دزفول اصابت کرد که تعداد زیادی از مردم شهید شدند و مناطق بسیاری تخریب گردید. طبق آخرین اطلاعات، بیش از ۳۷ نفر

ص: ۳۷

شهید و بیش از ۲۰۰ خانه مسکونی و مغازه ویران شد. اکثر شهدا زنان و کودکان هستند که بسیاری از کودکان بین ۲ ماه تا ۱۱ سال سن داشتند. تحقیق جهت اطلاع از قربانیان بیشتر در جدیدترین وحشی گری مزدوران عراقی ادامه دارد.

ما دائما به سازمان های بین المللی عموما و سازمان ملل خصوصا نسبت به ماهیت حکومت رژیم بعثی عراق هشدار داده ایم و نیز از جنایات جنگی فجیع آن علیه مردم غیر نظامی شهرها و روستاهای مرزی ایران، آنان را مطلع ساخته ایم.

بی تفاوتی سازمان ملل نسبت به این اقدامات جنایتکارانه و پشتیبانی واقعی شورای امنیت از رژیم عراق در صدور قطعنامه درباره این موضوع به عنوان گواهی است که حکام عراق به ادامه بی رحمی علیه مردم غیر نظامی بی گناه ما تشویق کردند.

با سکوت سازمان ملل علیه متجاوز انتظار می رود جنایات جنگی بیشتری را شاهد باشیم. برخی از این جنایات به عهده کشورهای دارای نماینده در شورای امنیت است که با پشتیبانی نظامی وسیعشان از متجاوزان عملا با آنها همسو شده اند.

این چهل و هشتمین حمله موشکی عراق به دزفول از آغاز تجاوز عراق می باشد. بنابراین برای مردم دزفول که قربانی این جنایات می باشند تعجب آور است که آیا زمان آن فرا نرسیده است که جامعه بین المللی به قصور عمدی خود از مسئولیت هایی که تحت منشور برعهده دارد، خاتمه دهد و این قبیل وحشی گری ها را محکوم نماید و قبل از این که منافع غیر قانونی قدرت های امپریالیست را در نظر گیرد، جان انسان ها را مد نظر قرار دهد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نماینده دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۰۹۳

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۷۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۳۹

- ۲۸ آوریل ۱۹۸۳ (۸ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۷ آوریل ۱۹۸۳ دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به نامه های ۲۲ آوریل (S / ۱۵۷۲۹ - A / ۳۸ / ۱۶۵) و (S / ۱۶۷ - A / ۳۸ / ۱۶۷)

خود، احتراماً به اطلاع جناب عالی می رساند که

در مورخ ۲۵ آوریل منطقه پل دختر ایران هدف حمله موشک های عراقی قرار گرفت. طی این حملات، ۲۱ غیر نظامی بی گناه شهید و بیش از ۱۰۰ نفر مجروح شدند. بدیهی است اگر اقدام فوری در محکومیت این جنایات وحشیانه از طرف جامعه بین المللی به طور کلی و شورای امنیت به طور اخص به عمل نیاید، شاهد جنایات بیشتری خواهیم بود که در واقع بی تفاوتی شورا مشوق اصلی آن می باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

سند شماره ۰۹۴

- شماره سند مجمع عمومی: A/۳۸/۱۷۷

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۵۷۴۳

- ۴ می ۱۹۸۳ (۱۴ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه های نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی که طی اسناد مورخ ۲۲ آوریل (A/۳۸/۱۶۵-S/۱۵۷۲۹) و ۲۶ آوریل (A/۳۸/۱۶۷-S/۱۵۷۳۵) و ۲۷ آوریل ۱۹۸۳ (A/۳۸/۱۷۳-) S/۱۵۷۳۹ منتشر شد به اطلاع می رساند محتوای این نامه ها نمونه هایی از دورویی و فریب کاری رژیم ایران را نشان می دهد.

ایران در نامه های خود تلاش کرده نگرانی خود را در مورد جان و مال غیر نظامیان ابراز نماید و سعی در کتمان این حقیقت دارد که این رژیم با تجاوز به عراق در تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ با توپخانه دوربرد شهرهای خانقین، زرباطیه و مندلی را هدف قرار داد و بدین وسیله جنگ را آغاز کرده است. لازم به ذکر است که این رژیم نخستین حملات هوایی را به شهرها آغاز کرد و تأسیسات اقتصادی از جمله تأسیسات نفتی را گلوله باران کرد و به سوی کشتی های بازرگانی در شط العرب [اروند رود] آتش گشود. دلایل این اقدامات تجاوزگرانه اطلاعیه های نظامی صادره از سوی فرماندهی مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران به ویژه شماره های ۱ و ۳ مورخ ۱۸ و ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۰ می باشد.

حائز اهمیت است خاطر نشان گردد که نمایندگی دائمی ایران در کنفرانس مطبوعاتی مورخ ۲۵ آوریل ۱۹۸۳ خود در سازمان ملل با گستاخی اظهار داشت: «اگر چه

شهرهای عراق به خوبی در برد توپخانه ما هستند، جمهوری اسلامی ایران قصد ندارد به اقدامات تلافی جویانه علیه غیر نظامیان دست بزند.» که در واقع چیزی جز کتمان حقایق نیست. توپخانه ایران شهرهای خانقین، مندلی، زرباطیه، بدره و بصره را هدف قرار داده است و به طور روزانه نیروهای متجاوز ایران به ویژه پس از عقب نشینی ژوئن ۱۹۸۲ نیروهای عراقی به مرزهای شناخته شده بین المللی، اقدام به گلوله باران شهرها نموده اند.

تزویر در نامه های ایران با توجه به اصول بشر دوستانه و آگاهی افکار عمومی برملا شده و در واقع تلاش هایش به یأس مبدل شده است.

دورویی و در حقیقت فریب در برابر حقوق بین الملل و منشور سازمان ملل و شورای امنیت دوام نخواهد داشت. نمایندگی دائمی ایران باید به خاطر داشته باشد که هر خواسته ای قبل از اینکه شکل قانونی پیدا کند می باید مطابق با اصول حقوق بین المللی و منشور باشد که در مناقشات نظامی نقش محوری و اقتدار با شورای امنیت است. با مخالفت مغرورانه ایران نسبت به اقتدار شورا و رد قطعنامه های شورا که به اتفاق آرا جهت حل و فصل مناقشه نظامی در جنگ تحمیلی علیه عراق تصویب شده، این رژیم بر اساس قوانینی که خودش تأیید کرده است، محکوم می باشد.

به علاوه نمایندگی دائمی ایران وقتی که از اصطلاح « بی تفاوتی نسبت به وضعیت » از طرف شورای امنیت سخن می گوید در واقع توهین کرده است. این موضع شترمرغی واقعیت را تغییر نمی دهد زیرا شورا در سه مرحله به اتفاق سه قطعنامه را به تصویب رسانده و درخواست پایان جنگ و استفاده از ابزارهای صلح جویانه جهت حل و فصل مناقشه را نموده است؛ موضع مشابهی نیز مجمع عمومی در قطعنامه ۳ / ۳۷ مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ اتخاذ کرد، در کلیه موارد، عراق قطعنامه های مذکور را پذیرفته و آمادگی کاملش را جهت اجرای آنها ابراز نمود در صورتی که ایران آنها را رد کرده است. آنچه بسیار حائز اهمیت است این است که عراق حتی بسیار جلوتر از قطعنامه هاست. در جلسه ۲۳۹۹ شورای امنیت که در ۴ اکتبر ۱۹۸۲ تشکیل شد، وزیر امور خارجه عراق اظهار کرد که عراق آنقدر از حقانیت موضع خویش مطمئن است که آماده است حکمیت شورای امنیت را بپذیرد. مطمئناً وقتی کشوری آماده است تمام اختیارش را به طرف سوم بی طرفی واگذار کند، تبعیتش از قانون تحت حقوق و منشور بین المللی قطعاً مضاعف است.

آنچه لازم به ذکر است این است که آیا رژیم ایران به جای غوغا سالاری و توهین به سازمان ملل به ویژه شورای امنیت که با آن برخوردی دو گانه و فریب آمیز دارد حاضر به

انجام تعهدات خود مشابه آنچه عراق در نزد شورا انجام داده، می باشد. آنچه در حال حاضر مسلم این است که رژیم ایران بر ادامه جنگ تجاوزگرانه اش علیه عراق مصر بوده که باید به خاطر جنایات... علیه صلح - که از مسئولیت کامل جامعه بین المللی است - محکوم شود.

دکتر ریاض القیسی - سفیر نمایندگی دائمی

سند شماره ۰۹۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۷۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۴۴

- ۵ می ۱۹۸۳ (۵ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۳ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه مورخ ۲۴ فوریه ۱۹۸۳ (S / ۱۵۶۲۷ - A / ۳۸ / ۹۹) نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی، به اطلاع می رساند که موضع رسمی عراق در مورد مناقشه نظامی میان ایران و عراق در فواصل مختلف هم در مجامع سازمان ملل و نیز در سایر مجامع بین المللی بیان شده، این موضع صریح و روشن بوده و نیاز به تکرار مجدد آن نیست.

مفاد نامه مذکور نمایندگی دائمی ایران، چیزی جز تلاش... برای منحرف ساختن حقیقت موضع عراق و گریز ایران از تعهدات قانونی و لا-یتغیر خویش نسبت به منشور سازمان ملل در مورد حل و فصل صلح جویانه تجاوزات نظامی که به عراق تحمیل کرده است، نمی باشد.

در تکذیب به اصطلاح حقایق از سوی نمایندگی دائمی ایران، در واقع لازم است که جهت جلب توجه جامعه بین المللی همان طور که ادعا کرده، بسیار سودمند خواهد بود اگر نظر خود را به آن جامعه درباره گزیده های ذیل که از همان گزارش منتشره هفته نامه لبنانی «الحوادث» مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۳ استناد شده، بیان کند.

در مورد اطلاعیه های نظامی ایران اشاره می شود که اطلاعات ارائه شده به زبان فارسی با اطلاعات ارائه شده به زبان عربی متفاوت است. سکوت روشنی در چشم پوشی از کبر و غرور ایرانی ملاحظه می شود... در حالی که در اطلاعیه نظامی به زبان فارسی از سوی قرارگاه خاتم صادر شده و رادیو تهران مورخ ۷ فوریه پخش کرد، آمده است

که ارتش و سپاه انقلاب حمله « سپیده دم » (والفجر) را آغاز کردند و ۲۵۰ کیلومتر مربع را بازپس گرفته و ۳ پاسگاه مرزی عراق را به اشغال درآوردند و تیپ چهاردهم ارتش عراق را نابود کردند، در همین حال در بخش عربی خطاب به ارتش و مردم عراق خواستار کمک جهت سرنگونی رژیم بعثی عفرقی و استقرار جمهوری خدا در کربلا، نجف، کاظمین و سامراء شده است. سپس این رادیو در مورد چگونگی سرنگونی صدام حسین افزود وقت آن رسیده، انقلاب اسلامی آماده خواهد بود. که حکومتی بر اساس اصل ولایت فقیه (رهبر عالی مذهبی) و تحت رهبری شورای عالی انقلاب اسلامی در عراق مستقر سازد. این رادیو از عراقی ها درخواست کرد راه را برای ارتش اسلام بگشایند.

علی رغم تناقضات موجود در اطلاعیه ها و گزارش های نظامیان ایران که غیر قابل بحث می باشد، برخی از رهبران معتقدند که مردمشان باید از حقایق مطلع باشند و برخی نیز ترجیح می دهند که حق خود مردم را به خود آنها تحمیل کنند حتی اگر کاملاً اغفال کننده باشد. کلیه این موارد در محدوده ی معقولی باقی ماند تا اینکه رئیس مجلس ایران هاشمی رفسنجانی اعلام کرد که: « این آخرین تهاجم خواهد بود و سرنوشت منطقه تعیین خواهد شد. » رفسنجانی از پیروزی خود به عنوان نتیجه مسلم یاد کرد و وی ضمن هشدار به دولت های خلیج آنها را به صورت ذیل تهدید کرد: « به دولت های منطقه و به ویژه دولت های بخش جنوبی خلیج فارس هشدار می دهم که دخالت نکنند. ما به آنها اطمینان می دهیم که نسبت به آنها صبور خواهیم بود و اقدامات گذشته آنها را فراموش خواهیم کرد. » وی متعجب است چرا اعراب هنوز از حمایت های خود دست برنداشته اند و چرا صدام حسین به تهدیدات ایران اعتنایی نکرده است.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی

سند شماره ۰۹۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۴۷

- ۵ می ۱۹۸۳ (۱۵ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهور اسلامی خطاب به دبیرکل سازمان ملل بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به مطالب ذیل جلب می نمایم. در شب دوشنبه مورخ ۲ می ۱۹۸۳ در ساعت ۲۲:۰۰ تلویزیون بغداد برنامه عادی خود را قطع

ص: ۴۲

کرد و بیانیه وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق را پخش کرد و اعلام کرد که عراق شهرهای ایران را به تلافی گلوله باران شهرهای عراق بمباران خواهد کرد. این تنها یکی از دیگر از جدیدترین هشدارهای عراق می باشد که یک بار دیگر حملات ناجوانمردانه خود را علیه غیر نظامیان ایران از سر گیرد به صورتی که رژیم حاکم بر عراق تاکنون عمل کرده، سعی می نماید اقدامات جنایتکارانه خود را علیه غیر نظامیان ایران با این قبیل ادعاهای بی اساس توجیه کند، بدیهی است که حکام عراق جنایات جدیدی را علیه غیر نظامیان ایران طرح ریزی کرده اند.

مایلم در اینجا توجه شما را به این حقیقت جلب نمایم که اگر شورای امنیت نسبت به این جنایات ضد بشری عراق علیه غیر نظامیان بی گناه در ایران که از ابتدای سپتامبر ۱۹۸۰ مرتکب شده ی، بی تفاوت باقی نمی ماند، عراق آزادانه این قبیل جنایات را امروزه مرتکب نمی شد.

مردم مسلمان ایران هیچ راهی جز ادامه نبرد نخواهد داشت تا حقوق قانونی خود را به دست آورند و صلح شرافتمندانه و پایدار در منطقه برقرار شود.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۰۹۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۸۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۵۲

- ۹ می ۱۹۸۳ (۹ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

احتراما عطف به یادداشت ۲۰ آوریل ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل (سند S / ۱۵۷۲۳ - A / ۳۸ / ۱۶۳)، موارد ذیل را به اطلاع می رسانم.

همان طور که می دانید سازمان منطقه ای حفظ محیط دریایی که کلیه کشورهای خلیج عربی را شامل می شود اجلاس فوق العاده ای را جهت بررسی موضوع آلودگی ناشی از نشت نفت از چاه های ایران تشکیل دادند. نفت از دو چاه ایران نشت می کند، چاه معروف به نوروز ۳ که یک کشتی بازرگانی با آن برخورد کرد و فروریخت و دوم از چاه هایی که بر اثر عملیات های نظامی در منطقه آتش گرفته اند.

یک کشتی بازرگانی به چاه نوروز ۳ در ۲۷ ژانویه ۱۹۸۳ بدون اینکه دخالتی از سوی عراق صورت گرفته باشد برخورد کرد و ایران هیچ گزارشی در مورد آلودگی ناشی از نشت نفت تا مدت زمانی که از این حادثه سپری شده بود ارائه نکرد و از تعهدات خود بر اساس کنوانسیون منطقه ای کویت در مورد همکاری در حفظ محیط دریایی منطقه سازمان ملل ناشی از آلودگی و اطلاع دادن به شورای منطقه ای سازمان ملل جهت حفظ محیط دریایی بلافاصله پس از آلودگی ناشی از تصادفات، سرباز زده است.

عراق قبلاً اعلام کرد که منطقه، یک منطقه نظامی عملیاتی است و در آن کلیه تحرکات ممنوع است. این اعلامیه مطابق با قوانین حقوق بین المللی از طرف عراق صادر شد که در زمان مناقشه نظامی کاربرد دارد و جهت محدود ساختن تلفات و خسارت بر اثر این قبیل درگیری ها اتخاذ شده است، کلیه این عوامل به عراق فشار وارد ساختند تا با کلیه فعالیت های ایران در منطقه از جمله اکتشافات نفتی مخالفت نماید. البته عراق تحت فشار قرار داشت تا اعلامیه ای به خاطر لجاجت و پافشاری ایران جهت ادامه تجاوزی که علیه عراق در ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ آغاز کرده، صادر نماید و این موضع عراق بر اساس حق قانونی کشورها در دفاع از خود طبق بند ۵۱ منشور سازمان ملل می باشد.

حقیقتاً طرفی که مسئول آلودگی خلیج است، ایران می باشد و این به خاطر رد کلیه پیشنهادات صلح که از سوی عراق مطرح گردیده و یا کلیه تلاش های میانجی گرانه بین المللی که به منظور برقراری صلح میان دو کشور صورت گرفته، می باشد. کلیه این تلاش ها در چارچوب سازمان ملل، نهضت عدم تعهد، سازمان کنفرانس اسلامی و یا در قالب سایر تلاش های بین المللی بوده است.

از همین رو، مشکل آلودگی خلیج عربی ناشی از نشت نفت ایران یک مسئله فنی نیست که در سایر موارد آلودگی ها واقع می شود. این یکی از پیامدهای جنگ است که ایران بر ادامه آن پافشاری می کند و علی رغم تمایلات منطقه، علیه منافع آنها و به طور کلی افکار عمومی بین الملل، ادامه دارد.

این مشکل حتی اگر هم اکنون تحت کنترل درآید در هر زمان دیگری تا مادامی که عملیات های نظامی ادامه داشته باشد، احتمالاً رخ می دهد. بنابراین نمی توان آن را تنها در قالب فنی مورد بحث قرار داد. به علاوه عوامل فنی که موضوع را تحت بررسی قرار داده اند، تلاش هایی را جهت مشخص ساختن ماهیت و اثرات آن به عمل آورده و از ابزارهای فنی جهت کنترل کردن آن استفاده کردند که نتوانستند تدابیر لازم را جهت حل این مشکل بیابند و نهایتاً حساسیت سیاسی و نظامی را برانگیخته است.

هیئت نمایندگی عراق در آن جلسه جهت احترام به قوانین و مقررات حقوق بین المللی و اقتدار سازمان ملل، انعطاف نشان داد و علی رغم درخواست مداوم عراق جهت صلح و اصرار مداوم ایران بر تجاوز، عراق موافقت کرد که آتش بس یکطرفه تحت نظارت سازمان ملل به منظور تعمیر چاه هایی که نفت از آن نشت می کند، اعلام نماید.

به هر حال، موضع هیئت نمایندگی ایران در گفت و گوهای کویت تماما کذب و جنبه مانور داشت. این هیئت نمایندگی قول های معقول و منطقی را که قبلا جهت حل این مشکل داده بود، رد کرد و اصرار داشت که عراق بایستی عملیات های نظامی خود را در منطقه به تعویق اندازد و ایران به تنهایی در حوزه این چاه نفتی بدون اینکه نظارتی صورت گیرد و یا تضمین هایی در عدم بهره برداری این کشور از این موقعیت برای مقاصد دیگر بدهد به تنهایی اقدام به تعمیر نماید.

این موضع ویژه ای است که در چارچوب هیچ عرف یا منطقی نیست و هدف اصلی آن ادامه تخریب تأسیسات اقتصادی عراق و محروم ساختن این کشور از حق طبیعی خود جهت صادرات نفتی خود از بنادر خلیج مطرح شده است.

عراق این موضع را اتخاذ کرد و علی رغم اثرات منفی آن در موازنه قدرت در مناقشه میان خود با ایران اقدام به فداکاری نمود و به درخواست برادران عرب خود در خلیج و برطرف کردن نگرانی آنان به خاطر منافعشان و نیز منافع جامعه بین المللی پاسخ داد.

اگر واقعا عراق نگران این مسائل نبود، موضع عادی خود را اتخاذ می کرد و آن محفوظ داشتن حق دفاع از خود است و اجازه نمی داد که رژیم ایران چاه ها را تعمیر کند، به خاطر اینکه خود باعث شده که به منافعش بزرگ ترین و وسیع ترین خسارات ممکن وارد آید و معلول سیاست تجاوزکارانه خویش و نیز پافشاری اش جهت طولانی نمودن جنگ می باشد.

عراق بر اساس موضع اصولی خود و با توجه به حس مسئولیت خویش نسبت به مردم منطقه و جهان، یکبار دیگر آمادگی اش را تحت نظارت بین المللی اعلام می نماید که عملیات های نظامی در منطقه را حتی در کلیه جبهه های نبرد با ایران به تعویق اندازد و با موضع مثبت و مؤثر خود جهت حل مشکلات منطقه و برطرف ساختن کلیه خطرات آن مشارکت نماید.

عراق قطعنامه های آتش بس سازمان ملل و کلیه تلاش های میانجیگرانه بین المللی را پذیرفته است و اکنون جلوتر از ایران به اراده ی جامعه بین المللی پاسخ گفته و اجرای آن را مورد توجه قرار داده است به خاطر اینکه مردم منطقه بتوانند در صلح زندگی نمایند و توجه آنها را به تلاش سازنده تحت حمایت قانون، جلب می نمایم.

ریاض س. القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۶۳

- ۱۳ می ۱۹۸۳ (۲۳ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۳ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

توجه شما را به نامه مورخ ۵ می ۱۹۸۳ خود در مورد نگرانی های دولت متبوعم درباره نیت رژیم حاکم بر عراق در ارتکاب موج جدیدی از جنایات وحشیانه علیه غیر نظامیان جمهوری اسلامی ایران جلب می نمایم.

بنا به اطلاع و با کمال تأسف به اطلاع می رسانم که در صبح پنج شنبه ۱۲ می در ساعت ۹:۰۰ مناطق مسکونی شهر اندیمشک با موشک زمین به زمین عراق هدف قرار گرفت که در نتیجه آن ۲۲ تن از غیر نظامیان بی گناه از جمله چند کودک شهید و نیز ۱۳۳ نفر مجروح و ۱۳۰ خانه و مغازه تخریب شد.

در ساعت ۲۰:۱۵ همان روز یک موشک عراق به مناطق مسکونی شهر دزفول اصابت کرد که در نتیجه آن ۴ نفر شهید و ۷۶ نفر مجروح و ۷۰ خانه و مغازه از بین رفت.

دولت جمهوری اسلامی ایران مکررا بر بی تفاوتی جامعه بین المللی نسبت به جنایات حکام عراق علیه انسانیت هشدار داده که چیزی جز حمایت و تشویق جنایتکاران به خاطر جنایاتی که مرتکب می شوند، نیست.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نماینده دائمی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۶۵

- ۱۶ می ۱۹۸۳ (۲۶ اردیبهشت ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۲ می ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و عطف به نامه نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران مورخ ۵ می ۱۹۸۳ (S / ۱۵۷۴۷) به اطلاع می رسانم که نامه ایران نمونه دیگری از ماهیت ریاکارانه و اقدام... رژیم ایران است و چیز جدیدی در محتوای نامه های اخیر نمایندگی آن رژیم وجود

ندارد که به تفصیل در نامه مورخ ۲ می ۱۹۸۳ خود (S / ۱۵۷۴۳ - A / ۳۸ / ۱۷۷) به آن پاسخ گفته ام.

در این فرصت مایلیم از نمایندگی دائمی رژیم ایران بخواهم که وی برای سازمان ملل روشن سازد آیا نیروهای نظامی این رژیم اکثر شهرهای عراق را به توپخانه سنگین در تاریخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ هدف قرار نداده اند و آشکارا به عراق تجاوز نظامی نکردند و آیا این نوع بمباران توسط نیروهای متجاوز ایران رویه روزانه این رژیم به ویژه پس از عقب نشینی نیروهای عراق به مرزهای شناخته شده بین المللی در ژوئن ۱۹۸۲، نمی باشد.

دکتر ریاض القیسی - نماینده دائمی عراق

سند شماره ۱۰۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۲۳۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۹۶

- ۲۶ می ۱۹۸۳ (۵ خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۵ می ۱۹۸۳ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و نیز نامه های قبلی خود، احتراماً به اطلاع می رسانم که در تاریخ ۱۸ می ۱۹۸۳، نیروهای عراقی به طور وحشیانه مناطق غیر نظامی شهر سرپل ذهاب را هدف قرار دادند که بر اثر آن یک غیر نظامی مجروح شد.

در طی همان روز توپخانه دوربرد ارتش متجاوز عراق مناطق مسکونی آبادان را هدف قرار داد و تعدادی خانه مغازه تخریب و تعدادی غیر نظامی نیز مجروح شدند.

در ۲۱ می ۱۹۸۳ مناطق مسکونی آبادان یکبار دیگر با آتش توپخانه دوربرد عراق مورد اصابت قرار می گرفت و یک غیر نظامی کشته و ۹ نفر مجروح شدند.

نیازی نیست که برای جامعه بین المللی یادآور شویم که رژیم عراق به اقدامات جنایتکارانه اش حتی در حضور هیئت سازمان ملل که سرگرم تحقیق درباره ادعاهای جمهوری اسلامی ایران در خصوص بمباران مناطق غیر نظامی از سوی عراق بود، ادامه داد.

این نه فقط نشان دهنده عدم احترام به حقوق و سازمان های بین المللی از سوی رژیم عراق می باشد بلکه همچنین مؤید آن است که رژیم عراق به قدری از حامیان خود مطمئن است و از جانب نیروهای امپریالیستی در قسمت مختلف سازمان نیز مورد

حمایت واقع می شود که ضرورتی نمی یابد اصول جامعه بین المللی را حتی در حضور هیئت سازمان ملل رعایت کند.

سید احمد سراج زاده - کاردار موقت

سند شماره ۱۰۱

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۲۳۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۷۹۸

- ۲۷ می ۱۹۸۳ (۶ خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۵ می ۱۹۸۳ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و علاوه بر یادداشت های قبلی خود احتراماً به اطلاع شما می رسانم که در ۲۵ می ۱۹۸۳ ارتش متجاوز عراق شهر بانه را بمباران کرد که بر اثر آن ۸ غیر نظامی بی گناه کشته و ۷۳ نفر مجروح شدند.

این چهارمین حمله علیه اهداف غیر نظامی در طی دیدار هیئت نمایندگی سازمان ملل می باشد. امروز وزیر امور خارجه جهت بازدید از جدیدترین جنایات جنگی عراق از هیئت دعوت به عمل آورده است.

سید احمد سراج زاده - کاردار موقت

سند شماره ۱۰۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۰۴

- ۲۷ می ۱۹۸۳ (۶ خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۷ می ۱۹۸۳ جانشین نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً متن بیانیه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق مورخ ۲۵ می ۱۹۸۳ درباره دیدار هیئت نمایندگی سازمان ملل از ایران و عراق را به پیوست ارسال می دارم.

زهیر ابراهیم محمد

ص: ۴۸

متن بیانیه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق مورخ ۲۵ می ۱۹۸۳

عراق از هیئت منصوب شده دبیرکل سازمان ملل جهت بررسی خساراتی که به شهرهای عراق وارد شده و تأسیسات غیر نظامی این شهرها بر اثر این جنگ که ایران علیه کشورمان از ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ آغاز و خسارت وارد ساخته است، استقبال نمود. این هیئت در چارچوب موافقت صورت گرفته با دبیرکل سازمان ملل در این باره همکاری خواهد کرد.

در آستانه بازدید هیئت و در تأیید مواضع صلح جویانه، بشر دوستانه و مسئولانه عراق که این کشور از آغاز مناقشه و تا حال حاضر از آن تبعیت کرده، آمادگی خود را جهت امضای قرارداد ویژه صلح، میان عراق و ایران تحت نظارت سازمان ملل اعلام می دارد که به موجب آن دو طرف متعهد شوند هیچ حمله ای به شهرها و روستاهای دو طرف علی رغم ادامه جنگ ننمایند.

عراق همچنین آمادگی اش را جهت پذیرفتن ناظران سازمان ملل در مرزهای دو طرف به منظور تعیین میزان تبعیت طرفین نسبت به موافقت نامه اعلام می دارد و این امکان به صورت عملی باید به وجود آید که از تخریب شهرها و مناطق مسکونی اجتناب گردد.

اکنون این موضع را عراق اعلام کرده و از بعد بشر دوستانه و مواضع انسانی و مسئولانه عراق می باشد که در طی مناقشه با ایران نیز حفظ شده است. پر واضح است که ادعاهای حکام تهران نیز در مورد حمله به شهرها و مناطق مسکونی و شدت نگرانی هایش به خاطر امنیت شهروندانش در رعایت حداقل اصول بشر دوستانه، کاملاً روشن خواهد شد.

سند شماره ۱۰۳

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۲۶۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۲۴

- ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ (۲۴ خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۶ ژوئن ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً جزئیات حملات ایران علیه عراق در آوریل ۱۹۸۳ را به اطلاع می رسانم.

پس از تجاوز نیروهای نظامی ایران و ناتوانی آنها جهت دست یابی به اهداف توسعه طلبی خود در نبردهای بی شمار قبلی و جدیدترین آن در نبرد الشیب، شکست

نیروهای ایران را به خاطر عدم شناخت از طبیعت زمین، قدرت استحکامات دفاعی عراق، برتری واحدهای زرهی عراق و نیز وجود اختلافات در فرماندهی ایران روشن ساخته که نیروهای نظامی ایران آماده تهاجم دیگری به منطقه واقع در طیب و فکه شدند تا بلکه به اهداف تجاوزگرانه خود دست یابند. نیروهای متجاوز ایران با تجاوزات عمدی خود جهت کنترل بخش هایی از خاک عراق در منطقه ی واقع در طیب و فکه سعی کردند تا آنجایی که ممکن است به داخل خاک عراق نفوذ کرده و به سوی شهر العماره حرکت کنند. نیروهای نظامی ایران تدارکات زیادی را جهت تجاوزات خود انجام داده بودند.

این تدارکات و آمادگی ها بیش از دو ماه طول کشید و با بسیج واحدهای منظم ارتش و نیروهای متعلق به سپاه در مجموع بیش از ۱۲۰۰۰۰ نفر را در امتداد سه محور اصلی شامل محور شمالی عین خوش - شرفانی، محور مرکزی چم هندی (- AI (Jam Aandi) (Ayhah) و محور جنوبی چنانه - فکه مستقر کرده بودند.

همان طور که انتظار می رفت نیروهای نظامی متجاوز ایران حمله ای را در ساعت ۲۳:۳۰ (به وقت محلی) مورخ ۱۰ آوریل ۱۹۸۳ از محورهای شمالی و مرکزی در محدوده ی بیش از ۳۰ کیلومتر مربع آغاز کردند. وضعیت محورهای یگان های نظامی ایران که در این حمله شرکت داشتند به اختصار به شرح ذیل می باشد:

در ساعات نخست حمله، نیروهای نظامی عراق تهاجم تجاوزگرانه ایران را در محور شمالی شکست داده و نیروهای متجاوز ایران خسارات سنگینی را هم از نظر جانی و هم از نظر تجهیزات متحمل شدند و تعدادی از آنها به اسارت گرفته شدند.

در محور مرکزی نیروهای متجاوز ایران دو سرپل محدود به دست آوردند و به تقویت آن با واحدهای نظامی از عقبه و از دیگر محورها به منظور حفظ آن اقدام نمودند تا امکان گسترش عملیات های بعدی شان فراهم گردد ولی نیروهای نظامی عراق با به محاصره در آوردن دشمن به نیروهای آنها خسارت وارد کرده و به بیرون راندن این نیروها از خاک عراق که اشغال کرده بودند، اقدام نمودند.

در ۱۶ آوریل ۱۹۸۳ نیروهای نظامی عراق حمله تهاجمی خود را با پشتیبانی آتش توپخانه و جنگنده های نیروی هوایی آغاز کردند که در مقیاس وسیعی نیروهای متجاوز ایران را منهدم کردند. باقیمانده این نیروها به نقاط تجمع قبلی خود عقب نشینی نمودند.

خسارات نیروهای نظامی ایران ۱۵۰۰۰ کشته، تعداد زیادی اسیر، انهدام ۴۱ تانک، ۴۰ نفربر نظامی، ۴۰ خودرو، ۶ توپ مختلف و غنیمت تعدادی از تجهیزات نظامی و سلاح های سبک و نیمه سنگین و همچنین تعدادی تانک و خودرو حمل و نقل، می باشد.

این تجاوز ایران یکی از سری عملیات هایی بود که ایران تدارک دیده است تا از مرزهای بین المللی عبور کرده و خاک عراق را به اشغال درآورد. بنابراین مسئولیت کامل این تجاوز و پیامدهای آن متوجه ایران خواهد بود.

ریاض القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۰۴

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۲۶۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۲۵

- ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ (۲۴ خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن پیشنهادات آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق در نامه مورخ ۷ ژوئن ۱۹۸۳ خود خطاب به مردم ایران به پیوست ارسال می گردد.

ریاض القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی

پیوست

پیشنهادات رئیس جمهور عراق در نامه ۷ ژوئن ۱۹۸۳ خود خطاب به خلق های ایران

۱- دست یابی به توافق جهت توافق جنگ در منطقه خلیج از جمله آب ها، بنادر، سواحل و حریم هوایی، از بصره و المحمره (خرمشهر) تا تنگه هرمز و مسیرهای منتهی به آن از طریق دریای عربی و اقیانوس هند طبق چارچوب ویژه و تحت نظارت بین المللی؛ به کشتی های بازرگانی ایران و عراق و نیز سایر کشتی ها این امکان را می دهد که آزادانه جهت صادرات نفت خام و واردات سایر کالاها حتی اگر نبرد زمینی ادامه داشته باشد، تردد نمایند. اگر چه این پیشنهاد به خلق های ایران بنا به تشخیص ما صورت گرفته با خاطر اینکه اثرات منفی در دورنمای اقتصادی و اجتماعی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در حال حاضر و آینده سایه می افکند، کاهش یابد تا مقاصد و انگیزه ها مشخص تر گردد و موضع حق از باطل تمیز داده شود. وقتی که [امام] خمینی از مشکلات اقتصادی ایران سخن می گوید و یا از فقری که مردم با آن دست به گریبانند، وی کلیه این موارد را به جنگ مرتبط می سازد. اکنون علی رغم ادامه جنگ که امیدواریم در اسرع وقت ممکن متوقف شود، فرصت را مغتنم شمرده و برای ایران این امکان را

ص: ۵۱

فراهم می‌سازیم که فشار جنگ از وضعیت اقتصادی این کشور در این منطقه کلیدی برداشته شود و ایرانی‌ها فرصت یابند اقتصاد و شرایط زندگی خود را بهبود بخشند.

۲- نتیجه توافق برای طرفین این امکان را ایجاد می‌کند که از حمله به شهرها و روستاها خودداری ورزند، این توافق می‌بایست تحت نظارت یک سازمان بین‌المللی بنا به توافق صورت پذیرد.

۳- توافق جهت توقف جنگ در طی ماه رمضان به خاطر اعتقادات اسلامی و انجام فرائض مسلمانان و معتقدان به پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) پیشنهاد می‌گردد.

سند شماره ۱۰۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۲۶۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۲۶

- ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ (خرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۳ سفیر و نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً موارد ذیل را به اطلاع می‌رسانم.

ایران شهرها و روستاهای عراق در جولای ۱۹۸۰ بمباران کرد و نیروهای نظامی ایران مورخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ شهرهای خانقین، مندلی، زرباطیه را با توپ ۱۷۵ میلی‌متری شدیداً هدف قرار داد که این آتش سنگین مستقیم باعث بروز مناقشه نظامی میان عراق و ایران گردید.

قبل از اینکه عراق به حق قانونی دفاع از خویش در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ اقدام نماید، برخی از سازمان‌های بین‌المللی را از حملات ایران مطلع ساخته و یادداشت‌هایی را توسط وزیر امور خارجه در مورخ ۱۴ سپتامبر ۱۹۸۰ برای آنها ارسال کرد و عراق راهی جز مقابله با سماجت ایران جهت دفاع از خود بر اساس بند ۵۱ منشور سازمان ملل نداشت.

بر اساس مفاد این اصول، شورای امنیت سریعاً دخالت کرد و قطعنامه ۴۷۹ را در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ تصویب کرد. عراق اعلام کرد که قطعنامه را پذیرفته و با آتش بس بدون هیچ قید و شرطی موافق است در حالی که ایران قطعنامه را صریحاً رد کرد.

عراق در موارد بسیاری تمایلش را به آتش بس و برقراری روابط حسن همجواری با همسایه خود ایران بر اساس متقابل به حاکمیت، مصونیت مرزهای بین‌المللی و عدم

دخالت در امور داخلی یکدیگر مورد تأکید قرار داده است و در پاسخ به درخواست رئیس جمهوری پاکستان به طور یک طرفه از ۵ - ۸ اکتبر ۱۹۸۰ اعلام آتش بس نمود اما ایران با تشدید عملیات های نظامی خود به آن پاسخ داد. عراق بر قطعنامه های ۵۱۴ مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲ و ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۱۹۸۲ صحنه گذاشته و به درخواست آتش بس و عقب نشینی به مرزهای شناخته شده بین المللی پاسخ مثبت داده است، در حالی که ایران آن را رد کرد.

عراق همچنین قطعنامه ۳ / ۳۷ مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ مجمع عمومی در مورد پیامدهای طولانی شدن درگیری نظامی میان دو کشور را پذیرفت در حالی که ایران آن را رد کرد.

علی رغم این حقیقت ایران با حمله نمودن به عراق تجاوز را آغاز نمود و شکی نمی توان داشت که پس از تصویب قطعنامه شورای امنیت مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ مسئولیت کامل ادامه درگیری را به عهده دارد و بنابراین کلیه پیامدهای آن از جمله خسارات مالی و جانی متوجه این کشور است.

بر اساس ماده ۲۵ منشور سازمان ملل ضروری است که اعضای سازمان ملل تصمیمات شورای امنیت را بر اساس مفاد منشور پذیرفته و به آن عمل نمایند. ایران با رد مفاد منشور در عدم اجرای تصمیمات شورا، کل مسئولیت های ناشی از ادامه جنگ از جمله مسئولیت پرداخت غرامت لازم را به عهده گرفته است.

بر اثر تجاوز ایران، عراق خسارات مادی سنگینی را به خاطر انهدام بسیاری از تأسیسات اقتصادی خود و نیز محرومیت از حق آزادی دریانوردی در منطقه خلیج عربی متحمل شده که خسارات سنگین مادی و نیز تلفات جانی زیادی را باعث شده است. عراق بر درخواست رسمی خود تصریح می نماید که ایران می بایست کلیه خساراتی را که متحمل شده ایم جبران نماید.

همان طور که در بالا- تبیین شد این ایران بود که درگیری نظامی را آغاز کرد و اقدام به تجاوز علیه تأسیسات غیر نظامی اقتصادی و بمباران شهرها نمود که مسئولیت ادامه این وضعیت متوجه این کشور بوده و طرف مسئول در خسارات ناشی از آن می باشد.

در مورد دوره ی مربوط به آغاز عملیات های نظامی تا تصویب قطعنامه شورای امنیت مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ و جدال های موجود در این باره، یکبار دیگر عراق اعلام می نماید که آماده است این موضوع را به داوری واگذارد، به منظور اینکه طرف مسئول آغاز کننده عملیات ها مشخص گردد و در مورد مسئول بودن کامل ایران پس از تاریخ مذکور، شکی نمی توان داشت.

ریاض القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۳۴

- ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ (۳۰ خرداد ۱۳۶۲)

گزارش دبیرکل درباره نتایج تحقیق هیئت اعزامی به ایران و عراق درباره حملات هوایی و موشکی به مناطق غیر نظامی

۱- در تاریخ ۲ می ۱۹۸۳ (۱۲ اردیبهشت ۱۳۶۲) نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران از من خواست که به درخواست دولتش جهت اعزام نماینده خود برای بازدید از مناطق غیر نظامی ایران که عراق مورد حمله ی نظامی قرار داده است پاسخ مثبت دهم. وی خاطر نشان کرد در صورتی که دولت عراق نیز از این نماینده جهت بازدید از عراق دعوت به عمل آورد، دولت ایران از آن استقبال خواهد کرد.

۲- من به نمایندگی دائمی ایران اطمینان دادم که به درخواست وی نهایت توجه معطوف خواهد شد و خاطر نشان کردم که به عنوان دبیرکل، مساعی جمیله خود را صادقانه تحت نظارت شورای امنیت در جنگ میان ایران و عراق به کار بسته و قصد دارم موضوع را به اطلاع شورا برسانم تا اقدام لازم اتخاذ گردد. همچنین به وی اطلاع دادم که موضوع را با نمایندگی دائمی عراق در میان خواهم گذاشت.

در ۳ می ۱۹۸۳ (۱۳ اردیبهشت ۱۳۶۲) با نمایندگی دائمی عراق موضوع را مورد بحث قرار دادم. وی پس از مشورت با دولت متبوعش در تاریخ ۱۲ می ۱۹۸۳ (۲۲ اردیبهشت ۱۳۶۲) به من اطلاع داد، عراق نیز تمایل دارد که این نماینده از مناطق غیر نظامی عراق که مورد حمله نظامی ایران واقع شده، بازدید نماید.

۳- در ۱۲ می (۲۲ اردیبهشت) تصمیم خود را جهت اعزام هیئتی به اطلاع شورای امنیت رسانده و به دنبال آن تصمیم خود را به نمایندگان دائمی دو کشور ابلاغ کردم. دو دولت موافقت کردند که وظیفه محوله به هیئت بررسی و ارزشیابی خسارت وارده به مناطق غیر نظامی دو کشور تا آنجا که ممکن است انجام پذیرد و هر کجا که امکان داشته باشد خسارت ناشی از جنگ و نیز نوع مهماتی که باعث این خسارت شده مشخص گردد.

از هیئت نمی توان متوقع بود که تعداد تلفات یا میزان خسارات مادی ناشی از حملات را مشخص تر سازد.

هیئت مسئولیت داشت که گزارش نهایی خود را پس از تحقیقات و مشاهدات انجام

شده به من ارائه دهد. به شورای امنیت و نیز به نمایندگان دائمی دو کشور اطلاع دادم که این گزارش را برای شورای امنیت ارسال نمایم.

۴- طرفین درخواست کردند که تضمین مناسبی جهت تأمین هیئت در طی اقامت آنها در منطقه نه تنها در منطقه جنگی خاک خودشان بلکه در منطقه جنگی سرزمین طرف مقابل داده شود. بنابراین انتظار می رود که از طرف هر یک از دولت ها دستورات لازم به مقامات نظامی خود در منطقه جنگی صادر شود. قبل از اینکه هیئت به ستادها در ۱۸ می ۱۹۸۳ اعزام شوند تضمین ها دریافت گردید.

۵- دو طرف همچنین درخواست کردند تا مأموریت هیئت در مناطق مورد نظر مشخص گردد. به همین منظور جهت تأمین شرایط لازم مأموریت ها به طرفین اعلام گردید. طرفین همچنین درخواست نمودند که وسایل لازم جهت حمل و نقل هیئت برای این سفر فراهم گردد.

مایلم از هر دو دولت جهت فراهم نمودن تسهیلات مأموریت تشکر و قدردانی نمایم.

۶- در مسیر حرکت هیئت در ایران، دولت این کشور از هیئت خواست که محل دیگری به نام بانه را مورد بازدید قرار دهد. این هیئت مأموریت داشت که بازدیدهای دیگر را به شرطی که در تاریخ زمان بندی شده ی سفر هیئت به عراق خللی ایجاد نشود، مورد موافقت قرار دهد. همچنین هیئت مذکور به مقامات عراقی اطلاع داد که پس از ورود به بغداد آماده است که هر محلی را مقامات عراق مایل باشند، مورد بازدید قرار دهد.

۷- اعضای هیئت شامل سرتیپ تیموتی. ک. دیوآما مشاور نظامی دبیرکل و آقای اقبال رضا افسر ارشد در اداره معاونت امور سیاسی ویژه بودند. علاوه بر این، از آنجا که هیئت به کارشناسانی در زمینه مهمات نیاز داشت از دولت سوئد خواسته شد دو نفر که یکی از آنها کارشناس عالی رتبه در زمینه مهمات و دیگری از افسران عالی رتبه توپخانه بود هیئت را همراهی نمایند. دولت سوئد با کمال میل پذیرفت و سریعاً دو کارشناس را جهت همکاری به هیئت معرفی کرد که آقایان دکتر اکی پرسون (مسئول قسمت سلاح های مخرب) مؤسسه تحقیقات دفاع ملی سوئد و سرهنگ برتیلی ماتسون فرمانده هنگ توپخانه بودند. در اینجا مایلم از دولت سوئد به خاطر آمادگی سریعش در دادن مأموریت به دو تن از کارشناسان خود که در انجام مأموریت هیئت نقشی حیاتی داشت، قدردانی نمایم.

۸- هیئت به من گزارش داد که طی مباحثات انجام شده در وزارت امور خارجه هر یک از دو کشور، طرفین ادعاهایی را درباره نقض پروتکل چهارم ۱۹۴۹ ژنو متذکر شدند. در این مذاکرات دولت عراق مدعی بود که جنگ در ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور

۱۳۵۹) آغاز شد. اما موضع دولت ایران این بود که جنگ در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) آغاز شده است. دو طرف همچنین اظهار می داشتند که بخش هایی از سرزمینشان در اشغال نیروهای طرف دیگر است. در اینجا باید ذکر شود که هیئت هیچ نظریه ای در مورد این گونه مسائل و دیگر مسائل سیاسی که توسط دو دولت در طی مذاکرات اظهار شد، ارائه نداد، زیرا این موضوعات در حیطه مأموریت آن نبوده است.

۹- هیئت به من گزارش داد که با مقامات کمیته بین المللی صلیب سرخ در ژنو جهت بحث درباره یافته هایش و نیز بخش های مربوط به یادداشت کمیته بین المللی صلیب سرخ در ۷ می ۱۹۸۳ (۱۷ اردیبهشت ۱۳۶۲) ملاقات داشته است.

۱۰- مایلم از اعضای هیئت و نیز کارشناسانی که به منظور تکمیل این کار پر زحمت، تحت شرایط توان فرسا تلاش کرده اند، قدردانی نمایم.

۱۱- گزارش ارائه شده هیئت به شرح ذیل است:

متن گزارش هیئت

مقدمه

۱- هیئت به مناطق جنگی ایران از ۲۱ تا ۲۶ می ۱۹۸۳ (۳۱ اردیبهشت تا ۵ خرداد ۱۳۶۲) و نیز به مناطق جنگی عراق از تاریخ ۲۸ لغایت ۳۰ می ۱۹۸۳ (۷ تا ۹ خرداد ۱۳۶۲) سفر کرد.

۲- مأموریت هیئت عبارت بود از:

الف) مشخص نماید آیا مناطق غیر نظامی خسارت دیده یا تخریب شده مورد حمله نظامی قرار گرفته است یا خیر؟ همچنین در تخریب این مناطق از ادوات نظامی اعم از بمباران هوایی، گلوله توپ، حملات موشکی، راکت و یا از مواد منفجره دیگری استفاده شده است؟

ب) تا آنجا که امکان دارد میزان خسارات و تخریب برآورد شود.

ج) تا آنجا که ممکن است، انواع مهمات مورد استفاده مشخص گردد. در حالی که انتظار نبود هیئت میزان تلفات وارده را مشخص کند اما ارتباط روشنی میان میزان خسارت در مناطق غیر نظامی و میزان احتمالی تلفات جانی وجود دارد و به همین دلیل هیئت این مهم را مورد توجه قرار داد. به هر تقدیر آمارهای ارائه شده در گزارش از سوی دو دولت تهیه شده که بدون اظهار نظر هیئت ذکر گردیده است.

۳- در حین انجام کار، هیئت مشخصه هایی از قبیل جمعیت معمول قبل از جنگ، جمعیت فعلی و علت تغییرات جمعیتی به دلیل فاصله مرزی، خطوط جبهه یا تأسیسات نظامی، نزدیکی به تأسیسات مخابراتی یا اقتصادی و استراتژیک یا مجاورت با مناطق مهم

نظامی و نیز تاریخ حمله و نوع مهمات مورد ادعا را مد نظر قرار داده است. همچنین توجه به خاصی به منطقه مجاور و میزان انهدام هر محل نموده است که پس از رسیدن به هر محل که دولت میزبان طرح ریزی کرده بود، هیئت مقام عالی غیر نظامی یا فرمانده نظامی مسئول عملیات ها در آن منطقه و یا هر دوی آنها را جهت توضیح درباره سؤالات فوق فرا می خواند. آنها و دیگر مقاماتی که بعدا مورد سؤال واقع می شدند به وضوح هر گونه اطلاعات تکمیلی را که هیئت ضرورت می دید، ارائه می دادند. سپس هیئت از محل های خسارت دیده که مقامات محلی انتخاب می کردند بازدید می کرد و در برخی موارد بر اساس اطلاعات دریافتی محل هایی را جهت بازدید انتخاب می کرد.

مدارک نشان دهنده آن است که کارشناسان، انواع مهمات استفاده شده، را در همان محل و یا هر محل دیگری که ضرورت داشت، بررسی می کردند. از محل های خسارت دیده و نوع مهمات احتمالی مورد استفاده از قبیل پوکه یا قسمت ها یا قطعات بمب تصویر برداری می شد. گزیده ای از تصاویر مربوط جهت تحقیق موجود می باشد. هر یک از چهار عضو هیئت به طور جداگانه، به اختصار و جزء به جزء از خسارات و قطعات بجای مانده از مهمات احتمالی مورد استفاده یادداشت برداری می کردند، سپس آن یادداشت ها با یکدیگر مقایسه می شد و اطلاعات موجود به اختصار نوشته می شد تا در گزارش استفاده شود.

۴- هیئت خواهان آن است که در پرونده ذکر شود که آنها در چه شرایطی کار می کردند؛ فرصتی نبود که اطلاعات ارائه شده مقامات مسئول، در مورد محل استقرار واحدهای نظامی با تأسیسات محلی، فواصل آنها از خطوط درگیری، وضعیت ارتباطات، وجود تأسیسات اقتصادی - استراتژیک و اهمیت نظامی آنها و غیره بررسی شود. بنابراین هیئت مجبور بود به اطلاعات ارائه شده دولت مربوط اکتفا نماید و آن اطلاعات را هر جا که امکان داشت، با مشاهدات خود تکمیل کند.

۵- بر اساس دستور العمل تنظیمی، اعضای هیئت هیچ نقطه نظری را با هیچ مقام رسمی یا دولتی یا سایر اشخاصی که در گزارش به آنها اشاره شده مورد بحث قرار ندادند. همچنین هیچ نکته ای را که ملاحظه کرده و یا در طی بازدیدشان در سرزمین دولت دیگر محقق می دیدند با دولت دیگر در میان نگذاشتند. اعضای هیئت هیچ گونه اظهار نظر قطعی و یا نظریه دیگری را با رسانه های خبری در میان نگذاشتند.

۶- هیئت عمیقا از مقامات ایران و عراق به ویژه مقاماتی که مستقیما هیئت را در سفر به مناطق مختلف همراهی می کردند و زحماتی را در کشور خود متحمل شدند تا هیئت بتواند کارش را به نحو احسن انجام دهد، تشکر می نماید.

۷- مسیر ترسیمی دولت ایران شامل بازدید از مناطق غیر نظامی بود که اخیراً و نیز در گذشته مورد حمله واقع شده و خسارت دیده بودند. تاریخ بازدید از محل های مختلف در پرانتز قرار داده شده است و زمان قید شده به وقت محلی می باشد و آمار تلفات، مربوط به غیر نظامیان است.

الف - دزفول ۲۱ می ۱۹۸۳ (۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۸- این شهر قبل از جنگ ۱۶۷۰۰۰ نفر جمعیت داشت که جمعیت فعلی آن ۱۸۵۰۰۰ نفر می باشد. این افزایش جمعیت مربوط به هجوم آوارگان از سایر نقاطی است که مورد حمله واقع شده اند. فاصله شهر تا مرز تقریباً ۸۰ کیلومتر است.

۹- مقامات اظهار داشتند که شهر در ۲۰ و ۲۲ آوریل و ۱۲ می ۱۹۸۳ (۳۱ فروردین، ۲ و ۲۲ اردیبهشت ۱۳۶۲) با موشک های زمین به زمین از سمت غرب مورد حمله قرار گرفته است. سه نقطه از شهر که مورد اصابت قرار گرفته و به ترتیب عبارت از منطقه چولیان، منطقه بیمارستان افشار و منطقه سیه پوشان.

تعدادی از ساختمان ها با بولدوزر تخریب و بقایای آنها به محل دیگر برده شده بود تا کشته ها و مجروحان را تخلیه نمایند. گفته می شد بسیاری از اجساد هنوز زیر آوارها مدفون شده اند.

۱۰- حدفاصل خطوط جبهه با شهر مشخص نشد. پایگاه مهم هوایی در ۸ کیلومتری شمال غربی شهر به سمت اندیمشک واقع شده است. هیچ سربازی در شهر مستقر نیست و نزدیک ترین منطقه حائز اهمیت که سربازان رزمنده در آن آرایش گرفته بودند در حدود ۸۰ کیلومتری می باشد. یگان هایی از پدافند هوایی در شهر، آرایش گرفته اند و هیچ نوع کارخانه با اهمیت نظامی در آن وجود ندارد.

۱۱- به هیئت همچنین اطلاع داده شده که از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) تا این تاریخ بیش از ۵۰ موشک به شهر پرتاب شده است. در همین مدت بیش از ۶۰۰۰ بار بمباران هوایی و گلوله باران علیه شهر صورت گرفته است. بر اثر این حملات تا کنون ۶۰۰ کشته و بیش از ۲۵۰۰ نفر مجروح شده اند. ۱۳۰۰ خانه، ۳۲ مدرسه و ۲۲ مسجد به میزان وسیعی تخریب شده است.

مشاهدات هیئت

۱۲- دزفول شهر نسبتاً بزرگی است و در حاشیه جنوبی رودخانه دز واقع شده است که آن را از منطقه پایگاه هوایی واقع در شمال شهر جدا می سازد. سدی در حدود ۲۰ - ۲۵ کیلومتری شمال شرقی آن قرار دارد و دو پل بر روی رودخانه دز در شهر مشاهده می شود. این شهر در هیچ مسیر ارتباطی مهم واقع نشده است. در زمان فراهم شده، هیئت نمی توانست مشخص نماید که آیا تأسیسات استراتژیک یا اقتصادی مهمی غیر از آنچه که مقامات ایران نشان دادند وجود دارد یا خیر.

۱۳- سه محل از کل بخش های مسکونی که اخیراً مورد حمله واقع شده بود مورد بازدید هیئت قرار گرفت، فواصل میان آنها یک کیلومتر بود. مساحت کل منطقه تخریب شده تقریباً ۷۵ در ۷۵ متر بود، محل های اول و دوم تا حدود زیادی هموار شده بود و محل سوم هنوز پر از نخاله و ناهموار بود و کار هموار کردن آن در دست اقدام بود. در آن بخش، بناهای خیلی قدیمی از آجر و گل و نزدیک به یکدیگر ساخته شده بود که می توان برآورد کرد تعداد زیادی خانه در این منطقه تخریب شده است. بسیاری از خانه های اطراف منطقه خسارت سنگینی متحمل شده و تعدادی نیز غیر قابل تعمیر بودند. در محل دوم دهانه ای به قطر حدود ۱۰ و عمق ۲ متر بود که بخشی از آن از آوار پر شده بود، وجود داشت.

۱۴- در محل های فوق تعدادی قطعات ترکش پیدا شد. به طور قطع نمی توان گفت اما به احتمال زیاد قطعات موشک بودند. نوع و میزان تخریب نشان می دهد که سر کلاهک داری حداقل ۳۰۰ کیلوگرم مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد بوده که خسارت در هر یک از این محل ها را باعث شده است. تعداد زیادی از قسمت ها و قطعات فلزی که در فرمانداری جمع آوری شده بود، به هیئت نشان داده شد. گفته شد که این قطعات از محله های دزفول از جمله سه محله ای که اخیراً مورد حمله قرار گرفته و نیز از محله ای در اندیمشک جمع آوری شده است. هیچ علامت و نشانه ای از فرسودگی در این تکه ها و قطعات دیده نمی شد چند تکه از آنها به طور قطع از

موشک های اسکاد - بی بود و با علامت ۸K۱۴ مشخص بودند. این موشک ها دارای برد تقریبی ۲۷۰ کیلومتر می باشند. هیچ مدرکی ارائه و پیدا نشد که این کلاهک ها از هواپیما پرتاب شده باشد.

۱۵- هیئت همچنین از دو محل که مناطق مسکونی و تجاری بودند بازدید کرد که گفته شد با موشک در ۶ الی ۸ ماه گذشته مورد حمله قرار گرفته است. این مناطق هموار شده و بخشی از آنها مجددا ساخته و تعمیر شده بود. مناطق مورد حمله تقریباً ابعاد تخریبی همان سه محل دیگر را داشت که مورد حمله واقع شده بود. هیئت هیچ خسارتی را در پایگاه هوایی که مورد حمله موشکی قرار گرفته شده باشد مشاهده نکرد.

۱۶- مشاهدات هیئت و بررسی مدارک ارائه شده این ادعا را تقویت می کند که یکی از سه محل با موشک زمین به زمین مورد اصابت قرار گرفته است که تیم تشخیص داد از نوع موشک اسکاد - بی می باشد. اگر چه هیئت نتوانست از کلیه ساختمان های آسیب دیده بازدید کند، اما میزان خسارت مادی ادعا شده صحیح به نظر می رسد.

۱۷- به هیئت متعاقباً تکه هایی از قسمت های تحتانی دو موشک نشان داده شد که به طور حتم می توانست متعلق به موشک های فراگ باشد. این تکه ها کم فرسوده شده و برآورد می شد که حداقل به یک سال قبل مربوط می شود.

ب- اندیمشک ۲۱ می ۱۹۸۳ (۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۱۸- جمعیت شهر قبل از جنگ ۷۰۰۰۰ نفر بود که به ۹۰۰۰۰ نفر افزایش یافته است. علت افزایش جمعیت هجوم آوارگان از سایر مناطق درگیری به این شهر است. فاصله این شهر از مرز در حدود ۸۰ کیلومتر است.

۱۹- مقامات به هیئت اطلاع دادند که شهر در ۱۲ می ۱۹۸۳ (۲۲ اردیبهشت ۱۳۶۲) در ساعت ۳۰:۸ با موشک زمین به زمین از سمت غرب هدف قرار گرفت که در اثر این حمله ۲۴ کشته و ۱۴۳ مجروح بر جای مانده است. مقامات گفتند که ۶۶ خانه کاملاً ویران شده و به ۱۴ خانه و مغازه خسارات سنگینی وارد آمد و نیمی از یک مدرسه تخریب گردید.

۲۰- فاصله تا خط فعلی جبهه جنگ مشخص نشد. فاصله این شهر تا پایگاه هوایی دزفول ۶ کیلومتر می باشد و نزدیک ترین پادگان نظامی در ۱۲ کیلومتری آن واقع است. هیچ کارخانه ای در این شهر اقلام جنگی تولید نمی کند.

۲۱- شهر کوچک اندیمشک در ۱۴ کیلومتری شمال شرقی دزفول واقع شده است این شهر پر جمعیت در کنار خطوط راه آهن تهران - آبادان واقع شده و دارای ایستگاه بزرگی است و در کنار جاده اصلی که از شمال دزفول می گذرد قرار گرفته است.

۲۲- محل مورد اصابت که واقع در منطقه مسکونی پر جمعیتی است، از ایستگاه راه آهن چندان فاصله ای ندارد. میزان تخریب منطقه مورد اصابت در حدود ۱۰۰ در ۷۵ متر برآورد می شد. تا حدود زیادی آوارها هموار شده بود. اغلب خانه های اطراف به شدت خسارت دیده و تعدادی از آنها غیر قابل تعمیر بودند. در نقطه مورد اصابت دهانه ای که از آوارها پر شده بود وجود داشت که در حدود ۴ در ۲ متر تخمین زده شد. این دهانه به سمت غرب منطقه مورد اصابت بود.

۲۳- یک ورق بزرگ مچاله شده فلزی که می تواند از جداره موشک باشد در محل پیدا شد. نوع و میزان خسارت نشان می داد که کلاهک دارای حداقل ۳۰۰ کیلوگرم مواد منفجره با قدرت انفجاری زیاد سبب این خرابی شده است. قسمت هایی از موشک در دزفول به هیئت نشان داده شد و گفته شد از محلی در اندیمشک جمع آوری شده است. به طور حتم مشخص شد که قسمت هایی از موشک اسکاد - بی می باشد. هیچ مدرکی ارائه یا به دست نیامد که کلاهک از یک هواپیما شلیک شده باشد.

۲۴- مشاهدات هیئت و بررسی مدارک ارائه شده این ادعا را تقویت می کند که محل مورد اصابت با موشک زمین به زمین از سمت غرب هدف قرار گرفته است. نوع و میزان خسارت نشان می دهد که از موشک مشابه یا همانند آنچه در دزفول به کار رفته مورد استفاده قرار گرفته است. در حالی که هیئت نمی توانست از کلیه واحدهای آسیب دیده بازدید به عمل آورد اما میزان خسارت مورد ادعا ظاهراً قابل قبول است.

ج - پلدختر ۲۲ می ۱۹۸۳ (۱ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۲۵- جمعیت این شهر ۲۰۰۰۰ نفری از آغاز جنگ بدون تغییر باقی مانده است، فاصله شهر از مرز ۸۵ کیلومتر می باشد.

۲۶- بر طبق اظهارات مقامات، شهر در ۲۵ آوریل ۱۹۸۳ (۵ اردیبهشت ۱۳۶۲) از سوی هواپیماهای عراقی که از سمت جنوب به غرب در ارتفاع پایین پرواز می کردند مورد حمله قرار گرفت و با پرتاب سه بمب و آتش مسلسل شهر را هدف قرار دادند. دو بمب در نزدیکی مسجد

اصلی اصابت کرد و سومین بمب در خارج از شهر در فاصله ۵۰۰ متری به سوی شمال شرقی برخورد کرد. ده خانه، یک مدرسه و یک ناتوانی کاملاً تخریب شد و در حدود ۱۰۰ خانه و مغازه به میزان مختلفی خسارت دید، در این حمله ها ۲۳ نفر کشته و ۱۱۳ نفر مجروح شدند.

۲۷- فاصله شهر تا خط فعلی جبهه جنگ مشخص نشد. نزدیک ترین تأسیسات مهم نظامی در نزدیکی دزفول در ۱۱۰ کیلومتری این شهر واقع شده است. یک واحد ژاندارمری کوچک در خارج از شهر مستقر است و هیچ کارخانه مهم نظامی در آن واقع نشده است.

مشاهدات هیئت

۲۸- پلدختر شهر کوچکی در کنار رود کارون است که یک پل محلی دو طرف شهر را به هم متصل می نماید. در طرف شرق جاده مهم دزفول به قصر شیرین واقع شده است. این جاده از ۱۵ کیلومتری رودخانه کارون به سمت شمال شرقی امتداد می یابد. در این منطقه هیچ گونه تأسیسات مهم استراتژیک یا اقتصادی مشاهده نشد.

۲۹- محله ای که مورد حمله واقع شده است در نزدیکی مرکز شهر و در حدود ۱۰۰ متری پل محلی قرار دارد. در این منطقه حدود ۵۰ در ۲۵ متر از خاکروبه های ساختمانی و برخی وسایل خانگی انباشته شده است. تعدادی از خانه های اطراف منطقه بر اثر گلوله هایی که حداقل از دو جهت مختلف آتش شده، سوراخ سوراخ شده اند. منطقه دوم مورد اصابت که از آن بازدید شد در حدود ۲۵ متری پل محلی واقع شده که تحقیقات لازم از آن به عمل نیامد، هیئت از نقطه سوم محل اصابت در خارج از شهر بازدید نکرد.

۳۰- تعدادی قطعات فلزی ناشی از انفجارات ذکر شده بالا در محل اصلی پیدا شد، به جز نوعی از آن که تشخیص داده نشد، نوع و میزان خسارت نشان می داد که کلاهک دارای حداقل ۵۰ کیلوگرم مواد منفجره با قدرت انفجاری زیاد بوده که باعث این خسارات شده است. سپس به هیئت قطعاتی از مهمات نشان داده شد که از منطقه مورد اصابت یافت شده که به قرار ذیل بود:

الف - چتر ضامن دار با قطر ۴ متری مربوط به بمب هوایی؛

ب - بمبی که یک حفره به قطر ۴۳۰ میلی متر ایجاد کرده بود؛

ج - گیره های اتصال با علامت ۰۵۱۴۲۴۰۲۹۹؛

د - قطعه فلزی بزرگ با یک متر طول، ۳۰ سانتی متر عرض و ۱۰ میلی متر ضخامت که ۹ میلی متر آن استیل و یک میلی متر آن پوشش جداره ای بود. در این جداره آثار باقی مانده از مواد منفجره با قدرت زیاد وجود داشت و در طرف دیگر آن، گیره جوش خورده به بمب هواپیما آویزان شده بود.

سوراخ های گلوله و سایر علائم موجود در خانه ها و سایر اشیا در منطقه نشان دهنده آن بود که از دو مسلسل با دو کالیبر مختلف تقریباً ۱۰ میلیمتری و ۲۰ میلیمتری استفاده شده و زاویه برخورد نشان می دهد که از هواپیما شلیک شده است.

۳۱- مشاهدات و بررسی مدارک نشان می دهد که شهر بمباران هوایی شده و به وسیله مسلسل مورد حمله قرار گرفته است. اگر چه هیئت نتوانست از کلیه خانه های مورد اصابت بازدید نماید اما میزان خسارات مادی مورد ادعا به طور قابل قبولی صحت دارد.

د - موسیان ۲۲ می ۱۹۸۳ (۱ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۳۲- به هیئت اطلاع داده شد که شهر دارای ۵ هزار نفر جمعیت است که اکثر آنها عرب زبان می باشند. فاصله شهر از مرز ۶ کیلومتر می باشد. این منطقه عمدتاً کشاورزی بوده و مراکز نظامی در آن وجود ندارد. در نزدیکی شهر تأسیسات نفتی ابوغریب و بیاد (Biad) وجود دارد. این شهر در ۸ اکتبر ۱۹۸۰ (۱۶ مهر ۱۳۵۹) پس از ۱۵ روز نبرد که در طی آن ۶۰ نفر کشته شدند، اشغال شد. از آنجایی که اکثر ساکنان آن پس از بروز جنگ گریختند تعداد مجروحان آن مشخص نیست. شهر در ۲۲ مارس ۱۹۸۲ (۲ فروردین ۱۳۶۱) پس از یک هفته نبرد بازپس گرفته شد. مقامات همچنین اظهار داشتند که شهر قبل از اینکه بازپس گرفته شود، به میزان وسیعی تخریب و بسیاری از ساختمان های آن با مواد منفجره منهدم شده بود. در مجموع سی و سه روستای دورافتاده شهر از بین رفته است و ۵۸۰ خانواده اسیر شده اند. این شهر از زمان بازپس گیری تا یک ماه قبل از بازدید هیئت زیر بمباران مداوم قرار داشته و فاصله آن تا خطوط نبرد مشخص نشده است.

مشاهدات هیئت

۳۳- بازدید از موسیان و دهلران جایگزین بازدید برنامه ریزی شده از مهران گردید، به خاطر اینکه مقامات از میادین مینی که اخیراً در آنجا کشف کرده بودند احساس خطر می کردند. در شهر موسیان هیئت مشاهده کرد بخش های وسیعی از آن هموار شده است. در بخش های دیگر، تعدادی از ساختمان ها هنوز سرپا بوده ولی خسارات سنگینی دیده و غیر قابل تعمیر بودند. یکی از خانه هایی که مورد بازدید و تحقیق قرار گرفت نشان می داد که با مواد منفجره دارای قدرت انفجاری زیاد تخریب شده است.

ص: ۶۳

۳۴- به هیئت اطلاع داده شد که ساختمان هایی که هنوز سرپا هستند با گلوله و آتش مستقیم خسارت دیده و در برخی موارد در آنها مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد کار گذاشت شده است. به هر حال مناطقی که با زمین یکسان شده بود و نیز میزان تخریب حاکی از آن بود که از مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد و احتمالاً از تجهیزات مهندسی استفاده شده بود.

ر - دهلران ۲۲ می ۱۹۸۳ (خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۳۵- دهلران در حدود ۲۵ کیلومتری مرز واقع است. به هیئت اطلاع داده شد که با بروز جنگ در سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) شهر دهلران مورد حمله قرار گرفت و در حدود ۶۰ درصد آن از بین رفت و یکصد کشته و ۵۰۰ نفر مجروح شدند.

شهر سه بار توسط نیروهای عراقی اشغال شد و در اشغال اخیر آن نیروگاه و شبکه آب رسانی آن تخریب گردید. اغلب ساکنین شهر در نخستین حمله گریختند و جمعیت ۴۵۰۰۰ نفری آن به ۵۰۰۰ نفر کاهش یافت. هیچ کارخانه ای در شهر یا در نزدیکی آن وجود ندارد. هیچ نیرویی در این منطقه در سال ۱۹۸۰ مستقر نبود. مقامات اظهار داشتند که از مارس ۱۹۸۲ (اسفند ۱۳۶۰ و فروردین ۱۳۶۱) وقتی که شهر توسط نیروهای ایران بازپس گرفته شد، هیچ واحد نظامی در این منطقه مستقر نشده است، تنها یک دسته پدافند هوایی کوچک از واحد ژاندارمری و واحد بازسازی مستقر در شهر وجود داشت. فاصله شهر تا خطوط جبهه ارائه داده نشد.

مشاهدات هیئت

۳۶- دهلران در کنار جاده باریکی از دزفول به مهران واقع است. شهر تا حدود زیادی بیابانی بوده و به نظر می رسد که اغلب جمعیت غیر نظامی آن را ترک کرده باشند. نیمی از شهر شدیداً تخریب شده و غیر قابل تعمیر است و تقریباً کلیه ساختمان ها به میزان متفاوتی خسارت دیده است. به نظر می رسد که این خسارات بر اثر گلوله باران و بمباران های هوایی ایجاد شده باشد.

۳۷- به غیر از پدافند هوایی و واحدهای ژاندارمری مستقر در شهر، هیئت تعدادی از پرسنل را در یونیفورم و خودروهایی نظامی مشاهده کرد که اطلاع داده شد، آنها متعلق به تیم های بازسازی می باشند.

۳۸- به هیئت همچنین محفظه کاملی از یک بمب نشان داده و گفته شد که در

ص: ۶۴

شهر پیدا شده است. قطعات مشخصا متعلق به بمب خوشه ای بود. (از همان نوعی که در دیگر شهرها مانند بانه پیدا شده بود).

ز - آبادان ۲۳ می ۱۹۸۳ (۲ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۴۰- جمعیت شهر قبل از جنگ ۴۰۰۰۰۰ نفر بود و ۲۰۰۰۰۰ نفر نیز در حومه آن زندگی می کردند. مقامات اظهار داشتند که قبل از اینکه شهر در سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) مورد حمله واقع شود، اکثر مردم به سرعت، آن را تخلیه کردند. از این پس شهر زیر آتش سنگین توپخانه و بمباران هوایی قرار گرفت و تنها در حدود ۷۰۰۰۰ نفر از ساکنان آن باقی ماندند که اخیرا به بازسازی آن کمک می کنند. شهر آبادان در مجموع ۱۲۰۰ نفر کشته و ۷۰۰۰ نفر مجروح داشته که ۷۹ نفر آنها فلج می باشند.

از مردم شهر ۲۲۲۸ غیر نظامی اسیر شده اند و به ۴۰۰۰۰ خانه از ۲۰ تا ۱۰۰ درصد خسارت وارد شده است. شهر هنوز زیر گلوله باران و آتش مستقیم قرار دارد و روزانه به طور متوسط یک نفر کشته و ۶ الی ۷ نفر مجروح می شوند.

بمباران هوایی خیلی کم صورت گرفته و قبل از جنگ شهر تنها یک پست مرزی ژاندارمری داشته که هیچ واحد نظامی در آن مستقر نبوده است.

نزدیک ترین واحد نظامی، یک گردان پیاده است که در ۳۰ کیلومتری خرمشهر مستقر می باشد. پس از اینکه به شهر حمله شد جاده آن به سوی اهواز در ۲۰ اکتبر (۲۸ مهر) قطع گردید و واحدهای نظامی جهت دفاع از شهر مجبور بودند از طریق هوا و از طریق رودخانه بهممنشیر تردد نمایند.

۴۱- هیئت به قدیمی ترین و بزرگ ترین بیمارستان شهر برده شد و اطلاع داده شد که روز قبل با گلوله خمپاره ۱۲۰ میلیمتری هدف قرار گرفته است اما هیچ تلفاتی در بر نداشت. هیئت همچنین به بیمارستانی در حومه شهر برده شد و مقامات اظهار داشتند که بیمارستان در اوایل جنگ از طریق هوا مورد بمباران واقع شده است.

۴۲- در نزدیکی شهر یک مجتمع پالایشگاهی واقع است و گفته شد که تقریبا از بین رفته و تأسیسات باقی مانده نیز زیر حملات مداوم قرار دارد. هیئت به منطقه برده نشد زیرا مقامات ایرانی گفتند آنجا یک منطقه نظامی است. بنابراین به نظر می رسد تأسیسات اقتصادی این منطقه دارای اهمیت نظامی و هدفی قانونی است.

۴۳- شهر در مرز میان شط العرب و رودخانه بهمنشیر در جنوب شرقی خرمشهر واقع شده است. در حوالی شهر اعضای هیئت تعدادی از تانک های منهدم شده و دیگر خودروهای نظامی را مشاهده کردند که نشان دهنده نبرد خیلی سنگینی است که می بایست در مدتی قبل رخ داده باشد. به جز نواحی مرکزی که فاصله بیشتری از محل های درگیری داشت، حومه شهر خسارات سنگینی دیده بود. تعداد زیادی از ساختمان ها در مرکز شهر مشاهده شد که بمباران شده بودند.

۴۴- در بازدید از نخستین بیمارستان به هیئت نقاط مختلفی نشان داده شد که در گذشته خسارت دیده بودند. در این محل قطعاتی از ترکش و شیشه مشاهده گردید که از گلوله هایی بود که اخیرا به آن اصابت نموده و شکافی را در گوشه یکی از بخش های آن ایجاد کرده بود. هیئت همچنین مشاهده کرد که به سقف یکی از بخش ها که با علامت ضربدر به رنگ قرمز مشخص شده بود. چند گلوله به طور مستقیم اصابت کرده است که چهار گلوله در سقف نفوذ کرده و باعث خسارت هایی در داخل آن شده بود.

به هیئت همچنین بخشی از محفظه بمبی نشان داده و گفته شد که یکی از دو بمبی که به زمین بیمارستان اصابت کرده است و به طور قطع مشخص بود که از نوع بمب خوشه ای است که در سایر شهرها مانند بانه و دهلران ملاحظه شده بود.

۴۵- در ساختمان دومین بیمارستان علائمی از خسارات قابل ملاحظه نشان داده شد که تعمیر شده بود. همچنین به هیئت محفظه ای از یک بمب نشان داده و گفته شد، پس از حمله هوایی پیدا شده است. قطعات مورد مشاهده بزرگ و بسیار قدیمی بود که می توانست متعلق به بمب باشد.

۴۶- شهر هنوز به طور وسیعی خسارت دیده است. اگر چه برخی از اقدامات برای بازسازی مجدد در آن انجام شده است. همچنین بقایای آتش (بمباران هوایی و توپخانه ای) در شهر هنوز مشهود است.

۴۷- در طی بازدید از نخستین بیمارستان در حدود ساعت ۹ مورخ ۲۳ می ۱۹۸۳ (۲ خرداد ۱۳۶۲) هیئت صدای توپخانه یا آتش خمپاره را می شنید، در حالی که در خرمشهر به هیئت اطلاع داده شد که سه گلوله به پالایشگاه آبادان اصابت کرده و یکی از بمب ها در شهر و در یک کیلومتری بیمارستان اول که تیم بازدید کرده بود، افتاده است. هیئت نتوانست صحت و سقم آن را بررسی کند.

۴۸- پس از این مشاهدات طبق نظر هیئت مدارک مؤید این ادعا است که شهر در

محاصره طولانی قرار داشته و بدیهی است تخریبی که ملاحظه شد، با استفاده از بمباران هوایی، آتش توپخانه و آتش مستقیم صورت گرفته است.

س - خرمشهر ۲۳ می ۱۹۸۳ (۲ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۴۹- قبل از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹)، جمعیت خرمشهر ۲۰۰۰۰۰ نفر بود. در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) به شدت بمباران شده و دو لشکر ارتش عراق به آن حمله کردند. در این حمله یک گردان پیاده از نیروهای ایرانی در شهر استقرار داشت و از سوی غیر نظامیان تقویت می شد که به مدت ۴۰ روز مقاومت کرد. تا اینکه بخش بزرگ تری از شمال شهر از سمت رودخانه کارون توسط نیروهای عراق به اشغال درآمد و تا اواسط می ۱۹۸۲ (اردیبهشت ۱۳۶۱) تحت اشغال باقی ماند. دویست نفر از جمله همه اعضای تعدادی از خانواده ها در نبردهای اولیه کشته شدند. در طی تخلیه جمعیت، چند هزار نفر از غیر نظامیان کشته شدند و بیش از هزاران نفر مجروح و تعداد زیادی اسیر گردیدند، (آمار دقیقی ارائه نگردید).

۵۰- مقامات ایران اظهار داشتند که نیروهایشان شهر را در می ۱۹۸۲ (خرداد ۱۳۶۱) بدون اینکه نبرد سنگینی صورت گیرد بازپس گرفتند. از حدود ۲۳۰۰۰ واحد مسکونی و غیره ۸۰۰۰ ساختمان از جمله ۱۲۰ مسجد و مکان های مذهبی، ۱۰۰ مدرسه، ۲ دانشکده، ۴ بیمارستان مهم و چند کلینیک کاملاً با خاک یکسان شده بود. از حدود ۱۵۰۰۰ واحد مسکونی دیگر ۶۰ درصد آن تخریب شده که غیر قابل تعمیر بود. تعداد زیادی از مغازه ها غارت شده و سوخته بودند. ۵۰ تا ۶۰ کشتی خارجی ثبت شده، غرق یا به شدت آسیب دیده بودند، ۱۰۰۰ کشتی مشخص ثبت شده ایرانی نیز در انواع و اندازه های مختلف منهدم و غرق شده بودند.

۵۱- در بخش اشغالی شهر، ساختمان ها به طور کامل و ردیفی تخریب و سپس هموار شده بود تا فضای بازی جهت آتش فراهم شود. بسیاری از آن مناطق مین گذاری شده بود. مشرف بر مناطق هموار شده، ردیفی از ساختمان های تخریب شده هنوز پابرجا بود و با انبوه نخاله های ساختمانی به خطوط دفاعی مستحکم و سنگر تبدیل شده بود. در شمال شهر مناطق باز بزرگی ایجاد و در آن تیرهای آهن به شکل عمودی کار گذاشته شده بود (تا از فرود چتربازان ایرانی جلوگیری شود). و نیز با استفاده از اتومبیل های فرسوده حصارهای جهت دفاع در مقابل حملات شبه نظامیان ایران ایجاد شده بود.

۵۲- مقامات ایرانی اظهار می داشتند که عملیات تسطیح آوارها، جمع آوری میادین

مین و دیگر مهمات منفجر نشده، در حال انجام است و کار بازسازی که قبلا شروع شده بود تحت بررسی می باشد.

مشاهدات هیئت

۵۳- شهر در مرز شط العرب و رودخانه کارون واقع شده است. هیئت به دو قسمت شهر در دو طرف رودخانه سفر کرد. بخش جنوبی که تحت اشغال نبوده است به شدت آسیب دیده بود و به طور مداوم از طریق هوا و با توپخانه هدف قرار می گرفت. به هر حال به استثنای حاشیه رودخانه که تقریبا کلیه ساختمانهای آن به نظر می رسد با بمباران فروریخته است، بسیاری از ساختمان ها هنوز پابرجاست.

۵۴- در سواحل رودخانه بقایای کشتی ها در انواع و اندازه های مختلف انباشته شده است. پل بزرگی که انتهای جنوبی و شمالی شهر را به هم متصل می سازد ویران شده و از پل شناور موقتی استفاده می شود.

۵۵- با گزارش از حوادث که توسط مقامات ارائه شد، مشخص گردید که بخش جنوبی شهر حفظ شده است. اگر چه هیئت نتوانست تحقیقات جزئی تری انجام دهد، اما ماهیت و میزان تخریب نشان دهنده آن است که در تخریب شهر به جز حملات هوایی و آتش توپخانه از مواد منفجره با قدرت انفجاری زیاد و تجهیزات مهندسی نیز استفاده شده است. کار تسطیح و بازگشایی جاده ها که زیر آوارها دفن شده بود در حال انجام بود. هیئت در موقعیتی نبود که مشخص سازد آیا فضاهای باز، مین گذاری شده بود یا خیر و اگر چنین است چه مساحتی از آنها مین گذاری شده است؟

۵۶- تا آنجا که امکان مشاهده وجود داشت، تقریبا شهر به طور کامل ویران شده بود و هیئت بر این عقیده است قسمت هایی که ساختمان ها هنوز پابرجا بودند، تخریب ها به وسیله گلوله باران و بمباران های شدید در طی درگیری ها انجام شده است. به هر حال بدیهی است در تسطیح مناطقی از شهر از ابزارهایی همچون مواد منفجره با قدرت انفجاری زیاد و تجهیزات مهندسی استفاده شده است.

ش - هویزه ۲۳ می ۱۹۸۳ (۲ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۵۷- هویزه حدودا در ۳۵ کیلومتری مرز واقع است. به هیئت اطلاع داده شد که قبل از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹)، شهر دارای جمعیت ۱۲۰۰۰ نفری بود که ۲۳۰۰۰

نفر نیز در ۷۶ روستای اطراف آن ساکن بودند. اکثر جمعیت آن عرب زبان هستند. شهر دارای حدود ۱۹۰۰ خانه بود. هویزه شهری کشاورزی است، بدون اینکه نیروی نظامی در آن مشاهده شود. در اوایل جنگ شهر اشغال شد و تا می ۱۹۸۲ (۱ اردیبهشت ۱۳۶۱) در اشغال قرار داشت. بر طبق اظهارات مقامات، ۲۰۰ نفر در طی مخاصمات کشته شده و ۵۰۰۰ نفر اسیر شدند. هیچ آماری از مجروحان ارائه نشده است.

۵۸- مقامات اظهار داشتند، هنگامی که شهر بازپس گرفته شد، با زمین هم سطح شده بود و تنها دو ساختمان آسیب دیده پابرجا بود، یک مسجد که از آن به عنوان پست دیده بانی و دیگری خانه ای که از آن به عنوان مقر فرماندهی استفاده می شد. بر طبق اظهارات مقامات در حالی که شهر خساراتی از قبیل ریشه کن شدن درختان را در طی جنگ متحمل شده بود، اما تخریب واقعی شهر در اثر استفاده از مواد منفجره با قدرت تخریبی بالا و استفاده از بولدوزر صورت گرفته است.

مشاهدات هیئت

۵۹- هیئت شاهد بود که کل منطقه با خاک یکسان شده و به استثنای دو ساختمانی که ذکر گردید ساختمان دیگری مشاهده نمی شد و درختی نیز دیده نشد. پل قدیمی در روی رودخانه کرخه نور تخریب شده و پل جدیدی ساخته شده بود. تعدادی خانه جدید در خارج از محدوده شهر، ساخته شده بود.

۶۰- به علت گذشت زمان از حوادث توصیف شده، هیئت قادر نبود مدارکی از قبیل قطعات یا قسمت های گلوله یا بمب را مورد بررسی قرار دهد.

به هر حال هیئت بر این عقیده است که وضعیت محل در زمان بازدید نشان دهنده آن است که شهر می بایست با وسایل دیگری غیر از گلوله و آتش مستقیم تخریب شده باشد و از مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد و تجهیزات مهندسی استفاده شده است.

ص - سوسنگرد ۲۳ می ۱۹۸۳ (۲ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۶۱- سوسنگرد در حدود سی کیلومتری مرز واقع شده است. قبل از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) شهر دارای ۳۰۰۰۰ نفر جمعیت بود که ۱۰۰۰۰۰ نفر نیز در روستاهای اطراف آن زندگی می کردند. شهر و حومه آن عمدتاً یک منطقه کشاورزی است و بر طبق اظهارات مقامات، پس از اینکه جنگ آغاز شد، نیروی زمینی ارتش عراق با حمایت تانک به آن حمله کرد. در طی دو ماه نخست آغاز جنگ شهر سه بار درگیر

ص: ۶۹

نبردهای خیابانی سنگین گردید که نیروهای مهاجم، نهایتاً در ۱۴ نوامبر ۱۹۸۰ (۲۳ آبان ۱۳۵۹) به عقب رانده شدند. خسارات مادی و جانی گزارش شده توسط مقامات این شهر شامل این موارد بود: ۳۵۰۰ خانه از ۲۰ تا ۱۰۰ درصد خسارت دیدند. اغلب مردم از شهر تخلیه نشده بودند. و به همین دلیل تعداد ۴۰۰ نفر کشته، تعدادی نامشخص مجروح و ۱۰۶ نفر اسیر شدند. شهر تا اوایل سال ۱۹۸۲ (اواخر ۱۳۶۰) تحت محاصره قرار داشت و اخیراً از برد توپخانه عراق خارج شده است، بازسازی وسیع آن در حال پیشرفت است.

مشاهدات هیئت

۶۲- هیئت برای مدت زمان کوتاهی در شهر بود و توانست تنها به قسمت محدودی از آن سفر کند. در حالی که تعداد زیادی ساختمان آسیب دیده مشاهده می شد اما به میزان وسیعی کار تعمیر و بازسازی صورت گرفته و در حال انجام بود. هیئت ادعاهای مقامات را درباره خسارات مادی در طول مخاصمات تأیید می کند اما می بایست خاطر نشان کرد که اقدامات نظامی گزارش شده بیش از یک سال قبل از بازدید هیئت اتفاق افتاده است.

ض- سرپل ذهاب ۲۴ می ۱۹۸۳ (۳ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده از سوی مقامات ایران به هیئت

۶۳- شهر در حدود ۲۵ - ۳۰ کیلومتری مرز قرار دارد. قبل از جنگ جمعیت شهر ۳۵۰۰۰ نفر بود و ۶۵۰۰۰ نفر نیز در روستاهای اطراف زندگی می کردند. مقامات اظهار داشتند که شهر از طریق هوا و توپخانه مورد حمله قرار گرفته است و در روز ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱ مهر ۱۳۵۹) اشغال شد و نیروهای اشغالگر از تانک جهت تخریب و از بین بردن شهر استفاده کردند. پس از یک هفته نبرد نیروهای مهاجم از شهر خارج شده و در ارتفاعات واقع در چند کیلومتری شهر موضع گرفتند و شروع به گلوله باران آن نمودند. در این مرحله تمامی جمعیت شهر تخلیه شد. بخشی از ارتفاعات در ۴ ژوئن ۱۹۸۲ (۱۴ خرداد ۱۳۶۱) بازپس گرفته شد اما برخی از آنها هنوز در اشغال عراق می باشد و گلوله باران ادامه دارد. هیچ گونه حمله هوایی از می ۱۹۸۲ (اردیبهشت ۱۳۶۱) صورت نگرفته و بخش اندکی از جمعیت بازگردانده شده است.

۶۴- در مورد خسارات مادی، ۷۰۰ خانه در شهر کاملاً تخریب شده و ۲۰۰۰ خانه نیاز به تعمیرات اساسی دارد و ۲۰۰۰ خانه نیز به تعمیرات مختلف نیازمند است. گذشته از منازل مسکونی، ۸۳۵ مغازه به تعمیرات اساسی نیازمند است. از روستاهای اطراف

ص: ۷۰

شهر، ۹۶ روستا کاملاً از بین رفته، ۳۰ روستا به طور وسیعی خسارت دیده و مابقی نیز خسارات جزئی دیده اند. همچنین باغات میوه و درختان خرما نیز از میان رفته است.

قبل از تخلیه کامل شهر، ۹۵ نفر کشته و ۲۶ نفر به اسارت گرفته شدند. مقامات ایرانی آماری در مورد تلفات جانی در روستاها ارائه نکردند. مقامات همچنین اظهار داشتند که شهر، یک روز قبل از بازدید هیئت گلوله باران شده است.

مشاهدات هیئت

۶۵- هیئت به جای اینکه طبق برنامه از قصر شیرین بازدید نماید به سرپل ذهاب برده شد. این شهر در جاده دزفول به قصر شیرین واقع شده و هیچ واحد نظامی در شهر دیده نمی شد. نزدیک ترین پادگان نظامی در حدود ۱۰ کیلومتری واقع شده و فاصله آن تا خطوط جبهه ارائه نگردید.

۶۶- هیئت مشاهده کرد که بخش هایی از شهر خسارات سنگینی دیده و غیر قابل تعمیر می باشد و تقریباً کلیه ساختمان هایی که توسط هیئت مشاهده می شد به میزان متفاوتی خسارت دیده بودند. این خسارات ظاهراً از طریق بمباران هوایی و گلوله باران صورت گرفته است. در ضمن اغلب جمعیت غیر نظامی، شهر را ترک کرده بودند.

۶۷- به هیئت ساختمانی خسارت دیده نشان داده شد و گفته شد که یک روز قبل گلوله باران شده است، اما مدرکی ارائه نگردید که نشان دهد خسارت اخیراً صورت گرفته است.

ط - قصر شیرین ۲۴ می ۱۹۸۳ (۳ خرداد ۱۳۶۲)

یادداشت مقدماتی

۶۸- به محض رسیدن هیئت به سرپل ذهاب، توسط فرمانده محلی به هیئت اطلاع داده شد که به خاطر این شهر چند روز قبل از رسیدن هیئت توسط توپخانه عراق گلوله باران شده است، نمی توان به آنجا رفت و بنابراین امنیت هیئت را نمی توان تضمین کرد. اما به دلیل آن که در گزارش های قبلی قصر شیرین از جمله شهرهای کاملاً تخریب شده اعلام شده بود، هیئت جهت تضمین بازدید، اصرار نمود تا آن گزارش را تصدیق نماید. به هر تقدیر هیئت از سوی مقامات نظامی و با بی میلی آنها به شهر برده شد.

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات ایران

۶۹- قصر شیرین در حدود ۲ الی ۳ کیلومتری مرز واقع شده و قبل از آغاز جنگ، پست گمرکی مهمی بوده است، جمعیت شهر قبل از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) ۵۰۰۰۰ نفر بود و از شهر به عنوان ستاد واحدهای حفاظت مرزی که در منطقه قرار

داشتند، استفاده می شد. همچنین شهر دارای یک واحد ژاندارمری بود. مقامات اظهار داشتند که در ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۲۱ شهریور ۱۳۵۹) پست مرزی به تصرف ارتش عراق درآمد، از ۱۸ سپتامبر (۲۷ شهریور) شهر محاصره شد و در ۲۲ سپتامبر (۳۱ شهریور) اشغال گردید و در ۳ اکتبر (۱۱ مهر) کلیه ساکنان شهر بیرون رانده شدند. شهر تا ۱۲ ژوئن ۱۹۸۲ (۲۲ خرداد ۱۳۶۱) که بازپس گرفته شد، تحت اشغال عراق بود و کاملاً تخریب گردید. در این میان ۵۶۰۰ واحد مسکونی با خاک یکسان شد و از تعداد تلفات اطلاع دقیقی ارائه نگردید. جمعیت رانده شده از شهر به خاطر این که زیر گلوله باران قرار دارد، قادر نیستند به آن بازگردند و جالب توجه است که قبل از رسیدن هیئت نیز، شهر به مدت خیلی کوتاهی گلوله باران شد.

مشاهدات هیئت

۷۰- قصر شیرین در منطقه نبرد واقع شده و به خطوط طرف های درگیر بسیار نزدیک می باشد، در حالی که به سوی شهر در حرکت بودیم، هیئت صدای آتش توپخانه را می شنید و دو ستون از دود که از نزدیکی شهر برخاسته بود مشاهده می گردید. این دود می توانست در نتیجه گلوله باران شهر باشد. تعدادی از خودروها و کامیون های نظامی منهدم شده نیز در طول مسیر مشاهده می شد.

۷۱- مقامات نظامی گفتند که تحت شرایط عادی هیئت نمی تواند به گردش در شهر برده شود، به همین دلیل هیئت مستقیماً به پست فرماندهی مستحکمی برده شد. متعاقب آن گفته می شد که یکی از گلوله ها در آن روز به شهر اصابت کرده است، بنابراین هیئت اصرار داشت از نقطه مورد اصابت تحقیق نماید، مقامات نیز هیئت را با پای پیاده به محل مورد نظر بردند، اما هیچ مدرکی در محل مشاهده نگردید که ادعای مقامات را تصدیق نماید. به نظر می رسید که هیچ گلوله ای در آن روز به شهر شلیک نشده است و گلوله های شلیک می بایست به خارج از محدوده شهر اصابت کرده باشد.

البته در بیمارستان صحرائی شهر تعدادی نظامی مجروح بستری بودند که به هیئت گفته شد، این افراد در گلوله باران آن روز مجروح شده اند.

۷۲- اگر چه تحت شرایط معمول، هیئت نمی توانست تحقیقات جزئی تری از شهر تهیه نماید، اما موفق شد میزان تخریب را در طی مسیرش به سوی مقر فرماندهی مشاهده نماید و تحقیقاتش را با پای پیاده تنها در مورد گلوله باران آن روز تکمیل نماید. در مجموع هیئت پس از مشاهدات خود اعتقاد دارد که انهدام شهر به وسیله گلوله باران و آتش مستقیم صورت گرفته است. به هر حال میزان تخریب نشان می دهد که در

تخریب شهر ممکن است از ابزارهای دیگری از قبیل مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد و نیز تجهیزات مهندسی استفاده شده باشد.

ظ- بانه ۲۶ می ۱۹۸۳ (۵ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه به هیئت توسط مقامات ایران

۷۳- بانه دارای ۱۳۰۰۰ نفر جمعیت بوده و در حدود ۲۰ کیلومتری مرز واقع است. به هیئت اطلاع داده شد که شهر قبل از بازدید در روز ۲۵ می (۴ خرداد) در حدود ساعت ۱۵:۱۰ با دو یا چند هواپیما که از سمت غرب آمده بودند، مورد حمله قرار گرفته است.

همچنین گفته شد در این بمباران ۲۲ بمب در بخش شمال شرقی شهر پرتاب شد که تعدادی از آنها در خارج از محدوده شهر فرود آمده، ۵ بمب عمل نکرده، و باقیمانده بمب ها در مسافت ۳۰۰ متری آن افتاده است. هواپیماها همچنین شهر را با مسلسل هدف قرار داده اند. در این حمله هشتاد نفر کشته شده بودند که از میان آنها سه نفر زن و پنج نفر کودک بودند. هفتاد و سه نفر نیز مجروح شده که در حدود ۷۰ درصد آنها کودک، ۲۰ درصد زن و ۱۰ درصد مرد بودند.

۷۴- مقامات اظهار داشتند که از زمان بروز جنگ هیچ گونه عملیات نظامی در آن بخش از کشور، از سوی دو طرف به استثنای حمله هوایی روز گذشته صورت نگرفته است. هیچ گونه تأسیسات مهم نظامی در منطقه وجود نداشت. تنها یک آمادگاه تدارکاتی کوچک متشکل از ۱۵۰ مرد وجود دارد که صرفاً در جهت حمایت از عملیات تأمین داخلی مورد استفاده قرار می گیرد. این آمادگاه در حدود ۱ الی ۱/۵ کیلومتری منطقه درگیری در سمت شمال شرقی شهر واقع شده است. شهر در کنار جاده باریکی قرار دارد و هیچ صنعت نظامی با اهمیتی ندارد.

مشاهدات هیئت

۷۵- بانه شهر کوچکی واقع در مناطق کوهستانی است که نیمی از آن با تپه هایی از غرب به شمال شرقی احاطه شده است. هیچ گونه خطوط مخابراتی مهمی در نزدیکی آن وجود ندارد و دارای صنعت با اهمیتی نیست و عمدتاً شهری کشاورزی می باشد. تنها تأسیسات نظامی که مشاهده گردید آمادگاه تدارکاتی کوچکی است که قبلاً ذکر شد. در این آمادگاه چند کامیون بزرگ مشاهده شد.

۷۶- در یک منطقه مسکونی تعداد زیادی از علائم نشان می داد که شهر بمباران شده، اما خسارات مادی سنگینی وجود نداشت و تنها تعداد زیادی از پنجره ها شکسته

ص: ۷۳

شده بود. هیئت در یک محل لکه های خشک شده ای از خون را مشاهده کرد و نیز لکه های تقریباً تازه ای از خون بر روی یک دیوار دید. در این منطقه زمین پر از حفره های خیلی کوچک بود که چند سانتی متر عمق داشتند و حدود ۲۰ الی ۳۰ سانتی متر قطر آنها بود. فاصله میان این حفره ها در یک منطقه که مورد تحقیق قرار گرفت از ۱/۵ تا ۴ متر بود.

۷۷- اگر چه از هیئت انتظار نمی رفت که تعداد تلفات را برآورد کند اما هیئت احساس کرد که در این شرایط ناشایست خواهد بود که یادداشتی گواه بر حادثه ای که تنها یک روز، قبل از بازدید هیئت رخ داده، ارائه نگردد.

۷۸- هیئت به قبرستانی برده شد تا اجساد مردگانی را مشاهده کند که چندی قبل دفن شده بودند. علاوه بر این، اجساد از دو زن و ۵ کودک در تابوت های باز وجود داشت و به هیئت اطلاع داده شد که زن دیگری بر اثر جراحات وارده در بیمارستان شهر مجاور فوت کرده است.

۷۹- سپس هیئت به بیمارستانی برده شد که در آن جا ۵۶ مجروح بمباران اخیر تحت مداوا قرار داشتند. سایر مجروحین به بیمارستان های شهرهای مجاور اعزام شده بودند، دو پزشک به هیئت نشان دادند که چگونه زخم های شدید یک پسر جوان، هشت زن و چهارده کودک در سنین ۲ الی ۱۲ ساله را طی روزهای قبل مداوا کرده اند. همچنین هیئت زنی با زخم های شدید را مشاهده کرد که فرزندش با عمل سزارین به دنیا آورده شده بود. سایر مجروحین به بیمارستان های شهرهای مجاور اعزام شده بودند و به همین دلیل با توجه به محدودیت زمان، هیئت موفق نشد سایر مجروحین را ملاقات نماید.

۸۰- در منطقه مورد اصابت بمب، هیئت بدنه یک بمب و تعداد زیادی از قطعات بمب خوشه ای را مشاهده کرد. به هیئت همچنین بدنه ۱۳ بمب و تعدادی فیوز بمب ها و تعدادی بمب های خوشه ای منفجر نشده یا بخشی از آن منفجر شده را نشان دادند که به طور قطع به نظر می رسید اخیراً استفاده شده است. بدنه بمب ها از دو قسمت اصلی و انتهایی تشکیل شده بود. ابعاد کل بدنه ۲۰۲ سانتی متر طول و ۳۳/۵ سانتی متر قطر داشت، بر بدنه بمب ها علامت (Ao - Icy / ۲۷۰ / ۲۳۰ - pbk - ۲ - LX - A) حک شده بود، بمب های خوشه ای ۱۵۵ میلی متر طول و ۴۸ میلی متر قطر داشتند و بر روی آنها فیوز و پرک نصب شده بود که هر کدام در حدود ۱/۱ کیلوگرم وزن داشته و تقریباً حاوی ۱۰۰ گرم مواد منفجره با قدرت تخریبی زیاد بودند، ضخامت دیواره های بدنه استیلی آن ۱۲ میلی متر بود. بمب ها قطعا از نوع بمب های خوشه ای ۲۵۰ کیلوگرمی بودند که هر کدام از

آنها تقریبا حاوی ۱۵۰ بمب خوشه ای کوچک تر می باشد.

۸۱- با توجه به مشاهدات و بررسی مدارک ارائه شده هیئت بر این اعتقاد است که شهر هدف بمباران هوایی با بمب های خوشه ای قرار گرفته است. این قبیل بمب عمدتاً علیه نفرات استفاده می شود به همین علت میزان تلفات بالا، اما میزان خسارت مادی نسبتاً پایین بود. بنابراین هیئت بر این عقیده است که تحقیقات جزئیات حوادث، به صورتی که گزارش شده است، صحت دارد.

۸۲- به علت محدودیت وقت هیئت نتوانست در مورد این ادعا که شهر با مسلسل هدف قرار گرفته است، تحقیق نماید.

سفر به مناطقی جنگی عراق

۸۳- خط سیر ترسیمی دولت عراق بازدید از مناطق غیر نظامی بود که اخیراً و نیز در گذشته خسارت جنگی دیده بود، تاریخ بازدیدهای هیئت از محل های مختلف در پرانتز نشان داده شده است و زمان نشان داده شده به وقت محلی است. آمار تلفات مربوط به غیر نظامیان می باشد.

الف - زرباطیه ۲۸ می ۱۹۸۳ (۷ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۸۴- زرباطیه در حدود ۸ الی ۱۰ کیلومتری مرز و خط جبهه فعلی قرار دارد و جمعیت شهر قبل از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) ۱۱۰۰۰ نفر بود. مقامات گفتند از ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور ۱۳۵۹) شهر زیر گلوله باران قرار داشت که در نتیجه آن ۵۰۰۰ نفر از مردم شهر را تخلیه کرده و به بدره شهری که در ۱۰ کیلومتری این محل واقع است، نقل مکان کرده اند. در زمانی که نیروهای عراقی در اقدامی تلافی جویانه از مرز عبور کردند و در حدود ۲۵ کیلومتر به داخل ایران پیشروی کردند، شهر از برد توپخانه های ایران خارج شد، به هر حال در جولای ۱۹۸۲ (تیر و مرداد ۱۳۶۱) وقتی که سربازان عراقی از مرز عقب نشینی کردند، شهر مجدداً در برد توپخانه ایران قرار گرفت و ۶۰۰۰ نفر از ساکنین باقی مانده نیز شهر را تخلیه کردند. از شروع مخاصمات در شهرهای زرباطیه و بدره مجموعاً ۶۸ نفر کشته، ۱۸۰ نفر مجروح و ۴۰ نفر معلول شده اند که ۶۰ نفر آنها کودک بوده اند. مقامات اظهار داشتند که ۲۵ درصد شهر زرباطیه خسارت دیده و غیر قابل تعمیر است.

۵۸- در شهر به استثنای واحدهای پدافند هوایی که در حومه شهر مستقر بودند، در هیچ زمانی نیروی نظامی مستقر نبوده است. نزدیک ترین تأسیسات نظامی، واحد

تدارکاتی بود که در ۳۰ کیلومتری شهر واقع شده است. هیچ گونه تأسیسات اقتصادی و با اهمیت نظامی در شهر وجود ندارد و به آن نیز حملات هوایی نشده است. به هیئت گفته شده شهر روز قبل از بازدید هیئت، هدف قرار گرفته است.

مشاهدات هیئت

۸۶- شهر زرباطیه در مسیر جاده ای به موازات مرز و در دشتی هموار واقع شده است. این شهر کاملاً در منطقه بیابانی است و به استثنای واحدهای پدافند هوایی که در اطراف شهر مستقر بودند هیئت هیچ واحد نظامی دیگری را در محدوده شهر مشاهده نکرد. با این حال چند سکوی نظامی در نزدیکی شهر وجود داشت.

۸۷- هیئت دو خانه را مشاهده کرد که نشان می داد بر اثر اصابت ترکش نسبتاً خسارت دیده اند. خانه سوم که در حومه شهر مورد بازدید هیئت قرار گرفت، مورد اصابت مستقیم گلوله قرار گرفته بود. به هیئت همچنین یک مسجد نشان داده شد که بر اثر اصابت ترکش به دیوارهای آن، چند سوراخ بوجود آمده بود تحقیقات در مورد ادعاهای مقامات مبنی بر هدف گیری روز قبل نشان می داد که هیچ نقطه ای مورد اصابت قرار نگرفته است. بنابراین به هیئت گفته شد که تنها داخل نخلستان مورد هدف قرار گرفته است.

۸۸- به هیئت هیچ بخشی از شهر نشان داده نشد که خسارت سنگینی دیده باشد یا ساختمانی از بین رفته و غیر قابل تعمیر باشد. هیئت پس از مشاهدات برآورد کرد که کل خسارت وارده به شهر در حدود ۵ درصد می باشد. هیئت بر این نظر است که شهر به خاطر خطر بالقوه گلوله باران (شهر به خوبی در تیررس توپخانه های ایران قرار دارد) تخلیه شده است.

ب - مندلی ۲۸ می ۱۹۸۳ (۷ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۸۹- مندلی در ۷ کیلومتری مرز قرار دارد و قبل از ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور ۱۳۵۹) که زیر گلوله باران قرار گرفت جمعیت آن ۱۴۰۰۰ نفر بوده است. مقامات اظهار داشتند که نیروهای عراقی در اقدامی تلافی جویانه به عمق ۱۰ کیلومتری مرز پیشروی کردند. جمعیت فعلی در حدود ۵۰۰۰ نفر است. مقامات گفتند تا ژوئن ۱۹۸۲ (خرداد و تیر ۱۳۶۱) ۱۱۶ نفر کشته و ۸۰۰ نفر مجروح شده اند که ۷۰ نفر آنها معلول هستند.

۹۰- مقامات عراقی به هیئت اطلاع دادند که شهر یک بار در سال ۱۹۸۰ و بار دوم، دو ماه قبل از بازدید هیئت، مورد حمله هوایی واقع شده است. مقامات عراقی مدعی

بودند که در این حملات بخشی از یک مدرسه به وسیله دو راکت تخریب شده است که در آن ۱۰ کودک کشته و ۶۰ نفر مجروح شدند و چهار راکت نیز به حومه شهر اصابت کرده است. بر اساس این ادعا ده درصد شهر از بین رفته و غیر قابل تعمیر است و جهت شروع عملیات های نظامی مورد استفاده قرار گرفته است. نزدیک ترین واحد نظامی به استثنای واحدهای پدافند هوایی و میلشیا، در حدود ۷ کیلومتری شهر مستقر هستند. هیچ کارخانه با اهمیت نظامی در این شهر وجود ندارد و دو روز قبل و نیز یک روز قبل از بازدید هیئت با ۴ یا ۵ گلوله توپ مورد هدف قرار گرفته است.

مشاهدات هیئت

۹۱- هیئت در شهر گردش نموده و آن را شهری نسبتاً بیابانی مشاهده کرد. هیئت از مدرسه ای که با دو راکت مستقیماً مورد هدف واقع شده بود بازدید نمود و ملاحظه کرد که قسمت هایی از ساختمان به طور مشخص با راکت های ۲۱-۱۳م مورد هدف قرار گرفته است. البته خسارات وارده قابل تعمیر بود. هیئت در مورد خسارات وارده به دیگر نقاط شهر که در گذشته رخ داده بود تنها یک ساختمان آسیب دیده غیر قابل تعمیر و یک خانه در حومه شهر را که با بمب هوایی از بین رفته بود، مشاهده کرد. هیچ منطقه ای در شهر به هیئت نشان داده نشد که خسارات سنگینی دیده باشد. بنابراین هیئت اتفاق نظر داشت که میزان خسارات وارده به شهر کمتر از ده درصد می باشد. همچنین هیئت این نظر داشت که شهر به خاطر نزدیکی به مرز تخلیه شده و حقیقت آن است که در برد توپخانه ایران قرار دارد. در تحقیق درباره هدف گیری روز قبل، هیئت به محوطه ای باز برده شد. در این بازدید، هیئت دهانه سوراخ کم عمیقی را مشاهده کرد که بنا به ادعای مقامات عراق این نقطه مورد اصابت گلوله قرار گرفته بود. تعدادی از قطعات و ترکش های گلوله در محل مورد اصابت یافت شد، اما هیچ خانه ای خسارت ندیده بود.

ج - خانقین ۲۸ می ۱۹۸۳ (۷ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۹۲- خانقین در ۸ کیلومتری مرز واقع است. همچنین قبل از شروع جنگ ۵۲۰۰۰ نفر بود. شهر و پالایشگاه نفتی مجاور آن قبل از ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور ۱۳۵۹) از طریق هوا گلوله باران و بمباران شد.

بسیاری از مناطق مسکونی تخلیه شده است. مقامات اظهار داشتند که در ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) نیروهای عراقی در اقدامی تلافی جویانه از مرز عبور

کردند و متعاقب آن در حدود ۴۵ الی ۵۰ کیلومتری داخل خاک ایران مستقر شدند، این شهر در فواصل سپتامبر ۱۹۸۰ (مهر و شهریور ۱۳۵۹) و ژوئن ۱۹۸۲ (خرداد و تیر ۱۳۶۱) از برد توپخانه ایران خارج شده بود و سه بار از طریق هوا مورد حمله قرار گرفته است، در ۱۸ ژوئن ۱۹۸۲ (۲۸ خرداد ۱۳۶۱) نیروهای عراقی شروع به عقب نشینی از مواضع خود در داخل خاک ایران کردند و تا ۲۸ ژوئن ۱۹۸۲ (۷ تیر ۱۳۶۱) به مرز بازگشتند. پس از این تاریخ، شهر زیر حملات موشکی و توپخانه قرار گرفت و از جمله نقاط مورد اصابت، بیمارستان ها و مدارس بودند، در حدود ۴ درصد شهر خسارت دیده و غیر قابل تعمیر است. فاصله شهر تا خطوط درگیری ارائه نشد.

۹۳- در حمله به مناطق مسکونی در ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۱۳ شهریور ۵۹) هشت زن و کودک کشته و ۱۹ نفر مجروح شدند و تعدادی خانه نیز تخریب گردید. در ۱۸ دسامبر ۱۹۸۲ (۲۷ آذر ۱۳۵۹) یک مدرسه مورد اصابت قرار گرفت و ۲۰ کودک و یک معلم کشته و ۵۰ کودک مجروح شدند. در حدود دو ماه قبل از بازدید هیئت، یک سوپر مارکت مورد اصابت چند راکت قرار گرفت که بر اثر آن ۷ نفر کشته و ۱۹ نفر از جمله تعدادی زن و کودک مجروح شدند. در مجموع ۶۶ نفر از ساکنین شهر کشته و ۴۵۵ نفر مجروح شده اند که ۳۳ نفر آنها معلول هستند. آخرین حمله توپخانه، در ۱۶ می ۱۹۸۳ (۲۶ اردیبهشت ۱۳۶۲) رخ داد که در نتیجه یک نفر کشته و ۸ نفر مجروح شدند.

۹۴- مقامات اظهار داشتند که هیچ نوع عملیات مهم نظامی از این شهر در هیچ زمانی صورت نگرفته و هیچ واحد نظامی به استثنای دسته های پدافند هوایی متشکل از مردان شبه نظامی، در شهر مستقر نیست. دو مسیر تدارکاتی در فاصله ۶ الی ۱۰ کیلومتری از شهر وجود دارد و پالایشگاه نفت در فاصله ۲ کیلومتری شهر واقع شده است.

مشاهدات هیئت

۹۵- هیئت از مدرسه، سوپر مارکت و مناطق مسکونی مورد اشاره بازدید کرد. در تحقیقات، هیئت مشاهده کرد که زمین مدرسه با دو گلوله هدف قرار گرفته است و تعدادی از ترکش ها پنجره ها را شکسته و به داخل دو کلاس پرتاب شده اند. یکی از ترکش ها به در ورودی سوپر مارکت اصابت کرده و ترکش های دیگری به سر در آن برخورد کرده است. در منطقه مسکونی حومه شهر که گفته می شود در سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۱۳۵۹) مورد حمله قرار گرفته، چهار خانه به شدت آسیب دیده و دو خانه خسارات جزیی دیده است. پالایشگاه مجاور و منطقه مسکونی آن به شدت آسیب دیده است. لازم به ذکر است در این منطقه تعدادی سکوی پرتاب موشک نیز دیده می شد.

۹۶- به نظر هیئت پالایشگاه نفت هدف اصلی حمله بوده، اما تعدادی از اهداف غیر نظامی در آن فاصله نیز مورد اصابت قرار گرفته است. برآورد خسارت به شهر ظاهراً صحت دارد.

۹۷- طی بازدید هیئت از خانقین صدای شلیک گلوله های توپ و خمپاره از چهار طرف شنیده می شد که به احتمال زیاد از سمت مرز بود. به هیئت گفته شد که این صداها از توپ های ایران است، اما این ادعا نمی توانست صحت داشته باشد.

د - کرکوک ۲۹ می ۱۹۸۳ (خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۹۸- قبل از سپتامبر ۱۹۸۲، جمعیت شهر ۲۰۰۰۰۰ نفر بود که در همان سطح باقی مانده است. شهر در ۱۴۰ کیلومتری مرز واقع شده است و در برد توپخانه ایران نیست. نزدیک ترین عملیات زمینی در نزدیکی مرز و در حدود ۷۰ کیلومتری شمال خانقین رخ داده است. بر اساس اظهارات مقامات، شهر از طریق هوا از ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) تا ۲۶ فوریه ۱۹۸۲ (۷ اسفند ۱۳۶۰) شدیداً خسارت دیده است. این حملات که به ویژه در روزهای نخست جنگ شدید بود بر روی اهداف و مناطق مسکونی تمرکز داشت. مقامات عراقی اظهار داشتند که در این حملات یک بیمارستان، یک مدرسه، بازار و قبرستان شهر مورد هدف قرار گرفته، اما به دلیل قدرت سیستم پدافند هوایی، میزان تلفات محدود بوده است. مقامات همچنین اظهار داشتند مجموعاً در حدود ۵۰ حمله هوایی به این منطقه صورت گرفته که تعدادی زیادی نیز ناموفق بوده است. مقامات گفتند در این حملات از بمب های ناپالم، خوشه ای، راکت، مسلسل و در برخی موارد از تله های فریبنده استفاده شده است.

۹۹- به هیئت گفته شد خسارات سنگینی به مناطق مسکونی وارد شده و ۱۲۰ واحد مسکونی و ۱۵ ساختمان عمومی از بین رفته که تقریباً کلیه آنها مجدداً بازسازی شده است. گفته شد که سیاست دولت در این منطقه بازسازی سریع واحدهای خسارت دیده بود که در جریان بازسازی نیز حملات دنبال می شد. این حملات از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۵۹) تاکنون مجموعاً ۳۰ کشته و ۲۴۵ مجروح به جای گذاشته است.

۱۰۰- در فاصله ی ۱۰ و ۲۵ کیلومتری شهر یک پایگاه هوایی و یک مرکز آموزش برای پرسنل لجستیک واقع شده است. کرکوک یک منطقه تولید نفت می باشد و نزدیک ترین تأسیسات نفتی در ۱۰ کیلومتری شهر قرار دارد. تعداد بی شماری کارخانه و کارگاه کوچک، بدون اهمیت نظامی در شهر وجود دارد که بنا به اظهارات مقامات بسیاری از آنها با حملات از بین رفته و مجدداً ساخته شده است.

۱۰۱- هیئت جهت بازدید به پنج نقطه برده شد. در نخستین محل یک خانه نشان داده شد که از بین رفته بود. در کنار این خانه و در فاصله ۲۰۰ متری آن یک منطقه انبار نفت با هفت مخزن بزرگ قرار داشت که ۴ مخزن آن از بین رفته بود. در کنار دومین محل مورد بازدید که منطقه مسکونی بود، یک ایستگاه راه آهن و یک ترمینال اتوبوس واقع شده بود. در این منطقه یک خانه تخریب شده و دو ساختمان دیگر خسارت دیده بود و مجدداً بازسازی شده بود. محل سوم، منطقه مسکونی دیگری بود که اداره بهداشت محلی آن از بین رفته و تعدادی خانه خسارت دیده بودند. در منطقه مسکونی چهارم دو خانه از بین رفته و مجدداً ساخته شده بود. محل پنجم، منطقه تجاری واقع در بخش قدیمی شهر بود که تخریب شده و منطقه ای به وسعت ۷۵ در ۷۵ متر هموار شده بود، اما هنوز بازسازی نشده بود. به هیئت اطلاع داده شد که در این محل از راکت استفاده بیشتری شده است و در نتیجه، ۱۲ نفر کشته و ۵۳ نفر مجروح شده اند. در این محل سر در یک مسجد نیز خسارت جزئی دیده است. فواصل میان ۵ محل در حدود یک کیلومتر بود. این حوادث به خوبی توسط مقامات عراقی مستند شده و ادعاهای آنان را تقویت می کرد. مقامات تصویر مهمات استفاده شده از جمله بمب های خوشه ای و نیز ساختمان های خسارت دیده ای را که مجدداً بازسازی شده بود، به هیئت نشان دادند. هیئت قطعات مهمات مورد استفاده را مشاهده نکرد زیرا مقامات عراقی مدعی بودند که این قطعات را به بغداد ارسال کرده اند. کلیه خسارت های یاد شده در فواصل زمانی ۲۵ سپتامبر تا ۱۸ اکتبر ۱۹۸۰ (۳ تا ۱۶ مهر ۱۳۵۹) بوده است.

۱۰۲- در این شهر بیشتر خسارت هایی که در مراحل اولیه جنگ رخ داده بود تعمیر شده و هیئت قادر نبود در مورد نوع مهماتی که در محل های مختلف استفاده شده بود تحقیق نموده و یا آن را تصدیق نماید. به هر حال هیئت بر این نظر است که مدارک ارائه شده (تصاویر) و نیز خسارات مشهود، تقویت کننده ادعاها، درباره زیان های مالی است.

ز - زبیر ۳۰ می ۱۹۸۳ (۹ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۱۰۳- جمعیت قبل از جنگ ۱۱۲۰۰۰ نفر بود و بدون تغییر باقی مانده بود. شهر در ۴۰ کیلومتری مرز واقع شده است. طبق اظهار مقامات، در شروع جنگ، حملات هوایی بسیاری را خلبانان ایرانی انجام دادند و تنها یک بار موفق شدند بیمارستان شهر را در

۲۲ سپتامبر ۱۹۸۳ (شهریور ۱۳۵۹) هدف قرار دهند که سه نفر کشته و ۱۴ نفر مجروح شدند. آخرین حمله هوایی به شهر در می ۱۹۸۱ (خرداد ۱۳۶۰) رخ داد و از ۲۴ اکتبر ۱۹۸۲ (۲ آبان ۱۳۶۱) تا زمان بازدید هیئت شهر زیر برد توپخانه دوربرد ایران قرار گرفت. از این پس شهر ۱۲ بار گلوله باران شد که در مجموع ۴۷ گلوله به سمت شهر شلیک شد و در نتیجه آن ۲۰ نفر کشته و ۶۳ نفر مجروح شدند. حملاتی نیز به نزدیکی یک پل بر روی یک کانال در ۱۵ کیلومتری شهر صورت گرفته است. شهر تنها داری صنایع محلی بوده و نیروی برق خود را از بصره دریافت می کند و هیچ نیروگاه محلی در آنجا وجود ندارد. فاصله آن از خطوط جبهه ارائه نگردید.

مشاهدات هیئت

۱۰۴- هیئت به پنج محل جهت بازدید برده شد، در دو حادثه ای که در ۲۴ اکتبر ۱۹۸۲ (۲ آبان ۱۳۶۱) رخ داده، یک گلوله به خیابانی در منطقه مسکونی برخورد کرده بود و نیز محل اصابت ترکش هایی بر روی دیوار مشخص بود و یک تیرک فلزی به وسیله ترکش سوراخ شده بود. به هیئت اطلاعات داده شد که ۹ نفر در آنجا کشته و ۴۳ نفر مجروح شده اند. دومین گلوله، به خیابان دیگری اصابت کرده بود که هیچ تلفاتی نداشت. در سومین محل یک خانه با یک گلوله در ۱۸ آوریل ۱۹۸۳ (۲۹ فروردین ۱۳۶۲) آسیب دیده بود. به هیئت گفته شد که در این محل دو نفر کشته و چهار کودک نیز مجروح شده اند. هیئت با چهار کودک مجروح ملاقات کرد. ترکش های ارائه شده به هیئت مورد بررسی قرار گرفت و دقیقاً مشخص بود که متعلق به گلوله توپ کالیبر بزرگ است. در چهارمین محل در حومه شهر، یک ایستگاه پمپ بنزین مورد اصابت قرار گرفته بود و یک مخزن در ۲۸ مارس ۱۹۸۳ (۸ فروردین ۱۳۶۲) آسیب دیده بود. در این محل، آماری از تلفات ارائه نشد. در پنجمین محل بخشی از یک خانه واقع در منطقه مسکونی در ۱۸ آوریل ۱۹۸۳ (۲۹ فروردین ۱۳۶۲) هدف قرار گرفته و تخریب شده بود که هیچ تلفاتی نداشت. قطعاتی از جمله ترکش و یک فیوز به هیئت نشان داده شد که مسلماً متعلق به گلوله توپ با کالیبر بزرگ بود.

۱۰۵- هیئت در پی تحقیقات خود بر این عقیده است که شهر گلوله باران شده اما هیچ خسارت محسوسی را باعث نشده است. از مشاهده قطعات و ترکش های گلوله و نیز با توجه به فاصله شهر از مرز، هیئت بر این عقیده است که تنها توپخانه ای که می توانست شهر را هدف قرار دهد، توپ ۱۷۵ میلیمتری بوده است.

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۱۰۶- شهر قبل از اینکه جنگ شروع شود دارای ۴۲۰۰۰ نفر جمعیت بود و جمعیت فعلی آن در حدود ۳۰۰۰ نفر است که اغلب ساکنین آن، شهر را در اواسط ۱۹۸۱ (۱۳۶۰) ترک کرده اند، این شهر در حاشیه مرز و در حدود ۵۰۰ متری دهانه شط العرب که ۸۰۰ متر عرض دارد، واقع شده است و از سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۵۹) تقریباً زیر گلوله باران روزانه قرار دارد. شهر فاو قبل از جنگ تنها منطقه ای در عراق بود که جهت بارگیری نفت در خلیج (فارس) از آن استفاده می شد. هیچ پالایشگاه نفتی در این شهر وجود ندارد.

۱۰۷- طبق اظهارات مقامات عراق، در فواصل سپتامبر ۱۹۸۰ (شهریور ۵۹) و دسامبر ۱۹۸۱ (دی ۱۳۶۰) حمله هوایی به فاو صورت گرفته است که آخرین آن در دسامبر ۱۹۸۱ (دی ۱۳۶۰) رخ داده است. از زمان شروع جنگ شهر زیر گلوله باران روزانه قرار دارد و به طور متوسط، روزانه ۲۰ تا ۳۰ گلوله به سوی آن شلیک می شود.

شهر همچنین زیر آتش مستقیم تانک ها و مسلسل ها از آن سوی رودخانه می باشد. آمار تلفات تا آن تاریخ ۹۶ کشته و ۲۳۶ مجروح بوده است که بسیاری از آنها معلول شده اند. ۸۰ درصد تلفات بر اثر گلوله باران، ۱۰ درصد بر اثر حملات هوایی و ۱۰ درصد با دیگر وسایل بوده است. سه هزار خانه مورد اصابت قرار گرفته که ۵۰ درصد آنها به طور کامل از بین رفته است. ۳۰ الی ۴۰ درصد دیگر غیر قابل تعمیر است. شهر همواره در معرض تهدید دائمی است و به همین دلیل تاکنون هیچ گونه عملیات بازسازی و تعمیر در آن صورت نگرفته است. مقامات عراق اظهار داشتند هیچ واحد نظامی در نزدیکی شهر مستقر نیست، اما توپخانه عراق جهت پاسخگویی به آتش ایران در حدود ۱۰ کیلومتری شهر آرایش گرفته است. از شهر فاو در هیچ زمانی جهت شروع عملیات نظامی استفاده نشده و در طی مخاصمات نیز نیرویی به آن طرف رودخانه عبور نکرده است. به ادعای مقامات عراق به استثنای نیروهای مرزی که در امتداد شط العرب مستقر هستند، نیروی نظامی دیگری در شهر وجود ندارد.

مشاهدات هیئت

۱۰۸- هیئت جهت بازدید به شش محل برده شد. ابتدا خانه ای مورد بازدید قرار گرفت که گفته شد دو روز قبل با گلوله هدف قرار گرفته است. یکی از دیوارهای خانه ویران شده بود اما اثری از ترکش گلوله مشاهده نشد. در محل دوم از نیروگاهی در کنار

شهر و چند مغازه در حومه شهر که در ۲۰ می ۱۹۸۳ (۳۰ اردیبهشت ۱۳۶۲) مورد اصابت قرار گرفته بودند بازدید به عمل آمد و گفته شد سه نفر از مردم در آنجا مرده اند ولی نیروگاه هنوز کار می کرد. در سومین محل، ۸ خانه در ۴۰۰ متری ترانسفورماتور برق با حمله هوایی در اوایل سال ۱۹۸۱ (اواخر ۱۳۵۹) از بین رفته بود. چهارمین محل در نزدیکی تعدادی مخزن نفتی بزرگ قرار داشت. در این محل ۸ الی ۱۰ خانه از بین رفته بود. در پنجمین محل که یک منطقه مسکونی بود، دو خانه کاملاً تخریب شده و چند خانه به میزان متفاوت بر اثر آتش توپخانه خسارت دیده بودند. ششمین محل در پنج کیلومتری خارج از شهر و در کنار مخزن ذخیره آب قرار داشت. این محل در شروع جنگ از بین رفته بود.

۱۰۹- هیئت طی بازدید از شهر فاو در حدود ۴۰ مخزن بزرگ نفت را دید که در قسمت های مختلف شهر قرار داشتند و اغلب آنها از بین رفته و یا خسارت دیده بودند.

۱۱۰- هیئت بر این عقیده است که تأسیسات نفتی و نیروگاه برق هدف حملات بوده اند و بدیهی است که در جریان گلوله باران، تعداد زیادی از ساختمان های مسکونی هدف قرار گرفته و به شدت آسیب دیده است.

ش - ابوالخصب ۳۰ می ۱۹۸۳ (۹ خرداد ۱۳۶۲)

اطلاعات ارائه شده به هیئت توسط مقامات عراق

۱۱۱- شهر در یک کیلومتری شط العرب واقع شده و تا ۱۵ کیلومتری حومه بصره امتداد دارد و در حدود ۸ کیلومتری مرز می باشد. جمعیت شهر قبل از شروع جنگ ۷۹۰۰۰ نفر بود که به همین صورت باقی مانده بود. مقامات اظهار داشتند که در شروع جنگ شهر یکبار زیر رگبار مسلسل هواپیماهای ایران قرار گرفت و یک نفر کشته شد و از آن زمان به بعد، شهر در معرض گلوله باران دائمی بوده است. آخرین بار در ۲۸ می ۱۹۸۳ (۷ خرداد ۱۳۶۲) شهر هدف آتش توپخانه ایران قرار گرفت و در مجموع ۱۵ گلوله باران به آن شلیک شد. در این حمله یک نفر کشته شد. طبق گزارش مقامات عراقی در مجموع ۳۰۷۸ گلوله به سوی شهر شلیک شده است که از این تعداد ۲۴۰۰ گلوله به کارخانه کودسازی که در حدود ۵ کیلومتری شهر واقع شده اصابت و در حدود ۶۵۰ گلوله نیز به خود شهر برخورد کرده است. تعداد گلوله هایی که در اطراف شهر به زمین اصابت کرده ۲۲۰۰ گلوله می باشد. بر اساس آماری که مقامات ارائه دادند طی این حملات در مجموع ۶ نفر

از مردم کشته و ۱۳۲ نفر مجروح شده اند و ۳۴ خانه به میزان خسارت دیده است.

۱۱۲- بنا به اظهار مقامات، شهر یک منطقه کشاورزی است و هیچ کارخانه صنعتی به استثنای کارخانه کودسازی در نزدیکی آن وجود ندارد. منازل مسکونی کارمندان کارخانه در حدود ۵۰ الی ۲۰۰ متری ساختمان کارخانه قرار دارد. نزدیک ترین تأسیسات نظامی به شهر در سالمیه و در فاصله ۱۵ کیلومتری از شهر واقع شده است.

مشاهدات هیئت

۱۱۳- هیئت به مدرسه ای در شهر برده شد که پشت بام آن هدف مستقیم گلوله قرار گرفته و خسارت دیده بود. این مدرسه در حدود ۵ کیلومتری جنوب غربی کارخانه واقع شده است همچنین هیئت جهت بازدید به محوطه کارخانه ای برده شد که در شروع جنگ به شدت خسارت دیده و از آن تاریخ تعطیل شده است. هیئت از منطقه مسکونی کارخانه بازدید کرد که قبلاً تخلیه شده بود و حداقل چهار واحد آن به شدت آسیب دیده بود.

۱۱۴- هیئت اجزا و ترکش های مهمات مورد اصابت به منازل مسکونی را که در داخل کارخانه به نمایش گذاشته شده بود بررسی کرد و به طور قطع مشخص شد که از کالیبرهای مختلف از جمله ۲۰۳ میلی متری و راکت های ۲۱ - BM بوده است. در مورد نحوه گلوله باران، هیئت بر این نظر است که کارخانه هدف عمده ی این حملات بوده و شهر به طور پراکنده مورد هدف قرار گرفته است.

سند شماره ۱۰۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۵۱

- ۳۰ ژوئن ۱۹۸۳ (۹ تیر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ ژوئن ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً بنا به اطلاع دولت متبوعم یادداشت وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران را درباره گزارش جناب عالی که طی سند S / ۱۵۸۳۴ مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ منتشر شده به پیوست ارسال می دارم.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نماینده دائمی ایران در سازمان ملل

ص: ۸۴

بسم الله الرحمن الرحيم

یادداشت وزارت امور خارجه جمهور اسلامی ایران

هیئت اعزامی دبیرکل سازمان ملل جهت تحقیق درباره مناطق غیر نظامی ایران که مورد حمله نظامی قرار گرفته است توانست در طی اقامت کوتاهش از برخی از مناطق شهرهای دزفول، اندیمشک، پلدختر، دهلران، موسیان، آبادان، خرمشهر، هویزه، سوسنگرد سرپل ذهاب، قصرشیرین، و بانه بازدید نماید. در حالی که هیئت اعزامی در ایران بود مناطق مسکونی بانه مورد حمله قرار گرفت و دبیرکل پذیرفت که مأموریت هیئت را یک روز دیگر به خاطر بازدید از محل مورد حمله تمدید نماید که دولت جمهوری اسلامی ایران از این اقدام تشکر می نماید.

همانطور که می دانید نیروهای نظامی ایران هرگز عمداً به اهداف غیر نظامی حمله نکرده و دولت ایران درخواست می نماید که هیئت تا زمانی که لازم است از کلیه محل های غیر نظامی که عراق مدعی است از سوی ایران مورد حمله قرار گرفته است بازدید نماید به خاطر اینکه نسبت میزان گستردگی حملات عراق به اهداف غیر نظامی ایران که به طور ناجوانمردانه و عمدی از سوی عراق مورد تهاجم واقع شده، مشخص گردد.

گزارش دبیرکل که طی سند S/ ۱۵۸۳۴ شورای امنیت منتشر شد، نشان دهنده فاصله زیاد میان میزان خسارات در عراق و تخریب در ایران می باشد. حجم خسارات به واحدهای مسکونی عراق به صورتی که از سوی عراق ناشی از حملات نظامی ایران عنوان شده، کمتر از انهدامی است که در ایران صورت گرفته است و تنها دو پنجم حملات موشکی عراق به شهر دزفول می باشد.

تفاوت بسیار مهم دیگر، نگرش های متفاوت هر یک از دو کشور نسبت به جان غیر نظامیان در کشور مقابل است. همان طور که هیئت مکرراً در بازدیدهایش از نقاط مورد حمله ملاحظه نموده، خسارات در عراق از روی عمد علیه غیر نظامیان صورت نگرفته است و در حالی انهدام و تخریب در ایران نه تنها با بمباران اهداف غیر نظامیان عمداً بوده بلکه همچنین از مواد منفجره و ماشین های مهندسی جهت تسطیح کامل شهرها با خاک نیز استفاده شده است. خلبانان عراقی حتی عمداً و مکرراً مردم بی گناه را که جهت نجات قربانیان بمباران هوایی تجمع کرده بودند با مسلسل هدف قرار می دادند به صورتی که در گزارش دبیرکل در مورد پلدختر ذکر شده است.

آنچه هیئت در مورد ملاحظاتی در ایران گزارش داده تنها محدود به محل های

است که می توانست در برنامه خود در طی دوره خیلی محدود دیدارش درج کند. مراکز مسکونی فوق به مقیاس مختلف خسارت دیده و برخی از این نقاط تقریباً به طور کامل خالی از سکنه شده است. برخی از شهرهای فوق و نیز در حدود ۱۲۰۰ روستا که به اشغال عراق درآمد کاملاً توسط نیروهای اشغال گر عراقی از سکنه خالی گردید.

حملات ددمنشانه که نیروهای متجاوز عراق علیه مناطق مسکونی ایران مرتکب شده اند، قابل توصیف نیست و هیئت دبیرکل تنها بخشی از آن را به خاطر کمی وقت مورد بازدید قرار داد. مردم مسلمان ایران آماده هستند که از هر هیئت حقیقت یاب دیگر اعزامی دبیرکل با وقت کافی استقبال نموده تا بتواند تصویر کاملی از جنایاتی که نیروهای متجاوز عراق علیه مردم ایران مرتکب شده اند، نشان دهد.

سند شماره ۱۰۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۷۲

- ۱۸ جولای ۱۹۸۳ (۲۷ تیر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۸ جولای ۱۹۸۳ نمایندگی های یمن دمکراتیک، جمهوری اسلامی ایران، جماهیری عربی لیبی و جمهوری عربی سوریه خطاب به رئیس شورای امنیت

پیرو اعلامیه جولای ۱۹۸۳ که در اوایل هفته دولت ایالات متحده درباره مانورهای نیروهای واکنش سریع ایالات متحده در خاورمیانه و آفریقا در آگوست ۱۹۸۳ صادر کرد،

ص: ۸۶

مایلم توجه شما را به این حقیقت جلب نمایم که اقدام این قدرت بزرگ خطر جدی برای امنیت و استقلال خلق ها و دولت های این مناطق محسوب شده و دخالت مستقیم در امور داخلی آنها تلقی می گردد.

هدف اصلی تشکیل نیروهای مذکور تهدید و ارباب و نیز مقهور ساختن خلق هاست تا رژیم ها دوستی خود را با دولت ایالات متحده تحکیم بخشند و تحت سلطه سیاسی و اقتصادی آن قرار گیرند و از امتیازات انحصاری امپریالیستی آن برخوردار شوند؛ اینها بذر نفاق و تفرقه را میان خلق ها و کشوری همسایه به خاطر سلطه بر آنها می افشانند.

ما تشکیل این نیرو را به خاطر نقض آشکار منشور سازمان ملل، اصول حقوق بین المللی و اصول نهضت عدم تعهد محکوم می نمایم و این کشور مسئول تشویق سایر دولت ها است تا با تشکیل نیروهای مشابه جهت دخالت در امور کشورهای کوچک تر اقدام نمایند و افزایش تنش بین المللی را که سازمان ملل به دنبال کاهش آن می باشد، باعث می شود.

تشکیل این نیرو از سوی آمریکا و مأموریت آنها با انجام مانورهای تحریک آمیز مکرر در فاصله هزاران مایل دورتر است از کشور خود به عنوان یک اقدام خصمانه علیه خلق ها و کشورهای منطقه و نیز تهدید مستقیم علیه حاکمیت آنها محسوب می شود و آن نشان دهنده بخشی از سیاست ایالات متحده بر اساس تجاوز و دخالت در امور سایر کشورها به بهانه حفظ منافع آنها صورت می گیرد و به موجب آن بیانگر انصراف ایالات متحده از مسئولیت های خود به عنوان عضو دائمی شورای امنیت است که یکی از وظایف مهمش حفظ صلح و امنیت بین المللی می باشد.

توجه شورای امنیت را به خطر این تحریکات و تهدیدات ناشی از آن جلب نموده و به جامعه بین المللی نسبت به پیامدهای پافشاری ایالات متحده در سیاست تجاوزگرانه اش علیه دولت های کوچک هشدار می دهیم. اصرار ایالات متحده در حفظ این مانورها تنها به افزایش تنش در منطقه منجر خواهد شد و صلح و امنیت بین المللی را به خطر خواهد انداخت.

علی عبدالسلام تریکی نماینده دائمی جماهیری عربی لیبی در سازمان ملل

عبدالله الاشتال نمایندگی دائمی جمهوری دموکراتیک خلق یمن در سازمان ملل

دیالله الفتال نمایندگی دائمی جمهوری عربی سوریه در سازمان ملل

سعید رجائی خراسانی نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۸۷۴

- ۱۹ جولای ۱۹۸۳ (۲۳ تیر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ جولای ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و عطف به نامه مورخ ۲۹ ژوئن ۱۹۸۳ خطاب به جناب عالی که از سوی نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل (سند S / ۱۵۸۵۱) ارسال شده بود، احتراماً به اطلاع می‌رسانم که این نامه حاوی اتهامات ظالمانه، متناقض و تحریفات عمدی است.

به خوبی از نتیجه کار هیئت اعزامی که بنا به درخواست ایران از سوی دبیرکل اعزام شد، آگاه هستید، نامه ایران مؤید آن است که از نتیجه کار این هیئت راضی نیست. عجیب است که ایرانی‌ها اظهار نموده‌اند که آنها درخواست دارند این هیئت مدامی است که لازم باشد در عراق باقی بماند و بیش از پنج بار در نامه‌هایشان درباره کوتاهی زمانی که هیئت در ایران صرف کرده گله داشتند که مکان‌های مهم دیگری به علت عدم وقت کافی مورد بازدید قرار نگرفته است و اینکه « مردم مسلمان ایران آمادگی استقبال از هر هیئت حقیقت‌یاب را که دبیرکل با وقت کافی اعزام کند دارا می‌باشند » در حقیقت این بازتاب واقعی از « طرز تفکر بازاری » رژیم ایران می‌باشد.

به علاوه، این نامه به طور عمدی گزارش هیئت را تحریف نموده و در مورد پل دختر ادعا شد که در گزارش آمده است « خلبانان عراقی حتی به طور عمدی و مکرراً با مسلسل مردم بی‌گناه را که جهت نجات قربانیان بمباران هوایی گرد آمده بودند، هدف قرار دادند. »

این ادعا در نامه ایران، وانمود شده که در نامه هیئت آمده است در حالی که حقیقت گزارش هیئت چنین نتیجه‌ای را در بر نداشت.

همان طور که عراق قطعنامه ۴۷۹ مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ شورای امنیت که در آن از طرفین درخواست شده بود که فوراً از هر گونه استفاده بیشتر از نیروهای نظامی اجتناب گردد و مناقشاتشان را از طریق ابزارهای صلح‌آمیز حل و فصل نمایند، آن را پذیرفت، اما ایران آن را رد کرد. بنابراین ایران به تنهایی مسئول ادامه جنگ و تخریب‌های ناشی از آن تاریخ مذکور می‌باشد. این موضع قبلاً نیز طی نامه ۱۰ ژوئن ۱۹۸۳ به جناب عالی انتقال داده شد که طی سند S / ۱۵۸۲۶ مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ منتشر گردید.

اکنون شواهد زیادی برای کلیه اعضای سازمان ملل به ویژه برای اعضای شورای امنیت وجود

دارد که مناقشه نظامی میان ایران و عراق، صرفاً به خاطر نقض مفاد منشور مبنی بر حل و فصل مناقشه از طریق راه های صلح آمیز ادامه یافته و در مقابل همان طور که واقفید، عراق مکرراً آمادگی اش را جهت پای بندی خود به تعهداتش تحت منشور سازمان ملل ابراز نموده است.

ریاض القیسی - سفیر و نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۱۰

- شماره سند شورای امنیت: A / ۳۸ / ۱۹۱

- ۲ آگوست ۱۹۸۳ (۱۱ مرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ نماینده دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، طبق بند ۱۴ آئین نامه مجمع عمومی و بر اساس دستور جلسه نشست سی و هشتم مجمع عمومی موضوع تحت عنوان « پیامدهای طولانی شدن درگیری نظامی میان ایران و عراق » یادداشت توضیحی بند ۲۰ آئین نامه مزبور به پیوست ارسال می گردد.

با توجه به اهمیت موضوع، دولت متبوعم درخواست می نماید که موضوع در مجمع عمومی و در اجلاس فوق العاده مورد بحث واقع شود.

پیوست

یادداشت توضیحی

۱- در ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ مجمع عمومی قطعنامه ۳ / ۳۷ را درباره پیامدهای طولانی شدن درگیری نظامی میان ایران و عراق تصویب کرد. در این قطعنامه، مجمع مورد توجه قرار داده که طولانی شدن منازعه نقض تعهدات کشورهای عضو، تحت منشور سازمان ملل می باشد. مجمع همچنین خاطر نشان ساخت که مناقشه و طولانی شدن و تشدید آن تلفات سنگین جانی و خسارات قابل ملاحظه مادی را هم از نظر سیاسی و هم از نظر اقتصادی در این منطقه استراتژیکی، بر جای گذاشته و صلح و امنیت بین المللی را در معرض تهدید قرار داده است. مجمع بر لزوم دست یابی به آتش بس فوری و عقب نشینی نیروها به مرزهای شناخته شده بین المللی به عنوان نخستین گام جهت حل و فصل مناقشه با استفاده از ابزارهای صلح جویانه مطابق با اصول عدالت و حقوق بین المللی تأکید نموده و از کلیه کشورها

ص: ۸۹

درخواست می کند که از کلیه اقداماتی که به ادامه مناقشه کمک می نماید، خودداری ورزند و جهت اجرای قطعنامه تسهیلات لازم را فراهم سازند.

۲- ایران تنها در مقابل اراده جامعه بین المللی که به طور دسته جمعی بر اصول مذکور صحه گذاشته اند، ایستاده است و خودسرانه بر سیاست های خود به منظور طولانی کردن جنگ و گسترش آن بدون توجه به تعهدات صریح بین المللی که تحت منشور سازمان ملل به آن متعهد می باشد، پافشاری می نماید.

۳- بر همین اساس، مجمع عمومی بدون تردید می بایست به عنوان تنها مجمع بین المللی که دربر گیرنده ی کلیه اعضای جامعه بین المللی است نظراتش را یک بار دیگر ابراز نماید و بر اساس منشور سازمان ملل با توجه به پیامدهای سیاست های ایران به منظور طولانی نمودن مناقشه نظامی با عراق و نیز در حل و فصل آن از طریق صلح آمیز، گام های لازم را بردارد. جامعه بین المللی نمی تواند با این قبیل موضوعات حیاتی که دقیقا با اقتدار سازمان ملل و اهداف و اصول منشور آن که به حفظ صلح و امنیت بین المللی مرتبط می باشد، فعلا نه برخورد ننماید.

سند شماره ۱۱۱

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۵۹۰۹

- ۴ آگوست ۱۹۸۳ (۱۳ مرداد ۱۳۶۲)

نامه ی مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به گزارش ذیل جلب می نمایم:

در تاریخ ۲ آگوست وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق اعلام کرد که « اگر ایران از بمباران اهداف غیر نظامی عراق دست بردارد، عراق شدیداً تلافی خواهد کرد و شهرهای ایران را با خاک یکسان خواهد کرد.»

تجربه گذشته نشان داده است که این قبیل اظهارات از سوی عراق تنها نشان دهنده آن است که حکام آن کشور قصد دارند که حملات جنایتکارانه خود را علیه غیر نظامیان بی گناه جمهوری اسلامی ایران از سر گیرند.

سری حملات موشکی وسیع گذشته علیه غیر نظامیان ایران به دنبال بیانیه وزیر

فرهنگ و اطلاعات عراق در ۲ می ۱۹۸۳ شروع گردید که با بهانه جویی اعلام شد «عراق شهرهای ایران را به تلافی گلوله باران شهرهای عراق بمباران خواهد کرد.»

جهت توجه جناب عالی این اطلاعات بر حسب وظیفه در نامه مورخ ۵ می ۱۹۸۳ خود، اشاره گردید و به عنوان سند ۱۵۷۴۷ / S شورای امنیت منتشر شد. حملات واقعی عراق نیز در ۱۲ می رخ داد که جزئیات آن جهت توجه جناب عالی در نامه مورخ ۱۳ می خود که به عنوان سند ۱۵۷۶۳ / S شورای امنیت منتشر شد، درج شده است.

گزارش جناب عالی در مورد هیئت تحقیق مناطق غیر نظامی در ایران و عراق که مورد حمله نظامی واقع شده است به عنوان سند ۱۵۸۳۴ / S شورای امنیت منتشر شد که به وضوح نشان دهنده آن است که هرگز سیاست نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران تخریب اهداف غیر نظامی عراق و یا حمله به غیر نظامیان عراق نبوده است، در حالی که سیاست ارتش تجاوزگر عراق همیشه این بوده، همان طور که وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق گفته است که «شهرهای ایران را با خاک یکسان می سازد» در حقیقت فعالیت اصلی ارتش تجاوزگر عراق را در طی دو سال گذشته در اشغال غیر قانونی بخش هایی از خاک ایران و ریشه کنی عمدی کلیه علائم حیات در مناطق تحت اشغالش تا سر حد امکان را نشان می دهد که هیئت اعزامی از سوی شما به دو کشور ایران و عراق شاهد این واقعیت بوده است.

دولت جمهوری اسلامی ایران بر این باور است که این همان هدفی است که ارتش تجاوزگر عراق پیش گرفته که شهرهای مرزی ایران را با توپخانه دوربرد هدف قرار دهد از همین رو در حال حاضر متجاوزان عراق از اکثر مناطقی که آنها تحت اشغال داشتند، عقب رانده شدند. عملیات اخیر رزمندگان مسلمان جمهوری اسلامی ایران در اواخر جولای علیه متجاوزان عراقی در دو جبهه نیز به منظور ساکت کردن منشأ آتش توپخانه علیه شهرهای پیرانشهر و سردشت از پادگان عراق حاج عمران و نیز آزادی شهر مهران از برد آتش توپخانه عراق بوده است با توجه به این مهم هر گونه اقدامی از سوی حکام عراق در از سرگیری حملات وحشیانه علیه غیر نظامیان ایران تلاش بیهوده ای خواهد بود تا موفقیت های عملیات های فوق را تحت شعاع قرار دهد.

در پایان دولت جمهوری اسلامی ایران یکبار دیگر بر این اعتقاد خود را تکرار می کند که بی تفاوتی جامعه بین المللی و شورای امنیت نسبت به جنایاتی که حکام عراق علیه انسانیت صورت می دهند، باعث تشویق کسانی است که به این قبیل جنایات متوسل می شوند و به خاطر اقدامات وحشیانه نیز پاداش می گیرند.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۳۳۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۱۵

- ۹ آگوست ۱۹۸۳ (۱۸ مرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۴ آگوست نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً توجه شما را به گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی و اظهارات مقامات ایران در مورد تجاوز اخیر علیه خاک عراق که در تاریخ ۲۱ و ۲۲ جولای ۱۹۸۳ شروع شد، جلب می نمایم. در این اطلاعیه ها و اظهارات رژیم ایران، تجاوز علیه مرزهای بین المللی عراق و دخالت آشکار در امور داخلی جمهوری عراق تأیید شده است.

زهیر ابراهیم محمد - جانشین نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی و اظهارات مقامات ایران در مورد تجاوز اخیر ایران علیه خاک عراق

۱- اطلاعیه نظامی شماره ۱ مورخ ۲۲ جولای ۱۹۸۳:

« رزمندگان اسلام موفق شدند پادگان عراقی حاج عمران و نقاط استراتژیک این منطقه را تحت کنترل خود درآورند. »

۲- اطلاعیه نظامی شماره ۲ مورخ ۲۳ جولای:

« نیروهای اسلام به داخل خاک عراق پیشروی کردند. »

۳- اطلاعیه نظامی شماره ۳ مورخ ۲۳ جولای:

« رزمندگان ارتش اسلام با نبرد دلیرانه خود به پیشروی جهت کنترل نقاط مهم در عمق منطقه در داخل خاک عراق ادامه می دهند. »

۴- اطلاعیه نظامی شماره ۴ مورخ ۲۳ جولای:

« نیروهای اسلام موفق شدند ضمن پیشروی در نقاط مهم حاج عمران به سوی بزرگراه بین المللی منتهی به رواندوز حرکت نمایند. در اثر این حمله سریع و حساب شده، پادگان نظامی حاج عمران و نیز شهرک حاج عمران اشغال گردید. در پی این عملیات پیروزمندانه، نیروهای ما با استقرار در محور قلعه دیزه - چومان در خاک عراق آن را به کنترل درآورند. »

۵- اطلاعیه نظامی شماره ۵ مورخ ۲۵ جولای:

ص: ۹۲

« نیروهای اسلام بیش از ۲۵ پایگاه دشمن و مراکز تجمع نیروها را در منطقه Kallah تحت کنترل درآوردند و پادگان حاج عمران را که یکی از مهم ترین پادگان های نظامی حاج عمران محسوب می شد، آزاد ساختند. رزمندگان اسلام همچنین موفق شدند، شهرک حاج عمران را آزاد سازند و نیز گمرک این شهرک و روستاهای عراقی , Bayini , Rayat , Khalanah, Harwah و همچنین محور ارتباطی و تدارکاتی پیرانشهر به شهرک عراقی رواندوز رود در ۱۰ کیلومتری داخل خاک عراق را آزاد ساختند. »

۶- اطلاعیه نظامی شماره ۶ مورخ ۲۵ جولای:

« نیروهای اسلام مرکب از رزمندگان ارتش جمهوری اسلامی ایران، فدائیان گارد متشکل از سپاهیان انقلاب اسلامی، پیش مرگان کرد مسلح و مجاهدان عراقی دومین مرحله عملیات را تحت فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا به منظور اشغال نقاط استراتژیک منطقه و پادگان مهم حاج عمران، مقرهای دشمن و برجیدن مراکز تدارکاتی گروه های معاند و مخالف انقلاب در خاک عراق را آغاز کردند و با از بین بردن نیروهای دشمن به اهداف مهم عملیات دست یافتند. »

۷- در ۲۷ جولای رادیو تهران اظهار داشت:

« بر اساس گزارش های قرارگاه فرماندهی شمال، پادگان حاج عمران که از اهداف مهم تهاجم ایران در شمال عراق محسوب می شود به دست نیروهای ایران در بعدازظهر روز شنبه به تصرف درآمد. »

رادیو تهران توضیح داد که این پادگان در نزدیکی بزرگراه رواندوز - پیرانشهر داخل خاک عراق در یک کیلومتری مرز واقع شده و نیروهای ایران در مواضع جدید در ۱۸ کیلومتر از این بزرگراه مستقر شدند.

۸- در تاریخ ۲۵ جولای، خبرگزاری فرانس پرس گزارش داد:

« ایران تأیید کرد که نیروهایش ۱۵ کیلومتر داخل خاک عراق در منطقه کوهستانی در بخش شمال شرقی این کشور نفوذ کردند. »

۹- در ۲۶ جولای خبرگزاری رویتر به نقل از فرماندهی نظامی ایران و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران گزارش داد:

« نیروهای ایران تقریباً ۲۰۰ کیلومتر مربع از خاک عراق را تهاجمشان به مناطق کوهستانی کردنشین عراق آزاد ساختند. »

۱۰- به علاوه سفیر ایران در یک کنفرانس مطبوعاتی در مورخ ۲۸ جولای در سفارت ایران در آنکارا اعلام کرد که تصرف شهر کرکوک یا حمله علیه بغداد به

تصمیمات جنگی که رهبری اتخاذ می کند، مرتبط می باشد. وی همچنین گفت که نفت عراق جهت توزیع میان مردم در نظر گرفته خواهد شد و از عایدات آن جلوگیری خواهد شد تا عراق نتواند تسلیحات فرانسوی بیشتری خریداری نماید.

وی افزود نیروهای ایران تلاش می کنند خطوط لوله مشترک ترکیه - عراق را از بین ببرند و ایران تلاش دارد خسارات ترکیه از نفت عراق را جبران نماید. وی تأکید کرد که نیروهای ایران به اهدافشان دست یافته اند و کنترل منطقه وسیعی از خاک عراق را به دست گرفته اند.

۱۱- در ۲۹ جولای خبرگزاری فرانس پرس از تهران گزارش داد که تلویزیون ایران گفته است شورای انقلاب اسلامی عراق سازمان رهبران ناراضیان پناهنده عراقی در ایران، عصر پنج شنبه از منطقه آزاد شده شمال شرقی عراق، بازدید کرد و تصمیم گرفته است که نیروهای خود را در آنجا مستقر سازد. خبرگزاری فرانس پرس در گزارش خود از تهران اعلام کرد که جنگجویان عراقی از مخالفان رژیم بغداد هستند و در پادگان های ایران آموزش دیده و مسلح شده اند که نخستین بار است به تعداد زیادی در این عملیات های نظامی شرکت نموده اند. این تهاجم آنها را قادر ساخته است که نخستین بار موضعی را در عراق در شرق رواندوز به دست آورند.

سند شماره ۱۱۳

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۵۹۲۶

- ۱۵ آگوست ۱۹۸۳ (۲۴ مرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

عطف به نامه مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۳ (S/ ۱۵۹۰۹) بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می رسانم همان طور که دولت جمهوری اسلامی ایران هشدار داده بود، رژیم حاکم عراق چهارشنبه ۱۰ آگوست، حمله هوایی وحشیانه دیگری را علیه غیر نظامیان در شهر گیلان غرب انجام داد که باعث مرگ ۵۰ نفر و مجروح شدن ۵۷۵ نفر از غیر نظامیان بی گناه گردید، تعداد زیادی خانه و مغازه نیز تخریب شد.

هوایماهای عراقی بمب های خوشه ای پرتاب کردند و با استفاده از مسلسل به اجتماع مردم که پناه گرفته بودند حمله نمودند و تلفات سنگینی را به غیر نظامیان وارد ساختند. البته این قبیل اقدامات با سیاست کلی عراق جهت عدم رعایت کامل حقوق

بین المللی بشر دوستانه و وحشی گری این رژیم، سازگار است.

از طرف دیگر پیامدهای این قبیل اقدامات وحشیانه یقیناً آن چیزی نیست که حکام ضد بشری عراق بتوانند پیش بینی کنند. ادامه این قبیل جنایات علیه مردم مسلمان ایران تنها عزم ایرانیان را به مقاومت علیه این قبیل وحشیگری ها و بی عدالتی ها تقویت خواهد کرد تا اینکه مسئول این جنایات تنبیه شود.

مایلم یکبار دیگر بر اعتقاد دولت جمهوری اسلامی تصریح نمایم کسانی که عراق را تشویق کردند و تشویق می نمایند که این رژیم به نقض فاحش حقوق بین المللی بشر دوستانه ادامه دهد، همان بی تفاوتی جامعه بین المللی و شورای امنیت نسبت به واقعیت های مناقشه رو به رو شد ایران و عراق می باشد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۱۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۳۲

- ۱۸ آگوست ۱۹۸۳ (۲۷ مرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۷ آگوست ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

در مورخ ۱۴ آگوست ۱۹۸۳ از ساعت ۲۲:۰۰ تا ۲۴:۰۰ و نیز در ساعت ۴:۰۰ به وقت محلی، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با استفاده از گلوله های مشقی به جای گلوله های واقعی سراسر شهر بصره را روشن نمودند تا رژیم بعثی عراق را متقاعد سازند که ایران این توانایی را دارد که اگر بخواهد می تواند بمباران وحشیانه اهداف غیر نظامی ایران را، تلافی نماید. در جدیدترین جنایات عراق که در طی ۲۴ ساعت گذشته رخ داد به مرگ ۹۷ غیر نظامی منجر شد و ۷۷۵ نفر دیگر مجروح شدند، آنها از ساکنین شهرهای گیلان غرب و اندیمشک بودند.

علی رغم نامه های مورخ ۳ و ۱۲ آگوست (S / ۱۵۹۰۹ و S / ۱۵۹۲۶) که از طریق شما به اطلاع جامعه بین المللی رساندم، در آن نامه ها نخست نیت عراق را یادآور شده سپس نقض جنایتکارانه حقوق بین المللی بشر دوستانه را متذکر شدم که حاکی از رضایت شورای امنیت به خاطر عدم برخورد با بی رحمی های مستند رژیم عراق از نظر بین المللی

قلمداد می گردد که باعث تشویق این رژیم شده است.

با کمال تأسف، بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به نمونه ی دیگری از رفتار جنایتکارانه حکام عراق جلب می نمایم. در ۱۳ آگوست تنها ۷۴ ساعت پس از بمباران گیلان غرب از سوی عراق، دو موشک عراقی به شهر اندیمشک در ساعات ۲۰:۲۵ و ۲۰:۵۰ به وقت محلی اصابت کرد. این حمله باعث مرگ ۴۰ غیر نظامی بی گناه از جمله ۹ کودک و ۲ زن حامله گردید و ۲۰۰ غیر نظامی مجروح شده و ۴۰۰ مغازه و خانه تخریب گردید، که تعداد تلفات با ادامه فعالیت های امدادی نیز افزایش یافته است.

در برابر نقض جنایتکارانه حقوق بین المللی بشر دوستانه، علی رغم گزارش نمایندگان شما [S / ۱۵۸۳۴ annex] و نیز بر خلاف تذکرات بی شمار ما به ویژه نامه های مورخ ۳ و ۱۲ آگوست، سکوت شورای امنیت بهترین تشویق برای گروه حاکم در عراق بوده است. بنابراین شورا تا حدود زیادی در مسئولیت مرگ ۹۷ نفر و نیز مجروحیت ۷۷۵ نفر از ساکنان بی گناه غیر نظامی اندیمشک و گیلان غرب که تنها در سه روز قربانی جنایات جنگی عراق شده اند، سهیم می باشد. اگر چه مردم ایران تصمیم گرفته اند که به دفاع عادلانه خود در مواجهه با کلیه مشکلات علی رغم پشتیبانی تاکتیکی سازمان های مختلف بین المللی از رژیم بعث، ادامه دهند، لازم است شورای امنیت نیز با اتخاذ اقدامات مؤثر این جنایات را محکوم نماید و این در صورتی است که شورا حداقل به حفظ حقوق بین المللی بشر دوستانه و نیز اعتبار خویش علاقه مند باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۱۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۳۴

- ۱۸ آگوست ۱۹۸۳ (۲۷ مرداد ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۸ آگوست ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

عطف به نامه مورخ ۱۷ آگوست ۱۹۸۳ [S / ۱۵۹۳۲] بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می رسانم که رژیم حاکم بر عراق غیر نظامیان ایران را در روستای نجف (Najaf) واقع در ۱ کیلومتری حومه شهر گیلان غرب، در غرب ایران بمباران وحشیانه نمود. این

ص: ۹۶

تهاجم وحشیانه در ساعت ۱۴:۴۵ دقیقه به وقت محلی ۱۳ آگوست ۱۹۸۳ واقع شد که باعث مجروح شدن ۷ غیر نظامی گردید که یکی از آنها در گذشته است.

هوایمهای عراقی همچنین چند خانه را تخریب کرده و خرمن گندم در این روستا را به آتش کشیدند. مزارع اطراف کردند در استان باختران نیز مورد حملات مشابه قرار گرفت و برخی از خانه ها و مکان های عمومی دچار آتش سوزی گردیده و پنجره ها شکسته شدند، به علاوه رژیم حاکم بعث عراق بر خلاف اصول و قوانین بین المللی، منطقه عملیاتی والفجر ۲ را بمباران شیمیایی نمود.

این قبیل اقدامات وحشیانه علیه مسلمانان بی گناه جمهوری اسلامی ایران نشان دهنده وضعیت آشفته رژیم عراق می باشد، به علاوه مقاومت قابل توجه مسلمانان ایران را علیه رفتار غیر انسانی در جنگ تحمیلی عراق تقویت می نماید.

یکبار دیگر مایلیم مجدداً تکرار نمایم، سکوت شورای امنیت و بی تفاوتی جامعه بین المللی باعث تشویق رژیم حاکم عراق گردیده که به بی رحمی های وحشیانه خود علیه جان غیر نظامیان جمهوری اسلامی ایران ادامه دهد و حقوق بین المللی بشر دوستانه را آشکارا نقض نماید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۱۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۴۱

- ۲۹ آگوست ۱۹۸۳ (۷ شهریور ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۶ آگوست ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و عطف به نامه های قبلی خود، احتراماً توجه شما را به اخبار اسف بار شهادت دو تن از کودکان بی گناه و نیز مجروح شدن یک نفر دیگر در نتیجه حمله هوایی عراق به منطقه غیر نظامی روستای واوان (Vavan) سردشت در آذربایجان غربی مورخ ۲۳ آگوست ۱۹۸۳، جلب می نمایم.

امیدوارم که شورای امنیت پیامدهای غم انگیز شرارت های مداوم رژیم حاکم بر عراق که جنایات مستندی را بر جای گذاشته، درک نماید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۳۲ / Add.۱

- ۲ سپتامبر ۱۹۸۳ (۱۱ شهریور ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱ سپتامبر ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

پیرو نامه شماره ۷۶۳ خود مورخ ۱۷ آگوست ۱۹۸۳ درباره بمباران بخش های غیر نظامی گیلان غرب و تخریب مناطق مسکونی توسط رژیم جنایتکار عراق، بنا به درخواست دولت متبوعم دو تصویر از تخریب مناطق گیلان غرب به پیوست ارسال می گردد. این دو تصویر پیوست سند S / ۱۵۹۳۲ مورخ ۱۸ آگوست ۱۹۸۳ می باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

(تصاویر مذکور ۱۱۵ و ۱۱۶ بخش انگلیسی آمده است.)

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۶۲

- ۹ سپتامبر ۱۹۸۳ (۱۸ شهریور ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۷ سپتامبر ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

عطف به نامه های مورخ ۲۶ (S/۱۵۹۴۱) و ۱۸ (S/۱۵۹۳۴) و ۱۷ (S/۱۵۹۳۲ و Add.۱) و ۱۲ (S/۱۵۹۲۶) آگوست ۱۹۸۳ در مورد اطلاعات درباره حملات هوایی عراق به غیر نظامیان بی گناه ایران در شهرها و روستاهای غرب ایران، بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می رسانم که حملات بیشتری در آن تاریخ رخ داده است و تخریب و انهدام بسیاری را باعث شده است. مناطق مسکونی مریوان در ۲۷ و ۳۰ آگوست بمباران شد که در نتیجه آن ۷ غیر نظامی شهید و ۲۰ نفر دیگر مجروح شدند.

در ۲۸ آگوست، ۲ جنگنده میزاج عراق با بمباران های خوشه ای و ناپالم روستای خانقاه (Khanagah) در نزدیکی شهر پاوه را هدف قرار دادند که بر اثر آن سه تن از

روستایان کشته و چهار باغ میوه آتش گرفت. شهر مریوان یکبار دیگر در ۱ سپتامبر بمباران شد که متأسفانه ۴۶ نفر مجروح و بیش از ۲۰۰ رأس گوسفند متعلق به روستایان بومی از بین رفت. مریوان برای دومین بار در همان روز با ۱۸ بمب افکن روسی و فرانسوی هدف قرار گرفت که در نتیجه آن ۵۰ غیر نظامی شهید شده که برخی از آنها با تیر مستقیم مسلسل هدف واقع شدند و نیز ۲۰۰ غیر نظامی مجروح و بیش از ۱۵۰ خانه، مغازه و مسجد تخریب شد. حملات هوایی علیه مریوان در ۲ سپتامبر تکرار شد.

این و سایر جنایات عراق مؤید آن است که رژیم بعث عراق در رودررویی با رزمندگان مسلمان در جبهه های نبرد ناتوان است و به اقدامات غیر قانونی و ددمشانه و کشتار ساکنان بی گناه متوسل می شود. همان طور که شما به خوبی آگاه هستید، بسیاری از شهرها و روستاهای عراق از جمله شهر بندری بصره در برد آتش توپخانه ایران قرار دارد و تعهدات اکید ما به قوانین اسلامی و اخلاقی ایجاب کرده است که آن را هدف قرار ندهیم و گرنه شهرهای در تیررس با خاک یکسان می شد. دولت جمهوری اسلامی ایران وظیفه ی خود می داند که از مردم مسلمان ایران در برابر این قبیل تجاوزات شیطانی دفاع نماید و حق خود را در توسل به اقدامات تلافی جویانه با هر ابزاری تحت قوانین اسلامی جهت اجرای کامل وظیفه خود، محفوظ نگاه می دارد.

جامعه بین المللی باید بار دیگر وظیفه اش را در مورد جنایاتی که علیه غیر نظامیان مرتکب می شوند، به یاد آورد. جمهوری اسلامی ایران اعتقاد خود را متذکر می شود که همدستی تاکتیکی این سازمان بین المللی با رژیم عراق باعث تداوم جنایات عراق علیه غیر نظامیان ایران می گردد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۱۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۴۰۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۵۹۸۳

- ۱۳ سپتامبر ۱۹۸۳ (۲۲ شهریور ۱۳۶۲)

نامه ی مورخ ۱۲ سپتامبر نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً بازگشت به نامه های نمایندگی جمهوری اسلامی

ایران خطاب به جناب عالی در تاریخ های ۱۸، ۱۷، ۱۲، ۳ و ۲۶ آگوست و ۱ و ۷ سپتامبر ۱۹۸۳ (S/۱۵۹۶۲، S/۱۵۹۰۹، S/۱۵۹۲۶، S/۱۵۹۳۲، S/۱۵۹۳۴، S/۱۵۹۴۱، S/۱۵۹۳۲/Add.۱)

این نخستین بار نیست که نمایندگی ایران بیهوده تلاش می کند از موضع ضعف رژیم خود به همدردی متوسل شده که یک بار دیگر اقدامات فریب، تزویر، سوء استفاده و بی اعتنایی این رژیم را ثابت می کند. اینجانب در فواصل مشابه گذشته به تفصیل این مواضع رژیم ایران را طی پاسخ های خود در نامه های قبلی ایران خطاب به جناب عالی و نیز پیرو گزارش شما درباره هیئت تحقیق در مورد مناطق غیر نظامی ایران و عراق که هدف حمله نظامی واقع شده اند مطرح ساخته ام، به هر حال در خصوص نامه های مزبور، نکات ذیل نیازمند آن است که مورد توجه و تأکید واقع شوند:

۱- ادعای ایران از جمله سند S/۱۵۹۰۹ مبنی بر این که عملیات های نظامی ایران علیه عراق در جولای گذشته در دو جبهه « به منظور خاموش کردن آتش توپخانه » علیه شهرهای ایران صورت گرفته، تنها یک دروغ است. موارد مشابهی نیز در نامه های قبلی فوق، ذکر شده که به اصطلاح جهت « مصمم ساختن » مردم ایران برای ادامه مقاومت عادلانه و نیز « نبرد دفاعی » آنها صورت گرفته است. مدارک مستندی که از اطلاعیه های نظامی و اظهارات مقامات ایران برای شما طی نامه مورخ ۴ آگوست ۱۹۸۳ (S/۱۵۹۱۵) ارسال شده، نشان دهنده برخی از واقعیت ها است. همان طور که قبلاً خاطر نشان ساختیم آن اطلاعیه ها و اظهارات منعکس کننده سابقه آشکار رژیم ایران در تجاوز علیه عراق و دخالت صریح در امور داخلی کشور ما می باشد.

۲- همچنین سند S/۱۵۹۰۹ کاملاً گویای آن است که نماینده ایران به دنبال برداشت نادرست از محتوای گزارش شما در مورد هیئت تحقیق درباره مناطق غیر نظامی ایران و عراق می باشد مبنی بر این که عراق این حملات نظامی را باعث گردیده است. این امر بدون سابقه نیست همان طور که در نامه نماینده ایران مورخ ۲۹ ژوئن (S/۱۵۸۵۱) به آن اشاره شده در نامه خود مورخ ۱۴ جولای (S/۱۵۸۷۴) به آن پاسخ داده ام.

۳- بدون شک جناب عالی و اعضای مشهور شورای امنیت کاملاً نسبت به نگرش مثبت و مشارکت فعال عراق در تلاش هایی که در طی می تا جولای گذشته جهت اتخاذ ترتیباتی برای هیئت جهت شروع روند جدید صلح صورت گرفت، آگاه هستید، همین طور مطلعید که در طی تحقیق هیئت به عالی ترین مقام آن پیشنهاد پیمان صلح ویژه را تحت نظارت سازمان ملل ارائه داد که به موجب آن طرفین متعهد شوند از هر گونه حمله به شهرها و روستاها، علی رغم ادامه جنگ، خودداری ورزند. (اسناد S/۱۵۸۰۴ و S/۱۵۸۲۵ مورخ

۲۷ می و ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳). اما کلیه این تلاش‌ها بیهوده بود، زیرا رژیم ایران در تلاش‌های صادقانه شورا که حرکت جدیدی را جهت صلح آغاز کرده بود کارشکنی نمود و به جنگ تجاوزگرانه‌اش ادامه داد. بنابراین در نامه‌های ایران که تصور می‌شد نشانه‌هایی از آمادگی جهت همکاری با شورا و حل و فصل منازعه با استفاده از ابزارهای صلح‌جویانه ملاحظه شده است، ثابت گردید که صرفاً فریبی بیش نبوده است.

۴- در اینجا چگونگی تشکیل هیئت در این دوره را یادآور می‌شوم که علت مهم آن خصوصیت ویژه نامه‌های ایران خطاب به شما بود که به ادعای «بی تفاوتی» شورای امنیت یا جامعه بین‌المللی یا هر دو نسبت به وضعیت درگیری نظامی میان ایران و عراق داشته است و علی‌رغم این حقیقت که به این ادعا به طور کامل در نامه‌های ۲ و ۱۲ می [S / ۱۵۷۴۳ / S / ۱۵۷۶۵] خود پاسخ داده‌ام، اما ادعای مشابهی به شکل وقیحانه‌تر در نامه‌هایی که اخیراً ایران خطاب به جناب عالی ارسال داشته، تکرار شده است و یک بار دیگر جامعه بین‌المللی و نیز شورای امنیت را به بی تفاوتی متهم کرده و علاوه بر آن با اصطلاحات «راضی»، «مشوق»، «رضایت‌ضمنی» آنها را مجرم دانسته است. این امور نشان‌دهنده تزویر و دورویی است که از ذهنیت عجیب و غریب رژیم ایران منعکس می‌گردد. این روش شترمرغی ایران را قبلاً در طی نامه‌ی طولانی مورخ ۲ می خود که در بالا اشاره شد، مورد بحث قرار داده‌ام. در واقع نه جامعه بین‌المللی و نه شورا نسبت به وضعیت درگیری نظامی میان ایران و عراق بی تفاوت نیستند. در فواصل مختلف شورا، بدون نیاز به مجمع عمومی و سایر مجامع بین‌المللی به طور مکرر درخواست کرده است که به جنگ پایان داده و مناقشه را با ابزارهای صلح‌جویانه حل و فصل نمایند. علی‌رغم این حقیقت که ایران تجاوز را آغاز کرده است، عراق به وضوح و بدون قید و شرط به کلیه این درخواست‌ها پاسخ مثبت داد، در حالی که ایران به طور قاطع اینها را رد کرده است. بر همین اساس ایران به تنهایی مسئول ادامه جنگ و ضایعات ناشی از آن از تاریخ نخستین درخواست جهت آتش‌بس از طرف شورای امنیت که به اتفاق آرا قطعنامه ۴۷۹ را تصویب کرد، می‌باشد. به علاوه اصرار این رژیم در وادار ساختن اتهامات ظالمانه به شورا به خاطر اقداماتی است که شورا به طور صحیح و بنا به صلاحیت خود تحت منشور انجام داده است و محکومیت شورا به خاطر ارائه نقض تعهدات کشورهای عضو بر اساس منشور، به ویژه ماده ۲۵ می باشد. این رفتار رژیم ایران همچنین مسئولیت قانونی آغاز کردن جنگ تجاوزگرانه و اصرار به ادامه آن را متوجه این رژیم می‌سازد. در این باره مایلم موضع دولت متبوعم را در مورد این فرضیه تکرار نمایم که جدالی در رابطه با دوره شروع عملیات‌های نظامی تا تصویب قطعنامه ۴۷۹ وجود دارد و

عراق آماده است این مواضع را به داوری واگذار کند تا مشخص شود که چه طرفی مسئول شروع آن عملیات ها بوده و چه خساراتی را تا آن تاریخ به دنبال داشته است، اما شکی نمی تواند وجود داشته باشد که ایران پس از تاریخ مذکور کاملاً مسئول بوده است. این موضع قبلاً در نامه مورخ ۱۰ ژوئن (S / ۱۵۸۲۶) به شما انتقال داده شده است. در واقع می بایست جهت قضاوت در مورد ادعاهای ایران آزمون هدفدار صورت پذیرد. به جای توهین به شورای امنیت با رژیم ایران مبارزه کنیم و دورویی و فرییش را آشکار سازیم که به تعهدات بدون قید و شرط خود نسبت به صلح پای بند باشد.

۵- تزویر در نامه های ایران با درخواست مربوط به حقوق بین المللی بشر دوستانه در مورد جنگ، تشدید شد. این باور سخت است که نماینده ایران هنوز از این حقیقت اطلاع ندارد که سابقه آگاهی رژیمش نسبت به آگاهی کامل از افکار عمومی کل جهان واقعا بسیار پایین است. اگر وی هنوز ناآگاه است که به ندرت این امکان پذیر است پس مایلیم وی را در مورد آنچه پاسخ می دهد به مبارزه بطلبیم آیا او می تواند در مورد نقض... حقوق بین المللی بشر دوستانه که توسط دولتش در رفتار با اسیران عراقی جنگ به صورتی که کمیته بین المللی صلیب سرخ منتشر ساخته، پاسخ قانع کننده ای بدهد. به علاوه چه جوابی می تواند به کمیسیون فرعی منع تبعیض نژادی و حفظ حقوق اقلیت ها بدهد که از ایران در مورخ ۵ سپتامبر گذشته درخواست کرده بود که به تعهدات بین المللی پای بند باشد و از اعزام سربازان نوجوان به جنگ تجاوز گرانه اش علیه عراق خودداری ورزد؟

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۲۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۰۰

- ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۳ (۳۱ شهریور ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۳ کاردار موقت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

پیرو نامه مورخ ۷ سپتامبر ۱۹۸۳ (S / ۱۵۹۶۲) نمایندگی جمهوری اسلامی ایران درباره بمباران مداوم مناطق غیر نظامی ایران به وسیله رژیم بعثی حاکم بر عراق، از سوی دولت متبوعم یک بار دیگر به اطلاع می رسانم که حملات وحشیانه عراق ادامه داشته و

ص: ۱۰۲

هنوز از حجم آن کاسته نشده و خسارات جانی بی شماری را به غیر نظامیان بی گناه جمهوری اسلامی ایران وارد ساخته است.

سری تهاجمات اخیر از ۶ سپتامبر آغاز شد و در تاریخ ۸ سپتامبر شهر آبادان با توپخانه دوربرد عراق هدف قرار گرفت که در مجموع ۷ واحد مسکونی خسارت دید. دشمن با آتش توپخانه بخش های مسکونی سردشت در استان آذربایجان غربی را نیز هدف قرار داد که باعث کشته شدن ۴ غیر نظامی بی گناه و مجروح شدن ۱۲ نفر دیگر شد.

در ۷ سپتامبر جنگنده های عراق به شهر مریوان حمله کرده و حومه و دشت های اطراف آن را از ساعت ۱۲:۱۵ الی ۱۲:۳۰ به وقت محلی هدف قرار دادند که باعث مجروح شدن یک چوپان و تخریب چند خانه شد.

شهر مریوان مجددا در ۸ سپتامبر در ساعت ۹:۳۰ و ۱۰:۳۰ از سوی متجاوزان عراقی مورد حمله قرار گرفت که این حمله وحشیانه به کشته شدن ۶ غیر نظامی منجر شد و ۲۰ خانه مسکونی تخریب گردید، به تعدادی خانه نیز خسارت وارد شد. صبح ۹ سپتامبر چند هواپیما به بمباران مناطق مسکونی مریوان در ساعت ۹:۳۰ و ۱۰:۳۰ ادامه داده و باعث کشته شدن ۸ نفر و مجروح شدن ۲۷ نفر شدند و نیز چند خانه دچار آتش سوزی گردید. مریوان مجددا در ۱۰ سپتامبر هدف حمله هوایی قرار گرفت.

در ادامه این حملات ضد انسانی، شهر سردشت در ۱۱ سپتامبر مجددا گلوله باران شد و یک خودرو راه سازی متعلق به جهاد، بمباران شد که در اثر آن سه نفر از کارگران جهاد کشته شدند.

متجاوزان عراقی در جدیدترین سری تهاجمات وحشیانه خود در ۱۲ سپتامبر، مناطق اطراف شهر پیرانشهر را در ساعت ۱۲:۳۰، در حالی که کارگران در زمین هایشان مشغول کار بودند با دو هواپیمای عراقی به طور وحشیانه هدف قرار دادند که در اثر آن شش کشاورز کشته و تعداد زیادی مجروح شدند. یک صد رأس دام متعلق به روستاییان بومی در طی این حملات نیز تلف شدند. دولت جمهوری اسلامی ایران یادآور می شود که وظیفه خود می داند که از مردم مسلمان علیه این قبیل تجاوزات شیطانی دفاع نماید و حق خود را در متوسل شدن به هر نوع ابزار تلافی جویانه طبق اصول اسلامی در انجام وظیفه خود محفوظ می دارد.

تازه ترین سری حملات عراق این اعتقاد را در موضع دولت متبوعم تقویت می کند که جامعه بین المللی خصوصا سازمان ملل به طور آگاهانه نسبت به اقدامات وحشیانه رژیم بعثی عراق، اغماض می کند.

- شماره سند مجمع عمومی: PV.۱۳ / ۳۸ / A

- سپتامبر ۱۹۸۳ (مهر ۱۳۶۲)

سخنرانی آقای دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در سی و هشتمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد

« بسم الله الرحمن الرحيم »

ان الذين كفروا ينفقون اموالهم ليصدوا عن سبيل الله فسينفقونها ثم تكون عليهم حسره ثم يغلبون والذين كفروا الى جهنم يحشرون

(قرآن مجید، سوره الانفال، آیه ۳۶)

آقای رئیس!

مقدمتا انتخاب شما را به عنوان رئیس سی و هشتمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد تبریک می گویم. در این فرصت هم چنین مایلیم از رئیس قبلی مجمع برای حسن تدبیر و اداره ی موفق جلسات در سال گذشته سپاسگزاری نمایم. هیئت نمایندگی ما آرزو دارد که این مجمع بتواند اهداف اعلام شده در دستور کار خود را به نحو مطلوب دنبال کند و برای حل مشکلات و معضلات کنونی جهانی راه حل های مناسبی پیشنهاد نماید.

آقای رئیس!

این مجمع در حالی کار خود را آغاز می کند، که متأسفانه بحران های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بین المللی نسبت به سال گذشته ابعاد وسیع تر و عمیق تری یافته است. دامنه تجاوزات به حقوق ملت های مستضعف به رغم تمامی قول و قرارها در مجمع سال گذشته در زیر سایه شوم ابرقدرت ها که لحظه ای در پایمال کردن حقوق ملت ها به خود تردید راه نمی دهند گسترش بی سابقه ای پیدا نموده است. گمان ندارم هیچ یک از نمایندگان محترم، حجم عظیم قطعنامه های مصوب و نطق های آتشین سال گذشته مجمع را که همه سرشار از احساسات صلح دوستانه و ابراز تنفر نسبت به جنگ طلبی و پایمال کردن حقوق ملت ها بوده، فراموش کرده باشند با وجود این در طی سالی که گذشت شبی را به روز و روزی را به شب نرسانده ایم مگر آن که شاهد بیدادگری قدرت های بزرگ و عمالشان در گوشه و کنار جهان باشیم. از اصول اولیه ی منشور ملل

متحد عملاً جز قالب بی روحی باقی نمانده و مفاهیم آزادی و عدالت اجتماعی ملعبه ی دست خود کامگان شده است.

آقای رئیس!

جهان امروز دچار یک بحران عظیم اخلاقی است، که اگر به طور جدی و هماهنگ با آن مقابله نشود، موجودیت انسان و انسانیت را به طور جدی تهدید می کند، ما به قیمت تحمل تلخ ترین تجربه های تاریخی به درک این واقعیت رسیده ایم که ضعف اخلاقی و انحراف فرهنگی ما در همه ی تیره روزی ها، ستم کشی ها و زورپذیری ها، از یک سو و ستمگری ها، توسعه طلبی ها، تجاوزها و زورمداری ها از سوی دیگر است. متأسفانه با این که واقعیت تجربه ی مشترک تمامی بشریت است در شرایط فعلی، از معنویات که می تواند و باید برای روابط اجتماعی و زندگی متعالی انسان شالوده ی محکمی ایجاد نماید و در سایه همایون خود شرایط مطلوب رشد جامعه ی بشری را پرورش دهد، خبری نیست.

آقای رئیس، نمایندگان محترم!

سؤال اساسی امروز این است که ما به کجا می رویم؟! آیا وقت آن نرسیده که جامعه ی جهانی لحظه ای درنگ کند و به خود و سرنوشت خود با وجدانی بیدار بیندیشد و پاسخ مناسبی در خور حیثیت انسانی برای این سؤال بیابد؟! آیا اوضاع آشفته ی حاکم بر جهان ما به حد کافی رقت آور و تکان دهنده نیست؟! آیا برای مقابله با هیولاهای فقر و گرسنگی و جنگ و تجاوز و استثمار که در شرایط فعلی بر سرنوشت قسمت اعظم ساکنان کره ارض تسلط یافته است، می توان به نیروی سازمان ملل متحد، که هر عضوی از اندام نحیفش در چنگال ابرقدرتی گرفتار آمده، امید بست؟!!

بسیار تأسف آور است که شاهد این باشیم که برخی از ما به عنوان « نمایندگان ملت ها » حتی طبیعی ترین و ابتدایی ترین حساسیت های انسانی را نسبت به فجیع ترین نمایش هایی که در حال حاضر به وسیله ی ابرقدرت ها در صحنه ی گیتی اجرا می شود، از دست داده باشیم. گویی در دنیا زندگی می کنیم که از جهان واقعیت ها به کلی بیگانه است. آیا وقت آن نرسیده که به وضعیت واقعی خود بیندیشیم و خود را بازبیمیم و بفهمیم که در چه دنیایی زندگی می کنیم؟!!

آقای رئیس!

اجازه می خواهم در پاسخ به آخرین سؤال شمه ای از وضعیت وحشتناک و رقت بار جهان را توصیف نمایم. به عنوان یک مسلمان و نماینده ی ملتی که مبارزه با صهیونیسم را همواره در رأس برنامه های خود داشته و دارد از مسئله فلسطین آغاز می کنم، سی و شش سال است

ص: ۱۰۵

که ملت ستم دیده ی فلسطین به طور مداوم در معرض وحشیانه ترین تهاجمات و تجاوزات از جانب رژیم غاصب صهیونیستی قرار دارد. سی و شش سال است که تاریخ این ملت مظلوم را - که دچار جانسینان هیتلر شده است - با خون می نویسند. در طول این دوران، سازمان ملل متحد بنا به شیوه ی معمول به صدور قطعنامه هایی بسنده نموده که هیچ راه به جایی نبرده است. رژیم اشغال گر قدس با بی اعتنایی کامل به این قطعنامه ها عملاً ثابت نموده که تحت حمایت بی قید و شرط امپریالیسم امریکا، هیچ مرزی برای تحدید و توقف تجاوز به ملت فلسطین و کشورهای اسلامی نمی شناسد. ما از دیرباز اعلام داشته ایم که اصولاً ماهیت رژیم صهیونیستی با تجاوز و سلطه گری آمیخته و اینها از هم جدایی ناپذیرند و بنابراین هر گونه کوششی برای توقف تجاوزات این رژیم غاصب از طریق مذاکرات صلح دوستانه راه به جایی نبرده و نخواهد برد.

چرا نمی خواهیم از گذشته درس بگیریم و بفهمیم که صرف نظر از ماهیت رژیم صهیونیستی، اصولاً - مذاکره و تفاهم با متجاوزی که خاک ما را در اشغال دارد جز امتیاز دادن به دشمن ثمره ی دیگری به بار نمی آورد. اگر کمپ دیوید نمی بود خاک لبنان امروز این گونه در زیر چکمه های صهیونیست ها قرار نداشت. بعد از این تجربه ی تلخ آیا حق نداریم که قبول طرح هایی از قبیل طرح فاس و طرح ریگان و قرار داد لبنان و اسرائیل و از این قبیل را خیانتی نه تنها به آرمان فلسطین، بلکه خیانتی به یک میلیارد مسلمان بدانیم؟ اگر متحدین در جنگ دوم جهانی می توانستند هیتلر را با مذاکره به عقب نشینی از سرزمین های اشغالی و شناسایی حقوق سایر ملل وادار بنمایند امروز هم ما می توانیم رژیم صهیونیستی را متقاعد کنیم. تردیدی نداریم که امپریالیسم امریکا و صهیونیسم به گونه ای هماهنگ سیاست نفی هویت ملی و مذهبی مردم ستم کشیده فلسطین و در نهایت نابودی آرمان ایشان را به وسایل مختلف سیاسی، نظامی و تبلیغاتی دنبال می کنند. حضور روز افزون نیروهای متجاوز امپریالیسم امریکا و فرانسه در منطقه نیز یک معنا بیشتر ندارد و آن تصمیم به مواجهه ی نهایی با استقلال و آزادی کلیه ی ملل مسلمان است. آیا بمباران مناطق مسلمان نشین لبنان، به دست نیروهای متجاوز امریکا و فرانسه که در همین ایام صورت گرفته، مقصود دیگری را دنبال می نموده است؟

آقای رئیس!

من می خواستم بگویم سازمان ملل متحد چنانچه خود را متعهد به اجرای اصول منشور ناظر بر حفظ صلح و امنیت می داند باید جبهه ی گسترده ای به منظور تحریم کامل نظامی، اقتصادی علیه رژیم اشغال گر صهیونیستی در تمام سطوح برقرار

ص: ۱۰۶

نماید. می‌خواستم بگویم سازمان ملل باید یک سیستم نظارت، بر اعمال مؤثر تحریم، ایجاد و متخلف را در هر مورد مشخص و معرفی کند. می‌خواستم بگویم سازمان ملل متحد به استناد مواد ۴۱ و ۴۲ از فصل هفتم منشور باید به وظایف قانونی خود در مورد تخلف نسبت به صلح و امنیت بین‌المللی بدون هیچ‌گونه تبعیض عمل نماید. می‌خواستم بگویم این سازمان طبق اصول منشور می‌بایست تجاوزات نیروهای امریکا و فرانسه را به خاک و حقوق مردم لبنان متوقف نماید.

می‌خواستم بگویم و می‌گویم که رژیم صهیونیستی به دلیل تخلفات مکرر از اصول منشور طبق ماده ی ششم منشور باید از سازمان ملل اخراج گردد.

ولی چه سود؟ مردم فلسطین و سایر ملل تحت تجاوز از تکرار هر ساله ی این شعارها چه طرفی بسته اند؟

جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که راه حل مسئله فلسطین در اقدام مشترک بین‌المللی برای رفع موجبات تجاوز و مقابله قاطع و قهرآمیز با متجاوز و فراهم ساختن زمینه ی بازگشت ملت فلسطین به سرزمین های خود و تشکیل یک کشور مستقل در سراسر خاک اشغال شده فلسطین، نهفته است. ما یقین داریم که توفیق در این راه جز با تمسک به اسلام و ارزش های اسلامی و انسانی و مبارزه و بسیج همه مسلمانان و آزادگان جهان علیه حکام وابسته به امریکا و اسرائیل، تحقق نخواهد یافت.

هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران ضمن اعلام حمایت کامل خود از مبارزات قهرآمیز ملت فلسطین در احقاق حقوقشان، توجه فرد فرد اعضای جامعه بین‌المللی و سازمان ملل متحد را به وظایف و تکالیفشان در قبال این مسئله خطیر جلب نموده و هشدار می‌دهد که شکست آرمان فلسطین، معنایی جز شکست جامعه بین‌المللی در مقابل رژیم صهیونیستی و جبهه متحد نیروهای تجاوزکار در جهان ندارد. ما با قاطعیت اعلام می‌کنیم که سرنوشت فلسطین با سرنوشت امت اسلامی پیوند خورده و جدایی ناپذیر است، بنابراین اگر امروز نسبت به وضعیت فلسطین بی‌تفاوت بمانیم و به متجاوز مجال دهیم، فردا صهیونیسم حیات فرد فرد ما را هدف خواهد گرفت. یک بار و برای همیشه باید بیاموزیم که زورمدار، منطقی جز زور نمی‌شناسد.

آقای رئیس!

بزرگ‌ترین عیب تساهل در رفع تجاوز و قبول زور در یک مورد، استقرار همان تجاوز نیست، بلکه در این است که تمام نیروهای متجاوز بالقوه را به عمل تحریک و ترغیب می‌کند. اگر انفعال و زورپذیری برخی از رژیم‌های حاکم بر کشورهای اسلامی در مقابل

ص: ۱۰۷

تجاوز رژیم صهیونیستی و حامیش شیطان بزرگ تحقق نمی یافت، نیروهای اشغال گر اتحاد شوروی نیز جرأت ورود به خاک کشور اسلامی افغانستان را به خود راه نمی دادند و اگر ملت ویتنام در مقابل تجاوزات امپریالیسم امریکا تسلیم می شد، یقیناً امروز شاهد آن بودیم که قسمت های وسیع تری (از کشورهای جهان سوم) دستخوش تاخت و تاز ابرقدرت ها بود. بنابراین مبارزه ی قهرآمیز یک ملت علیه تجاوز تنها به نفع خود آن ملت نیست بلکه در واقع تضمین کننده استقلال و حاکمیت ملت های دیگر نیز می باشد. از این رو بیش از سه سال مبارزه بی امان ملت افغانستان در مقابله با تجاوزهای شوروی، در نظر کشورهای جهان سوم، به ویژه کشورهای اسلامی از جایگاه متعالی و اهمیت وافری برخوردار است. وقت آن رسیده است که جامعه جهانی به مسئله افغانستان به نحو جدی تری بپردازد. کشتار مردم بی پناه افغانی که با حداقل امکانات حماسه ای عظیم از مقاومت آفریده اند، بمباران مداوم خانه ها و مزارع ملت مستضعف افغانستان به وسیله هواپیماهای شوروی و به کار بردن بمب های شیمیایی و فسفوری، قتل عام صدها نفر و مجروح و معلول نمودن کثیری از مردم و آوارگی بیش از ۴ میلیون زن و مرد و کودک و پیر و جوان مسائلی نیست که بشود آنها را پشت میز مذاکرات ژنو آن هم بدون حضور نمایندگان واقعی مردم افغانستان، حل و فصل نمود. اتحاد شوروی در افغانستان به همان راهی می رود که امریکا در ویتنام رفت و اگر به راه خود ادامه دهد، درسی از ملت افغانستان خواهد گرفت که امریکا از ویتنامی ها گرفت.

جمهوری اسلامی ایران به لحاظ وجوه مشترک بسیار بین مردم دو کشور نمی تواند در برابر این تجاوز سکوت کند و خروج کامل بی قید و شرط و فوری قوای نظامی اشغالگر خارجی از آن کشور، عدم مداخله دیگر نیروها در امور داخلی افغانستان، بازگشت مردم آواره افغانی به سرزمین های خود و تعیین سرنوشت مردم به دست خودشان را، یگانه راه حل مسئله افغانستان می داند و هر نوع مذاکره ای را بدون حضور نمایندگان واقعی مردم افغانستان مردود شمرده و اعلام می نماید مردم افغانستان قیم نمی خواهند و هیچ یک از دولت ها و سازمان های بین المللی حق ندارند به نیابت از طرف آنها وارد مذاکره شوند.

آقای رئیس!

درست سه سال است که ملت ما به جرم آزادی خواهی، استقلال طلبی، عدم پذیرش سلطه ابرقدرت ها، حق گویی و حق طلبی مورد وحشیانه ترین تهاجمات استکبار جهانی و عمالش قرار دارد. رژیم بعث عراق سه سال است که به نمایندگی از مستکبرین در جهت

ص: ۱۰۸

تخریب و انهدام سرمایه های انسانی و اقتصادی دو ملت مسلمان ایران و عراق کوشیده خدمات شایانی از این رهگذر به اربابان خود کرده است. سه سال پیش در زمانی که ملت ما تازه از بند شاه و امریکا رسته و به تدریج دوران سازندگی را آغاز نمود، ناگهان با حمله برق آسای نیروهای متجاوز عراق مواجه شد.

دوازده لشکر مجهز، سه هزار تانک و ده ها هواپیمای بمب افکن دفعتاً خاک ما را مورد تهاجم قرار داده، توانستند تا عمق قابل توجهی در خاک ما نفوذ نمایند. شهرهای بی دفاع ما یکی بعد از دیگری مورد تهاجم قرار می گرفت و خاطره حمله چنگیز بعد از قرن ها زنده می شد. ده ها هزار انسان بی دفاع از زن و مرد و پیر و جوان قتل عام شدند.

شهرها با خاک یکسان می شد و ما می آموختیم که بهای استقلال و آزادی بیش از آن مقداری است که پرداخته بودیم. ما از آغاز تجاوز می دانستیم که ابرقدرت ها بر سر تجاوز به خاک ما و حمایت از رژیم بعثی عراق به توافق رسیده اند.

در آن هنگام که رژیم صدام سرمست از پیروزی های خیالی رجز می خواند و در نامه های رسمی به سازمان ملل با لحن پیروزمندانه و پرنخوتی اظهار می داشت: «نیروهای عراق مارش پیروزمندانه خود را ادامه می دهند و شکست های بیشتری به دشمن وارد می آوردند...» (به نقل از اعلامیه شورای به اصطلاح انقلاب عراق، سند شماره ۱۳۳۷/۱، A.C. سازمان ملل مورخ ۱۳ اکتبر ۱۹۸۰) در آن هنگام، آقای رئیس، شورای امنیت نسبت به این تجاوزات و رجزخوانی ها چه عکس العملی نشان داد؟! من یقین دارم که قطعنامه صادره شورای امنیت مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ را خوانده اید آیا در این قطعنامه اثری از درخواست نسبت به عقب نشینی نیروهای متجاوز به مرزهای بین المللی می بینید؟ چرا در این قطعنامه چنین درخواستی وجود ندارد؟ آیا این سکوت در هماهنگی کامل با اظهارات وزیر خارجه وقت عراق در نامه مورخ ۴۴ اکتبر ۱۹۸۰ وی منضم به سند S/۱۴۲۳۶ شورای امنیت قرار ندارد که می گوید: «... دولت جمهوری عراق مایل است به این مسئله اشاره نماید که هر گونه فراخوانی در جهت عقب نشینی نیروهای عراقی، قبل از اینکه ایران حاکمیت عراق را در عمل و قانوناً در موارد اشاره شده از سوی عراق، به رسمیت بشناسد، از نظر دولت ما قانوناً و در عمل غیر ممکن است...»

در پاراگراف دوم از صفحه دوم همین سند، وزیر خارجه عراق تصریح می نماید که «سرزمین هایی که تاکنون به وسیله ی نیروهای عراقی تصرف شده مواضعی است که لزوماً باید تا زمان نیل به یک راه حل دائمی و نهایی در موارد اختلاف حفظ گردد.»

آیا روش رعایت و احترام به بند یک از ماده ی اول و بند سه و چهار از ماده ی دوم منشور ملل

متحد این چنین است؟ آیا چنین رژیمی واقعا صلح و امنیت بین المللی را محترم می شمارد؟

در بند سوم از پاراگراف اجرایی قطعنامه (ب) می خوانیم که شورای امنیت به کلیه ی کشورهای دیگر توصیه می کند که « از اعمالی که به تشدید بیشتر جنگ و توسعه درگیری می افزاید شدیداً احتراز ورزند. » مگر اعضای دائمی شورای امنیت به این قطعنامه رأی مثبت ندادند؟! مگر امریکا، شوروی و فرانسه به عنوان اعضای دائمی شورای امنیت خود مصوبه خود را به وسیله ی کمک های عظیم تسلیحاتی و مالی به رژیم عراق نقض نمودند؟ موشک هایی که در طول سال ها پس از صدور قطعنامه صبح و شام بر سر مردم بی دفاع ما فرومی ریخته است از کجا آمده؟ راستی چرا این نقض آشکار قطعنامه مزبور هرگز مورد سؤال قرار نگرفته است؟ چرا تا دو سال بعد از صدور این قطعنامه شورای امنیت در مورد مسئله جنگ ساکت ماند؟ آیا جنایت های نیروهای بعثی در عمق خاک ما صلح و امنیت بین المللی را تهدید نمی کرد؟ کجا بودند اینهایی که اکنون برای به خطر افتادن صلح در منطقه نوحه سرایی می کنند. اهل نظر می دانند که این صدام و به تبع آن منافع ابرقدرت هاست که به خطر افتاده نه صلح. ابرقدرت ها دست از تجاوز بردارند مردم دنیا آسوده خواهند شد.

آقای رئیس، نمایندگان محترم!

شورای امنیت دو سال تمام رجز خوانی های رژیم بعثی را که با خونریزی های بی سابقه ای در خاک ما پیوند داشت، با سکوت و بی تفاوتی خود همراهی نمود. ملت ما از ابتدا می دانست که انگیزه تجاوز رژیم بعثی عراق فقط تسخیر قسمت هایی از خاک ما در جهت منافع خود نیست بلکه قصد هدم موجودیت نظام جمهوری اسلامی را دارد. ما می دانیم که چون مستقل هستیم و می خواهیم مستقل بمانیم، تنها هستیم و باید به تنهایی از خود رفع تجاوز نماییم. حرکت های عظیم نیروهای رزمنده به جبهه ها حساب ها را به هم زد. خرمشهر پس از نبردی سهمگین آزاد شد و نیروهای شکست خورده عراق عقب نشستند. رژیم صدام رژیمی که وزیر خارجه اش در نامه مورخ ۲۴ اکتبر ۱۹۸۰ به دبیرکل اظهار می دارد: « بر مبنای ملاحظات نظامی و جغرافیایی ممکن است برای اهداف دفاعی مناطق بهتری در جلو نیروهای ما باشد نه در پشت سر»، بعد از شکست در خرمشهر و نابودی سریع نیروهای عراقی در خاک ما، ناگهان و به طور خلق الساعه صلح طلب می شود و بلافاصله اعلام می دارد که به طور یکجانبه تصمیم به تخلیه سرزمین های اشغالی گرفته است. شورای امنیت نیز بعد از دو سال سکوت ناگهان و در فاصله دو ماه و نیم دو قطعنامه صادر می نماید و این بار از طرفین می خواهد که سرزمین های اشغالی را تخلیه نمایند!

ص: ۱۱۰

آقای رئیس!

دو سال اشغال خاک ما هیچ خطری برای امنیت و صلح بین المللی نداشت ولی شکست نیروهای عراقی آن هم در خاک ما چنین خطری را به بار آورد؟ آیا ملت ما حق نداشت که رأی صاحب این منطق یعنی شورای امنیت را مردود شمارد؟

نمایندگان محترم!

اینجانب یقین دارد که اکثر شما گزارش هیئت اعزامی سازمان ملل متحد برای بازدید از مناطق اشغالی آزاد شده در کشور ما را که به ضمیمه سند S/ ۱۵۸۳۴ مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ منتشر شده به دقت ملاحظه نموده اید. مستحضرید که هیئت به عراق نیز رفته و از شهرهای مرزی این کشور بازدید به عمل آورده و آن را گزارش نموده است. این گزارش با اینکه در کشور ما کامل نبوده و منعکس کننده تمامی واقعیات نیست، اما توانسته است گوشه ای از واقعیات را بدون جانبداری از هیچ یک از طرفین مخاصمه آشکار سازد. از آنها که این سند را تاکنون ملاحظه نکرده اند تقاضا دارم آن را به دقت بررسی و اظهارات آن را با متون اعلامیه های خبری و یادداشت های رسمی رژیم متجاوز و کشور مورد تجاوز به ویژه آن چه که به عنوان اسناد مجمع عمومی و یادداشت به دبیرکل سازمان ملل انتشار یافته است مقایسه نمایند. در این مقایسه چهره رسوای رژیم عراق به بهترین وجهی آشکار خواهد شد. گزارش هیئت اعزامی درست در تطابق کامل با اعلامیه های خبری ما نشان می دهد که بسیاری از شهرهای ما که در اشغال نیروهای عراق بوده تا میزان نود درصد و گاه صد در صد به وسیله وسائل فنی و مهندسی و بر خلاف نص صریح مواد کنوانسیون چهارم ژنو نابود شده است. از آن میان از شهرهای هویزه، خرمشهر، قصر شیرین می توان نام برد. در مقابل، زبونی مقامات عراقی در اثبات ادعاهایشان مبنی بر بمباران شهرهای مرزی عراق کاملاً در گزارش مشهود است. آیا این سند عمق صلح دوستی و انسانیت مردم مورد تجاوز ما را - که در طول سه سال جنگ علی رغم اینکه روز و شب در معرض بمباران کور موشکی عراق قرار داشته اند، به تبعیت از دستورات اسلامی حاضر نشده اند مناطق شهری عراق را مورد حمله قرار دهند - نمی رساند؟

نمایندگان محترم!

اظهارات اخیر وزیر خارجه ی عراق را در این مجمع درباره ی صلح دوستی رژیم بعثی با عملکرد این رژیم در همین چند ماه اخیر نسبت به شهرهای پیرانشهر، گیلان غرب، بانه، مریوان و اندیمشک مقایسه کنید. وزیر خارجه عراق در حالی قیافه صلح دوستانه می گیرد که هنوز سنگفرش های شهرهای ما از خون تازه ی مردم کوچه و بازار و زن ها و بچه های بی پناه رنگین است.

ص: ۱۱۱

این گوشه کوچکی از جنایات رژیم بعثی است. چه کسی از عمق فاجعه ی نشت نفت که منافع بسیاری از کشورهای خلیج فارس و محیط زیست دریا را در معرض خطر جدی قرار داد، با خبر نیست و نمی داند که چگونه رژیم بعثی با پیوند مسئله ی مهار نفت به کل جنگ، در واقع منافع بسیار حیاتی کشورهای خلیج فارس را نیز قربانی اهداف پلید و مطامع ضد انسانی خود نموده است؟

خوشبختانه متخصصان فنی جمهوری اسلامی ایران در پی تلاشی عظیم و با ایثار و فداکاری و قبول مخاطرات توانستند یکی از چاه های نفت در حال نشت را مهار و از ریزش بیش از دو هزار بشکه نفت در روز در خلیج فارس جلوگیری نمایند. این اقدام علاقه و توانایی ما را در حفظ منافع کشورهای منطقه به خوبی نشان می دهد. اما آیا با وجود وحشیگری های رژیم صدام امکان حفظ منافع کشورهای منطقه وجود دارد؟ چه کسی تضمین می کند که همین فردا رژیم بعثی مجددا با صدور اعلامیه ای مشابه اعلامیه نظامی شماره ۱۰۱۶ مورخ ۲ / ۳ / ۱۹۸۲ این کشور که طی آن حمله به چاه های نفتی و تخریب آن را به عنوان یک موفقیت نظامی محسوب داشت، دست به حمله ی مشابه دیگری نزنند و منافع حیاتی کشورهای منطقه را مورد مخاطره قرار ندهد؟

نمایندگان محترم!

اگر شما یا پدران شما و همه کسانی که عزیزانشان قربانی تجاوزات فاشیسم شده است، در مراحل پایانی جنگ جهانی دوم که رژیم هیتلری روزهای آخر عمر خود را می گذرانید و نیروهای متحدین شهرهای اشغالی را یکی پس از دیگری آزاد می نمودند ناگهان و با حیرت شاهد بودید که شخص هیتلر طی یک مصاحبه رادیویی اعلام می دارد که خواهان صلح است، صلح را عمیقا دوست می دارد، تجاوزات متفقین را به سرزمین های اشغالی ارتش نازی محکوم می کند و متعجب است که چرا متحدین اهل مذاکره نیستند، چه احساسی می داشتید؟ اگر هیتلر این دورویی را نداشت، صدام حسین دارد.

آقای رئیس، دبیر کل محترم!

طی حملات موشکی اخیر عراق، در دو نوبت جمهوری اسلامی ایران را به سازمان ملل اطلاع داد که ظرف چند روز آینده حملات موشکی عراق به مناطق شهری و غیر نظامی آغاز خواهد شد. اسناد منتشره ی سازمان مورخ ۵ مه ۱۹۸۳ و ۴ آگوست ۱۹۸۳ شاهد این مدعا است. متأسفانه در هر نوبت پیش بینی ما تحقق یافت بی آنکه عکس العمل مناسبی از جانب سازمان ملل مشاهده شود. این روند تا کی می تواند ادامه یابد؟!

ص: ۱۱۲

هر چقدر که رژیم عراق به عمق جنایاتش بیفزاید ذره ای در اراده ی ملت مسلمان ما که به احقاق حقوق طبیعی شان تعلق گرفته است، خلل وارد نخواهد آورد.

تشدید این جنایات و استمرار تجاوزات رژیم بعث عراق، رسیدن به هر گونه صلح و توافقی را غیر محتمل و نامقبول ساخته است. ما کمترین جزء حقوق مان را مصالحه نخواهیم نمود. بدیهی است عواملی که بر سر راه این احقاق حقوق مانع ایجاد نمایند، مسئولیت واقعی ادامه جنگ را به عهده خواهند داشت. ما همین جا به ابرقدرت هایی که از یک سو ماشین جنگی رژیم عراق را تغذیه می کنند و از سوی دیگر با ایجاد تبلیغات وسیع دایر بر عدم امنیت خلیج فارس، برای حضور هر چه بیشتر نیروهای خود در منطقه زمینه سازی می نمایند، هشدار می دهیم که دود این آتش به چشم خودشان خواهد رفت. ما به جامعه ی بین المللی اطمینان می دهیم تا زمانی که بتوانیم منافع اقتصادی خود را در خلیج فارس حفظ کنیم، قادر خواهیم بود امنیت کامل این منطقه و عبور و مرور سالم کشتی ها را نیز طبق موازین و مقررات بین المللی تضمین نماییم. اطمینان داریم عملکرد ما تا به حال این توانایی را به خوبی نشان داده است. دفاع شرافتمندانه و موفق ما از سرزمین های خودمان و سرکوبی متجاوز ثمری جز صلح و امنیت و آرامش برای کشورهای منطقه به بار نخواهد آورد. صلحی که می تواند روابط نزدیک و دوستانه بر اساس احترام متقابل بین کشورهای منطقه را تحکیم بخشد. ما اعلام می داریم که بیش از این نمی توانیم شاهد عبور کشتی های پر از اسلحه از تنگه هرمز که به مقصد بنادر جنوبی خلیج فارس از سوی سوداگران مرگ برای رژیم بغداد ارسال می گردد، باشیم و در آینده نیز کنترل بیشتری بر تنگه اعمال خواهیم کرد. ما با قاطعیت می گوئیم که هر گونه صدمه به منافع حیاتی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس انسداد کامل تنگه هرمز و توقف صدور نفت از این منطقه را به دنبال دارد. بدیهی است مسئولیت عواقب این امر به عهده ی آنهایی است که سلاح های پیشرفته در اختیار متجاوزان می گذارند. روی سخن بیش از همه به جانب دولت فرانسه است که بدون پرده پوشی و با یک گستاخی جاهلانه در این وادی قدم گذاشته است. ما به دولت سوسیالیست فرانسه هشدار می دهیم که شما یک قرن از تاریخ عقب هستید و می خواهید ادای استعمارگران قرن نوزدهم را در آورید، ولی بدانید که دنیا عوض شده و روزگار کشتی های توپ دار به سر آمده است. اگر به خود نیابید، شما یا هر متجاوز دیگری که قصد ما نماید، مطمئن باشید که خلیج فارس را گورستان شما خواهیم نمود. کشور ما سرزمین مردانی است که در میدان علم و مبارزه بارها سرنوشت جهان را رقم زده اند.

آقای رئیس!

متأسفانه دامنه این تعدیات و تجاوزات سراسر دنیا به خصوص جهان سوم را فرا گرفته است. به افریقا بنگرید ببینید چگونه میدان آزمندی های جهان خواران شده است. ما اعزام قوای نظامی، هواپیماهای جنگنده و تجهیزات جنگی از سوی فرانسه و امریکا را به چاد که به منظور ادامه سلطه گری استعمار فرانسه و غارت منابع طبیعی این کشور جنگ زده و محروم صورت می گیرد، شدیداً محکوم کرده، خواستار قطع فوری مداخلات استکباری در چاد می باشیم، متأسفانه دولت سوسیالیست فرانسه برای سرپوش نهادن بر شکست سیاست های اقتصادی خود به حمایت از دولت های متجاوز برخاسته و با صدور اسلحه و مهمات و نیروهای نظامی به کشورهای دیگر نه تنها کنوانسیون های بین المللی بلکه قطعنامه های شورای امنیت را، که خود امضا نموده، نقض کرده است.

هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران ضمن تجلیل از آزادی خواهی و فرهنگ غنی و سنت های با ارزش ملت فرانسه تجاوزات دولت سوسیالیست آن کشور به حقوق سایر ملل را به شدت محکوم می کند.

آقای رئیس!

سال هاست که ملت مسلمان صحرای باختری به رهبری پولیساریو، در راه نیل به استقلال و حق حاکمیت ملی خود مبارزه می کند ما از این مبارزات به حق قویا جانبداری نموده، خواهان پایان بخشیدن به اشغال نظامی صحرای مطابق مصوبات نوزدهمین اجلاس سران سازمان وحدت افریقا و سازمان ملل می باشیم. رژیم های دست نشانده در افریقا باید بدانند که خوش خدمتی به امپریالیسم و حرکت در جهت منافع ابرقدرت ها نفعی به حالشان ندارد. امروز ما مردم خاورمیانه و غرب آسیا بیش از هر زمان دیگر دردهای برادران افریقایی خود را احساس می کنیم، زیرا علاوه بر تجربیات مشترک دیگر، هر دو مردم به درجاتی مساوی دچار وحشی گری های رژیم نژاد پرست متجاوز می هستیم که به شدت از جانب امریکا حمایت می گردد. افریقایی جنوبی به حق اسرائیل افریقا، نام گرفته است. صهیونیسم و تبعیض نژادی هر دو، پایگاه و مقصد واحدی دارند، قصد واحد آنها تجاوز به حقوق و آزادی های افراد و سلطه قهرآمیز بر سرزمین دیگران و در غایت بر هم زدن نظام روابط بین المللی از طریق بی اعتنائی به افکار عمومی جهان و منشور و قطعنامه های سازمان ملل متحد است. این دو نیرو می کوشند با حاکم کردن قانون جنگل در روابط بین المللی بعد از عبور از مرحله تجاوز به حقوق افراد، سرزمین های غصبی و حقوق ملت های آزاد جهان را لگدمال مطامع خود سازند.

ص: ۱۱۴

سازمان ملل متحد با تشخیص این بیماری که اساس روابط بین المللی را در معرض خطر قرار داده است و نظر به تعهداتی که از نظر حفظ حقوق انکار ناپذیر انسانی و احترام به حق تعیین سرنوشت ملل و تمامیت ارضی آنها دارد، لازم است با توسل به وسائل و روش های قاطع و مؤثر نسبت به محو کامل تبعیض نژادی و صهیونیسم از عرصه گیتی اقدام نماید و رسالت تاریخی خود را در اجرای مفاد منشور ملل متحد در رابطه با صلح و امنیت جهانی و حقوق بشر به انجام رساند.

آقای رئیس!

ما ضمن حمایت از حقوق حقه ی مردم تحت ستم نامیبیا خواستار خروج نیروهای اشغال گر دولت نژاد پرست افریقای جنوبی از آن سرزمین و جنوب آنگولا- بوده، از کشورهای انقلابی افریقا و نهادهای مترقی و بیشتر از همه از سواپو به عنوان نماینده واقعی مردم نامیبیا می خواهیم به تلاش خود در این زمینه بیفزایند.

ما کشورهای استعمارگر را که بر خلاف قطعنامه ها و اصول منشور ملل متحد از رژیم نژاد پرست و متجاوز پرتوریا حمایت می کنند، قویا محکوم می کنیم و از کشورهای خط مقدم از جمله آنگولا و موزامبیک و زیمبابوه در مبارزاتشان علیه افریقای جنوبی، حمایت می نمایم.

آقای رئیس!

وضعیت امریکای لاتین نیز بهتر از افریقا و خاورمیانه نیست. امریکا با مداخلات علنی در امور داخلی کشورهای این منطقه به ویژه نیکاراگوئه و السالوادور، علاوه بر نقض آشکار اصول منشور سازمان ملل متحد، امنیت و صلح جهانی را به مخاطره افکنده است. دولت جمهوری اسلامی ایران ضمن محکوم کردن این سیاست ها حرکت نیروهای رزمنده را که علیه سلطه شیطان بزرگ پیا خاسته و با حکومت های دست نشانده ی آن مبارزه می نمایند ستایش می کند و حمایت بی دریغ خود را از مبارزه رهایی بخش آنان اعلام می دارد.

ما معتقدیم تصمیمات مندرج در اعلامیه ی کونتادورا می تواند اساس مناسبی برای حل مسائل امریکای لاتین و جلوگیری از تجاوزات و مداخلات خارجی باشد، وقت آن است که مردم پیا خواسته در سراسر گیتی به همه ی تجاوزگران و سلطه جویان بفهمانند که هیچ ملتی نیازمند به قیمومیت ابرقدرت ها نیست. وقت آن است که ملت هایی که در نتیجه ی توطئه ابرقدرت ها دچار شکاف و جدایی از یکدیگر شده اند همبستگی فرهنگی و ملی خود را بازیابند.

اجازه می خواهم نظر دولت جمهوری اسلامی ایران را درباره ی مسئله ی خطیر مسابقه ی تسلیحاتی عنوان نمایم. دومین اجلاس ویژه مجمع عمومی برای خلع سلاح، به علت

کارشکنی ابرقدرت‌ها، اگرچه با شکست مواجه شد ولی کمیته خلع سلاح ژنو را مأمور کرد که برای سی و هشتمین اجلاس مجمع عمومی یعنی اجلاسی که در پیش روی خود داریم، یک برنامه جامع خلع سلاح که مورد توافق کلیه کشورهای باشد تهیه و ارائه نماید. آیا این کمیته در انجام وظیفه محوله توفیقی حاصل نموده است یا اینکه باز هم باید کشورهای جهان در ترس و وحشت و اضطراب ناشی از سلطه جویی ابرقدرت‌ها خود را با مذاکرات بی نتیجه و سرگرم کننده فریب دهند. مذاکرات دو جانبه‌ی امریکا و شوروی درباره محدودیت سلاح‌های میان برد و همچنین مذاکرات مربوط به سلاح‌های استراتژیک که سرنوشت بیش از چهار میلیارد مردم جهان با آن رقم زده می شود در چه وضعیتی است؟

مراحل اجرایی تصمیم برای استقرار بیش از پانصد موشک با کلاهک هسته‌ای و از جمله موشک‌های پرشینگ ۲ و کروزر در اروپا آغاز گردیده است و این منطقه از جهان به صورت انبار باروتی مبدل شده که حتی با یک اشتباه و محاسبه غلط و یک جرقه‌ی کوچک به یکباره کشورهای زیادی در این قاره را قربانی مطامع ابرقدرت‌ها خواهد ساخت و از لهیب شعله‌های این فاجعه سایر نقاط جهان نیز مصون نخواهند بود.

این نوع استدلال نادرست شوروی که در صورت استقرار این موشک‌ها از طرف غرب، شوروی نیز به تقویت موشکی خود در اروپا خواهد پرداخت، در حقیقت به گونه‌ای دیگر منطق غلط امریکا را در مورد مخالفت با برگزاری کنفرانس اقیانوس هند به بهانه حضور نیروهای اشغال‌گر شوروی در افغانستان، موجه جلوه خواهد داد.

تاریخ برگزاری کنفرانس مهم اقیانوس هند که برای سال ۱۹۸۳ تعیین شده بود برای چندمین بار باز هم به تعویق افتاده است. ما از تغییر موضع پاره‌ای از کشورها، که تاکنون با برگزاری این کنفرانس مخالف بودند و اینک با درک واقعیات و تشخیص ضرورت این امر مهم، در جهت پیشبرد مفاد قطعنامه‌ی مجمع عمومی، گام برمی دارند استقبال می کنیم و امیدواریم که سایر مخالفان برگزاری این کنفرانس نیز به آنان تاسی جویند.

صلح و امنیت بین‌المللی اینک بیش از هر زمان دیگری نیازمند آن است که منطقه اقیانوس هند از رقابت تسلیحاتی ابرقدرت‌ها دور بماند و این اقیانوس به یک حوزه‌ی عاری از سلاح‌های هسته‌ای مبدل شود.

در سال گذشته با طرح تعهد یک‌جانبه (NOFIRSTUSE) مختصر نور امیددی به دل‌های نگران و مضطرب تایید و این خوش بینی قوت گرفت که دیگران هم با اعلام تعهد متقابلی، حتی در مرحله‌ی حرف، نیز گامی در جهت تسلی خاطر جهانیان بردارند ولی متأسفانه عملکرد دو ابرقدرت نشان داد که این گونه اظهارات چه در مورد «اولین

به کار گیرنده سلاح هسته ای» و چه در مورد «کاهش هزینه های تسلیحاتی و کنترل آن» و یا «تقلیل موشک های استراتژیک مستقر در زمین (S.L.B.M)» جز مانور سیاسی و بهره برداری تبلیغاتی، هدف دیگری را دنبال نمی نماید.

آقای رئیس!

اکنون اجازه می خواهم که اشاره ای به وضعیت اقتصادی جهان بنمایم. اتخاذ سیاست های حمایتی دفاعی و نیز سیاست های انقباضی مالی توسط کشورهای پیشرفته، موجب تداوم کاهش تجارت جهانی گردیده است. کاهش فاحش قیمت کالاهای اساسی و افزایش هم زمان قیمت صادرات صنعتی کشورهای توسعه یافته، به وخیم تر شدن هر چه بیشتر رابطه ی مبادله منجر شده است. تشدید بحران پولی و مالی جهانی به ویژه به خاطر سیاست های ایالات متحده امریکا و متحدان صنعتی اش و اعمال محدودیت های گوناگون در طریق دسترسی جهان سوم به منابع مالی و امتیاز بازارهای سرمایه داری بین المللی و تکنولوژی، بحران اقتصادی کنونی را وخیم تر و روند رشد و توسعه ی کشورهای جهان سوم را شدیداً مختل کرده است. افزایش سرسام آور حجم بدهی های کشورهای توسعه نیافته و مشکلات سیاسی و اقتصادی فلج کننده ناشی از آن، تنها یکی از مظاهر چنین بحرانی است.

البته نباید فراموش کرد که بر خلاف ادعای سلطه گران بین المللی، مشکلات کنونی در اقتصاد جهانی در وجود و عملکرد نظام غیر عادلانه سرمایه داری جهانی و سلطه تاریخی اقلیت بر اکثریت نهفته است و لذا ماهیت ساختاری و ریشه ای داشته و به هیچ وجه ادواری نمی باشد.

آقای رئیس!

همچنان که به خوبی واقفید مستکبرین و سلطه گران بین المللی مخالف هر گونه اصلاح و تغییر در نظام اقتصادی حاکم بر جهان بوده و حتی در مقابل کمترین خواسته های مشروع و به حق کشورهای تحت ستم به سختی مقاومت می ورزند. اتخاذ روش های منفی در برابر شروع جدی مذاکرات برای برقراری نظام جدید اقتصادی بین المللی و طرفه روی از مذاکرات جهانی علی رغم ادعاهای پرطمطراق شان مبنی بر تفاهم و همکاری در زمره ی سیاست های مخرب و منفی سلطه گران بین المللی، به ویژه ایالات متحده امریکا می باشد. صندوق بین المللی پول و بانک جهانی توسط امریکا و متحدان پیشرفته اش یکی دیگر از مجاری اعمال فشار و اخلال در جهت جلوگیری از تحقق خواسته های جهان سوم به شمار می رود.

سیاست کشورهای عضو سازمان همکاری توسعه ی اقتصادی و به خصوص ایالات متحده

امریکا در جریان ششمین کنفرانس آنکتاد در بلگراد به روشنی بیان گر طرح ها و انگیزه ها و هم چنین روش هایی است که بدان اشاره شد. بن بست حاصله در کنفرانس بلگراد و عدم موفقیت آن در اتخاذ هر گونه اقدام مثبت و کارساز در کلیه زمینه های مورد بحث در کنفرانس نتیجه بسیار منطقی سرسختی و خودمحوری منفعت طلبانه این کشورها می باشد.

آقای رئیس!

به کرات گفته شده که مذاکرات جهانی جدی و پیگیر اولین گام در جهت حل و رفع بحران اقتصادی بین المللی و نیز ایجاد تغییرات ساختاری در نظام کنونی می باشد. ما معتقدیم بدون محو کامل آثار استکباری ابرقدرت ها در سرنوشت کشورهای جهان سوم و قطع دست ایادی دست نشانده ی آنها در این کشورها، این مذاکرات راه به جایی نخواهد برد. ما همچنین معتقدیم که راه حل های جزئی و محدود و از آن جمله انجام مذاکرات در چارچوب سازمان های تخصصی (که عمدتاً توسط امریکا کنترل می شوند) و نیز توسل به ترتیبات دو جانبه در مقابل چند جانبه در روابط مالی، جز در خدمت حفظ کنترل مستکبران بر این نهادها و استمرار سلطه تاریخی و نهادی شدن هر چه بیشتر شرایط بحرانی کنونی نمی تواند باشد.

آقای رئیس!

ما نظام کنونی بین المللی را، مبنی بر تقسیم جهان دو قطب غرب و شرق، مردود می شماریم و اعتقاد داریم توازن وحشت حاکم بر جهان، که صلح ناپایدار کنونی بر آن مبتنی است، نمی تواند راهگشای تأمین صلح و امنیت و سعادت ملت ها باشد. بلوک بندی و صف آرایی و اتکا به پیمان های نظامی اثر سوء و مخرب خود را به منصفه ی ظهور رسانیده و موجب شده است جهانیان همواره بر لبه پرتگاه جنگ قرار گیرند.

از فردای جنگ جهانی دوم تاکنون زمانی را به خاطر نداریم که دنیا از آتش جنگ های محلی و ناآرامی و تشنج و احساس خطر فارغ بوده باشد. ابرقدرت ها چنان در توجیه تجاوزکاری هایشان صحبت از به خطر افتادن منافع حیاتی خود می کنند که گویی در سراسر گیتی و در همه کشورها برای ایشان حقوقی طبیعی نهفته است. آیا به جز یک احساس تفوق نژادی، قدرت گرایان را بر این باور داشت که ملت های دیگر را نیازمند قیومیت خود بدانند؟ صحبت از منافع فرانسه در خلیج فارس، منافع شوروی در افغانستان و آسیا و آفریقا و منافع امریکا در سراسر گیتی، آیا پایه و اساسی غیر از این دارد؟ آیا هیتلر غیر از این می گفت؟

متأسفانه این منطق تنها در سطح ابرقدرت ها محدود نمانده بلکه به سرعت به

دست پروردگان آنها نیز سرایت یافته است، اعلامیه های نظامی رژیم صدام، بیانه های سیاسی رژیم صهیونیستی و موضعگیری های رژیم افریقای جنوبی را ببینید که چگونه مشحون از این منطق است آیا منافع دولت فرانسه بر حفظ منابع حیاتی و کیان دو ملت ایران ایران و عراق ارجحیت دارد؟

آقای رئیس!

ما به تعالیم عالییه ی اسلامی معتقدیم که انسان ها همه با هم برابرند و هیچ انسانی حق ندارد با قبول زور و منطق تبعیض نژادی، که منطق معمول ابرقدرت هاست، تذلیل و تخفیف ناشی از حاکمیت زورگرایان را به خود بخرد. لذا معتقدیم که در اثر حرکت دسته جمعی کشورهای زیر سلطه باید به سلطه جویی ابرقدرت ها خاتمه داده شود.

ما بر این باور هستیم که تقویت جنبش عدم تعهد با تأکید بر اصول عدم تعهد، راه آزادی ملل ستمدیده از سلطه ابرقدرت ها را هموار می سازد. در شرایطی که جهان دوره ای بحرانی و دشوار را طی می کند و سازمان ملل متحد به علت کارشکنی ابرقدرت ها عملاً قادر به پاسخگویی به معضلات عدیده گیتی نیست، نقش نهضت عدم تعهد در مقابله با بحران ها و تشنجات جهانی بیش از همیشه می تواند مهم و مؤثر باشد. این توفیق موكول به آن است که نهضت بتواند با قاطعیت خود را از وجود دست نشانندگان ابرقدرت ها، که در ظاهر ادعای عدم تعهد و در واقع درصدد تأمین منافع استکبار جهانی در حرکت جنبش هستند، تصفیه کنند و بدین وسیله سلامت، حرکت صحیح و رشد خود را تضمین نمایند. موفقیت هایی که جنبش عدم تعهد در ارائه راه حل برای پاره ای از مسائل جهانی به دست آورده است و همچنین احساس مسئولیت غالب کشورهای عضو جنبش نسبت به سرنوشت آینده آن این نوید را می دهد که جنبش نقش تاریخی بزرگ و مؤثری را در سیاست های آینده ی جهانی بر عهده گیرد.

آقای رئیس، نمایندگان محترم!

اگر چه تا به حال کوشش های سازمان ملل متحد در اجرای اصول اولیه ی منشور ملل متحد با عدم موفقیت رو به رو بوده و علی رغم تلاش هایی که به عمل آورده، نتوانسته است گام های مؤثری در سطح جهانی در جهت حصول هدف های مورد نظر بردارد، مع هذا اجازه می خواهم که در پایان یک بار دیگر از صمیم قلب آرزو نمایم که مجمع بتواند گریبان خود را از دست قدرت های سلطه گر، که پیکر سازمان ملل متحد را به بند کشیده اند، رها ساخته و در اهداف خود توفیق یابد.

والسلام علی عبادالله الصالحین - متشکرم

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۱۹

- ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۳ (۸ مهر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به اطلاع می‌رسانم که در تاریخ ۲۷ سپتامبر ۱۹۸۳ رادیو بغداد اعلام کرد که دولت بعث عراق قصد دارد حملات علیه اهداف غیر نظامی داخل خاک ایران را آغاز کند « که ماهیت آن تدافعی نخواهد بود و صرفاً تأثیر منفی بر روحیه نظامی و سیاسی دشمن خواهد داشت ». به طوری که تجربه نشان داده این قبیل اعلامیه‌های عراق نشان دهنده قصد و نیت دولت آن کشور می‌باشد که بمباران اهداف مسکونی ایران را از سر گیرد و غیر نظامیان بی‌گناه را به قتل برساند و یا خانه‌ها و وسایل معیشتی آنها را از بین ببرد. این قبیل نگرش جنایتکارانه نسبت به غیر نظامیان ایران، ویژگی اصلی رژیم حاکم بر عراق است و آن نگرشی است که تنها با بی‌تفاوتی مجامع بین‌المللی تقویت شده که رژیم عراق جنایات مکرری را علیه بشریت مرتکب شود.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۴۹

- ۱۸ اکتبر ۱۹۸۳ (۲۶ مهر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً متن اعلامیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران را درباره آلودگی نفتی در خلیج فارس به پیوست ارسال می‌نمایم.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

پیوست

اطلاعیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران - تهران ۱۷ اکتبر ۱۹۸۳

ص: ۱۲۰

حوزه نفتی نوروز در شمالی ترین بخش خلیج فارس در منطقه بهرگان را جنگنده های عراقی مورخ ۲۷ ژانویه ۱۹۸۳ بمباران کردند که دکل چاه نفتی شماره ۳ آن خسارت دید و نشت نفت خام به آب های خلیج فارس شروع شد. این اقدام تجاوزگرانه نقض آشکار مقررات سازمان منطقه ای محافظت از محیط دریایی که هم ایران و هم عراق عضو آن هستند، به شمار می رود. این مقررات دقیقا حملات نظامی به تأسیسات نفتی را ممنوع کرده است. همچنین به چاه های دیگری در حملات بعدی عراق خسارت وارد گشت. این اقدامات نشان دهنده تشدید آشکار جنگ از سوی عراق بوده و تخریب آمرانه حیات دریایی را در خلیج فارس که از منافع مشترک مردم کل منطقه محسوب می شود، باعث شده است.

دولت جمهوری اسلامی ایران ضمن اعلام نگرانی شدید خود درباره محیط دریایی خلیج فارس، خواستار یافتن راه های جلوگیری از آلودگی بیشتر آب این دریا می باشد. همچنین از کلیه تلاش ها و ابتکاراتی که جهت متوقف ساختن تحرکات نابخردانه دولت عراق صورت می گیرد، حمایت می نماید. مخالفت عراق با تضمین سلامتی متخصصان نفتی، خوی تجاوزگرانه دیگر عراق را نشان می دهد که در این شرایط متخصصان خارجی از تعمیر خسارات وارده به تأسیسات و متوقف ساختن نشت نفت خودداری ورزیدند، اما متخصصان ایرانی این مهم را علی رغم این شرایط به عهده گرفتند و موفق شدند نشت نفت در چاه شماره ۳ در ۸۰ فوتی زیر سطح دریا را با تلاش های مضاعف خود و بدون کمک فنی خارجی مهار سازند. کار بر روی سایر دکل های خسارت دیده در حال انجام است.

با توجه به تهدیدات اخیر عراق در حمله به تأسیسات نفتی سواحل ایران و موضوع سالم نگهداشتن محیط دریایی در خلیج فارس یک بار دیگر وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران بنا به وظیفه خود به کشورهای ساحلی خلیج فارس نسبت به خطرات روز افزون سیاست های غیر مسئولانه عراق در تهدید سالم سازی محیط دریایی آب های مشترک که مسئله حیاتی برای مردم کلیه کشورهای ساحلی محسوب می شود، هشدار می دهد. ضرورت دارد که این مسئله حیاتی قبل از اینکه تبدیل به یک فاجعه گردد مورد توجه قرار گیرد زیرا تجربه نشان داده که عراق هیچ علاقه ای نسبت به تعهدات خود جهت حفظ محیط دریایی خلیج فارس از خود نشان نمی دهد. ایران نه تنها مسئولیت هرگونه تهدیدات شرایط فعلی را ناشی از ماجراجویی نظامی عراق می داند بلکه نمی بایست از این رژیم انتظار داشت اعمال شیطانی عمدی مشابهی را علیه سایرین انجام ندهد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۵۳

- ۱۹ اکتبر ۱۹۸۳ (۲۷ مهر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۹ اکتبر سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می‌رسانم که در ۱۱ اکتبر ۱۹۸۳ عراق جنایات دیگری را علیه انسانیت با بمباران مناطق غیر نظامیان بی‌گناه در شهر مریوان مرتکب شد. این حملات به مرگ ۳ نفر و مجروح شدن ۲۰ نفر و تخریب تعدادی از ساختمان‌های مسکونی منجر شد.

حملات هوایی نیز علیه مناطق مسکونی بانه در ۱۵ اکتبر صورت گرفت که در نتیجه آن ۲۰ نفر کشته و ۵۰ نفر مجروح شدند و چندین خانه مسکونی از بین رفت. این حملات از جدیدترین عملیات‌های بمباران بی‌شمار رژیم بعثی عراق پس از انتشار گزارش هیئت حقیقت‌یاب اعزامی شما به ایران و عراق جهت ارزیابی خسارات عمدی وارده به غیر نظامیان می‌باشد. این گزارش اگر چه به خاطر محدودیت‌های زمانی کامل نیست، اما به وضوح نشان دهنده عدم رعایت حقوق بین‌الملل بشر دوستانه در مورد جان غیر نظامیان در زمان جنگ می‌باشد.

سماجت عراق در تکرار اقدامات جنایتکارانه خود علیه غیر نظامیان ایران مستقیماً ناشی از این حقیقت است که جامعه بین‌المللی و شورای امنیت به طور ضمنی از این قبیل اقدامات عراق با سکوت خویش حمایت کرده‌اند.

عدم اقدام از سوی شورای امنیت در رابطه با گزارش هیئت حقیقت‌یاب نشان دهنده دوری جستن شورای امنیت از واقعیت‌های مناقشه‌رو به رشد میان ایران و عراق می‌باشد. مردم ایران این جنایاتی را که رهبران عراق علیه غیر نظامیان ایران مرتکب می‌شوند، عامل اصلی ادامه مناقشه میان دو کشور قلمداد کرده و اعتقاد دارند که قبل از اینکه گامی برای ایجاد صلح واقعی برداشته شود، مسئول این جنایات می‌بایست به عدالت سپرده شود.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۵۲۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۶۱

- ۲۱ اکتبر ۱۹۸۳ (مهر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به اطلاع می‌رسانم که ایران حمله نظامی به مقیاس وسیعی را علیه عراق در بخش شمالی به منظور نفوذ در خاک تحت حاکمیت عراق و اشغال شهر پنجوین، آغاز کرده است.

در این مورد مایلیم خاطر نشان سازم، در حالی که نیروهای نظامی عراق هم اکنون درگیر پاسخ به جدیدترین اقدام تجاوزگرانه و از بین بردن نیروهای متجاوز می‌باشند، دولت جمهوری عراق این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که به نیروهای متجاوز ایران هر کجا که لازم باشد به خاطر دفاع از حاکمیت، امنیت و منافع حیاتی عراق پاسخ گفته و به متجاوزان ایران بفهماند که تلاش‌های بیهوده شان و پافشاری در طولانی نمودن جنگ، بر خلاف اراده شورای امنیت و مجامع بین‌المللی بوده و به دست یابی به اهداف... منجر نخواهد شد.

ریاض القیسی نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۰۷۱

- ۲۵ اکتبر ۱۹۸۳ (آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ اکتبر ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

احتراماً عطف به سند (S / ۱۶۰۶۱) شورای امنیت حاوی متن نامه نمایندگی دائمی عراق درباره تهاجم نیروهای مسلمان ایران علیه عراق که وی آن را تلاش‌های بیهوده و اصرار بر طولانی ساختن جنگ در برابر اراده شورای امنیت و جامعه بین‌المللی نامیده

ص: ۱۲۳

است، می خواهم برداشت نادرست نمایندگی عراق را در مورد «اراده جامعه بین المللی» تصحیح نمایم.

محتوای نامه نمایندگی دائمی عراق بر برداشت دولت متبوعش دلالت دارد که اراده جامعه بین الملل را تنها به عدم طولانی شدن جنگ معطوف ساخته است. منش سازمان ملل که یکی از مظاهر اراده جامعه بین المللی بوده و دولت عراق نیز به پای بندی به اصول آن متعهد شده است، تمامی دولت ها را با عبارات صریح از توسل به جنگ قبل از بکارگیری کلیه ابزارهای صلح آمیز جهت حل و فصل مناقشات، بر حذر نگه داشته است. عدم توجه به این اصول منشور از طرف هر دولتی، بهترین دلیل بر بی توجهی به کل اصول منشور است.

عراق به طور یک جانبه تصمیم گرفت مناقشات مرزی خود با ایران را در جنگ تمام عیار تجاوزگرانه اش در اشغال ایران در سپتامبر ۱۹۸۰، تشدید نماید. این کشور به ابزارهای موجود برای حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات بر اساس قرارداد مرزی دو جانبه ۱۹۷۵ و حسن همجواری میان ایران و عراق و نیز اصول مندرج در منشور از جمله مراجعه به شورای امنیت، متوسل نشده و هر گونه ادعای این کشور جهت احترام به «اراده جامعه بین المللی» که اکنون عدم احترام به آن بر همگان آشکار شده، چیزی جز دورویی صرف نیست و چهره واقعی رژیم عراق را به خوبی برملا ساخته است. این قبیل دورویی به هیچ وجه از مسئولیت عراق به خاطر نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه در حملات وحشیانه و عمدی به غیر نظامیان در ایران نخواهد کاست.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

سند شماره ۱۲۷

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۰۹۲

- ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ (۶ آبان ۱۳۶۲)

طرح قطعنامه (۵۴۰) توسط کشورهای گویان توگو و زئیر

با بررسی مجدد موضوع تحت عنوان «وضعیت میان ایران و عراق»؛

با یادآوری قطعنامه ها و بیانیه های شورا که در آن از جمله آتش بس همه جانبه و پایان عملیات نظامی میان طرفین خواسته شده است؛

ص: ۱۲۴

با یادآوری گزارش مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ (S / ۱۵۸۳۴) دبیرکل در مورد هیئت اعزامی منتخب وی جهت بازدید مناطق غیر نظامی در ایران و عراق که مورد حملات نظامی قرار گرفته اند و قدردانی از دبیرکل به خاطر تقدیم گزارش واقع بینانه، متوازن و عینی در این مورد؛

و نیز با ابراز قدردانی از تشویق ها و کمک ها و همکاری هایی که دولت های ایران و عراق نسبت به هیئت اعزامی دبیرکل مبذول داشته اند؛

با ابراز تأسف مجدداً از مناقشه میان دو کشور که منجر به خسارات هنگفت جانی و زیان های فراوان به شهرها، اموال و تأسیسات زیربنایی اقتصادی شده است، با تأیید لزوم بررسی واقع بینانه علل جنگ؛

۱- از دبیرکل تقاضا می نماید تا با کوشش های میانجیگرانه خود میان طرفین به منظور نیل به حل اختلاف به نحو کامل و عادلانه و شرافتمندانه که مورد قبول هر دو طرف باشد، ادامه دهد.

۲- نقض حقوق انسانی و بشر دوستانه، مخصوصاً مفاد کنوانسیون ۱۹۴۹ را در کلیه زمینه های آن محکوم می کند و خواستار توقف فوری کلیه عملیات های نظامی علیه هدف های غیر نظامی از جمله شهرها و مناطق مسکونی است.

۳- حق کشتیرانی و بازرگانی آزاد را در آب های بین المللی مورد تأکید قرار داده و از کلیه کشورها می خواهد که بلافاصله به خصومت ها در منطقه خلیج (فارس) از جمله خطوط دریایی آبراه های قابل کشتی رانی، بنادر، پایانه ها، تأسیسات دور از ساحل و همه ی بنادری که به طور مستقیم یا غیر مستقیم به دریا راه دارند، پایان داده و به تمامیت ارضی دیگر کشورهای ساحل احترام بگذارند.

۴- از دبیرکل درخواست می نماید که با طرفین در مورد راه های توقف خصومت، از جمله احتمال اعزام ناظران سازمان ملل مشورت نماید و گزارش نتیجه این مشورت ها را به شورای امنیت تسلیم نماید.

۵- از هر دو طرف می خواهد که از هر اقدامی که صلح و امنیت بین المللی و همچنین حیات دریایی در منطقه خلیج (فارس) را در معرض مخاطره قرار می دهد، خودداری ورزند.

۶- بار دیگر از کلیه کشورها می خواهد که حداکثر خویشتنداری را درباره اقداماتی که ممکن است به افزایش و گسترش مناقشه منجر شود، به کار برند و بدین ترتیب اجرای این قطعنامه را تسهیل نمایند.

۷- از دبیرکل درخواست می نماید که در مورد اجرای فوری و مؤثر این قطعنامه با طرفین به مشورت پردازد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۰۴

- ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ (۹ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

پیرو نامه مورخ ۲۳ اکتبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۰۷۱) خود احتراماً به اطلاع می‌رسانم که در ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳، نیروهای مسلمان ایران عملیاتی را در منطقه کردستان در مرز ایران و عراق به منظور عقب راندن واحدهای توپخانه عراق آغاز کردند تا شهرهای مرزی ایران را از تیررس خارج ساخته و غیر نظامیان از تهدید به مرگ و تخریب خانه‌ها رهایی یابند. در نخستین روزهای عملیات، نیروهای مسلمان ایران موفق شدند دشمن را چند مایل به عقب رانده و پادگان گرمک را تصرف نمایند که از آن به عنوان پایگاه مقدم عملیات‌ها و تدارکات ضد انقلابیون ایرانی با همیاری مستقیم عوامل رژیم بعث عراق مورد استفاده قرار می‌گرفت. از این پادگان که به عنوان زندان نیز استفاده می‌شد ۴۵ ایرانی که ضد انقلابیون آنها را زندانی کرده بودند، آزاد شدند. یکی از این زندانیان آزاد شده چگونگی قتل عام سایر زندانیان به دست ضد انقلابیون را توضیح داد. همانند کلیه عملیات‌های نظامی، نیروهای مسلمان ایران حداکثر تلاش را به کار گرفته‌اند تا اصول اخلاقی اسلام و حقوق بین‌المللی جنگ نقض نگردد. نیروهای نظامی عراق که قادر نیستند در جبهه‌های نبرد رو در رو شوند یکبار دیگر به حملات خائنه و ضد انسانی علیه غیر نظامیان ایران متوسل شدند. در ۲۲ اکتبر ۱۹۸۳، مناطق مسکونی شهر دزفول و مسجد سلیمان با موشک‌های زمین به زمین هدف قرار گرفت که باعث کشته شدن بیش از ۱۲۰ تن از غیر نظامیان بی‌گناه گردیده که ۸۲ نفر آنها کودک بودند و نزدیک به ۴۵۰ نفر دیگر مجروح شدند، تعداد زیادی از خانه‌ها و مغازه‌ها از بین رفت. مناطق مسکونی شهر مریوان نیز هدف بمباران هوایی قرار داشت که متحمل تلفات و تخریب بسیاری گردید.

این اقدامات وحشیانه عراق همراه با عملیات‌های مشابه بی‌شماری که در این اواخر شاهد هستیم حقیقتی را آشکار می‌سازد که ژست‌های صلح‌دوستی عراق در سازمان‌های بین‌المللی صرفاً تلاشی برای منحرف ساختن افکار عمومی بین‌المللی از واقعیت‌های جبهه قلمداد شده تا ماهیت وحشیانه رژیم حاکم بر عراق را موجه نشان دهد.

ص: ۱۲۶

گزارش های دریافتی از واحدهای نیروهای نظامی ایران مستقر در تپه های مشرف به شهر پنجوین و ملاحظه اقدامات نیروهای نظامی عراق در این شهر، حاکی از آن است که عمدا قسمت هایی از شهر، یا شاید تمامی آن را از بین برده اند، صدای انفجارات شنیده می شود و دود از قسمت های مختلف شهر برخاسته است، در همین حال با استفاده از ماشین های سنگین عمدا بخش هایی از شهر تخریب می گردد که از بخش های شرقی شروع گردیده است. فرماندهی مشترک نیروهای مسلح ایران در جبهه به دلایل ذیل به این اقدامات عراق مظنون هستند:

الف - عراق که منتظر است رزمندگان مسلمان ایران بر شهر فائق شوند، تصمیم گرفته است تأسیسات مهم را جهت عدم تصرف آنها از بین ببرد.

ب - عراق موقعیت را غنیمت شمرده تا ایران را مقصر هر گونه تخریب قلمداد نماید و وانمود سازد که نیروهای نظامی ایران در این شهر خود باعث تخریب شده اند، بنابراین به طور عبث تلاش دارد سابقه ذلت بار خود را در جنایات مداومش علیه غیر نظامیان ایران، تعدیل نموده و آن را موجه جلوه دهد.

ج - عراق می خواهد به اقداماتی در پنجوین دست بزند و آن را بهانه ای جهت آغاز حملات وحشیانه علیه غیر نظامیان بی گناه در ایران قرار دهد.

با توجه به گسترش این درگیری ها، دولت جمهوری اسلامی ایران از جناب عالی درخواست دارد که نماینده خود را به منطقه اعزام کرده تا مجددا شاهد این واقعیت ها در صحنه باشند و گزارش هیئت حقیقت یاب اعزامی به ایران و عراق که طی سند S/ ۱۵۸۳۴ شورای امنیت منتشر شد، به روز تکمیل گردد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

سند شماره ۱۲۹

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۱۱۷

- ۳ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۲ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیرکل

پیرو نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ خود (S/ ۱۶۱۰۴)، بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می رسانم که مورخ ۲۹ اکتبر ۱۹۸۳، رژیم بعثی عراق جنایت دیگری را علیه

ص: ۱۲۷

انسانیت با بمباران اخیر خود علیه غیر نظامیان بی گناه ایران در شهرهای مسجد سلیمان و بهبهان در ساعات ۱۷:۰۱ و ۱۷:۱۵ به وقت محلی مرتکب شده است. پیامدهای این حملات به شهید و مجروح شدن ۴۷۴ دانش آموز و تخریب ۱۰۰ واحد مسکونی در بهبهان و نیز شهادت ۶ نفر در مسجد سلیمان منجر شد.

نخستین حمله هوایی وحشیانه رژیم ضد انسانی عراق علیه مدارس و مناطق مسکونی بهبهان طی هفته قبل و نیز حمله مذکور، ۹۴ شهید بر جای گذاشته که ۷۴ نفر آنها دانش آموز سنین ۱۲ و ۱۵ ساله می باشند.

ادامه این بمباران های وحشیانه علیه مدارس و مناطق غیر نظامی مسکونی و سکوت آشکار سازمان ملل تنها کمک می نماید که رژیم بعثی عراق به اقدامات جنایتکارانه تشویق شود. مردم و دولت جمهوری اسلامی به جای توسل به اقدامات تلافی جویانه مشابه این قبیل اقدامات جنایتکارانه، پاسخی متناسب در جبهه نبرد خواهند داد و تردیدی در ادامه آن نخواهند داشت.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۳۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۶۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۲۰

- ۳ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۲ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به پیوست متن بیانیه ذیل را که بیانگر موضع رسمی دولت عراق در مورد قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت مصوب ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ می باشد ارسال می دارم.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

متن بیانیه

دولت عراق صادقانه با شورای امنیت به منظور دست یابی به قطعنامه ای عادلانه و شرافتمندانه در مورد مناقشه خود با ایران همکاری کرده و به این همکاری ادامه خواهد داد.

ص: ۱۲۸

دولت عراق قطعنامه هایی که شورا به تصویب رسانده از جمله قطعنامه های ۴۷۹ مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰، ۱۹۸۰ مورخ ۱۲ جولای و ۵۲۲ مورخ ۴ اکتبر ۸۲ را پذیرفته است. بنابراین، از قطعنامه ۵۴۰ که شورای امنیت دیروز ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ نیز تصویب کرد، استقبال می نماید. مایلم در این خصوص نیز موارد ذیل را به اطلاع برسانم.

۱- دولت عراق مایل است یادآور شود که همیشه از طرف ایرانی خواسته است که از حمله به اهداف غیر نظامی پرهیز نماید و نسبت به پیامدهای اصرار ایران در متوسل شدن به چنین اقداماتی، هشدار داده است. همچنین قبلا از طرف ایرانی خواسته است که به توافق صورت گرفته تحت نظارت سازمان ملل یا سایر مجامع بین المللی در اجتناب از حمله به اهداف غیر نظامی، پاسخ مثبت دهد.

بنابراین دولت عراق از پاراگراف ۲ قطعنامه استقبال نموده و آمادگی اش را جهت اجرای آن اعلام می دارد. در ضمن آنچه حائز اهمیت است تعهدات طرف دیگر با ضمانت شورای امنیت در چارچوب نظارتی مؤثر جهت اجرای دقیق قطعنامه مورد نظر است.

دولت عراق همچنین تأکید می نماید که پاسخ مثبت به کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو از ضرورت حائز اهمیتی برخوردار بوده و خصوصا توجه شما را به نقض آشکار بخشی از کنوانسیون سوم ژنو در مورد رفتار با اسیران عراقی جنگ توسط دولت ایران جلب می نمایم.

۲- دولت عراق پاراگراف ۳ قطعنامه مذکور را پذیرفته است. به هر حال، این پذیرش مشروط به پذیرفتن آن از سوی طرف دیگر می باشد و به آمادگی کامل و صادقانه طرف مقابل بستگی خواهد داشت که آن را بدون طرح هیچ گونه موانعی اجرا کند. طرف دیگر باید قطعنامه مصوب شورای امنیت را رد کند یا آن را بپذیرد و در اجرای صادقانه و دقیق آن سنگ اندازی ننماید. دولت عراق این حق را برای خود محفوظ نگاه می دارد که گام های لازم را جهت نگهداری و حفظ منافع حیاتی عراق بردارد و با هر ابزار ممکن از اینها دفاع کند. در صورتی که اگر طرف دیگر در آسیب رسانی به منافع ما اصرار ورزد و با هر عملیات یا اقدامی باعث محروم شدن عراق از حق طبیعی اش در استفاده از آزادی دریانوردی در منطقه خلیج و تنگه هرمز و مسیرهای دریایی منتهی به آنها و نیز استفاده از بنادر و گذرگاه های آبی مربوطه جهت کلیه مقاصد مانع شود با واکنش دولت عراق مواجه خواهد شد. به ویژه تأکید می نماید که یکی از اقدامات ضروری و فوری که باید طبق قطعنامه صورت گیرد، پاکسازی شط العرب و بازگرداندن قابلیت های لازم جهت دریانوردی در آن می باشد. دولت عراق تأکید می نماید که دبیرکل سازمان ملل لازم است جهت این مهم مستقیما یا از طریق یکی از نمایندگان های ویژه و یا سایر

سازمان های بین المللی مربوطه استفاده نماید تا قطعنامه به طور کامل اجرا شود و کلیه طرف های مربوط بتوانند به طور برابر از آن بهره مند شوند.

۳- دولت عراق آماده همکاری با دبیرکل سازمان ملل به منظور یافتن سیستم مؤثری جهت برقراری آتش بس بوده و تضمین لازم می دهد که کلیه طرف های مربوطه از نتایج آنها و اجرای مفاد پاراگراف ۴ قطعنامه به طور یکسان بهره ببرند.

۴- بر اساس آنچه در بالا ذکر شد و به خاطر اینکه دولت عراق در موارد بسیاری بر آمادگی اش جهت مذاکره به منظور دست یابی به حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه مورد قبول طرفین تأکید کرده است، از پاراگراف ۱ قطعنامه نیز استقبال می نماید. همچنین از تلاش هایی که دبیرکل صورت می دهد استقبال نموده تا طبق پاراگراف ۷ قطعنامه ادامه این تلاش ها مثمر ثمر واقع شود.

۵- دولت عراق جهت حفظ صلح و امنیت در سطوح منطقه ای و بین المللی جدیت داشته و تلاش می کند، که شاهد آن تأکید مداومش بر دعوت همیشگی خود جهت حل و فصل مناقشه با ایران با ابزارهای صلح جویانه بر طبق اصول منشور و قوانین حقوق بین المللی است. بنابراین دولت عراق امیدوار است که طرف دیگر نیز به دعوت شورا طبق پاراگراف ۵ پاسخ داده و آمادگی کاملش را جهت اجرای قطعنامه، به طور صادقانه ابراز نماید.

در این باره دولت عراق از قبل نسبت به هر گونه تلاشی جهت اجرای بخشی از قطعنامه هشدار داده زیرا تمامی پاراگراف های مندرج در آن جا را یکجا پذیرفته و قطعنامه را به طور کامل مطلوب دانسته است و صرفاً بر اساس این فرضیه ثابت که قطعنامه مجموعه ای غیر قابل تقسیم و یکپارچه با توجه به مفاد، زمان بندی و نیز روش های اجرای کلیه پاراگراف ها به ویژه در مورد این فرض ثابت که کلیه طرف های مربوطه از اجرای آن فوراً به طور یکسان بهره خواهند برد، آن را قبول نموده است.

سند شماره ۱۳۱

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۵۴۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۲۲۱۶۱

- ۴ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۳ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۳ نوامبر نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

ص: ۱۳۰

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به اطلاع می‌رسانم که امروز صبح، ایران حمله نظامی جدیدی را به مقیاس وسیع در منطقه پنجوین به منظور اشغال مجدد خاک عراق آغاز کرد.

این اقدام جدید تجاوز گرانه که سه روز پس از تصویب قطعنامه ی ۵۴۰ شورای امنیت صورت گرفت حاکی از مبارزه آشکار این رژیم علیه اراده شورا و سازمان ملل است. همچنین بیانگر روحیه تجاوز گرانه واقعی رژیم ایران و بی توجهی مداوم و آشکار این رژیم نسبت به تعهدات بین المللی و قطعنامه های شورا و بی اعتنایی نسبت به توافق جمعی افکار عمومی جهان در مورد ضرورت خاتمه فوری کلیه عملیات های نظامی و حل و فصل مناقشه میان دو کشور از طریق صلح جویانه و تضمین حقوق قانونی طرفین، می باشد.

در حالی که عراق با تمام توانش به تجاوز جدید ایران پاسخ داده است، مایل است تصریح نماید همان طور که در بیانیه مورخ ۱ نوامبر ۱۹۸۳ (S / annex, ۱۶۱۲۰) گفته است با جدیت از حقوق کامل خویش جهت حمله به اهدافی در ایران استفاده خواهد کرد که می تواند پاسخی به تجاوز مداوم ایران علیه عراق باشد. به خاطر اینکه به متجاوز تفهیم شود که تجاوزاتش بدون تنبیه باقی نخواهد ماند و هزینه گزافی خواهد داشت.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۳۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۲۸

- ۷ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۶ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۳ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

پیرو نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ خود (سند S / ۱۶۱۴۰) که در آن جناب عالی درخواست اعزام نماینده خود به خطوط جبهه ایران و عراق را به منظور تهیه ی گزارش جدید هیئت حقیقت یاب اعزامی به ایران و عراق (سند S / ۴۳۸۵۱ شورای امنیت) پذیرفته اید، احتراماً به اطلاع می‌رسانم که در طی هفته های گذشته نیروهای متجاوز عراق در فواصل متعدد در بخش های مختلف جبهه از سلاح های شیمیایی استفاده کرده اند، امیدوارم که نماینده جناب عالی دستور لازم را جهت بررسی مدارک پزشکی و

ص: ۱۳۱

نظامی در مورد سلاح های شیمیایی به کار گرفته شده توسط نیروهای متجاوز عراقی، داشته باشد. گزارشی از جزئیات این حملات و مدارک لازم درباره حملات شیمیایی عراق متعاقبا تسلیم خواهد شد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

سند شماره ۱۳۳

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۱۲۹

- ۸ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۷ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۳ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

پیرو نامه مورخ ۱۹ اکتبر ۱۹۸۳ خود (سند S/ ۱۶۰۵۳) و بنا به اطلاع دولت متبوعم تصاویری که افشاگر حملات رژیم جنایتکار عراق در حمله به مردم بی گناه شهرهای دزفول، مریوان و اندیمشک و تخریبی که این رژیم باعث شده را به پیوست ارسال می نمایم.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

(در پیوست ۴ تصویر از مناطق مسکونی شهرهای فوق نشان می دهد که مورد حمله قرار گرفته و تخریب شده است. دارای زیرنویس انگلیسی و توضیحات لازم می باشد).

سند شماره ۱۳۴

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۱۳۹

- ۱۰ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۹ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، با کمال تأسف به اطلاع می رسانم که حملات عراق به اهداف غیر نظامی ایران و نیز با استفاده از سلاح های شیمیایی در موارد بسیاری ادامه داشته که تلفات بسیاری را به غیر نظامیان وارد ساخته است و مناطق مسکونی زیادی را

ص: ۱۳۲

تخریب نموده که در مغایرت آشکار با حقوق بین المللی بشر دوستانه می باشد. در ۵ نوامبر ۱۹۸۳، شهرهای اندیمشک، مسجد سلیمان، بهبهان و نهاوند یکبار دیگر با موشک های عراقی هدف حمله قرار گرفت. آمار خسارات و تلفات چهار شهر مذکور به شرح ذیل است:

الف - اندیمشک: ۱۳ نفر شهید، ۹۵ نفر مجروح، ۵۰ خانه منهدم و ۱۵۰ خانه خسارت دید.

ب - مسجد سلیمان: ۱۹ نفر شهید، ۷۰ نفر مجروح و ۱۱۰ خانه و تأسیسات عمومی خسارت دیده یا از بین رفت.

ج - بهبهان: ۲۸ نفر شهید، ۱۰۰ نفر مجروح و ده ها خانه تخریب شد.

د - نهاوند: ۱۵ نفر شهید، ۳۱۵ نفر مجروح، ۴۰ خانه تخریب و ۴۰ خانه خسارت دید.

همچنین اخیر دو روستا در نزدیکی شهر بانه مورد حمله ی شیمیایی واقع شد که باعث مجروح شدن ۳۱ نفر و کور شدن برخی از آنها سوختگی های جلدی شدید با جراحات دستگاه تنفسی در کلیه افراد فوق شده است.

اینجانب درخواست می نمایم این نامه به عنوان سند شورای امنیت منتشر شود، به خاطر اینکه بتوان دلیل متقن از آنچه که رژیم عراق از صلح درک می کند، ارائه کرد. این حملات یا حملات مشابه پس از اینکه اردن متحد عراق قطعنامه ای را در شورای امنیت به تصویب رساند و خواستار توقف این قبیل اقدامات وحشیانه شد، صورت گرفته است. عراق نیز قبلاً اعلام کرده بود که این قطعنامه را پذیرفته است.

دولت جمهوری اسلامی ایران بر لزوم پای بندی به کلیه اصول تأکید ورزیده و اعلام می دارد که این روش دست یابی صلح نیست و وقت آن است که شورای امنیت از تشویق حکام جنایتکار عراق خودداری ورزد تا چنین جنایات بی رحمانه ای را مرتکب نشوند.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۳۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۴۰

- ۱۰ نوامبر ۱۹۸۳ (۱۹ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹۳ نوامبر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

پیرو نامه ۳ نوامبر ۱۹۸۳ خود (سند S / ۱۶۱۸۲) درباره استفاده عراق از سلاح های

ص: ۱۳۳

شیمیایی علیه اهدافی در ایران، احتراماً به اطلاع می‌رسانم نمونه‌هایی از قطعات دو گلوله‌ی شیمیایی که در ۲۵ اکتبر ۱۹۸۳ به منطقه پیرانشهر پرتاب شده و نیز نمونه‌های مواد از محل‌هایی که گلوله‌ها منفجر شده‌اند، جمع‌آوری شده است.

بر اساس گزارش ارتش جمهوری اسلامی ایران بر اثر اصابت این دو گلوله به هدف، دود غلیظی در حدود یک دقیقه به هوا برخاست و پرسنل آن حوالی وادار شدند که از ماسک‌گاز استفاده نمایند. با وجود این، تعدادی از پرسنل بر اثر نفوذ مقداری گاز از طریق ماسک‌هایشان یا پس از اینکه ماسک‌ها را برداشتند، مجروح شدند. این پرسنل در حدود ۵۰۰ متری محل مورد اصابت، مستقر بودند. اثرات گاز بر روی پرسنل شامل سوزش گلو، مشکلات تنفسی و سرفه مداوم، آبریزش بینی و چشم‌ها، تهوع و بی‌حسی بوده است.

همان‌طور که توضیح داده شد از شش نفری که مجروح شده بودند، ۴ نفر در محل تحت درمان قرار گرفته و پس از چند ساعت مرخص شدند، یک نفر به مدت شش روز در بیمارستان بستری گردید و یک نفر شدیداً مجروح شده بود به بیمارستانی در تهران منتقل شد. پزشک معالج گزارش داده است که گاز سیستم عصبی وی را مختل ساخته است.

همچنین چند حمله شیمیایی از سوی عراق به ویژه در منطقه خرمشهر صورت گرفته است. تصاویری از قربانیان حملات شیمیایی عراق ضمیمه می‌باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۳۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۵۴

- ۱۶ نوامبر ۱۹۸۳ (۲۵ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

پیرو نامه‌ی قبلی مورخ ۱۰ نوامبر ۱۹۸۳ خود (سند S / ۱۶۱۴۰) درباره استفاده از سلاح‌های شیمیایی نیروهای نظامی عراق علیه اهداف غیر نظامی در ایران، با کمال تأسف به اطلاع می‌رسانم این قبیل حملات هنوز ادامه دارد. در صبح ۲۱ اکتبر ۱۹۸۳ هوای عراقی یک بمب شیمیایی را در نزدیکی روستای بادمجان در نزدیکی بانه پرتاب کرد که بر اثر آن دود سفید رنگی فضای منطقه را پوشاند و جراحات جلدی شدیدی را باعث گردید همچنین صدمات جسمی شدیدی به مردم آن ناحیه وارد

ص: ۱۳۴

ساخت و یازده نفر جان خود را از دست دادند. آثار مواد شیمیایی هنوز در منطقه وجود دارد. در شب ۳۰ اکتبر نیز نیروهای عراقی سه بار از گلوله های شیمیایی در خطوط جبهه در کمتر از هفت دقیقه استفاده کردند. مردمی که در معرض آن قرار داشتند بینایی خود را از دست داده و دچار شکم دردهای شدیدی گردیدند. در حملات قبلی از گاز خردل و سپس ترکیباتی حاوی آرسنیک استفاده شده که ۲۵ نفر نیز اخیرا در روستاهای بنیجان و شاهرone در اثر این حملات کشته و مجروح شدند. اگر چه اثرات شیمیایی مورد استفاده به مرور زمان از بین می رود با وجود این، از زخم های روی بدن های قربانیان می توان تحقیق به عمل آورد و علت های آن را متخصصان در این زمینه به آسانی می توانند تشخیص دهند.

امیدوارم که جناب عالی تیم کارشناسی خود را جهت تأیید صحت استفاده عراق از سلاح های شیمیایی، قبل از اینکه اثرات مواد شیمیایی بر اثر گذشت زمان از بین برود، به محل مورد حمله اعزام نمایید.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۳۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۹۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۵۶

- ۱۷ نوامبر ۱۹۸۳ (۲۶ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی ایران درباره تجاوز اخیر ایران علیه خاک عراق را ارسال می نمایم.

اطلاعیه های مذکور به وضوح و صریحاً مؤید تجاوز علیه حاکمیت عراق و ورود به خاک و اشغال آن می باشد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی نظامی ایران

۱- اطلاعیه نظامی ایران به شماره ۱۴۸۹ مورخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳ حاوی مطالب ذیل می باشد:

ص: ۱۳۵

« رزمندگان توانمند اسلام موفق شدند تعدادی از تپه های استراتژیک و برخی از مواضع نظامی مهم دشمن را در منطقه مرزی بانه و مریوان تصرف کنند. »

۲- اطلاعیه شماره ۱۵۰۶ مورخ ۲۳ اکتبر شامل موارد ذیل می باشد:

« تا سپیده دم امروز نیروهای غرور آفرین و توانمند اسلام در ادامه عملیات پیروز والفجر ۴ موفق شدند به پاکسازی و تقویت و مستحکم نمودن بیشتر مواضع آزاد شده خود پردازند. »

همچنین در این اطلاعیه آمده است:

« در منطقه ارتفاعات براله (Baralah) رزمندگان توانمند اسلام به عملیات هایشان ادامه داده و حملاتشان را از ساعت ۱۱ شب گذشته از سر گرفتند و ارتفاعات سریراله (Sarir Alah) را آزاد ساختند. »

۳- اطلاعیه شماره ۱۵۱۶ مورخ ۲۷ اکتبر شامل موارد ذیل می باشد:

« در جبهه عملیاتی والفجر ۴ رزمندگان توانمند اسلام با ادامه عملیات هایشان مواضع جدید خود را حفظ کردند. »

۴- در اطلاعیه شماره ۱۹ قرارگاه حمزه مورخ ۳ نوامبر آمده است:

« در این دوره از ادامه مرحله سوم عملیات والفجر ۴ رزمندگان موفق شدند مناطقی از چوارته، سید صادق و جاده ی سلیمانیه را آزاد ساخته و بخش دیگری از غرب پنجوین را به کنترل خود درآوردند. همچنین نیروهای ما علاوه بر شهرهای ذکر شده در اطلاعیه های قبلی، شهرک های خان زید سفلی و علیا، درامینا، درومیان، دارفرا و خان شیان را آزاد ساختند همچنین نیروهای ما با استقرار در آن شهرک ها، مواضع نظامی دشمن در آنجا را از بین بردند. پس از آزادی ارتفاعات غرب پنجوین در طی مرحله سوم عملیات والفجر ۴ شهرک عراقی Qullat Bariz در دید و برد آتش مستقیم رزمندگان ما قرار گرفت. »

۵- در اطلاعیه شماره ۱۷ قرارگاه فرماندهی حمزه آمده است:

« آنها توانستند با تصرف ارتفاعات شیخ کردستان به شماره ۱۸۸۱ و شماره ۹۰۴۳ آن را حفظ نمایند. آنها پست کنترل Kazlakah Badam و نیز Ahmad Kalyan و شهرک عراقی سلیمانیه را تصرف کردند و پس از استقرار در کلیه مناطق مذکور، آن نقاط را تحت کنترل قرار دادند.

۶- در اطلاعیه شماره ۲۰ مورخ ۴ نوامبر آمده است:

« ... نیروهای ما با حمله وسیع و گسترده با نفوذ به قلب مواضع دشمن در عمق خاک عراق ۹ ارتفاع مهم به شماره ۱۴۱۷، ۱۵۵۵، ۱۵۰۰، ۱۶۲۵، ۱۷۲۰، ۱۷۴۴ را آزاد ساختند. »

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۵۹۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۵۷

- ۱۷ نوامبر ۱۹۸۳ (۲۶ آبان ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۵ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً مطالب ذیل که در اطلاعیه های نظامی عراق در طی ۱ اکتبر تا ۶ نوامبر ۱۹۸۳ درج گردیده و درباره گلوله باران مراکز شهری و روستایی خاک عراق به وسیله نیروهای متجاوز ایران است که خسارات جانی و مالی زیادی به تأسیسات غیر نظامی در مراکز شهری و روستایی وارد ساخته، به پیوست ارسال می گردد.

پافشاری رژیم ایران در گلوله باران اهداف غیر نظامی در عراق دلیل روشنی برای اظهارات سراسر کذب حکام تهران در مورد نگرانی های آنها نسبت به اصول بشر دوستانه در حمله به مناطق شهری و نیز انهدام مناطق مسکونی می باشد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه های نظامی عراق در طی دوره ۱ اکتبر تا ۶ نوامبر ۱۹۸۳

۱ اکتبر ۱۹۸۳: رژیم ایران شهر بصره و حومه ی آن و شهرک شانه دری در منطقه سید صادق را گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد ساخت.

۲ اکتبر: رژیم ایران شهر بصره و حومه آن را گلوله باران کرد که در اثر این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد شد.

۳ اکتبر: رژیم ایران شهرک خرمال در منطقه حلبچه را گلوله باران کرد و به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد شد.

۴ اکتبر: دشمن ناحیه شانه دری را گلوله باران کرد که در اثر این گلوله باران وحشیانه سه تن از غیر نظامیان از جمله یک کودک و یک زن مجروح شدند.

۵ اکتبر: رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و حومه آنها و شهرک های خرمال و

سید صادق را گلوله باران کرد، این گلوله باران به زخمی شدن دو کودک در شهرک سید صادق منجر شده و برخی از تأسیسات غیر نظامی بصره و مندلی را زیر آتش قرار داد.

۶ اکتبر: رژیم ایران شهرک سید صادق و حومه آن را هدف توپخانه خود قرار داد که در این گلوله باران وحشیانه دشمن، ۵ غیر نظامی از جمله دو کودک مجروح و به یک خانه ی مسکونی خسارت وارد شد.

۷ اکتبر: شهرهای بصره و مندلی و حومه ی آنها و شهرک خرما ل گلوله باران شد که این گلوله باران دشمن به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد ساخت.

۸ اکتبر: ناحیه شعبیه و شهرک خرما ل و حومه آن گلوله باران شد که در اثر آن به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد شد.

۹ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن گلوله باران شد که در اثر گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد شد.

۱۱ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن گلوله باران شد که در اثر گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد گردید.

۱۲ اکتبر: شهر بصره و نواحی آن گلوله باران شد که بر اثر گلوله باران دشمن خسارات و ضایعاتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد گشت.

۱۳ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن گلوله باران شد که بر اثر این گلوله باران خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد گشت.

۱۴ اکتبر: شهر مندلی و شهرک سید صادق و حومه آنها گلوله باران شد که بر اثر این گلوله باران ضایعات و خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی آنجا وارد گشت.

۱۵ اکتبر: شهرک خرما ل و نواحی آن گلوله باران شد. این گلوله باران باعث شد خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد گردد.

۱۶ اکتبر: شهرک خرما ل و نواحی آن گلوله باران شد و به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد گشت.

۱۷ اکتبر: شهرهای خانقین و مندلی و نواحی آنها و نیز حومه شعبیه گلوله باران شد در اثر این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی آسیب وارد گردید.

۱۸ اکتبر: شهر مندلی، شهرک های پنجوین و سید صادق، خرما ل و نواحی آن گلوله باران شد که این گلوله باران به زخمی

شدن یک غیر نظامی در شهرک سید صادق و انهدام یک خانه مسکونی در شهرک پنجویں منجر شد.

ص: ۱۳۸

۱۹ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن گلوله باران شد که در اثر این گلوله باران خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد گشت.

۲۲ اکتبر: ناحیه شعیبیه و حومه آن و ناحیه شانہ دری گلوله باران شد که در اثر این گلوله باران خساراتی به یک مدرسه ابتدایی و یک خانه ی مسکونی در شعیبیه وارد شد.

۲۴ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن و شهرک های خرما ل و سید صادق و نواحی آن گلوله باران شد که این گلوله باران به انهدام یک خانه ی مسکونی در ناحیه سید صادق منجر شد و به برخی از تأسیسات غیر نظامی مندلی و دو شهر مذکور خسارت وارد شد.

۲۵ اکتبر: شهر مندلی و شهرک های خرما ل و سید صادق و نواحی آنها گلوله باران شد که بر اثر این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیر نظامی شهر مندلی و شهرک های مذکور خسارت وارد گشت.

۲۶ اکتبر: شهرک خرما ل و ناحیه شانہ دری و حومه آن گلوله باران شد که این گلوله باران ضایعات و خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی آنجا وارد ساخت.

۲۷ اکتبر: شهر مندلی و حومه آن و شهرک های سید صادق و شانہ دری گلوله باران شد که بر اثر گلوله باران دشمن ۲۴ نفر از غیر نظامیان شهید شده و ۱۷ نفر در شهرک های سید صادق و شانہ دری مجروح شدند و خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی و اموال غیر نظامیان در شهر مندلی وارد آمد.

۲۸ اکتبر: شهرهای بصره و مندلی و حومه آنها و شهرک سید صادق و ناحیه شانہ دری گلوله باران شد که این گلوله باران منجر به شهادت سه غیر نظامی از جمله دو زن و نیز مجروح شدن هفت نفر دیگر از جمله سه زن گردید. همچنین یک خانه ی مسکونی منهدم و برخی از تأسیسات غیر نظامی در مندلی و شهرک های مذکور زیر آتش قرار گرفت.

۲۹ اکتبر: شهر مندلی و نواحی آن و شهرک خرما ل گلوله باران شد که این گلوله باران به زخمی شدن یک غیر نظامی در شهر مندلی منجر شده و به برخی از تأسیسات غیر نظامی آنجا خساراتی وارد گردید.

۳۰ اکتبر: شهر مندلی و شهرک سید صادق و نواحی آن گلوله باران شد که این گلوله باران به انهدام یک خانه ی مسکونی و مجروح شدن یک غیر نظامی در شهر سید صادق منجر شد و به برخی از تأسیسات غیر نظامی مندلی خسارات وارد گشت.

۳۱ اکتبر: شهرهای بصره و خانقین و نواحی آن و شهرک سید صادق و شانہ دری و

خرمال گلوله باران شد که این گلوله باران منجر به زخمی شدن یک مرد غیر نظامی و یک زن شد و یک خودرو غیر نظامی در خانقین خسارت دید. همچنین در این گلوله باران خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی بصره و شهرک های مذکور وارد شد.

۱ نوامبر: شهر بصره و نواحی آن و شهرک سید صادق و ناحیه شانہ دری گلوله باران شد که این گلوله باران منجر به شهادت یک غیر نظامی و زخمی شدن ۳ نفر دیگر در ناحیه شانہ دری شده و خسارات و ضایعاتی به تأسیسات بصره وارد ساخت.

۶ اکتبر: شهرهای مندلی و خانقین و نواحی آنها و شهرک سید صادق گلوله باران شد که در این گلوله باران به یک خانه ی مسکونی در مندلی خساراتی وارد شد.

سند شماره ۱۳۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۶۰۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۸۱

- ۲۳ نوامبر ۱۹۸۳ (۲ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۲ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیرکل

عطف به نامه مورخ ۱۵ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق (سند S / ۱۶۱۵۷) خطاب به جناب عالی که حاوی لیستی از ادعای حملات ایران علیه مراکز شهری و روستایی عراق می باشد، لازم است توجه شما را جلب نمایم که برای این سازمان بین المللی از درجه اول اهمیت برخوردار است که کلیه این مدارک را بررسی کرده و حکام عراق نیز می بایست ادعاهایی که آنها در نامه مذکور داشته اند، برای آن مدارک لازم را ارائه دهند. همچنین ضرورت دارد که جامعه بین المللی از نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه در جنگ ایران و عراق مطلع شده و دولت جمهوری اسلامی ایران مایل است به شما اطمینان دهد که کاملاً همکاری نماید. بنابراین مکرراً دعوت خود را از جناب عالی جهت اعزام هیئت حقیقت یاب به منطقه، یکبار دیگر تکرار می کنم به خاطر اینکه گزارش قبلی شما [۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ S / ۱۵۸۳۴] به روز گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

ص: ۱۴۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۸۵

- ۲۵ نوامبر ۱۹۸۳ (۴ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۵ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه های قبلی خود، احتراماً به پیوست ۱۰ تصویر که نشان دهنده خسارات وارده به بخش های غیر نظامی شهرهای بهبهان، دزفول، مریوان و مسجد سلیمان بر اثر حملات موشکی اخیر عراق می باشد، ارسال می نمایم.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۸۶

۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (۸ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه های ایران خطاب به جناب عالی در تاریخ های ۲۲ سپتامبر (S/۱۶۰۰۰) و ۱۹، ۲۳ و ۲۸ اکتبر (S/۱۶۱۰۴، ۱۶۰۷۱، S/۱۶۰۵۳) و ۲، ۳ و ۹ نوامبر ۱۹۸۳ (S/۱۶۱۲۹، ۱۶۱۳۹، S/۱۶۱۱۷) و به طور کلی در کلیه نامه های ایران، تلاش بیهوده ای جهت استفاده از دستگاه سازمان ملل در ایجاد تبلیغات واهی نشان داده می شود. بنابراین یکبار دیگر با بازتاب ذهنیت بازاری رژیم ایران با اصول رفتاری تزویر و فریب مخصوص خود مواجه می باشیم.

در نامه های ایران درباره موضوع حملات علیه اهداف غیر نظامی فریاد بلند است در حالی که با استادی حقایق و پیشرفت های مهم کتمان می شود که توجه جناب عالی را به موارد ذیل در این رابطه جلب می نمایم.

۱- در ابتدا به اطلاع می رسانم که موضع عراق درباره موضوعاتی از جمله گزارش هیئت اعزامی جهت تحقیق درباره مناطق غیر نظامی ایران که مورد حملات نظامی واقع شده (سند مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ و S / ۴۳۸۵۱) و نیز در نامه مورخ ۱۲ سپتامبر

۱۹۸۳

ص: ۱۴۱

(S / ۱۵۹۸۳) اینجانب به وضوح بیان شده است. در نامه نخست ایران که در بالا ذکر شد، این موضع نادیده گرفته شده است.

۲- حائز اهمیت است، یادآور شوم که در پاراگراف ۳ نامه مورخ ۱۲ سپتامبر خویش، خاطر نشان ساختم که در نامه های ایران طی اواخر می تا جولای، تصور می شد که این نامه ها از آمادگی این کشور جهت همکاری با شورای امنیت حکایت دارد تا مناقشه با استفاده از ابزارهای صلح جویانه حل و فصل شود در حالی که ثابت شد که فریبی بیش نبوده، به خاطر اینکه رژیم ایران با کارشکنی در تلاش های صادقانه شورا حرکت جدیدی را علیه صلح آغاز کرد و به جنگ تجاوزگرانه اش ادامه داده است. این ارزیابی بر اساس نامه های ایران که تحت بررسی قرار گرفت، انجام شده است. مطمئنا نمایندگی ایران وقتی که نامه خود را در مورخ ۲۸ اکتبر ارسال کرد، نمی توانست از طرح قطعنامه شورای امنیت (S / ۱۶۰۹۲) بی اطلاع باشد که حاوی اصول خاص در مورد موضوعات منعکس شده در گزارش هیئت بوده و چند روزی نیز درگیر مشورت با تعدادی از اعضای شورا در مورد طرح مذکور بود و از آن اطلاع کامل داشته است که شورا نیز دو روز بعد به آن رأی داد. وی هنوز این حقیقت را نادیده پنداشته و به دنبال پیشنهاد اعزام هیئت دیگری است که تنها دو روز پس از تصویب قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت صورت می گیرد و در نامه مورخ ۲ نوامبر خود جهت تحت فشار قرار دادن این سازمان با الفاظی تحت عنوان « رضایت آشکار » به سازمان ملل اکاذیبی را نسبت می دهد.

۳- همچنین حائز اهمیت است خاطر نشان گردد که بدگمانی، فریب و کج اندیشی رژیم ایران طی نامه مورخ ۹ نوامبر نماینده خود این موضع را شفاف تر کرده است. در آن نامه که موضوع مطرح شده، به نظر می رسد از آنجایی که به اصطلاح « حملات » پس از آن تصویب قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت واقع شده و قطعنامه خواستار توقف حملات شده بود، و همچنین از آنجایی که عراق اعلام کرده است که قطعنامه را پذیرفته، نگارنده در پی نتیجه گیری است که این راهی نیست که از طریق آن بتوان به صلح دست یافت و زمانی به این هدف خواهیم رسید که شورای امنیت تشویق عراق را متوقف سازد. در این باره نماینده ایران و اربابانش در تهران نیازمند آنند که برخی از حقایق مطلع شوند. نخست آنکه موضع دولت عراق درباره قطعنامه ۵۴۰، در پیوست نامه مورخ ۱ نوامبر (S / ۱۶۱۲۰) روشن و آشکار است و هیچ سفسطه ای نمی تواند این حقیقت را پنهان سازد و اگر صلحی برقرار شود به نفع طرفین خواهد بود، ثانیاً این موضوع دقیقاً در پاراگراف ۱ پیوست نامه مذکور، مورد توجه بوده که به شرح ذیل می باشد:

دولت عراق می خواهد یادآور شود که همیشه از طرف ایرانی درخواست کرده است

که از حمله به اهداف غیر نظامی خودداری ورزد و نسبت به پیامدهای آن و اصرار جهت دست زدن به چنین اقداماتی، هشدار داده است. همچنین قبلاً از طرف ایرانی دعوت کرده بود که نسبت به توافق ویژه تحت نظارت سازمان ملل و یا سایر مجامع بین المللی جهت اجتناب از حمله به اهداف غیر نظامی، توجه لازم را بنماید.

بنابراین دولت عراق ضمن استقبال از پاراگراف ۲ قطعنامه، آمادگی اش را جهت اجرای آن اعلام داشته است. در ضمن لازم است طرف دیگر با ضمانت شورای امنیت در یک قالب مؤثر نظارتی، قطعنامه را بپذیرد و نسبت به اجرای دقیق آن متعهد شود، همچنین دولت عراق بر پذیرش کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو تأکید نموده و بر این مهم حداکثر توجه و تأکید را دارد و ضرورت دارد دولت ایران علی رغم نقض کنوانسیون سوم ژنو جهت رعایت آن در مورد رفتار با اسیران عراقی جنگ گام بردارد.

از آنجایی که موضع ما ثابت و قطعی است اما رژیم ایران ستیزه جویی نموده تا بلکه بتواند خود را قاطعانه مقید نسازد. ثالثاً، چه حسن نیتی در پاسخ نماینده ایران درباره اطلاعیه های رسمی ایران که به صورت پیوست در نامه مورخ ۱۴ نوامبر (سند S / ۱۶۱۵۶) منتشر شد، مشاهده می شود، آیا به وضوح نشان دهنده اقرار دولتش در ارتکاب تجاوز علیه عراق و ورود و اشغال سرزمین ما نمی باشد؟ آیا نماینده ایران می تواند اقرار خویش را در نامه ۲۸ اکتبر خود، منکر شود؟

۴- متذکر می شوم که در نامه مورخ ۲۰ اکتبر خود (سند S / ۱۶۰۶۱) به جناب عالی، و اعضای سازمان ملل اطلاع دادم که ایران حمله نظامی به مقیاس وسیعی را علیه عراق در بخش شمالی به منظور نفوذ به سرزمین تحت حاکمیت عراق و اشغال شهر پنجوین آغاز کرده است که در اینجا توجه شما را به پاسخ مورخ ۲۳ اکتبر (S / ۱۶۰۷۱) نمایندگی ایران جلب می نمایم. در این نامه وی به قول معروف می خواهد درک « نادرست » من را درباره اراده جامعه بین المللی « تصحیح » نماید. آیا من باید از نمایندگی ایران متشکر باشم نه به خاطر اینکه درک نادرست من را تصحیح کرده بلکه به این خاطر که برای من و جامعه بین المللی دلیل دیگری را تراشیده و راهنمایی های منطقی پیچیده را ارائه کرده که نهایتاً به همان موضع یعنی محکومیت رژیم اش منتهی خواهد شد.

بدیهی است که جهت خاتمه جنگ ایران و عراق یک احساس و توافق بین المللی وجود دارد و این در حالی است که تنها رژیم ایران است که گستاخانه در برابر این احساسات موضع گرفته است. همچنین در پاسخ به اتهام نمایندگی ایران مبنی بر این که عراق به طور یک جانبه موقعیت را آبدستن جنگ نمود، مایلم توجه آن را به موضع

رسمی دولت متبوعم در نامه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۳ خود (S / ۱۵۸۲۶) و بیانیه وزیر امور خارجه عراق در مجمع عمومی اجلاس سی و هشتم سازمان ملل جلب نمایم. در آنجا عراق صراحتاً اراده و موافقت قاطع خود را جهت تسلیم مدارک به داوری بی طرف، اعلام داشته تا مشخص سازد که چه کسی تجاوز و جنگ را آغاز کرده است.

مواضع ما مطابق با اصول منشور می باشد که از سوی جامعه بین المللی پذیرفته شده و در زمره ی اصولی است که بر عدم استفاده از زور در حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات تأکید دارد. ولی آیا تا حال حاضر نمایندگی ایران توانسته است تعهدات مشابهی را از طرف رژیمش ارائه دهد یا اینکه ادراکش این است که اینها نادرست بوده و نیاز به تصحیح دارد، وی به خوبی پند خواهد گرفت که انرژی خویش را باید برای خود و رژیمش و نیز برای خیراتی که در کشورش شروع شده، صرف نماید.

۵- همچنین، بسیار مضحک است که نمایندگی ایران طی نامه مورخ ۲۸ اکتبر خود درباره به اصطلاح پیشروی بیشتر در وضعیت جبهه، به طور تخیلی عنوان نموده است که نیروهای نظامی عراق شهر پنجوین را تخریب کرده و فرماندهی مشترک نیروهای مسلح ایران سه علت را برای این اقدام عراق مطرح ساخته که عبارت بودند از:

الف - عراق انتظار داشت که ایران شهر را در تاخت و تاز قرار دهد.

ب - عراق می خواست اقدامات خودش را بهانه قرار دهد تا حملات علیه غیرنظامیان بی گناه ایران را آغاز کند.

ج - عراق با بررسی این وضعیت فرصت را مغتنم شمرده تا شهر را تخریب سازد و آن را به نیروهای ایران نسبت دهد.

... در ابتدا مطلبی اظهار نکردیم تا وقتی که به اصطلاح این پیشروی مورد ملاحظه قرار گرفت و از آن مطمئن شدیم که طی نامه مورخ ۲۰ اکتبر خود به اطلاع اعضای سازمان ملل رساندم که ایران تجاوزش را به بخش شمالی جبهه در منطقه پنجوین در تاریخ فوق آغاز کرد. همچنین متوجه شدیم که اطلاعیه های رسمی ایران که پیوست نامه مورخ ۱۴ نوامبر اینجانب می باشد به تجاوز ایران و ورود به داخل خاک تحت حاکمیت عراق و اشغال آن، اقرار کرده است. اگر کلیه این موارد کنار هم گذاشته شود چه چیزی از حمله نظامی وسیع ایران در منطقه پنجوین که در تاریخ ۳ نوامبر یعنی سه روز پس از تصویب قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت، به منظور اشغال دوباره خاک عراق آغاز شد، استنباط می گردد؟ به صورتی که موقعیت آن زمان را در نامه خود (S / ۱۶۱۲۲) متصور ساخته ام.

بر اساس مطالب فوق مشخص است که نخستین دلیل بنا به اظهارات فوق مورد

« ظن » فرماندهی مشترک ایران است که بنا به اقرار خود، تعهدات خویش را در عملیات تجاوزگرانه آمرانه نقض کرده است. اگر از زاویه دیگر نظر افکنیم چرا باید عراق به دنبال بهانه و فرصت زمانی باشد در حالی که موضعش را در مناقشه نظامی خود با ایران در کلیه زمینه ها به طور آشکار و در فواصل مختلف تبیین نموده است. به نظر می رسد که تنها یک راه وجود داشته باشد که در آن وهم و خیال ایران قابل درک باشد که با توجه به ذهنیت ایجاد شده و تمایل به جنگ افروزی و خونریزی، رژیم ایران ظاهراً فکر می کند که در... سایرین نیز سهیم هستند، از همین رو رژیم ایران باید متوجه باشد که هیچ کس نمی تواند حقیقت را کتمان سازد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۴۲

- شماره سند مجمع عمومی: ۶۱۷ / ۳۸ / A

- شماره سند شورای امنیت: ۱۶۱۸۹ / S

- ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (۸ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً موارد ذیل را به اطلاع می رسانم:

۱- در ۲۶ اکتبر ۱۹۸۳، طی جلسه ای در یک مسجد، [آیت الله] علی خامنه ای نطقی ایراد کرد که برخی از مطالب آن عبارت بود از:

« انقلاب ایران به نقطه ای رسیده است که این دوره نیز سپری خواهد شد و ریشه های فساد و توطئه قطع خواهد گردید. متأسفانه، دولت های اسلامی یا درک می کنند یا نمی کنند اما به خاطر ادامه نقش موقتی خود و همکاری با اینها سکوت خود را حفظ کرده اند. ما باید با اینها مخالفت کنیم به خاطر اینکه انقلاب اسلامی بتواند به هر کجا صادر شود. »

۲- در اطلاعیه شماره ۱۵۳۳ نظامی ایران که در تاریخ ۶ نوامبر ۱۹۸۳ صادر شد، آمده است: « نبرد در منطقه عملیاتی والفجر ۴ دیروز ادامه داشت و رزمندگان ما به تقویت و استحکام بیشتر مواضع جدیدشان ادامه دادند. »

۳- در تاریخ ۱۳ نوامبر، رئیس مجلس ایران هاشمی رفسنجانی مطالب ذیل را بیان نمود: « تأیید شد، که در حمله سپیده دم مورخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳ احتمالاً بیش از ۷۰۰ کیلومتر

مربع از خاک عراق به اشغال درآمد و ۱۸۰۰۰ سرباز عراقی در نبرد از بین رفته اند.»

این اظهارات دلیل روشنی از قصد دولت ایران در تجاوز از پیش طراحی شده علیه عراق و کشورهای اسلامی می باشد و تردیدی برای همگان در مورد تجاوزات نظامی علیه عراق و نقض اصول منشور سازمان ملل و حقوق بین المللی، باقی نخواهد گذاشت.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۴۳

- شماره سند مجمع عمومی: ۶۱۸ / ۳۸ / A

- شماره سند شورای امنیت: ۱۶۱۹۰ / S

- ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (۸ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، مایلم به اطلاع شما برسانم که هواپیماهای جنگی رژیم ایران خسارات و انهدام سایت های مخابراتی با سیم و بی سیم در سراسر این کشور را باعث شدند که به شرح ذیل است:

۱- سایت مایکروویو آزمار (Azmar): کاملاً منهدم شد.

۲- سایت مایکروویو بازیان (Baziyan): کمی خسارت دید.

۳- سایت مایکروویو و فرستنده تلویزیونی میسان: کمی خسارت دید.

۴- سایت مایکروویو شیخ شنایف (Sheikh shnayif): کمی خسارت دید.

۵- سایت مایکروویو انجناح (Anjanah): کمی خسارت دید.

بمباران های هوایی جنگنده های ایران به این سایت ها محدود نشده بلکه گسترش یافته و حملات علیه ساختمان های دولتی غیر نظامی از جمله دفاتر پستی را نیز شامل شده است. برای مثال انهدام کامل اداره پست Dibis نیز از آن جمله است که به مرگ کلیه کارکنان و سایر غیر نظامیان حاضر در آن نیز منجر شده است. انهدام و خسارات مذکور به قطع شبکه ملی ارتباطی و مخابراتی منجر شده و در جریان ارتباطات بین المللی از طریق عراق با کشورهای همسایه نیز اختلال ایجاد کرده است.

مهندسان فنی عراق تلاش زیادی را به عمل آورده اند تا امکان سرویس دهی فراهم گردد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

ص: ۱۴۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۶۱۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۹۱

- ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (۸ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق، طی ۷ نوامبر تا ۲۵ نوامبر ۱۹۸۳ درباره گلوله باران اهداف غیر نظامی در خاک عراق به دست نیروهای متجاوز ایران ارسال می گردد. این حملات به مردم و تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد ساخته است.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی نظامی عراق از ۷ تا ۲۵ نوامبر ۱۹۸۳

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و نواحی آن و شهرستان سید صادق و حومه شانه دری خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۷۲ مورخ ۷ نوامبر ۱۹۸۳)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و نواحی آن خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۷۵ مورخ ۱۰ نوامبر)

بر اثر گلوله باران نواحی کرات (Qarat)، خرما و حومه آنها سه خانه مسکونی در کرات منهدم شد و به برخی از تأسیسات غیر نظامی در خرما خسارات وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۷۶ مورخ ۱۱ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهرستان های سید صادق و خرما و حومه آنها خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد گشت. (اطلاعیه شماره ۱۲۷۹ مورخ ۱۴ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و نواحی آن به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۰ مورخ ۱۵ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و خانیقین و نواحی اطراف آن، در شهر مندلی سه خانه مسکونی منهدم شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۱ مورخ ۱۶ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر خانقین و شهرستان شانه دری و نواحی آنها به برخی از

ص: ۱۴۷

تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد گشت. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۳ مورخ ۱۸ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و نواحی آن، شهرستان شانه دری و نواحی شهر به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۴ مورخ ۱۹ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر بصره و نواحی آن ضمن خسارت به برخی از تأسیسات غیر نظامی یک زن و یک کودک مجروح شدند. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۷ مورخ ۲۱ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و شهرستان های Shihabiyan و سید صادق و نواحی آنها، یک زن در مندلی مجروح شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۸ مورخ ۲۸ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی و نواحی آنها به برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد شد. (اطلاعیه شماره ۱۲۸۹ مورخ ۲۳ نوامبر)

بر اثر گلوله باران شهر مندلی، شهرستان سید صادق و حومه خرما و نواحی آنها، چهار غیر نظامی از جمله یک کودک شهید و دو نفر در سید صادق مجروح شدند. صدماتی به دو غیر نظامی در خرما وارد گشت. (اطلاعیه شماره ۱۲۹۱ مورخ ۲۵ نوامبر)

سند شماره ۱۴۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۶۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۱۹۳

- ۳۰ نوامبر ۱۹۸۳ (۹ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ نوامبر نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، پیرو نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ خود (S / ۱۶۱۶۸) احتراماً توجه شما را به نامه های نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی در تاریخ های ۹، ۳ و ۱۰ نوامبر ۱۹۸۳ (S/۱۶۱۵۴، S/۱۶۱۳۹، S/۱۶۱۲۹) جلب می نمایم. در این نامه ها ادعا شده، عراق از سلاح های شیمیایی علیه اهداف غیر نظامی در ایران استفاده کرده است.

دولت متبوعم به طور قاطع این ادعاهای ایران را رد کرده و آن را یک مانور مفتضحانه جهت انحراف افکار جامعه بین المللی از حقیقت خودداری دولت ایران در توقف جنگ تجاوزگرانه اش علیه عراق و نیز رد قطعنامه های شورای امنیت جهت برقراری صلح می داند.

دولت متبوعم مایل است پاسخ خود را در رد ادعاهای ایران ابراز نماید. همچنین از جناب عالی در اعزام نماینده یا کارشناس و

یا تیم کارشناسان به طرف های درگیر که

ص: ۱۴۸

جهت توقف جنگ و یا حداقل اجرای برخی از مفاد قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت می باشد، تشکر می نماید، به علاوه خواستار تصویب و بکارگیری اقدامات مشخص و روشنی می باشیم تا با تاکتیک های انحرافی و دفع الوقت ایران به منظور رهایی از تعهدات بین المللی مقابله شود.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۴۶

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۲۰۴

- ۷ دسامبر ۱۹۸۳ (۱۶ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۶ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

شب هنگام مورخ ۳ دسامبر، تلویزیون بغداد به دفعات مناطق غیر نظامی در عراق را نشان داد و مدعی شد که مورد حمله ایران واقع شده است و هشدار داد که عراق قصد دارد تلافی نموده و اهداف از پیش تعیین شده در ایران را مورد حمله قرار دهد.

تجربه گذشته باعث می گردد دولت جمهوری اسلامی ایران باور کند که عراق به بهانه های واهی جهت موجی از حملات وحشیانه به اهداف غیر نظامی در ایران زمینه چینی می نماید تا با حمایت و تشویق دائم جامعه بین المللی جنایات بی شمار دیگری را مرتکب شود.

دولت جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که وظیفه سازمان ملل می باشد که از این قبیل جنایات جنگی جلوگیری نماید و نیز با جمع آوری حقایق صحیح در مورد نقض حقوق بین المللی آن را به اطلاع جامعه بین المللی برساند و مقصران را در هر جا که هستند، معرفی نماید.

از طرف دیگر غیر نظامیان بی گناه نباید در زمان جنگ به منظور گرفتن امتیازات سیاسی با رفتار ضد انسانی مواجه شدند، بنابراین نقض حقوق بشر دوستانه بین المللی می بایست به طور مستقل یا با سایر عوامل مورد بحث واقع شود. دولت جمهوری اسلامی ایران آماده است درباره هر گونه تحقیقی که شما بتوانید در مورد نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه در مناقشه ایران و عراق انجام دهید، همکاری نماید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۲۱۳

- ۱۲ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۱ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۱ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بنا به درخواست دولت متبوع متن مواضع وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران درباره قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) شورای امنیت به پیوست ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

پیوست

هنگامی دولت جمهوری اسلامی ایران از نیات شورای امنیت جهت رسیدگی به موضوع مناقشه ایران - عراق مطلع شد که شورا سرگرم تصویب قطعنامه ای به نفع رژیم متجاوز عراق بود. در هر حال ما به اعضای مشخصی از شورا اطمینان دادیم که در صورتی که تفاهم ایجاد شود و شورا سابقه گذشته خود را تصحیح نماید، می توان به نتایج مثبتی دست یافت.

همچنین تصمیم گرفتیم پاسخ مثبت بدهیم و حسن نیت خود را نیز نشان دادیم، به خاطر این که جمهوری اسلامی ایران نسبت به بی نتیجه ماندن آن مسئولیت نخواهد داشت و علی رغم صداقت و حسن نیت برخی از اعضای مشخص شورا نسبت به ضرورت استقرار صلح عادلانه و پایدار، اقدام شورا در همان روش نامتوازن که از ابتدای جنگ تجاوزگرانه عراق دنبال کرده است، باقی ماند.

قطعنامه ۵۴۰ مصوبه ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ شورای امنیت همانند قطعنامه های قبلی حفاظی برای عراق فراهم ساخته تا از پیامدهای جنگ تجاوزگرانه و جنایات بی شمارش علیه بشریت در امان ماند و این در حالی است که قطعنامه حقوق مردم ایران را که متحمل صدمات بسیاری به خاطر ماجراجویی عراق گردیده اند، نادیده گرفته است.

بنابراین ما ضمن ملاحظه قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) اعلام می نماییم که آن غیر سازنده بوده و از حقایق و واقعیت های وضعیت موجود به دور است و بنابراین به دلایل ذیل عملا از واقعیت ها تهی است.

ص: ۱۵۰

پاراگراف ۲ توقف فوری کلیه عملیات های نظامی علیه اهداف غیر نظامی را خواستار شده است در حالی که جمهوری اسلامی ایران به طور کلی از چنین درخواستی به خاطر تبعیت دقیق خود از اصول اخلاقی اسلام استقبال می کند، ولی با وجود این در مورد مناقشه میان ایران و عراق از آنجایی که تنها طرفی که حقوق بشر دوستانه بین المللی را نقض کرده و به اهداف غیر نظامی حمله می کند، عراق است، بنابراین پاراگراف فوق مربوط به این کشور می باشد و اگر عراق تاکنون به خاطر کلیه نقض مقررات گذشته خود محکوم شده بود، هم اکنون مستقیماً درخواست نمی گردید که تعهدات بین المللی خویش را رعایت کرده و از هر گونه عملیات نظامی علیه غیر نظامیان اجتناب نماید.

پاراگراف ۳ مشخص نساخته که خلیج فارس مورد نظر می باشد و بنابراین ماهیت خیلی کلی داشته و درج آن در قطعنامه ضرورت نداشته است. اما با توجه به تصریح شورا در این پاراگراف درباره حقوق دریانوردی آزاد و تجارت در آب های بین المللی از کلیه دولت ها درخواست شده که به این حق احترام بگذارند، مایلیم به جامعه بین المللی یادآور شوم که جمهوری اسلامی ایران از آغاز جنگ، آزادی دریانوردی را در خلیج فارس تأمین کرده و در فواصل مختلف نسبت به رعایت این حق در چارچوب حقوق بین المللی تأکید کرده است. اما لازم است تصریح نمایم که آزادی دریانوردی تنها تحت ایجاد شرایط امنیتی امکان پذیر است و در مورد خلیج فارس امکان ندارد امنیت یک کشور ساحلی مجزا از امنیت سایر کشورها برقرار شود. بنابراین اگر یک کشور منطقه یا خارج از منطقه، امنیت جمهوری اسلامی ایران را در خلیج فارس تهدید کند به طور اتوماتیک امنیت کل منطقه را در معرض تهدید قرار داده است. جمهوری اسلامی ایران هرگز هیچ گونه اقدام خصمانه که تهدید کننده امنیت و آزادی کشتی رانی در خلیج فارس باشد مرتکب نشده است. بالعکس، جمهوری اسلامی ایران قربانی اقدامات تجاوزگرانه بی شمار عراق در خلیج فارس می باشد و تاکنون حداکثر خویشتن داری خود را در برابر چنین تحریکات عراق از خود نشان داده است و اگر شورای امنیت واقعا علاقه مند به امنیت خلیج فارس می باشد می بایست از عراق درخواست کند که از هر گونه اقدامات خصمانه که بعضاً می تواند به قطع دریانوردی آزاد منجر گردد، اجتناب نماید. این شورا باید از حامیان عراق بخواهد که سلاح های پیچیده را در اختیار این رژیم ماجراجو قرار ندهند که قادر باشد جسورانه منازعه ایران - عراق را بین المللی نماید.

در مورد آزادی کشتی رانی در آبراه شط العرب می بایست مزایای آن مورد ملاحظه واقع شود و نباید به عنوان توسعه دریانوردی آزاد در خلیج فارس مورد مناقشه واقع شود.

شط العرب به خاطر تجاوزات عمدی و مستقیم نظامی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران و هجوم و اشغال سرزمین ایران که نقض آشکار حقوق بین المللی و مفاد منشور سازمان ملل می باشد، به روی کشتی ها بسته شده است. عراق نه تنها به طور یک جانبه قرار داد دو جانبه خود با جمهوری اسلامی ایران و مقررات کشتی رانی در این رودخانه را فسخ کرده است بلکه عملاً تأسیسات مهم بندری ایران در خرمشهر را در طی مدت اشغال از بین برده و بنابراین رودخانه را برای کشتی رانی ایران بلااستفاده ساخته است. از همین رو بازگشایی شط العرب جهت کشتی رانی بی معناست مگر این که توانایی های ایران جهت استفاده از این رودخانه به منظور کشتی رانی به وضعیت گذشته بازگردد. باید یادآور شد که تأسیسات بندری عراق در بصره بیش از یک سال است که در برد آتش ایران قرار دارد اما به خاطر تبعیت دقیق ما از اصول اخلاقی اسلام درباره جنگ، بصره با خاک یکسان نشده است.

در پاراگراف ۴ نسبت به صحت و سقم توقف مخاصمات میان ایران و عراق اظهار نگرانی نشده است که می بایست تأکید شود آنچه در منطقه می گذرد نمی توان آن را « مخاصمات » نامید. این جنگ تدافعی سخت آزادی بخش از سوی جمهوری اسلامی ایران است. که هدف کلی آن دگرگون ساختن پیامدهای جنگ تجاوزگرانه ای است که عراق آغاز کرده و نیز از بین بردن مظاهر آن می باشد. جامعه بین المللی مردم جمهوری اسلامی ایران را وقتی که آنها قربانی تجاوزات نظامی عراق بودند به فراموشی سپرده بودند و آنها راهی جز نبرد برای احقاق حقوق خود با اتکا به خویش نداشتند. هر گونه تلاش از سوی شورای امنیت جهت ایجاد مکانیسمی که عراق را از حاصل تجاوزات خائنانه خودش علیه مردم جمهوری اسلامی ایران در امان نگه دارد، کاری عبث می باشد که از جمله آن تشویق آشکار متجاوز با اجازه دادن به آن جهت گریز از مسئولیت های خود در رابطه با تجاوزاتی است که مرتکب می شود و این اقدامات تنها باعث می شود که این رژیم فرصت یابد که مایوسانه به فضای مورد نیاز دست یابد تا با تجدید سازمان و تجهیزاتی اقدامات تجاوزگرانه دیگری را آغاز کند. بدیهی است که منشور به شورای امنیت هیچ فرمانی را جهت تحقق این مهم نداده است. از همین رو جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که پاراگراف ۴ موضوع را به طور خیلی سطحی مورد بحث قرار داده و هیچ عنصر مثبتی را که می تواند به صلح عادلانه و پایدار منجر شود شامل نمی گردد.

پاراگراف ۵ هیچ منطقه جغرافیایی را مشخص نساخته و بنابراین آن را غیر مربوط می دانیم.

دولت جمهوری اسلامی ایران معتقد است که عراق قصد دارد امنیت خلیج فارس را تهدید نموده تا به حملاتش علیه اهداف غیر نظامی جمهوری اسلامی ایران ادامه دهد و تلاش می نماید قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) را به عنوان سپری جهت سرپوش گذاردن بر جنایات خود مورد استفاده قرار دهد. بنابراین شورای امنیت می بایست مسئولیت کامل فراهم ساختن چنین شرایطی را برای عراق را بپذیرد که به وخامت وضعیت منجر شده است. دولت جمهوری اسلامی ایران به خاطر دلایل فوق قطعنامه ۵۴۰ را به نفع متجاوز متمایل می داند که همانند قطعنامه های قبلی شورا درباره منازعه ایران و عراق صادر شده است. بهترین دلیل جهت نشان دادن تمایلات شورا، واقعیت اقدامات آن شورا است که مغایر با سایر قطعنامه های مصوبه شورا درباره اقدامات تجاوزگرانه در اقصی نقاط جهان می باشد.

قطعنامه ها شورا درباره منازعه ایران و عراق تنها قطعنامه هایی است که با هماهنگی کامل دولت متجاوز یعنی عراق تهیه گردیده و از صمیم قلب مورد حمایت این کشور می باشد، در حالی که قربانی یعنی جمهوری اسلامی ایران هرگز ملاحظاتی در هیچ یک از قطعنامه های مصوبه شورا منعکس نشده است.

به علاوه با روشی که قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) تصویب شده نیز تردیدهایی را در مورد صداقت شورا برانگیخته است. تعجیلی که در تصویب این قطعنامه شده مصادف با آخرین روز ریاست نماینده متحد اصلی عراق در جنگ تجاوزگرانه اش علیه ایران می باشد. حرکتی که به شدت از سوی یک عضو دائمی حمایت می گردید که تصادفا نیز متحد قدرتمند عراق در جنگ و تنها تضعیف کننده قطعنامه کارآمد و سودمند می باشد. همچنین اعضای شورا در اظهارات خود درباره موضوع به آن اشاره کرده اند.

همین طور جهت دستوری که به دبیرکل در قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) داده شد، دولت جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که ماهیت بی تأثیر و غیر عملی قطعنامه نسبتاً آشکار است و دستور مندرج در پاراگراف یک به هیچ هدفی دست نمی یابد و تنها فشار غیر قابل توجیه را به دبیرکل افزایش می دهد.

دولت جمهوری اسلامی ایران همواره آماده بوده تا به همکاری خود با دبیرکل ادامه دهد، اما اعتقاد راسخ دارد که هر گونه تلاش جهت میانجی گری در منازعه شانس دست یابی به نتایج مثبت را وقتی بهبود خواهد بخشید که شورای امنیت موضع متمایل خود به نفع عراق یعنی متجاوز را تعدیل نماید.

بنابراین دولت جمهوری اسلامی ایران هیچ راهی جز ادامه سیاست گذشته خود و فاصله گرفتن از قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) شورای امنیت ندارد.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۱۴

- ۱۳ دسامبر ۱۹۸۳ (آذر ۱۳۶۲)

گزارش دبیرکل در مورد قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) شورای امنیت

۱- این گزارش عطف به پاراگراف ۴ قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت مورخ ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ تسلیم می گردد که در آن شورا درخواست کرده بود که دبیرکل گزارشی از نتایج مشورت های خود را با طرف های درگیر درباره راه های دستیابی به توقف مخاصمات از جمله اعزام احتمالی ناظران سازمان ملل، ارائه کند.

۲- متن قطعنامه ۵۴۰ بلافاصله برای دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق ارسال شد. درباره پاراگراف های ۴ و ۷ قطعنامه به آنها اطلاع داده شد که در صورت موافقت دو دولت، تصمیم داریم هیئت کوچکی از مقامات عالی رتبه دبیرکل به بغداد و تهران اعزام نماییم، زیرا مؤثرترین ابزار اجرایی جهت مشورت با طرفین، در مورد قطعنامه خواهد بود.

۳- در ۱ نوامبر، نماینده دائمی عراق موضع دولتش را در مورد قطعنامه ارسال نمود (سند S / ۳۸ / ۳۶۰ - A).

دولت عراق اعلام کرد که از قطعنامه استقبال نموده و آماده است که جهت « یافتن سیستم مؤثری برای تضمین آتش بس و اطمینان دادن به کلیه طرف ها در برخورداری از نتایج آن به طور تساوی طبق پاراگراف ۴ قطعنامه » همکاری نماید.

دولت عراق همچنین اعلام کرد که پیشاپیش نسبت به هر گونه تلاش در اجرای بخشی از قطعنامه هشدار می دهد زیرا که پاراگراف موجود در آن را یک جا پذیرفته و کلیات آن را مطلوب دانسته است و مفاد آن را غیر قابل تجزیه دانسته و با توجه به مطالب و زمان بندی جهت روند اجرایی کلیه پاراگراف های آن حائز اهمیت می باشد، به ویژه اینکه کلیه طرف های درگیر بلافاصله با اجرای آن به طور مساوی سود خواهند برد.

۴- در ۱۲ دسامبر ۱۹۸۳، دولت جمهوری اسلامی ایران به من اطلاع داد که به درخواست پاسخ داده است (سند S / ۱۶۲۱۳)، همچنین در طی مذاکرات اخیر خود نیز خوش بینی خود را نسبت به تصمیمات شورای امنیت، به خاطر اینکه اطمینان یافته است که اعضای مشخصی در شورا « متوجه شده اند که سابقه گذشته باید اصلاح گردد تا

نتایج مثبتی حاصل شود» ابراز کرد و افزود در غیر این صورت «اقدامات شورا در همان حالت نابرابر باقی خواهد ماند که از آغاز جنگ تجاوزکارانه عراق دنبال شده است.»

در ادامه پاسخ ایران آمده است که:

«بنابراین دولت جمهوری اسلامی ایران آلترناتیوی نخواهد داشت جز اینکه به سیاست قبلی خود ادامه دهد و خودش را از قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) جدا می‌یابد.»

همین طور به پاراگراف ۴ قطعنامه اشاره نموده است که به نظر دولت جمهوری اسلامی ایران، وضعیت منطقه نمی‌تواند با عبارت «مخاصمات» بیان شود زیرا جنگ دفاعی، آزادی بخش و بسیار سخت جمهوری اسلامی ایران به منظور شکست اهداف جنگ تجاوزکارانه عراق و از بین بردن نمایش قدرت عراق صورت گرفت.

همچنین دولت جمهوری اسلامی ایران اعتقاد دارد که پاراگراف ۴ عملاً موضوع را «به طور سطحی و بدون هیچ عنصر مثبتی در نظر گرفته و امکان آن وجود ندارد که به صلحی عادلانه و شرافتمندانه منجر شود.»

۵- من احساس می‌نمایم و می‌بایست توجه شورا را به نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ ایران خطاب به اینجانب که طی سند ۱۶۱۰۴ S/ منتشر شد، جلب نمایم. نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در این نامه درخواست دولت خود را مطرح ساخت که هیئت را جهت تحقیق به مناطق غیر نظامی ایران که مورد حمله نظامی واقع شده اعزام نمایم به منظور اینکه گزارش هیئت حقیقت یاب که از ایران و عراق در می‌امسال (سند S/ ۴۳۸۵۱) دیدار داشته به روز باشد.

نمایندگی دائمی همچنین به من گفت که دولتش از دیدار هیئت از عراق همانند موضوع مأموریت قبلی، استقبال خواهد کرد. طی نامه بعدی خویش وی درخواست دولتش را جهت اعزام هیئت تکرار نمود. در این سه نامه، وی اعلام داشته که عراق از سلاح‌های شیمیایی استفاده کرده و خواستار تحقق هیئت کارشناسان در این زمینه شده است (۱).

۶- همانند درخواست قبلی و ماهیت مشابه آن که جمهوری اسلامی ایران در ماه می مطرح کرده بود، من با نمایندگی دائمی عراق مشورت نمودم و از او درخواست کردم که نظرات دولتش را در مورد موضوع جوینا شود وی به من اطلاع داد که دولت عراق از پذیرش این پیشنهاد معذور است. وی همچنین در نامه‌های خود خطاب به این جانب اعلام کرد که مناطق غیر نظامی عراق هدف حملات نظامی قرار داشته و این ادعاها که

ص: ۱۵۵

۱ - ۳. نامه‌های مربوطه به نمایندگی دائمی ایران: S/۱۶۱۳۹، S/۱۶۱۴۰، S/۱۶۱۵۴، S/۱۸۱۸۱، S/۱۶۱۸۵، S/۱۶۲۰۴، S/۱۶۱۲۹، S/۱۶۱۲۸، S/۱۶۱۱۷، S/۱۶۱۰۴، S/۱۶۰۷۱، S/۱۶۰۵۳، S/۱۶۰۱۹، S/۱۶۰۰۰، S/۱۵۹۶۲، S/۱۵۹۴۱، S/۱۵۹۳۴، S/۱۵۹۳۲، Add.۱، S/۱۵۹۲۶، S/۱۵۹۰۹، S/۱۵۸۵۱.

عراق از سلاح های شیمیایی در ایران استفاده کرده را رد کرد (۱).

نمایندگی دائمی عراق این موضع را اتخاذ کرد که موضوع اصلی درخواست ایران می بایست در متن پاراگراف ۲ قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) شورای امنیت مورد ملاحظه قرار گرفته باشد، را که دولت متبوعش این قطعنامه را تمام و کمال و غیر قابل تجزیه پذیرفته و می بایست به همین صورت نیز اجرا شود.

۷- از آنجایی که یکی از طرفین خاطر نشان ساخته که این موضوع نمی تواند جدا از سایر جوانب مناقشه مندرج در قطعنامه مورد بحث واقع شود، در حال حاضر مشکلات عملی جهت دست یابی به درخواست ویژه جمهوری اسلامی ایران وجود دارد.

۸- همان طور که اعضای شورا مطلعند اینجانب به همراه نماینده ویژه خود آقای اولاف پالمه اعلام آمادگی نمودیم که جهت نیل به حل و فصل همه جانبه، عادلانه و شرافتمندانه مسائل مورد منازعه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق کمک نماییم. اینجانب قصد دارم به کلیه تلاش ها جهت توقف مخاصمات ادامه دهم، در اواخر سپتامبر آقای پالمه و اینجانب مباحثات فشرده ای را با وزیران خارجه دو کشور داشتیم و در حال حاضر نیز سرگرم مشورت های بیشتر با آقای پالمه می باشم. انتظار دارم که جلسه نشست سازمان کنفرانس اسلامی در کازابلانکا که در ژانویه تشکیل می گردد فرصتی را برای من ایجاد نماید تا با سران دو کشور در مورد گام هایی که می توان جهت دست یابی به راه حل صلح جویانه برداشت، مذاکره نمایم.

سند شماره ۱۴۹

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۲۱۸

- ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۴ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۸۳ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

بازگشت به نامه های قبلی خود و بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه شما را به بیانیه اخیر مقامات عراق جلب می نمایم که تهدید به افزایش بیشتر در حوزه درگیری ایران

ص: ۱۵۶

۴-۱. نامه های مربوط به نمایندگی عراق: S/۱۶۱۵۶، S/۱۶۱۵۷، S/۱۶۱۸۶، S/۱۶۱۸۹، S/۱۶۱۹۰، S/۱۶۱۹۱، S/۱۶۱۹۳، S/۱۶۰۶۱، S/۱۵۹۸۳، S/۱۵۹۱۵، S/۱۵۸۷۴

و عراق نموده است. در ۱۲ دسامبر ۱۹۸۳، در ساعت ۲۴ به وقت محلی، تلویزیون عراق برنامه عادی خود را قطع کرد و اطلاعاتیه رژیم عراق را پخش نمود. در این اطلاعاتیه حکام عراق با بی شرمی تمام حوادث اخیر در کویت را به جمهوری اسلامی نسبت داده و اعلام کردند که «از آنجایی که ما هر گونه تجاوز علیه هر یک از کشورهای عربی برادر را به عنوان تجاوز علیه کل دنیای عرب می دانیم تصمیم گرفتیم از طریق نظامی به اهداف مشخصی در ایران حمله کنیم به خاطر اینکه به حکام ایران درس بیاموزیم».

دولت جمهوری اسلامی ایران توجه جناب عالی و نیز از طریق شما توجه جامعه بین المللی را به موارد ذیل جلب می نماید:

۱- جمهوری اسلامی ایران قاطعانه کلیه ادعاهای بی اساس درباره دخالت ایران در حوادث اخیر کویت را رد می نماید و این ادعاها را به عنوان بخشی از تلاش های جهت دار رژیم اغفال شده عراق و متحدین ابرقدرت آن جهت تشدید جنگ تحمیلی و سوق دادن آن به جنگ منطقه ای می داند، بنابراین به دنبال هموار کردن راهی برای دخالت ابرقدرت ها در خلیج فارس بوده و مایل هستم متذکر شوم که مسئولیت تشدید مناقشه، صرفاً متوجه عراق و متحدین آن به ویژه فرانسه و ایالات متحده می باشد که مقصر شروع این جنگ تجاوزکارانه نیز هستند.

۲- رژیم حاکم بر عراق، بیهوده از آغاز جنگ تجاوزکارانه خود علیه جمهوری اسلامی ایران سعی کرده است که این ددمنشی را به عنوان منازعه میان اعراب و فارس معرفی نماید به خاطر اینکه به سهولت بتواند جنگ را به کشورهای عرب منطقه گسترش دهد. این ادعاهای جدید عراق نیز به عنوان بخشی از آن استراتژی محسوب می شود، همچنین اعمال فریب آمیز عراق قابل بررسی است زیرا این کشور هرگز تجاوز صهیونیست ها علیه اعراب و مردم مسلمان خاورمیانه را «تجاوز علیه کل کشورهای عربی» قلمداد ننموده و اقدامات آن را ۳۵ سال تجاوز ندانسته است. لازم است به ذکر است که عبارت «مقابله به مثل علیه اهداف برگزیده» را از حکام صهیونیست آموخته است. ما اعتقاد داریم که عراق به طور احمقانه ای خودش را در دام تجاوزش علیه انقلاب اسلامی گرفتار کرده و در موضعی نیست که بتواند درسی به دیگران بدهد به ویژه اینکه در دفاع از برادران عرب ما، حکام عراق به آنها واقعا بار سنگینی را تحمیل کرده و انگل ناخوانده به شمار می روند.

۳- همان طور که در بالا و موارد مشابه ذکر کردیم این ادعاهای عراق همیشه به عنوان بهانه هایی جهت بمباران وحشیانه اش علیه مناطق غیر نظامی و مسکونی

جمهوری اسلامی ایران مطرح گردیده و متأسفانه همیشه با بی تفاوتی و خشنودی جامعه بین المللی همراه بوده است.

با توجه به اینکه ادعاهای اخیر مقدمه ای جهت همان نوع کشتارهایی است که علیه مردم بی گناه ما مرتکب می شود، بنابراین، جامعه بین الملل مسئول بخشی از گناه های گذشته و آینده شقاوت های رژیم عراق خواهد بود، به خاطر اینکه جامعه بین الملل ناخواسته تعهدات اخلاقی خود و وظایفش را در این خصوص نادیده گرفته است.

۴- اگر ادعاهای بی اساس اخیر این رژیم، بهانه یی برای هر گونه حمله به تأسیسات نفتی ما در خلیج فارس می باشد، جامعه بین المللی باید آگاه باشد که جمهوری اسلامی ایران همان طور که قبلاً اعلام کرده است حق خود را برای کلیه اقداماتی که شایسته پاسخ بوده و جزء لا یتغیر دفاع از خود در حراست از حقوق قانونی اش در منطقه است، محفوظ نگه می دارد.

سعید رجائی خراسانی نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۲۲۰

- ۱۶ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۵ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

متعاقب نامه مورخ ۱۴ دسامبر خود (S/ ۱۶۲۱۸) و بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه شما را به اخبار تأسف آور و ناراحت کننده جدیدترین بی رحمی ها و شقاوت های رژیم عراق علیه مناطق غیر نظامی در شهرهای مرزی جمهوری اسلامی ایران، جلب می نمایم.

بسیار تأسف آور است که به اطلاع برسانم که در نامه مذکور خود نیز اشاره کردم که « ما متقاعد شده ایم که ادعاهای اخیر مقدمه ای برای همان نوع قتل عام ها علیه غیر نظامیان بی گناه است که مرتکب می شود. » همچنین متذکر شدم که « جامعه بین المللی مسئول بخشی از گناه ددمنشی های گذشته و آینده رژیم عراق می باشد به خاطر اینکه به طور ناخواسته جامعه بین الملل از تعهدات و وظایف اخلاقی خود در این باره شانه خالی کرده است. »

متأسفانه در کمتر از ۲۴ ساعت پیش بینی های ما جامعه عمل پوشید. در ۱۴ دسامبر

ص: ۱۵۸

۱۹۸۳، در ساعت ۱۷:۳۵ به وقت محلی مزدوران عراقی به بخش های غیر نظامی و مناطق مسکونی چهار شهر مرزی ایران حمله کردند و تلفات ذیل را باعث گردیدند.

ما مکررا به جامعه بین المللی هشدار داده ایم که اختلاف نظر آنها درباره این جنایات فجیع علیه انسانیت، در واقع حکام بغداد را تشویق می کند که به بی رحمی های خود علیه غیر نظامیان بی گناه ادامه دهند. ما اعتقاد داریم این از تعهدات اخلاقی و قانونی سازمان ملل است که قویا واکنش نشان داده و بی درنگ این حملات جنگی را متوقف سازد و رژیم متجاوز عراق را از طرح های غیر انسانی و وحشیانه بازدارد.

یقینا جان غیر نظامیانی که به خاطر بی تفاوتی جامعه بین الملل هدف بمباران قرار گرفته اند، نسبت به ملاحظات سیاسی کوتاه نظرانه از اهمیت بیشتری برخوردار است که متأسفانه برخی از اعضای مشخص در مجامع بین المللی از تعهدات خود نسبت به منشور سرباز می زنند.

حقیقت تأسف بار اینکه سازمان ملل به دلایل مختلفی که برای همگان روشن است هنوز ناتوان است که به طور سازنده مسائل حیاتی و مهم را در جنگ تجاوزکارانه رژیم صدام حسین و متحدان مرتجع آن علیه جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار دهد و این سازمان از دست زدن به هر گونه اقدام قاطع و سریع جهت پایان بخشیدن به این بی رحمی ها وحشیانه، اعتقادی ندارد.

دولت جمهوری اسلامی ایران در نامه های قبلی خود درخواست کرده و نامه های آن طی اسناد

S/۱۶۰۰۰، S/۱۵۹۴۱، S/۱۵۹۳۴، S/۱۵۹۳۲ Add۱ ، S/۱۵۹۳۲، S/۱۵۹۲۶، S/۱۵۹۰۹، S/۱۵۸۵۱، S/۱۶۱۳۹، S/۱۶۱۲۹،
S/۱۶۱۲۸، S/۱۶۱۲۵، S/۱۶۱۱۷، S/۱۶۱۰۴، S/۱۶۰۷۱، S/۱۶۰۵۳، S/۱۶۰۱۹، S/۱۶۲۰۴، S/۱۶۱۸۱، S/۱۶۱۵۴، S/۱۶۱۴۰

منتشر شده است، از همین رو شایسته است جناب عالی نمایندگانی را به منطقه اعزام نمایید تا شقاوت های عراق را مشاهده و بررسی نمایند که از جمله ی آن استفاده از سلاح شیمیایی علیه غیر نظامیان بی گناه در شهرهای مرزی جمهوری اسلامی ایران می باشد. حقیقتی است که حکام عراق پیوسته قبل از آغاز وحشی گری خود مدعی می شوند که حملات آنها «مقابله به مثل» است، به خاطر اینکه نیروهای جمهوری اسلامی ایران، به اهداف غیر نظامی در داخل عراق حمله کرده اند، در حالی

که بسیار شایسته و ضروری می باشد که نمایندگان جناب عالی از دو کشور بازدید نمایند و اعتبار ادعاهای عراق مشخص سازند. به علاوه جامعه بین المللی به درخواست های ما درباره اعزام هیئتی جهت بررسی مناطقی که با سلاح های شیمیایی مزدوران عراقی علیه اهداف غیر نظامی در خاک جمهوری اسلامی ایران در چند ماه گذشته مورد حمله قرار گرفته، پاسخ نداده است. این تعلل بی مورد به از بین رفتن بخش هایی از مدارک و شواهدی منجر خواهد شد که با گذشت زمان محو و نابود می شوند، تأخیر و درنگ بیشتر به محو بقایای مدارک و شواهد این جنایت فجیع حکام عراق منتهی خواهد شد و باعث می شود که افکار عمومی جهان از حقایق واقعیت های جبهه های جنگ محروم شوند.

دولت جمهوری اسلامی ایران مجدداً از نمایندگان جناب عالی دعوت به عمل می آورد که از دو کشور بازدید نمایند و اعتبار این ادعاها درباره اقدامات نظامی علیه غیر نظامیان را بررسی کنند.

در پایان مایل هستم به شما تضمین دهم که جمهوری اسلامی ایران با هیئت حقیقت یاب همکاری خواهد کرد به خاطر اینکه بتواند وظایفش عمل نماید. اعتقاد راسخ داریم که اکراه و مخالف قسمت های مشخص در سازمان ملل به این سازمان بین المللی اجازه می دهد که به مسئولیت های بشر دوستانه خود توجه ننموده که یقیناً به ادامه این جنایات وحشیانه علیه انسانیت - علی رغم اطلاع به موقع سازمان ملل از طریق جناب عالی - منجر می گردد و این در حالی است که سازمان ملل مسئولیت حساسی را جهت اجرای وظایف انسانی خود دارا می باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۲۲

- ۱۶ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۵ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به گزارش دولت متبوعم به اطلاع می رسانم که در تاریخ ۸ دسامبر دو کشتی بازرگانی که یکی یونانی و دیگری قبرسی بود هدف حمله هواپیماهای جنگی دو عراق قرار گرفتند. این کشتی ها در نزدیکی بنادر ایران در خلیج فارس بوده و هیچ نوع اقلام نظامی

ص: ۱۶۰

حمل نمی کردند. کشتی ها در نتیجه این حملات خسارات زیادی را متحمل شدند.

این حملات عراق و حملات مشابه اخیرا در جنگ ایران و عراق به طور آشکار تشدید شده که در آن یکی از طرفین، یعنی عراق درصدد گسترش جنگ به کشتی رانی بازرگانی در خلیج فارس می باشد.

در حالی که جمهوری اسلامی ایران در احترام به حقوق کلیه کشورها در آزادی دریانوردی تحت حقوق بین الملل تأکید می ورزد، حق خود را در مقابله به مثل علیه کشتی رانی عراق به طور مستقیم یا غیر مستقیم در خلیج فارس و هر کجا که مناسب باشد، محفوظ می دارد. قطعا جمهوری اسلامی ایران تنها اقدامات عراق را مقابله به مثل خواهد نمود.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۶۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۲۵

- ۱۹ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۸ آذر ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً پیرو نامه های مورخ ۲۲ و ۲۵ نوامبر و ۶ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی، (S / ۱۶۱۸۵ / S / ۱۶۲۰۴ / S / ۱۶۱۸۱) موارد ذیل را به اطلاع می رسانم.

۱- آنچه که در نامه های ایران مشهود است این است که این کشور به دنبال تجزیه و تحلیل و جزء جزء نمودن روند قطعنامه ی مصوب سازمان ملل در مورد منازعه میان ایران و عراق مبنی بر حل و فصل صلح جویانه، عادلانه و شرافتمندانه می باشد.

موضع دولت متبوعم در مورد نامه های مذکور در نامه های مورخ ۱ و ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۱۸۶ / S / ۱۶۱۲۰) قبلاً توضیح داده شده است.

۲- با توجه به نامه ایران مورخ ۶ دسامبر، به پیوست جهت اطلاع شما متن کامل بیانیه نظامی عراق مورخ ۲ دسامبر را ارسال می دارم که به اختصار در نامه مزبور با تحریف بیانیه مذکور به قسمت هایی از آن اشاره شده بود.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

ص: ۱۶۱

بیانیه نظامی عراق مورخ ۲ دسامبر ۱۹۸۳

بسم الله الرحمن الرحيم

روز به روز رژیم ایران بر اقدامات تجاوزگرانه و تخلفاتش از ارزشهای انسانی و نیز بی تفاوتی نسبت به ناکامی هایش به خاطر قراردادن مردم ایران در جنگ تجاوزگرانه اش علیه کشور ما، می افزاید و علی رغم درخواست های مداوم عراق مبنی بر عدم حمله به روستاها و شهرها به حملات ادامه داده و آن به خاطر این است که رژیم [امام] خمینی این درخواست ها را نادیده گرفته و بر بمباران شهرها و روستاهای عراق اصرار می ورزد و خسارات به تأسیسات غیر نظامی را باعث شده و شهروندان غیر نظامی صدماتی را متحمل شده اند.

بر اساس این مواضع تجاوزگرانه، خود را ملزم می بینیم که از مردم کشورمان و حق قانونی آنها جهت حق حیات، دفاع کنیم. بر همین اساس به حکومت تهران هشدار جدید می دهیم که به آن توجه کند که در صورت اصرار بر روش تجاوزگرانه اش، متأسفانه ملزم خواهیم بود که با نیروی بیشتری علیه اهداف تعیین شده مقابله کنیم.

کسی که هشدار می دهد معذور است.

خدا شاهد است که هیچ انگیزه پنهانی نداریم.

سند شماره ۱۵۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۳۵

- ۲۸ دسامبر ۱۹۸۳ (۷ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۷ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیرکل

پیرو نامه های قبلی خود درباره استقلال عراق از سلاح های شیمیایی در جنگ تجاوزکارانه خود علیه مردم مسلمان جمهوری اسلامی ایران، موارد ذیل را به اطلاع می رسانم.

تاکنون موارد بی شماری از نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه از سوی عراق به ویژه استفاده از سلاح های شیمیایی، به جامعه بین المللی گزارش شده اما این جامعه بین المللی واکنش نشان نداده که علل آن نیز برای کشورهای عضو نامعلوم است. متأسفانه بسیاری از منابع حملات شیمیایی عراق به تدریج و به مرور زمان در حال نابودی است. بنابراین شورای امنیت باید مسئولیت مانع تراشی جهت بررسی مدارک

جنایات جنگی را که رژیم بعث عراق مرتکب شده پذیرد.

همچنین حملات علیه اهداف غیر نظامی و تخریب این مناطق، به ویژه استفاده از سلاح های شیمیایی، جنایات وحشیانه علیه انسانیت محسوب می شود و این قبیل جنایات نباید در هیچ حالتی صورت پذیرد و یا به عنوان ابزاری جهت چانه زدن سیاسی مورد ملاحظه قرار گیرد و کسانی که این گونه اصول بشر دوستانه را نقض کنند بایستی به خاطر اینکه این قبیل اعمال را مرتکب شده اند شدیداً مورد عقاب قرار گیرند و متجاوزان نباید مورد تفقد واقع شوند.

ناتوانی شورای امنیت در بررسی منازعات ایران و عراق به طور شایسته، از مسئولیت این شورا جهت ملاحظه قرار دادن نقض فاحش و رسوا کننده حقوق بین المللی بشر دوستانه از سوی عراق در جنگ تجاوزگرانه خود علیه جمهوری اسلامی ایران، نمی کاهد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۳۶

- ۲۸ دسامبر ۱۹۸۳ (۷ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به این موضوع جلب می نمایم که در ۲۴ دسامبر ۱۹۸۳ در ساعت ۲۴ به وقت محلی تلویزیون عراق برنامه عادی خود را به خاطر پخش اطلاعیه ای قطع کرد، در این اطلاعیه مقامات رژیم بعث عراق به طور مفتضحانه ای ادعا کردند که نیروهای جمهوری اسلامی شهرها و روستاهای عراق را بمباران کردند و از آن میان از خانقین و اطراف آن نام بردند که آنها مجبور شدند به تلافی حملات ایران بخشی از اهداف که قبلاً در جمهوری اسلامی ایران مشخص شده بود، هدف قرار دهند.

این اقدام به طور رسمی نیت جنایتکارانه و متناقض عراق در مورد اصول بین المللی بشر دوستانه را نشان می دهد و علی رغم دعوت کمیته بین المللی صلیب سرخ در بیانیه مطبوعاتی ۱۴۷۹ مورخ ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ خود، روز بعد در ساعت ۱۷:۴۰ به وقت محلی عراق شهر مسجد سلیمان را با موشک های زمین به زمین هدف قرار داد و به تهدیدات خود جامه عمل پوشانید. این رژیم به خاطر اینکه حداکثر تلفات را به غیر نظامیان بی گناه وارد

ص: ۱۶۳

سازد، وقتی که همه مردم در منازل خود در حال استراحت بودند، حمله نمود. بر اساس جدیدترین گزارش ها از تلفات، تاکنون تعدادی از مردم که در میان آنها چند کودک مشاهده می شود شهید و ۲۹ نفر مجروح شده اند. در حدود ۵۰ واحد مسکونی به طور کامل تخریب شد و ۲۵۰ مغازه و خانه به شدت خسارت دید، همچنین ۱۸ اتومبیل نیز دچار خسارت شد. این حادثه و سایر حوادث مشابه نمونه ای از جنایات سازمان یافته عراق علیه جان انسان ها است که متأسفانه با تشویق آگاهانه سازمان بین الملل صورت می گیرد.

اگر این سازمان بین الملل بخواهد ثابت کند که از اقدامات جنایتکارانه عراق حمایت نمی کند، لازم است بیش از این تماشاگر نقض مکرر و پیوسته حقوق بین المللی بشر دوستانه از جانب متجاوزان عراقی نباشد و اقدامات لازم را به عمل آورد. واقعا جای بسی تأسف است که تعداد مشخصی از اعضای شورای امنیت با اقدامات غیر اخلاقی از موقعیت خود در این نهاد سوء استفاده کرده که در نتیجه ی آن بر عمق بی اعتباری و رسوایی خود می افزایند.

سعید رجائی خراسانی - نماینده و سفیر دائمی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۶۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۳۸

- ۲۹ دسامبر ۱۹۸۳ (۸ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ دسامبر نمایندگی دائمی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (S / ۱۶۰۴۹) موارد ذیل را به اطلاع می رسانم:

۱- اینجانب قبلاً به تفصیل موضع دولت عراق را درباره مسائل مندرج در نامه مذکور ایران و در نامه مورخ ۵ می (۱۵۷۵۲ / S) خود که در پاسخ به یادداشت مورخ ۲۰ آوریل (سند S / ۱۵۷۲۳) بود، اعلام کردم.

۲- در اطلاعیه مورخ ۱۳ اکتبر، وزارت خارجه ایران (پیوست S / ۱۶۰۴۹) مدعی شد که هواپیماهای عراقی حوزه نفتی نوروز را بمباران کردند و آن را « نقض آشکار مقررات سازمان منطقه ای محافظت از محیط دریایی که هم ایران و هم عراق از اعضای آنها

هستند» خوانده است. شایان ذکر است که در یادداشت مورخ ۲۰ آوریل ۱۹۸۳، ایران همچنین عدم شده است که عراق ماده ۳۵ کنوانسیون ژنو را در مورد امنیت محیط و عدم توسط به عملیات های نظامی که ممکن است منجر به آلودگی محیط دریایی گردد نقض کرده و همچنین عراق متن و روح کنوانسیون منطقه ای کویت را در مورد همکاری در محافظت از محیط دریایی از آلودگی و نیز پروتکل مربوط به همکاری منطقه ای در برابر آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری نقض نموده است.

در این باره مایلم، خاطر نشان سازم که کنوانسیون ژنو مورد ادعا موجود نیست و مقامات ایران به آثار باقیمانده از متن آن استناد می کنند. من همچنین مایلم خاطر نشان سازم که اصول کنوانسیون منطقه ای کویت در مورد همکاری در محافظت از محیط دریایی جهت جلوگیری از آلودگی، این پروتکل با پیوست مربوطه آن در هنگام بروز مناقشات نظامی قابل استناد نیست.

۳- عراق پیوسته خواستار صلح در منطقه بوده که این سیاست بر اساس روابط دوستانه، احترام متقابل به حاکمیت و تمامیت ارضی، عدم دخالت در امور داخلی کشورها و اجتناب از سیاست های تجاوزگرانه استوار است. سیاست عراق در این زمینه ها برای همگان روشن است.

۴- نگرانی مورد ادعای ایران جهت امنیت محیط دریایی نیازمند آن است که نخستین گام را دولت ایران بردارد و به تعهدات بین المللی خود عمل نماید و بر اساس این همکاری با کلیه کشورهای منطقه رفتار صلح جویانه داشته باشد. همچنین می بایست از تهدیدات گستاخانه و ادعاهای بی پایه علیه سایر کشورها همانند آنچه که در اطلاعیه ۱۳ اکتبر ایران آمده است، دست بردارد که این اقدامات خاطره سیاست «ژاندارمی خلیج» رژیم شاه را در اذهان تداعی می کند.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۵۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۶۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۳۹

- ۲۹ دسامبر ۱۹۸۳ (۸ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ خود (S / ۱۶۱۸۶) احتراماً

ص: ۱۶۵

به پیوست گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی عراق، طی دوره ۲۵ نوامبر تا ۱۹ دسامبر را ارسال می نمایم که مؤید گلوله باران اهداف غیر نظامی داخل خاک عراق به دست نیروهای نظامی رژیم ایران می باشد و به تلفات مردم بی گناه غیر نظامی منجر شده و به تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد ساخته و نیز باعث انهدام خانه های مسکونی شده است.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی نظامی عراق، طی دوره ۲۵ نوامبر تا ۱۹ دسامبر ۱۹۸۳

۱- شهر مندلی و حومه آن با توپخانه در ۲۵ نوامبر گلوله باران شد که در این بمباران وحشیانه دو کودک و یک زن مجروح و پنج خانه مسکونی منهدم شد.

۲- شهر مندلی و شعیب و اطراف آن با توپخانه در ۲۶ نوامبر هدف قرار گرفت که بر اثر آتش توپخانه به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد گشت.

۳- مندلی و حومه آن در ۲۷ نوامبر با توپخانه گلوله باران شد که بر اثر این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارات وارد گشت.

۴- شهر مندلی و روستای خرمال و حومه ی آن با توپخانه در ۲۸ نوامبر گلوله باران شد که این بمباران منجر به خسارات شده و به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی آسیب وارد شد.

۵- شهرهای بصره و مندلی و نواحی آن در ۲۹ نوامبر با توپخانه گلوله باران شد و موجب خسارات به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی گردید.

۶- شهر مندلی و نواحی آن و بخش هایی از خرمال و شانه دری و شهر زور و نواحی آنها در تاریخ ۳۰ نوامبر با توپخانه گلوله باران شد که در این بمباران وحشیانه ضایعات خساراتی به تعدادی از تأسیسات شهری و روستایی وارد شد.

۷- شهر مندلی و نواحی آن مورخ ۱ دسامبر با توپخانه هدف قرار گرفت که در اثر این گلوله باران به یک مدرسه ابتدایی و نیز برخی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد گردید.

۸- شهر مندلی و ناحیه شانه دری و حومه آنها در تاریخ ۲ دسامبر با توپخانه گلوله باران شد. این گلوله باران خسارت به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی را باعث گردید.

۹- شهر مندلی و حومه آن در تاریخ ۴ دسامبر با توپخانه هدف قرار گرفت که بر اثر آن خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد شد.

۱۰- شهر مندلی و نواحی آن در تاریخ ۵ دسامبر با توپخانه گلوله باران شد که بر اثر آن خساراتی به یک مزرعه و تعدادی تأسیسات غیر نظامی وارد شد.

ص: ۱۶۶

۱۱- شهر مندلی و نواحی آن در ۶ دسامبر با توپخانه هدف قرار گرفت. در این بمباران خساراتی به تأسیسات غیر نظامی وارد گردید.

۱۲- روستای سید صادق و ناحیه شانه دری و حومه ی آنها در ۱۰ دسامبر با توپخانه هدف قرار گرفت که در اثر این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد گشت.

۱۳- شهر مندلی و اطراف آن در ۱۲ دسامبر با توپخانه گلوله باران شد. این گلوله باران خساراتی به تأسیسات غیر نظامی وارد ساخت.

۱۴- شهر مندلی و نواحی اطراف آن در ۱۴ دسامبر با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت که این گلوله باران وحشیانه باعث مرگ یکی از ساکنین و مجروح شدن دو نفر غیر نظامی گردید. همچنین به ۲۱ خانه خسارت وارد شد و به یک خودروی غیر نظامی و تعدادی از تأسیسات غیر نظامی آسیب وارد گشت.

۱۵- رژیم ایران شهر مندلی و حومه آن را در تاریخ ۱۶ دسامبر گلوله باران کرد. این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی خسارت وارد ساخت.

۱۶- رژیم ایران شهر مندلی و نواحی اطراف آن را با توپخانه سنگین در ۱۷ دسامبر هدف قرار داد. این گلوله باران خساراتی را به تأسیسات غیر نظامی وارد ساخت.

۱۷- در ۱۹ دسامبر شهر مندلی و نواحی آن با توپخانه گلوله باران شد. در این گلوله باران خساراتی به برخی از تأسیسات غیر نظامی وارد شد.

سند شماره ۱۵۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۶۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۴۰

- ۲۹ دسامبر ۱۹۸۳ (۸ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی عراق خطاب به دبیرکل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه مورخ ۱۵ دسامبر نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی (S / ۱۶۲۲۰) فرصت را غنیمت شمرده به اطلاع می رسانم که موضع دولت عراق درباره این مسئله را قبلاً در نامه های خود به جناب عالی و نیز جدیدترین آن در مورخ ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۱۹۳)، بیان نموده ایم.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

جلد ۳

اشاره

ص: ۱

مجموعه ی «اسناد سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق» شامل اسنادی است که با عنوان سند مجمع عمومی یا سند شورای امنیت سازمان ملل متحد از تاریخ ۲۹ آوریل ۱۹۸۰ (۹ اردیبهشت ۱۳۵۹) تا ۲۸ نوامبر ۱۹۹۰ (۷ آذر ۱۳۶۹) درباره ی جنگ ایران و عراق، زمینه سازی آن و وقایعی که پس از آتش بس رخ داده، منتشر شده است.

مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ که بعد از توقف جنگ تلاش برای جمع آوری اسناد نظامی، سیاسی و... جنگ را افزایش داده بود تا به تکمیل اسناد گردآوری شده در دوران دفاع مقدس پردازد، از اواسط دهه ۱۳۷۰ درصد جمع آوری اسناد سازمان ملل درباره این واقعه ی بزرگ درآمد. با تلاش مترجم کتاب بخشی از این اسناد با همکاری اداره سازمان های بین المللی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، با جست و جو در آرشیو اسناد این اداره تهیه شد. بخش دیگری نیز با مراجعه به دفتر سازمان ملل در تهران تهیه گردید.

پس از گردآوری این مجموعه، ترجمه آن شروع شد. در جریان مطالعه، ترجمه و ویرایش اسناد ترجمه شده، نواقص دیگری در این اسناد مشاهده گردید که با توجه به اینکه در سال های اخیر دسترسی به اسناد سازمان ملل با مراجعه به سایت اینترنتی این سازمان میسر شده است. نواقص رفع گردید. در نهایت بیش از ۱۳۰۰ سند سازمان ملل درباره ی جنگ ایران و عراق جمع آوری شد.

این مجموعه اسناد برای انتشار در چند کتاب سازمان دهی شده که به تدریج منتشر خواهد شد. هر کتاب شامل تصویر اصل اسناد به زبان انگلیسی و ترجمه و چکیده اسناد به زبان فارسی است. به رسم امانت، اسناد به طور کامل ترجمه شده و بدون دخل و تصرف در کتاب درج شده است، فقط از چاپ بعضی کلمات یا عبارات بی ادبانه و توهین آمیز نسبت به

مقامات جمهوری اسلامی، در برخی نامه های دولت عراق، خودداری شده و به جای آن سه نقطه [...] آمده است. همچنین گاهی کلماتی برای توضیح یا تکمیل اضافه شده که در علامت [] درج گردیده است.

یادآور می شود در پایان اغلب اسناد، امضا کننده نامه از دبیر کل درخواست کرده است که این نامه به عنوان سند شورای امنیت منتشر شود لذا برای پرهیز از تکرار و به دلیل ارتباط نداشتن این مطلب با متن سند، از درج آن در ترجمه اسناد خودداری گردیده است.

از کلیه کسانی که در مراحل مختلف گردآوری، ترجمه و آماده سازی کتاب با مرکز همکاری کرده اند، به خصوص آقای احمد نصرتی که در رفع نواقص، تنظیم و آماده سازی آن بسیار کوشید و نیز آقای سید سعادت حسینی که تعدادی از اسناد و مقدمه کتاب را ترجمه کرد و آقای سید کمال حسینی که در تهیه چکیده اسناد با مرکز همکاری کرد و همچنین آقایان حسین رحمتی، حسین مجیدی، سجاد نخعی، هادی خاوشی و حمیدرضا شهبازی که در آماده سازی کتاب با مدیریت بهره دهی همکاری کردند، سپاس گزاری می شود.

مرکز اسناد دفاع مقدس

(مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ)

۱۳۸۷

ص: ۱۱

تاریخ و اسناد دو موضوع همزاد و همنشین به شمار می روند. رویدادها، اعمال قدرت، تحولات سیاسی، انقلاب ها، جنگ ها و جابه جایی در قدرت سیاسی همراه با ساختارها، سازمان ها، اراده های معطوف به حفظ قدرت و تحول آن، سبب تصمیم گیری ها و رفتارهای آشکار و پنهان می شوند. اسناد زاینده راهبردها، تصمیم و رفتارها هستند و یکی از اجزاء مهم و تعیین کننده در آگاهی بخشی درباره ی چرایی، چیستی و چگونگی تصمیم ها و رفتارها و بالطبع تحولات و رویدادها می باشند. اهمیت اسناد و پی بردن از این طریق به حقایق امور تا آنجا است که رویکرد سندسازی و تحریف واقعیت ها، به عنوان یک نگرانی جدی، بر مطالعات تاریخی تأثیر گذار بوده است.

اسناد در سطوح مختلف پایه ای قوی برای مطالعات تاریخی بوده است: سطوح فروملی، ملی و بین المللی. در هر سه سطح مورد اشاره یعنی گروه های سیاسی و غیر رسمی، دولت ها و سازمان های بین المللی و شرکت های چند ملیتی، در رفتار سیاسی، اقتصادی و امنیتی و نظامی خود اسنادی را به جای می گذارند که برای فهم دقیق رویدادها و تحولات، مطالعه آنها ضروری است.

سازمان های بین المللی، به خصوص سازمان ملل و نهاد اصلی آن شورای امنیت، در جریان رویدادهای سیاسی، همواره مرجعی مهم برای رسیدگی به بحران ها، جنگ ها، استقلال دولت ها و تحولات بین المللی هستند و به تبع آن، اسناد این سازمان ها منابعی اساسی برای مطالعات سیاسی است.

«سازمان ملل متحد» از سال ۱۹۴۵ جایگزین «جامعه ملل» گردید و با سازمان ها و بخش های مختلف، در ابعاد گوناگون به عنوان ناظر، هادی و داور بین المللی به ایفای نقش پرداخت. در میان اجزاء و ارکان سازمان ملل، سه رکن این سازمان شامل مجمع عمومی، دبیر کل و شورای امنیت، دامنه شمول و قدرت و نفوذ آن را تعیین می کنند. در مجمع عمومی دولت ها صرف نظر از بزرگ و کوچک بودن، برخوردار از قدرت کم یا زیاد و نیز

میزان توانایی مالی و اقتصادی، به بیان مسائل مورد علاقه خود می پردازند. دبیر کل نیز به رغم تأثیرپذیری ساختاری از شورای امنیت، بیشتر در چارچوب مجمع قابل تعریف است. اما شورای امنیت، مجمعی در درون سازمان ملل است که تصمیم ها و رفتارهای آن، معطوف به منافع و اراده قدرت های بزرگ است. این نقش آن قدر تعیین کننده است که پنج عضو دائمی شورا شامل آمریکا، انگلستان، فرانسه، چین و شوروی سابق (اکنون روسیه) تصمیم های اساسی و سمت گیری های رفتاری سازمان ملل را مشخص می سازند. در میان این پنج عضو نیز دولتی که دارای قدرت نظامی و تکنولوژی، توانایی مالی و اقتصادی، سرزمین و جمعیت، و نفوذ بین المللی بیشتری باشد، تأثیرگذاری بیشتری دارد.

«منشور ملل متحد» مبنای تصمیم ها و رفتارهای سازمان ملل و شورای امنیت تعیین شده است. در میان فصول منشور، که بن مایه نقش شورا را رقم زده است، نظم بین المللی و حفظ صلح و امنیت درج شده است. وظیفه ذاتی شورا به عنوان داور بین المللی آن است که مانع از بی نظمی و تعرض واحدهای سیاسی به یکدیگر شود؛ و در صورت وقوع جنگ مطابق فصول ۶ و ۷ منشور باید به اعاده نظم و تنبیه متجاوز اقدام نماید. علاوه بر این، شورا کانون ارجاع شکایت ها و درخواست ها برای حفظ و مقابله با بی نظمی است. واحدهای سیاسی هنگام تهدید، بحران، یا تعرض سایر واحدهای همسایه یا دولت های منطقه یی و یا فرامنطقه یی به آنها، به مکاتبات حقوقی و سیاسی و نیز ارسال گزارش از وضعیت موجود به شورا، مبادرت می ورزند و از این طریق خواهان رسیدگی شورا به خواسته های خود و حل و فصل مسائل می شوند.

جنگ ایران و عراق به عنوان منازعه یی محدود اما طولانی، پس از جنگ جهانی دوم موردی منحصر به فرد است که به مدت ۸ سال، منطقه خلیج فارس و خاورمیانه را تحت تأثیر قرار داد. دو کشور درگیر، در طول دوران نزاع به مکاتبه با دبیر کل و گاهی نیز با رئیس شورای امنیت روی آوردند. نامه های دولت های عراق و ایران در سطوح رئیس جمهور، وزیر امور خارجه و نیز هیئت نمایندگی، به شورا و دبیر کل ارسال می شد و به عنوان اسناد سازمان ملل به ثبت می رسید. این صدها نامه و گزارش علاوه بر ثبت آنها به عنوان سند، مواضع دو کشور را در طول جنگ نشان می دهد و نیز حکایت گر روند جنگ می باشد. در این مکاتبات طرفین سعی کرده اند شورا را متوجه اقدامات خلاف قانون و ناقض منشور از جانب طرف مقابل کرده و شورا را وادار به اقدام نمایند. در این میان، دولت عراق مکاتبات بیشتری داشته و حتی در بدیهی ترین امور، از جمله تجاوز به جمهوری اسلامی ایران، کوشیده است که طرف مقابل را مقصر و خود را مبرا نشان دهد.

علاوه بر مکاتبات دو طرف، نامه های دبیر کل به سران یا وزیران خارجه دو کشور و همچنین مواضع و تصمیم های مجمع عمومی و شورای امنیت که در قالب بیانیه یا قطعنامه صادر می شد، بخش مهم دیگری از مجموعه ی اسناد به ثبت رسیده ی سازمان ملل درباره این رخداد بزرگ است.

مکتوبات ارسالی عراق به سازمان ملل درباره شروع جنگ جالب توجه است. در سند شماره ۱۰ مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۰ (۷/۲) / ۱۳۵۹) از طرف نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل، دلایل واهی زیر پا گذاشتن قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر و شروع جنگ بیان شده است. در سند شماره ۱۱ نیز سعدون حمادی وزیر امور خارجه طی نامه به رئیس شورای امنیت صریحا اعلام کرده است که عراق توافق نامه ۶ مارس ۱۹۷۵ (۱۵ اسفند ۱۳۵۳) الجزایر را فسخ کرده و از طریق حمله نظامی در پی دست یابی به حقوق خود برآمده است. این اقدام، یعنی تجاوز فراگیر به ایران، دفاع از خود نامیده شده است. در حالی که در مورخ ۱۱ فوریه ۱۹۷۹ (۲۲ بهمن ۱۳۵۷) عراق با اعزام عناصر و واحدهای نظامی به مرزهای جنوب و جنوب غربی استان خوزستان و نیز کردستان با هدف اجرای عملیات خرابکارانه و کمک به گروه های ضد انقلاب، عملا قرارداد ۱۹۷۵ را فسخ کرده بود. صدام حسین رئیس جمهور عراق نیز در (سند شماره ۱۵) نامه مورخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۰ (۴ مهر ۱۳۵۹)، یعنی روز پنجم حمله نظامی به ایران و در حالی که ارتش او در پنج استان ایران تا عمق و پهنه زیاد پیشروی کرده بود، خطاب به دبیر کل نوشت:

«... عراق شدیداً به دنبال صلح و امنیت بین المللی است که نبایستی مورد تهدید واقع شود... آنچه تاکنون انجام داده ایم متأثر از حقوق قانونی خود و اعاده آن می باشد، و علی رغم اینکه به طور منطقی جهت دست یابی به حقوق خود عمل کرده ایم، دولت ایران با حملات ناجوانمردانه علیه منافع حیاتی ما و منطقه و نیز کل جهان، در جهت تشدید وضعیت اقدام کرده است، به طوری که راهی برای ما باقی نگذاشته و مجبوریم برای حفظ منافع خویش از خود دفاع نماییم!»

جالب تر از نامه صدام حسین، نامه وزیر امور خارجه عراق به دبیر کل سازمان ملل در ۱۵ آگوست ۱۹۸۱ (۲۴ مرداد ۱۳۶۰) است که در مورخ ۴ سپتامبر ۱۹۸۱ (۱۳ شهریور ۱۳۶۰) به عنوان سند شورای امنیت منتشر شد (سند شماره ۴۰) (۱) در این نامه قوی ترین دلیل برای متجاوز بودن ایران، اظهارات مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق (منافقین) اعلام شده است. این اظهارات که در روزنامه لوماتن فرانسه در مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۱ (۲ / ۵ / ۱۳۶۰) چاپ شده، چنین است: «به عنوان یک گروه اعلام می داریم که رهبران مذهبی مسئول جنگ علیه عراق می باشند. ما نوارهای کاست مستندی را از اقدامات تحریک آمیزی که آنها علیه عراقی ها دستور داده اند در اختیار داریم.» استناد وزیر امور خارجه عراق به اظهارات رهبر سازمانی است که فراگیرترین اقدامات تروریستی را علیه مردم کوچه و بازار، نخبگان، امامان جمعه و جماعت و مقامات سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران در نیمه اول سال ۱۳۶۰ انجام داده و عده

ص: ۱۴

بسیاری را به شهادت رسانده است. رئیس جمهور، نخست وزیر، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان، نمایندگان مجلس و... از آن جمله بوده اند. سازمان مجاهدین خلق علاوه بر همکاری اطلاعاتی و جاسوسی با دولت و ارتش عراق، از سال ۱۹۸۶ (۱۳۶۵) عملاً در کنار ارتش عراق به عملیات نظامی علیه رزمندگان ایران مبادرت ورزید و خسارات زیادی به ملت ایران وارد ساخت.

در زمینه بهانه جویی برای تجاوز به ایران، مقامات عراق در نامه خود به سازمان ملل حمله ایران به مناطق مسکونی عراق را دلیل باطل اعلام کردن قرارداد ۱۹۷۵ عنوان کرده اند. در حالی که نه قبل از جنگ و نه پس از شروع جنگ، به رغم حملات وسیع موشکی و هوایی عراق به شهرهای ایران از جمله اهواز، دزفول، اندیمشک، خارک و... که برخی در عمق ۲۰۰ کیلومتری مرز مشترک دو کشور قرار دارند، ایران کوچک ترین اقدامی در مقابله به مثل برای حمله به مناطق مسکونی عراق نمود؛ فقط از اسفند ۱۳۶۳ و پس از آن که رهبران عراق حمله به شهرها را تا تهران و سایر شهرهای کشور گسترش دادند و کوشیدند از آن چون ابزاری مؤثر در تسلیم کردن اراده ملت و دولت ایران بهره گیرند، به مقابله به مثل در سطح محدود روی آورد. بنابراین، رفتار و مواضع رهبران عراق که بر دروغ و فریب و ادعا استوار بود - بدیهی ترین موضوعات جنگ همچون تجاوز به ایران را شامل می شد. آنها ایران را شروع کننده جنگ اعلام می کردند و در نامه های خود به ارکان سازمان ملل، می کوشیدند این دروغ را واقعیت جلوه دهند. اما سرانجام و البته بسیار دیر، خاویر پرز دکوئیار دبیر کل وقت سازمان ملل، در پی مأموریتی که شورای امنیت درباره تعیین متجاوز به وی محول کرده بود، در ۹ دسامبر ۱۹۹۱ (۱۸ آذر ۱۳۷۰) گزارشی درباره ی اجرای قطعنامه ی ۵۹۸ تسلیم شورای امنیت کرد. در بند ۶ این گزارش آمده است: «رویداد برجسته ای که تحت عنوان موارد نقض حقوق و مقررات بین الملل بدان اشاره کردم، همانا حمله ی ۲۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۳۱ شهریور ۱۳۵۹) علیه ایران است که براساس منشور سازمان ملل متحد، اصول و قوانین شناخته شده ی بین المللی یا اصول اخلاقی بین المللی قابل توجیه نیست و موجب مسئولیت مخاصمه است.»

رویکرد دروغ و فریب، جنبه های دیگری از نامه نگاری های مقامات عراقی با سازمان ملل را شامل می شود. به عنوان مثال، برخی اسناد عراق به جزایر سه گانه تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی پرداخته و به عنوان جزایر عربی، خواستار عقب نشینی ایران از آنها شده است. این جزایر هنگام تجاوز هم از جمله اهداف عراق عنوان شد و به ریشه های تاریخی مالکیت ایران بر این جزایر کم ترین توجهی نشد. اما از سوی دیگر، عراق کویت را استان نوزدهم خود می دانست و حتی براساس این ادعا پس از پایان جنگ با ایران، به کویت تجاوز کرد و تمام ملت های منطقه را بهت زده کرد. زیرا کویت از لحاظ مالی، پشتیبانی و جغرافیایی، عراق را در جنگ ایران به طور گسترده یاری داده بود.

دروغ دیگر عراقی ها در اسناد سازمان ملل، که رسانه های غربی و به خصوص رسانه های صهیونیستی به آن دامن می زدند، موضوع خرید سلاح های اسرائیلی توسط ایران است. مقامات عراقی با این ادعای کذب درصدد مشروعیت بخشیدن به تجاوز خود و دادن شمول به اهداف خود مبنی بر حمایت از فلسطین و مقابله با اسرائیل بودند. اما همگان در عالم، و به خصوص دول عربی منطقه، می دانستند که سخت ترین و صادق ترین دشمن اسرائیل، جمهوری اسلامی ایران و رهبری آن بوده است. استنادات عراق در ادعاهایش درباره خرید سلاح های اسرائیلی، رسانه های امریکایی، اروپایی و اسرائیلی بودند. عراق در حالی چنین ادعایی می کرد که تجاوز عراق به ایران، مرگ ده ها هزار نفر و بی خانمان شدن بیش از دو میلیون نفر و میلیاردها دلار خسارت به ایران انقلابی را سبب شده بود، که همین افزایش امنیت اسرائیل و کاهش فشار احتمالی بر این رژیم را در پی داشت. نکته مهم آن که تعداد ایرانیان مسلمان بی گناه که با بی رحمی های رژیم عراق در سال اول تجاوز ارتش عراق (شهریور ۱۳۵۹ تا شهریور ۱۳۶۰ - سپتامبر ۱۹۸۰ تا سپتامبر ۱۹۸۱) کشته شدند، از کل کشته شدگان فلسطینی در تجاوز صهیونیست ها از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۸۰ (۱۳۲۷ تا ۱۳۵۹ شمسی)، بیش تر بود.

سندسازی های دروغین رژیم عراق جنبه های دیگری نیز داشت و مقامات عراقی درصدد بودند تا در مهم ترین نهاد حقوق بین المللی، و نیز در سطح رسانه ها، نخبگان، دولت مردان و افکار عمومی کشورهای منطقه، حقایق جنگ و رویدادهای آن را به نفع خود و به ضرر ایران رقم بزنند، این جنبه ها عبارت بودند از:

- شکنجه و اعدام اسیران جنگی

- حملات تروریستی ایران به سفارت خانه های عراق

- عقب نشینی اختیاری از مناطق اشغالی ایران

- بهانه قرار دادن حمله اسرائیل به جنوب لبنان و اشغال آن در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱ شمسی) برای عقب نشینی از خاک ایران، با ادعای هدف کمک به فلسطینیان در مقابل اسرائیل.

- و...

و بالاخره اسناد عراقی سازمان ملل، اطلاعیه های ارتش عراق و اظهارات و مکتوبات مقامات عراقی، توأم با فحاشی اهانت و ناسزا به مقامات و مسئولان و نهادهای ایرانی بوده است. این بخش از اسناد، سطح سندهای سازمان ملل را از سطح ملی به یک منشأ فروملی و گروه یاغی تقلیل داده است.

بخش دیگر اسناد، بیانیه ها و قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل است که در روند جنگ و مقاطع تعیین کننده درگیری صادر شده و بر ماهیت، گسترش، سمت و سو و طولانی شدن آن اثر گذاشته است. اعضای دائم شورای امنیت علاوه بر رفتار در کسوت حقوقی شورای امنیت، در جایگاه ابرقدرتی نیز با تحریم ها، انسداد مجاری تهیه سلاح و

حتی کالاهای اساسی، تأثیرگذاری بر بازار، قیمت و تولید و صدور نفت ایران، و نیز تجمیع متحدین خود در چگونگی رفتار با ایران و تسهیل در روابط با عراق، صدام حسین را در طول دوران جنگ یاری دادند.

رویکرد جانبدارانه شورای امنیت سبب شد که کلیه قطعنامه های صادره در طول جنگ، با هدف فشار بر ایران و حمایت از عراق انجام شود؛ و عدم پذیرش این قطعنامه ها توسط ایران، فشار بیش تر بر جمهوری اسلامی، و افزایش همگرایی عراق با شورای امنیت را در پی داشته باشد. از این رو در اسناد، انزوا و محکومیت ایران و برعکس، مقبولیت عراق بیش تر نمایان است. چرا که ۸ سال شورا در مقابل ایران و بی توجه به منشور، به صدور قطعنامه مبادرت ورزید. به عنوان مثال، در حالی که سازمان ملل پس از آتش بس، در سال ۱۹۹۱ (۱۳۷۰) عراق را متجاوز اعلام کرد، در مهرماه ۱۳۵۹، پس از تجاوز عراق، شورای امنیت در قطعنامه ۴۷۹ (۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰ - ۶ مهر ۱۳۵۹) خود حتی حاضر نشد از عراق بخواهد که به مرزها برگردد. اعلام متجاوز بودن رژیم صدام حسین که هیچ شورا فقط از طرفین خواست که از به کار بردن بیش تر زور خودداری ورزند. این موضع شورای امنیت به مدت ۲۱ ماه ادامه داشت و شورا در این مدت هیچ تغییری موضعی نداد و هیچ قطعنامه ای صادر نکرد؛ اما آن گاه که ایران توانست طی ۹ ماه با اجرای چهار عملیات ثامن الائمه در ۵ / ۷ / ۱۳۶۰ (۲۷ سپتامبر ۱۹۸۱) طریق القدس در ۲۳ / ۹ / ۱۳۶۰ (۱۴ دسامبر ۱۹۸۱) فتح المبین در ۲ / ۱ / ۱۳۶۱ (۲۲ مارس ۱۹۸۲) و بیت المقدس در ۱۰ / ۲ / ۱۳۶۱ (۳۰ آوریل ۱۹۸۲) بخش اعظم مناطق اشغالی را آزاد کند، شورا با مشاهده در خطر قرار گرفتن موقعیت نظامی و سیاسی عراق، قطعنامه ۵۱۴ را در ۱۲ جولای ۱۹۸۲ (۲۱ تیر ۱۳۶۱) صادر کرد و همچون قطعنامه ۴۷۹ بار دیگر از طرفین خواست که از به کار بردن زور خودداری کنند. مزید بر این، از طرفین خواست که در مرزهای بین المللی متوقف شوند؛ امری که باید در قطعنامه ۴۷۹ مورد توجه قرار می گرفت. شورا در هدف گذاری هر دو قطعنامه منافع و مصالح عراق را مرجح دانست و به رغم اینکه طبق مفاد منشور و وظایف شورا در حفظ نظم و امنیت و برقراری صلح جهانی و منطقه ای موظف به تأمین حقوق ایران و تنبیه متجاوز بود، به آن اهتمام نورزید. جهت گیری شورا در این دو قطعنامه اصلی ترین عوامل طولانی شدن جنگ به شمار می رود. شورا با بی توجهی به تجاوز عراق در صدور قطعنامه ۴۷۹، سبب طولانی شدن جنگ تا تیرماه ۱۳۶۱ گردید و در این زمان نیز با صدور قطعنامه ۵۱۴ و بی توجهی به حقوق ایران و تضمین نکردن صلح و امنیت در مرزهای ایران و عراق، زمینه ادامه جنگ را به مدت شش سال دیگر فراهم کرد.

شورای امنیت حتی در صدور قطعنامه ۵۹۸ (۱۹۸۷)، که به دلیل فشار نظامی ایران و احتمال سقوط آخرین خطوط دفاعی عراق صورت گرفت، حاضر نشد به وظیفه خود

عمل نموده و با لحاظ کردن حقوق مادی و معنوی ایران به عنوان متغیر اصلی و مؤثر بر اختتام نزاع، به غائله خاتمه دهد. رویکرد شورا در قطعنامه ۵۹۸ بیش تر سیاسی بود تا حقوقی، و نیز بسترسازی برای مداخله مستقیم امریکا در جنگ. پس از تصویب قطعنامه ۵۹۸ بود که ارتش امریکا وارد خلیج فارس شد و به درگیری نظامی مستقیم با رزمندگان ایران پرداخت. ورود امریکا به صحنه درگیری به نفع عراق، مغایر با مفاد و روح قطعنامه ۵۹۸ بود.

بنابراین، اسناد سازمان ملل بعضاً جنگ طلبی ایران و صلح طلبی عراق را به نمایش می گذارد، در حالی که ایران به دلیل بی توجهی شورای امنیت و ناتوانی در دسترسی به حقوق مادی و معنوی خود، حاضر نبود اراده ظالمانه شورا را بپذیرد و متقابلاً عراق به دلیل ناتوانی در مقابل ایران و عدم دست یابی به اهداف تجاوز، همواره قطعنامه های شورا را می پذیرفت. از این رو در مدت ۸ سال، بیانیه ها، قطعنامه ها و مواضع اعضاء شورا، در جهت فشار بیش تر روی ایران و جانبداری از عراق، استمرار داشت. و نتیجه ی این رویه شورا، صحنه گذاشتن روی مواضع و رفتار عراق بود. این نکته، از کلیه اسناد قابل درک است.

سازمان کنفرانس اسلامی نیز از مشی شورای امنیت و جانبداری از عراق تبعیت می کرد و حاضر نبود به موضوع تجاوز، غرامت و تنبیه متجاوز ورود کند. از این رو استناد مکاتبات عراق به مصوبات سران این سازمان و نیز نشست وزیران خارجه آن، بر وزن دیپلماسی صلح طلبی عراق و استنکاف ایران از آن افزوده است.

علاوه بر این، شورای امنیت در قطعنامه های خود هیچ گاه حاضر نشد عراق را به دلیل گسترش جنگ به مناطق مسکونی، عرصه های اقتصادی و تجاری و همچنین راه اندازی و تشدید جنگ نفتکش ها و کاربرد سلاح های شیمیایی تقبیح نماید و در قطعنامه های مرتبط با چنین اقداماتی با کلی گویی و رویکرد اخلاقی، به توصیه و درخواست روی آورد و از برخورد آمرانه - که کار ویژه اصلی و وظیفه ذاتی آن است - خودداری ورزید. این مواضع و رویکرد، به منزله نادیده گرفتن ورود عراق به حوزه های ممنوعه در هنگام جنگ و باز گذاشتن دست او برای مقابله با ایران به نحوه دلخواه بود. نکته حائز اهمیت آن است که عراق پس از استفاده گسترده از سلاح شیمیایی در جنگ، با نامه نگاری درباره اسیران عراقی و سایر موضوعات، درصدد فرافکنی مسئله و انحراف از آن بر می آمد و رفتار شورا نیز این حربه را با تأثیر همراه می ساخت.

موضوع دیگری که از مطالعه اسناد مستفاد می شود، کم تحرکی دیپلماسی جمهوری اسلامی و پر کنش بودن دیپلماسی عراق است. به این عدم توازن، پوشش رسانه ای جهانی و نیز حمایت سیاسی و دیپلماسی ابرقدرت ها، قدرت های بزرگ و سازمان های بین المللی از عراق را نیز باید افزود. انبوه خبرها درباره مواضع عراق و پوشش و تکرار آن توسط رسانه ها و اظهارات مقامات سیاسی آمریکایی، اروپایی، اعراب و... در مقابل رویکرد اختصاری ایران در

اعلام مواضع و تکرار آن و نیز کم‌اعتنایی رسانه‌های بین‌المللی در انتشار مواضع ایران به این عدم توازن عمق و گسترده‌بیش تری می‌داد.

کتاب حاضر، سومین جلد از مجموعه «جنگ ایران و عراق در اسناد سازمان ملل» است که دوره یک‌ساله دی ۱۳۶۲ تا دی ۱۳۶۳ (۱۹۸۴ میلادی) را شامل می‌شود. جلدهای بعدی این مجموعه به تدریج آماده و منتشر می‌شود و در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان به مباحث دفاع مقدس قرار خواهد گرفت. با آن که کار جمع‌آوری، ترجمه، نواقص، آماده‌سازی و سایر امور مربوط به انتشار این مجموعه پس از پایان جنگ آغاز شد، اما بنا به عللی از تسریع در چاپ آن اجتناب گردید. از جمله علل مهم این مسئله، اکراه از انتشار اسناد عراق (با توجه توصیفی که از این اسناد در همین مقدمه شد)، در درون جامعه ایران و نیز تعداد کمتر مکاتبات ایران با سازمان ملل و شورای امنیت نسبت به عراق بود. اما گذر زمان و اعلام حقانیت جمهوری اسلامی ایران در گزارش دبیر کل سازمان ملل و نیز سقوط دولت عراق و پذیرش متجاوز بودن حکومت صدام حسین در سطح جهان و نیز اهمیت مکاتبات ایران و عراق در پژوهش‌های سیاسی و نظامی جنگ، مرکز را بر آن داشت که به چاپ این مجموعه در سطح محدود و بیش‌تر با هدف پاسخ‌گویی به نخبگان و محققان اقدام نماید. ان شاء الله با انتشار این مجموعه، مرکز اسناد دفاع مقدس، منبع مهم دیگری را به تاریخ و ادبیات دفاع مقدس خواهد افزود.

حسین اردستانی

۱۳۷۸

ص: ۱۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۷۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۵۹

- ۹ ژانویه ۱۹۸۴ (۱۹ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۶ ژانویه ۱۹۸۴ نماینده موقت هیئت دائمی عراق در سازمان ملل متحد خطاب به دبیر کل

حسب الامر دولت متبوع اینجانب، و پیرو نامه های نماینده دائمی، و نام اخیر مورخ ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳ (S / ۳۸ / ۷۶۸ - A / ۳۸ / ۷۶۸)، احتراماً اطلاعات پیوست مشتمل بر گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی ارتش عراق که طی دوره ۲۰ دسامبر ۱۹۸۳ تا ژانویه ۱۹۸۴ در خصوص گلوله باران اهداف غیرنظامی در داخل عراق از سوی نیروهای نظامی رژیم ایران، وقوع تلفات در بین جمعیت غیرنظامی بی گناه، وارد آمدن خسارات به تأسیسات غیرنظامی و انهدام منازل متعلق به ساکنان غیرنظامی، صادر گردید، به جناب عالی تقدیم می گردد.

زهیر ا. محمدی - کاردار

ضمیمه

گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی ارتش عراق که طی دوره ۲۰ دسامبر ۱۹۸۳ تا ۲ ژانویه ۱۹۸۴ صادر گردید.

در ۲۰ دسامبر ۱۹۸۳ شهر مندلی و اطراف آن توسط توپخانه سنگین ایران گلوله باران شد که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

در ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳، رژیم ایران شهر مندلی و اطراف آن را با توپخانه سنگین خود گلوله باران کرد که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

در ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳، رژیم ایران شهر خانقین و اطراف آن را با توپخانه خود گلوله باران کرد، که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

ص: ۲۰

شهرهای مندلی و شیهابی، شهرک های سید صادق و منطقه شانه دری و اطراف آن با توپخانه سنگین گلوله باران شد. این گلوله باران منجر به مرگ یکی از ساکنان و زخمی شدن شش غیرنظامی دیگر، از جمله یک زن در شهر سید صادق و منطقه شانه دری گردید.

در ۲۷ دسامبر ۱۹۸۳ شهرهای سید صادق، شانه دری و خرما با توپخانه سنگین ایران گلوله باران شد که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

در ۳۱ دسامبر ۱۹۸۳، رژیم [آیت الله] خمینی شهرهای خرما و منطقه شانه دری اطراف آن را با توپخانه خود گلوله باران کرد که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

در ۱ ژانویه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، زور و غزانیه و اطراف آن را با توپخانه خود گلوله باران کرد که منجر به مرگ یک کودک، مجروح شدن پنج غیرنظامی و انهدام یک منزل مسکونی در بصره گردید و به بعضی از تأسیسات در مندلی، زور و غزانیه خساراتی وارد گردید.

در ۲ ژانویه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهر زور و منطقه شانه دری و اطراف آن را با توپخانه خود گلوله باران کرد که طی آن به بعضی از تأسیسات غیرنظامی در این نقاط خساراتی وارد گردید.

سند شماره ۱۵۹

– شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۶۰

– ۹ ژانویه ۱۹۸۴ (۱۹ دی ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۶ ژانویه ۱۹۸۴ نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد خطاب به دبیر کل

موظفم توجه جناب عالی را به نامه مورخ ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۲۳۹) خطاب به آن جناب از سوی نماینده دائمی عراق مشتمل بر فهرستی طولانی از اطلاعاتی های نظامی عراق جلب نمایم.

واقعیت آن است که انتشار صرف اطلاعاتی های نظامی عراق دلیل بر صحت و اعتبار آنها نیست، اما مقامات عراقی ظاهراً آخرین کسانی هستند که درباره صحت قوای نامه های خود تردید دارند. مع الوصف، مسئله این است که چرا مقامات عراق در پذیرش هیئت حقیقت یاب جناب عالی تردید دارند، که نهایتاً شواهد و مدارک کافی و مستدل جهت تأیید اسناد منتشر شده شورای امنیت در خصوص عراق را ارائه خواهد داد.

دولت جمهوری اسلامی ایران لازم می داند دعوت خود از جناب عالی را مبنی بر اعزام

مجدد هیئت آن جناب به دو کشور به منظور اثبات واقعیات در خصوص اوضاع جاری و به روزسازی گزارش قبلی تکرار نماید.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نماینده دائمی

سند شماره ۱۶۰

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۲۸۹

۲۵ ژانویه ۱۹۸۴ (۵ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۴ ژانویه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به نامه های قبلی خود درباره پافشاری رژیم ایران در گلوله باران اهداف غیرنظامی در خاک عراق، احتراماً به پیوست گزیده هایی از اطلاعیه های رسمی عراق در طی ۴ تا ۲۲ ژانویه ۱۹۸۴ را ارسال می نمایم. این اطلاعیه ها به گلوله باران مناطق غیرنظامی در خاک عراق از سوی نیروهای نظامی رژیم ایران اشاره دارد که به کشته یا مجروح شدن تعدادی از مردم بی گناه عراق و نیز خسارت به مناطق مسکونی و سایر تأسیسات غیرنظامی در آن مناطق، منجر شده است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق که در فواصل بین ۴ تا ۲۲ ژانویه ۱۹۸۴ صادر شده است.

در ۴ ژانویه ۱۹۸۴، رژیم ایران، شهر مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۶ ژانویه، رژیم ایران شهر مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۷ ژانویه، نیروهای رژیم ایران شهر مندلی، سید صادق، سیروان و توابع آن را گلوله باران کردند. در این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد شد و یک غیرنظامی در سیروان از نواحی مختلف بدن مجروح گردید.

در ۹ ژانویه، رژیم ایران نواحی خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیرنظامی آنجا خساراتی وارد ساخت.

در ۱۰ ژانویه، رژیم ایران نواحی شعیبیه را گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به یک مسجد در توابع آن خسارات وارد ساخت.

ص: ۲۲

در ۱۱ ژانویه، رژیم ایران شهر مندلی و بخش‌هایی از شعیبیه و سیروان و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۱۳ ژانویه، رژیم ایران شهر مندلی و بخش‌های خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۱۴ ژانویه، نیروهای رژیم ایران بخش‌های سید صادق و ناحیه شانه دری و توابع آن را گلوله باران کردند. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۱۵ ژانویه، رژیم ایران بخش خرمال را گلوله باران کرد. گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در طی عصر ۱۶ ژانویه و روز ۱۷ ژانویه، رژیم ایران شهر مندلی و بخش‌های سید صادق، شانه دری و خرمال را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در صبح ۱۸ ژانویه، حمله هوایی به منطقه مسکونی بخش چوارته در استان سلیمانیه صورت گرفت که این حمله هوایی دشمن به تخریب سه خانه مسکونی، مرگ دو کودک و مجروح شدن ۱۸ غیرنظامی در مناطق مسکونی مذکور، منجر گردید. در عصر روز ۱۷ ژانویه و روز ۱۸ ژانویه، نیروهای رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و بخش‌های آن و توابع شعیبیه و زرباطیه را گلوله باران کردند. این گلوله باران به تخریب دو خانه مسکونی در شعیبیه منجر شد و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در آن شهر و توابع مذکور خسارت وارد ساخت.

در عصر ۱۹ ژانویه و روز ۲۰ ژانویه، رژیم ایران شهر مندلی و توابع سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به تأسیسات غیرنظامی خساراتی وارد ساخت.

در عصر ۲۰ ژانویه و روز ۲۱ ژانویه رژیم ایران شهر مندلی و بخش‌های زرباطیه و خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به برخی از تأسیسات غیرنظامی خساراتی وارد ساخت.

در ۲۲ ژانویه، رژیم ایران بخش زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خساراتی وارد ساخت.

سند شماره ۱۶۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۰۰

- ۲۷ ژانویه ۱۹۸۴ (۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به نامه های قبلی خود درباره اصرار رژیم ایران در بمباران اهداف غیرنظامی در خاک عراق و نامه اخیر خود مورخ ۲۴ ژانویه ۱۹۸۴ (S/ ۱۶۲۸۹)، احتراماً به اطلاع می رسانم که در ساعت ۱۰:۳۵ به وقت محلی مورخ ۱۸ ژانویه، دو جنگنده ایرانی به چند خانه مسکونی واقع در بخش چوارته در استان سلیمانیه حمله کردند. این حمله تجاوزگرانه [...] ایران، به انهدام ۳ خانه مسکونی و مرگ ۲ دختر و زخمی شدن ۱۸ نفر که همه غیرنظامی منجر گردید.

این حادثه نخستین حمله از این نوع نبود. همان طور که قبلاً نیز در فواصل مختلف به اطلاع رسانده ام، اصرار رژیم ایران در تجاوزات [...] خود علیه عراق به حدی است که می توانم حداقل ۳۰ تصویر را که نشان دهنده بمباران اهداف غیرنظامی در بخش های مختلف عراق می باشد، ارسال نمایم.

رژیم ایران با دورویی مرسوم خود، اصرار به انکار این حوادث دارد. برای مثال می توان نامه مورخ ۶ ژانویه (S/ ۱۶۲۶۰) نمایندگی دائمی این کشور در سازمان ملل خطاب به جناب عالی را ملاحظه کرد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۶۲

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۳۱۰

- ۳ فوریه ۱۹۸۴ (۱۴ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۳ فوریه ۱۹۸۴ کاردار موقت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به نکات ذیل جلب می نمایم:

در تاریخ ۲ فوریه ۱۹۸۴ رژیم عراق یک بار دیگر علی رغم کلیه مقررات و اصول بین المللی، اعلام کرد که از تاریخ دوشنبه ۶ فوریه ۱۹۸۴ نقاط مسکونی شهرهای دزفول، شوشتر، اندیمشک، اهواز، آبادان، کرمانشاه و ایلام را به بهانه تلافی گلوله باران شهرهای عراق از سوی ایران، بمباران خواهد کرد. ادعاهای کذب رژیم عراق شعار آشنایی برای مجامع بین المللی است. تاریخ جنگ تحمیلی نشان داده که قبل از هر حمله جنایتکارانه و وحشیانه عراق علیه اهداف و مردم بی گناه غیرنظامی در ایران، رژیم عراق تلاش می کند عذر و بهانه ای برای این جنایاتش بیابد. براساس کنوانسیون ها و قطعنامه های بین المللی، مناطق مسکونی غیرنظامی از هر گونه تعدی و حمله ای مصون بوده و چهارمین کنوانسیون ژنو نیز بر این مهم تأکید دارد.

گزارش جناب عالی در مورد هیئت تحقیق درباره مناطق غیرنظامی در ایران و عراق که مورد حمله نظامی واقع شده بود و طی سند S / ۱۵۸۳۴ منتشر شد به روشنی نشان می دهد که سیاست نظامی جمهوری اسلامی ایران تخریب اهداف غیرنظامی عراق یا حمله به غیرنظامیان عراق نیست، ولی سیاست ارتش متجاوز عراق «محو شهرهای ایران از روی زمین» می باشد. به علاوه در دسامبر ۱۹۸۳ کمیته بین المللی صلیب سرخ اقدامات ضد انسانی عراق در بمباران مناطق مسکونی ایران را محکوم کرده بود.

در پایان مایلم مجدداً تکرار نمایم که سکوت شورای امنیت و بی تفاوتی مجامع بین المللی، مشوق رژیم حاکم بر عراق جهت ادامه شقاوت ها و اقدامات وحشیانه خود علیه جان غیرنظامیان جمهوری اسلامی ایران بوده و این رژیم به نقض آشکار حقوق بین المللی بشردوستانه ادامه می دهد.

در این باره تأسف عمیق خود را از رد درخواست های مکرر خود از سوی جناب عالی برای اعزام هیئت حقیقت یاب به منطقه جهت تحقیق درباره نقض حقوق بین المللی بشردوستانه و به روز درآوردن گزارش قبلی (S / ۱۵۸۳۴) که هیچ نتیجه ای تاکنون در بر نداشته است اعلام می نمایم.

جمهوری اسلامی ایران از جناب عالی انتظار دارد که این اقدامات ضد انسانی عراق را محکوم نماید.

فریدون کمالی - کاردار

سند شماره ۱۶۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۱۴

- ۶ فوریه ۱۹۸۴ (۱۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۴ فوریه ۱۹۸۴ کاردار موقت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

عالی جناب

احتراماً متن پیام جناب آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی را ارسال می نمایم.

فریدون کمالی - کاردار

پیوست

متن پیام آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

ص: ۲۵

علی رغم بی تفاوتی و کوتاهی سازمان ملل در مورد جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران و نیز با توجه به اینکه یکی از اهداف مهم سازمان ملل حفظ صلح و امنیت بین المللی و اتخاذ اقدامات مؤثر جهت متوقف ساختن اقدامات تجاوزگرانه می باشد، جمهوری اسلامی ایران بر خود لازم می بیند که اطلاعاتی در مورد گسترش جنگ تحمیلی علی رغم تصمیمات یک طرفه شورای امنیت در گذشته، به اطلاع شما برساند.

ما به اطلاع رساننده بودیم که رژیم جنایتکار عراق، جهت منحرف ساختن افکار عمومی جهان نسبت به جنایاتش در حملات موشکی و بمباران مناطق غیرنظامی و شهرهای بی دفاع جمهوری اسلامی ایران اقدام به تبلیغات کذب و جعلی نموده و اخیراً نامه های سراسر کذبی را برای سازمان ملل ارسال داشته و مدعی شده که جمهوری اسلامی ایران برخی از شهرهای عراق را بمباران نموده است. همان طور که شما مطلعید روز چهارشنبه مورخ ۱ فوریه ۱۹۸۴ رژیم عراق اعلام کرد که به تلافی اتهامات کذب مذکور هفت شهر دیگر ایران را با موشک و هواپیما هدف قرار داد. به صورتی که به طور مکرر در گذشته در اطلاع سازمان ملل رساننده ایم جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر بر خود لازم می داند به اطلاع شما برساند که نیروهای نظامی ایران به تلافی حملات عراق تاکنون هیچ گونه حمله ای به مناطق مسکونی و غیرنظامی عراق ننموده اند. در هر حال از آنجایی که در جنگ تحمیلی رژیم جنایتکار عراق، این رژیم برخلاف کلیه اصول بین المللی بشردوستانه دائماً به مناطق مسکونی غیرنظامی ایران حملات هوایی و موشکی نموده است و گزارش دبیر کل (S / ۱۵۸۳۴) و بیانیه شماره ۱۴۷۹ مورخ ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ کمیته بین المللی صلیب سرخ نیز حقایق مذکور را تأیید می کند و همچنین جناب عالی و شورای امنیت سازمان ملل نیز به خوبی از موضع مشخص قبلی عراق مطلع می باشید و علی رغم اینکه چندین شهر عراق در برد توپخانه ایران است، جمهوری اسلامی ایران هرگز به مناطق مسکونی و غیرنظامی عراق حمله نکرده است.

جمهوری اسلامی ایران با توجه به این قبیل اقدامات ضد انسانی عراق اقدام به تلافی ننموده است و ادعاهای بی اساس رژیم جنایتکار عراق درباره بمباران شهرهای عراق به دست نیروهای ایران را نیز به طور کامل رد می نماید. دولت جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر از دبیر کل درخواست می کند هیئت حقیقت یاب را به منطق جنگی دو کشور اعزام نماید تا درباره نقض حقوق بین المللی بشردوستانه و به روز درآوردن گزارش قبلی (S / ۱۵۸۳۴) تحقیق نماید.

همچنین جمهوری اسلامی ایران توجه جناب عالی را به این حقیقت جلب می نماید که با توجه به بی تفاوتی و نگرش غیرمسئولانه سازمان ملل، عراق با توجیه ادعاهای بی اساس خود، تهدیداتش را علیه شهرهای بی دفاع ایران عملی ساخته و به شهرهای بی دفاع ایران

حمله نموده است که مسئولیت پیامدهای این قبیل حملات غیرانسانی نه تنها متوجه رژیم عراق می باشد بلکه سازمان ملل را نیز نسبت به این اقدامات مسئول می داند و باید در همه این تهدیدات، مورد ملاحظه قرار گیرد. از طرف دیگر جمهوری اسلامی ایران حق خود را نسبت به مسئولیت هایی که جهت دفاع از شهرهای ایران و حفظ جان و مال خود دارد، محفوظ نگاه داشته و از کلیه ابزارهای ممکن در این خصوص استفاده خواهد کرد. بدیهی است مسئولیت تشدید احتمالی جنگ در این منطقه از جهان و پیامدهای آن متوجه رژیم بعث عراق و سازمان ملل خواهد بود.

سند شماره ۱۶۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۱۵

- ۶ فوریه ۱۹۸۴ (۱۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ فوریه ۱۹۸۴ کاردار موقت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن پیام استانداران استان های خوزستان، باختران و ایلام را برای شما ارسال می دارم.

فریدون کمالی - کاردار موقت

پیوست

متن پیام استانداران استان های خوزستان، باختران و ایلام

از آنجایی که تجاوزات نیروهای عراق علیه مناطق غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران، این مناطق به ویژه استان های خوزستان، باختران و ایلام را در تیررس مداوم حملات خود قرار داده، تعداد زیادی از شهرهای این استان ها از جمله خرمشهر، هویزه، موسیان، سومار و قصر شیرین را کاملا تخریب کرده و به شهرهایی مانند دزفول، اندیمشک، مسجد سلیمان، مهران، دهلران، گیلان غرب و سر پل ذهاب به شدت خسارت وارد ساخته است و در حدود ۱۳۰۰ روستا را نیز در این سه استان کاملا نابود کرده است.

بر اثر حملات هوایی، موشکی و نیز آتش توپخانه دشمن تاکنون هزاران نفر از ساکنین غیرنظامی این شهرها شهید و یا مجروح شده اند. تعداد زیادی از مراکز آموزشی و بهداشتی نیز برخلاف اصول و قوانین بین المللی از بین رفته است.

اکنون پس از چهل ماه جنگ که حکام عراق آن را به ملت مسلمان ایران تحمیل کرده اند و این رژیم قادر نیست با رزمندگان اسلام در جبهه های نبرد مواجه گردد، ماجراجویی ها و

تجاوزات خود را به این نقاط به بهانه واهی حملات ایران به تعدادی از شهرها و روستاهای عراق، گسترش داده و به طور رسمی اعلام کرده است که حملات موشکی و بمباران هوایی خود را به ۱۱ شهر دیگر ایران گسترش خواهد داد. علی رغم تکذیب عراق، واقعیتی است که نمایندگان سازمان های بین المللی - که از دو کشور بازدید کرده اند (S / ۱۵۸۳۴) - تأیید نموده اند. در حالی که جمهوری اسلامی ایران هرگز به مناطق غیرنظامی عراق حمله نکرده است.

بدین وسیله ما امضا کنندگان ذیل از سازمان ملل درخواست می کنیم که این قبیل تهدیدات وحشیانه را محکوم نموده و به مسئولیت خویش جهت جلوگیری عراق از دست زدن به این اقدامات وحشیانه که مغایر با کلیه اصول و قوانین بین المللی بشردوستانه است، عمل نماید.

امضا کنندگان: محمد فروزنده - استاندار خوزستان

نوروز کهرزاد - استاندار باختران -

هاشم زال - استاندار ایلام

سند شماره ۱۶۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۱۶

- ۶ فوریه ۱۹۸۴ (۱۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ فوریه ۱۹۸۴ کاردار موقت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه قبلی شماره ۹۹۵ خود مورخ ۳ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۱۰) و بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه شما را به بیانیه اخیر رژیم عراق در تهدید به تشدید حوزه مناقشه ایران و عراق، جلب می نمایم.

در ۴ فوریه ۱۹۸۴ در ساعت ۱۸:۱۰ به وقت محلی، تلویزیون عراق با قطع برنامه های عادی خود یک اطلاعیه نظامی پخش نمود.

این اطلاعیه که در پاسخ به اظهارات نخست وزیر جمهوری اسلامی مبنی بر اینکه اگر تهدیدات عراق تحقق یابد جمهوری اسلامی ایران نیز به تأسیسات صنعتی و اقتصادی عراق حمله خواهد کرد، صادر شده و رژیم عراق در این اطلاعیه اعلام کرد علاوه بر هفت شهر ذکر شده در اطلاعیه مورخ ۲ فوریه ۱۹۸۴، پس از تاریخ ۸ فوریه ۱۹۸۴، چهار شهر دیگر ایران یعنی بندر امام خمینی، مسجد سلیمان، بهبهان و رامهرمز را نیز هدف قرار خواهد داد.

مایلم مجدداً تکرار نمایم که بی تفاوتی بیشتر جامعه بین المللی در برابر جنایات ضد انسانی رژیم بعثی عراق تنها باعث تشویق این رژیم در ارتکاب بیشتر این قبیل جنایات

خواهد شد. در هر حال مسئولیت اصلی این جنایات و پیامدهای آن متوجه رژیم عراق خواهد بود و سازمان ملل نیز در این مسئولیت سهیم خواهد بود.

فریدون کمالی - کاردار موقت

سند شماره ۱۶۶

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۳۳۱

- ۹ فوریه ۱۹۸۴ (۲۰ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل سازمان ملل

احتراما به پیوست متن پیام آقای دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی را ارسال می دارم.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

پیوست

متن پیام آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

بیش از ۴۰ ماه است که مناطق مسکونی غیرنظامی ایران هدف بمباران های هوایی، موشک های دوربرد و سلاح های شیمیایی عراق قرار دارد. اما هنوز ما به خاطر اعتقادات اسلامی و انسانی و نیز کنوانسیون های بین المللی از هر گونه اقدام تلافی جویانه خودداری کرده و به این قبیل حملات وحشیانه و ددمشانه عراق تنها در جبهه های نبرد پاسخ داده ایم.

در حملات موشکی عراق که نقض صریح اصول بشردوستانه و کنوانسیون های بین المللی می باشد، تاکنون در حدود ۴۶۰۰ تن شهید و بیش از ۲۲۰۰۰ تن از ساکنین بی گناه غیرنظامی تعدادی از شهرهای ایران که صدها کیلومتر از خطوط جبهه فاصله دارند، مجروح شده اند. اما اخیرا رژیم عراق به طور شرم آوری ۱۱ شهر دیگر ایران را تهدید به حمله نمود. این شهرها عبارتند از: آبادان، شوش، باختران، بهبهان، اهواز، ایلام، دزفول، اندیمشک، مسجد سلیمان، بندر امام خمینی و رامهرمز.

تجربه گذشته نشان داده است که رژیم صدام حسین تهدیداتش را عملی می سازد. دولت جمهوری اسلامی ایران از هر فرصتی در گذشته استفاده کرده و به سازمان ها و مجامع بین المللی از پیش نسبت به این تهدیدات هشدار داده است، برای اینکه این مجامع با استفاده از ابزارهای در دسترس خود، این قبیل حملات جنایتکارانه را متوقف ساخته و رژیم عراق را

محکوم نمایند. اما هنوز سازمان های بین المللی سکوت اختیار کرده و هیچ واکنشی انجام نمی دهند، که متأسفانه موجب تشویق رژیم عراق به ادامه تجاوزات خود شده است.

در حالی که خواستار توجه این سازمان بین المللی به این قبیل تهدیدات می باشیم، ضرورت دارد اعلام نمایم که مردم مسلمان ایران بیش از این حملات ددمنشانه و نسل کشی رژیم عراق را تحمل نخواهد کرد و دولت جمهوری اسلامی ایران نیز بیش از این نمی تواند در برابر فریادهای ساکنین بی دفاع و بی گناه شهرهای ایران، سکوت کند.

از همین رو در پاسخ به تهدیدات اخیر عراق در بمباران قریب الوقوع هفت شهر ایران، جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است که مراکز صنعتی عراق را بمباران خواهد کرد. به دنبال این هشدار، رژیم عراق اعلام کرد که به چهار شهر دیگر، علاوه بر شهرهای قبلی اعلام شده، حمله خواهد کرد. چنین تهدید جانینان بغداد، که فاقد هر گونه اصول اخلاقی و انسانی می باشند، دولت جمهوری اسلامی ایران را وادار ساخت که به ساکنین شهرهای بصره، خانقین و مندلی هشدار دهد که این شهرها را برای حفظ جان خود تخلیه کنند، همچنین اعلام کرد که جمهوری اسلامی ایران در چارچوب اصول اسلامی، حملات عراق را پاسخ خواهد داد.

بدیهی است که تحت چنین شرایطی، مسئولیت پیامدهای احتمالی این اقدام خطرناک علیه مردم مظلوم و مسلمان عراق، مستقیماً متوجه حکام متجاوز بغداد می باشد. طبیعی است در این باره، سازمان های بین المللی می توانند با اقدامات به موقع، مانع این قبیل فجایع رژیم عراق شوند، عدم اقدام لازم نیز باعث سلب مسئولیت نخواهد شد.

سند شماره ۱۶۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۳۲

- ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ (۲۱ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۷ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه های قبلی خود و جدیدترین آن که طی سند (S / ۱۶۳۰۰) مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۸۴ منتشر شد، احتراماً به پیوست گزیده هایی از اطلاعاتی نظامی عراق طی ماه های ژانویه و فوریه ۱۹۸۴ درباره گلوله باران مراکز شهری و روستایی به وسیله نیروهای متجاوز ایرانی که موجب خسارت به مراکز مسکونی غیرنظامی و تأسیسات شهری شده، ارسال می گردد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق در فواصل ۱ ژانویه تا ۶ فوریه ۱۹۸۴

در ۱ ژانویه ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از مراکز غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۲ ژانویه، رژیم ایران شهر بصره، شهرستان مندلی و روستاهای مرزی شهر زور و غزانیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران منجر به مرگ یک کودک و مجروح شدن ۵ غیرنظامی گردید. یک خانه در شهر بصره تخریب شد و خساراتی به تأسیسات غیرنظامی مندلی، شهر زور و غزانیه وارد گشت.

در ۳ ژانویه توپخانه رژیم ایران روستاهای شهر زور و بخش شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد که منجر به خساراتی به برخی از تأسیسات غیرنظامی شهر شد.

در ۵ ژانویه رژیم ایران شهرستان مرزی مندلی و روستای مرزی خرمال را گلوله باران کرد. این گلوله باران به انهدام برخی از تأسیسات نظامی منجر شد.

در ۲۳ ژانویه رژیم ایران شهرستان مندلی و بخش زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به یک خانه مسکونی خسارت وارد ساخت و به برخی از تأسیسات غیرنظامی و شهر مندلی آسیب رساند.

در ۲۴ ژانویه رژیم ایران شهرستان مندلی، بخش های زرباطیه و سید صادق و بخش شانه دری و توابع آن را با توپخانه سنگین گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۲۵ ژانویه، رژیم ایران بخش های سید صادق، شانه دری و شیهابی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۲۶ ژانویه، رژیم ایران بخش های زرباطیه، خرمال و سید صادق و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به انهدام یک خانه مسکونی در زرباطیه منجر شد.

در ۲۷ ژانویه، رژیم ایران بخش زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۲۹ ژانویه، رژیم ایران بخش های سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد که خساراتی به برخی از تأسیسات غیرنظامی وارد ساخت.

در ۳۰ ژانویه، رژیم ایران شهرستان مندلی و بخش های زرباطیه، سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این

گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۱ فوریه، رژیم ایران شهر بصره، شهرستان مندلی و خانقین و بخش زرباطیه و توابع آن را با توپخانه سنگین هدف قرار داد.
این گلوله باران به مرگ ۲ کودک و یک زن منجر

ص: ۳۱

شد. ۱۵ غیرنظامی از جمله ۵ کودک مجروح شدند و یک خانه مسکونی در بصره تخریب شد. این گلوله باران همچنین به مرگ یک زن و مجروح شدن یک زن دیگر در خانقین منجر شد و به برخی از باغات مندلی و زرباطیه خسارت وارد ساخت.

در ۲ فوریه، رژیم ایران بخش های خرمال و زرباطیه و توابع آن را با توپخانه سنگین گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از خانه های مسکونی در زرباطیه خسارت وارد ساخت.

در ۳ فوریه، رژیم ایران بخش خرمال را با توپخانه سنگین گلوله باران کرد. این گلوله باران به تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۴ فوریه، رژیم ایران بخش زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از اموال غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

در ۵ فوریه، رژیم ایران شهرستان مندلی و بخش زرباطیه و توابع آن را با توپخانه سنگین هدف قرار داد. این گلوله باران به مجروح شدن یک کودک منجر شد و خساراتی به تأسیسات غیرنظامی وارد ساخت.

در ۶ فوریه، رژیم ایران شهرستان مندلی و بخش خرمال و توابع آن را با توپخانه سنگین گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی خساراتی وارد ساخت.

سند شماره ۱۶۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۳۵

- ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ (۲۱ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۷ فوریه نمایندگی خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه های ۳ و ۴ و ۵ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران (S / ۱۶۳۱۶) S / ۱۶۳۱۰, S / ۱۶۳۱۴, S / ۱۶۳۱۵) خطاب به جناب عالی، موضع دولت متبوعم را در مورد موضوعاتی که در نامه های مذکور اشاره شده، ابراز می نمایم. قبلاً نیز در نامه های ۱ و ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ خود (S / ۱۶۱۲۰ و S / ۱۶۱۸۶) به آن اشاره شده است.

این نامه های ایران دلیل دیگری بر دورویی و تزویر دولت ایران است. آن دولت در اطلاعیه های نظامی و اظهارات مقامات خود به تجاوز علیه مرزهای شناخته شده بین المللی عراق، مداخله در حاکمیت و اشغال سرزمین ما اعتراف کرده است. همان طور که طی نامه های مورخ ۴ آگوست، ۱۴ و ۲۸ نوامبر ۱۹۸۳ (اسناد S / ۱۵۹۱۵, S / ۱۶۱۵۶, S / ۱۶۱۸۹) به اطلاع رسانده ام، رژیم ایران از تعهدات خود تحت منشور سازمان ملل با پافشاری اش در جنگ تجاوزگرانه اش علیه عراق، سر باز زده است.

همچنین در این فرصت مایلیم به جناب عالی و جامعه بین المللی یادآور شوم که نیروهای متجاوز ایران از گلوله باران مراکز شهری و روستایی در خاک عراق دست برداشته، به صورتی که مواردی از آن را به اطلاع رسانده ام (اسناد S / ۱۶۳۰۰, S / ۱۵۵۹۷, S / ۱۶۱۵۷, S / ۱۶۱۹۱, S / ۱۶۲۳۹, S / ۱۶۲۵۹) به علاوه جامعه بین المللی کاملاً آگاه است که عراق از زمانی که ایران جنگ تجاوزگرانه اش را به کشور ما تحمیل کرد، جهت صلح تلاش نمود. همچنین عراق به تعهدات خویش تحت منشور سازمان ملل و حقوق بین المللی پایبند بوده و تاکنون از هیچ تلاشی جهت دفاع از حاکمیت، استقلال و امنیت و نیز جنگ خلقی خویش دریغ نورزیده است.

در اینجا دو اطلاعیه نظامی عراق در تاریخ های ۲ و ۴ فوریه ۱۹۸۴ را ارسال می نمایم.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست ۱

اطلاعیه نظامی ۲ فوریه ۱۹۸۴ عراق

علی رغم هشدارهای مکرر خود به رژیم ایران درباره پیامدهای اقدامات تجاوزگرانه اش در گلوله باران شهرهای غیرنظامی، دشمن ایرانی به تجاوزاتش ادامه می دهد. دشمن ایرانی در طی ۱۰ روز گذشته چندین باز شهرهای بصره، زبیر، شیهابی، زرباطیه، مندلی، خانقین، سید صادق، خرمال و شانه دری را گلوله باران کرده است که باعث وارد شدن خسارت وسیع به تأسیسات غیرنظامی ما، شهادت مردان، زنان و کودکان و مجروح شدن تعداد زیادی گردیده است.

جهت محافظت از مردم و شهرها و حق دفاع از خویش تصمیم گرفته ایم به اهداف تعیین شده در مناطق ایران که عبارتند از شهرهای دزفول، شوش، اندیمشک، اهواز، کرمانشاه، ایلام و آبادان حمله نماییم. از مردم این مناطق جهت در امان بودن از اصابت موشک ها و بمب های جنگنده های ما که ممکن است روی غیرنظامیان ایران فرو افتد و برای نجات خود از صدمه دیدن درخواست می نمایم شهرهای مذکور را ترک گویند.

پیوست ۲

اطلاعیه نظامی ۴ فوریه ۱۹۸۴ عراق

در پاسخ به یادداشت آقای میرحسین موسوی نخست وزیر رژیم ایران مبنی بر حمله به کلیه تأسیسات صنعتی عراق در صورت عملی شدن تهدید عراق در حمله به هفت شهر ایران، تصمیم گرفته ایم بعد از ۸ فوریه ۱۹۸۴ به اهداف تعیین شده نقاط مختلف ایران که در ذیل اشاره می گردد، حمله نماییم. این نقاط علاوه بر مکان هایی است که در اطلاعیه ۲ فوریه ۱۹۸۴ ذکر شد و عبارتند از: بندر [امام] خمینی، مسجد سلیمان، بهبهان و رامهرمز.

از همین رو به شهروندان ایرانی هشدار می دهیم که مکان های مذکور را جهت حفظ جان خویش ترک نمایند.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۳۷

- ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ (۲۱ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ دبیر کل سازمان ملل خطاب به وزیر امور خارجه عراق

احتراما عطف به نامه سفیر شما «القیسی» مورخ ۲۴ ژانویه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۲۸۹) که در آن گسترش اخیر مناقشه میان جمهوری عراق و جمهوری اسلامی ایران را به اطلاع من رسانده و ادعا کرد که حملات نظامی به مناطق غیرنظامی عراق صورت گرفته است، دولت جمهوری اسلامی ایران نیز ادعاهای مشابهی کرده و از هیئت حقیقت یاب درخواست نموده است که از این وضعیت بازدید نماید.

مایلم در ابتدا به عنوان دبیر کل سازمان ملل تأکید نمایم که من عمیقاً نگران ادامه تشدید این مناقشات اسفناک که خسارت فزاینده جانی بر جای گذاشته، می باشم. از سوی دیگر نمی توانم نسبت به گسترش مسائل منازعه به ویژه در زمانی که تهدیدات فزاینده در سطح مخاصمات وجود دارد، بی تفاوت باشم.

با توجه به این مسائل، در اجلاس کازابلانکا به آقای عزت ابراهیم الدوری جانشین شورای فرماندهی انقلاب جمهوری عراق تأکید کردم که احساس وظیفه می نمایم که هیئتی جهت بازدید از مناطق جنگی به دو کشور اعزام گردد تا کلیه ادعاهای طرفین درگیر مبنی بر حمله به اهداف غیرنظامی را بررسی نماید.

با به روز در آوردن گزارش هیئت اعزامی قبلی حقایق نیز مشخص خواهد شد که قبلاً نیز با موافقت دولت شما اعزام شده بود. همچنین درباره موارد نگران کننده که از سوی دولت شما ابراز شد، پیشنهاد می کنم که هیئتی به سرپرستی یکی از دستیاران عالی رتبه من جهت مشخص کردن مواضع رسمی دو کشور در ارتباط با سایر موارد مربوط به مناقشه نیز اعزام شود. این امر به نقش سازمان ملل جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی و اتخاذ اقدامات مؤثر جهت متوقف ساختن اقدامات تجاوزکارانه کمک خواهد نمود. درباره مواضع دو کشور در مورد قطعنامه های شورای امنیت تأکید می نمایم که تنها از طریق مذاکره مستقیم با دولت ها است که دبیر کل می تواند به هر تلاشی که در این زمینه صورت می گیرد، امیدوار باشد. یک بار دیگر با تفاهمی که میان طرفین در این باره صورت می گیرد، هیئت می تواند در آینده نزدیک به منطقه اعزام شود.

این نامه در واقع حاکی از نگرش عمیق من نسبت به کلیه پیامدهای تأسف انگیز این منازعه اسفبار می باشد. در اجلاس کازابلانکا و نیز در مذاکرات مکرر با نمایندگی دائمی شما

از هیچ کوششی دریغ ننمودم که در این باره کمک نمایم. بنابراین امیدوارم که دولت شما به این پیشنهاد واکنش مثبت نشان داده و اینجانب نیز تلاش های خود را در پاسخ به نگرانی های جناب عالی از سر گیرم.

نامه ای به همین مضمون نیز برای وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران ارسال نمودم.

خاویر پرز د کوئیار

سند شماره ۱۷۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۳۸

- ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ (۲۱ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ دبیر کل خطاب به وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

احتراما با توجه به پیام مورخ ۴ فوریه ۱۹۸۴ شما (سند S / ۱۶۳۱۴) به اطلاع می رسانم با گسترش اخیر مناقشه میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق و تکرار درخواست دولت شما جهت اعزام هیئت حقیقت یاب برای تحقیق درباره ادعاهای مربوط به حملات نظامی به مناطق غیر نظامی، مایلم در ابتدا به عنوان دبیر کل سازمان ملل تأکید نمایم که عمیقا نگران ادامه تشدید این درگیری اسفناک که خسارت زیاد جانی بر جای گذاشته، می باشم. از سوی دیگر نسبت به گسترش مناقشه به ویژه در زمانی که تهدیدات فزاینده ای در سطح مخاصمات وجود دارد، نمی توانم بی تفاوت باشم.

با توجه به این موارد که دائما به رجائی خراسانی سفیر کشور شما تأکید کرده ام، آمادگی خود را جهت اعزام هیئتی برای بازدید از مناطق جنگی در دو کشور اعلام داشته ام تا کلیه ادعاهای طرفین درگیر مبنی بر حمله به اهداف غیرنظامی را بررسی نماید.

یک بار دیگر با تفاهمی که میان طرفین در این زمینه صورت می گیرد، هیئت می تواند در کوتاه ترین زمان به منطقه اعزام شود، تا گزارش جدیدی بنا به درخواست شما تهیه نماید و حقایق در مورد هدف قرار گرفتن مناطق غیرنظامی مشخص شود. همچنین پیشنهاد کردم که این هیئت را یکی از دستیاران عالی رتبه خویش سرپرستی نماید تا مواضع رسمی طرفین درباره موضوعات مربوط به منازعه را مشخص نماید. همان طور که شخص جناب عالی خاطر نشان ساختید یکی از اهداف اصلی سازمان ملل حفظ صلح و ثبات بین المللی و اتخاذ اقدامات مؤثر جهت متوقف ساختن اقدامات تجاوزگرانه می باشد، لذا با توجه به مواضع طرفین درباره قطعنامه های شورای امنیت، تنها از طریق گفت و گوهای مستقیم با دولت هاست که دبیر کل می تواند به هر گونه تلاشی که در این زمینه صورت گیرد امیدوار باشد.

ص: ۳۵

این نامه حاکی از نگرانی عمیق اینجانب نسبت به کلیه پیامدهای تأسف انگیز این منازعه اسفناک است. در اجلاس مورخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۳ و نیز مذاکرات مکرر خود با نمایندگی دائمی شما اعلام نمودم که از هیچ تلاشی جهت کمک دریغ نمی ورزم. بنابراین صادقانه امیدوارم که دولت شما به این پیشنهاد واکنش نشان داده تا اقدامات خود را در پاسخ به نگرانی های شما از سر گیرم.

نامه ای با همین مضمون برای وزیر خارجه جمهوری عراق ارسال نمودم.

خاویر پرز د کوئیار

سند شماره ۱۷۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۰

- ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ (۲۵ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

با احترام، متن پیام آقای دکتر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

پیوست

پیام وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراما توجه جناب عالی را جلب می نمایم که نمایندگی دائمی دولت متبوعم در سازمان ملل به طور منظم ملاقات های سازنده ای را با جناب عالی داشته است، از جمله ملاقات دوشنبه ۶ فوریه ۱۹۸۴ که جناب عالی همان پیشنهادی را که قبلا در نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۳۳۸) اعلام داشته اید مطرح ساختید. می دانم که آقای رجائی خراسانی سفیر نمایندگی ما نیز مواضع دولت متبوعم را درباره پیشنهاد جناب عالی، به شما انتقال داده است. به هر حال با توجه به نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ جناب عالی (S / ۱۶۳۳۸) که در آن به درخواست ما پاسخ مثبت داده اید و طی بیش از شش ماه گذشته، مکررا آن را مطرح نموده ایم، مایلیم فرصت را غنیمت شمرده و بر ملاحظه خاص جناب عالی تأکید نمایم که نشان دهنده استدلال های ماست که چرا دولت متبوعم اهمیت زیادی بر نقش هیئت حقیقت یاب جناب عالی قائل است.

ص: ۳۶

پس از انتشار گزارش هیئت جناب عالی (S / ۱۵۸۳۴)، متجاوزان عراقی به حملات موشکی و هوایی وحشیانه و بدون وقفه خود علیه غیرنظامیان ما همچنان ادامه داده اند که موارد بی شماری از آن به دفتر جناب عالی در این سازمان بین المللی گزارش شده است. به عبارت دیگر، انتشار گزارش هیئت جناب عالی و نامه های شما بر تصمیمات حکام بغداد جهت عدم حمله به مناطق مسکونی ایران، تأثیری نداشته است. این رژیم به حملات مداوم خود علیه غیرنظامیان بی گناه که نقض حقوق بین المللی بشردوستانه است، ادامه می دهد.

ترکیب شورای امنیت و نقش اعضای مشخصی در آن به خوبی برای جناب عالی و جامعه بین المللی شناخته شده است. همان منابع با نقض آشکار قطعنامه های خویش، مستقیماً یا از طریق دلالتان خود، تسلیحات و جنگ افزارهای پیشرفته نظامی را در اختیار رژیم بغداد می گذارند و به صدام حسین کمک مالی می نمایند. همچنین فضایی را در شورای امنیت سازمان ملل فراهم می سازند که این شورا نه تنها چشمان خود را روی کلیه جنایات عراق می بندد، بلکه با تصویب قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) به حکام عراق پاداش می دهد. جناب عالی به خوبی می دانید که چگونه این قطعنامه و قطعنامه های قبل از آن تهیه شد. در چنین شرایطی است که حکام عراق تشویق می شوند که راه های جدیدی را جهت تداوم جنایات خویش بگشایند و به استفاده از تسلیحات شیمیایی متوسل شوند.

ارزیابی هدفدار وضعیت در این سازمان بین المللی، نتایجی را برای ما به همراه خواهد داشت که با انتشار حقایق و اطلاعات معتبر درباره مناقشه، به تدریج ماهیت واقعی دشمن متجاوز را بر ملا خواهد ساخت و چهره زشت حامیان منطقه ای و جهانی و نیات شیطانی ماورای آن را جهت تشدید و ادامه جنگ تجاوزگرانه تحمیلی به ملتی که تنها تقصیر آن انقلاب اسلامی و اعتقاد به احکام الهی اسلام و عدم پیروی از شرق یا غرب می باشد، نشان خواهد داد.

همچنین معتقدیم که این روش ماهیت سازمان های بین المللی را نسبت به ملت های مظلوم آشکار می سازد که چگونه آنها با مناقشات بین المللی برخورد می نمایند.

ما هیچ قطعنامه امپریالیستی و هیچ امتیاز میانجی گری یا مذاکره را نمی پذیریم و اعتقاد داریم که می بایست با موضوع برخورد عادلانه صورت گیرد و هرگز به کمتر از آن رضایت نمی دهیم. بنابراین، معتقدیم که انتشار واقعیات جنگ به این سازمان بین المللی کمک خواهد کرد که بدون توجه به ملاحظات سیاسی، مواضع عادلانه و شرافتمندانه ای را درباره مناقشه ایران - عراق و سایر مناقشات بین المللی اتخاذ کند. با توجه به این حقیقت، از دبیر کل سازمان ملل درخواست می نمایم که دستور تهیه گزارش واقعی سه ماهه، درباره کلیه مناقشات بین المللی را صادر کند و طرف های درگیر را ملزم سازد که جهت تهیه چنین گزارش هایی، همکاری کامل بنمایند.

گزارش های منصفانه هر سازمان بین المللی و نیز هیئت حقیقت یاب جناب عالی، که با کمال تأسف در حالا حاضر تنها ارگانی است که در مورد جنگ گزارش تهیه می کند، تنها کانال ارتباطی با جامعه بین المللی است. از آن هم انتظار داریم که گزارش خود را در اسرع وقت ممکن ارائه دهد. لازم نیست متذکر بشویم که چرا هیئت حقیقت یاب جناب عالی با توجه به نقش حساس و مهمی که دارا می باشد، انواع فشارها را از منابع مختلف متحمل می شود و احتمالاً به دبیرخانه سازمان ملل و شخص دبیر کل تحمیل می نمایند. بنابراین، درک می کنیم که چرا درخواست های مکرر ما تاکنون هنوز، بی پاسخ مانده است.

به علاوه، از جناب عالی درخواست می نمایم که هیئت مواضع دو دولت را درباره مناقشه مشخص سازد. موضع دولت متبوعم کاملاً روشن است و تشکر می نمایم اگر بتوانیم برای گروهی که جناب عالی تعیین کرده اید، مجدداً تبیین نمایم.

در پایان، مایلیم تشکر عمیق خود را جهت اعزام هیئت، برای بررسی مدارک و شواهد به جای مانده از کاربرد سلاح های شیمیایی به وسیله ارتش عراق، ابراز نمایم.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۱۷۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۲

- ۱۵ فوریه ۱۹۸۴ (۲۶ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۳ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست متن نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق در پاسخ به نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۳۷) جناب عالی، ارسال می گردد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

نامه وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً عطف به نامه مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ جناب عالی، فرصت را غنیمت شمرده و مطالب ذیل را به اطلاع می رسانم.

عراق در گذشته از هر گونه ابتکار دبیر کل به منظور دست یابی به حل و فصل صلح جویانه مناقشه از طریق اجرای قطعنامه های شورای امنیت، استقبال نموده و به این روش خود ادامه داده است، همچنین نسبت به مسئولیت مهم این سازمان در حفظ صلح و امنیت بین المللی واقف بوده و به تعهدات خود نیز پایبند می باشد.

همان طور که جناب عالی به خوبی مطلعید، عراق کلیه قطعنامه های شورای امنیت را پذیرفته و خواستار پایان مناقشه و حل و فصل صلح جویانه آن می باشد. عراق همچنین موافقت کرد که سازمان ملل جهت بررسی مسئله حمله به اهداف غیرنظامی در جنگ، هیئتی را اعزام نماید. آن هیئت در گزارش (سند S/ ۱۵۸۳۴ مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳) خود تأیید کرد که خساراتی به طرفین وارد شده است، در صورتی که حتی پس از اینکه گزارش هیئت منتشر شد طرف ایرانی بر حمله به اهداف غیرنظامی در عراق اصرار داشته است و حملات خود را به این قبیل اهداف به طور روزانه ادامه داده که مؤید آن است طرف ایرانی بر عزم راسخ خود جهت نقض اصول بشردوستانه اصرار دارد که لازم است هیئتی اعزام گردد تا شاید این کشور به تعهداتش جهت توقف حملات خود به اهداف غیرنظامی در آینده عمل نماید.

درباره موضوع به روز نمودن اطلاعات، این واقعیت وجود دارد که هیچ برتری خاصی نسبت به سایر واقعیت ها و یا اهمیت بیشتر دادن به آن، از واقعیت پافشاری طرف ایرانی جهت ادامه و تشدید جنگ، در بیش از ۴۰ ماه گذشته نخواهد داشت و مسلماً تشدید کردن جنگ موجب تراژدی ها، زیان ها و خطرات می گردد. در این باره لازم است به اطلاعیه هایی که از طرف ایران منتشر شده و برای جناب عالی طی هفته های گذشته ارسال شده است اشاره کنم. در آن اطلاعیه ها مقامات مسئول ایرانی آشکارا و صریح نیت خود را جهت آغاز حملات مهم خود اعلام داشته اند که به طور قطع علیه شهرهای ما می باشد.

همچنین مایلم متذکر شوم که اعزام هیئت مذکور در پاسخ به درخواست ایران با امیدواری های دبیر کل نیز همراه بوده که ایران با شورای امنیت جهت یافتن راه حل صلح جویانه برای مناقشه، گفت و گو نماید در حالی که طرف ایرانی با این نگرش اقدام نکرده و تلاش دارد از این موضوع کاملاً جهت اهداف تبلیغاتی واهی اش بهره برداری نماید. طرف ایرانی بر پافشاری خود جهت ادامه جنگ و نادیده انگاشتن شورای امنیت سازمان ملل ادامه داده که نشان دهنده آن است که هیچ منافعی را جهت مورد بحث قرار دادن مناقشه به منظور دست یابی به راه حلی صلح جویانه، در نظر نمی گیرد.

اقدامات ایران به وضوح ثابت می کند که به اصطلاح همکاری این کشور با دبیر کل جهت موارد خاص بوده و به قطعنامه های شورای امنیت توجهی ندارد. این موضوع نه تنها در مورد مناقشه ایران و عراق بسیار حائز اهمیت است بلکه با توجه به اهداف و اقتدار سازمان ملل برای آینده آن نیز مهم می باشد.

فرصت را غنیمت شمرده و موضوع رفتار غیر انسانی را که با اسیران عراقی جنگ صورت می گیرد، متذکر می شوم و درخواستی را که قبلاً به جناب عالی در مورد تأثیری که هیئت اعزامی در این مهم داشته، یادآور می شوم که بسیار برای ایران و عراق حائز اهمیت خواهد بود.

همچنین به جناب عالی یادآور می‌شوم، در جلسه ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۳ که آقای پالمره نیز حضور داشت از جناب عالی نامه‌ای مشتمل بر هفت بند در مورد مناقشه دریافت نمودم به این منظور که جناب عالی تصمیم دارید آن موارد را با طرفین به عنوان مبنای تلاش جدید خود برای یافتن راه حلی برای مناقشه، مورد بحث قرار دهید. در ۴ اکتبر با جناب عالی در مورد توافق خود جهت بحث درباره پیشنهادتان مکاتبه کردیم. در ۳۱ اکتبر، شورای امنیت قطعنامه ۵۴۰ خود را تصویب کرد که عراق آن را پذیرفت ولی ایران آن را رد کرد. ما و همه جهان انتظار داریم که دبیر کل ابتکار خود را براساس پیشنهاد مذکور و مفاد قطعنامه جدید شورا در دست گیرد. عراق هر ابتکاری را که تاکنون در چارچوب مناقشه مطرح گردیده، رد نکرده و همواره حمایت کرده و از این ابتکار هم استقبال می‌کند. همان طور که برای جناب عالی و برای آقای پالمره به دفعات ثابت شده است.

اما عراق هر گونه ابتکاری را که طرف ایرانی مثبت فرض نماید، مثبت تلقی نمی‌کند زیرا تنها بر یک جنبه از مناقشه متمرکز شده و انتظار نمی‌رود که جمیع موارد را در برگیرد و دبیر کل نیز مطالبی را منتشر نساخته که این موضوع را تصحیح کند تا چشم انداز درستی را نشان دهد. پافشاری رژیم ایران در رد حملات خود به اهداف غیرنظامی عراق، این باور را در ما تقویت می‌کند که این نگرش وجود خواهد داشت که توسط طرف دیگر جهت مورد بحث قرار دادن موضوع، تصمیمات لازم اتخاذ شده در حالی که ما قویا ابتکارات جناب عالی را تشویق کرده و هیچ ابتکاری را قبل از اینکه طرف ایرانی تضمین‌های جدی در مورد تمایلاتش برای بحث درباره طرح هفت ماده‌ای و کلیه مسائل مربوط به مناقشه به طور کامل ندهد، نمی‌توانیم مورد بحث قرار دهیم.

و تاکنون ما بیشترین توجه را به موضوع حملات علیه اهداف غیرنظامی داشته‌ایم. دولت متبوعم از ژوئن ۱۹۸۳ پیشنهاد کرد که توافق ویژه‌ای به منظور اجتناب از حمله به اهداف غیرنظامی در ایران و عراق تحت نظارت سازمان ملل صورت گیرد، همچنین قویا از قطعنامه ۵۴۰ که شامل مفادی درباره این موضوع و نیز موارد کم‌اهمیت دیگری نیز بود، استقبال نمودیم. امیدواریم که تلاش‌های بین‌المللی به ویژه اقدامات دبیر کل درباره موضوع اجرای کلیه مفاد این قطعنامه و تهدیدات مداومی که طرف ایرانی علیه اهداف غیرنظامی و تأسیسات اقتصادی ما صورت می‌دهد، متمرکز شود. لازم به ذکر است موجودیت ما به عنوان کشوری مستقل برای همگان روشن بوده و هیچ دلیلی بهتر از این حقیقت وجود ندارد که عراق به عنوان یک کشور صادرکننده نفت، از حق خود جهت صادرات نفت از بنادر جنوبی خویش به دلیل حملات ایران علیه تأسیسات نفتی اش و تهدیدات ایران علیه آن که تا امروز ادامه داشته، محروم بوده است. این اقدامات به معنای وارد ساختن خسارت به عراق با کلیه ابزارهای موجود تلقی می‌شود.

طبیعی است که عراق قربانی تجاوز بوده و می باید با استفاده از کلیه ابزارهای لازم جهت دفاع از امنیت و منابع حیاتی خود و نیز موجودیت خویش دفاع کند، ما همچنین بر نیاز فوری به ابتکار جناب عالی تأکید می نمایم که چنین ابتکاری به طور روشن و به منظور مباحثات جامع در کلیه موارد مناقشه و نیز حل و فصل صلح جویانه آن براساس قطعنامه های شورای امنیت صورت می گیرد و اجرای آن نیز به عهده جناب عالی است. از همین رو تأکید می کنیم که آماده ایم توافقی را با طرف ایرانی تحت نظارت سازمان ملل برای اجتناب از حمله به اهداف غیرنظامی، امضا نماییم.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۱۷۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۹۳۴۴

- ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ (۲۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۳ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن بیانیه مورخ ۱۲ فوریه ۱۹۸۴ سخنگوی نظامی عراق درباره جنایات جدیدی که رژیم ایران در گلوله باران شهرهای عراق و شهرستان های آن مرتکب شده، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه نظامی عراق مورخ ۱۲ فوریه ۱۹۸۴

دشمن جنایتکار، امروز صبح جنایات جدیدی را در گلوله باران شهر بصره و شهرستان های مندلی و خانقین علی رغم هشدارهای مکرر ما مرتکب شد. ما چنین اقدامی را بی پاسخ نخواهیم گذاشت و براساس سیاست اعلام شده ما، مقابله به مثل، روشی جهت بازداشتن از این قبیل تجاوزات است. ما از ابزارهای بازدارندگی موجود جهت مقابله با تجاوزات جنایتکارانه استفاده نموده و حق پاسخ متقابل را برای خود محفوظ نگه می داریم. دشمن رسوا و متحد صهیونیست باید بداند، مادامی که از سیاست تجاوزگرانه اش دست بردارد و تجاوزاتش را علیه عراق متوقف نسازد، عراق به کمک خداوند او را تعقیب خواهد کرد و در ورطه هلاکت قرار خواهد داد. همچنین از مردم ایران درخواست می شود به حکام خود فشار وارد سازند و به توافق درباره عدم تجاوز به شهرها و شهرستان ها، رضایت دهند. در غیر این صورت این سیاست دولت [...] آفت بزرگی را برایتان به همراه خواهد آورد.

ص: ۴۱

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۷ / ۷۸۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۵

- ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ (۲۷ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۱۳ فوریه ۱۹۸۴ ارسال می گردد.

ریاض. م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

امروز صبح، دشمن [...] ایرانی شهر بصره و شهرستان های مندلی، خانقین و خرمال را گلوله باران کرد که به خسارات جانی و مالی منجر گردید و تعدادی از مردم مجروح شدند و به اموال آنها خسارت وارد گشت. پافشاری رژیم [...] ایران در گلوله باران شهرها و شهرستان های غیرنظامی ما، مؤید میزان [...] گروه حاکم [...] تهران می باشد. جهت بازداشتن رژیم [...] ایران و در پاسخ به اعمال ددمشانه آن، به اهداف تعیین شده در عمق خاک ایران به شدت حمله خواهیم کرد.

۱۳ فوریه ۱۹۸۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۶

- ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ (۲۸ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می رسانم که در تاریخ ۱۱ فوریه ۱۹۸۴ یک بار دیگر رژیم عراق با دو حمله ی موشکی شهر دزفول را هدف قرار داد که نخستین حمله در ساعت ۴:۳۲ به وقت محلی، وقتی که مردم در حال استراحت بودند اتفاق افتاد که در نتیجه این حمله تعدادی از غیرنظامیان شهید و ۷۰ نفر مجروح شدند. دومین حمله موشکی در ساعت ۱۱:۰۵ به وقت محلی صورت گرفت که بر اثر آن تعدادی از غیرنظامیان شهید و حدود ۲۰ نفر مجروح شدند. در این دو حمله از ۵ موشک دوربرد استفاده شد که متأسفانه بیمارستان افشار دزفول - که در آن

تعدادی از مجروحان غیرنظامی حملات قبلی بستری بودند - نیز مورد اصابت قرار گرفت و ۱۸۰ خانه، ۵۰ مغازه و یک بانک تخریب شد و تعدادی اتومبیل نیز از بین رفت.

در تاریخ دوشنبه ۱۳ فوریه ۱۹۸۴، نیروهای ددمنش صدام، پیرانشهر را با استفاده از بمب های شیمیایی گلوله باران کردند که باعث ناراحتی های چشمی شدید و تهوع تعدادی از مردم گردید.

در اوایل صبح سه شنبه ۱۴ فوریه ۱۹۸۴، رژیم وحشی عراق با دو موشک شهر اندیمشک و نیز با دو موشک شهر مسجد سلیمان و با یک موشک شهر بهبهان را هدف قرار داد که اغلب تلفات آن زنان و کودکان بی گناه بوده که بر اثر این حملات در حدود ۳۰ نفر شهید و ۷۰ نفر مجروح شدند.

همچنین در تاریخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ در فواصل ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۲:۰۰ به وقت محلی تعدادی از هواپیماهای عراق، بی رحمانه ۸۰ نقطه مسکونی در سه شهر مختلف را بمباران کردند:

شهر ایلام که مورد حمله قرار گرفت، ۳۵ شهید و ۳۰۰ مجروح بر جای گذاشت.

شهر گیلان غرب نیز مورد حمله هوایی قرار گرفت و تعدادی شهید و ۲۵۰ نفر مجروح شدند.

سومین حمله موشکی و هوایی به شهر اسلام آباد غرب بود که ۳۰ شهید و ۱۰۰ تن مجروح شدند. هنوز تجسس در مناطق بمباران شده ادامه داشته و احتمالاً تلفات بیشتر خواهد بود.

دولت و مردم جمهوری اسلامی ایران پس از ۴۰ ماه جنگ تحمیلی و ارسال گزارش موارد مهم نقض حقوق بین المللی بشردوستانه به دست حکام بغداد، به جامعه بین المللی، انتظار دارد که جامعه بین المللی به این جنایات واکنش نشان دهد. ما عمیقاً متأسفیم که بی تفاوتی شورای امنیت سازمان ملل ما را وادار می کند برای نجات مردم بی گناه خود به اقدامات تلافی جویانه متوسل شویم.

اگرچه این اقدامات در چارچوب مقررات اسلامی و با کلیه احتیاطات صورت می گیرد، اما هنوز ترجیح می دهیم وادار نشویم به سوی برادرانمان که صدام حسین از آنها به عنوان سپر استفاده می کند، آتش بگشاییم.

بنابراین مسئولیت جامعه بین المللی را یادآور می شویم که نسبت به خسارات جانی و مالی دو ملت مسلمان ایران و عراق بی تفاوت نباشد.

سند شماره ۱۷۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۸۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۸

۱۷- فوریه ۱۹۸۴ (۲۸ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

ص: ۴۳

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه رسمی نظامی عراق طی ۷ و ۱۱ فوریه ۱۹۸۴ درباره اصرار رژیم ایران در گلوله باران مناطق مسکونی در خاک عراق با توپخانه سنگین، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

اطلاعیه رسمی نظامی عراق در فواصل ۷ تا ۱۱ فوریه ۱۹۸۴

در ۷ فوریه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهرستان های مندلی، زرباطیه، سید صادق و شانه دری را گلوله باران کرد. گلوله باران دشمن به مرگ یک غیرنظامی منجر شد و یک زن و یک کودک مجروح گردیده و به تعدادی از خانه های مسکونی خسارت وارد گشت.

در صبح ۸ فوریه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهر زرباطیه و اطراف آن را با توپخانه سنگین گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به تعدادی از باغ های میوه و تأسیسات غیرنظامی شهر خسارت وارد ساخت و دو خانه مسکونی را در مندلی تخریب کرد.

در ۱۰ فوریه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهرهای مندلی و زرباطیه و اطراف آن را گلوله باران کرد. گلوله باران دشمن خساراتی به تعدادی از خانه های مسکونی در زرباطیه وارد ساخت.

در ۱۱ فوریه ۱۹۸۴، رژیم ایران شهر بصره و شهرستان مندلی و نواحی آن و شهرستان های زرباطیه، خرما و شعیبیه را گلوله باران کرد. گلوله باران دشمن به انهدام دو خانه مسکونی منجر شد و به دو خودروی غیرنظامی و تعدادی از تأسیسات غیرنظامی شعیبیه خسارت وارد ساخت.

سند شماره ۱۷۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۸۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۴۹

- ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ (۲۸ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست اطلاعیه نظامی رسمی عراق درباره عبور هواپیماهای نظامی رژیم ایران از مرزهای بین المللی عراق و حملاتشان به مناطق مسکونی استان های دیاله، میسان و واسط که باعث کشته شدن و مجروح شدن بسیاری از مردم شده، ارسال می دارم.

ریاض م. س. القیسی - نماینده دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

ص: ۴۴

اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۱۵ فوریه ۱۹۸۴

بنام خداوند بخشنده مهربان

در ساعت ۱۴:۷ قبل از ظهر امروز، دو هواپیمای جنگنده دشمن ایرانی با عبور از مرزهای بین المللی ما به استان دیاله و نواحی مسکونی شهرستان بعقوبه حمله نمودند، اما نیروهای پدافند قدرتمند ما آنها را وادار به فرار ساختند. این تهاجم دشمن باعث مرگ ۳ شهروند غیرنظامی گردید و ۱۸ نفر مجروح شدند.

بنا به اطلاعیه شماره ۱۳۷۳ فرماندهی کل نیروهای مسلح مورخ ۱۵ فوریه در ساعت ۱۶:۲ بعدازظهر دو هواپیمای جنگنده دشمن ایرانی نواحی مسکونی استان میسان و دو هواپیما نیز استان واسط را مورد حمله قرار دادند.

نیروهای پدافند قدرتمند ما با مقاومت خود آنها را وادار به فرار ساختند. این حملات دشمن به مرگ ۱۴ شهروند غیرنظامی و مجروح شدن ۳۱ نفر از جمله تعدادی زن و کودک منجر گردید.

سند شماره ۱۷۸

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۹۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۵۰

- ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ (۲۸ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه نظامی رسمی مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ عراق، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

اطلاعیه نظامی عراق مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴

دیروز و امروز صبح، دشمن جنایتکار ایرانی به گلوله باران شهر بصره و شهرستان های خانقین، مندلی، خرما، زرباطیه و طویله علی رغم هشدارهای مکرر ما ادامه داد و خسارات مالی و جانی به شرح ذیل بر جای گذاشت:

(الف) بصره: ۱۴ کشته، ۵۲ مجروح، تخریب ۱۰ خانه مسکونی، خسارت ۱۴ خودروی نظامی و نیز به تعدادی از تأسیسات

غیرنظامی خسارت وارد گشت.

ص: ۴۵

- ب) خانقین: ۶ کشته، ۱۴ مجروح، تخریب ۶ خانه مسکونی و به تعدادی باغ میوه و تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد گشت.
- ج) مندلی: یک کشته، یک مجروح، تخریب سه خانه مسکونی و یک کودکستان و به دو خودروی غیرنظامی آسیب وارد گشت و خسارات مالی بر جای گذاشت.
- د) طویله: به ۱۵ خانه مسکونی و یک مدرسه خسارت وارد گشت.
- ه) خرما: انهدام سه خانه مسکونی و خسارت به مسجد شهر.
- و) زرباطیه: خسارت به اموال و تأسیسات غیرنظامی.

در پاسخ به اقدامات جنایتکارانه [...] رژیم ایران در ادامه حملات به شهرهای غیرنظامی ما و ساکنین غیرنظامی، در نتیجه، شب گذشته و اوایل صبح با کمک خداوند متعال و با استفاده از راکت و نیروی هوایی قدرتمند خود حملاتی علیه اهداف مشخص در شهرهای اندیمشک، گیلان غرب، سرپل ذهاب و ایلام ایران صورت گرفت.

سند شماره ۱۷۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۵۲

- ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ (۲۸ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراما پیام آقای دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ خطاب به جناب عالی را به پیوست ارسال می دارم.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی در سازمان ملل

پیوست

نامه مورخ ۱۶ فوریه ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

عطف به نامه مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ (سند S / ۱۶۳۴۰) خود، احتراماً به اطلاع جناب عالی می رسانم که حملات وحشیانه اخیر متجاوزان عراقی علیه غیرنظامیان بی گناه با بی تفاوتی و سنگدلی مجامع بین المللی نسبت به ادامه نقض حقوق بشردوستانه بین المللی توسط حکام بغداد که بسیاری از موارد آن به این سازمان بین المللی گزارش شده، ادامه داشته، لذا برای جمهوری اسلامی ایران هیچ انتخابی جز تکیه بر توانایی های خویش باقی نمی گذارد.

نیروهای ما تصمیم گرفته اند در برابر ماجراجویی های دیوانه وار صدام حسین، طبق تعالیم خداوند متعال جهت نجات مردم خویش از حملات موشکی و بمباران های هوایی گستاخانه و لجام گسیخته صدام، مقابله به مثل نمایند.

از همین رو براساس موضوعات جدید فوق، متأسفانه قادر نخواهیم بود هیچ گونه مذاکرات سیاسی با اعضای هیئت حقیقت یاب جناب عالی انجام دهیم، بنابراین از شما درخواست می نمایم موضوع سیاسی دستور خود را مستثنی سازید. در هر حال ما از هیئت حقیقت یاب جناب عالی که طی شش ماهه گذشته جهت تهیه گزارش و بررسی مدارک استفاده از ارتش عراق از سلاح های شیمیایی درخواست نموده ایم و نیز از دستور ویژه شما در این باره تشکر می نمایم.

دکتر علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۱۸۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۵۴

- ۱۹ فوریه ۱۹۸۴ (۳۰ بهمن ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه مورخ ۱۳ فوریه ۱۹۸۴ خود، احتراماً متن نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق را در پاسخ به نامه جناب عالی به تاریخ ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ ارسال می دارم.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

نامه مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً از نامه مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ جناب عالی تشکر می نمایم. در این نامه هیئتی را پیشنهاد نمودید که به دو کشور ایران و عراق اعزام شود تا مذاکراتی را در دو کشور انجام داده و مواضع دو دولت را در مورد موضوع مناقشه ایران و عراق مشخص سازند، همچنین از مناطقی که در دو کشور مورد حمله نظامی واقع شده بازدید نموده و گزارش جدیدی را از منطقه ای که هیئت در می و ژوئن ۱۹۸۳ بازدید داشته، تهیه نماید.

مایلم به طور رسمی به اطلاع شما برسانم که دولت عراق پس از ملاحظه شرح مفاد نامه شما از اعزام هیئت به منظور دو هدف ذکر شده در نامه مذکور، استقبال نموده و موافقت خود را با پیشنهادهای مندرج در نامه درباره ترکیب هیئت و دوره بازدیدش از عراق اعلام می دارد.

همچنین فرصت را غنیمت شمرده و پیشنهاد خود را مجدداً مطرح می‌سازم که هیئتی نیز جهت تحقیق در مورد موضوع رفتار با اسیران جنگی در دو کشور ایران و عراق، اعزام شود.

این مسئله بسیار حائز اهمیت است که وظیفه جدی تری به دنبال انتشار گزارش کمیته صلیب سرخ بین‌المللی در مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ که بدون تردید نسخه‌ای از آن به دست شما رسیده است، به وجود آمده است.

بنابراین درخواست می‌کنم پیشنهاد ما را در این مسئله مهم مجدداً مورد توجه قرار دهید.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۱۸۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۵۶

- ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (۲ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به پیوست متن اطلاعیه نظامی ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ عراق را ارسال می‌نمایم.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

پیوست

متن اطلاعیه نظامی مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۸۴ عراق خطاب به دبیر کل

امروز در ساعت ۱۸:۱۰ قبل از ظهر دو جنگنده نیروهای متجاوز ایران با عبور از مرز بین‌المللی، به بخش‌های مسکونی شهر علی‌غربی حمله نمودند. این دو جنگنده بر اثر آتش پدافند هوایی نیروهای ما ناگزیر به فرار شده و خساراتی را نیز وارد ساختند که آمار این اقدام خائنانه ۱۴ کشته و ۱۲ مجروح بوده که تمامی آنها غیرنظامی می‌باشند. همچنین ۱۱ واحد تجاری تخریب و ۴ خودروی غیرنظامی نیز خسارت دید.

سند شماره ۱۸۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۹۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۵۸

- ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ (۴ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۲ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

ص: ۴۸

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به نامه مورخ ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۰۶۱ - A / ۳۸ / ۵۲۳)، احتراماً توجه جناب عالی را به اطلاعات ذیل درباره تجاوزات ایران در اکتبر ۱۹۸۳ علیه بخش پنجوین جلب می نمایم.

دو ماه قبل از حمله واحدهای نیروهای مسلح ایران، ۶۴۱۰۰ نفر نیروی مسلح در مناطق بانه و مریوان تجمع کردند. این نیروها تهاجمات خود را در ساعات ۲۳:۰۰ به وقت محلی در شب ۱۹ و ۲۰ اکتبر ۱۹۸۳ آغاز کردند. آنها از مرزهای عراق در منطقه پنجوین عبور کرده و طبق معمول در این تجاوز به حملاتشان با توپخانه به شهرها و روستاهای مرزی ادامه دادند.

در پایان نبرد خساراتی به متجاوزین ایرانی به شرح ذیل وارد گردید:

خسارات جانی: ۲۶۰۱۴ کشته

خسارات مادی: انهدام ۳۲ تانک، ۱۵ نفربر زرهی، ۸۳ خودروی مختلف، ۸ بلدوزر و ۱۷ توپ با کالیبرهای مختلف.

این تجاوزات مؤید نیات و طرح های توسعه طلبانه علیه عراق و تصمیم این کشور جهت ادامه جنگ بوده و بنابراین ایران مسئول پیامدهای آن می باشد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۸۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۶۱

- ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ (۴ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

پیرو نامه خود مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۵۴)، احتراماً به پیوست نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق را به پیوست ارسال می نمایم.

ریاض م. س القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

نامه وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

احتراماً درباره نگرانی عمیقی که اخیراً جناب عالی نسبت به این حقیقت ابراز داشته اید که غیرنظامیان در شهرها و روستاها به دلیل ادامه جنگ که از سوی ایران و علیه عراق آغاز شده، در معرض گلوله باران قرار دارند، لازم است به اطلاع جناب عالی برسانم که در ۱۸ فوریه ۱۹۸۴، جمهوری عراق از طریق اطلاعیه نظامی خود اعلام کرد که اراده کامل این کشور خودداری از هر گونه گلوله باران شهرستان ها، روستاها یا شهرها می باشد و چنین تعهدی را تحت نظارت بین المللی، به طور مؤثر فراهم

ساخته است.

ص: ۴۹

این بیانیه رسمی دولت متبوعم در پاسخ به بیانیه ریاست ستاد ارتش ایران که پنج روز پس از صدور اعلامیه عراق، مبنی بر این که از گلوله باران اهداف در شهرهای مشخصی در ایران دست برداشته و به دنبال آن ایران نیز از گلوله باران شهرها و روستاهای عراق خودداری خواهد کرد، صادر گردید.

فرصت را غنیمت شمرده، این نکته را خاطر نشان می سازم که تجربه نشان داده نمی توان به بیانیه های ایران مبنی بر اجتناب از گلوله باران شهرها، روستاها و غیرنظامیان اطمینان داشت. مقامات ایران که منکر گلوله باران شهرها و روستاهای مرزی به وسیله نیروهایشان می باشد واقعیت ها را منکر می شوند در حالی که گلوله باران از سوی نیروهای این کشور تقریباً به طور روزانه از زمان آغاز نبرد ادامه داشته است.

رهبران ایران این حقایق را حتی پس از اینکه گزارش هیئت حقیقت یاب سازمان ملل پس از بازدید از دو کشور در ژوئن ۱۹۸۳ (سند S/۱۵۸۳۴) منتشر شد نیز انکار کردند.

همچنین مایلم اعلام نمایم که رژیم ایران به دنبال اعلامیه مورخ ۱۴ فوریه، مبنی بر عدم گلوله باران اهداف برگزیده مشخص در ایران طی یک هفته که آن را به طور دقیق نیز رعایت کردیم، از فرصت استفاده کرد و به اهداف غیرنظامی در بصره، مندلی، خانقین، علی غربی، سید صادق، بعقوبه و سایر مکان ها طی این پنج روز حمله کرد. رژیم ایران غیرصادقانه ادعا کرد که نیروهای ما به اهداف غیرنظامی داخل ایران در طی آن دوره حمله کرده اند و این ثابت می کند که به بیانیه ها و ادعاهای ایران نیز نمی توان اعتماد داشت که شهرها، روستاها و غیرنظامیان در عراق هدف گلوله باران واقع نشوند.

تعیین اهداف غیرنظامی می تواند در چارچوب مناقشه ای باشد که با اصرار این کشور جهت ادامه جنگ صورت می گیرد که آن را ایران علیه کشور ما آغاز کرده و به نقض قطعنامه های شورای امنیت جهت خاتمه دادن به جنگ و حل و فصل آن ادامه می دهد.

برای جلوگیری در از سرگیری گلوله باران شهرها، روستاها و غیرنظامیان و پرهیز از سوء تفاهات درباره این قبیل موضوعات حساس و نظارت بر هر گونه تخلفی که در آینده ممکن است صورت گیرد، لازم است مکانیسم های مؤثر جهت تأمین نظارت بین المللی گسترش یابد تا جامعه بین المللی را قادر سازد که بیانیه های متناقض را مشخص سازد و ضمانت می دهد که شهرها، روستاها و غیرنظامیان دو کشور مورد حمله واقع نشوند.

ما اعتقاد داریم که سازمان ملل می تواند چنین مکانیسم هایی را گسترش دهد، از طرف دیگر ایران قادر نخواهد بود که سیاست هایش را جهت گلوله باران شهرها، روستاها و غیرنظامیان داخل عراق ادامه دهد و یا به دروغ ادعا کند که این عراق است که چنین سیاستی را ادامه می دهد.

اگر ایران واقعا جهت احترام به تعهداتش در عدم گلوله باران شهرها و روستاهای عراق

جدی است چرا موافقت خود را نسبت به مکانیسم های تحت نظارت بین المللی اعلام نمی کند، آیا مؤید این نیست که به تعهدات خود در این زمینه پایبند نیست؟

بنابراین، صمیمانه از جناب عالی درخواست می نمایم که اقدام فوری جهت گسترش چنین مکانیسم هایی در اسرع وقت ممکن تحت نظارت سازمان ملل که ما آن را ترجیح می دهیم و یا هر سازمانی که مورد قبول طرفین باشد، صورت دهید.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۱۸۴

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۳۶۲

- ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه خود مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (سند S/۱۶۳۶۱)، احتراماً به پیوست نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق را ارسال می نمایم.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق

نامه وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

مایلم به اطلاع جناب عالی برسانم که رژیم ایران طی چند هفته گذشته صریحاً اعلام کرده بود که قصد دارد تهاجم جدید و گسترده نظامی خود را علیه عراق به منظور نفوذ به مرزهای بین المللی عراق و اشغال شهرها و روستاهای آن آغاز کند. موضوع از آن جهت حائز اهمیت است که کسانی که بارها در اظهاراتشان بلاف زده اند، مسئول این اقدامات هستند.

همچنین مایلم به اطلاع جناب عالی برسانم که نیروهای رژیم ایران تهاجمی را در شب ۲۲ و ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ آغاز کردند. نیروهای مسلح ما آنچه وظیفه شان جهت دفاع از سرزمین شان بود انجام داده و متجاوزان را به عقب راندند و حملاتشان با شکست مواجه شد. نبردها به مقیاس وسیع در مرزهای شرقی ما در جریان است.

همچنین مایلم توجه جناب عالی و شورای امنیت را نیز به این حقیقت جلب نمایم که چنین تجاوزاتی علیه حاکمیت یک کشور و حیات شهروندانش باعث وخامت بیشتر این وضعیت می گردد. با این تجاوز، رژیم ایران یک بار دیگر تصمیم خود را جهت تهدید گسترده تر امنیت و ثبات منطقه بیش از سال های گذشته، نشان داد.

در این فرصت مایلم برای جناب عالی و جامعه بین المللی روشن سازم که عراق به دلیل حق قانونی دفاع از خویش، به تقویت نیروهای خود اقدام نموده و از کلیه امکانات جهت

حفظ حاکمیت، امنیت و حیات غیرنظامیان‌شان استفاده می‌کند و به این سیاست ادامه خواهد داد. به طور حتم تا پایان مناقشه از هر نوع ابزار بازدارنده مؤثر و در دسترس خود بهره خواهیم گرفت تا تجاوزات را با شکست مواجه سازیم و به متجاوز نشان خواهیم داد که اقداماتش بی‌پاسخ نمی‌ماند. رژیم ایران به تنهایی مسئول کامل کلیه پیامدهای این تجاوزات بوده که ناشی از اقدامات تجاوزگرانه این رژیم می‌باشد.

عراق جهت حل و فصل مناقشه به روش صلح‌جویانه تأکید دارد و این موضعی است که ما در همکاری با جناب عالی و نیز آمادگی خویش جهت اجرای قطعنامه‌های شورای امنیت نشان داده ایم و امیدواریم که از سوی جناب عالی گام‌های عملی لازم جهت خاتمه بخشیدن به مناقشه و سیاست گستاخانه‌ای که توسط حکام تهران دنبال می‌شود، پایان داده شود. همچنین خواستار اجرای کامل قطعنامه‌های شورای امنیت که در گذشته تصویب شده، می‌باشیم و از شورا درخواست می‌نمایم که دبیر کل اقدامات خود را پیگیری نماید.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۱۸۵

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۳۶۳

- ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن اطلاعیه رسمی عراق را که در ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ رئیس ارتش عراق در پاسخ به بیانیه رئیس ستاد ارتش ایران صادر کرد، ارسال می‌نمایم. ایران در اطلاعیه خود بالاخره پس از پنج روز که عراق اعلام کرده بود حمله به شهرهای مشخص در ایران را متوقف ساخته، تصمیم گرفت که حمله به اهداف غیرنظامی را متوقف سازد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه رسمی مورخ ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ ارتش عراق

به نام خداوند بخشنده مهربان

بدیهی است که از ابتدا که رژیم جنگجو و [...] ایران شروع به گلوله باران شهرها و روستاهای عراق از اوائل ۴ سپتامبر ۱۹۸۰ نمود، از آن زمان به طور مداوم و مکرر نسبت به این اقدامات خطرناک هشدار داده ایم، با وجود این، رهبری تهران طی این دوره اصرار داشتند که به گلوله باران شهرها و روستاهای عراق ادامه دهند.

ما همیشه اظهار کرده ایم که ابزار و تسلیحاتی داریم که ما را قادر می سازد خسارات سنگینی به ایرانیان وارد سازیم. اگر ما احساس کنیم که وادار شده ایم به اهداف واقع در شهرهای ایران حمله نماییم و آنها بر سیاست [...] خود اصرار می ورزند، تصمیم خود را اعلام می نمایم.

بنابراین ما در آغاز این ماه ملزم به هشدار هستیم، تا برای همگان روشن شود که جهت رعایت اصول بشردوستانه و در پاسخ به درخواست آقای مسعود رجوی و درخواست های مردم ایران، عراق اعلام کرد که حملاتش را به اهداف واقع در شهرهای ایران از ساعت ۳ بعدازظهر ۱۴ فوریه ۱۹۸۴ متوقف خواهد ساخت.

عراق با حسن نیت این تعهدات را رعایت کرده، در حالی که رژیم [...] تهران به گلوله باران [...] شهرها و روستاهای عراق طی پنج روز گذشته ادامه داده و زنان و کودکان را به قتل رسانیده و تأسیسات غیرنظامی را تخریب کرده است. رژیم ایران حملات [...] طی پنج روز گذشته مرتکب شد که براساس اطلاعیه ستاد نیروهای مسلح، به شرح زیر است:

۱- در سه شنبه ۱۴ فوریه ۱۹۸۴، توپخانه دشمن ۲۹ نفر را کشته و ۱۲۶ نفر را مجروح ساخت و به ۶۰ خانه مسکونی، ۱ مدرسه، ۱ مسجد، ۲ هتل، ۱ گاراژ و ۲۸ خودروی غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

۲- در ۱۵ فوریه، توپخانه دشمن ۸ نفر را کشته، ۱۶ نفر را مجروح و به ۸ خانه مسکونی، ۲ مدرسه و ۱۹ خودروی غیرنظامی خسارت وارد کرد. همچنین در آن روز بر اثر بمباران هوایی، ۱۷ نفر کشته، ۵۳ نفر مجروح و ۱۳ خانه مسکونی، ۱ مدرسه، ۲ خودروی غیر نظامی و ۱ مکان تجاری تخریب شد.

۳- در ۱۶ فوریه بر اثر توپخانه دشمن ۵ غیرنظامی کشته، ۱۳ نفر مجروح و ۱۷ خانه مسکونی، ۱ مدرسه، ۱ مسجد، تخریب شد و ۷ خودروی غیرنظامی از بین رفت.

۴- در ۱۷ فوریه بر اثر گلوله باران توپخانه دشمن ۲ غیرنظامی کشته و ۱۵ نفر مجروح و ۶ خانه مسکونی، ۱ مدرسه و ۵ خودروی غیرنظامی از بین رفت. همچنین در آن روز بر اثر بمباران هوایی ۱۶ غیرنظامی کشته، ۱۳ نفر مجروح، ۲ خانه مسکونی، ۴ خودروی غیرنظامی و ۱۳ مکان تجاری از بین رفت.

۵- در ۱۸ فوریه، توپخانه دشمن ۱۶ غیرنظامی را کشته، ۲۴ نفر را مجروح و ۹ خانه مسکونی را از بین برد، ۱ خودروی غیرنظامی و ۵ مکان تجاری آسیب دید.

همچنین شهرهای عراقی ذیل از زمین یا هوا هدف گلوله باران دشمن قرار گرفت: بصره، خانقین، مندلی، شعبیه، سید صادق، طویله، خرمال، غزانیه، دربندیخان، شاندری، بعقوبه، واسط، زرباطیه، میسان و علی غربی که این اقدامات [...] تهران می باشد و اگر آنها واقعا

خواستار توقف حمله به اهداف غیرنظامی هستند چرا بلافاصله پس از اینکه ما در ۱۴ فوریه توقف آن را اعلام کردیم، چنین کاری را نکردند؟

آنها به گلوله باران و تخریب ادامه داده اند در حالی که ما دقیقاً تعهدمان را رعایت کرده ایم. این بیانیه رسمی عراق می تواند به عنوان موضع سیاسی و نظامی ما مورد توجه باشد و مؤید نگرش و ماهیت انسان دوستانه عراق می باشد. در حالی که رفتار رهبران تهران منعکس کننده ماهیت جنایتکارانه و ناتوانی سیاسی و نظامی آنها می باشد.

از طرفی ما خواهان توقف گلوله باران تنها وقتی که تعدادی از مردم در ایران کشته شده اند، نمی باشیم و این در حالی است که در عراق نیز طی پنج روز گذشته به دستور رهبران [...] تهران تعداد زیادی کشته شده اند. ما هیچ سوء قصدی نسبت به مردم ایران نداریم در حالی که رهبران این کشور آتش دوزخ در جنگ را برافروخته اند و باعث قتل عام و تخریب گردیده و مورد نفرین واقع شده اند. ما طرفدار اصول بشردوستانه و صلح می باشیم و تعهداتی را که در ۱۴ فوریه اعلام کردیم، تکرار نموده و اصول اعتقادی و اخلاقی، خود حکم می کند که اصل خودداری از حمله به اهداف غیرنظامی تحت نظارت بین المللی عملی شود و از نقض آن از سوی ایران جلوگیری گردد.

در این باره ما ایلم این نکته را متذکر شوم که اگر رهبران تهران صداقت دارند به سهولت موضوع نظارتی را بپذیرند و در صورت رد آن ثابت می شود که آنها قصد دارند رفتار تجاوزگرانه شان را تحت تبلیغات فریبنده قرار داده و بر آن اصرار ورزند. در اینجا تصریح می کنیم که ملزم هستیم از امنیت و منافع مردم خود دفاع کنیم. اگر دشمن در ادامه حملاتش به شهرها و روستاهای ما اصرار ورزد ما از مردم ایران درخواست می کنیم که به رهبرانشان جهت پذیرش نظارت بین المللی فشار وارد سازند که نظارت بین المللی را بپذیرد و ما از مجامع و سازمان های بین المللی درخواست می کنیم که از نزدیک تا آنجایی که لازم است بر این وضعیت نظارت کنند تا نظارت بین المللی همه جانبه و مؤثری صورت گیرد.

در پاسخ به اظهارات یکی از مقامات رژیم [...] تهران که خواهان ادامه جنگ علیه عراق می باشد می گوئیم که اگر [...] حاکم در تهران احساس نیاز کنند که خون مردم شان در منطقه نبرد بیشتر بریزد به آنها خواهیم آموخت که ما رزمنده هستیم و اگر آنها دوباره تلاش نمایند که به سرزمین و حاکمیت ما تجاوز کنند، آنها خواهند دید که آماده پاسخ گویی به حملاتشان می باشیم و به آنها مزه تلخ دفاع را خواهیم چشانید همان طور که قبلاً نیز در کلیه نبردهای پیشین اثبات شده و تنها باعث تحقیر و تخریب آنان گردیده است. خدا بزرگ است و پیروزی از آن اوست.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۶۴

۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۱ فوریه نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه خود مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۶۳)، احتراماً عطف به اطلاعیه صادره مورخ ۲۰ فوریه ستاد نیروهای مسلح عراقی مبنی بر گلوله باران مناطق مسکونی در حومه ناحیه کانارو (بخش چوارته) با استفاده از توپخانه سنگین رژیم ایران، به اطلاع می‌رساند که در نتیجه این گلوله باران ددمنشانه یک نفر مجروح شده و بخشی از یک مدرسه ابتدایی تخریب شد.

این اقدام مؤید آن است که طرف ایرانی به تعهدات خود در خودداری از گلوله باران اهداف غیرنظامی پایبند نیست در حالی که در موارد بی شماری از ابتدای جنگ تحمیلی تجاوزگرانه نظامی خود علیه عراق به اقدامات فریب آمیز دست زده است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۶۹

- ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۲ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه ستاد ارتش عراق مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ درباره گلوله باران شهر شعیبیه، ارسال می‌گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه نظامی رسمی مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ ستاد ارتش عراق

امروز صبح در ساعت ۷:۰۵:۴۰ رژیم ایران شهر شعیبیه را با توپخانه سنگین هدف قرار داد که بر اثر این گلوله باران دشمن دو خانه مسکونی تخریب و به مسجد شهر، مدرسه و تعدادی از تأسیسات و اموال غیرنظامیان خسارت وارد شد. بنابراین متجاوزان ایرانی همان طور که انتظار می‌رفت تعهدات خود را نقض کردند و وقتی که رژیم ایران اعلام کرد که شهرهای

عراق را گلوله باران نخواهد کرد، تنها در جست و جوی راهی جهت خروج از این وضعیت پیچیده خود بود که با توجه به افکار عمومی مردم ایران و جهان راهی برای رهایی خود بیابد. ما در قضاوت خود نسبت به آن رژیم و اقدامات جنایتکارانه اش اشتباه نخواهیم کرد.

سند شماره ۱۸۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۷۰

- ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و نیز پیرو نامه مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۳۶۲)، احتراماً گزارش ذیل را ارسال می نمایم.

در ۱۴ فوریه ۱۹۸۴، عراق اعلام کرد که حمله به اهداف مشخص در شهرهای برگزیده ای در ایران را برای یک هفته متوقف خواهد کرد. اما با وجود این ضمن رعایت دقیق این تعهدات طی نامه خود مورخ ۲۱ فوریه (سند S / ۱۶۳۶۱) به اطلاع رساندم که نیروهای مسلح متجاوز ایران به گلوله باران شهرهای عراق برای ۵ روز کامل (۱۴ تا ۱۸ فوریه) ادامه دادند و رژیم ایران به دروغ ادعا کرد که سربازان عراقی به اهداف غیرنظامی در داخل ایران حمله کرده اند.

در ۱۸ فوریه، رئیس ستاد ارتش ایران طی صدور بیانیه ای اعلام کرد که ایران به شهرها و روستاهای عراقی حمله نخواهد کرد و در همان روز نیز ستاد ارتش عراق اطلاعیه رسمی در این باره صادر کرد. این اطلاعیه که برای جناب عالی طی نامه مذکور خود مورخ ۲۱ فوریه ارسال شد، حاکی از آن بود که اراده عراق خودداری از هر گونه گلوله باران شهرها، روستاها و غیرنظامیان می باشد و خواهان نظارت بین المللی به طور مؤثر بر این تعهدات می باشد.

علی رغم اطلاعیه ایران، نیروهای مسلح متجاوز ایران طی ۵ روز به گلوله باران [...] خود علیه اهداف غیرنظامی در شهرهای عراق ادامه داده و حملات ذیل را مرتکب شدند:

- در ۱۹ فوریه، بخش کانارو در استان چوارته با توپخانه سنگین گلوله باران شد که یک غیرنظامی مجروح گردید و بخشی از یک مدرسه ابتدایی تخریب شد.

- در ۲۱ فوریه شهر شعیبیه با توپخانه سنگین گلوله باران شد. دو خانه مسکونی از بین رفت. مسجد شهر، یک مدرسه، تعدادی از تأسیسات و اموال غیرنظامی خسارت دید.

- در ۲۲ فوریه با توپخانه سنگین منطقه طویل را گلوله باران کرد که به انهدام دو خانه منجر شد.

- در ۲۳ فوریه با توپخانه سنگین شهر بصره را گلوله باران کرد که ۱۰ نفر از مردم کشته

و ۲۶ نفر مجروح شدند و یک اتومبیل غیرنظامی از بین رفت و یک اتومبیل دیگر و برخی از تأسیسات و اموال غیرنظامیان خسارت دید.

- در ۲۳ فوریه با توپخانه سنگین شهر مندلی را گلوله باران کرد و به برخی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخت.

- در ۲۳ فوریه با توپخانه سنگین شهر شعیبیه را گلوله باران کرد که سه خانه مسکونی تخریب شد.

افزایش و تشدید گلوله باران وحشیانه اهداف غیرنظامی شهرهای عراق از سوی نیروهای مسلح متجاوز ایران با تهاجم وسیع نظامی که از شب ۲۲ و ۲۳ فوریه آغاز شد ادامه داشته و هم زمان با آن رژیم ایران به سیاست فریب، دروغ و تزویر خود ادامه داده است.

کلیه این اقدامات که توسط نیروهای نظامی صورت گرفت، حاکی از تجربه ای است که قبلاً برای ما ثابت شده است که به بیانیه ها و اعلامیه های ایران نمی توان اطمینان داشت و برای اینکه هر گونه بمباران یا گلوله باران شهرها، روستاها یا غیرنظامیان متوقف شود، لازم است نظارت بین المللی مؤثری صورت پذیرد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۸۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۷۲

- ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ (۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراماً توجه جناب عالی را به اطلاعیه پیوست وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران جلب می نمایم.

سعید رجائی خراسانی - نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران مورخ ۲۲ فوریه ۱۹۸۴

دولت جمهوری اسلامی ایران اکنون مطلع شده که رژیم جنایتکار عراق جهت انحراف افکار عمومی از جنایات حملات موشکی و بمباران هوایی خود علیه غیرنظامیان بی گناه و مناطق غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران، به تبلیغات دروغین و ساختگی علیه ایران دست زده و در اطلاعیه های نظامی مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (پیوست سند S / ۱۶۳۶۹) به دروغ جمهوری اسلامی ایران را به بمباران شهر شعیبیه عراق متهم کرده است.

همچنین رژیم عراق اعلام کرده است که به تلافی عملیات های مهم اخیر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، به حمله علیه شهرها و تأسیسات غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران متوسل خواهد شد، در حالی که ایران ادعاهای بی اساس عراق درباره بمباران مناطق غیرنظامی شهر شعیبیه را رد کرده و دولت جمهوری اسلامی ایران آن را توطئه ی جدید استکبار جهانی و رژیم وابسته جنایتکار عراق، علیه غیرنظامیان بی گناه و مناطق مسکونی جمهوری اسلامی ایران تلقی می نماید.

در پایان دولت جمهوری اسلامی ایران هشدار می دهد که این قبیل اقدامات وحشیانه را تحمل نخواهد کرد و در چارچوب قوانین اسلامی به اقدام متقابل دست خواهد زد.

سند شماره ۱۹۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۷۴

- ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ (۸ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به نامه ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۳۷۰)، احتراماً توجه جناب عالی و مجامع بین المللی را به این حقیقت جلب می نمایم که رژیم ایران هنوز در بمباران اهداف غیرنظامی شهرها و روستاهای عراق اصرار می ورزد که در تاریخ ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ اطلاعیه نظامی رسمی عراق در این باره به شرح ذیل می باشد:

در ساعت: ۳۰:۱۱ قبل از ظهر امروز دو هواپیمای دشمن به مناطق مسکونی از توابع بخش سعدیه در استان اربیل حمله کردند و پدافند ما به سوی آنها آتش گشود که مجبور به فرار شدند. در این حمله ی دشمن یک خانه مسکونی منهدم و به تعدادی از خودروها و تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد شد.

چهار هواپیمای دشمن نیز تلاش کردند به مناطق مسکونی Majar , Azir , qaiatsalih در استان میسان حمله نمودند که با پدافند هوایی و تعقیب هواپیماهای جنگی ما، حمله آنها دفع شد و ناگزیر به فرار شدند.

رژیم ایران به گلوله باران شهرهای بصره، مندلی، خانقین، شعیبیه، زرباطیه و حلبچه با آتش توپخانه سنگین ادامه داده است. در شهر بصره در نتیجه بمباران دشمن ۷ غیر نظامی کشته و ۳۷ نفر نیز مجروح شدند، ۶ واحد مسکونی تخریب گردید و به ۶ اتومبیل غیرنظامی و یک هتل غیرنظامی و یک دبیرستان خسارت وارد شد. این بمباران همچنین تخریب ۵ واحد مسکونی را باعث شده و نیز یک خودروی غیرنظامی در مندلی آسیب دید و

نیز سه خانه مسکونی در خانقین تخریب و ۱ خانه منهدم شد و به یک خودرو غیرنظامی در شعیبیه خسارت وارد گردید و نیز در حلبچه یک غیرنظامی کشته و تعدادی نیز مجروح شدند.

در ۲۵ فوریه ۱۹۸۴ مقامات نظامی رسمی عراق اطلاعیه ذیل را صادر کردند:

در ساعت ۶:۴۲ قبل از ظهر امروز سه هواپیمای جنگنده، متعلق به ارتش ایران به مناطق مسکونی ناحیه مقدادیه و ابوسیده و نیز نواحی مسعودیه در استان دیاله حمله نمودند. به علاوه در ساعت ۷:۴۵ امروز قبل از ظهر هواپیمای جنگنده دیگری نیز به شهر عقره در استان نینوا حمله کرد و مناطق مسکونی شهری آن را هدف گیری نمود. پدافند هوایی ما به سوی هواپیمای دشمن آتش گشودند و آنها مجبور به فرار شدند. این حمله وحشیانه دشمن باعث خساراتی به مناطق مسکونی شد و خساراتی به اموال و تأسیسات غیرنظامی به شرح ذیل وارد ساخت:

الف - بخش مقدادیه: ۷ کشته و ۲۷ مجروح که از جمله آنها ۱۰ کودک بودند و ۷ واحد مسکونی تخریب گشت.

ب - بخش ابوسیده: ۷ کشته و ۹ مجروح و خسارت به ۱۴ واحد مسکونی و ۴ خودروی غیرنظامی.

ج - نواحی سعیدیه: مجروح شدن یک دختر بچه و خسارت به ۲۶ واحد مسکونی.

د - شهر عقره: ۳ کشته و ۳۲ مجروح و خسارت به ۴ واحد مسکونی، یک خودروی غیرنظامی و چند تن از غیرنظامیان.

در ساعت ۷:۵۵ امروز قبل از ظهر دو هواپیمای جنگی دشمن به روستاهای شهرستان دیرلوک در استان دهوک حمله کردند. این حمله باعث مرگ ۲ غیرنظامی و مجروح شدن ۹ نفر شد و به ۱۵ واحد مسکونی خسارات وارد شد.

در ساعت ۱۰:۴۸ امروز قبل از ظهر هواپیماهای دشمن ایرانی به منطقه مسکونی علی غربی، علی شرقی و قلعه صالح در استان میسان حمله نمودند. پدافند و سیستم دفاعی ضد هوایی ما اینها را ردیابی کرده و یکی از آنها را هدف قرار داده که در خاک ایران سقوط کرد و شعله آتش و دود به هوا برخاست. این حمله دشمن باعث مرگ ۳ غیرنظامی و مجروح شدن ۳۰ نفر دیگر از جمله تعدادی زن و کودک شد. همچنین به دو خانه مسکونی و سه واحد تجاری در علی غربی خسارت وارد شد و ۱۰ غیرنظامی نیز مجروح شدند و به یک خودروی غیرنظامی در علی شرقی خسارت وارد شد. این حمله همچنین باعث مرگ ۲ غیرنظامی و مجروح شدن ۵ نفر دیگر در قلعه صالح گردید.

فرماندهی نظامی عراق در مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۸۴ اطلاعیه ای به شرح زیر صادر کرد:

امروز صبح تعدادی از هواپیماهای دشمن به تعدادی از شهرها و تأسیسات غیرنظامی به شرح ذیل حمله نمودند:

در ساعت ۷:۴۰ قبل از ظهر به منطقه مسکونی شهر مقدادیه و شهرک های ابوسیده و سعدیه حمله کردند.

در ساعت ۷:۴۵ قبل از ظهر به منطقه مسکونی شهر عقره حمله کردند.

در ساعت ۷:۵۵ قبل از ظهر به روستاهای شهرستان دیرلوک در استان دهوک حمله نمودند.

در ساعت ۱۰:۴۸ قبل از ظهر به مناطق مسکونی شهرهای علی غربی، علی شرقی و قلعه صالح حمله صورت گرفت. هواپیماهای دشمن با سیستم پدافند هوایی رهیابی شدند و یکی از آنها در خاک ایران سقوط کرد که شعله های آتش به هوا برخاست.

هواپیماهای دشمن باعث مرگ تعدادی از شهروندان غیرنظامی و مجروح شدن تعداد دیگری شدند که در میان آنها تعدادی زن و کودک به شرح ذیل به چشم می خورد:

مقدادیه: ۹ کشته و ۲۷ مجروح، تخریب ۷ واحد مسکونی.

شهر ابوسیده: ۷ کشته و ۹ مجروح، خسارت به ۱۴ واحد مسکونی و ۴ خودرو.

سعدیه: ۱ مجروح، خسارت به ۲۶ واحد مسکونی.

شهر عقره: ۵ کشته و ۳۴ مجروح، انهدام ۶ واحد مسکونی، خسارت به ۱۹ خانه مسکونی.

علی شرقی: ۳ کشته و ۳۰ مجروح و خسارت به ۲ واحد مسکونی و ۳ واحد تجاری.

علی غربی: ۱۰ مجروح و خسارت به یک خودرو غیرنظامی.

قلعه صالح: ۲ کشته و ۵ مجروح.

رژیم ایران همچنین امروز شهر بصره و شهرهای خانقین و مندلی را با توپخانه سنگین هدف قرار داد که در نتیجه بمباران وحشیانه دشمن ۳ نفر غیرنظامی کشته و ۹ نفر دیگر مجروح شدند. همچنین ۲ واحد مسکونی در بصره تخریب شد و در شهر مندلی ۲ نفر مجروح شدند، ۷ خانه مسکونی تخریب و به یک خودروی غیرنظامی خسارت وارد شد.

در شهر خانقین ۵ نفر مجروح شدند و ۵ خانه مسکونی تخریب و به یک دبیرستان و یک خودروی غیرنظامی و به برخی از تأسیسات و مزارع خسارت وارد شد.

در این فرصت مایلم درخواست دولت متبوعم را که طی نامه شماره ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۶۱) وزیر امور خارجه جمهوری عراق ارسال شد تکرار نمایم و جناب عالی می بایست گام های جدی جهت گسترش مکانیسم نظارتی مؤثر بین المللی برداشته که به موجب آن از طرف جامعه بین المللی اطمینان داده شود که علیه شهرها و روستاها و مناطق غیرنظامی حمله ای

صورت نخواهد گرفت و سازمان ملل مجمعی است که قادر است این مکانیسم ها را گسترش دهد.

قصور در این مهم رژیم ایران را ترغیب خواهد کرد که به سیاست تجاوزگرانه و گلوله باران[...][شهرها و روستاها و مناطق غیرنظامی عراق ادامه دهد.

ریاض م. س. القیسی - نماینده دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

ص: ۶۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۷۵

- ۲۹ فوریه ۱۹۸۴ (۱۰ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، مایلم به اطلاع شما برسانم که یک بار دیگر دولت عراق جنایات وحشتناکی علیه غیرنظامیان مرتکب شده و با موشک های جدید به مناطق مسکونی خرم آباد و بروجرد در استان لرستان حمله نمود.

این حملات در خرم آباد در ساعت ۱:۰۶ به وقت محلی در روز جمعه مورخ ۲۴ فوریه و نیز به شهر بروجرد در ساعت ۱۳:۰۶ شروع شد.

براساس آخرین آمارها، تعداد تلفات در خرم آباد و بروجرد بالغ بر ۷۸ شهید و ۸۴۱ مجروح می باشد و ۱۴۱ خانه و ۴۸۴ مغازه از بین رفته و یا خسارت دیده است.

همچنین در ساعت ۱۷:۰۰ به وقت محلی در روز جمعه، هواپیماهای متجاوز عراقی شهر کردنشین مهاباد در استان آذربایجان غربی را مورد تجاوز قرار دادند که در این حمله ۱۷ نفر شهید و ۱۰۰ نفر مجروح شدند. ده ها خانه و مغازه نیز تخریب شد.

لازم به ذکر نیست، جامعه بین المللی چشمان خود را نسبت به کلیه بی رحمی های جنایتکارانه و اقدامات وحشیانه عراق در کشتار دسته جمعی غیرنظامیان بی گناه، بسته است.

دولت جمهوری اسلامی ایران راه دیگری خارج از اصول اسلامی انتخاب نخواهد کرد. جامعه بین المللی در هر حال بنا به وظیفه اش به ویژه در برابر این جنایات عراق مسئول است.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۷۸

- ۱ مارس ۱۹۸۴ (۱۱ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ خود (سند S / ۱۶۳۷۵)، بنا به اطلاع دولت متبوعم

به اطلاع می‌رسانم که رژیم عراق یک بار دیگر به استفاده از بمب‌های شیمیایی علیه جمهوری اسلامی ایران متوسل شده است.

اطلاعات در این باره به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ ارائه شد و امیدوارم که حقایق به اثبات رسیده و گزارش تهیه شود.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۱۹۳

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۳۸۰

- ۱ مارس ۱۹۸۴ (۱۱ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم به اطلاع می‌رسانم که در ساعت اولیه سه شنبه ۲۸ فوریه ۱۹۸۴، رژیم بعثی عراق جنایت دیگری را علیه مردم مرتکب شد و منطقه وسیعی را در جنگ تحمیلی ۴۱ ماهه خود در خاک کشور جمهوری اسلامی ایران بمباران شیمیایی نمود. ارتش عراق منطقه عملیاتی خیبر را بمباران شیمیایی نمود که بر اثر آن بیش از ۷۰۰ رزمنده ایرانی دچار سوختگی‌های صورت، تهوع شدید، تاول و آبریزش از چشم، سرگیجه، از دست دادن تعادل و سرفه‌های شدید شده‌اند.

طبق اظهارات مجروحین در اثر انفجارات ناشی از بمب‌ها، گازهای زرد رنگی متصاعد شد و سریعاً در منطقه پخش گردید که سربازان تا شعاع یک کیلومتری تحت تأثیر قرار گرفته و دچار سوختگی‌های پوستی شده‌اند.

پزشکانی که در منطقه حضور داشتند تصدیق کردند که علائم شیمیایی به وضوح نشان دهنده آن است که از گاز نیتروژن و خردل استفاده شده است. متخصصان عقیده دارند که عراقی‌ها به احتمال زیاد از گازهای شیمیایی سمی همانند کلرید، آرسنیک و ترکیبات فسوژن نیز استفاده کرده‌اند.

استفاده اخیر عراق از بمب‌های شیمیایی طی دو روز گذشته در منطقه هویزه در حدود ۴۰۰ نفر تلفات بر جای گذاشته است. در حالی که مسئولیت نخست این قبیل جنایات غیرانسانی، مستقیماً متوجه رژیم درمانده عراق می‌باشد، اهمال سازمان ملل نیز باعث شده که حکام عراق تشویق شوند به این قبیل وحشی‌گری‌های خود ادامه دهند.

سعید رجائی خراسانی - نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۸۱

- ۱ مارس ۱۹۸۴ (۱۱ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲۹ فوریه ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن پیام آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران را ارسال می دارم.

سعید رجائی خراسانی - نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیام وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

همان طور که جناب عالی مطلعید، ایالات متحده، حضور نیروی دریایی خود را در خلیج فارس و دریای عمان گسترش داده و برخی اوقات در حرکت نیروی هوایی و ناوگان دریایی ایران در آب های سرزمینی جمهوری اسلامی ایران دخالت کرده است. در ۲۲ ژانویه ۱۹۸۴ مرکز اطلاعات پرواز اداره هوانوردی فدرال ایالات متحده، اطلاعیه ویژه ای با کد "KCNFYN" صادر کرد و درخواست کرد هواپیماهایی که بر فراز دریای عرب در ارتفاع ۲۰ درجه شمالی به پرواز درآمده اند با کشتی های دریایی ایالات متحده با فرکانس داده شده تماس بگیرند، در غیر این صورت با خطر جدی مواجه خواهند شد. این اطلاعیه نقض آشکار اصول اساسی کنوانسیون شیکاگو درباره هوانوردی غیرنظامی بین المللی و نیز سایر کنوانسیون های حقوق دریاها است. ادعای این اطلاعیه مبنی بر حاکمیت در بخش نامشخص از آب های آزاد در خلیج فارس، دریای عمان و دریای عرب، هیچ پایه و اساس قانونی نداشته و از نظر حقوقی اعتبار ندارد.

این اطلاعیه می تواند به عنوان نقض حاکمیت کشورهای ساحلی خلیج فارس و دریای عمان مورد ملاحظه قرار گیرد. جمهوری اسلامی ایران آن را به عنوان تهدیدی برای صلح و امنیت حریم فضایی و دریایی منطقه قلمداد کرده و با توجه به شرایط ویژه منطقه، در انجام تعهدات خود درباره امنیت و حراست از منافع ملی خویش در محدوده ی آب های سرزمینی اش، تأکید می نماید.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۸۴

- ۵ مارس ۱۹۸۴ (۱۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل بنا به درخواست دولت متبوعم، احتراماً توجه شما را به نکات ذیل جلب می‌نمایم.

همان طور که مطلعید در روزهای اخیر، رژیم بعثی صهیونیستی عراق به بهانه‌های واهی مختلف به حملات موشکی و بمباران هوایی وحشیانه خود علیه غیرنظامیان بی‌گناه و مناطق مسکونی ایران ادامه داده و از سلاح‌های شیمیایی نیز استفاده نموده است

از ۲۵ فوریه ۱۹۸۴ تاکنون به طور مکرر حملات بسیاری به شهرهای بانه، ایلام، خرم‌آباد، پلدختر، کوه‌دشت، اسلام‌آباد، گیلان غرب، بروجرد، سقز، هویزه، بستان، مهاباد و باختران نموده که این حملات ۲۴۶ نفر شهید و ۱۵۰۷ نفر مجروح و انهدام تعداد زیادی از واحدهای مسکونی و مغازه‌ها و بی‌خانمان شدن هزاران نفر از مردم را به همراه داشته است.

دولت جمهوری اسلامی ایران بر خود لازم می‌داند یک بار دیگر به جامعه بین‌المللی متذکر شود که قساوت سازمان ملل در قصور آشکار نسبت به مسئولیت‌های قانونی خویش، حکام عراق را در ارتکاب جنایاتش ترغیب می‌نماید.

ملت و دولت جمهوری اسلامی ایران، خصوصاً شورای امنیت سازمان ملل را مسئول کشتار و تخریب دو کشور مسلمان ایران و عراق می‌داند.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۸۷

- ۵ مارس ۱۹۸۴ (۱۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و بازگشت به دو نامه نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (اسناد S / ۱۶۳۷۸ و S / ۱۶۳۷۵)، احتراماً موارد ذیل را به اطلاع شما می‌رسانم.

در ابتدا نکته مهمی که می بایست توجه شما به آن جلب شود این است که در تاریخ مذکور دو نامه ایران حاکی از این بود که نیروهای این رژیم حمله وسیعی را علیه عراق در چند محور آغاز کردند و نمایندگان آن رژیم در سطوح مختلف به بیان اهداف خود در اشغال خاک عراق و سرنگونی رژیم و دولت مردمی عراق پرداخته اند. همه می دانند که نمایندگی دائمی ایران کاملاً از این حقایق آگاه بوده و با انتشار این مطالب ضمن اعتراف به اهداف و قیحانه رژیم خود، آن را بیش از پیش بر همگان آشکار ساخت.

نکته دیگری که می بایست مورد توجه واقع شود این حقیقت است که نمایندگی دائمی ایران همان طور که در دو نامه مذکور ملاحظه شد، همانند نامه های قبلی خود به سازمان ملل توهین های صریح و روشن نموده و به این روش خود پایان نداده است. در این باره نمایندگی دائمی ایران بی اطلاع نیست و بر همگان آشکار است که دولتش تلاش های جناب عالی را در اعزام هیئتی به دو کشور متوقف ساخته و وقیحانه از پذیرش هر شخص معقول و مطلع خودداری می ورزد در حالی که در ابتدا وانمود ساخته بود که اعزام هیئت را پذیرفته است.

مایلم از فرصت استفاده نمایم همان طور که در نامه های قبلی به اطلاع شما رساندم رژیم ایران به گلوله باران اهداف غیرنظامی در عراق ادامه می دهد، در عین حال منکر چنین اقدامی است. به ویژه آنکه در نامه ای که به عنوان سند S / ۱۶۳۷۰ منتشر شد، اینجانب درباره حوادث اخیر توضیح دادم که به وضوح نشان دهنده آن است که به اظهارات مقامات رژیم ایران هیچ اطمینانی نمی توان داشت که به حملات خود علیه اهداف غیرنظامی عراق ادامه ندهد.

در اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ اعلام گردید:

دیشب و امروز، رژیم ایران شهر بصره و شهرهای خانقین، مندلی، شعیبیه و زرباطیه و اطراف این شهرها را با توپخانه سنگین گلوله باران کرده است. در این گلوله باران وحشیانه دشمن، در بصره دو نفر غیرنظامی کشته و دو نفر مجروح شدند. در شهر خانقین نیز یک خانه تخریب و به چهار خانه دیگر خسارت وارد شد. همچنین چهار خانه در مندلی خسارت دیده و به شش خانه و سه خودروی غیرنظامی در شعیبیه و تأسیسات غیرنظامی و اموال مردم در زرباطیه خسارت وارد گشت.

اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۲۰ فوریه ۱۹۸۴ بیانگر آن است که:

دیشب و امروز رژیم ایران شهر بصره و شهرهای خانقین، حلبچه و زرباطیه را با آتش توپخانه سنگین هدف قرار داده است که بر اثر این گلوله باران وحشیانه دشمن شش غیرنظامی مجروح و سه خانه در بصره تخریب شده است. همچنین در حلبچه یک زن کشته، پنج خانه تخریب و در خانقین نیز یک مدرسه آسیب دیده و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در زرباطیه خسارت وارد شده است.

در اطلاعیه نظامی رسمی مورخ ۲۹ فوریه ۱۹۸۴ آمده است:

دیشب و امروز رژیم ایران شهر بصره و شهرهای خانقین، مندلی، شعیبیه و دربندیخان را با آتش توپخانه سنگین هدف قرار داد. در این گلوله باران وحشیانه در بصره ۳ نفر کشته، ۲ خانه مسکونی تخریب شد و تعدادی خانه و یک خودروی غیرنظامی خسارت دید. در خانقین یک نفر کشته، یک دختر بچه مجروح و سه خانه مسکونی تخریب شد و نیز شش خانه خسارت دیده و یک مدرسه ابتدایی نیز تخریب شد. در شهر دربندیخان نیز یک خانه و یک مدرسه تخریب شد.

در اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۱ مارس ۱۹۸۴ آمده است:

دیشب و امروز در شهرهای بصره، خانقین و مندلی بر اثر آتش توپخانه ۵ غیرنظامی کشته و ۷ نفر مجروح شدند. در این بمباران ۲۶ خانه مسکونی، یک مدرسه و شش خودروی غیرنظامیان از بین رفت.

در اطلاعیه رسمی نظامی عراق مورخ ۲ مارس ۱۹۸۴ آمده است:

دیشب و امروز رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های خانقین، شعیبیه، سید صادق و شانه دری را با آتش توپخانه سنگین هدف قرار داد. در این گلوله باران وحشیانه در بصره ۴ نفر مجروح شده و به ۲ خانه خسارت وارد گشت. در خانقین نیز دو نفر مجروح، چهار خانه تخریب و به چهار خانه نیز خسارت وارد شد، دو مدرسه ابتدایی و یک خودروی غیرنظامی نیز آسیب دید. همچنین به تأسیسات و اموال مختلف غیرنظامی نیز در شهرهای شعیبیه، سید صادق، و شانه دری خسارت وارد شد.

در اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۴ مارس ۱۹۸۴ آمده است:

دیشب و امروز رژیم ایران شهر بصره را گلوله باران کرد و شهرستان های خانقین، شانه دری و زرباطیه و اطراف این شهرها را با توپخانه سنگین هدف گلوله قرار داد. در این گلوله باران ها در بصره یک غیرنظامی کشته و سه نفر دیگر مجروح شده و در خانقین تعدادی خانه تخریب شد و ۵ خانه در شعیبیه از بین رفت و در زرباطیه نیز به اموال غیرنظامیان خسارت وارد شد.

در اطلاعیه نظامی رسمی عراق در مورخ ۵ مارس آمده است:

دیشب و امروز رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های مندلی، خانقین و حومه این شهرها را با توپخانه سنگین هدف قرار داد. در این گلوله باران های وحشیانه در بصره ۴ غیرنظامی کشته و چهار خودرو خسارت دید. در شهر خانقین نیز یک غیرنظامی مجروح و یک خانه تخریب و تعدادی نیز خسارت دید.

در ضمن وقتی که به دو نامه پیشین ایران نظر افکنیم یک بار دیگر به [...] که از روش های مورد استفاده رهبران ایران است، پی می بریم. شما و جامعه بین المللی می باید

کاملاً به ضرورت پیشنهاد دولت متبوعم که طی نامه وزیر امور خارجه عراق (S / ۱۶۳۶۱) خطاب به جناب عالی ارسال شد، آگاهی یابید و با توجه به این نیاز با گسترش مکانیزم مؤثر، نظارت بین المللی را تضمین نموده تا جامعه بین المللی را قادر سازد که ضمانت دهند شهرها، روستاها و غیرنظامیان در دو کشور مورد هدف واقع نمی شوند.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۹۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۸۸

- ۵ مارس ۱۹۸۴ (۱۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۵ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه نمایندگی جمهوری اسلامی ایران (سند S / ۱۶۳۸۰) به اطلاع می رسانم قبلاً موضع دولت خویش را درباره ادعاهای دروغین ایران در نامه مورخ ۲۹ نوامبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۱۹۳) - S / ۱۳۸ / ۶۵۰ خود روشن نموده و مواضع دولت متبوعم تاکنون هیچ گونه تغییری نکرده است.

باید متذکر شد که نامه ایران که درباره به اصطلاح «منطقه عملیاتی خیبر» و در گزارش های خبری شماره ۳۸۵ مورخ ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ توسط بخش مطبوعات هیئت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد، شامل نکاتی است که توجه شما را به آن جلب می نمایم:

«نیروهای اسلام تهاجم وسیع جدیدی را علیه بخش جنوبی منطقه نبرد در ساعت ۲۱ مورخ ۲۲ فوریه آغاز کردند. این تهاجم گسترده جدید جمهوری اسلامی ایران با نام «خیبر» شروع شد. نیروهای اسلام، در این تهاجم جدید ده کیلومتر از خاک عراق را آزاد و چندین تپه استراتژیک را به کنترل خود در آورده و ۲۶ روستا داخل خاک عراق را نیز آزاد ساختند که برای نخستین بار در طی جنگ تحمیلی ۴۱ ماهه عراق ایران است که سربازان مسلمان ایرانی موفق شدند ۴۰ کیلومتر در داخل خاک عراق نفوذ نمایند.»

مایلم توجه جناب عالی و کشورهای عضو سازمان ملل را به این اعتراف جدید ایران جلب نمایم تا نتایج مناسبی از این تجاوز نظامی علیه عراق حاصل گردد. تردید ندارم هر چند که از سرنوشت اسفناک نیروهای ایران در تجاوزات آنها از طریق مطبوعات مطلع شده اید و افکار عمومی جهان نسبت به این مهم روشن شده، اما مقامات رژیم حاکم تهران به فریب، نیرنگ و [...] خویش متوسل شده تا افکار عمومی جهان را از جنایاتی که از آغاز تجاوز

نظامی خود مرتکب شده اند و در مقیاس وسیع به مرزهای بین المللی عراق حمله نموده، منحرف سازند و شکست های طرح های شیطانی خود علیه عراق را مخفی نگه دارند. این سرنوشتی است که در انتظار کلیه اقدامات تجاوزگرانه ایران در آینده خواهد بود.

ریاض. م. س. القیسی - نماینده دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۱۹۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۸۹

- ۶ مارس ۱۹۸۴ (۱۶ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی فرانسه در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

از طرف ده دولت عضو اتحادیه اقتصادی اروپا که اخیرا فرانسه ریاست آن را عهده دار شده است، احتراماً به پیوست متن اعلامیه مصوب ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ اجلاس وزیران این اتحادیه در مورد همکاری سیاسی اروپا ارسال می گردد.

Luc de la Barre de Nanteuil - نمایندگی دائمی فرانسه در سازمان ملل

پیوست

اعلامیه ریاست جامعه اقتصادی اروپا مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ در اجلاس وزیران در مورد همکاری سیاسی اروپا

مناقشه میان ایران و عراق

ده کشور عضو، تأسف عمیق خود را از گسترش اخیر مناقشه میان ایران و عراق که با نبرد سنگین در جبهه و از سرگیری حملات با استفاده از راکت، گلوله توپ و بمب علیه اهداف غیرنظامی صورت گرفته، ابراز داشتند. این وضعیت خطرناک به تشدید جنگ و ایجاد بحران خطرناک در منطقه منجر می شود.

بنابراین ده کشور از طرفین می خواهند به قطعنامه های شورای امنیت در این باره پاسخ مثبت دهند و از کلیه اقداماتی که می تواند به تشدید مخاصمات و به خطر افتادن آزادی دریانوردی در خلیج (فارس) منجر شود، اجتناب نمایند. اعضا مجدداً بر درخواست خود جهت یافتن راه های حل و فصل صلح جویانه که مورد پذیرش شرافتمندانه طرفین باشد، تأکید کردند. همچنین از دبیر کل سازمان ملل درخواست کردند که مجدداً به تلاش های خود جهت یافتن راه حل صلح آمیز، عادلانه و پایدار در این مناقشه ادامه دهد. آنها همچنین اعلام آمادگی نمودند که فعالانه با ابزارهای در دسترس خویش جهت حل و فصل مناقشه همکاری نمایند.

در ضمن، ده عضو اتحادیه از طرفین درگیر درخواست کردند که با دقت قوانین و کنوانسیون های بین المللی درباره محافظت از مردم غیرنظامی و رفتار با اسیران جنگ را رعایت نمایند. همچنین پشتیبانی خود را از تلاش های کمیته بین المللی صلیب سرخ جهت کاهش خسارات سنگینی که جنگ برای طرفین به ارمغان آورده است، اعلام نمودند.

سند شماره ۱۹۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۳۹۷

- ۸ مارس ۱۹۸۴ (۱۸ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۲ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

همان که جناب عالی در فواصل مختلف به خوبی اطلاع یافته اید و دولت متبوعم نیز مکررا این سازمان بین المللی را از جنایات جنگی مختلف متجاوزان عراقی علیه غیرنظامیان و پرسنل نظامی ایران، مطلع ساخته است و همچنین درخواست های بسیاری نیز از جناب عالی نموده ایم که درباره نقض مکرر حقوق بین المللی بشردوستانه از سوی عراق به ویژه درباره ممنوعیت بین المللی استفاده از سلاح های شیمیایی که عراق به کارگیری کرده، تحقیق نمایید، ولی متأسفانه این سازمان بین المللی تاکنون هیچ اقدام مثبتی صورت نداده و بی تفاوتی تأسف بار و غیر مسئولانه و تاکتیک های تأخیری این سازمان بین المللی نه تنها باعث از بین رفتن مدارک و اسناد موجود در مورد کاربرد رذیلانه سلاح های شیمیایی شده، بلکه باعث گردیده که دشمن جنایتکار بر وحشی گری خود بیفزاید و نهایتا به سایر سلاح های ممنوعه متوسل شود و در حد وسیعی از آنها استفاده نماید، تا آنجایی که مطبوعات در سطوح بین المللی و نیز بسیاری از منابع مستقل از جمله منابع بیمارستان ها، پزشکان، دولت ها و کمیته بین المللی صلیب سرخ نیز به ارتکاب این قبیل اقدامات جنایتکارانه از سوی عراق، صحنه گذاشتند.

در واکنش به این تأیید جهانی و جلوگیری از سرپوش گذاری بر این مدارک با توجه به قطعنامه ۳۷ / D ۹۸ مجمع عمومی، بر شما به عنوان دبیر کل سازمان ملل فرض است که اقدام فوری اتخاذ نمایید و گزارشی را به این سازمان بین المللی ارائه دهید.

درباره حسن نیت، صداقت و نگرانی جناب عالی که همیشه ابراز نموده اید، دولت متبوعم صادقانه امیدوار است که تصمیمات به موقع شما در اسرع وقت باعث خواهد شد که این جنایتکاران نتوانند به سادگی از جنایات خود بگریزند.

ص: ۶۹

بدیهی است که تعهدات دبیر کل سازمان ملل و نیز قطعنامه ۹۸ / ۳۷ D حجت را تمام کرده و به دخالت سایر ارگان های سازمان ملل نیاز نمی باشد.

در پایان ضمن توجه به موقعیت حساس و ابعاد فاجعه آمیز این جنایات، بر ضرورت تحقیقات اولیه بدون هیچ درنگی تأکید می نمایم، در غیر این صورت با عدم موفقیت این سازمان بین المللی، قطعاً پیامدهای ناگواری به دنبال خواهد بود.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۰۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۰۰

- ۹ مارس ۱۹۸۴ (۱۹ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۸ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً، متن نامه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ آقای طارق عزیز وزیر امور خارجه جمهوری عراق را به پیوست ارسال می دارم.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

نامه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری عراق به دبیر کل

اجازه می خواهم نوار ضبط شده ی سخنان آقای علی خامنه ای رئیس رژیم ایران و رئیس شورای عالی دفاع را که در نماز جمعه مورخ ۲۴ فوریه ۱۹۸۴ در دانشگاه تهران ایراد شده به پیوست برای شما ارسال دارم.

خاطرنشان می سازم که ترجمه متن فارسی یک عبارت از نطق آقای خامنه ای که با وضوح نشان دهنده نیات و موضع رژیم ایران جهت ادامه جنگ تجاوزگرانه اش علیه عراق می باشد، به شرح ذیل است.

«من توجه عموم را به این حقیقت جلب می نمایم که ما مصمم هستیم به عملیات در سایر محورهای جنگ طی مراحل بعدی ادامه دهیم. من مایلم توجه خواهران و برادران را به این نکته جلب نمایم که موضع ما به همین صورت باقی خواهد ماند.

در ارتباط با موضوع دو جزیره مجنون واقع در نزارهای باتلاقی، به خاطر اینکه آنها دارای اهمیت استراتژیکی زیادی می باشند، فرماندهان ما نیز به آن توجه دارند. این به خاطر این است که این احتمال وجود دارد که کشور ما از طریق این جزایر مورد حمله قرار گیرد و نیز از نظر اقتصادی دارای منابع نفتی عظیم مهمی است که ذخائر آن بالغ بر هشت میلیارد بشکه می باشد

که می توان از ۲۸ چاه، نفت استخراج کرد. با یک محاسبه اگر دویست هزار بشکه در هر روز استخراج شود این ذخایر می تواند برای ۶۰ سال مورد بهره برداری واقع شود.»

عراق امیال جاه طلبی های رژیم ایران را در مورد خاک و منابع عراق مکررا خاطر نشان ساخته، به طوری که یکی از دلایل مهم جنگ بود که ایران علیه عراق طی چهار سال گذشته آن را آغاز کرده است. اظهارات آقای خامنه ای که به آن اشاره شد، دلیل آشکاری بر این جاه طلبی هاست. بنا به وظیفه ام آن را مورد ملاحظه قرار داده و از شما با توجه به مفاد نطق آقای خامنه ای اعاده حق نموده و شما را از ماهیت واقعی رژیم فعلی تهران و نیز دلایل پافشاری اش به ادامه جنگ خود علیه عراق و همچنین تلاش های مایوسانه این رژیم جهت عبور از مرزهای بین المللی و اشغال خاک عراق آگاه می سازم.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۲۰۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۰۳

- ۹ مارس ۱۹۸۴ (۱۹ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً قسمت هایی از نامه آقای طارق عزیز وزیر امور خارجه جمهوری عراق خطاب به جناب عالی را ارسال می نمایم:

نامه ۱۸ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۵۴) وزیر امور خارجه عراق، مجدداً پیشنهاد عراق در مورد اعزام هیئت جهت تحقیق درباره رفتار با اسیران جنگ در دو کشور ایران و عراق را مطرح ساخته است.

در نامه مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ (سند S / ۱۶۳۶۲) وزیر امور خارجه کشورمان به شما اطلاع داد که حمله نظامی به مقیاس وسیع توسط نیروهای رژیم ایران علیه عراق در شب ۲۲ تا ۲۳ فوریه ۱۹۸۴ به منظور نفوذ به مرزهای بین المللی و اشغال شهرها و روستاهای عراق آغاز شده است.

در نامه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۴۰۰) وزیر امور خارجه کشور متبوعم، اظهارات آقای علی خامنه ای رئیس رژیم ایران و نیز رئیس شورای عالی دفاع این کشور را درباره اشغال خاک عراق و پافشاری جهت ادامه جنگ تجاوزکارانه علیه عراق، جهت تکمیل جاه طلبی های توسعه طلبانه رژیم ایران در مورد خاک عراق و منابع طبیعی این کشور که بر روی نوار ضبط شده بود برای شما ارسال نمود.

برای جناب عالی و سایر کشورهای عضو سازمان ملل که عراق نیز یکی از اعضای این سازمان می باشد پوشیده نیست که عراق به تمام قطعنامه های مصوب شورای امنیت درباره

مناقشه ایران و عراق و قطعنامه مجمع عمومی شماره ۳/۳۷ مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ در همین باره، پاسخ مثبت داده و در فواصل مختلف آمادگی کامل خود را جهت حل و فصل منازعه با ابزارهای صلح جویانه مطابق با اصول منشور سازمان ملل، اعلام داشته است و این در حالی است که رژیم ایران بی درنگ کلیه قطعنامه ها و مفاد آن را رد کرده و بدون هیچ ابهام و به طور مکرر بر ادامه جنگ تجاوزگرانه علیه عراق برای تکمیل جاه طلبی های ارضی و اقتصادی خود اعلام موضع نموده و با گستاخی به سازمان ملل و نماینده های ویژه آن با نقض آشکار منشور سازمان ملل، توهین نموده است.

حتی با فرض اینکه اصول منشور سازمان ملل و مسئولیت مجموعه کشورهای عضو، هم سو با منافع ما نباشد، محورهای بشردوستانه و اقتدار سازمان بدون تردید، دارای ارزش جاودانی برای همه ما می باشد. سکوت مطلق در برخورد با حقایق مطروحه که برای جامعه بین المللی روشن شده نه تنها مذمت شدید ما را به دنبال خواهد داشت بلکه بدون شک این قبیل ملاحظات، قطعاً به کارایی این سازمان جهانی در پیشبرد اهداف صلح جویانه، خدشه وارد خواهد ساخت. از سوی دیگر، عراق از هیچ کوششی در کلیه سطوح با کلیه ابزارهای در دسترس خود جهت دفاع از حقوق قانونی خود در مورد حاکمیت، استقلال، امنیت و رفاه مردم خود بدون دخالت هیچ گروهی، مضایقه نموده و به دنبال ابزارهایی جهت برقراری صلحی عادلانه و شرافتمندانه می باشد. دولت متبوعم تنها صادقانه از شما درخواست می کند که به طور صریح موضع مشخص خود را درباره این واقعیت که رژیم ایران ادامه دهنده جنگ تجاوزگرانه آشکاری علیه عراق می باشد، ابراز نماید. همچنین در مورد عدم پاسخ مثبت این رژیم در رابطه با تعهداتش در برابر منشور سازمان ملل و نیز رعایت قطعنامه های شورای امنیت و مجمع عمومی و همچنین نقض اموال حقوق بین المللی بشردوستانه در مورد رفتار با اسیران جنگ، اعلام موضع نمایید.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۲۰۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۹۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۰۵

- ۱۲ مارس ۱۹۸۴ (۲۲ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی مراکش در سازمان ملل خطاب به دبیر کل بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن درخواست شاه حسن پادشاه مراکش

ص: ۷۲

و رئیس فعلی چهارمین کنفرانس اسلامی، از رهبران ایران و عراق و نیز کلیه رهبران صلح دوست و عدالت خواه و مردم جهان را ارسال می نمایم، وی خواستار تلاش های مشترک جهت خاتمه دادن سریع به جنگ خانمان سوز و مرگبار دو کشور مذکور، شده است.

مهدی مرانی زنتار - سفیر نمایندگی دائمی

پیوست

درخواست شاه حسن پادشاه مراکش و رئیس فعلی نشست چهارمین کنفرانس اسلامی

جنگ میان ایران و عراق شدت یافته است. هر روز حملات گسترده تر، تهدید کننده و مخرب می شود. تعهدات متوجه کلیه سرمایه های ایران و عراق است و حتی تمدن و فرهنگ دو کشور را نیز در بر گرفته است.

با ملاحظه سراسر تاریخ این دو کشور، به عنوان گوهرهای گرانبهای اسلام و نفوذی که آن دو چه به صورت انفرادی یا جمعی داشته اند، نشان از برادری این دو کشور می باشد. اگر تدبیری اندیشیده نشود در صورت ادامه مناقشه، دو کشور به تلی از خاک تبدیل خواهند شد. این خطر جدی کلیه کشورهای همسایه را نیز تهدید می کند و حتی ممکن است به ماورای مرزهای آنها نیز کشیده شود.

جهان نمی تواند ناظر باقی بماند و این قلع و قمع انبوه که جان صدها هزار نفر از مردم بی گناه را در معرض خطر قرار داده است، نظاره کند. قدرتمندانه باید اقدام شود و به سلطه بی عقلی و دیوانگی پایان داده شود.

همچنین تلاش های بی شماری به ویژه به همت کمیته صلح اسلامی، قبلا با تلاش رئیس جمهور احمد سکوتوره انجام گرفت و در چهارمین کنفرانس اجلاس سران در کازابلانکا از وی به دلیل اقدامات شجاعانه ای که متقبل شده است تمجید و ستایش شد که این اقدامات باید ادامه یابد.

به دلیل تشدید جنگ ایران و عراق که روز به روز در حال افزایش است، چنین اقداماتی بسیار حیاتی است و بیش از گذشته ضرورت دارد.

به عنوان رئیس چهارمین اجلاس اسلامی، مایلم مصرانه از کلیه رهبران صلح دوست و عدالت خواه و کلیه مردم جهان درخواست نمایم که از این اقدامات حمایت نمایند.

بدین منظور از برادرم رئیس جمهور احمد سکوتوره رئیس کمیته صلح اسلامی درخواست می نمایم درخواست برادرانه مرا به رهبران تهران و بغداد ابلاغ کند و از آنان بخواهد به کلیه مخاصمات هرچه سریع تر پایان داده و گفت و گوها را در قالب کمیته صلح اسلامی آغاز نمایند.

مراکش، به عنوان میزبان اخیر اجلاس کنفرانس سران کشورهای اسلامی افتخار دارد که مقدم آنها را در خاکش گرامی

بدارد.

حسن دوم، پادشاه مراکش - رئیس فعلی چهارمین اجلاس سران اسلامی

ص: ۷۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۰۷

- ۱۲ مارس ۱۹۸۴ (۲۲ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۲ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی عراق خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن پاسخ دولت عراق در مورد گزارش کمیته بین المللی صلیب سرخ که تحت عنوان درخواست کمیته بین المللی صلیب سرخ درباره مجروحان مناقشه ایران - عراق منتشر شد، به پیوست ارسال می گردد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

متن نامه وزارت امور خارجه عراق خطاب به کمیته بین المللی صلیب سرخ در بغداد

وزارت امور خارجه قدردانی خود را به دفتر کمیته بین المللی صلیب سرخ در بغداد اعلام کرد و مایل است درباره گزارش منتشر شده توسط کمیته بین المللی صلیب سرخ تحت عنوان «درخواست کمیته بین المللی صلیب سرخ درباره مجروحان مناقشه ایران - عراق» توضیحاتی ارائه دهد.

با بررسی این گزارش منتشر شده، این وزارت خانه مایل است مطالبی را در این باره بیان کند:

۱ - در گزارش منتشره اعلام شده بود که «تیم پزشکی ۱۶۰ رزمنده را مورد معاینه قرار داد»، استفاده از کلمه «رزمندهگان» نیازمند آن است که اطمینان حاصل شود که آنها واقعا رزمنده هستند در حالی که چنین اطمینانی امکان پذیر نیست. در واقع چنین افرادی می تواند سایر قربانیان رژیم ایران را - از جمله مخالفین، سربازان اسیر عراقی یا سایر افرادی که در نقاط دیگر مجروح شده و در جبهه نبرد با عراق شرکت نداشتند - شامل گردد.

امکان ندارد بتوان به مدارک ارائه شده از جانب مقامات ایران و ادعاهای آنها اعتماد کرد. همان طور که روشن است آنها نه تنها در جعل اسناد مستند مهارت دارند بلکه در تحریف حقایق نیز استادند.

۲ - در گزارش به «استفاده از مواد سمی در منطقه نبرد» اشاره شده که در اینجا نیز می توان سؤال کرد چگونه کمیته بین المللی صلیب سرخ مشخص ساخته که در منطقه نبرد از این قبیل مواد سمی استفاده شده و آیا کمیته بین المللی صلیب سرخ ملزم است به ادعاهای طرف ایرانی در رابطه با انتشار چنین خبری اعتماد کند.

۳ - پذیرش درخواست مقامات ایران جهت معاینه این افراد توسط کمیته بین المللی صلیب سرخ تعجب آور است و شبهاتی را بر می انگیزد، زیرا که مقامات مورد نظر قبلا از

پذیرش کمیته بین المللی صلیب سرخ امتناع نموده و مانع انجام وظیفه آنها نسبت به اسیران ما مطابق با کنوانسیون ژنو شده اند و عواملی را بسیج کردند تا به نمایندگان کمیته بین المللی صلیب سرخ حمله نمایند. از همین رو مقامات کمیته بین المللی صلیب سرخ جهت تقاضای کنوانسیون بین المللی مربوطه نتوانستند وساطت کنند از آنجایی که درخواست کنوانسیون شامل یک مجموعه کامل و غیر قابل تجزیه می باشد و یک موضوع انتخابی بنا به میل خویش و منافع یک دولت نیست، این پذیرش توسط کمیته بین المللی صلیب سرخ و این موضع انتخاب شده ایران با نامه و روح کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو مغایرت دارد. بنابراین، این وزارت خانه موضع کمیته بین المللی صلیب سرخ و دیدگاه های آن را به عنوان یک موضع سیاسی و طرف دارانه می پندارد که با نقشی که کنوانسیون ژنو برای کمیته بین المللی صلیب سرخ تعیین کرده، کاملاً متفاوت است.

عراق قبلاً بر تعهدات خود به کنوانسیون های بین المللی به طور مکرر تأکید نموده و همیشه از موضع ثابت خود در سیاست خارجی اش پیروی کرده است، که از سیاست های عراق عدم استفاده از تسلیحات شیمیایی در مناقشه با ایران می باشد. برای اینکه در نزد افکار عمومی جهان حقیقت کاملاً روشن شود، عراق آماده است با هر مقام یا سازمان بی طرفی جهت تحقیق در مورد این ادعاها همکاری نماید.

این وزارت خانه فرصت را غنیمت شمرده و ضمن یادآوری مسئولیت های مهم کمیته بین المللی صلیب سرخ، درخواست می نماید که این یادداشت برای کلیه دولت های امضا کننده کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو ارسال گردد.

سند شماره ۲۰۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۰۸

- ۱۲ مارس ۱۹۸۴ (۲۲ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۹ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم توجه شما را به اخبار ناگوار حمله شیمیایی عراق به منطقه هورالهویزه که امروز صورت گرفت، جلب می نمایم.

این رژیم مجدداً به سلاح های شیمیایی متوسل شده که هنوز اطلاعات بیشتری در مورد تلفات این حادثه به دست من نرسیده است.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۱۵

- ۱۴ مارس ۱۹۸۴ (۲۴ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن قطعنامه شورای اتحادیه عرب را که در جلسه اضطراری وزیران امور خارجه در تاریخ های ۱۳ و ۱۴ مارس در بغداد تصویب شد، ارسال می نمایم.

در این باره به اطلاع شما می رسانم که جمهوری دمکراتیک خلق یمن یک تبصره در مورد پاراگراف ۲ قطعنامه و جمهوری دمکراتیک خلق الجزایر یک تبصره در خصوص کل قطعنامه اعلام داشته است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

قطعنامه شورای اتحادیه عرب که در جلسه اضطراری چهارشنبه دهم جمادی الثانی ۱۴۰۴ مطابق با ۱۴ مارس ۱۹۸۴ در سطح وزیران امور خارجه درباره جنگ عراق و ایران تشکیل شده بود و به تصویب رسید، به شرح ذیل می باشد:

- دولت های عضو اتحادیه عرب، نگرانی خود را از ادامه جنگ ایران و عراق و تشدید آن به دلیل عدم پاسخ ایران به کلیه ابتکارات صلح جویانه و نیز ادامه تجاوزات خود علیه عراق و تهدیداتش علیه تمامی اعراب و سلسله حملات نظامی وسیع اخیرش و نیز اشغال خاک عراق و همچنین اصرار ایران به ادامه تجاوزات نظامی خود علیه عراق، ابراز نمودند.

- با یادآوری قطعنامه دوازدهمین اجلاس اعراب که در فاس در کشور پادشاهی مراکش از تاریخ ۱۶ الی ۱۱ سپتامبر ۱۹۸۲ تشکیل شده بود، به اهمیت یکپارچگی و وحدت کشورهای عربی تأکید گردیده و هر گونه تجاوز علیه یک کشور عربی، تجاوز علیه کلیه کشورهای عرب محسوب شده و با توجه به شرط استقلال، تمامیت ارضی و عدم تجاوز به مرزهای بین المللی کشورهای عربی به عنوان وظیفه مهم کلیه کشورهای عربی، باید به آن احترام گذاشته و جهت اجرای آن باید با استفاده از کلیه ابزارهای در دسترس خود تلاش نمایند. همچنین در صورتی که ایران به مفاد این قطعنامه پاسخ مثبت ندهد و به جنگ خود علیه عراق ادامه دهد و در صورتی که تلاش کند مرزهای بین المللی عراق را نقض نماید و خاک این کشور را اشغال کند، کشورهای عربی ملزم هستند که به تعهدات خود تحت ماده ۶ منشور اتحادیه عرب و ماده ۲ پیمان دفاع مشترک و همکاری اقتصادی میان کشورهای عضو اتحادیه، عمل نمایند.

۱ - از ایران دعوت می شود که فوراً به قطعنامه های آتش بس و ابتکارات صلح جویانه پاسخ مثبت داده به صورتی که حقوق طرفین مناقشه با ایجاد روابط همزیستی به منظور برقراری ثبات و امنیت در منطقه، تضمین گردد؛ برای اینکه سعادت کشورهای عربی و مسلمان فراهم شود.

۲ - تجاوزات مداوم ایران علیه عراق از جمله، تلاش هایش جهت عبور از مرزهای بین المللی عراق، اشغال خاک عراق، دخالت در امور داخلی عراق، پافشاری ایران جهت ادامه جنگ و عدم پاسخ به ابتکارات صلح را محکوم نموده و خواستار توقف مخاصمات و شروع مذاکرات به منظور حل مشکلات با ابزارهای صلح جویانه و نیز تضمین حقوق طرفین مناقشه، شده اند.

۳ - از مواضع عراق درباره قطعنامه های شورای امنیت و ابتکارات نهضت عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی و نیز از آمادگی مکرر عراق جهت توقف جنگ و وارد شدن در مذاکرات و دست یابی به حل و فصل صلح جویانه، عادلانه و آبرومندانه جنگ، ستایش می نماید.

۴ - مجدداً بر قطعنامه مصوب دوازدهمین اجلاس اعراب که در فاس مراکش تصویب شده بود، تأکید گردید. در آن قطعنامه با عراق به دلیل دفاع قانونی اش علیه تجاوز، اعلام همبستگی شده و به ایران به دلیل تداوم جنگش علیه عراق که یکی از اعضای اتحادیه عرب می باشد، هشدار داده شده است. همچنین از عراق به دلیل پذیرش کلیه ابتکارات صلح جویانه تقدیر گردیده و از سوی دیگر اعلام می نمایم که ادامه سیاست های ایران، به طور اجتناب ناپذیری دولت های عرب را وادار خواهد ساخت که در روابط خود با ایران، تجدید نظر نمایند.

۵ - کمیته ای از وزیران امور خارجه عراق، عربستان سعودی، کویت، اردن، مراکش و جمهوری دموکراتیک یمن و نیز دبیر کل اتحادیه عرب تشکیل شده و وظیفه آن دنبال نمودن اجرای این قطعنامه و گسترش وضعیت و اتخاذ اقدامات، ابتکارات و افزایش ارتباطات بین المللی به منظور پایان بخشیدن به جنگ و حفظ امنیت و ثبات در منطقه می باشد. دولت های مذکور از تلاش های صلح جویانه حمایت کرده و از هر گونه اقدامی که احتمال داده شود، مستقیم یا غیر مستقیم به ادامه جنگ میان دو کشور کمک نماید، خودداری خواهند کرد. این کمیته به طور متناوب تشکیل جلسه داده و هر وقت ضرورت داشته باشد نتایج اقدامات خود را به دولت های عرب اطلاع خواهد داد.

- شماره سند مجمع عمومی: ۱۳۲ / ۳۹ / A

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۶۱

- ۱۵ مارس ۱۹۸۴ (۲۵ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۳ مارس ۱۹۸۴ کاردار موقت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما متن پیام آقای میرزا طاهری معاون نخست وزیر و رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی را به پیوست ارسال می نمایم.

فریدون د. کمالی - کاردار

بسم الله الرحمن الرحيم

عالی جناب

سابقه حملات وحشیانه رژیم بعثی عراق علیه مناطق غیرنظامی و مردم بی گناه جمهوری اسلامی ایران در طی جنگ تحمیلی، حقیقتی شناخته شده برای همگان است.

رژیم عراق حتی قوانین و کنوانسیون های بین المللی را که خود به آنها تعهد دارد، رعایت نکرده، بلکه همیشه به تلافی شکست های نظامی تحقیرآمیز خود در منطقه نبرد، به مناطق غیرنظامی حمله نموده است.

استفاده اخیر این رژیم از سلاح های شیمیایی نه فقط حیات انسانی و منابع طبیعی را در معرض خطر قرار داده، بلکه همچنین تلاش شرم آوری را جهت آلوده ساختن محیط زیست منطقه به کار بسته است.

پیامدهای شوم این اقدامات باقی خواهد ماند. سازمان حفاظت از محیط زیست جمهوری اسلامی ایران از کلیه سازمان های بین المللی به ویژه بخش محیط زیست سازمان ملل می خواهد که این قبیل اقدامات وحشیانه و غیر انسانی را محکوم نموده و موضوع را در دستور جلسات خود قرار دهد.

میرزا طاهری - معاون نخست وزیر و رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۱۸

- ۱۶ مارس ۱۹۸۴ (۲۶ اسفند ۱۳۶۲)

نامه مورخ ۱۴ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی افغانستان در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

ص: ۷۸

با احترام، متن بیانیه وزارت امور خارجه جمهوری دمکراتیک افغانستان که در ۱۱ مارس ۱۹۸۴ صادر شد، ارسال می گردد.

م. فرید ظریف - سفیر نمایندگی دائمی

پیوست

بیانیه وزارت امور خارجه جمهوری دمکراتیک افغانستان

اخبار ناگواری اخیرا از منطقه خلیج[فارس]که در مجاورت جمهوری دمکراتیک افغانستان واقع شده، به گوش می رسد. طبق گزارش ها، تشدید مخاصمات در منطقه با دخالت نیروهای نظامی ایالات متحده، افزایش یافته است. با شدت یافتن مناقشه نظامی ایران و عراق، ایالات متحده آمریکا که در واقع از ابتدای این جنگ برادر کشی میان دو کشور نقش داشته و در شعله ور ساختن آن سهیم است، اکنون به طور عوام فریبانه از ضرورت آزادی دریانوردی در تنگه هرمز و جریان آزاد نفت از منطقه خلیج[فارس]به بازارهای جهانی سخن می راند.

تحت پوشش این بهانه جویی ها، تعداد زیادی ناو جنگی خود را به منطقه خلیج[فارس]گسیل داشته است. این کشتی ها عملیات های گشتی وسیعی را جهت حمایت از نیروی هوایی ایالات متحده در منطقه، آغاز کرده اند.

به علاوه، ایالات متحده بخش وسیعی در دریا و نیز حریم فضایی منطقه خلیج[فارس]را، به عنوان منطقه دارای «مقررات ویژه» جهت عبور کشتی ها و پرواز هواپیماها اعلام کرده است و هشدار داده هر کس این مقررات را نادیده بگیرد از زور علیه آن استفاده خواهد کرد.

بنابراین، ایالات متحده نه تنها مقررات شناخته شده حقوق بین المللی را پایمال کرده و کنوانسیون مربوط به دریاهای آزاد و کنوانسیون شیکاگو در مورد دریانوردی غیرنظامی بین المللی را نقض کرده است بلکه به منافع تعداد زیادی از دولت ها که از مسیرهای هوایی و دریایی منطقه خلیج[فارس]استفاده می کردند، زیان وارد کرده است.

وزارت امور خارجه جمهوری دمکراتیک افغانستان خاطر نشان می سازد که این اقدامات ایالات متحده، مغایر با حقوق بین المللی بوده و صلح و امنیت را نه تنها در منطقه، بلکه همچنین در خارج از محدوده ی منطقه، به مخاطره افکنده است. در حقیقت، این اقدامات مقدمه ای جهت دخالت نظامی ایالات متحده آمریکا در جنگ ایران و عراق و به منظور اشغال منابع نفتی در منطقه خلیج[فارس]که واشنگتن آن مناطق را به عنوان «منافع حیاتی» خود اعلام کرده، به شمار می رود.

چنین اقداماتی به وضوح سیاست نظامی گری ایالات متحده آمریکا را به منظور افزایش تنش بین المللی نشان می دهد.

وزارت امور خارجه جمهوری دمکراتیک افغانستان مانورهای ماجراجویانه آمریکا را در منطقه

خلیج[فارس] که بدون شک به نحوی بر افغانستان نیز تأثیر دارد، محکوم نموده و نگرانی عمیق خود را از این گونه اقدامات که دخالت آشکار در امور داخلی دولت های منطقه خلیج[فارس] و نقض آشکار حقوق و آزادی های مردم خویش محسوب می شود، ابراز می دارد

کابل ۱۱ مارس ۱۹۸۴

سند شماره ۲۰۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۳۳

- ۲۶ مارس ۱۹۸۴ (۶ فروردین ۱۳۶۳)

گزارش هیئت اعزامی دبیر کل جهت تحقیق درباره ادعاهای جمهوری اسلامی ایران در مورد استفاده از تسلیحات شیمیایی.

یادداشت دبیر کل

۱ - در ۳ نوامبر ۱۹۸۳، دولت جمهوری اسلامی ایران در مکاتبه خود با سازمان ملل برای نخستین بار مدعی شد که عراق از سلاح های شیمیایی استفاده کرده است (S / ۱۶۱۲۸). پیرو درخواست مکرری که در خصوص تحقیق درباره این قبیل سلاح ها شده بود، در مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۸۳ (S / ۱۶۱۴۰) دبیر کل هیئتی را به منطقه جهت تعیین خسارات به اهداف غیر نظامی اعزام نمود. هیئت اعزامی قبلی دبیر کل بنا به درخواست ایران و با موافقت عراق در تاریخ ۲۰ می تا ۲ ژوئن ۱۹۸۳ از منطقه بازدید به عمل آورد (S / ۱۵۸۳۴).

۲ - مطابق با روشی که جهت اعزام نخستین هیئت استفاده شد، دبیر کل با توجه به درخواست ایران، با عراق مشورت کرد. ضمناً عراق خاطر نشان ساخت که در تاریخ ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ قطعنامه ۵۴۰ (۱۹۸۳) را پذیرفته است که در آن قطعنامه، شورا نقض حقوق بشردوستانه بین المللی را محکوم کرده است و خواستار توقف فوری کلیه عملیات های نظامی علیه اهداف غیر نظامی از جمله شهرها و مناطق مسکونی شده است. درباره قطعنامه شورا از دبیر کل درخواست کرده بود که به تلاش های میانجی گرانه خود ادامه دهد. موضع عراق این است که قطعنامه شورا باید به طور لایتنجرا اجرا شود (S / ۵۶۰ / ۳۸ - A / ۱۶۱۲۰). ایران خودش را از قطعنامه به دلایلی که در سند S / ۱۶۲۱۳ ارائه شده، مجزا ساخته است.

۳ - در چنین شرایطی و با توجه به نگرانی هایی که از سوی دو طرف ابراز شد، دبیر کل پیشنهاد کرده است که هیئتی طبق دستور جهت مشخص ساختن مواضع روشن طرفین در مورد مسائل منازعه و بررسی خسارات به اهداف غیر نظامی از جمله تعیین نوع گلوله هایی که مورد استفاده واقع شده، به منطقه اعزام گردد. این پیشنهاد را در ابتدا

ص: ۸۰

دبیر کل به طور شفاهی بیان کرد و متعاقب آن در اسناد S/16338 و S/16334 و نیز ارتباطات خصوصی مطرح شده است. واکنش طرفین در مورد پیشنهاد دبیر کل، در اسناد S/16340, S/16342, S/16352, S/16354 منعکس می باشد.

۴ - جمهوری اسلامی ایران ادعاهای خود را در مورد استفاده عراق از تسلیحات شیمیایی طی نامه های خود و نیز در گفت و گوهای خصوصی که نمایندگی دائمی آن با دبیر کل داشته است، ابراز نموده است. گزارش های مطبوعاتی حاکی از آن است که مقامات پزشکی در برخی از کشورهایی که ایرانی ها بستری شده اند و یا اطلاعات مربوط که مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته، احتمال کاربرد سلاح های شیمیایی را رد نکرده است. این گزارش ها که بنا به درخواست مکرر دولت ها و نیز سازمان های عمومی و خصوصی به منظور تحقیقات هدفمند و بی طرفانه صورت گرفته، پیوست شده است.

۵ - با توجه به اصول بشردوستانه مندرج در منشور و مسئولیت های اخلاقی محول شده، دبیر کل خود را موظف می داند تا حقایق را کسب و نتیجه را مشخص سازد، از همین رو از چهار کارشناس برجسته در زمینه های تخصصی مربوط به خود خواسته شد تا بازدید حقیقت یابی در ایران را عهده دار شوند. این کارشناسان عبارتند از:

دکتر گوستاو آندرسون دارای مدرک دکترا و رئیس بخش شیمی تحلیلی انستیتوی پژوهش های دفاع ملی اومه آ سوئد.

دکتر مانوئل دومینگز، سرهنگ، از اعضای بهداری ارتش و متخصص در جراحات ناشی از سلاح های بیولوژیکی و شیمیایی، استاد پزشکی پیشگیری دانشگاه کمپلوتنس مادرید اسپانیا.

دکتر پیتر دان، سرپرست هیئت علمی آزمایشگاه پژوهش های مواد سازمان علوم و تکنولوژی دفاعی وزارت دفاع ملبورن استرالیا.

سرهنگ اوبرست اولریش ایموبرستگ، دکترای شیمی، رئیس سابق بخش دفاع هسته ای، بیولوژیک و سلاح های شیمیایی وزارت دفاع برن سوئیس.

۶ - این کارشناسان در ۱۳ مارس به تهران سفر کردند و در ۱۹ مارس ۱۹۸۴ از تهران بازگشتند. امور هیئت را آقای اقبال رضا مدیر دفتر معاونین دبیر کل در امور ویژه سیاسی هماهنگ کرد. وی جهت سازماندهی به هیئت، تسهیلات را با ارتباط با مقامات ذی صلاح پیگیری کرد. کارشناسان گزارش مشترکی را به دبیر کل در ۲۱ مارس ۱۹۸۴ ارائه دادند.

۷ - دبیر کل مایل است سپاس عمیق خود را از اعضای هیئت به دلیل نحوه شایسته و کارآمد در انجام وظایف، علی رغم محدودیت از نظر منابع و زمان که تحت شرایط دشوار و حتی خطرناک انجام گرفت، ابراز نماید.

۸ - با توجه به نگرانی بشردوستانه که باعث تصمیم گیری دبیر کل جهت این تحقیق شد، گزارش کارشناسان به شورای امنیت جهت اطلاع آنها ارسال می گردد. متأسفانه اعضای

هیئت متفق القول ادعاهای استفاده از تسلیحات شیمیایی را تأیید کردند و این در حالی است که چند روز قبل دبیر کل شدیداً استفاده از این قبیل سلاح ها را در هر وقت و در هر کجا محکوم کرده بود.

۹- در واقع دبیر کل اهمیت خاصی به رعایت دقیق کلیه اصول و مقررات بین المللی که جامعه جهانی به منظور پیشگیری از صدمات انسانی پذیرفته، قائل می باشد که از جمله آن عدم استفاده از سلاح های خاص و رفتار با اسیران جنگ و یا سایر جوانب عملیات های نظامی می باشد.

۱۰- دبیر کل همچنان بر این عقیده است که نگرانی های بشردوستانه تنها با پایان یافتن این جنگ ویرانگر خاتمه می یابد. وی بار دیگر آمادگی خود را برای کمک به کلیه تلاش هایی که جهت دست یابی به این هدف صورت می گیرد، ابراز نموده و از دولت های ایران و عراق می خواهد که به کوشش های سازمان ملل جهت برقراری صلح برای مردم خود پاسخ گویند، صلحی که باعث می گردد منابع انسانی و مادی خود را صرف تقویت و توسعه کشورهای خود بنمایند. دبیر کل همچنین از سایر دولت ها درخواست می کند که در تلاش های بین المللی جهت یافتن راهی جهت بازگشت صلح به ایران و عراق براساس عدالت همکاری نمایند.

۲۱ مارس ۱۹۸۴

آقای دبیر کل،

مفتخر هستیم که گزارش مورد درخواست شما را درباره دعاوی استفاده از سلاح های شیمیایی در ایران تقدیم کنیم:

برای انجام تحقیقات و گردآوری و مطالعه شواهد محلی از تاریخ ۱۳ تا ۱۹ مارس ۱۹۸۴ (۲۳ تا ۲۹ اسفند ۱۳۶۲) از ایران دیدار داشتیم و پس از بازگشت به ژنو گزارش ذیل را تهیه کردیم.

به خاطر همکاری و مساعدتی که دولت ایران در طول این سفر با ما به عمل آورد، صمیمانه سپاس گزار هستیم.

ضمناً مایل هستیم از کمک هایی که اعضای دبیرخانه سازمان ملل به ویژه آقای اقبال رضا از دفتر معاونت امور سیاسی ویژه دبیر کل در حق ما نمودند، قدردانی کنیم. از دو آزمایشگاه که در زمینه های فنی ما را یاری نمودند نیز به ویژه متشکر هستیم. با وجود آن که اعضای گروه هر یک به دلیل برخورداری از تخصص خاصی به این مأموریت اعزام شدند، ولی کار به صورت گروهی و تیمی صورت گرفت و تمامی اعضای گروه درباره نتایج تحقیقات اتفاق نظر کامل داشتند. آقای دبیر کل از اینکه ما را مورد اعتماد و وثوق خود قرار دادید، سپاس گزار هستیم.

با احترامات فائقه

دکتر گوستاو آندرسون - دکتر مانوئل دومینگز - دکتر پیتر دان -

سرهنک اوبرست اولریش ایموبرستگ

۱- دبیر کل از کارشناسان اعزامی خواسته بود در حد امکان تعیین کنند که آیا سلاح های شیمیایی در ایران مورد استفاده قرار گرفته است یا خیر و چنانچه مورد استفاده قرار گرفته نوع و میزان کاربرد آن در چه حدی بوده است.

روش تحقیق

۲- متخصصین برای انجام مأموریت خود طرق متعددی را در پی گرفتند:

الف) با مقامات دولت ایران مصاحبه هایی انجام شد تا در مورد ادعای استفاده از سلاح های شیمیایی اطلاعاتی کسب شود.

ب) برای آزمایش و بررسی شواهد مربوط به سلاح هایی که گفته می شود مواد شیمیایی از طریق آن پرتاب شده است و نیز جمع آوری نمونه های آزمایشگاهی و ارسال آن به لابراتوارهای تخصصی اروپا، بازدیدهایی از مناطق جنگی به عمل آمد.

ج) سلاح هایی که از مناطق جنگی به پایتخت (تهران) ارسال شده بود، مورد آزمایش و مطالعه قرار گرفت.

د) از تعدادی مجروح که گفته شد در معرض حملات مواد سمی قرار گرفته اند، معاینات بالینی به عمل آمد. این معاینات هم در مناطق جنگی و هم در بیمارستان های تهران که مجروحین به آنجا انتقال یافته بودند انجام گرفت.

۳- متخصصین ۶ روز در ایران اقامت داشته و زمان بندی فعالیت های آنان در ضمیمه شماره یک ذکر شده است.

جنبه های تسلیحاتی

۴- منطقه مورد بازدید شماره ۱ (شط علی): ۴۰:۱۲ روز ۱۴ مارس ۱۹۸۴ (۲۴ اسفند ۱۳۶۲) به شط علی رسیدیم. این منطقه باتلاقی است و اطراف آن را اراضی سخت احاطه کرده است که خودروهای زرهی سنگین قادر به عبور از آن هستند و آبگیرها و اراضی بایر و زراعی به صورت پراکنده در آنجا مشاهده می شود. یک واحد توپخانه که مورد بازدید قرار نگرفت، در نزدیکی منطقه مورد بازدید واقع و وسعت آن ۱۰۰۰۰ متر مربع بود.

گزارش شد که در این منطقه تعدادی بمب های مشابه به صورت پراکنده وجود دارد. در منطقه مورد بازدید پوکه یا غلاف هشت بمب هوایی عمل کرده و تا حدودی آسیب دیده مورد معاینه قرار گرفت.

۵- به گفته اعضای سپاه پاسداران انقلاب حملات را چندین روز قبل (تاریخ حملات دقیقا اعلام نشد) سه هواپیمای عراقی که هر یک از نوع مختلفی بوده اند (میگ، سوخو و میراژ)

انجام داده اند. گفته شد که هر یک از این هواپیماها احتمالاً هشت بمب با خود حمل می کرده و در ارتفاعاتی بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ متر در پرواز بوده اند. عمق حفره هایی که در اثر اصابت بمب ها در زمین ایجاد شده بود ۲ متر و قطر آنها ۸ متر بود.

۶- منطقه مورد بازدید شماره ۲ (هورالهوئیزه): در ساعت ۳۰:۱۴ همان روز به این منطقه رسیدیم، این منطقه دشتی مسطح بود که در آن آثاری از حیات و پوشش نباتی مشاهده نمی شد تمامی منطقه تا آنجا که قابل تشخیص بود تحت اشغال واحدهای پاسداران قرار داشت. گفته شد در ۱۳ مارس ۱۹۸۴ (۲۳ اسفند ۱۳۶۲) در ساعت ۱۱ هورالهوئیزه مورد حمله قرار گرفته و گویا تعدادی قربانی به جای گذاشته است و در شب چهاردهم مارس ۱۹۸۴ (۲۴ اسفند ۱۳۶۲) بسیاری از آنها مورد معاینه قرار گرفتند. در این منطقه تعدادی بمب مشاهده شد که مشخصات آنها با بمب هایی که در منطقه شط علی مورد بازدید قرار گرفت، مطابقت می کرد. در این محل دو بمب هوایی آسیب دیده و یک بمب منفجر شده توسط متخصصین مورد آزمایش قرار گرفت.

۷- در دو منطقه ای که مورد بازدید قرار گرفت گلوله های منفجر نشده توپ و یا مهمات موشکی و یا قطعات و اجزای این قبیل مهمات به اعضای هیئت نشان داده نشد.

۸- هیچ یک از دو منطقه مورد بازدید به نظر نمی رسید منطقه هایی باشند که معمولاً برای حملات متعارف هدف قرار می گیرند. بمب های حاوی مواد شیمیایی ممکن است به منظور پاک سازی کامل منطقه به کار رفته باشد تا دوباره بعد از گذشت زمانی معین توسط نیروهای مهاجم اشغال شود. ضمناً این امکان نیز وجود دارد که در حمله گزارش شده به شط علی موضع توپخانه هدف مورد نظر بوده، ولی بمب ها به هدف اصابت نکرده است.

۹- بمب هایی که در مناطق مورد بازدید یافت شده بود در محل مورد بررسی قرار گرفت. مقامات ایرانی سه عدد از بمب ها را به تهران منتقل کردند تا احتمالاً متخصصین آنها را به طور دقیق تر مورد مطالعه قرار دهند. در غلاف تمامی بمب هایی که مورد مطالعه قرار گرفت علامت BR ۲۵۰ WP مشاهده شد. این بمب ها قهوه ای رنگ بودند و یک نوار زرد رنگ به عرض ۱۰ سانتی متر در نزدیکی دماغه مخروطی شکل آنها به چشم می خورد. روی این بمب ها هیچ نوع علامت دیگری مشاهده نشد. هر یک از بمب ها دو آویزه یا دستگیره داشت و به نظر می رسد که این بمب ها با این آویزه ها به قسمت خارجی هواپیما وصل گردیده و به این ترتیب حمل و پرتاب می شوند. بررسی بمب های منفجر نشده و خسارت دیده نشان می داد که محتوای آنها را یک مایع تشکیل می دهد. به لحاظ آنکه تمامی بمب هایی که مورد معاینه قرار گرفتند از نوع مشابهی بودند، چنین نتیجه گیری شد که تمامی آنها از جمله بمب های منفجر شده، برای حمل مایع طراحی شده اند.

۱۰- وزن و اندازه بمب ها به شرح زیر است:

تمامی طول: ۲ / ۲۶ متر

ص: ۸۴

طول سیلندر (بدون احتساب فیوز و تعادل گر): ۱ / ۳۴ متر

قطر سیلندر: ۳۰ سانتی متر

وزن کل: ۱۳۵ کیلوگرم (حدودا)

وزن بمب بدون محتویات: ۸۶ کیلوگرم (حدودا)

وزن سیلندر: ۴۹ کیلوگرم (حدودا)

۱۱- قسمت درونی هر بمب شامل یک لوله انفجاری (به طول حدود ۱ / ۳۴ متر و قطر حدود ۵۳ میلی متر) بود. در تاریخ ۱۷ مارس (۲۷ اسفند ۱۳۶۲) در ساعت حدود ۱۸ در پادگان شهید بهشتی تهران و در حضور متخصصین و با قبول خطرات نسبی، پاسداران داوطلب لوله انفجاری را باز کردند تا محتویات آن مورد آزمایش و بررسی قرار گیرد. پس از آنکه قسمت فوقانی لوله فولادی که طول آن ۶۰ میلی متر بود، بریده شد و سرپوش کلاهک آلومینیومی زردرنگ برداشته شد، پودر متراکم سفید رنگی مشاهده گردید. نمونه این پودر که حالت ترد و شکننده ای داشت آتش زده شد، شدت احتراق زیاد بود و چنین نتیجه گیری شد که نمونه مذکور ماده انفجاری است که معمولاً برای افزایش میزان پراکندگی محتویات بمب مورد استفاده قرار می گیرد.

۱۲- غلاف بمب ها از فولاد نازک و به قطر یک تا دو میلی متر بود و عمدتاً از قسمت طول با مواد انفجاری شکسته و به تکه های بزرگ تقسیم می شود. بنابراین با اطمینان زیاد می توان حدس زد که این قبیل بمب ها یک سلاح متعارف شدیداً انفجاری نیست، بلکه این بمب ها به گونه ای ساخته شده اند که پس از انفجار مایع محتوی آن به صورت بخار و قطرات ریز در محوطه نسبتاً وسیعی پراکنده شود و به این ترتیب از لحاظ اندازه قطره ها و شدت بخارات، تأثیرات وارده بسیار متفاوت خواهد بود.

۱۳- بر روی هر یک از بمب ها یک فیوز ساعتی نصب شده و با تنظیم این فیوز می توان بمب را در ارتفاع مورد نظر منفجر کرد تا مایع موجود در بمب حداکثر اثر خود را به جای بگذارد. بر روی فیوز بمب ها عبارات زیر به چشم می خورد:

(برای مسلح کردن در کمتر از ۶ ثانیه پیچ را خارج کنید، قرار گرفتن عقربه ساعت بر روی قسمت قرمز رنگ به منزله خطر است.)

نوع: MU۰۹ - کالا ۰۱ / ۸۳ (به خاطر واضح نبودن متن اسپانیایی ترجمه مبهم است)

جنبه های شیمیایی

۱۴- در تاریخ چهارم مارس ۱۹۸۴ (۱۴ اسفند ۱۳۶۲) به دلیل در اولویت قرار داشتن مسئله، متخصصین یک بمب منفجر نشده را که در هورالهویزه پیدا شده بود، مورد بررسی قرار دادند. بخشی از این بمب را با خاک پوشانیده بودند تا ماده ای را که از

آسیب دیده به خارج نشت می کرد، تحت کنترل داشته باشند. از خاک آغشته به ماده مذکور توسط کارشناس ها نمونه برداری شد. پاسداران داوطلب فیوز را خارج کردند تا کارشناسان بتوانند از مایع داخل بمب جهت آزمایش به طور صحیح نمونه برداری کنند. در ساعت ۱۶:۰۵ پاسداران توانستند با مشکلاتی چند و تا حدودی مواجه شدن با خطر، فیوز را خارج کنند. پاسداران تحت سرپرستی و نظارت کارشناس ها چندین نمونه از مایع مذکور را برداشتند. نمونه ها که کلا سه عدد بود، توسط کارشناس ها بسته بندی شد تا با رعایت نکات ایمنی به تهران منتقل گردد. حجم نمونه هایی که تهیه شد جمعا ۴۰ تا ۵۰ میلی متر بود.

۱۵- بامداد روز پنجشنبه پانزدهم ماه مارس ۱۹۸۴ (۲۵ اسفند ۱۳۶۲) نمونه ها در آزمایشگاه مرکز پزشکی لبافی نژاد تهران مطالعه و دوباره بسته بندی شد تا به صورت ایمنی از تهران جهت آزمایش به آزمایشگاه های ذی صلاح اروپا ارسال شود. نمونه ها متشکل بود از یک مایع روغنی شکل به رنگ قهوه ای تیره. این مایع در تهران با سیستم کاغذ تشخیص نوع ماده شیمیایی (کد ۸۴۹۴ - ۸۵۸ - ۲۱ - ۶۶۶۵) مورد آزمایش قرار گرفت و رنگ قرمز شدید حاصله از وجود گاز مستارد (خردل) در این مایع حکایت می کرد. در آزمایش های انجام شده وجود لوئیسات و یا ماده مختل کننده اعصاب ثابت نشد. سه نمونه تهیه شده که حجم هر کدام یک میلی لیتر بود، به طور جداگانه در بطری های دربسته و خشک قرار داده شده سپس هر یک از این بطری ها را در ظروف پلاستیکی ۲۵۰ میلی لیتری که در آنها پودر ذغال برای جذب رطوبت قرار داده شده بود، گذاشتیم و در آنها محکم پیچ شد. ظروف پلاستیکی را نیز برای تأمین ایمنی در حمل و نقل با پلاستیک ضخیم پوشانیدیم. لازم به تذکر است که به هنگام آزمایش بر روی نمونه ها، از محفظه مخصوص استفاده شد.

۱۶- یکی از نمونه های مایع جمع آوری شده، توسط فردی امین به انستیتوی تحقیقات دفاع ملی سوئد در اومه آ و نمونه دیگر به آزمایشگاه اسی سنترال در اسپیز سوئیس فرستاده شد. نمونه سوم نیز در اختیار آزمایشگاه اسی سنترال سوئیس قرار گرفت تا از آن حفاظت به عمل آید.

۱۷- نمونه ها در دو آزمایشگاه مذکور که به تکنیک های پیشرفته از جمله اسپکترومتری جمعی، کروماتوگرافی و رنگ نگاری، طیف سنج جمعی، رزونانس مغناطیسی هسته کاربون ۱۳ و پروتون مجهز بوده و قادر به مقایسه با نمونه های واقعی هستند، آزمایش شد.

۱۸- نتیجه آزمایشات ثابت کرد که نمونه مذکور از بی. آی. اس - (۲ کلرواتیل) - سولفاید با کیفیت بالا تشکیل شده است. در نمونه مذکور چندین مورد ناخالصی های جزئی و نشانه هایی از سولفور نیز یافت شد. این ترکیب را عموما به عنوان گاز مستارد یا خردل می نامند و کد آن H می باشد. در هیچ یک از دو نمونه مذکور نشانه ای از میکروتوکسین مشاهده نشد. نتیجه آزمایش هایی که در انستیتوی مطالعات دفاع ملی سوئد و آزمایشگاه

AC سوئیس به عمل آمد یکسان بود و در ضمام دو و سه ذکر شده است. چنانچه اطلاعات تخصصی بیشتری در زمینه اسپکترا (طیف) و کروماتوگرام (رنگ نگاری) مورد نیاز باشد، می توان با آزمایشگاه های فوق تماس حاصل کرد.

۱۹- در تاریخ ۱۸ مارس ۱۹۸۴ (۲۸ اسفند ۱۳۶۲) مقامات ایرانی به طور اضطراری درخواست کردند که شواهد و مدارک جدیدی مورد بازدید قرار گیرد و کارشناسان با سفر مجدد به اهواز موافقت کردند. در درمانگاه استادیوم تختی نمونه هایی از خاک و مایعی که گفته شد مربوط بوده است به یک حمله هوایی علیه نیروهای ایرانی که در منطقه خیبر در ساعت ۱۱:۱۵ شنبه ۱۷ مارس ۱۹۸۴ (۲۷ اسفند ۱۳۶۲) صورت گرفته به ما نشان داده شد. به کارشناسان گفته شد که به هنگام حمله هوا گرم بوده و باد کمی می وزیده است. یک پاسدار که شاهد حمله بوده است اظهار کرد که غلاف بمب منفجر نشده شکسته شده و یکی از همکارانش از مایعی که از این بمب نشت می کرده، نمونه برداری کرده است. وی ضمناً اظهار کرد که بمب مذکور از نظر ظاهر مشابه بمب هایی بوده است که در حملات قبلی مورد استفاده قرار گرفته و نمونه آنها در روزهای قبل به کارشناسان نشان داده شده بود. کارشناسان از مقامات مربوط خواستند اجزا و قطعات سلاح های مورد استفاده در حمله مذکور جهت آزمایش به اهواز فرستاده شود، مقامات ایرانی اظهار داشتند که این امر به علت ضیق وقت و نزدیکی زمان عزیمت کارشناسان امکان پذیر نیست.

۲۰- کارشناسان با استفاده از امکانات بخش چشم پزشکی درمانگاه، دو نمونه هر یک به اندازه یک میلی لیتر جهت آزمایشات تهیه کردند. بطری های حاوی نمونه ها به دلیل نبودن ذغال رطوبت گیر، در خاک خشک بسته بندی شد و توسط کارشناسان به تهران منتقل گردید. سپس نمونه های گردآوری شده توسط افراد امین به آزمایشگاه های مذکور در اروپا ارسال شد.

۲۱- نتیجه آزمایش ها نشان داد که ۷۵ درصد مواد متشکله مایع مذکور را اتیل ان، ان - دیمتیل فسفر امیدو سیانیدات و ۱۲ درصد آن را کلروبنزین تشکیل می دهد. ضمناً مقدار کمی ترکیبات فرار و نیز مواد حاوی فسفر موسوم به تری اتیل فسفات به میزان ۱ تا ۴ درصد و دی اتیل ان، ان - دیمتیل فسفر امیدات به میزان ۳ تا ۱۰ درصد در این مایع وجود داشت. ترکیب فوق با عامل مختل کننده اعصاب موسوم به تابون مطابقت داشته و کد آن GA است. در این ترکیب کلروبنزین به عنوان عامل متعادل کننده عمل می کند. نتایج آزمایشاتی که در آزمایشگاه AC سوئیس و آزمایشگاه انستیتوی تحقیقات دفاع ملی سوئد به عمل آمده، مشابه و یکسان بود و جزئیات مربوط به این آزمایشات در ضمام چهار، پنج و شش گنجانده شده است. علاقه مندان به اطلاعات تخصصی بیشتر می توانند با آزمایشگاه های مذکور تماس حاصل کنند.

۲۲- اولین سری معاینات پزشکی در تاریخ ۱۴ تا ۱۷ مارس (۲۴ تا ۲۷ اسفند ۱۳۶۲) در درمانگاه استادیوم تختی اهواز (بیمارستان صحرایی) و در بیمارستان گلستان که بیمارستان دانشگاه اهواز است، و نیز در بیمارستان لبافی نژاد تهران و بیمارستان شهید مطهری تهران (بیمارستان سوانح سوختگی) انجام شد. ۳۷ بیمار و چهار تن دیگر که به دلیل جراحات جزئی در بیمارستان بستری نشده بودند، مورد معاینه قرار گرفتند. جسد ۶ تن دیگر که از بیمارستان های استکهلم و وین بازگردانده شده بودند، مورد معاینه قرار گرفت. ضمناً در تاریخ ۱۸ مارس (۲۸ اسفند ۱۳۶۲) کارشناسان کالبد شکافی یک جسد را در بیمارستان دانشگاه اهواز شاهد بودند.

۲۳- در پی معایناتی که به عمل آمد در ۳۲ مورد علائم بالینی مشاهده گردید و بیماران از طریق مترجم اظهار داشتند که پس از انفجار بمب هایی که از هواپیما فرو ریخته شد، این علائم در آنها ظاهر شده است. در برخی موارد بر اثر ایجاد نور شدید و در دیگر موارد به دلیل متصاعد شدن بوی زننده که برخی آن را به بوی سیر تشبیه کرده بودند، انفجارها تشخیص داده شده اند.

۲۴- به گفته بیماران، علائم اولیه ۲۵ دقیقه تا ۴ ساعت پس از آنکه در معرض انفجار قرار گرفته اند در آنها ظاهر شده است. پس از معاینه بیمارانی که در زمان های مختلف در معرض انفجارها قرار گرفته بودند چنین نتیجه گیری شد که در اکثر موارد علائم بالینی با ورم ملتحمه فزاینده، احساس یک جسم خارجی در چشم و فوتوفوبی (ترس از نور) آغاز شده است. این علائم در بیماران حداقل هیجده روز باقی مانده بود و در این دوره بین زمان در معرض انفجار قرار گرفتن و زمان انجام آزمایشات طولانی ترین مدت محسوب می شد.

بسیاری از بیماران دچار ورم پلک چشم شده بودند که مانع از معاینات قرنیه چشم می گردید. در بسیاری دیگر از بیماران ضایعات شدید در مخاط بینی مشاهده گردید.

۲۵- التهابات پوستی در بیماران به چشم می خورد و در برخی موارد تجمع لکه هایی که بر پوست ظاهر شده بود قدری زیادتر بود و رنگ آن تیره و شرابی رنگ شده بود. ظاهراً ناراحتی های پوستی چند ساعت پس از آن که مجروحین در معرض انفجار قرار گرفته اند به وجود آمده است و پوشیده بودن یا نبودن پوست بی تأثیر بوده است. لکه های سرخ رنگ نقاط مختلف بدن بیماران را فرا گرفته بود و در یک مورد ۸۰ درصد سطح پوست بدن بیمار از لکه های سرخ رنگ پوشیده شده بود. گرچه این ضایعات می تواند در پوست تمامی نقاط بدن به وجود آید، ولی اغلب شدیدترین ضایعات در زیر بغل، پوست بیضه و آلت تناسلی و سپس در کشاله ران و سطح داخلی آرنج ها و زانوها به چشم می خورد و احتمالاً حساسیت بیشتر این قسمت های پوست بدن و تعریق بیشتر در این قسمت ها باعث ایجاد ضایعات

شدیدتر شده است. در قسمت آلات تناسلی نیز ضایعات تیره رنگی به وجود آمده بود.

۲۶- تاول هایی که حاوی مایعی زرد رنگ بود، متعاقبا بر روی پوست بیماران ظاهر شده بود و این تاول تحت فشار کروی شکل می شد. اندازه این تاول ها بین چند میلی متر تا چندین دسی متر بود. در برخی بیماران تعداد این تاول ها بسیار زیاد می شد. این تاول ها معمولا گرد و یا باریک بودند و در برخی بیماران شکل آنها نامنظم بود. یک تکنسین مسئول ختنی سازی بمب ها بود که فقط یک تاول در مچ دستش مشاهده شد.

۲۷- بسیاری از بیماران از انسداد و التهاب و زخم های مجاری بینی در رنج بودند. التهابات لوله نای و نیز التهابات حنجره توأم با گرفتگی صدا و خلط و ترشحات در بیماران دیده شد. در برخی بیماران علائم بالینی و رادیولوژیکی برونشیت، سینه پهلو و ذات الریه مشاهده گردید.

۲۸- اکثر بیماران دچار کمبود گلبول های سفید خون بودند و در یک مورد تعداد گلبول سفید یک بیمار به ۳۰۰ عدد در هر میلی متر مکعب رسیده بود در حالی که تعداد گلبول های سفید یک فرد عادی حدود ۶۰۰۰ عدد در هر میلی متر مکعب است. کمبود گلبول سفید به منزله آسیب پذیر بودن شخص در مقابل بیماری های عفونی است. ابتدا کمبود گلبول سفید از نوع سلول لنفاوی لیمفونیک بود. ضمنا آثار ترومبوسیتی (لخته شدن خون در رگ ها) نیز مشاهده شد. گلبول های قرمز بیماران حالت غیر عادی نداشت و تنها مورد غیر عادی از نقطه نظر بیوشیمی وجود مقادیر زیادی آنزیم لا-کتیس دی هیدروژنیز در خون بیماران بود.

۲۹- نتایج توأمان معاینات بالینی و تجزیه و تحلیل های آزمایشگاهی ثابت کرد که نوع جراحات و تاول های ایجاد شده کاملا همانند جراحاتی است که عناصر تاول زا به ویژه سولفورموستارد (خردل) به وجود می آورد و تنها مواد تاول زایی از این قبیل قادر هستند چنین جراحاتی را پدید آورند.

۳۰- در تاریخ ۱۸ مارس ۱۹۸۴ تعداد دیگری از بیماران که روز پیش در درمانگاه استادیوم تختی اهواز بستری شده بودند، مورد معاینه قرار گرفتند. بیش از ۴۰ تن از بیماران کماکان در درمانگاه بستری بودند و از بین آنها به دلیل کمبود وقت ۶ تن معاینه شدند. گفته شد که این عده و حدود ۴۰۰ تن دیگر در جریان حملات شیمیایی به منطقه جفیر تحت تأثیر مواد شیمیایی قرار گرفته اند.

۳۱- اطلاعاتی که در اختیار کارشناس ها قرار گرفت حاکی از این بود که بیماران بستری دچار ناراحتی های تنفسی، آشفته گی شدید، سرگیجه، تهوع، دفع ادرار و مدفوع به طور غیر ارادی و کاهش ضربان قلب بوده اند. تنها یکی از بیماران که توسط کارشناس ها مشاهده شد تا حدودی دچار ناراحتی تنفسی بود. تمامی بیماران از آب ریزش چشم، انسداد و التهاب مجاری بینی، تعریق، لرزش جزئی اندام های تحتانی بدن، زبان و دهان، انقباض شدید

مردمک چشم و خستگی چشم در رنج بودند. در دو تن از بیماران گزارش شد که سطح استیل کولین استراس بسیار پائین تر از حد طبیعی بوده است. تعدادی از بیماران نیز دچار ورم ملتحمه شدید بودند.

۳۲- به کارشناس ها گفته شد که بیماران عضو سپاه پاسداران به همراه خود آمپول های آتروپین داشته اند که می توانسته اند شخصا به خود تزریق کنند و پس از حمله از این آمپول ها استفاده کرده اند. احتمالا استفاده از آمپول اتروپین سبب شده است که از شدت عوارض مربوطه کاسته شود.

۳۳- لگوی بالینی و نتایج آزمایشگاهی و انجام تست ادجوانیتبوس با آتروپین نشان داد که آن بیماران در معرض مواد بازدارنده استیل کولین استراس و احتمالا- از نوع ماده شیمیایی فسفری قرار گرفته اند. ورم ملتحمه که در بیماران مشاهده گردیده ناشی از این نوع ماده شیمیایی نیست بلکه احتمالا ناشی از مواد شیمیایی وابسته به این ماده بوده است.

۳۴- نتایج معاینات بیماران مورد به مورد در ضمیمه شماره ۷ ذکر شده است.

نتایج

۳۵- مطالب زیر، نتایج به دست آمده است که کارشناسان در مورد آن اتفاق نظر دارند:

الف) همان گونه که قبلا اعلام گردید در مناطق مورد بازدید کارشناسان در ایران، سلاح های شیمیایی به صورت بمب های هوایی مورد استفاده قرار گرفته است.

ب) انواع مواد شیمیایی که مورد استفاده قرار گرفته عبارتند از بی. آی. اس - (۲ کلراتیل) - سولفاید که گاز موستارد یا گاز خردل نیز نامیده می شود. ماده شیمیایی دیگر اتیل ان. ان - دی متیل فسفروا میدوسیانیدات که یک نوع ماده شیمیایی مختل کننده اعصاب موسوم به تابون است.

۳۶- میزان کاربرد این مواد شیمیایی با در نظر داشتن کمبود وقت و امکانات موجود قابل تعیین نبود.

ضمیمه یک - روز شمار فعالیت ها

دوشنبه ۱۲ مارس ۱۹۸۴ (۲۲ اسفند ۱۳۶۲) عزیمت از ژنو.

سه شنبه ۱۳ مارس ۱۹۸۴ (۲۳ اسفند ۱۳۶۲) ورود به تهران، شرکت در جلسه وزارت امور خارجه، بازدید از اداره پزشکی قانونی تهران.

چهارشنبه ۱۴ مارس ۱۹۸۴ (۲۴ اسفند ۱۳۶۲) دیدار از مناطق جنگی، بازدید از دو محل در مناطق جنگی، معاینه و بررسی بمب های هوایی و جمع آوری نمونه ها. معاینه بیماران و مصاحبه با آنها در بیمارستان صحرایی و در اهواز.

پنجشنبه ۱۵ مارس ۱۹۸۴ (۲۵ اسفند ۱۳۶۲) بازدید از بیمارستان ها در تهران و معاینه بیماران و آزمایش های مقدماتی روی نمونه های گردآوری شده از مناطق جنگی.

جمعه ۱۶ مارس ۱۹۸۴ (۲۶ اسفند ۱۳۶۲) معاینه بمب های هوایی که از مناطق جنگی به تهران ارسال شده بود و بازدید از اداره پزشکی قانونی تهران.

شنبه ۱۷ مارس ۱۹۸۴ (۲۷ اسفند ۱۳۶۲) بمب های هوایی مورد معاینه بیشتر قرار گرفت.

یکشنبه ۱۸ مارس ۱۹۸۴ (۲۸ اسفند ۱۳۶۲) دیدار از اهواز، معاینه بیماران در درمانگاه استادیوم تختی اهواز، تحویل گرفتن نمونه ها، دیدار از بیمارستان در تهران و گفت و گو با بیماران.

دوشنبه ۱۹ مارس ۱۹۸۴ (۲۹ اسفند ۱۳۶۲) عزیمت از تهران ورود به ژنو.

سه شنبه ۲۰ مارس ۱۹۸۴ (۳۰ اسفند ۱۳۶۲) تهیه گزارش.

چهارشنبه ۲۱ مارس ۱۹۸۴ (۱ فروردین ۱۳۶۳) تهیه گزارش.

ضمیمه دو

اداره چهارم انستیتوی تحقیقات دفاع ملی سوئد او مه آ (UMEA) تجزیه و تحلیل آزمایشگاهی نمونه هایی که گفته می شود از سلاح های شیمیایی در ایران تهیه شده است.

۱- نمونه در ساعت ۱۰ بامداد روز ۱۸ مارس ۱۹۸۴ در او مه آ دریافت شد. بازدید و بررسی بسته دریافتی نشان داد که عمل خلافی صورت نگرفته و نیرنگی در کار نیست.

۲- بسته شامل یک بطری دهانه گشاد ۲۵۰ میلی لیتری پلاستیکی بود که در آن ذغال سنگ رطوبت گیر قرار داشت. در میان ذغال ها یک ظرف شیشه ای ۲۰ میلی لیتری در بسته قرار داده بودند که در آن یک میلی لیتر مایع قهوه ای رنگ تیره وجود داشت.

۳- در پی آزمایشاتی که صورت گرفت مواد موجود در این مایع به شرح زیر تشخیص داده شد:

الف) ۹۸ درصد مایع مذکور را بی. آی. اس - (۲ کلرواتیل) - سولفاید تشکیل می داد.

ب) مقادیر جزئی بی. آی. اس - (۲ کلرواتیل) - دی سولفاید.

ج) مقادیر جزئی ۱ و ۲ بی. آی. اس - (۲ کلرواتیل تیو) - اتان.

د) مقادیر جزئی بی. آی. اس - (۲ کلرواتیل تیواتیل) - اتر.

ه) مقادیر جزئی سولفور.

ترکیب الف با جی. سی / ام. اس (هاولت پاکارد ۵۹۹۲ بی) و اچ - ان. ام. آر. و سی ۱۳ - ان. ام. آر تشخیص داده شد.

ترکیب ب و د توسط جی. سی / ام. اس تشخیص داده شد. ترکیب ه توسط پولاروگرافی تشخیص داده شده. برخی از طیف ها ضمیمه شده است.

ص: ۹۱

در محلول با غلظت بیشتر از ۵ درصد هیچ ترکیب آلی دیگری غیر از آنچه که در بالا به آن اشاره گردید مشاهده نشد.

در این مایع آثاری از آهن از طریق تجزیه الکترونی نشر اشعه ایکس تشخیص داده شد.

انستیتوی تحقیقات دفاع ملی، بخش شیمی - یوهان سانتسون

ضمیمه سه

آزمایشگاه AC، اسپیز، سوئیس - ۱۹ مارس ۱۹۸۴

بخش نیروهای مسلح

تجزیه نمونه مواد جنگ های شیمیایی

- نمونه مورد آزمایش مایعی است با حجم حدود ۵ میلی لیتر و به رنگ قهوه ای تیره.

- براساس آزمایش هایی که به وسیله طیف جمعی، طیف تشدید صوت، هسته ای H¹ و C¹³ کروماتوگرافی لایه ای و تجزیه کروماتوگرافی گازی به عمل آمد مشخص شد که بخش عمده مایع را سولفور تشکیل می دهد.

- کروماتوگرافی (رنگ نگاری) گازی میزان سولفور موجود را قدری کمتر از ۹۰ درصد تعیین کرد.

- اکسیژن (TO گاز موستارد) به عنوان یکی از ترکیبات جزئی در مایع مورد آزمایش وجود داشته مقدار آن حدود ۵ درصد است.

- در نمونه لوئیسیت از نوع CS و CN وجود نداشت (به وسیله ان. ام آر اسپکتروسکوپی یا کروماتوگرافی با لایه نازک قابل تشخیص نبود).

- بوی تند و زننده مایع احتمالاً مربوط است به یکی از عوامل کلردار مانند تیونیل کلراید فسفروس تری کلراید که در تولید این مایع به کار رفته است.

- میکوتوکسین وجود نداشت. (حداکثر مقدار میکوتوکسین که توسط لایه نازک کروماتوگرافی قابل تشخیص خواهد بود، ۵ پی پی ام است).

ضمیمه چهار

انستیتوی تحقیقات دفاع ملی - اداره چهارم - اومه آ - سوئد - ۲۰ مارس ۱۹۸۴

نتیجه آزمایشات نمونه هایی که گفته می شود از سلاح های شیمیایی در ایران تهیه شده است.

۱- دومین نمونه در ساعت ۱۰ بعد از ظهر روز ۱۹ مارس ۱۹۸۴ در اومه آ تحویل گردید.

۲- بسته محتوی یک ظرف شیشه ای دهانه گشاد انباشته از شن بود. در میان شن یک ظرف شیشه ای در بسته دیگر قرار داشت که بخشی از آن را با نوار چسب پوشانیده بودند و در آن حدود ۵ میلی لیتر مایع تیره رنگی وجود داشت.

ص: ۹۲

۳- پس از انجام آزمایشات بر روی مایع مذکور ترکیبات زیر در آن تشخیص داده شد.

الف) اتیل ان. ان - دی میتل فسفرو امیدوسیانیدات (تابون)، تشکیل دهنده ۷۵ درصد نمونه.

ب) کلروبنزین، تشکیل دهنده حدود ۱۲ درصد نمونه.

ترکیب الف به وسیله جی. سی / ام. اس. (هیولت - پاکارد، ۵۹۹۲ بی). اچ - ان. ام. آر. سی ۱۳ - ان. ام. آر تشخیص داده شده است.

ترکیب ب به وسیله جی. سی / ام. اس، اچ - ان. ام. آر و سی ۱۳ - ان. ام. آر تشخیص داده شد و کمیت آن به وسیله جی. سی تعیین گردید.

برخی از طیف های به دست آمده ضمیمه گزارش است.

مقادیر کلی ترکیبات شدید مواد ممکن است وجود داشته باشد.

ضمنا وجود دو ترکیب نامعلوم محتوی فسفر نیز از طریق طیف پی ۳۱ - ان. ام. آر تشخیص داده شد.

نمونه محتوی رسوبات سختی است که تاکنون مورد آزمایش قرار نگرفته است.

انستیتوی تحقیقات دفاع ملی - بخش شیمی - یوهان سانتسون

ضمیمه پنج

انستیتوی تحقیقات دفاع ملی - اداره چهارم اومه آ سوئد - ۲۱ مارس ۱۹۸۴.

گزارش دیگری درباره آزمایش نمونه ای که گفته می شود از سلاح های شیمیایی در ایران تهیه شده است.

نمونه ای که گزارش آن در تاریخ ۲۰ مارس ۱۹۸۴ تهیه شده مورد آزمایشات قرار گرفت. علاوه بر اتیل ان، ان - دی تیل فسفرو آمید و سیانیدات و کلروبنزین ترکیبات دیگری نیز به شرح زیر در این نمونه تشخیص داده شد.

ج) تری اتیل فسفات حدود یک تا چهار درصد نمونه.

د) دی اتیل ان، ان دی میتل فسفرو امیدات حدود سه تا ده درصد نمونه.

ترکیب ج) و ترکیب د) از طریق جی سی ام اس (هیولت پاکارد ۵۹۹۲ ب) و پی ۳۱ - ان ام آر تشخیص داده شد.

انستیتوی تحقیقات دفاع ملی - بخش شیمی - یوهان سانتسون.

گروه نیروهای مسلح - آزمایشگاه AC اسپیز - سوئیس

نمونه شماره ۲ مواد جنگ های شیمیایی

- نمونه مورد آزمایش مایعی است حدود ۵ میلی لیتر و به رنگ قهوه ای.

- در پی آزمایشاتی که به وسیله اسپکتروم جمعی و اسپکترا رزونانس هسته ای H^1, C^{13}

ص: ۹۳

۳۱P و آنالیز کروماتوگرافیک گازی به عمل آمد مشخص شد که نمونه محتوی حدود ۵۰ درصد تابون و حدود ۲۰ درصد کلروبنزین است. مواد باقیمانده شامل مواد هیدرولیزی و دیگر ناخالصی هاست.

- مواد دیگری در خصوص جنگ های شیمیایی در این نمونه یافت نشد.

ضمیمه هفت

اطلاعات بالینی و گزارش معایناتی که دکتر مانوئل دومینگز انجام داده است.

بیمارانی که از تاریخ ۱۴ تا ۱۷ مارس ۱۹۸۴ مورد معاینه قرار گرفتند:

۱- حمیدرضا رضایی، سن ۳۰ سال

وی روز قبل در ایستگاه زید در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. در سطح خارجی بازوی چپ وی دو تاول بزرگ نامنظم دیده می شد. تاول های دیگری نیز بر روی آلت تناسلی و گوشه خارجی چشم راست وی وجود داشت. پلک چشم به شدت متورم بود.

۲- مصطفی هزاردستان، سن ۴۰ سال

وی روز قبل در ایستگاه زید در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و سپس در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. تاول های بزرگ در مچ دست راست وی مشاهده شد. تاول های بسیار بزرگ بیضی شکل به طول ۱۰ سانتی متر روی بازوی چپ دیده می شد و پلک های چشم وی متورم بود. تورم شدید در روی آلت تناسلی وجود داشت و لکه های تیره رنگ در زیر بغل مشاهده گردید.

۳- محسن شریف، سن ۲۸ سال

روز قبل در ایستگاه زید در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود.

بیمار دچار نور ترسی و تورم پلک چشم شده بود و تاول های بزرگ را در بخش داخلی ران راست، بازوی چپ و بیضه وی مشاهده گردید.

۴- محمد عباسی، سن ۲۴ سال

این بیمار ۵ روز پیش در مجنون در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی در اهواز بستری شده بود. پوست تمام قسمت پشت بدن جدا شده بود ولی از غشاء سلولی زیر پوست جدا نبود. در واقع می توان گفت در پشت این بیمار تاول بسیار بزرگی وجود داشته که ترکیده و مایعات آن خارج شده بود.

۵- صمد رجبی، سن ۲۲ سال

پنج روز پیش در مجنون در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی

ص: ۹۴

اهواز بستری بود. این بیمار دچار ناراحتی تنفسی، التهابات شدید نای و گرفتگی مجاری تنفسی بود. پوست آلت تناسلی و کیسه بیضه سیاه به رنگ ذغال شده و نسوج آن مرده بود. اسفاسلوس صورت [احتمالاً تحریک اعصاب صورت] و لکه های سیاه رنگ در زیر بغل دست چپ بیمار مشاهده شد. لکه های شدید از خط اریب زیر ناف بیمار شروع و سطح پشت بدن و ران فوقانی را در بر می گرفت. آلت تناسلی بیمار سیاه رنگ بود. بیمار با کمبود گلبول سفید مواجه نبود ولی در او کمبود سلول های لنفاوی یا لنفوپنیا مشاهده گردید. تعداد لنفوسیت های بیمار (گلبول های سفید که در بافت لنفاوی به وجود می آیند و ۲۲ تا ۲۸ درصد کل گلبول های بدن را تشکیل می دهند و سلول های لنفاوی نیز نامیده می شوند) به ۳۰۰ عدد در هر میلی متر مکعب رسیده بود.

۶- حجت داستان جانی، سن ۲۲ سال

چهار روز پیش در مجنون در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته بود و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. تخمین زده شد که وی در ۵ الی ۶ متری محل انفجار قرار داشته و ضمن مشاهده انفجار، متصاعد شدن گاز تیره رنگ را دیده و بوی زننده ای نیز به مشام وی رسیده است. بیست دقیقه پس از انفجار او دچار تهوع و سرگیجه شده و اکنون دچار ورم ملتحمه شدید و نور ترسی است. بیمار به دلیل جراحات لوله نای و تورم و التهابات ریوی توأم با تنگی نفس، با دشواری تنفس مواجه است. روی هر دو بازوی بیمار تاول هایی دیده می شود و دچار اسهال توأم با خون ریزی مقعد است. تعداد گلبول های سفید خون بیمار در روز معاینه ۲۵۰۰ و سلول های لنفاوی یا لنفوسیت ها ۶ درصد بود.

۷- علی یار اسلام پناه

این بیمار پنج روز قبل در مجنون در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. ضایعات شدید پوستی در زیر بغل، آلت تناسلی، کیسه بیضه و قدری کمتر در قسمت داخلی کشاله ران به چشم می خورد. تاول هایی که پوست آن جدا شده روی بازوی چپ دیده می شد. روی بینی بیمار جراحات خشک شده ای وجود داشت و مبتلا بودن بیمار به برونشیت و ذات الریه توسط اشعه ایکس تأیید شد. در روز معاینه تعداد گلبول های سفید خون بیمار ۶۴۰۰ بود ولی از لنفوسیت یا سلول لنفاوی در فرمول گلبول سفید اثری مشاهده نشد.

۸- سهراب نوروزی، سن ۲۴ سال

پنج روز قبل از معاینه در جزایر مجنون در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان گلستان اهواز بستری شده بود. پوست در بخش وسیعی از بدن جدا شده بود به ویژه در قسمت پیشانی، گردن، سینه، بازوان، شکم و بطن و در دیگر نقاط بدن تاول هایی وجود داشت. بیمار دچار ورم ریوی و مشکلات شدید تنفسی بود. وضع عمومی بیمار بسیار

وخیم بود. بیمار در دیواره سینه مبتلا به قانقاریا گشته و مهم ترین ملاحظه تنفس توأم با صدای خس خس بود. در روز معاینه (۱۴ مارس ۱۹۸۴) شمارش گلبول سفید ۳۰۰ بود. بیمار در همان شب درگذشت.

۹- حسن علی

این بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری بود. روی پوست بیمار آثاری از تاول و یا لکه های سرخ رنگ مشاهده نشد و تنها بیمار از وجود خارش در ناحیه سینه و دست ها شکایت می کرد.

۱۰- علی دلدار، سن ۳۰ سال

هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری بود. نور ترسی، ریزش اشک، ورم ملتحمه، جراحات لکه های تیره رنگ در ناحیه گردن، سینه، زیر بغل، کیسه بیضه، شکم و سطح داخلی زنانوان عوارضی بود که در این بیمار مشاهده گردید. ولی تاولی در پوست بدن این بیمار دیده نشد.

۱۱- حسن سنگری، ۴۳ ساله

این بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری شده بود. جراحات و ضایعات پوستی همراه با لکه های تقریبا تیره رنگ روی پشت، زیر بغل، کیسه بیضه و سطح داخلی زنانوان مشاهده گردید. گلبول های سفید بیمار ۲۴۰۰ بود که ۳۰ درصد آن را سلول های لنفاوی یا لنفوسیت ها تشکیل می دادند.

۱۲- حسن جاویدان، ۲۷ ساله

بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری بود. ضایعات پوستی به صورت لکه های تیره رنگ در ناحیه زیر بغل و بازوان دیده شده و آثاری نیز از تاول ها در بدن وجود داشت که زمینه این تاول ها شرابی رنگ شده بود. در روز معاینه تعداد گلبول های سفید خون بیمار ۴۱۰۰ بود که ۲۵ درصد آن را لنفوسیت یا سلول لنفاوی تشکیل می داد.

۱۳- اسحق دلدار، سن ۱۶ سال

این بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری بود. ورم ملتحمه شدید، ضایعات پوستی سرخ رنگ و تاول هایی در قسمت داخلی کیسه بیضه در بیمار مشاهده گردید. روی دست های بیمار نیز جوش هایی وجود داشت.

۱۴- حسن پردل، ۲۶ ساله

بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در همان تاریخ در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری گردید. ضایعات و لکه های شرابی رنگ تیره در ناحیه زیر بغل، بخش داخلی آرنج، گردن و ران پای چپ بیمار مشاهده شد.

۱۵ - حسین باغشی زاده، ۱۸ ساله

هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری گردید. در این بیمار جراحات و ضایعات شدید پوستی در ناحیه بیضه و آلت تناسلی مشاهده شد.

۱۶- همایون امیرخانی، ۲۲ ساله

هشت روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری شده است. لکه های سرخ به رنگ شراب در ناحیه صورت، زیر بغل، سینه و شکم تا زیر ناف بیمار مشاهده شد. بیمار دچار گلودرد بود و در قسمت سقف دهان وی نیز ضایعات و تاول هایی دیده شد. تعداد گلبول های سفید خون بیمار در روز معاینه ۴۱۰۰ بود.

۱۷- حسینعلی علی بابایی، ۳۳ ساله

شش روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته بود و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری شده بود. لکه و التهابات پوستی به رنگ بنفش در سطح وسیعی از بدن، زیر بغل ها و صورت وجود داشت. در روز معاینه شمارش گلبول سفید ۱۲۸۰۰ بود.

۱۸- اسکندر حیدری، ۱۸ ساله

هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری شده بود. لکه های شرابی رنگ در سطح داخلی آرنج دست مشاهده شد. تعداد گلبول های سفید خون این بیمار به هنگام معاینه ۵۲۰۰ بود.

۱۹- عباس ندیمی، ۵۸ ساله

بیمار هیجده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان لبافی نژاد تهران بستری شده بود. بیمار دچار ورم ملتحمه شدید بود و جراحات و ضایعات و التهابات پوستی کبودرنگی در ناحیه گردن، زیر بغل، سطح داخلی آرنج، کیسه بیضه و بازوان وی مشاهده گردید.

۲۰- عبدالساره الحمیدوی، ۴۰ ساله

هفده روز پیش در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده بود. جدا شدن

پوست دست و جدا شدن ۴۰ درصد از پوست بیرونی سطح بدن بیمار مشاهده گردید. انسداد و التهابات مجرای نای، جراحات شدید در ناحیه لب پایینی، مردگی نسوج در ناحیه کفل و کیسه بیضه از دیگر علائمی بود که در این بیمار دیده شد. شمارش گلبول های سفید این بیمار ۲۰۰۰ بود.

ص: ۹۷

پانزده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری بستری شده بود. التهابات و ضایعات شدید پوستی در ناحیه دست راست توأم با کنده شدن پوست و بروز لکه های شرابی رنگ در شانه چپ و بازو، کیسه بیضه، آلت تناسلی و بطن زیرین بیمار مشاهده شد. تاول هایی نیز در بخش بالای بازوی راست و شانه بیمار وجود داشت. تعداد گلبول های سفید خون بیمار ۱۶۰۰ بود.

پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری بستری شده است. ورم ملتحمه بسیار شدید، وجود زخم هایی در پلک چشم ها، سرخی و التهابات شرابی رنگ در سطح داخلی ران ها، کیسه بیضه و آلت تناسلی مشاهده شد. بیمار در صورت حرکت و یا تماس با بدنش درد شدیدی احساس می کند. التهابات پوستی ناحیه سینه از زخم هایی ناشی شده اند که قطر هر یک چند میلی متر بوده و قدری برجسته شده اند و اغلب با یکدیگر تلاقی پیدا می کنند. هنگام معاینه بیمار تعداد گلبول های سفید وی ۵۷۰۰ بود.

پنج روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده است. التهابات پوستی تیره رنگ تا زیر ناحیه شکم ادامه داشته و قسمت بالای ران، کیسه بیضه و آلت تناسلی را در بر می گرفت. در ناحیه سینه زخم هایی دیده می شد و پوست بیرونی جدا شده بود. پوست صورت نیز در چندین ناحیه کنده شده و بیمار شدیداً دچار ورم ملتحمه بود. شمارش گلبول سفید این بیمار ۴۵۰۰ و پلاکت های خونی ۵۰۰۰۰ بود.

این بیمار پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری بستری شده بود. ورم بسیار شدید پلک چشم ها، التهابات و تورم و تاول ها در صورت، کیسه بیضه، آلت تناسلی و نشیمن گاه مشاهده شد. تعداد گلبول های سفید خون ۵۰۰۰ و پلاکت های خونی ۱۲۰۰۰۰ بود.

پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده بود. وضعیت عمومی این بیمار بسیار وخیم بود. تنگی نفس شدید، تاول های فراوان و جدا شدن پوست بیرونی از تمامی سطح بدن، سیاه شدن تمامی آلت تناسلی، ابتلا به برونشیت و ذات الریه، سینه پهلو در ناحیه چپ که با اشعه ایکس

تشخیص داده شد، عوارضی بود که در این بیمار مشاهده شد. شمارش گلبول های سفید ۲۵۰ و پلاکت های خونی ۵۰۰۰۰ بود.

۲۶- عبدالکریم رئیسی، ۳۰ ساله

پنج روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده بود. ورم ملتحمه شدید، ورم پلک چشم ها، تاول ها و التهابات پوستی در ناحیه صورت و گردن مشاهده شد. کیسه بیضه و آلت تناسلی نیز آسیب دیده بود. صدای بیمار گرفتگی داشت و جراحات التهاباتی در نای و حنجره وجود داشت. برونشیت هر دو ریه و خون ریزی از ناحیه مقعد نیز از دیگر عوارضی بود که در این بیمار مشاهده گردید. در روز معاینه تعداد گلبول های سفید این بیمار ۶۰۰ بود.

۲۷- کرامت الله سلیمانی، ۱۷ ساله

پنج روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری بستری شده بود. سرخی و التهابات پوستی شرابی رنگ در ناحیه صورت، بدن و بازوان بیمار مشاهده شد. در دست ها و بازوان بیمار تاول هایی نیز وجود داشت. شمارش گلبول های سفید بیمار ۵۳۵۰ و پلاکت های خون ۱۰۰۰۰۰ بود.

۲۸- قربان علی کریمیان، ۲۰ ساله

پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده بود. پوست بیرونی صورت، بازوان، سینه، ران ها و آلت تناسلی جدا شده بود و تنها باریکه ای از پوست به پهنای ۲ سانتی متر بین ناف و ناحیه شکم وجود داشت. شمارش گلبول های سفید ۶۴۰۰ و پلاکت های خونی ۶۰۰۰۰ بود.

۲۹- کاظم مهدی آبادی، ۱۹ ساله

جدا شدن پوست بیرونی صورت، جدا شدن پوست بیضه ها، تاول ها در کنار بینی و پشت گردن، زخم ها و التهابات شدید در پوست زیر بغل و خون ریزی روده عوارضی بود که در این بیمار مشاهده گردید. گلبول های سفید این بیمار هنگام آزمایش ۷۴۰۰ و پلاکت های خونی ۱۳۰۰۰۰ بود.

۳۰- علی اکبر سلطانی، ۲۸ ساله

پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده بود. بیمار دچار تنگی نفس شدید بود و اخلاط و چرک خون آلود از سینه او دفع می شد. تاول ها و التهابات پوستی در دست ها مشاهده گردید و پوست بیرونی صورت، بدن و بازوان از گوشت جدا شده بود. شمارش گلبول های سفید این بیمار ۲۱۰۰ بود.

پنج روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان شهید مطهری تهران بستری شده است.
پوست صورت جدا شده و زخم ها در این ناحیه دلمه بسته

ص: ۹۹

بود. در سراسر بدن التهابات و ضایعات پوستی شرابی رنگی وجود داشت. در قسمت پشت ران چپ بیمار ۷ تاول وجود داشت که بزرگ ترین این تاول ها قطرش ۴ سانتی متر و ارتفاعش ۳ سانتی متر بود. گلبول های سفید این بیمار به هنگام معاینه ۶۶۰۰ بود در حالی که دو روز قبل تعداد گلبول های سفید وی ۲۰۰۰ گزارش شده بود:

بیمارانی که در تاریخ ۱۸ مارس ۱۹۸۴ در اهواز معاینه شدند:

۳۲- مهران کفاشان توسی، ۲۲ ساله

بیمار روز پیش (۱۷ مارس ۱۹۸۴) در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته بود و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. ورم ملتحمه، اشک ریزی، ضایعات مخاط بینی، افزایش بزاق دهان، لرزش جزئی دست ها و زبان، سفت شدن مردمک چشم، گشاد شدن حدقه چشم (اتروپین به بیمار تزریق شده بود) و اشکالات تنفسی جزئی، عوارضی بود که در این بیمار مشاهده شد. غلظت استیل کولین استراسه در خون بیمار ۴۷۰ بود در حالی که در فرد عادی این غلظت بین ۱۹۰۰ تا ۳۸۰۰ است.

۳۳- محرم فرقانی، ۳۸ ساله

بیمار روز پیش (۱۷ مارس ۱۹۸۴) در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. در این بیمار سرگیجه، تهوع و قولنج، تعریق و انبساط مردمک چشم مشاهده شد. اندازه مردمک ۱ / ۲ میلی متر بود و با وجود تزریق مقادیر زیادی اتروپین تعداد ضربان قلب به ۵۹ رسیده بود.

۳۴- حسین سعیدی، ۳۳ ساله

روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در بیمارستان تختی اهواز بستری شده بود. در این بیمار لرزش، اشک ریزی، انبساط مردمک چشم و کاهش ضربان قلب (۵۵ ضربه در دقیقه) مشاهده شد.

۳۵- عباس سعیدی

روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. لرزش لب ها و دست و پا، تعریق شدید به صورتی که عرق از صورت و بدن وی فرو می ریخت، اشک ریزی شدید، تهوع، قولنج و دردهای روده ای در بیمار مشاهده شد و با وجود تزریق اتروپین مردمک چشم شدیداً منبسط بود.

۳۶- اصغر رضایی

ده روز پیش از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. انبساط مردمک چشم و عدم توانایی حرکت در بیمار مشاهده شد. میزان استیل کولین استراسه ۷۰۳ بود. (به این بیمار قبلاً ۳۰ میلی گرم اتروپین تزریق شده بود).

روز قبل از معاینه در معرض سلاح های شیمیایی قرار گرفته بود و در درمانگاه تختی اهواز بستری شده بود. سرگیجه، ورم ملتحمه، انبساط مردمک چشم و فلجی در این بیمار مشاهده شد. (این بیمار با تزریق اتروپین زیاد تحت درمان بود).

بیمارانی که در بیمارستان بستری نبودند ولی در منطقه هورالهویزه در تاریخ ۱۴ مارس ۱۹۸۴ مورد بازدید و معاینه قرار گرفتند.

۱- تکنسین خنثی سازی مواد منفجره

در حاشیه و سطح داخلی ساعد بیمار التهابات پوستی به رنگ قهوه ای متمایل به قرمز به طول ۱۲ سانتی متر و عرض ۸ سانتی متر مشاهده شد که در وسط آن لکه عریانی به قطر ۲ سانتی متر وجود داشت که هنگام خنثی سازی بمب منفجر نشده، تماس یک قطره از مایع موجود در بمب، باعث ایجاد آن شده بود.

۲- دستیار تکنسین خنثی سازی مواد منفجره

در انگشت شصت چپ این شخص دو تاول به طول ۲ سانتی متر وجود داشت که یکی از تاول ها نیم سانتی متر پهنا و دیگری نیم سانتی متر یا ۲۵ / ۰ سانتی متر پهنا داشت. در انگشت دوم، سوم و پنجم دست چپ تاول های کوچک تری دیده شد. در پای چپ این شخص نیز تاولی به قطر ۱ / ۵ سانتی متر وجود داشت.

۳- یک سرباز

زخم ها و جراحات فراوان هر یک به قطر ۲ سانتی متر در صورت، گردن و دست های این سرباز مشاهده شد. لبه زخم ها تیره رنگ بود و دو روز پس از آنکه بمبی در حدود ۱۵۰ متری این سرباز منفجر شد، جراحات مذکور در بدن وی ظاهر گشت. سرباز هنگام انفجار بمب بوی شدیدی شبیه به بوی سیر استشمام کرده است.

۴- یک سرباز دیگر

در پشت گردن این سرباز لکه های سرخ رنگی مشاهده شد.

سند شماره ۲۰۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۳۸

۲۷ مارس ۱۹۸۴ (۷ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۷ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به گزارش های دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه شما که طی سند ۱۶۴۳۳ / S مورخ

ص: ۱۰۱

۲۶ مارس ۱۹۸۴ مبنی بر گزارش کارشناسان منتخب دبیر کل جهت تحقیق درباره ادعاهای جمهوری اسلامی ایران در مورد استفاده عراق از سلاح های شیمیایی منتشر شد، مایلم مطالب ذیل را به اطلاع برسانم:

۱- دولت عراق هیچ نظریه ای جهت درج در گزارش هیئت نداده و هیچ ارتباطی با گزارش نداشته است.

عراق از این قبیل سلاح ها استفاده نکرده است و اگر کارشناسان اعزامی دبیر کل مواردی از این نوع سلاح ها در برخی از مناطق ایران یافتند، حاکی از آن است که ایران یکی از طرفین بوده و نسبت به آن مسئولیت دارد.

۲- اقدامات وحشیانه رژیم ایران بر همگان شناخته شده است. این رژیم کودکان را به خطوط جبهه اعزام نموده و از اینها جهت انفجار مین ها استفاده نموده است و [...] و آن را توجیه می نماید و دیگر بی رحمی های وحشیانه این رژیم را با بهانه های مذهبی نادرست، شنیده اید.

همچنین زندانیان را می کشد، بر همین اساس این احتمال وجود دارد که نمی تواند به دور از جعلیات واهی خود، حکمرانی کند. از همین رو در جست و جوی خلق توجیهاتی برای شکست های خود در تجاوزات خویش علیه عراق بوده، تا با خیره سری، افکار عمومی بین المللی را از مسائل مهم، یعنی لزوم توقف جنگ منحرف سازد.

۳- پر واضح است که دبیر کل سازمان ملل به مسئولیت خویش در اعزام هیئت به ایران عمل ننموده است. به صورتی که در گزارش آمده، دبیر کل بنا به اصرار طرف ایرانی به این کار اقدام نموده است. با توجه به این مهم، مایلم نکات ذیل را به اطلاع برسانم:

الف) این حرکت به عنوان بخشی از ابزارهای دبیر کل، از جنبه های ثانوی و حادثه ای مناقشه به شمار می رود و اکنون ضروری ترین مسئله، ریشه یابی جنگ است. بدین معنا که اصل مناقشه و خاتمه آن طبق قطعنامه های شورای امنیت ۴۷۹ مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰، ۵۱۴ مورخ ۱۲ جولای ۱۹۸۲، ۵۲۲ مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۸۲ و ۵۴۰ مورخ ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳ و قطعنامه ۳۷/۳ مجمع عمومی مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲، از اولویت برخوردار بوده که می بایست دنبال گردد.

ب) بخش دیگری از اقدام دبیر کل، پذیرش درخواست های یک طرف مناقشه، که اصرار به طولانی ساختن جنگ و نیز اظهارهای صریح جهت اشغال سرزمین طرف دیگر (عراق) و نیز تحمیل اراده سیاسی خود به آن دارد، صورت گرفته است.

این بار دومی است که دبیر کل به درخواست ایران درباره جنبه های کم اهمیت مناقشه، پاسخ مثبت داده که همانند اقدام ۲۸ می ۱۹۸۳ دبیر کل که بنا به اصرار ایران تیم تحقیقی را جهت بمباران اهداف غیر نظامی اعزام داشته، می باشد.

باید متذکر شد در حالی که دبیر کل دو درخواست ایران را جهت اعزام هیئت های حقیقت یاب، اجابت نموده، ولی درخواست های مکرر عراق برای اعزام هیئتی جهت تحقیق درباره حقایق مربوط به رفتار با اسیران دو کشور و با توجه به نقض وقیحانه قوانین که اسیران عراقی با آن مواجه می باشند و طی نامه هایی به کمیته بین المللی صلیب سرخ مورخ ۷ می ۱۹۸۳ و ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ بیان گردیده، کاملاً مورد بی توجهی واقع شده است.

ج) بدیهی است با توجه به موارد مذکور، پاسخ مثبت به درخواست های طرفی که کلیه قطعنامه های شورای امنیت و مجمع عمومی را رد نموده و از همکاری با اعضای کمیته های تحقیق جهت حل و فصل مناقشه، براساس قوانین و اصول منشور امتناع می ورزد، باعث گردیده که طرف (ایرانی) از نقش دبیر کل به منظور پیشبرد اهداف تبلیغاتی خود استفاده نماید. ما صمیمانه از دبیر کل می خواهیم به طرفی که این موارد مشکوک را قبل از اینکه سازمان ملل پیشرفتی مقتدرانه جهت حل و فصل مناقشه داشته باشد، جدی تلقی کرده، ضرورت حل و فصل مناقشه را گوشزد نماید و باید کوشش شود راه حلی صلح آمیز طبق قطعنامه های سازمان، یافت و نیز نیازمند آن است که از ایران خواسته شود کلیه کنوانسیون ها درباره مناقشه را رعایت نموده نه اینکه خود را محدود به انتخاب سازد که تنها به قسمت هایی از کنوانسیون ها استناد کند که در خدمت اهداف تبلیغاتی اش، باشد.

د) دولت عراق با امید به اینکه دبیر کل مسئولیت های خویش را با رعایت اصل بی طرفی در مناقشه، محفوظ نگه می دارد و به تلاش های خویش ادامه می دهد، به خودش اجازه نخواهد داد که از سوی یکی از طرفین مناقشه به ویژه طرفی که صلح را رد نموده و اصرار به تجاوز داشته و نیز مقررات بین المللی را نقض می نماید و کاملاً به سازمان و قطعنامه هایش بی توجه می باشد، فریب بخورد.

عراق همچین امیدوار است که سازمان ملل و دبیر کل، اولویت نخست را به پایان دادن مناقشه براساس قوانین بین المللی و قطعنامه های سازمان بدهد و تلاش نماید گام هایی را دو طرف جهت رعایت کلیه کنوانسیون ها و عرف بین المللی بردارند. از سوی دیگر، دبیر کل چگونه قادر خواهد بود که نقش خاص خود را تحت منشور و مأموریت بشردوستانه خویش، انجام دهد؟ در این باره، عراق از بخشی از بیانیه دبیر کل که درباره ضرورت خاتمه مناقشه می باشد، استقبال نموده و آرزو دارد که دبیر کل برای اینکه بتواند در تلاش هایش در این زمینه موفق شود، سهولت ایجاد گردد و خواست خود را نه فقط به دولت های عراق و ایران بلکه تنها به دولت ایران، به عنوان طرفی که از همکاری طفره می رود، تفهیم نماید. در هر حال، عراق مکرراً آمادگی خود را جهت همکاری با دبیر کل و با کلیه اقداماتی که جهت حال برقراری آتش بس و خاتمه مناقشه صورت می گیرد، اعلام داشته است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: ۱۶۴۴۶ / S

- ۲۸ مارس ۱۹۸۴ (۸ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۷ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، به اطلاع می‌رسانم که رژیم متجاوز عراق در پی نقض کلیه اصول بین‌المللی، یک بار دیگر به استفاده از بمب‌های شیمیایی متوسل شده و سه مرتبه به پرسنل غیرنظامی ایران در غرب منطقه جفیر در مورخ ۱۷ مارس ۱۹۸۴ حمله نموده و با کمال تأسف مطلع شدیم که جنایتکاران در این حملات از عامل عصبی استفاده کرده‌اند.

آیا باور دارید که جامعه بین‌المللی هیچ اقدام جدی جهت جلوگیری از ارتکاب بیشتر این قبیل جنایات توسط عراق به عمل نیاورده است؟

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: ۱۶۴۴۷ / S

- ۲۸ مارس ۱۹۸۴ (۸ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۷ مارس ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، مایلم توجه شما را به خبر ناگوار مربوط به حسن ابراهیمی، یکی از قربانیان جنگ شیمیایی عراق که بر اثر شدت جراحات وارده در بیمارستان کارلینسکان (Carlinskan) استکهلم در مورخ ۵ مارس ۱۹۸۴ به شهادت رسید، جلب نمایم. قربانی دوم علی سورجانی ۱۹ ساله بود که بر اثر همان بیماری مزمن در بیمارستان آپسالای (Upsalaye) استکهلم در مورخ جمعه ۱۹ مارس ۱۹۸۴ جان به جان آفرین تسلیم کرد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر و نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۵۴

- ۳۰ مارس ۱۹۸۴ (۱۰ فروردین ۱۳۶۳)

اعلامیه رئیس شورای امنیت

در اجلاس ۲۵۲۴ شورای امنیت که در تاریخ ۳۰ مارس ۱۹۸۴ درباره بررسی موضوع تحت عنوان «وضعیت میان ایران و عراق» تشکیل شد، رئیس شورای امنیت بیانیه ذیل را قرائت کرد:

از طرف اعضای شورای امنیت اعلامیه ذیل را قرائت می نمایم:

اعضای شورای امنیت مجدداً موضوع تحت عنوان «وضعیت میان ایران و عراق» را مورد بررسی قرار داده و تأسف عمیق خود را از این مناقشه که صلح و امنیت بین المللی را در منطقه به مخاطره افکنده است، اعلام داشتند. همچنین گزارش کارشناسان اعزامی دبیر کل جهت تحقیق درباره موارد ادعاهای جمهوری اسلامی ایران در خصوص استفاده از سلاح های شیمیایی (S / ۱۶۴۳۳) را مورد ملاحظه قرار دادند.

آنها نگرانی خاص خویش را از نتیجه گیری متفق القول کارشناسان در تأیید استفاده از سلاح های شیمیایی ابراز داشتند. به علاوه، نگرانی عمیق خود را در مورد گزارش های نقض حقوق بین المللی و اصول و مقررات بین المللی که جامعه جهانی پذیرفته، ابراز نموده و جهت جلوگیری و کاهش تلفات انسانی جنگ تأکید کردند و قویاً بر استدلال های دبیر کل صحه گذاشتند که این نگرانی های بشردوستانه، نمی تواند کاملاً برطرف شود جز اینکه به مناقشه غم انگیزی که ادامه دارد، خاتمه داده شود؛ زیرا منابع انسانی ارزشمند دو کشور ایران و عراق را می بلعد.

اعضای شورا همچنین تصمیمات ذیل را اتخاذ کردند:

- قویاً استفاده از سلاح های شیمیایی را که توسط هیئت کارشناسان گزارش شده، محکوم نمودند.

- مجدداً بر نیاز به پایبندی اصول پروتکل ۱۹۲۵ ژنو و ممنوعیت استفاده از گازهای خفه کننده، سمی و سایر گازها و نیز سلاح های میکروبی در جنگ، تأکید گردید.

- آنها کلیه موارد نقض حقوق بین المللی بشردوستانه را محکوم نموده و مصراً از طرفین خواستند که به طور کلی اصول و قوانین حقوق بین المللی بشردوستانه شناخته شده را که در درگیری های نظامی کاربرد دارد رعایت کرده و تعهداتشان را تحت کنوانسیون های بین المللی که جهت جلوگیری و یا کاستن از خسارت جانی در جنگ در نظر گرفته شده، محترم بشمارند.

- مجدداً بر درخواست خود مبنی بر احترام به قطعنامه های شورای امنیت تأکید کرده و مصرأ خواستار رعایت دقیق آتش بس و حل و فصل صلح آمیز مناقشه شدند و از کلیه دولت های مرتبط خواستند که به طور کامل با شورا در تلاش های خود جهت ایجاد شرایطی که به حل و فصل صلح آمیز مناقشه - که مطابق با اصول عدالت و حقوق بین المللی است - بینجامد، همکاری نمایند.

- از تلاش های میانجی گرانه دبیر کل قدردانی گردید و از وی خواستند که به تلاش های خود با طرفین مناقشه برای دست یابی به حل و فصل جامع، عادلانه و آبرومندانه مورد قبول طرفین مناقشه ادامه دهد.

- تصمیم گرفتند که وضعیت میان ایران و عراق را تحت بررسی، مفتوح نگه دارند.

سند شماره ۲۱۳

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۶ / ۱۶۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۵۶

- ۲ آوریل ۱۹۸۴ (۱۳ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۹ مارس نمایندگی دائمی فرانسه در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً از طرف ۱۰ کشور عضو جامعه اقتصادی اروپا که اخیراً ریاست آن را فرانسه عهده دار شده، متن اعلامیه مصوب ۲۷ مارس ۱۹۸۴ وزیران امور خارجه این جامعه را ارسال می دارم.

Luc laBARRE de NANTEUIL

پیوست

اعلامیه مصوب وزیران امور خارجه ده کشور عضو اتحادیه اقتصادی اروپا در تاریخ ۲۷ مارس ۱۹۸۴

...

۲- خاورمیانه

...

ج: ایران - عراق

سران کشورهای عضو در مورد گسترش خطرات جنگ ایران و عراق و آثار آن در منطقه خلیج [فارس]، کل خاورمیانه و صلح

و ثبات بین المللی اظهار نگرانی نمودند.

گسترش اخیر مناقشه باعث افزایش خسارات به مردم دو کشور شده و می تواند راه جدیدی در تشدید خطرناک گسترش مناقشه بگشاید.

ص: ۱۰۶

ده کشور نگرانی خود را در مورد ادعاهای استفاده از تسلیحات شیمیایی ابراز نموده و امیدوارند در نتیجه تحقیق سازمان ملل تصمیم مقتضی اتخاذ گردد. آنها هر گونه استفاده از این قبیل تسلیحات را محکوم نمودند.

ده کشور از طرفین درخواست کردند که اصول و مفاد حقوق بین المللی بشردوستانه را در مناقشات نظامی رعایت کنند.

ده کشور اظهار امیدواری کردند که طرفین نهایتاً قطعنامه های شورای امنیت را بپذیرند و درخواست های مکرر جامعه بین المللی از اینها را مورد توجه قرار دهند. همچنین اظهار امیدواری کردند که طرفین جهت یافتن راه حل صلح جویانه، شرافتمندانه برای هر دو کشور همکاری نمایند.

آنها اظهار امیدواری نمودند که دبیر کل سازمان ملل تلاش های خویش را برای بازگشت صلح افزایش داده و آمادگی خود را جهت حمایت از وی تا حصول نتیجه ابراز کردند.

سند شماره ۲۱۴

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۷۹۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۶۵

- ۴ آوریل ۱۹۸۴ (۱۵ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً عطف به نامه مورخ ۲۳ دسامبر ۱۹۸۳ نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (S / ۱۶۲۳۸ - A / ۳۸ / ۷۶۷) و درباره پاراگراف دوم نامه عراق مبنی بر اینکه «ماده ۳۵ کنوانسیون ژنو در مورد تأمین محیط... وجود ندارد و از سوی مقامات ایران نیز رعایت نمی گردد، مایلم توجه جناب عالی را به کلیه موارد مربوط به این پروتکل و ضمیمه کنوانسیون های ژنو مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۴۹ ژنو مربوط به محافظت از قربانیان منازعات نظامی بین المللی (پروتکل I) جلب نمایم و ماده ۳۵ آن را به شرح ذیل یادآور می شوم:

بخش ۱

روش ها و ابزارهای جنگ

ماده ۳۵ - اصول اساسی

۱- در هر درگیری مسلحانه، حقوق طرفین مناقشه جهت انتخاب روش ها یا ابزارهای جنگ نامحدود نیست.

ص: ۱۰۷

۲- به کارگیری سلاح ها، گلوله ها و مواد و روش های جنگی که ماهیتا باعث جراحت های شدید یا دردهای غیر عادی می گردد، ممنوع است.

۳- به کارگیری روش ها یا ابزارهای جنگی که به این منظور استفاده می گردد یا انتظار آن را می توان داشت که باعث خسارات وسیع، بلند مدت و شدید به محیط طبیعی گردد، ممنوع است.

مایلم اعلام نمایم که پاراگراف ۳ ماده مذکور، منظور ما می باشد به ویژه اینکه به مطالب ذکر شده ما ارتباط دارد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۱۵

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۰۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۷۶

- ۱۰ آوریل ۱۹۸۴ (۲۱ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۰ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه مورخ ۱۰ آوریل ۱۹۸۴ آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق درباره مبارزه تبلیغاتی علیه عراق در مطبوعات خبری غرب خصوصا آن مطبوعاتی که تحت تأثیر صهیونیست ها هستند و همچنین در مورد احتمال حمله علیه تأسیسات علمی و صنعتی در عراق برای جناب عالی ارسال می گردد.

دکتر ریاض القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

عالی جناب

مایلم توجه جناب عالی را به مبارزه شدید مطبوعات غربی علیه عراق، خصوصا مطبوعاتی که تحت نفوذ صهیونیست ها هستند، جلب نمایم.

این مبارزه غیر از اقدام آشکار علیه عراق، حامل اخبار رسمی و نیمه رسمی در مورد احتمال تهاجم نظامی علیه تأسیسات علمی و صنعتی در عراق نیز می باشد.

به ویژه، مایلم توجه جناب عالی را به گزارش های مطبوعات خبری غرب در مورد تهدیداتی که بی شرمانه علیه عراق صورت می گیرد، جلب نمایم که به مقامات عالی رتبه امریکا در وزارت کشور، وزارت دفاع و آژانس اطلاعات مرکزی ایالات

متحدہ آمریکا استناد شدہ است. این اخبار مطبوعات، همچنین به تماس های ایالات متحدہ - اسرائیل در

ص: ۱۰۸

عالی ترین سطح در مورد احتمال حملات هوایی علیه اهداف ویژه ای در عراق اشاره دارد که چنین اقداماتی با حمله اسرائیل در سال ۱۹۸۱ علیه تأسیسات اتمی عراق مرتبط می باشد.

شایان ذکر است که تجاوزات اسرائیل علیه تأسیسات اتمی عراق به طور وسیعی علیه مقاصد صلح جویانه می باشد و این تجاوزات را مجامع بین المللی در شورای امنیت و مجمع عمومی و نیز سازمان آژانس بین المللی انرژی اتمی و سایر سازمان های بین المللی محکوم کرده اند. مبارزه تبلیغاتی در این زمینه و آنچه اکنون آغاز شده براساس همان اتهامات واهی قبلی انجام گردیده و با یکدیگر شباهت دارند.

عراق که در معرض تجاوزات ایران است، تقریباً حدود چهل سال است که از هستی خود دفاع می کند تا صلح و ثبات در منطقه را به ارمغان آورد که به همکاری بین المللی منصفانه نیازمند بوده و توجه مجامع بین المللی را به این طرح ها و مقاصد تجاوزگرانه جلب می نماید. همچنین درخواست می نماید که این اقدامات در معرض افکار عمومی قرار گیرد تا حقیقت روشن گردد. اسرائیل که رژیم ایران را به انواع تسلیحات مجهز ساخته از کلیه ابزارهای بین المللی نیز جهت طولانی ساختن جنگ استفاده نموده تا از آن، جهت اهداف توسعه طلبانه خویش بهره جوید. این رژیم، تجاوزاتش را علیه عراق در شرایط مشابه و در پشت هاله ای مشابه آن انجام می دهد، اکنون در صدد ایجاد شرایطی است که انتخابات همانند آنچه در سال ۱۹۸۱ در اسرائیل پدید آمد، انجام بشود.

عراق ضمن هشدار به هر گونه تجاوز اسرائیل علیه این کشور و نیز تأسیسات علمی و صنعتی اش، از مجامع بین المللی به ویژه شورای امنیت درخواست می نماید که مسئولیت خود را جهت جلوگیری از متجاوزان صهیونیست در اجرای طرح هایشان و همچنین ادامه رو به تزاید تنش، تجاوز و توسعه طلبی در منطقه که موقعیتی بسیار خطرناک برای صلح و امنیت جهانی دارد، انجام دهد.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۲۱۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۰۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۷۸

- ۲۱ آوریل ۱۹۸۴ (۳۲ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه خویش مورخ ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ (سند S / ۱۶۳۷۴)، بنا به اطلاع دولت متبوعم،

احتراما اطلاعات پیوست را برای جناب عالی ارسال می دارم. این نامه حاوی گزیده ای از اطلاعیه های نظامی عراق در فواصل ۱۱ و ۳۰ مارس ۱۹۸۴ درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی داخل خاک عراق از سوی نیروهای ایران می باشد که منجر به صدمات وسیع به غیرنظامیان شده و خساراتی را به مناطق مسکونی و تأسیسات غیرنظامی وارد ساخته است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق

پیوست

در تاریخ ۱۱ مارس ۱۹۸۴ توپخانه سنگین رژیم ایران، شهرهای بصره، خانقین، شعیبیه و مندلی و توابع آنها را گلوله باران کرد. این گلوله باران در خانقین باعث مجروح شدن ده غیرنظامی شده و به چهار خانه مسکونی در بصره خسارت وارد ساخت. همچنین یک غیرنظامی کشته و هفت نفر مجروح شدند و به سه خانه مسکونی و نیز به سه خودروی شخصی خسارت وارد شد.

به علاوه دو خانه مسکونی در شعیبیه تخریب گردید و باعث خسارت به بخشی از اموال غیرنظامی در مندلی گردید.

در ۱۳ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کردند. بر اثر این گلوله باران در بصره هفت غیرنظامی مجروح و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی آسیب وارد گشت. برخی از اموال غیرنظامیان در مندلی و زرباطیه نیز آسیب دید.

در ۱۴ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. در گلوله باران شهر بصره دو غیرنظامی مجروح و دوازده خودرو غیرنظامی و یک خانه مسکونی خسارت دید. همچنین به تعدادی از تأسیسات غیر نظامی در مندلی صدماتی وارد شد.

در ۱۵ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی، زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران باعث مجروح شدن یک غیرنظامی و تخریب دو خانه مسکونی در بصره گردید. همچنین به دو خانه مسکونی در زرباطیه و تعدادی از اموال غیرنظامیان در مندلی خسارت وارد گشت.

در ۱۶ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران، بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مجروح شدن یک نفر منجر شد و به دو خودرو و یک ساختمان دانشکده در بصره خسارت وارد گشت. همچنین تعدادی از تأسیسات غیرنظامیان در مندلی آسیب دید.

در ۱۷ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران سه نفر کشته و سیزده نفر دیگر از جمله تعدادی زن و کودک مجروح شدند و چهار خانه تخریب شد و به یک خودرو غیرنظامی و اموال

غیرنظامیان در بصره خسارت وارد گشت. همچنین زیان هایی را به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی و اموال آنها در مندلی و زرباطیه باعث گردید.

در ۱۸ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آنها را گلوله باران کرد. این گلوله باران باعث کشته شدن یک غیرنظامی گردید و به یک ساختمان غیرنظامی در بصره خسارت وارد ساخت و تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی آسیب دید.

در ۱۹ مارس ۱۹۸۴ توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران سه غیرنظامی را مجروح ساخته و دو خانه مسکونی و یک ساختمان غیرنظامی آسیب دید و باعث آتش سوزی در یک مسجد در بصره گردید همچنین یک خودروی غیرنظامی در مندلی خسارت دید.

در ۲۴ مارس ۱۹۸۴، رژیم ایران گلوله باران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را از سر گرفت. در این گلوله باران هفت تن مجروح شدند و یک خانه مسکونی تخریب شد و دو خانه مسکونی و دو خودرو در بصره آسیب دید. چهار خانه مسکونی در مندلی تخریب شد.

در ۲۵ مارس ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران در بصره به کشته شدن دو غیرنظامی و مجروح شدن سه نفر دیگر منجر شد و دو خانه مسکونی و یک خودروی غیرنظامی آسیب دید. تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی و زرباطیه نیز آسیب دید.

در ۲۶ مارس ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، گلوله باران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را از سر گرفت. این گلوله باران در بصره به مجروح شدن پنج نفر منجر شد و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد گشت. همچنین سه خانه مسکونی در مندلی تخریب گردید.

در ۲۸ مارس ۱۹۸۴، توپخانه نیروهای رژیم ایران گلوله باران شهرهای بصره، مندلی، شعیبیه، زرباطیه و دربندی خان را از سر گرفت. این گلوله باران چهار خانه مسکونی در مندلی را تخریب کرد و در شعیبیه سه خانه مسکونی و یک مدرسه تخریب کرد و مسجد شهر خسارت دید و به دو خانه مسکونی در زرباطیه خسارت وارد گردید. همچنین به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در بصره و دربندی خان آسیب وارد شد.

در ۲۹ مارس ۱۹۸۴، توپخانه سنگین رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و شعیبیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به کشته شدن یک غیرنظامی و مجروح شدن شش نفر دیگر در بصره منجر شد. در شعیبیه یک خانه مسکونی تخریب شد و به دو خودروی غیرنظامی خسارت وارد گشت. همچنین تعدادی از تأسیسات غیرنظامی و اموال در مندلی آسیب دید.

در ساعت ۸:۵۷ قبل از ظهر مورخ ۳۰ مارس ۱۹۸۴، شش جنگنده ایران با عبور از مرزهای بین المللی عراق به حریم فضایی عراق تجاوز کردند. دو هواپیما در بخش های مسکونی شهر علی غربی به پرواز درآمدند که با آتش پدافند هوایی مواجه شدند و مجبور به

عقب نشینی گردیدند. این تهاجم به مرگ یک غیرنظامی و جراحت سه نفر انجامید و چهار منزل مسکونی و یک خودرو نیز مورد اصابت واقع شد. جنگنده دیگری شهر رواندوز را مورد حمله قرار داد. این تهاجم باعث مرگ هشت غیرنظامی و مجروح شدن سه نفر دیگر گردید و چهار منزل مسکونی و یک خودرو نیز مورد اصابت قرار گرفت.

هوایمای دیگری شهر رواندوز را مورد حمله قرار داد. این تهاجم باعث مرگ هشت غیرنظامی و مجروح شدن ۱۷ نفر گردید همچنین به انهدام پنج خانه مسکونی منجر شد و به ۱۰ واحد تجاری و ۱۰ خانه مسکونی دیگر خسارت وارد گشت.

در ۳۰ مارس ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران گلوله باران شهرهای بصره، خانقین، مندلی و شعیبیه را از سر گرفت. این گلوله باران به مجروح شدن دو غیرنظامی منجر شد و به یک خانه مسکونی خسارت وارد گشت و سه خودروی غیرنظامی در شهر بصره آسیب دید. همچنین یک غیرنظامی مجروح شد و دو خانه مسکونی از بین رفت و به چند خانه مسکونی دیگر در شهر خانقین خسارت وارد گشت. همچنین باعث خساراتی به تأسیسات غیرنظامی مختلف در شهرهای مندلی و شعیبیه گردید.

با توجه به مطالب مذکور، مایلم درخواست تنظیمی دولت متبوعم را که در نامه وزیر امور خارجه کشور خویش در مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ (S / ۱۶۳۶۱) آمده یادآور شوم که اقدام فوری اتخاذ شود تا با گسترش مکانیسم های مؤثر جهت تضمین نظارت بین المللی اقدام گردد تا جامعه بین المللی را قادر سازد تضمین نمایند که شهرها، روستاها و غیرنظامیان گلوله باران نگردند. سازمان ملل به طور حتم این اقتدار را دارا می باشد که بتواند چنین مکانیسم هایی را تضمین نماید.

از سوی دیگر، رژیم ایران قادر نخواهد بود به سیاست تجاوز گرانه اش در گلوله باران وحشیانه شهرها، روستاها و غیرنظامیان داخل عراق ادامه دهد.

سند شماره ۲۱۷

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۸۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۴۸۱

- ۱۳ آوریل ۱۹۸۴ (۲۴ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۲ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه قبلی خود درباره استفاده عراق از سلاح های شیمیایی علیه نیروهای نظامی و غیرنظامی ایران (سند S / ۱۶۴۱۶ - A / ۳۹ / ۱۳۲)، احتراماً جدول

حملات شیمیایی ارتش عراق علیه غیرنظامیان و اهداف نظامی در ایران، ۱۹ تصویر از قربانیان جنگ شیمیایی عراق و یک نقشه که نشان دهنده اهداف جنگ شیمیایی عراق تا ۵ ژانویه ۱۹۸۴ می باشد، ارائه می گردد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران

حملات شیمیایی ارتش عراق علیه اهداف غیرنظامی در ایران

۱، تاریخ حمله: اوایل جنگ، محل: شلمچه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: ناشناخته، تلفات: نامشخص

۲، تاریخ حمله: اوایل جنگ، محل: میمک، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: ناشناخته، تلفات: نامشخص

۳، تاریخ حمله: ۲۸ دسامبر ۱۹۸۰، محل: بین هلاله و نی خزر، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۷ تا ۱۰ رزمنده شهید شدند

۴، تاریخ حمله: اوایل ۱۹۸۱، محل: هویزه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: ۱ نفر مجروح

۵، تاریخ حمله: ۳ ژوئن ۱۹۸۱، محل: ارتفاعات الله اکبر، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۶، تاریخ حمله: ۲۲ ژوئن ۱۹۸۱، محل: پل نادری، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۷، تاریخ حمله: ۲۰ نوامبر ۱۹۸۱، محل: خرمشهر، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۸، تاریخ حمله: ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۲، محل: آبادان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: -، تلفات: نامشخص

۹، تاریخ حمله: ۲۲ اکتبر ۱۹۸۲، محل: ساوجی، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۱۰، تاریخ حمله: ۲۷ اکتبر ۱۹۸۲، محل: موسیان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۴ رزمنده شهید شدند و ۱۶ نفر صدمه دیدند.

۱۱، تاریخ حمله: اواخر اکتبر ۱۹۸۲، محل: ارتفاع ۱۷۵، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: خردل، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۱۲، تاریخ حمله: اواخر اکتبر ۱۹۸۲، محل: ارتفاع ۱۷۵، تعداد بمب: ۲، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۹ رزمنده شهید شدند

۱۳، تاریخ حمله: ۱۹ دسامبر ۱۹۸۲، محل: تنگاب، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: چندین رزمنده مسموم شدند

۱۴، تاریخ حمله: ۲۱ نوامبر ۱۹۸۲، محل: شمال شلمچه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۱۵، تاریخ حمله: ۱ ژانویه ۱۹۸۲، محل: Bayyveh pase، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۵ رزمنده احساس خفگی کردند

۱۶، تاریخ حمله: ۲۵ ژانویه ۱۹۸۲، محل: کردستان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تعداد تلفات: تعداد زیادی رزمنده مسموم شدند

۱۷، تاریخ حمله: ۸ فوریه ۱۹۸۲، محل: شرهانی، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۱۸، تاریخ حمله: ۲۴ فوریه ۱۹۸۲، محل: شمال شلمچه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۱۹، تاریخ حمله: ۲۳ مارس ۱۹۸۳، محل: فکه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۲۰، تاریخ حمله: ۲۶ مارس ۱۹۸۳، محل: نزدیک Moslem neqabi base، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۲۱، تاریخ حمله: ۲۹ مارس ۱۹۸۳، محل: سومار، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۴ رزمنده مصدوم شدند

۲۲، تاریخ حمله: ۸ آوریل ۱۹۸۳، محل: سومار، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: چندین رزمنده آسیب دیدند

۲۳، تاریخ حمله: ۱۱ ژوئن ۱۹۸۳، محل: نزدیک رودخانه دویرج، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: چندین رزمنده آسیب دیدند

۲۴، تاریخ حمله: ۸ آگوست ۱۹۸۳، محل: تمرچین، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: تهوع آور، نوع گلوله: بمب هوایی،

تلفات: نامشخص

۲۵، تاریخ حمله: ۸ آگوست ۱۹۸۳، محل: شیوه رش، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: تاول زا، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۲۴ رزمنده مجروح شدند

۲۶، تاریخ حمله: ۸ آگوست ۱۹۸۳، محل: حاج عمران، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: تاول زا، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: نامشخص

۲۷، تاریخ حمله: ۹ آگوست ۱۹۸۳، محل: پیرانشهر، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۱۰ نفر غیرنظامی مجروح شدند

ص: ۱۱۳

۲۸، تاریخ حمله: ۹ آگوست ۱۹۸۳، محل: تمرچین، تعداد بمب: ۲، نوع گاز شیمیایی: خردل، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۳۹ رزمنده مجروح شدند

۲۹، تاریخ حمله: ۹ آگوست ۱۹۸۳، محل: حوالی پیرانشهر، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۲ رزمنده شهید و ۱۱۸ نفر مجروح شدند

۳۰، تاریخ حمله: ۱۴ آگوست ۱۹۸۳، محل: ارتفاعات قمطره، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: تاول زا، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۲ نفر شهید و ۲۰۰ نفر مجروح شدند

۳۱، تاریخ حمله: ۱۵ آگوست ۱۹۸۳، محل: ساوجی، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۳۲، تاریخ حمله: ۲۹ آگوست ۱۹۸۳، محل: سردشت، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۳۳، تاریخ حمله: ۲ سپتامبر ۱۹۸۳، محل: سومار، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۳۴، تاریخ حمله: ۲۴ سپتامبر ۱۹۸۳، محل: ارتفاعات بازی دراز، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۴ نفر مجروح شدند

۳۵، تاریخ حمله: ۲۱ اکتبر ۱۹۸۳، محل: خراطه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۳۶، تاریخ حمله: ۲۵ اکتبر ۱۹۸۳، محل: مریوان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: نامشخص

۳۷، تاریخ حمله: ۲۵ اکتبر ۱۹۸۳، محل: سردشت، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: ۳ رزمنده مجروح شدند

۳۸، تاریخ حمله: ۲۵ اکتبر ۱۹۸۳، محل: روستای سیدلو، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۳۹، تاریخ حمله: ۲۶ اکتبر ۱۹۸۳، محل: Sardush، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: گلوله توپ، تلفات: نامشخص

۴۰، تاریخ حمله: ۲۷ اکتبر ۱۹۸۳، محل: باینجان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: تاول زا، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات:

۳۰ روستایی مجروح شدند

۴۱، تاریخ حمله: ۳۰ اکتبر ۱۹۸۳، محل: بانه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: -، تلفات: ۸ نفر مجروح

۴۲، تاریخ حمله: ۱ نوامبر ۱۹۸۳، محل: حوالی مریوان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۱۶ رزمنده مجروح شدند

۴۳، تاریخ حمله: ۳ نوامبر ۱۹۸۳، محل: باینجان، تعداد بمب: ۳، نوع گاز شیمیایی: خردل، نوع گلوله: -، تلفات: نامشخص

۴۴، تاریخ حمله: ۱۳ نوامبر ۱۹۸۳، محل: گرماب، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: نامشخص، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: ۴۰ رزمنده مجروح شدند

۴۵، تاریخ حمله: ۱۳ نوامبر ۱۹۸۳، محل: پنجوین، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: اعصاب، نوع گلوله: -، تلفات: ۱۷ رزمنده شهید و ۶۰ نفر مجروح شدند

۴۶، تاریخ حمله: ۲۵ نوامبر ۱۹۸۳، محل: پاوه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: بمب هوایی، تلفات: نامشخص

۴۷، تاریخ حمله: ۲۹ دسامبر ۱۹۸۳، محل: اسکله ۱۲ آبادان، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: خمپاره، تلفات: ۱ نفر مجروح

۴۸، تاریخ حمله: ۵ ژانویه ۱۹۸۴، محل: حسینه، تعداد بمب: ۱، نوع گاز شیمیایی: -، نوع گلوله: -، تلفات: ۱ نفر مجروح

سند شماره ۲۱۸

- شماره سند شورای امنیت: S/۸۱۶۴۹۸

- ۱۹ آوریل ۱۹۸۴ (۳۰ فروردین ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۸ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم چهار حادثه جنگ شیمیایی علیه جمهوری اسلامی ایران را به اطلاع جناب عالی می رسانم.

ص: ۱۱۴

براساس اظهارات مقامات نظامی ایران، اقدامات جنایتکارانه بمباران شیمیایی ذیل توسط رژیم عراق در ماه مارس ۱۹۸۴ صورت گرفته است.

۱- در ۳ مارس در ساعت ۱۹:۰۰ ژاندارمری شهر اسلامیه مورد حمله گلوله های توپخانه عراق قرار گرفت. که بر اثر آن تعدادی از پرسنل دچار سرگیجه و تهوع شدند.

۲- در ۱۵ مارس در ساعت ۲۳:۴۰ یک گلوله شیمیایی به ایستگاه حسینیه در استان خوزستان اصابت کرد.

۳- در ۱۷ مارس در ساعت ۱۱:۴۵ یکی از گردان های سی و سوم توپخانه مستقر در منطقه عملیاتی نجف اشرف در حمله دو هواپیمای عراقی هدف بمب های شیمیایی واقع شد. در این بمباران وحشیانه شیمیایی ۱ افسر، ۲۹ سرباز و ۱ نفر از رزمندگان بسیج به شدت مجروح شدند.

۴- در ۲۰ مارس در ساعت ۱۰:۳۰، یک هواپیمای عراقی محل استقرار پرسنل نیروی دریایی جمهوری اسلامی ایران واقع در اطراف پایگاه خاتم الانبیاء (ص)، را هدف حمله قرار داد و بمب های شیمیایی پرتاب نمود که بر اثر آن ۴ غیرنظامی شهید و ۴۰ نفر مجروح شدند.

سعید رجائی خراسانی - نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۱۹

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۱۸۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۰۲

- ۲۴ آوریل ۱۹۸۴ (۴ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۹ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق خطاب به دبیر کل سازمان ملل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و نیز بازگشت به نامه مورخ ۱۱ آوریل ۱۹۸۴ خود، احتراماً به پیوست گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی عراق در فواصل ۱ تا ۱۷ آوریل ۱۹۸۴، درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی در خاک عراق از سوی نیروهای متجاوز ایران، ارسال می گردد. در نتیجه این گلوله باران خساراتی به مردم غیرنظامی و مراکز مسکونی و تأسیسات غیرنظامی وارد گشت.

با توجه به پافشاری رژیم ایران در تجاوزات وحشیانه علیه عراق، در این نامه ۱۴ تصویر که نشان دهنده گلوله باران اهداف غیرنظامی در قسمت های مختلف خاک عراق می باشد، ارسال می گردد. فرصت را غنیمت شمرده و درخواست دولت متبوعم را که طی نامه مورخ

۲۱ فوریه ۱۹۸۴ خطاب به جناب عالی (S/ ۱۶۳۶۱) و درخواست از شما به عنوان یک مسئله اضطراری ارسال شده، متذکر می‌گردم تا با ترتیبات مؤثر و نظارت بین‌المللی، جامعه ملل را قادر سازید که تضمین نماینده شهرها، روستاها و مراکز غیرنظامی هدف گلوله باران واقع نخواهد شد و سازمان ملل تنها سازمانی است که با تصویب این قبیل تصمیمات می‌تواند آن را تضمین نماید.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده‌هایی از اطلاعیه‌های نظامی دولت عراق

در ۱ آوریل ۱۹۸۴ توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و خانقین را گلوله باران کرد. در این گلوله باران یک غیرنظامی مجروح شد و یک خانه مسکونی در بصره و شش خانه دیگر در خانقین آسیب دید.

در ۲ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، خانقین و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. در این حملات دو غیرنظامی کشته و ده نفر مجروح شدند و به شش خانه مسکونی و چهار خودرو غیرنظامی در بصره و نواحی آن خسارت وارد شد. همچنین در خانقین دو خانه مسکونی تخریب شد و پنج خانه دیگر خسارت دید و چند غیرنظامی در مندلی مجروح شدند.

در ۳ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، زرباطیه و مندلی و نواحی آن را گلوله باران کرد. در این حملات، ۹ غیرنظامی مجروح شدند و شش خانه مسکونی و نیز تأسیسات غیرنظامی در بصره آسیب دید. همچنین در نتیجه این گلوله باران یک کشتی مهندسی که در شط العرب لنگر انداخته بود، به آتش کشیده شد. در مندلی یک غیرنظامی مجروح شد و دو خانه مسکونی از بین رفت و نیز یک پارک در زرباطیه خسارت دید.

در ۵ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای خانقین، مندلی و خرما را گلوله باران کرد. در این حملات یک غیرنظامی کشته و سه نفر دیگر مجروح شدند، دو خانه مسکونی از بین رفت و دو خانه مسکونی دیگر و دو خودرو غیرنظامی در خانقین به آتش کشیده شد و در مندلی و خرما تأسیسات غیرنظامی آسیب دید.

در ۸ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، خانقین، شعیبیه و خرما و نواحی آن را گلوله باران کردند. در این حملات دو خانه مسکونی تخریب و به یک خودرو غیرنظامی در بصره خسارت وارد گشت. سه خانه در شعیبیه از بین رفت و دو غیرنظامی مجروح و یک خانه مسکونی در خرما تخریب شد و یک مدرسه آمادگی در خانقین آسیب دید.

ص: ۱۱۶

در ۹ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. در این حملات سه خانه مسکونی در مندلی و زرباطیه تخریب شد و به تأسیسات غیرنظامی بصره خسارت وارد گشت.

در ۱۰ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد که سه خانه مسکونی در مندلی خسارت دید یا تخریب گردید.

در ۱۱ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. در طی این حملات یک کودک مجروح شد و یک مدرسه و خانه مسکونی در بصره خسارت دید. سه خانه مسکونی و یک مدرسه ابتدایی در مندلی خسارت دید و یک زن در شهر خرمال مجروح شد.

در ۱۲ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و زرباطیه و روستایی در ناحیه شاهرابان (Shahraban) را گلوله باران کرد. اموال و تأسیسات غیرنظامی در بصره، مندلی و زرباطیه آسیب دید. سه غیرنظامی از جمله دو زن روستایی در ناحیه شاهرابان مجروح گردیدند.

در ۱۳ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، سید صادق، شانه دری و توابع آن را گلوله باران کردند. در طی این حملات یک غیرنظامی در بصره مجروح و در مندلی یک غیرنظامی کشته و چهار نفر مجروح شدند و دو خانه مسکونی خسارت دید. تأسیسات غیرنظامی در سید صادق و شانه دری آسیب دید.

در ۱۴ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، زرباطیه و خرمال و توابع آن را گلوله باران کردند. در طی این حملات یک دختر مجروح شده و دو خانه مسکونی و یک خودروی غیرنظامی در بصره آسیب دید. دو خانه مسکونی و یک مدرسه ابتدایی در مندلی آسیب دید. گلوله باران دشمن همچنین به تأسیسات غیرنظامی در خرمال و زرباطیه خسارت وارد ساخت.

در ۱۵ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد که یک خانه مسکونی در مندلی آسیب دید و به تأسیسات غیرنظامی در بصره خسارت وارد گشت.

در ۱۶ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای مندلی و شعیبیه توابع آن را گلوله باران کرد و دو خانه مسکونی در شعیبیه تخریب شد و به یک خانه در مندلی آسیب وارد شد.

در ۱۷ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر مندلی و نواحی آن را گلوله باران کرد و به یک خانه مسکونی خسارت وارد ساخت.

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۹ / ۲۱۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۰۸

- ۲۷ آوریل ۱۹۸۴ (۷ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۶ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً تشکر دولت متبوعم را به دلیل انتشار سند [S / ۱۶۴۳۳] مربوط به جنایات عراق و توسل این رژیم به جنگ افزارهای شیمیایی ممنوعه علیه جمهوری اسلامی ایران ابراز می دارم و در واقع نخستین سند (۳۷ / ۹۸) پس از تصویب قطعنامه مجمع عمومی می باشد.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۱۳

- ۳۰ آوریل ۱۹۸۴ (۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۷ آوریل ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً توجه جناب عالی را به نقض مجدد حقوق بین المللی بشردوستانه از سوی رژیم عراق جلب می نمایم.

در سه شنبه ۲۴ آوریل ۱۹۸۴، مناطق مسکونی شهرهای جنوبی ایران شامل آبادان و خرمشهر با آتش توپخانه سنگین مورد هدف قرار گرفت که یک غیرنظامی مجروح شد و چند ساختمان جدید التاسیس در خرمشهر مورد اصابت قرار گرفت، ۲۴ خانه و مغازه و مرکز پزشکی در آبادان آسیب دید.

در ۲۵ آوریل ۱۹۸۴ تعدادی هواپیمای جنگی عراق مناطق مسکونی پیرانشهر در استان آذربایجان غربی را بمباران کردند که براساس جدیدترین آمارها ۱۷ نفر شهید و ۳۴ نفر از غیرنظامیان بی گناه، مجروح شدند.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۱۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۳۲

- ۴ می ۱۹۸۴ (۱۴ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق خطاب به دبیر کل سازمان ملل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه مورخ ۲۴ آوریل ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۵۰۲)، احتراماً به پیوست گزیده‌هایی از اطلاعیه‌های نظامی رسمی عراق را که در فواصل ۱۸ تا ۲۴ آوریل ۱۹۸۴ درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی در خاک عراق به دست نیروهای متجاوز ایران صورت گرفت و خساراتی به غیرنظامیان، مراکز مسکونی و تأسیسات غیرنظامی وارد ساخته است، ارسال می‌نمایم.

فرصت را غنیمت شمرده و درخواست دولت متبوعم را در مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ خطاب به جناب عالی از سوی وزیر امور خارجه عراق (S / ۱۶۳۶۱)، تکرار می‌نمایم و از جناب عالی درخواست می‌نمایم ابتکارات لازم را به منظور گسترش ترتیبات مؤثر جهت تضمین نظارت بین‌المللی به صورتی که جامعه بین‌المللی را قادر سازد ضمانت دهند که شهرها، روستاها و غیرنظامیان مورد حمله واقع نگردند، اتخاذ نمایند. سازمان ملل، مجمعی است که می‌تواند این قبیل ترتیبات را تضمین دهد. از طرف دیگر رژیم ایران نیز قادر نخواهد بود به سیاست تجاوزگرانه و بی‌رحمانه خود در گلوله باران شهرها، روستاها و غیرنظامیان داخل عراق ادامه دهد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده‌های اطلاعیه‌های نظامی عراق از تاریخ ۱۸ تا ۲۴ آوریل ۱۹۸۴

در ۱۸ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و شهر زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به خسارت به یک خانه مسکونی در شهر مندلی و برخی از تأسیسات غیرنظامی در بصره و زرباطیه منجر گردید.

در ۱۹ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرستان‌های، مندلی، زرباطیه و توابع آن گلوله باران کرد. این گلوله باران ۵ غیرنظامی مجروح شده و ۸ خانه مسکونی و برخی از تأسیسات غیرنظامی شهر بصره خسارت دید. این گلوله باران همچنین به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی و زرباطیه آسیب رساند.

در ۲۰ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران یک غیرنظامی کشته و ۹ نفر دیگر مجروح شدند و دو خانه مسکونی و ۵ خودروی غیرنظامی و نیز برخی از تأسیسات غیرنظامی آنجا آسیب دید.

در ۲۱ آوریل ۱۹۸۴ توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران ۶ غیرنظامی کشته و ۱۲ نفر دیگر مجروح شدند و ۵ منزل مسکونی و ۶ خودروی غیرنظامی در بصره آسیب دید. تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی در نتیجه این گلوله باران آسیب دید.

در ۲۲ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرستان های بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران ۶ غیرنظامی کشته و ۱۰ نفر دیگر مجروح شدند و ۴ خانه مسکونی و ۸ خودروی غیرنظامی در بصره آسیب دید. برخی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی نیز آسیب دید. همچنین رژیم ایران شهر خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد و برخی از تأسیسات غیرنظامی در آنجا آسیب دید.

در ۲۳ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، زرباطیه و خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران ۶ غیرنظامی مجروح شدند و ۲ مدرسه و یک مغازه در بصره آسیب دید. همچنین این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی، زرباطیه و خرمال آسیب رساند.

در ۲۴ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرستان های بصره و مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. در این گلوله باران دو غیرنظامی کشته شدند که یکی از اینها کودک بود و سه نفر دیگر از جمله یک کودک مجروح شدند و یک خانه مسکونی و نیز یک خودرو غیرنظامی و برخی از تأسیسات غیرنظامی در بصره آسیب دید. همچنین این گلوله باران برخی از تأسیسات غیرنظامی در مندلی را تخریب کرده و یا به آنها خساراتی وارد ساخته است.

سند شماره ۲۲۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۴۵

- ۹ می ۱۹۸۴ (۱۹ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۹ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و پیرو نامه های قبلی خود درباره اصرار رژیم عراق در گلوله باران اهداف غیرنظامی در خاک جمهوری اسلامی ایران، احتراماً توجه جناب عالی را

ص: ۱۲۰

جلب می نمایم که در ۷ می ۱۹۸۴ رژیم عراق شهر آبادان و بیمارستان آن را گلوله باران کرد که به شهادت یک کارمند بیمارستان و مجروح شدن دو نفر دیگر منجر شد. این گلوله باران به تخریب چهار ساختمان و آتش سوزی در چهار منطقه شهر انجامید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۲۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۶۷

- ۱۷ می ۱۹۸۴ (۲۷ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۴ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً متن نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۱ می ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بیش از ۴۳ ماه از شروع تجاوز فاجعه آمیز رژیم عراق علیه جمهوری اسلامی ایران سپری شده است. در این دوره، ملت ما در حالی که زیان های سنگین جانی و مالی متحمل شده، اما با افتخار از خودش دفاع می کند و به طور حتم در حفظ این دفاع ثابت قدم می باشد که این حق قانونی و وظیفه اسلامی ما تا برطرف ساختن کامل تجاوز و بازگشت به شرایط لازم جهت دست یابی به صلح عادلانه و پایدار، ادامه خواهد داشت. با توجه به مسئله اصلی جنگ و بروز آن که تجاوزی آشکار در نقض حقوق بین المللی از سوی رژیم عراق می باشد، نیاز به تکرار نیست، که قبلاً در کلیه مجامع بین المللی بارها بیان کرده ایم. من قصد تکرار ابعاد غم انگیز بی توجهی سازمان بین المللی و دخالت هایش جهت ادامه و تشدید اقدامات تجاوزگرانه عراق را ندارم. هنوز مایلیم توجه جناب عالی را جلب نمایم که عراق قبلاً بعد جدیدی به سابقه جنایتکارانه خود با حملات موشکی و بمباران هوایی بخش های غیرنظامی و استفاده از سلاح های شیمیایی، انهدام شهرها و روستاهای تحت اشغال نظامی اش با دستگاه های مهندسی و تخریبی پیشرفته و تهدید جان غیرنظامیان سرزمین های تحت اشغال خود، افزوده بود که هر کدام جنایت جنگی بزرگی است به طوری که باید این سازمان بین المللی به طور مستقل مورد بررسی قرار دهد. اما در ماه های اخیر،

ص: ۱۲۱

رژیم عراق برای بین المللی کردن جنگ به حمله به کشتی های متعلق به دیگر کشورها متوسل شده که با توجه به پیامدهای وخیم در تشدید آن، این سازمان بین المللی را متوجه مسئولیت خویش جهت اتخاذ اقدامات فوری از جمله در مورد این ماجرای خطرناک جدید عراق می نمایم. بدیهی است که هر گونه تلاشی درباره تشدید و تحرکات جدید عراق، باید به طور مستقل در این مقطع حساس جنگ مورد ملاحظه واقع گردد، در غیر این صورت عدم تصمیم گیری کارآمد، مشوق متجاوز خواهد بود، که اصلا نمی تواند قابل توجیه باشد. با توجه به وخامت این وضعیت، امیدوارم که در این زمان، سازمان ملل و سازمان های وابسته به آن اقدام فوری و قاطعی اتخاذ نمایند تا از بین المللی کردن جنگ توسط رژیم عراق در حمله به کشتی های بازرگانی مربوط به سایر کشورها، جلوگیری کنند.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۲۵

- شماره سند مجمع عمومی: ۲۶۶ / ۳۹ / A

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۷۲

- ۲۱ می ۱۹۸۴ (۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۰ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما متن نامه آقای دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

نامه مورخ ۳۰ آوریل وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه خود خطاب به جناب عالی که از طریق آقای کردووز در طی اقامتش در تهران مورخ ۴ آوریل ۱۹۸۴ ارسال شد، مایلم توجه شما را به این حقیقت جلب نمایم که تاکنون با مکاتبات مکرر، به این مجمع جهانی اطلاع داده ایم که از آغاز جنگ تحمیلی علیه کشور ما که بیشتر از چهل ماه طول کشیده و آن به دلیل جاه طلبی های رژیم عراق جهت دست یابی به اهداف توسعه طلبانه اش می باشد، این رژیم به اقدامات ضد انسانی و جنایتکارانه بی شماری متوسل شده که نقض کلیه قوانین و مقررات بین المللی مربوط به جنگ می باشد.

ص: ۱۲۲

در مورد نقض کنوانسیون چهارم ژنو ۱۹۴۹، رژیم عراق به طور مداوم مناطق غیرنظامی شهری و شهرهای بی دفاع جمهوری اسلامی ایران را از هوا و با موشک های زمین به زمین هدف قرار داده است که این حملات هوایی و موشکی به کشته شدن هزاران نفر از سال خوردگان، زنان و کودکان منجر شده است. رژیم عراق تعداد بسیاری از غیرنظامیان سرزمین های اشغالی ایران را بازداشت نموده و به اذیت و آزار، شکنجه و زندانی کردن آنها اقدام نموده است. در مورد نقض کنوانسیون ۱۹۲۵ ژنو، رژیم عراق از سلاح های شیمیایی که از بلوک های شرق و غرب به دست آورده، استفاده کرده و باعث شهادت بسیاری از شهروندان ما و مجروح شدن بسیاری گردیده است.

بدیهی است که پیامدهای فوری و آتی اقدامات جنایتکارانه و فاجعه آمیز عراق قبلا- از سوی پزشکان ایرانی و خارجی که شهدا و قربانیان سلاح های شیمیایی را معاینه کرده اند، محقق شده است که حیات غیرنظامیان در کلیه مناطقی که در آن تسلیحات شیمیایی استفاده شده، به مخاطره افتاده است.

دولت جمهوری اسلامی ایران از آغاز این تجاوزات وحشیانه رژیم عراق، مکررا توجه این سازمان بین المللی را به تجاوزات و بمباران های مداوم و حملات موشکی به مناطق غیرنظامی، جلب کرده است. از همین رو موارد بی شماری از جنگ شیمیایی عراق به این سازمان جهانی گزارش شده است.

علی رغم گزارش مستند کارشناسان سازمان ملل که جهت تحقیق در مورد استفاده عراق از سلاح های شیمیایی اعزام شده بودند و با توجه به ابتکار با ارزش شخص جناب عالی، متأسفانه شورای امنیت هیچ گونه اقدام جدی جهت توقف حملات رژیم عراق و استفاده بیشتر از سلاح های شیمیایی، به عمل نیاورده است.

در حالی که دولت جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر توجه جناب عالی را به جنایات عراق جلب می کند و خواستار آن است که گام های مؤثری برداشته شود و اقداماتی صورت گیرد که تولید کنندگان و تحویل دهندگان سلاح های شیمیایی به عراق، صدور این قبیل محموله ها را متوقف سازند، همچنین اقدامات لازم را جهت توقف تولید، انباشت و فروش تسلیحات شیمیایی به آن رژیم به عمل آورده و نیز از استفاده بیشتر رژیم عراق از سلاح های شیمیایی، جلوگیری نماید.

یک بار دیگر فرصت را غنیمت شمرده و از تلاش های جناب عالی در اعزام کارشناسان سازمان ملل جهت تحقیق در مورد استفاده عراق از سلاح های شیمیایی در جنگ تجاوزگرانه اش علیه جمهوری اسلامی ایران، قدردانی و تشکر می گردد.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۷۹

- ۲۳ می ۱۹۸۴ (۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۳ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به اطلاع جناب عالی می رسانم که در ۱۵ می ۱۹۸۴، رژیم عراق شهرهای آبادان و خرمشهر را با توپخانه دوربرد گلوله باران کرد که به شهادت یک غیرنظامی و مجروح شدن دو نفر در آبادان و یک غیرنظامی در خرمشهر منجر شد. همچنین این حملات باعث آتش سوزی در بخش هایی از آبادان و خرمشهر گردید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۱۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۸۰

- ۲۳ می ۱۹۸۴ (۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۱ می ۱۹۸۴ کاردار موقت هیئت نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه مورخ ۴ می ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۵۳۲) و بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق در طی ۲۹ آوریل ۱۹۸۴ تا ۱۵ می ۱۹۸۴ درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی در خاک عراق که از سوی نیروهای متجاوز ایران صورت گرفت و منجر به خسارات کلی به مردم غیرنظامی شده و نیز به مراکز مسکونی و تأسیسات غیرنظامی آسیب رسانده، ارسال می گردد.

در این فرصت، مایلم یک بار دیگر درخواست دولت متبوعم را که در نامه مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۸۴ خطاب به جناب عالی که از طرف وزیر امور خارجه کشور متبوعم (S / ۱۶۳۶۱) ارسال شده مورد تأکید قرار دهم. شایسته است شما ابتکارات سریعی را به منظور گسترش ترتیبات مؤثری برای تضمین نظارت بین المللی اتخاذ نمایید که به موجب آن جامعه بین المللی بتواند تضمین دهد که شهرها، روستاها و مناطق غیرنظامی در عراق مورد حمله

قرار نگیرد، با توجه به اینکه سازمان ملل یک سازمان توانمند برای تضمین این قبیل ترتیبات می باشد. از سوی دیگر، ایران قادر نخواهد بود به سیاست تجاوزگرانه و وحشیانه خود جهت گلوله باران شهرها، روستاها و مناطق غیرنظامی در عراق ادامه دهد.

زهیر ابراهیم محمد - کاردار موقت جمهوری عراق

پیوست

گزیده های اطلاعیه های نظامی عراق از ۲۹ آوریل تا ۱۵ می ۱۹۸۴

در ۲۹ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به جراحت ۳ غیرنظامی منجر شد و به ۲ خانه مسکونی و ۱ خودرو غیرنظامی خسارت وارد کرد.

در ۳۰ آوریل ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ ۴ غیرنظامی و جراحت ۷ نفر منجر شد، به ۱ بیمارستان، ۳ خانه مسکونی، ۱ هتل غیرنظامی و ۲ خودرو در بصره خسارت وارد ساخت و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در زرباطیه آسیب رساند.

در ۱ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و نواحی آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ ۱ غیرنظامی منجر شد و ۴ نفر دیگر مجروح شدند و ۲ خانه مسکونی آسیب دید.

در ۲ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان مندلی، سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به ۱ خانه مسکونی در بصره آسیب رساند و ۳ خانه مسکونی و ۱ خودرو غیرنظامی در مندلی آسیب دید و به برخی از اموال غیرنظامیان در سید صادق و شانه دری خسارت وارد ساخت.

توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ ۱ زن و مجروح شدن ۴ غیرنظامی منجر شد و به ۲ خانه مسکونی و ۱ مدرسه در بصره آسیب رساند و در مندلی به مرگ ۱ غیرنظامی منجر شد و به ۴ خانه مسکونی، ۱ خودرو غیرنظامی و ۱ کافه و ۱ باغ میوه در زرباطیه آسیب رساند.

در ۵ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های مندلی، زرباطیه و خرما و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به ۱ خانه مسکونی در بصره آسیب رساند و در مندلی نیز به ۱ خانه مسکونی خسارت وارد ساخت. در خرما ۱ کودک مجروح شد و به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در زرباطیه آسیب رساند.

در ۶ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های خانقین، مندلی و خرما و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به ۲ خانه مسکونی در بصره آسیب رساند و ۱ مدرسه ابتدایی و ۱ خانه مسکونی تخریب شد و ۲ غیرنظامی در خانقین مجروح شدند و به

۱ خانه مسکونی در مندلی آسیب وارد گشت و برخی از اموال غیرنظامیان در خرمال خسارت دید.

در ۷ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ یک غیرنظامی و مجروح شدن ۹ نفر دیگر و به انهدام ۱ خانه مسکونی و خسارت به ۶ خانه مسکونی در بصره منجر شد و ۲ خانه مسکونی در مندلی آسیب دید.

در ۸ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های خانقین، مندلی، خرمال، سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران در بصره به ۱ مسجد، ۱ خودرو و برخی از اموال غیرنظامیان خسارت وارد ساخت و به مرگ ۱ غیرنظامی و مجروح شدن ۷ نفر دیگر از جمله ۳ زن و تخریب ۳ خانه مسکونی، خسارت به ۱ خودروی غیرنظامی و تعدادی باغ میوه در خانقین و به مجروح شدن ۱ غیرنظامی و خسارت به ۳ خانه مسکونی و ۱ مدرسه در مندلی و مجروح شدن یک غیرنظامی و خسارت به خودروی غیرنظامی در شهرستان سید صادق منجر شد و همچنین به برخی از تأسیسات غیرنظامی در خرمال و شانه دری آسیب وارد ساخت.

در ۹ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهر بصره و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ ۱ غیرنظامی منجر شد و ۶ نفر مجروح شدند و به ۳ خانه مسکونی و ۱ رستوران غیرنظامی آسیب وارد گشت.

در ۱۰ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و شهرستان های مندلی، زرباطیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به انهدام ۳ خانه مسکونی و خسارت به ۴ خودرو و تعدادی تأسیسات غیرنظامی در بصره منجر شد و نیز در زرباطیه به ۲ خانه مسکونی آسیب وارد ساخت و به برخی از اموال غیرنظامیان در مندلی آسیب وارد گشت.

در ۱۱ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهر بصره و شهرستان های خانقین، زرباطیه، شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به مرگ ۱ غیرنظامی در بصره منجر شد و ۶ خانه مسکونی و ۱ خودروی غیرنظامی در خانقین آسیب دید. این گلوله باران همچنین به تعدادی از تأسیسات غیرنظامیان در مندلی، زرباطیه و شانه دری آسیب وارد ساخت.

در ۱۲ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهر بصره و شهرستان های مندلی، خانقین، سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از اموال غیرنظامیان در بصره خسارت وارد ساخت و ۲ غیرنظامی مجروح شده و ۳ خانه مسکونی تخریب شد و ۵ خانه مسکونی، ۱ مدرسه ابتدایی، ۴ خودرو و تعدادی باغ در خانقین آسیب دید. همچنین این گلوله باران به مجروح شدن ۱ کودک منجر شد و در مندلی ۳ خانه مسکونی آسیب دید و ۱ شهروند در سید صادق مجروح شد.

در ۱۳ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهر بصره و شهرستان های مندلی و خرمال را گلوله باران کرد. این گلوله باران به ۲ خانه مسکونی در مندلی خسارت وارد ساخت و برخی از تأسیسات غیرنظامی در بصره و خرمال آسیب دید.

در ۱۴ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهر بصره و شهرستان های مندلی، شعیبیه، سید صادق و شانه دری و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به برخی از تأسیسات غیرنظامی در بصره خسارت وارد ساخت و ۱ غیرنظامی مجروح شد و به ۳ خانه مسکونی خسارت وارد ساخت، در شعیبیه ۱ خانه مسکونی تخریب شد و به برخی از اموال غیرنظامیان در سید صادق و شانه دری آسیب رساند.

در ۱۵ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران، شهرستان های مندلی، شعیبیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به تخریب ۲ واحد مسکونی در مندلی منجر شد و به برخی از تأسیسات غیرنظامی در شعیبیه آسیب رساند.

سند شماره ۲۲۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۸۳

- ۲۴ می ۱۹۸۴ (۳ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۴ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق خطاب به دبیر کل سازمان ملل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه جناب عالی و جامعه بین المللی را به این حقیقت جلب می نمایم که در ۱۵ مارس ۱۹۸۴ مقامات ایرانی ۵۰ عضو ارتش خلقی عراق را که در شرق بصره به اسارت درآمده بودند، اعدام کرده اند. مقامات ایران در اردوگاه زویرکو (Zawirko) این جنایات را مرتکب شدند و سپس اجساد آنها را در قبرستان شاه عبید سوزاندند.

این جنایت نفرت انگیز هیچ تردیدی را نسبت به ماهیت جنایتکارانه رژیم [...] ایران بر جای نمی گذارد. ما از ضمیر آگاه جامعه بین المللی می خواهیم که این جنایت تنفرآمیز را محکوم نمایند که نشان دهنده نقض آشکار ارزش های والای انسانی و اصول حقوق بین المللی بشردوستانه می باشد.

وظیفه سازمان ملل است که با اتخاذ کلیه اقدامات مؤثر، به این جنایات که مقامات ایرانی علیه اسیران جنگ مرتکب می شوند پایان دهد و ایران را به اجرای دقیق تعهدات بین المللی اش وادار سازد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

ص: ۱۲۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۸۵

- ۲۵ می ۱۹۸۴ (۴ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۵ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً مطالب ذیل را در مورد وضعیت خلیج فارس جهت اطلاع جامعه بین المللی ارسال می دارم.

در ابتدای جنگ، دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد که آماده است آزادی و امنیت دریانوردی در خلیج فارس را تضمین نماید. استنباط می گردد که سایرین تلاشی در این مورد انجام ندادند، ولی ایران تاکنون منابع و نیروی انسانی بسیاری را جهت تأمین آن هدف به کار گرفته است.

همچنین دولت جمهوری اسلامی ایران، تنها دولت در خلیج فارس است که درخواست عقب نشینی دخالت خارجی را در منطقه به منظور تأمین حاکمیت و استقلال کشورهای منطقه و نیز امنیت خلیج فارس، کرده است.

ما از اهمیت حیاتی خلیج فارس برای منطقه و برای دوستانمان در جهان و برای خودمان مطلع هستیم. با این آگاهی است که ما قویاً از امنیت دریانوردی در خلیج فارس حمایت می کنیم و نیاز به جریان صادرات نفت از منطقه را درک می کنیم.

همچنین از وضعیت وخیم و حساس اقتصاد جهان و بحرانی که به دنبال خواهد داشت آگاه هستیم، همچنین از پیامدهای آن اطلاع داریم که اقدام تهدیدآمیز در خلیج فارس، تأثیر کلی در وضعیت بین المللی خواهد داشت. با این شناخت بوده است که ما سعی کردیم مسئولیت های خود را در مورد حفظ صلح و امنیت بین المللی فراموش نکنیم و از هر تلاشی جهت جلوگیری از گسترش جنگ در خلیج فارس دریغ نورزیم، اما این کاری نیست که یک طرفه صورت پذیرد. متأسفانه متجاوزین عراق هیچ فرصتی را جهت بین المللی کردن از دست نداده اند.

عراق به کلیه کشتی های خارجی در خلیج فارس به طور ناجوانمردانه حمله کرده و صلح و امنیت خلیج فارس را علیه آزادی دریانوردی و تجارت در این بخش استراتژیک مهم جهانی، مختل ساخته است.

بنا به گزارش ها، تعداد کل کشتی هایی که در خلیج فارس مورد اصابت قرار گرفته به ۶۳ فروند می رسد. در دو روز گذشته عراق ادعا کرده است بیش از ۸ کشتی را هدف قرار داده است.

دو الی سه کشتی نیز ادعا شده که به وسیله ایران مورد اصابت قرار گرفته است. به دنبال این اتهامات، ادعا شده که آزادی کشتی رانی بین المللی نیز به مخاطره افتاده است که ما به شدت نگران هستیم، اما چگونه است که ۷۱ کشتی را عراق مورد اصابت قرار داده ولی تهدیدی برای کشتی رانی بین المللی در خلیج فارس و جامعه بین المللی محسوب نمی شود؟ چه کسی بود که در مرحله نخست مناقشه، حملات علیه کشتی رانی بین المللی را در خلیج فارس افزایش داد؟ از نظر جمهوری اسلامی ایران، امنیت خلیج فارس تقسیم ناپذیر است. امنیت یا برای همه است یا امنیتی برای هیچ کس وجود ندارد. برخی از دولت های منطقه و خارج آن تلاش کردند وضعیت غیر قابل قبولی را به دولت ایران تحمیل کنند. آنها منابع مالی و مادی گسترده ای را به سوی عراق سرازیر کردند. این کشور را به تهدید کشتی رانی تجاری در خلیج فارس تشویق کردند و هنوز آنها تمایل دارند که از متجاوزین عراقی در جنگ تجاوزگرانه شان علیه ما و نیز علیه صلح و امنیت بین المللی، حمایت آشکار نمایند. بنابراین، برخی دولت ها برای بین المللی کردن جنگ که از آن به سختی جان سالم بدر خواهند برد، مشارکت دارند و پس از عراق، تنها آنها خودشان مقصر می باشند.

به علاوه مدت زمان مدیدی است که جمهوری اسلامی ایران شاهد نقض جدی حقوق بین المللی و اصول رفتار بین المللی علیه منافع آنها در منطقه می باشد و تاکنون سیاست مقاومت در برابر این نقض ها را حفظ کرده است.

دولت جمهوری اسلامی ایران از هر کدام از دولت های عضو دعوت می نماید که خودشان را در وضعیت مشابه قرار دهند و قضاوت نمایند که ایران چه مدت زمانی طولانی است که صبرش را حفظ کرده است. موضع جمهوری اسلامی ایران با توجه به تلاش عراق و دوستانش جهت بین المللی کردن مناقشه روشن است. اگر امنیت خلیج فارس نقض شود، پس این نقض برای همه است. ما اجازه نخواهیم داد که از خلیج فارس که ما بیش از هزاران کیلومتر ساحل داریم و متعلق به ماست، توسط دیگران علیه ما استفاده شود. ما به هیچ قدرتی اجازه نخواهیم داد که از خلیج فارس سوء استفاده کند و جهت خفه کردن انقلاب اسلامی ما، تلاش نماید. ما آماده و مصمم هستیم که از تمامیت ارضی خود دفاع نماییم.

حرکت سیاسی پوچی که در شورای امنیت اتفاق افتاد، پوششی جهت پافشاری تلاش های عراق برای بین المللی کردن مناقشه می باشد و از جمله تلاشی جهت منحرف ساختن افکار عمومی بین المللی در مورد نقش مخرب عراق در تهدید صلح و امنیت بین المللی در خلیج فارس به شمار می رود. دولت جمهوری اسلامی ایران به شورای امنیت درباره توطئه رو به رشدی که در حال شکل گیری است، هشدار داده و مسئولیت جدی اش را جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی متذکر می گردد. همچنین جنگ افروزان را از نیات پلیدشان برحذر می دارد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۵۹۰

- ۲۷ می ۱۹۸۴ (۶ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۷ می ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق خطاب به دبیر کل سازمان ملل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً، بیانه وزارت امور خارجه جمهوری عراق در آستانه تشکیل جلسه شورای امنیت جهت بررسی شکایت کشورهای شورای همکاری خلیج علیه ایران و نیز در پاسخ به بیانه وزارت امور خارجه رژیم ایران مورخ ۲۴ می ۱۹۸۴، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

بیانه وزارت امور خارجه عراق

گسترش اخیر مناقشه در منطقه خلیج عربی [فارس] با هیچ تحرک جدیدی از سوی عراق مواجه نشده است. اما از ابتدا با جار و جنجال بسیار متجاوزان ایرانی علیه کشتی های کویت و عربستان سعودی که در فاصله دورتر از منطقه عملیات های جنگی هستند، همراه بوده است. شورای امنیت درخواست تشکیل جلسه ویژه جهت بررسی موضوع این تجاوزات ایران علیه کشورهای خلیج [فارس] را که طرف های این مناقشه نیستند نموده که تهدید جدی برای صلح و امنیت بین المللی با گسترش حوزه جنگ که ایران اصرار به ادامه آن علیه عراق دارد، محسوب می شود.

به علاوه، عراق صراحتاً اعلام کرده است که منطقه محدودی در منتهی الیه بخش شمال شرقی خلیج عربی [فارس] یک منطقه عملیات های نظامی بوده و در مورد تردد کشتی ها در این منطقه هشدار داده است. مالکان کشتی ها و دریانوردان، پیشاپیش متوجه هستند که عدم توجه به این هشدار، کشتی هایشان را در معرض خطرات جنگی قرار خواهد داد، که از پیامدهای طولانی شدن جنگ می باشد و مسئولیت آن تنها متوجه رژیم ایران است. از طرف دیگر، ایران تصمیم گرفته است به طور تصادفی، به کشتی ها در آب های سرزمینی و بی طرف در فاصله دورتر از صحنه عملیات ها، حمله نماید که نه در نزدیکی بنادر عراق می باشند و نه از آنجا خارج شده اند، از همین رو هر گونه تلاشی جهت ارتباط دادن اقدامات تجاوزگرانه ایران به اقدامات عراق که حق قانونی دفاع از

ص: ۱۳۰

خویش می باشد، پذیرفته نیست و تلاش فضاحت باری برای توجیه تجاوزات ایران علیه دولت هایی که طرف مناقشه نیستند محسوب می گردد که در نتیجه به طولانی شدن جنگ و گسترش منطقه آن منجر می شود. همچنین، در واقع جانبداری شرم آور، به نفع متجاوزان ایرانی به شمار می رود. عراق در پاسخ به اقدامات ایران علیه عراق، به کشتی هایی که از بنادر ایران خارج یا وارد می شوند، حمله نمود و از آنجایی که نیروهای نظامی ایران از آزادی دریانوردی در آب های سرزمینی عراق و بنادر عراق جلوگیری می نمایند و ایران نیز به ادامه جنگ تجاوزکارانه اش علیه عراق ادامه می دهد و از پذیرش قطعنامه های شورای امنیت و کلیه مجامع بین المللی مبنی بر توقف جنگ و حل و فصل مناقشه به روش های صلح جویانه، اجتناب می کند، بنابراین، عراق بنا بر حق قانونی در دفاع از خویش، اقدام به مقابله به مثل می نماید.

عراق با توجه به مسئولیت کامل خود در حفظ امنیت و ثبات در منطقه خلیج [فارس]، از حامیان جلوگیری از گسترش مناقشه نظامی میان خود و ایران بوده و نگران تهدید آزادی دریانوردی در خلیج عربی [فارس] می باشد. همچنین قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت را پذیرفته و چند ماهی است که از حمله به کشتی هایی که به بنادر ایران وارد یا خارج می شوند، اجتناب می نماید، به دلیل اینکه به تلاش های دیپلماتیک، زمان کافی دهد تا ایران را به پذیرش قطعنامه مذکور ترغیب نمایند. اعضای شورای امنیت و افکار عمومی جهان مطلعند که ایران به طور رسمی و قاطع نه تنها قطعنامه مذکور ترغیب نمایند. اعضای شورای امنیت و افکار عمومی جهان مطلعند که ایران به طور رسمی و قاطع نه تنها قطعنامه ۵۴۰ را رد کرده، بلکه کلیه تلاش های دیپلماتیک را جهت جلوگیری از تشدید و گسترش مناقشه نظامی نیز نادیده گرفته است.

در ۲۲ فوریه ۱۹۸۴، ایران حمله گسترده ای را به مقیاس وسیع علیه خاک عراق انجام داد و اعلام نمود که هدف از آن حمله، اشغال منطقه بصره بوده است که نهایتاً عراق را به طور کامل از موقعیتش به عنوان دولت مستقر در خلیج عربی [فارس] در استفاده از حق آزادی تجاری و دریانوردی در خلیج [فارس] محروم سازد.

به همین دلایل، عراق محاصره بنادر ایران را به عنوان یک اقدام دفاعی و بازدارنده، تنگ تر کرده است. همچنین به همین دلیل است که عراق با کلیه توان از هیچ گونه تلاشی با توجه به این حقایق مهم درباره این وضعیت، دریغ نخواهد نمود و با هر گونه اقدام خصمانه ایران در ایجاد تشنج علیه کویت، عربستان سعودی و حقوق عراق، مقابله خواهد کرد. عراق قطعاً چیزی جز اجرای قطعنامه نمی خواهد و از حق قانونی اش در آزادی دریانوردی و استفاده کامل از بنادر و گذرگاه های آبی اش استفاده خواهد کرد تا از تهدید مستقیم و غیر مستقیم از هوا، دریا یا زمین به دور باشد.

- شماره سند شورای امنیت: S / RES / ۵۵۲

- ۱ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۱ خرداد ۱۳۶۳)

قطعهنامه ی ۵۵۲ (۱۹۸۴)

مصوبه شورای امنیت در جلسه ۲۳۸۳ خود مورخ ۱ ژوئن ۱۹۸۴

شورای امنیت،

با بررسی نامه ی مورخ ۲۱ می ۱۹۸۴ نمایندگان بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده ی عربی (S / ۱۶۵۷۴) که از حملات ایران به کشتی های بازرگانی در مسیر بنادر کویت و عربستان سعودی شکایت کرده اند،

با در نظر گرفتن اینکه دولت های عضو متعهدند با یکدیگر در صلح و حسن همجواری، طبق منشور ملل متحد، زندگی کنند،

با تأیید مجدد تعهدات دولت های عضو نسبت به اصول و مقاصد منشور ملل متحد،

همچنین با تأیید مجدد اینکه همه ی دولت های عضو متعهدند در روابط بین المللی شان از تهدید یا کاربرد زور علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی هر دولتی خودداری کنند،

با توجه به اهمیت منطقه ی خلیج [فارس] برای صلح و امنیت بین المللی و نقش حیاتی آن در ثبات اقتصاد جهانی،

با اظهار نگرانی عمیق در مورد حملات اخیر به کشتی های تجاری در مسیر بنادر کویت و عربستان سعودی،

با اعتقاد به اینکه حملات مزبور تهدیدی برای امنیت و ثبات منطقه به شمار می آید و آثار جدی بر صلح و امنیت بین المللی دارد،

۱. کلیه دولت ها را به رعایت حق کشتی رانی آزاد، براساس قوانین بین المللی فرا می خواند؛

۲. بر حق کشتی رانی آزاد در آب های ساحلی و مسیرهای دریایی برای کشتی هایی که بین کلیه بنادر و تأسیسات دولت های ساحلی غیر درگیر در جنگ در حال تردد هستند، تأکید دارد؛

۳. از کلیه دولت ها می خواهد تا به تمامیت ارضی دولت های غیردرگیر در مخاصمات احترام بگذارند و حداکثر خویشتن داری را مبذول دارند و از اقداماتی که ممکن است به تشدید و گسترش مخاصمات بینجامد، اجتناب کنند؛

۴. حملات اخیر به کشتی های بازرگانی در حال تردد میان بنادر کویت و عربستان سعودی را محکوم می کند؛

۵. خواهان توقف فوری این گونه حملات است و بر ضرورت عدم برخورد با کشتی های در حال تردد میان دولت های غیر درگیر در مخاصمات تأکید دارد؛

۶. تصمیم دارد در صورت عدم رعایت قطعنامه حاضر، در خصوص بررسی اقدامات مؤثر و متناسب با اهمیت اوضاع و با هدف تضمین آزادی کشتی رانی در منطقه، مجدداً تشکیل جلسه دهد؛

۷. از دبیر کل در خصوص پیشرفت اجرای قطعنامه حاضر درخواست گزارش می کند؛

۸. تصمیم می گیرد که موضوع را زیر نظر داشته باشد.

سند شماره ۲۳۲

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۰۴

- ۶ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۶ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۶ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و در اعتراض به مجوز داده شده به عراق جهت تجاوزات بیشتر به ایران، به دلیل مصوبات اخیر شورای امنیت در قطعنامه ۵۵۲ اخیر خود، احتراماً توجه جناب عالی را به اخبار غم انگیز ذیل جلب می نمایم.

در ۵ ژوئن ۱۹۸۴ در ساعت ۱۰:۳۰ قبل از ظهر به وقت محلی، هواپیماهای جنگی عراق ۴ نقطه شهر بانه را بمباران کردند. این بمباران ها علیه جمعی از غیرنظامیان بی گناه آغاز شد که در خیابان ها جهت مراسم سالگرد ۱۵ خرداد تجمع کرده بودند. تعداد دقیق تلفات هنوز مشخص نشده است اما بنا به جدیدترین گزارش ها، بیش از ۴۰۰ شهید و بیش از ۲۰۰ مجروح بر جای گذاشته است. همچنین به دلیل این جنایات عظیم وحشیانه عراق، امروز ۶۰ ژوئن، در سراسر کشور از سوی دولت، روز سوگواری اعلام شد.

کم و بیش مشابه این جنایات عظیم حکام بعثی عراق علیه مناطق مسکونی غیرنظامی ایران، در گذشته نیز صورت گرفته، همان طور که به خوبی آگاهید عدم واکنش شورای امنیت و سکوت غیرمسئولانه و مشوق آمیز آن در قطعنامه های یک طرفه تأسف انگیز، باعث شده که دشمن متجاوز از ابزارهایی جهت پوشش تجاوزات و جنایات گذشته اش استفاده نماید و جنایات و تجاوزات بیشتر خود را توجیه نماید. موضوع بی تفاوتی شورای امنیت به این حقیقت مرتبط می شود که همان عوامل استکبار جهانی که کمک های نظامی، مالی و اطلاعاتی به ماشین جنگی صدام حسین می نمایند، اقدامات این سازمان بین المللی را نیز خنثی ساخته

به صورتی که به تعهدات خود در برابر تجاوز عراق علیه جمهوری اسلامی ایران و جنایات جنگی که علیه ملت ما که تقریباً در ۴ سال گذشته مرتکب شده، بی تفاوت می باشند.

در حقیقت این بی توجهی غیرمسئولانه شورای امنیت آنها را شریک جرم جنایات عراق علیه مردم مسلمان ایران و قطعنامه های تأسف انگیز خود نموده و قتل عام اخیر غیرنظامیان بانه به دست حکام بعثی عراق نیز این جامعه بین المللی را اصلاً به خود نیاورده است. دولت جمهوری اسلامی ایران حق اقدامات لازم را برای خود محفوظ نگه داشته، به دلیل اینکه حکام بعثی بغداد برای جنایات بی شماری که علیه نظامیان بی گناه بانه مرتکب شده اند، بدون تنبیه رها نشوند.

به هر حال، اگر شورای امنیت اقدام فوری جهت انجام تعهداتش در مورد بمباران بانه اتخاذ نکند، پس یک بار دیگر باید مشارکت خود را در مسئولیت جنایاتی که حکام بعثی بغداد تحت حمایت شورای امنیت مرتکب شده اند، بپذیرد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۳۳

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۱۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۰۶

- ۷ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۷ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۶ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه ۲۱ می ۱۹۸۴ خود (S / ۱۶۵۸۰) و بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق که در فواصل ۱۶ و ۳۰ می درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی داخل خاک عراق به وسیله نیروهای ایران منتشر شده، ارسال می گردد. این حملات در مناطق غیرنظامی به تلفاتی منجر شده و به مناطق مسکونی و تأسیسات غیرنظامی خسارت وارد ساخته است.

فرصت را غنیمت شمرده، بر این درخواست دولت متبوعم مورخ ۲۱ فوریه خطاب به جناب عالی که از سوی وزیر امور خارجه کشور متبوعم صادر شد (S / ۱۶۳۶۱)، تأکید می نمایم که در آن مصرا درخواست شده که با اتخاذ اقدامات فوری، ترتیبات مؤثری را جهت تأمین چنین نظارت بین المللی، به عمل آورند، به صورتی که شهرها، روستاها و غیرنظامیانی که در معرض گلوله باران هستند، امنیت آنها تأمین گردد؛ از آنجایی که سازمان ملل تنها سازمانی است که می تواند این قبیل ترتیبات را تأمین نماید و از طرف دیگر سبب می گردد که رژیم

ایران قادر نباشد سیاست تجاوزگرانه اش را با بی رحمی در گلوله باران شهرها، روستاها و مناطق غیرنظامی داخل عراق، تعقیب نماید.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

گزیده هایی از اطلاعیه های نظامی رسمی عراق که در فواصل ۱۶ تا ۳۰ می ۱۹۸۴ صادر شده است.

در ۱۶ می ۱۹۸۴، توپخانه رژیم ایران شهرهای مندلی و شعیبیه و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران دشمن به یک خودروی غیرنظامی در شعیبیه و نیز به اموال غیرنظامیان، خسارت وارد ساخت.

در ۱۹ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، خانقین، مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. بر اثر این گلوله باران در بصره یک غیرنظامی کشته، شش نفر مجروح شدند و یک خودروی غیرنظامی آسیب دید. در خانقین یک زن مجروح، سه خانه تخریب و نیز چهارده خانه، یک خودروی غیرنظامی و برخی از باغات آسیب دید. در مندلی چهار خانه، یک مدرسه ابتدایی و یک باغ آسیب دید.

در ۲۰ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی، دربندیخان و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به یک خانه در بصره، یک مغازه تجاری و یک خانه در مندلی و تعدادی از بناهای غیرنظامی در دربندی خان آسیب رساند.

در ۲۱ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران خساراتی به یک مسجد و دو خانه وارد کرد.

در ۲۲ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، مندلی و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران در بصره باعث مرگ سه نفر غیرنظامی و مجروح شدن شش نفر گردید و به دو خانه خسارت وارد ساخت. یک مدرسه ابتدایی، سه خودروی غیرنظامی در مندلی آسیب دید و به اموال غیرنظامیان خسارت وارد گشت.

در ۲۳ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، قوراتو، مندلی و توابع آن را هدف قرار داد. در این گلوله باران در بصره یک کودک و یک زن مجروح گردید و پنج خانه مسکونی آسیب دید، یک غیرنظامی مجروح شد، سه ساختمان مسکونی در قوراتو تخریب شد و دو خانه در مندلی آسیب دید.

در ۲۵ می، شهرهای بصره، خانقین، مندلی و توابع آن با توپخانه رژیم ایران گلوله باران شد. این گلوله باران به مرگ دو غیرنظامی و مجروح شدن چهار کودک در بصره منجر شد و به سه مغازه در بصره آسیب رساند، دو خانه در مندلی تخریب شد و در خانقین چهار ساختمان مسکونی و بیمارستان آسیب دید و یک باغ در مندلی دچار آتش سوزی شد.

در ۲۶ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره و مندلی و ناحیه شیروان را گلوله باران

کرد. این گلوله باران باعث مرگ دو کودک و مجروح شدن پنج نفر دیگر گردید و به سه مغازه در بصره آسیب رساند و دو خانه دیگر در مندلی تخریب شد، در بخش شیروان به مرگ پنج کودک و مجروح شدن چند نفر منجر شد.

در ۲۷ می، توپخانه رژیم ایران شهرهای بصره، خرمال و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران باعث وارد ساختن خسارت به تعدادی از تأسیسات غیرنظامی در دو شهر گردید.

در ۲۹ می، توپخانه رژیم ایران شهر بصره و توابع آن را گلوله باران کرد. این گلوله باران به اموال غیرنظامیان شهر خسارت رساند.

در ۳۰ می، زرباطیه و توابع آن، هدف توپخانه رژیم ایران واقع شد و خساراتی به تأسیسات غیرنظامی وارد ساخت.

سند شماره ۲۳۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۰۷

- ۷ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۷ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۷ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴، ارسال می گردد.

اطلاعیه رسمی عراق در پاسخ به اطلاعیه مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴ ایران صادر شده که در آن تعدادی از شهرهای عراق از جمله بصره، مندلی، خانقین، کرکوک، موصل، عماره، کوت، بعقوبه، علی غربی، سعدیه و زرباطیه به حملات هوایی و زمینی تهدید شده اند.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

پیوست

اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴

دشمن ایرانی امشب، تصمیم خود را در شروع حملات هوایی و زمینی به برخی از شهرهای ما اعلام کرد، که اگر تهدیداتش عملی شود ما نیز وادار به مقابله خواهیم شد. ما با قدرت به شهرهای ایرانی ذیل در پاسخ به حملات ایران حمله خواهیم کرد که عبارتند از: دزفول، اهواز، خرمشهر، بهبهان، اندیمشک، رامهرمز، همدان، مسجد سلیمان، ایلام، شوش، تبریز، خرم آباد، ماهشهر، نهاوند و آبادان.

ما از مردم شهرهای ایرانی مذکور درخواست می کنیم که این شهرها را با سرعت برای حفظ جانشان تخلیه نمایند؛ هر گونه

تلفات و زیان هایی که ممکن است وارد شود مسئولیت کامل آن به عهده حکام تهران است. این هشدار جدی می باشد.

ص: ۱۳۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۰۸

- ۸ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۸ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۷ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

همان طور که شما مطلعید، از آغاز ماجراجویی عراق در خلیج فارس، با هدف بین المللی کردن جنگ و دعوت از نیروهای خارجی جهت مداخله در منطقه، جمهوری اسلامی ایران دائما با صبر و متانت تلاش کرده است که از این قبیل اقدامات عراق جلوگیری کند و در صورت احتمال درگیری، امنیت این گذرگاه بین المللی مهم را برای آزادی دریانوردی تضمین نماید.

علی رغم کلیه این قبیل تلاش های جمهوری اسلامی ایران که جهت حذف تنش در منطقه صورت گرفته است، اطلاع یافتیم که تعدادی از جنگنده های نیروی هوایی پادشاهی عربستان سعودی به یک جنگنده F-۴ نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران که با هواپیماهای گشتی ایران بر فراز آب های بین المللی جهت حفظ امنیت خلیج فارس در پرواز بودند، پس از اینکه توسط یک شناور ایالات متحده مورد تهدید واقع شد، حمله کردند.

براساس اطلاعات دریافتی جنگنده F-۴ ایران سقوط کرد و خلبانش نیز سقوط یک هلی کوپتر پادشاهی عربستان سعودی، اسیر گردید.

به علاوه، همان طور که آشکارا از سوی مقامات ایالات متحده اعلام شد، حمله به هواپیمای گشتی مذکور با دخالت نیروهای ایالات متحده حاضر در منطقه صورت گرفت که در واقع پاسخ مثبت به دعوت عراق جهت بین المللی کردن جنگ می باشد و به وضوح نشان دهنده افزایش تنش در کل منطقه خلیج فارس است.

این اقدام اخیر، بدون تردید با هدف تشدید ناامنی در خلیج فارس صورت گرفته است و نهایتا شروع جریانی برای تهدید صلح و امنیت و نیز به طور مؤثری جهت تشویق دخالت احتمالی نیروهای خارجی در منطقه، محسوب می شود. یک بار دیگر بر هشدار جمهوری اسلامی ایران که قبلا به سازمان های بین المللی، خصوصا سازمان ملل داده شده، تأکید می نمایم که

اقدامات عراق و حامیانش نشان می دهد که آنها به دنبال تشدید تنش در منطقه خلیج فارس می باشند. جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر بر عزم راسخ خود جهت دفاع از منافع خویش تأکید کرده و خود را به رعایت منشور در این باره ملزم می نماید.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۳۶

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۰۹

- ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۰ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴، نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً متن پیام آقای سید علی خامنه ای رئیس جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به پیام جناب عالی مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴، ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیام رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

من پیام جناب عالی را در مورد حملات به مناطق غیرنظامی در طی جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران، دریافت نمودم. احساس می کنم که چنین اقدامی می بایست بسیار زودتر و حدود ۴۴ ماه قبل صورت می گرفت.

در دوره بیش از سه سال و نیم از شروع این جنگ، عراق مکرراً به مناطق مسکونی ما حمله کرده است که با کلیه اصول بین المللی و بشردوستانه مغایرت دارد و علی رغم زیان های سنگین و خسارات مادی، در ابتدا مبادرت به اقدامات تلافی جویانه ننمودیم، زیرا ما اصرار به تبعیت از اصول اسلامی خود داریم.

اگر چه سازمان های بین المللی به ویژه سازمان ملل نسبت به این موضوع هیچ واکنشی نشان نداده اند، اما از سازمان ملل درخواست نمودیم که هیئتی را جهت بازدید از مناطق مسکونی که زیر بمباران ها، حملات موشکی و انفجارات شدید قرار دارند، اعزام نماید. متأسفانه هیچ توجهی به گزارشی که هیئت تهیه کرد (S / ۱۵۸۳۴ / ۲۰، ۱۹۸۳ ژوئن) نگرديد و نهایتاً، تنها طی چند ماه گذشته، جمهوری اسلامی ایران ملزم شد به اقدامات تلافی جویانه به عنوان آخرین راه جهت دفاع از جان و مال شهروندانش، مبادرت نماید. کمیته بین المللی صلیب سرخ در بیانیه اش نیز تصریح کرده است که حملات تلافی جویانه اخیر جمهوری اسلامی ایران، تنها پس از حملات هوایی به مناطق غیرنظامی بانه در مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴، صورت گرفته است.

مشابه این اقدامات در خلیج فارس نیز بسیار اتفاق افتاده است. تجاوزات مکرر عراق به تردد کشتی های بی طرف به بنادر ما در خلیج فارس و عدم واکنش مجامع بین المللی نسبت به آن، راه را برای تشدید تنش های فعلی در این گذرگاه هموار می سازد.

به هر حال، دولت جمهوری اسلامی ایران برای اینکه حسن نیت خود را نشان دهد، به پیشنهادهای جناب عالی جهت پایان بخشیدن به حملات علیه مناطق مسکونی، پاسخ مثبت داده که از اهداف منشور سازمان ملل الهام می گیرد. البته تجربیات گذشته ما ثابت کرده که خوش بینی به قول های رژیم متجاوز عراق، اشتباه است.

واقعا لازم است تأکید نمایم، حسن نیتی که از طرف جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به درخواست جناب عالی جهت توقف حملات غیرنظامی نشان داده شده، به پایان دادن اقدامات جنایتکارانه رژیم عراق در بمباران شهرهای ایران به طور کامل، مشروط می باشد.

به علاوه، اعتقاد داریم پیشنهاد جناب عالی زمانی مفید خواهد بود که اقداماتی صورت پذیرد که با نقض چنین تعهداتی، سریعاً هیئت ها برای مشخص ساختن طرف متخلف، اعزام گردند.

سند شماره ۲۳۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۱۰

- ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۰ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

متن پاسخ آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق به پیام دیروز جناب عالی به پیوست ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ رئیس جمهور عراق خطاب به دبیر کل

با توجه به تماس مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴ جناب عالی، مایلم اول از همه به جناب عالی یادآور شوم از زمانی که مناقشه نظامی شروع گردید، طرف ایرانی به طور مداوم به بمباران شهرها و روستاهای مرزی ما و سایر اهداف غیرنظامی متوسل شد و مدت زمانی طولانی است که جهت انکار آنها، حتی پس از اینکه این حقایق از سوی هیئت سازمان ملل (سند S / ۱۵۸۳۴ مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳) مورد تأیید واقع شد، اصرار می ورزد. تنها طی چند ماه گذشته پس از اینکه ملزم شد و اقدامات شرم آورش نیز تأیید گردید، رژیم ایران شروع به بهانه های واهی نمود و آن را توجیه نمود. شما می بایست اسناد شورای امنیت را که حاوی دلایل کاملی از

این اقدامات است به یاد داشته باشید. بمباران ناجوانمردانه ایران علیه اهداف غیرنظامی که دارای ساکنین زیاد بوده، موارد مهمی از تجاوزات بدون توقف، علیه عراق می باشد. تلاش های رژیم ایران در توجیه تشدید جنایات اخیرش به تلافی بمباران بانه، نمونه دیگری از تزویر می باشد که تبلیغات جدیدی را به راه انداخته که نیایستی از سوی مجامع بین المللی به آسانی پذیرفته شود. هواپیماهای ما اهداف غیرنظامی را در بانه طی حمله ۵ ژوئن، بمباران نکردند. آنها یک اردوگاه را بمباران کرده که تعداد زیادی از نیروهای ایران در آن تجمع کرده بودند و همان طور که می دانید این نیروها آماده شده بودند تا تجاوز دیگری را علیه عراق آغاز نمایند.

همچنین، مایلم به جناب عالی متذکر شوم که در ژوئن ۱۹۸۳ از طرف عراق این ابتکار را پیشنهاد کردم که تحت نظارت بین المللی با موافقت ایران و عراق، دو طرف از بمباران اهداف غیرنظامی اجتناب نمایند. ایران این پیشنهاد را رد کرد. همچنین مایلم توجه جناب عالی را به قطعنامه ۵۴۰ شورای امنیت جلب نمایم که در پاراگراف ۲ آن، از حمله به اهداف غیرنظامی اظهار نگرانی شده، در حالی که عراق آن قطعنامه را پذیرفته و ایران رسماً آن را رد کرده است.

بنابراین خرسندم که به اطلاع برسانم، دولت عراق پیشنهادهای جناب عالی را مشروط پذیرفته است و ایران نیز باید به آن تن دهد. شما ترتیبات مؤثری را جهت نظارت بر تعهدتان، تا آنجا که ممکن است به عمل آورید و از آنجایی که این تجربه تلخ، ثابت شده، اعتماد به ادعاهای دولت ایران خصوصاً در مورد بمباران نقاط مسکونی و شهرهای بی دفاع، بیهوده می باشد. همچنین، تأکید می نمایم که لازم است طرفین، از تمرکز نیروهای نظامی خود در شهرها یا نزدیکی آنها اجتناب نمایند برای اینکه مناطق مسکونی در طی عملیات های نظامی، از هدف گیری مصون باشند.

صدام حسین - رئیس جمهوری عراق

سند شماره ۲۳۸

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۶۱۱

- ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۱ خرداد ۱۳۶۳)

پیام مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴ دبیر کل خطاب به رؤسای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق

عمیقاً نسبت به تلفات غیرنظامی که در حمله هوایی به شهر بانه در مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴ صورت گرفته بود، متأسف شدم. اکنون از طرف کمیته بین المللی صلیب سرخ تأیید شد که

ص: ۱۴۰

حملات تلافی جویانه و مقابله با این حملات به شهرهای ایران و عراق داشته است. حملات نظامی عمدی به مناطق غیرنظامی نمی تواند از سوی مجامع بین المللی نادیده گرفته شود. شروع این قبیل حملات در گذشته و اقدامات تلافی جویانه و حملات متقابل آن باعث افزایش تلفات جانی و مالی به مراکز مسکونی غیرنظامی و مردم بی گناه و بی دفاع گردیده است که لازم است این حملات بی درنگ متوقف شود.

بنابراین، از دولت های جمهوری عراق و جمهوری اسلامی ایران درخواست می نمایم به دبیر کل سازمان ملل اعلام نمایند که هر کدام به تعهدات رسمی خود تا آخر پایبند بوده و در آینده نیز از شروع حملات نظامی عمدی، بمباران های هوایی، موشکی، گلوله باران و با سایر ابزارهای ممکن در حمله به مراکز مسکونی صرفاً غیرنظامی پرهیز می نمایند. مایلم همچنین پیشنهاد کنم با توجه به اینکه ماه رمضان در پیش است، خصوصاً زمان مناسبی است که دولت ها این درخواست بشردوستانه را رعایت کنند.

دبیر کل انتظار دارد که طرفین این قبیل تعهدات رسمی را به طور دقیق رعایت کنند. یک بار دیگر نامه هایی دریافت شد و با دو طرف مکاتبه گردید که مؤثر واقع شده و آماده می باشم که اگر لازم باشد، اقداماتی را تا آنجا که ممکن است، آغاز نمایم تا تعهداتی که طرفین به آن متعهد می باشند، به درستی انجام پذیرد.

از سوی جامعه بین المللی از طرفین درخواست می نمایم که تا ساعت ۱۲:۰۰ به وقت گرینویچ مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ به درخواست من پاسخ مثبت دهند و از ساعت ۱ مورخ ۱۲ ژوئن، صورت عملی به خود گیرد.

سند شماره ۲۳۹

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۶۱۳

- ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۱ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن اطلاعیه های نظامی رسمی عراق در فواصل ۷ و ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ درباره گلوله باران های نیروهای متجاوز ایران علیه اهداف غیرنظامی داخل خاک عراق صادر شده، ارسال می گردد. بر اثر این گلوله باران ها تعداد بی شماری از عراقی ها کشته و تعدادی مجروح شدند، همچنین خسارات وسیعی به تأسیسات غیرنظامی و مراکز مسکونی وارد گردیده است.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

ص: ۱۴۱

اطلاعیه های نظامی رسمی عراق که در فواصل ۷ تا ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ صادر شده است:

۱- اطلاعیه ۷ ژوئن ۱۹۸۴: در طی دیشب و امروز صبح، رژیم ایران با توپخانه سنگین شهرهای بصره، خانقین، مندلی و زرباطیه را هدف قرار داد. این گلوله باران خسارات جانی و مالی بسیاری را باعث گردید. گلوله باران های وحشیانه دشمن به شرح ذیل می باشد:

بصره: ۲۷ کشته و ۸۱ مجروح؛ ۳ خانه و ۲ مدرسه تخریب شد و ۴۱ خانه مسکونی، ۱۴ خودروی غیرنظامی و ۸ واحد تجاری آسیب دید.

زرباطیه: ۲ خانه مسکونی تخریب شد.

مندلی و خانقین: تأسیسات و اموال غیرنظامیان آسیب دید.

به علاوه، در ساعت ۱۳:۲۴ امروز چهار هواپیمای جنگنده دشمن به مناطق مسکونی شهرستان های جلولا (Jalula) و کوفرا (Kufra) در ناحیه دیاله حمله کردند. پدافند هوایی ما، حمله این جنگنده ها را دفع کردند و موفق شدند یکی از آنها را ساقط کنند که شعله های سوختن آن در خاک ایران قابل مشاهده بود. در این حمله دشمن، ۸ غیرنظامی کشته و ۴۲ نفر نیز مجروح شدند، ۱۱ خانه مسکونی از بین رفت و ۳۲ خانه آسیب دید. همچنین ۸ خودروی غیرنظامی در جلولا و تأسیسات غیرنظامی در کوفرا آسیب دید.

۲- اطلاعیه ۸ ژوئن: شب گذشته و امروز توپخانه سنگین رژیم ایران به گلوله باران شهرهای بصره، خانقین، مندلی و زرباطیه ادامه داد و خسارات جانی و مالی زیادی را سبب گردید که به شرح ذیل می باشد:

بصره: ۱۰ کشته، ۵۲ مجروح و ۲ خانه مسکونی تخریب شد، به ۱ هتل، ۱۲ خودروی غیرنظامی و نیز تأسیسات غیرنظامی و اموال مردم آسیب وارد شد.

خانقین: ۱ مجروح، ۶ خانه مسکونی تخریب شد و ۳ خانه مسکونی و بیمارستان شهر آسیب دید، ۱ مدرسه ابتدایی، کتابخانه عمومی و ۶ خودرو آسیب دید و به اموال دیگر مردم خسارت وارد گشت.

مندلی و زرباطیه: یک باغ دچار آتش سوزی شد و به تأسیسات غیرنظامی آسیب وارد شد.

۳- اطلاعیه ۹ ژوئن: توپخانه سنگین رژیم ایران، دیروز غروب و امروز شهرهای بصره و خانقین، مندلی، زرباطیه، دربندیخان، سید صادق، شانه دری و توابع آنها را گلوله باران کردند. خسارت جانی و مالی زیاد این گلوله باران ها به شرح ذیل است:

بصره: ۸ کشته، ۲۳ مجروح؛ ۲ خانه مسکونی، ۲ واحد تجاری، ۱ مدرسه و ۱ هتل تخریب شد و به ۳۲ خانه مسکونی، ۱ مسجد،

۱ بیمارستان و چند تأسیسات غیرنظامی نیز آسیب وارد شد.

زرباطیه: ۵ واحد مسکونی تخریب شد.

ص: ۱۴۲

گلوله باران دشمن به تأسیسات غیرنظامی شهرهای خانقین، مندلی، دربندیخان، سید صادق و شانه دری آسیب رساند.

به علاوه، در ساعت ۵۶:۱۷ امروز، دو جنگنده دشمن تلاش نمودند به مناطق مسکونی شهر علی غربی حمله نمایند که پدافند هوایی ما این جنگنده ها را وادار به فرار کردند. در این حملات ۴ غیرنظامی مجروح شدند.

۴- اطلاعیه ۱۰ ژوئن: توپخانه سنگین رژیم ایران دیروز غروب و امروز شهرهای بصره، مندلی، خانقین، زرباطیه، دربندی خان، حلبچه و توابع آن را گلوله باران کردند که خسارات جانی و مالی این گلوله باران وحشیانه دشمن به شرح ذیل می باشد:

بصره: ۵ کشته و ۲۳ مجروح از جمله ۱ کودک؛ همچنین ۳ خانه مسکونی تخریب شد و به ۱۸ خانه مسکونی، ۵ خودروی غیرنظامی، ۳ واحد تجاری، ۱ مسجد و اموال غیرنظامیان خسارت وارد گشت.

مندلی: ۲ خانه مسکونی و ۱ مغازه آسیب دید.

خانقین: ۲ خانه مسکونی تخریب شد، چند خانه مسکونی و ۳ مغازه آسیب دید.

زرباطیه: ۳ خانه مسکونی تخریب شد.

دربندی خان: ۱ نفر مجروح و ۹ خانه مسکونی تخریب شد.

حلبچه: تأسیسات غیرنظامی آسیب دید.

سند شماره ۲۴۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۶۱۴

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

پیام مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ دبیر کل خطاب به رئیس جمهوری اسلامی ایران

احتراما با توجه به دریافت پیام جناب عالی مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (S/ ۱۶۶۰۹) که در پاسخ به پیشنهاد اینجانب مورخ ۹ ژوئن (S/ ۱۶۶۱۱) ارسال شد و در آن از دولت های ایران و عراق خواسته بودم به حملات نظامی علیه مناطق صرفا غیرنظامی در دو کشور پایان دهند، اینجانب از پذیرش جناب عالی عمیقا تشکر می کنم که به اصول بشردوستانه منشور سازمان ملل پاسخ دادید. همچنین به اطلاع جناب عالی می رسانم که دولت جمهوری عراق در تاریخ ۱۰ ژوئن با من مکاتبه داشته و پیشنهاد من را پذیرفته است (S/ ۱۶۶۱۰)، متن کامل آن توسط نمایندگی دائمی جناب عالی در سازمان ملل ارسال خواهد شد. همچنین همان موارد پذیرش جناب عالی را به اطلاع دولت عراق می رسانم که نهایتا در حال حاضر استنباط

می شود دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به دبیر کل سازمان ملل متعهد شده اند که کلیه حملات نظامی عمدی با استفاده از هر نوع وسیله در حمله به مراکز مسکونی صرفاً غیرنظامی در دو کشور را در ساعت ۱ به وقت گرینویچ مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴، متوقف سازند.

همان طور که در پیام خود، مورخ ۹ ژوئن ابراز داشتیم، اطمینان داریم که این تعهدات با دقت بسیار اجرا می شود. بنابراین، اطمینان داریم که دولت جناب عالی دستورات لازم را به فرماندهان نظامی خود در این زمینه، فی الفور صادر خواهد نمود. به هر حال، پیرو پاسخ جناب عالی مبنی بر ضرورت حسن انجام این قبیل تعهدات، اینجانب بلافاصله دستوراتی را به آقای دیه گو کردووز صادر می کنم و با نمایندگی دائمی دو دولت به منظور مورد ملاحظه قرار دادن این اقدامات تماس خواهم گرفت، که می تواند جهت تأیید صحت انجام تعهداتی که به آن پایبند هستید، لازم باشد.

مطمئن هستم پاسخ مثبت و سریع به پیشنهادهای بشردوستانه، با استقبال مجامع بین المللی مواجه خواهد شد و آثار این مناقشه دردناک را بر غیرنظامیان بی گناه، تسکین خواهد داد.

سند شماره ۲۴۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۱۵

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

پیام مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ دبیر کل به رئیس جمهوری عراق

احتراماً، با توجه به دریافت پیام جناب عالی مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (S / ۱۶۶۱۰)، در پاسخ به پیشنهاد اینجانب که در ۹ ژوئن (S / ۱۶۶۱۱) ارسال شد و در آن از دولت های ایران و عراق خواسته شد که به حملات نظامی علیه مناطق صرفاً غیرنظامی در دو کشور پایان دهند، من از پذیرش جناب عالی عمیقاً تشکر می کنم که به اصول بشردوستانه منشور سازمان ملل پاسخ دادید. همچنین به اطلاع جناب عالی می رسانم که دولت جمهوری اسلامی ایران نیز در تاریخ ۱۰ ژوئن با اینجانب مکاتبه کرده و پیشنهاد من را پذیرفته است (S / ۹۰۶۶۱)، که متن کامل آن توسط نمایندگی دائمی جناب عالی در سازمان ملل برای شما ارسال خواهد شد، همچنین همان موارد پذیرش جناب عالی را به اطلاع دولت ایران می رسانم.

نهایتاً در حال حاضر استنباط می شود که دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به دبیر کل سازمان ملل متعهد شده اند که کلیه حملات نظامی عمدی با

استفاده از هر نوع ابزار در حمله به مراکز صرفاً غیرنظامی دو کشور را در ساعت ۱ به وقت گرینویچ مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ متوقف سازند.

همان طور که در پیام ۹ ژوئن خود ابراز داشتیم، اطمینان دارم که این تعهدات با دقت بسیار اجرا می شود، بنابراین اطمینان دارم که دولت جناب عالی دستورات لازم را به فرماندهان نظامی خود در این زمینه فی الفور صادر خواهد نمود. به هر حال، پیرو پاسخ جناب عالی مبنی بر ضرورت حسن انجام این قبیل تعهدات، اینجانب بلافاصله دستوراتی را به آقای دیه گو کردووز صادر می کنم و با نمایندگی دائمی دو دولت به منظور مورد ملاحظه قرار دادن این اقدامات تماس خواهم گرفت که می تواند جهت تأیید صحت انجام تعهداتی که به آن پایبند هستید، لازم باشد.

مطمئن هستم پاسخ سریع و مثبت به پیشنهادهای بشردوستانه با استقبال مجامع بین المللی مواجه خواهد شد، و آثار این مناقشه دردناک را بر غیرنظامیان بی گناه، تسکین خواهد داد.

سند شماره ۲۴۲

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۹۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۱۶

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه ایران خطاب به جناب عالی، ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

پیرو تصویب قطعنامه ۵۲۲ شورای امنیت، رژیم عراق حوزه دیگری را در تجاوزات آشکار خود در تاریخ های ۵ و ۶ ژوئن ۱۹۸۴ گشوده و شهرهای صرفاً غیرنظامی بانه، نهاوند، دزفول و مسجد سلیمان را در جمهوری اسلامی ایران، تحت حملات وحشیانه و ضد انسانی هوایی خود قرار داده است.

اخبار حملات وحشیانه به بانه، که بیش از ۶۰۰ غیرنظامی بی گناه قتل عام شدند، طی نامه مورخ ۶ ژوئن (S / ۱۶۶۰۴) گزارش شد.

حملات هوایی ددمنشانه ۶ ژوئن، به شهید یا مجروح شدن بیش از ۳۰۰ نفر و انهدام

کامل ۷۰ واحد مسکونی، تخریب ۴۰ مغازه و بخشی از ۲۰ واحد مسکونی در شهر نهاوند و شهادت یا جراحت بیش از ۳۰ نفر از مردم دزفول منجر شد.

دولت جمهوری اسلامی ایران بی تفاوتی مجامع بین المللی خصوصا مجمع عمومی و شورای امنیت را با توجه به حملات مکرر عراق به مناطق مسکونی صرفا غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران و حملات به چاه های نفتی ایران در خلیج فارس و نیز به کارگیری تسلیحات شیمیایی علیه غیرنظامیان بی گناه و حمله به کشتی های تجاری در خلیج فارس، تحمل نخواهد کرد و یک بار دیگر توجه مجامع جهانی را به اقدامات جنایتکارانه و مأیوسانه اخیر عراق جلب می نماید که بسیار وسیع بوده و تلاشی جهت بین المللی کردن جنگ تحمیلی خود علیه جمهوری اسلامی ایران، به شمار می رود. همچنین از کلیه مجامع بین المللی و خصوصا مجمع عمومی و شورای امنیت درخواست می شود براساس منشور به این اقدامات وحشیانه جنایتکارانه عراق خاتمه دهند. متذکر می گردد که اقدامات رذیلاانه عراق که نقض آشکار کلیه اصول بشردوستانه و حقوق بین المللی می باشد، تنها تنش را در منطقه تشدید خواهد کرد و صلح و امنیت بین المللی را به مخاطره خواهد افکند.

به هر حال، تردیدی برای مردم و دولت جمهوری اسلامی ایران باقی نخواهد گذاشت که به دفاع قانونی خود علیه متجاوزان ادامه دهد.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۴۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۱۸

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی کویت خطاب به رئیس شورای امنیت

احتراما به پیوست متن نامه آقای شیخ صباح الاحمد الجابر الصباح معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه و اطلاعات کویت خطاب به رئیس شورای امنیت، ارسال می گردد.

محمد ا. ابوالحسن - نمایندگی دائمی کویت در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه و اطلاعات کویت خطاب به رئیس شورای امنیت

با توجه به قطعنامه ۵۵۲ شورای امنیت درباره حملات به نفتکش های کویت و عربستان سعودی، مایلم به اطلاع جناب عالی برسانم که تصویب آن قطعنامه تحریک جدیدی را به تلاش های صورت گرفته، داده است تا جنگ بی وقفه ایران و عراق را متوقف سازد و با

ابزارهای صلح جویانه و عادلانه مشکلات مهم میان ایران و عراق به خاطر صلح و امنیت در این منطقه حساس و در کل جهان، حل گردد.

امیدواریم که مشورت شورای امنیت با توجه به این موضوع و نیز قطعنامه عادلانه و سازنده مصوب شورا به تنش موجود در روابط ما با همسایه خود ایران پایان دهد، اما با کمال تأسف در یکشنبه مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ در ساعت ۱:۵۵ قبل از ظهر یک هواپیمای نیروی هوایی ایران به یک نفتکش کویتی به نام کاظیمه (Kazimah) که به سوی کویت در حرکت بود، در مدخل ورودی خلیج [فارس] حمله کرد. این کشتی از منطقه عملیات نظامی که از سوی ایران و عراق مشخص شده، فاصله داشت.

ما این موضوع را جهت توجه جناب عالی یادآور می شویم و بسیار سپاس گزار می باشیم اگر بلافاصله شورای امنیت آن را مورد بررسی قرار دهد. همچنین از تلاش های جناب عالی جهت پایان بخشیدن به این حملات خطرناک، قدردانی می نمایم. این حملات تنها می تواند تنش را در منطقه افزایش داده که با گسترش آن، کنترل این وضعیت را با مشکل مواجه خواهد ساخت.

صبح الاحمد الجابر الصباح - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه و اطلاعات کویت

سند شماره ۲۴۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۲۰

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن اطلاعیه رسمی نظامی عراق مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ درباره گلوله باران اهداف غیرنظامی واقع در خاک عراق، توسط رژیم ایران، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

متن اطلاعیه

اگر چه دبیر کل سازمان ملل ساعت ۱ به وقت گرینویچ مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ را جهت اجرای تعهداتی که به پیشنهاد دبیر کل در پیام مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴ (سند S / ۱۶۶۱۱) مطرح شد برای ایران و عراق تعیین کرد، نیروهای نظامی عراق نیز پس از اینکه بلافاصله عراق اعلام کرد که با پیشنهادهایی که دبیر کل مطرح کرده موافق است، از روز گذشته گلوله باران اهداف در ایران را متوقف ساختند، برای اینکه حسن نیت خود را در پایبندی به تعهداتشان نشان دهند. البته اگر

طرف ایرانی نیز به همین شکل اقدام نماید. به هر حال رژیم [...] ایران یک بار دیگر خونخواری خود را با ادامه گلوله باران روستاهای عراق در سراسر شب گذشته و امروز صبح و نیز عدم احترام به ارزش های انسانی را نشان داد که اقدامات این رژیم به شرح ذیل است:

۱ - توپخانه سنگین دشمن ایرانی شهر بصره را در طی شب ۱۰ و ۱۱ ژوئن تا اواسط شب و در ۱۱ ژوئن در ساعت ۱:۴۰ بامداد گلوله باران کرد و شش راکت به این شهر شلیک کرد. دو خودروی غیرنظامی آسیب دید.

۲ - در فواصل ساعت ۸ و ۱۰:۳۰ قبل از ظهر مورخ ۱۱ ژوئن، توپخانه سنگین رژیم ایران شهر خانقین را گلوله باران کرد. در این گلوله باران یک غیرنظامی کشته و شش نفر دیگر مجروح شدند. چند خانه مسکونی تخریب شد و شش خانه مسکونی دیگر و یک خودروی غیرنظامی آسیب دید. در همان روز در ساعت ۹:۵۵ و ۱۱:۰۵ قبل از ظهر دشمن ایرانی ۲۴ راکت سنگین به شهر مندلی پرتاب کرد.

جهت مواجهه با این قبیل اقدامات که رژیم دشمن و ضد اخلاق ایران مرتکب می شود، عراق حق قانونی خود را جهت مقابله به مثل برای خود محفوظ نگه می دارد، بنابراین از حمله به اهداف تعیین شده در ایران تا زمانی که دبیر کل مقرر داشته، خودداری می ورزد.

سند شماره ۲۴۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۲۱

- ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۲ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه جناب آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

با تأسف عمیق، به اطلاع می رسانم که شهر مقاوم دزفول یک بار دیگر با ۴ موشک عراق در ساعت ۶:۴۵ بعد از ظهر به وقت محلی در روز دوشنبه ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴، هدف قرار گرفت که تعداد زیادی از شهروندان غیرنظامی بی گناه که در میان آنها پیرمردان، زنان و کودکان

بودند در خونشان غلتیدند و بخش های زیادی از شهر از جمله خانه های مسکونی، مغازه ها، مساجد، مدارس و بیمارستان یا به طور کامل و یا بخش عمده ای از آنها تخریب شد. این حملات جنایتکارانه، به طور دیوانه وار صورت گرفت در حالی که رئیس جمهوری اسلامی ایران در پاسخ مثبت خود به نامه پیشنهادی جناب عالی جهت توقف حملات به مناطق غیرنظامی، صریحا خاطر نشان ساخته بود که خوش بینی در مورد قول های صدام حسین، بیهوده است.

حملات موشکی وحشیانه عراق به شهر دزفول مؤید این حقیقت است که رژیم عراق تحت هیچ شرایطی حاضر به رعایت حقوق بین المللی و اصول منشور سازمان ملل نمی باشد، و برای تمامی جامعه بین المللی غیر قابل تحمل می باشد.

سه سال و نیم از شروع تجاوزات عراق سپری شده و هیچ واکنش بین المللی صورت نگرفته است و هر روز قلمرو تجاوزاتش گسترش می یابد.

جمهوری اسلامی ایران سکوت طولانی سازمان ملل را که سهم عمده ای در گسترش تجاوزات عراق دارد، مورد توجه قرار داده است.

ملل آزاد جهان منتظرند تا اقدامات جناب عالی را درباره تعهدات سازمان ملل و در محکومیت این جنایات، شاهد باشند.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۴۶

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۸ / ۸۱۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۲۳

- ۱۳ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۳ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست بیانیه اجلاس اقتصادی که در مورد جنگ ایران و عراق صادر شد، ارسال می گردد. این اجلاس از ۷ تا ۹ ژوئن ۱۹۸۴ در لندن تشکیل شده بود.

ج. ا. تامسون

پیوست

اجلاس اقتصادی لندن، ۷ - ۹ ژوئن ۱۹۸۴ - بیانیه این نشست در مورد ایران و عراق

۱- ما در مورد مناقشه ایران و عراق در کلیه زمینه های مختلف آن گفت و گو کردیم.

۲- ما نگرانی عمیق خود را از افزایش خسارات جانی و مالی و نیز تلخی هایی که این مناقشه بر جای گذاشته و نیز نقض حقوق بین المللی بشردوستانه که صورت گرفته است، ابراز می نمایم.

۳- امید و خواست ما از کلیه طرف های درگیر این است که حملات خود را علیه یکدیگر و نیز کشتی رانی سایر کشورها متوقف سازند. اصل آزادی دریانوردی می باید رعایت گردد. ما نگران آن هستیم که این منازعه بیش از این گسترش یابد. ما هر آنچه در توان داریم انجام خواهیم داد تا ثبات به منطقه باز گردد.

۴- ما طرفین را تشویق خواهیم کرد که یک راه حل صلح جویانه و آبرومندانه بیابند و از هر گونه تلاشی به ویژه از تلاش های دبیر کل سازمان ملل، پشتیبانی می کنیم.

۵- ما همچنین مشکلات ایجاد شده در صدور نفت جهان را که در اعلامیه اقتصادی بیان شده، مورد ملاحظه قرار دادیم. خاطر نشان می سازیم که بازار نفتی جهان نسبتا ثابت باقی مانده است.

اعتقاد داریم که سیستم بین المللی دارای این ظرفیت و اراده هست که از عهده هر گونه مشکلات قابل پیش بینی با ادامه روشی عاقلانه و واقعی که قبلا نیز به کار گرفته برآید.

سند شماره ۲۴۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۲۴

- ۱۳ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۳ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۳ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم احتراماً به اطلاع می رسانم که توپخانه سنگین رژیم ایران به گلوله باران شهرهایی که در ذیل اشاره شده از ۴۰ دقیقه بامداد تا ساعت ۴ به وقت محلی ادامه داده است.

بصره: ۲۲ گلوله به این شهر پرتاب شد و سه غیرنظامی مجروح شدند.

خانقین: ۴۰ گلوله به این شهر پرتاب شد، یک غیرنظامی مجروح، چهار خانه مسکونی تخریب و به شش خانه دیگر خسارت وارد گشت.

مندلی: ۳۵۰ گلوله به این شهر پرتاب شد و خساراتی را به مناطق مسکونی و تأسیسات غیرنظامی وارد کرد.

در این باره باید خاطر نشان سازم در ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴ خبرگزاری فرانس پرس گزارش هایی را از اظهارات رفسنجانی نماینده [امام] خمینی در شورای عالی دفاع به نقل از

تلویزیون ایران پخش کرد که در نتیجه جلسه آن شورا، مقرر شد که ایران تا لحظه آخر قبل از موعد مقرر جهت توقف گلوله باران شهرها، به حملات تلافی جویانه خود ادامه داده و به توپخانه ایران طی روزهای اخیر دستور داده شده روزانه هزاران راکت به شهر بصره در جنوب عراق شلیک نمایند. شما باید اهمیت آن را مورد ملاحظه قرار دهید و با اتخاذ اقدامات مؤثر و با نظارت بر پذیرش تعهدات طرفین، درباره توقف حملات علیه اهداف غیرنظامی، اقدام نمایید.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

سند شماره ۲۴۸

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۳۰

- ۱۵ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۵ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۵ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۴ آقای سید علی خامنه ای رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۴ ژوئن رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

نامه جناب عالی (S / ۱۶۶۱۴) مبنی بر دریافت پیام مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (S / ۱۶۶۰۹) دریافت شد.

تلاش های بشردوستانه جناب عالی جهت پیشگیری از خسارت و تخریب وسیع ناشی از حملات نظامی به مناطق مسکونی و غیرنظامی که بار آن بر دوش مردم مسلمان ایران سنگینی کرده است، جای قدردانی بسیار است. ظاهرا ادامه سیاست حملات عراق به مناطق مسکونی و غیرنظامی و پاسخ مثبت رژیم عراق به درخواست جناب عالی با توجه به اهداف سیاسی و تبلیغاتی عراق و عدم خاتمه بخشیدن به این قبیل حملات، ایجاد ابهام می نماید. ادعای عراق که هواپیماهایش اهداف غیرنظامی را در بانه در مورخ ۵ ژوئن ۱۹۸۴ بمباران نکرده اند، صرفا تلاشی جهت توجیه یکی از مخرب ترین حملاتش به مناطق مسکونی و غیرنظامی ماست. در پاسخ به درخواست ۹ ژوئن جناب عالی (S / ۱۶۶۱۱) نیز رژیم عراق توقف حملاتش را علیه مناطق مسکونی، به عدم وجود مناطق تمرکز نیروهای نظامی، موکول ساخته است.

ص: ۱۵۱

ما این اقدامات عراق را بهانه ای برای گریز از اجرای تعهدات خود و از سرگیری حملاتش به مناطق مسکونی ما قلمداد می کنیم. بنابراین بر سازمان ملل فرض است که رژیم عراق را به اجرای غیرمشرط درخواست بشردوستانه جناب عالی، وادار سازد.

اعتقاد داریم که ضرورت دارد سازمان ملل حداکثر تلاش خود را برای اجرای این تعهدات و جلوگیری از نقض احتمالی آن به کار گیرد و در چارچوب دو مأموریتی که جناب عالی برای تحقیق درباره حملات به مناطق غیرنظامی و استفاده از تسلیحات شیمیایی انجام دادید، مجدداً عهده دار این مسئولیت گردید. در هر حال، آرزو داریم که ابتکار بشردوستانه جناب عالی با موفقیت همراه باشد و گزارش های نقض احتمالی دچار همان سرنوشت دو گزارش قبلی نگردد.

سید علی خامنه ای - رئیس جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۴۹

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۶۳۱

- ۱۷ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۷ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۵ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً متن اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴، درباره گلوله باران مراکز غیرنظامی داخل خاک عراق توسط نیروهای رژیم ایران ارسال می گردد. در نتیجه آن تعدادی از غیرنظامیان کشته یا مجروح شده و تأسیسات غیرنظامی و خانه های مسکونی در شهرهای عراق در معرض بمباران توپخانه ایران، تخریب شده و یا خسارت دیده اند.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

متن اطلاعیه نظامی رسمی عراق مورخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۴

شب گذشته و امروز صبح رژیم ایران، با آتش مستقیم توپخانه سنگین به گلوله باران شهر بصره و شهرستان های خانقین، مندلی، زرباطیه و دربندی خان و نواحی آن ادامه داد. این گلوله باران بی رحمانه و خصمانه تلفات و خسارات ذیل را به غیرنظامیان و اموال آنها در آن شهرستان ها باعث گردیده است.

بصره: یک نفر کشته و چهار نفر مجروح شدند و دو خانه مسکونی آسیب دید.

خانقین: یک نفر کشته و شش نفر مجروح شدند، چهار خانه مسکونی تخریب و شش خانه مسکونی، سه باغ و یک خودروی غیرنظامی نیز آسیب دید.

دربندی خان: دو نفر مجروح شدند و چهار خانه مسکونی تخریب گردید.

مندلی: تعدادی از تأسیسات غیرنظامی آسیب دید.

سند شماره ۲۵۰

- شماره سند شورای امنیت: S/ ۱۶۶۳۲

- ۱۷ ژوئن ۱۹۸۴ (۲۷ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۶ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه مورخ ۱۶ ژوئن ۱۹۸۴ آقای طارق عزیز وزیر امور خارجه جمهوری عراق درباره تضمین توافق در مورد امتناع از حملات عمدی به اهداف صرفا غیرنظامی توسط رژیم ایران، ارسال می گردد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۶ ژوئن ۱۹۸۴ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

بازگشت به نامه مورخ ۱۵ ژوئن ۱۹۸۴ خود (S/ ۱۶۶۳۱) مایلم به اطلاع برسانم که علی رغم توافقی که درباره امتناع از حملات عمدی به مراکز صرفا غیرنظامی با وساطت جناب عالی حاصل شد، رژیم ایران پیوسته به تعهدات خود پایبند نبوده و شهر سید صادق را امروز صبح از ساعت ۹:۴۵ تا ۱۱:۴۵ به وقت محلی، گلوله باران کرده است. ۱۵ گلوله توپ به مرکز شهر شلیک کرد که سبب جراحت یک غیرنظامی گردید و به دو خانه مسکونی به شدت آسیب وارد شد.

از جناب عالی درخواست می نمایم که نقض توافقی را از جانب ایران، با اعضای شورای امنیت مورد توجه قرار دهید. مایلم درخواست خود را برای اعزام تیم تحقیق به عراق جهت تصدیق تداوم گلوله باران مراکز غیرنظامی توسط رژیم ایران، تکرار نمایم. ما هشدار می دهیم که نقض تداوم توافق از سوی رژیم ایران، ما را وادار خواهد ساخت به همان طریق پاسخ گوئیم.

طارق عزیز - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۳۶

- ۲۰ ژوئن ۱۹۸۴ (۳۰ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۹ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً توجه جناب عالی را جلب می‌نمایم که پیرو توافق طرفین با پیشنهاد جناب عالی در توقف حملات به مناطق مسکونی، رژیم عراق علی‌رغم تعهداتش، شهر آبادان را در ۱۴ و ۱۷ ژوئن ۱۹۸۴ گلوله باران کرد که خسارات بسیاری به تأسیسات غیرنظامی و واحدهای مسکونی وارد شد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۳۸

- ۲۱ ژوئن ۱۹۸۴ (۳۱ خرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۱ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست متن نامه مورخ ۲۱ ژوئن ۱۹۸۴ آقای طارق عزیز وزیر امور خارجه جمهوری عراق درباره نقض توافق خودداری از حملات عمدی به اهداف صرفاً غیرنظامی از سوی ایران، به پیوست ارسال می‌گردد

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی

پیوست

نامه مورخ ۲۱ ژوئن ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

عطف به نامه ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق خطاب به جناب عالی و در پاسخ به دعوت شما از عراق و ایران برای خودداری از بمباران مناطق مسکونی، به اطلاع می‌رساند رئیس جمهوری عراق که دولت وی پیشنهاد جناب عالی را به دلیل اقداماتی که ایران باعث می‌گردد پذیرفته، گام‌های مؤثری در اسرع وقت ممکن جهت نظارت بر اجرای تعهدات طرفین برداشته است. وی همچنین اعلام داشت که یکی از اقدامات لازم جهت دست‌یابی به آن، بازداشتن طرفین از استقرار نیروهای نظامی در مراکز غیرنظامی و نزدیکی آن می‌باشد به دلیل این که از تهاجمات به این مراکز در طی عملیات‌های نظامی خودداری شود.

عراق از ۱۲ ژوئن دقیقاً به تعهدات خود عمل کرده و موافقت خود را جهت پذیرش گروه ناظران سازمان ملل که از قبل در عراق بودند، اعلام کرده است که این نشان دهنده حسن نیت عراق و نگرانی اش به دلیل برخورد محتاطانه در مورد توافق می باشد. به هر حال، طرف ایرانی در کمتر از ۱۰ روز سه بار توافق را نقض کرده است. مایلم به این نکته در نامه ۱۶ ژوئن ۱۹۸۴ خود اشاره کنم که در آن گلوله باران های عمدی شهرستان سید صادق را به اطلاع جناب عالی رساندم. دیروز نیز رژیم ایران دو بار بخش هایی از بصره را گلوله باران کرد. در ساعت ۹:۵۰ بعد از ظهر مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۴، ایران یکی از مناطق مسکونی در استان بصره را گلوله باران کرد. در آن فاصله سه گلوله توپخانه سنگین یک مرد غیرنظامی و یک کودک را مجروح ساخت. در فاصله ۴۰:۱۰ و ۱۱ بعد از ظهر همان شب سه گلوله توپخانه سنگین به یکی دیگر از مناطق مسکونی در بخشی از بصره شلیک شد. به علاوه، رژیم ایران از پذیرش گروه ناظران سازمان ملل متحد در خاک خود خودداری کرده است. این اجتناب نشان دهنده نیت این کشور در استفاده از شهرستان های نزدیک مرز خود با عراق به عنوان مراکز سازمان دهی نیروهایش جهت شروع حملات علیه تمامیت ارضی عراق می باشد، به صورتی که ما از ابتدا در مورد آن هشدار داده بودیم.

در حقیقت ما اطمینان داریم که رژیم ایران از شهرستان های آبادان و المحمره [خرمشهر] به عنوان مراکز سازمان دهی نیروهای خود استفاده می کند و با بهره برداری از این توافق، جهت نیل به اهداف خائنانه خود استفاده کرده و به درخواست جناب عالی در نامه مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴ برای توقف بمباران مناطق مسکونی بی توجه می باشد.

در پایان درخواست می نمایم که گام های فوری برای تأیید صحت حقایق مذکور برداشته و بر نگرانی عمیق خود تأکید می نمایم که توافق می باید اجرا شود و نمایندگی های سازمان ملل باید به وظایف خود جهت اجرای توافق به طور اخص عمل نمایند برای این که ایران از آن به عنوان پوششی جهت اقدامات تجاوزگرانه و توسعه طلبانه خود استفاده نکند.

طارق عزیز - وزیر امور خارجه جمهوری عراق

سند شماره ۲۵۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۴۸

- ۲۶ ژوئن ۱۹۸۴ (۵ تیر ۱۳۶۳)

یادداشت مورخ ۲۶ ژوئن ۱۹۸۴ دبیر کل، خطاب به دولت های عضو و دولت های ناظر که طرفین کنوانسیون های ۱۹۴۹ ژنو می باشند.

ص: ۱۵۵

دبیر کل سازمان ملل نگرانی عمیق خود را از مناقشه غم‌انگیز جمهوری اسلامی ایران و جمهور عراق که سال چهارم خود را سپری کرده و خسارات جانی و مالی بسیاری را در دو کشور بر جای گذاشته، ابراز می‌نماید. دبیر کل تلاش‌های مداومی را جهت تسهیل در حل و فصل عادلانه و شرافتمندانه مسائل مناقشه و برای جلوگیری یا کاهش صدمات وارده به مردم دو کشور خصوصا به مناطق غیرنظامی، به عمل آورده است.

دبیر کل عمیقا از پذیرش سریع درخواست خود (S / ۱۶۶۱۱) توسط دولت‌های ایران و عراق و تعهدات آنها جهت پایان بخشیدن به کلیه حملات عمدی علیه مناطق صرفا غیرنظامی، تشکر می‌کند.

حسن نیتی که طرفین نشان داده تا این تعهدات بشردوستانه را رعایت کنند، شایسته ستایش و تقدیر مجامع بین‌المللی می‌باشد. مسئله بشردوستانه ی دیگر، نگرانی خاص دبیر کل در مورد مسئله رفتار با اسیران جنگ می‌باشد که در کنوانسیون ۱۹۴۹ ژنو نافذ می‌باشد. در کنوانسیون چهارم ژنو سال ۱۹۴۹ که آن را ۱۵۵ کشور پذیرفته اند، مسئولیت‌های ویژه ای به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ داده شده که فعالیت‌هایش را با مهارت تخصصی شناخته شده، گسترش داده و مورد توجه جهانی واقع شده است.

با توجه به این موقعیت ویژه، سازمان ملل به طور پیوسته به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در این مناطق، متکی بوده است و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ نیز با حمایت دبیر کل به فعالیت‌هایی که مربوط به این سازمان است، ادامه می‌دهد.

در ۷ می ۱۹۸۳، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ درخواستی را درباره مناقشه میان ایران و عراق به کلیه دولت‌های امضاکننده کنوانسیون ژنو ارائه کرد و به آنها شرایطی که باعث گردیده کمیته بین‌المللی چنین کاری را انجام دهد، یادآور شد. کمیته بین‌المللی به این دولت‌ها، مسئولیت آنها را متذکر گردید که تحت ماده نخست هر یک از چهار کنوانسیون‌ها، رعایت آن کنوانسیون‌ها نه تنها برای دولت‌های درگیر در مناقشه مورد تأکید قرار گرفته، بلکه برای کلیه دولت‌های امضاکننده کنوانسیون‌ها نیز لازم الاجراست.

در ۱۰ فوریه ۱۹۸۴، کمیته بین‌المللی درخواست دوم خود را ارائه کرد، که در آن چگونگی رفتار با اسیران جنگ و پناهندگان و تبعید غیرنظامیان در مناقشه را خاطر نشان ساخته که از اصول حقوق بشردوستانه بوده و در کنوانسیون‌ها ژنو نیز گنجانده شده، اما هنوز نقض می‌شود. کمیته بین‌المللی نیز متذکر شد که از آن زمان هنوز در ایفای وظایف بشردوستانه خود به طور رضایت‌آمیز، ناتوان بوده است.

دبیر کل اکنون مطلع شده است که کمیته بین‌المللی صلیب سرخ قادر است بازدیدهایش را از اردوگاه‌های اسیران جنگ از سر گیرد. در حالی که این گسترش فعالیت جای تشکر و

تشویق دارد، اما از سوی دیگر، دبیر کل عمیقاً نگران آن است که تخلفات جدی از مفاد کنوانسیون های ژنو، ممکن است اصول و مقررات جهانی را بی اعتبار سازد.

بنابراین دبیر کل طی این یادداشت از کلیه اعضا و دولت های ناظر درخواست می کند، کلیه دولت های امضا کننده کنوانسیون ژنو جهت تأکید بر اهمیت حیاتی و نیز تضمین رعایت اصول تبیین شده در کنوانسیون های ژنو و به ویژه اصرار دولت ها در ملاحظات جدی نسبت به درخواست کمیته بین المللی صلیب سرخ و به کارگیری آن به عنوان قدرت های محافظ که نقش حساسی را در مکانیسم تضمین رعایت مفاد آن کنوانسیون ها دارا می باشند، مورد توجه قرار دهند.

دبیر کل به کمیته بین المللی صلیب سرخ اطمینان داده است که به وظیفه بشردوستانه خود تحت کنوانسیون های ژنو ادامه داده و همکاری نزدیکی با این قبیل قدرت های محافظ جهت ایفای وظیفه اش خواهد داشت.

دبیر کل اظهار امیدواری می کند که دولت ها تمایلات خود را برای تضمین رعایت کنوانسیون های ژنو از سر خواهند گرفت که از ابزارهای لازم جهت کاهش اقدامات جنگی، به شمار می رود.

سند شماره ۲۵۴

- شماره سند شورای امنیت: S/۱۶۶۴۹

- ۲۸ ژوئن ۱۹۸۴ (۷ تیر ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۸ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً به پیوست متن نامه آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عراق، درباره تمرکز تعداد زیادی از واحدهای نظامی در شهرهای مشخصی از ایران در نزدیک مرز عراق، ارسال می گردد.

زهیرا. محمد - جانشین نمایندگی دائمی جمهوری عراق در سازمان ملل

نامه مورخ ۲۷ ژوئن ۱۹۸۴ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

مایلم یک بار دیگر به آنچه در نامه آقای صدام حسین رئیس جمهوری عراق خطاب به جناب عالی مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۸۴ (S/ ۱۶۶۱۰) در پاسخ به درخواست جناب عالی خطاب به دولت عراق و ایران جهت پایان بخشیدن به بمباران مراکز صرفاً غیرنظامی بیان شده، ارجاع دهم. در آن به طرفین تأکید شده که از تمرکز نیروهای نظامی شان در مراکز غیرنظامی یا نزدیکی آن اجتناب کنند برای اینکه طی عملیات های نظامی با هم در آمیخته نشوند.

همچنین، مایلم به نامه خود خطاب به جناب عالی مورخ ۲۱ ژوئن (S / ۱۶۶۳۸) ارجاع دهم که در آن من برای جناب عالی توضیح دادم که طرف ایرانی از شهرهای نزدیک مرز عراق برای تمرکز نیروهایش استفاده کرده و آنجا را نقطه رهایی، جهت حمله ای که قصد دارد علیه سرزمین و شهرهای عراق آغاز کند، قرار داده است. همچنین مایلم به یادداشتی که برای جناب عالی، توسط نمایندگی عراق مورخ ۲۳ ژوئن ارسال داشتم، اشاره کنم. ما در آن نامه مشخص ساختیم که مقامات ایران، تعدادی از واحدهای نظامی خود را در شهرهای آبادان، محمره، خسروآباد، اهواز، هویزه، بستان و اندیمشک متمرکز نموده اند.

استفاده مقامات ایران از مراکز صرفاً غیرنظامی به منظور آماده سازی تجاوزات جدید علیه عراق، نقض آشکار توافقی است که با وساطت جناب عالی در اجتناب از بمباران مراکز غیرنظامی و نیز نقض ماده ۲۸ کنوانسیون در زمان جنگ مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۴۹ که استفاده از حضور اشخاص مسلح جهت انجام موارد مشخص یا مصونیت مناطق از عملیات های نظامی و تبدیل این قبیل شهرها به مراکز نظامی، می باشد. این ممنوعیت در پروتکل I که در سال ۱۹۷۷ در ژنو امضا شد نیز مجدداً تصریح شده است. ماده ۵۸، پاراگراف ب پروتکل بر لزوم اجتناب از انجام عملیات نظامی در مناطق مسکونی پرجمعیت یا نزدیکی آن تأکید کرده است.

مجدداً بر لزوم اتخاذ اقدامات سریع و مناسب جهت ضرورت پابندی طرف ایرانی به تعهداتش تأکید می گردد. ما به آنچه در ابتدا هشدار دادیم، تأکید داریم بدین معنی که رژیم ایران قصد دارد از این توافق جهت مخفی کردن تجاوزات خود، و نیز نیات توسعه طلبانه خویش با دورویی استفاده کند که چنین موقعیتی خارج از حوزه آنچه در نامه شما مورخ ۹ ژوئن ۱۹۸۴ (S / ۱۶۶۱۱) در اجتناب از بمباران مراکز صرفاً غیرنظامی ذکر شده، قرار دارد.

ما بر تمایل قوی خویش جهت اجرای صادقانه توافق و همکاری با سازمان ملل جهت انجام وظایف خود به درستی، تأکید می کنیم. به پیوست لیستی حاوی اطلاعات نیروهای نظامی ایران که در شهرهای مذکور مستقر شده اند، ارسال می نمایم.

طارق عزیز - معاون نخست وزیر امور خارجه جمهوری عراق

پیوست

لیست اسامی شهرهای ایران که در آنجا نیروهای نظامی مستقر بوده و نیز اطلاعاتی در مورد این قبیل نیروها به شرح ذیل است:

۱- آبادان

الف. قرارگاه عملیاتی آبادان

ب. تیپ ژاندارمری آبادان

ج. واحدهای سپاه

۲- محمره

الف. واحد ۷۷ لشکر پیاده نظام همراه با توپخانه

ب. واحدهای چترباز تیپ ۵۵

ج. واحدهای ۵ (نصر) و ۱۴ (امام حسین) لشکر سپاه

۳- خسروآباد

گردان ۷۰۷ ژاندارمری

۴- اهواز

الف. اردوگاه تجمع و آموزش داوطلبان

ب. تیپ مستقل غدیر (سپاه)

۵- هویزه

الف. واحدهای تیپ امام حسن (سپاه)

ب. گردان ۵۱۵ Ayyinah

۶- بستان

قرارگاه های تیپ ۲ زرهی و لشکر ۱۶ زرهی

۷- اندیمشک

اردوگاه آموزش دوکوهه و واحدهای مستقر در آنجا عبارتند از:

الف. لشکر ۲۷ محمد رسول الله

ب. تیپ ۱۰ سیدالشهداء

ج. تیپ ۲۰ زرهی رمضان

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۵۱

- ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴ (۸ تیر ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۸ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

ص: ۱۵۹

نامه مورخ ۲۸ ژوئن ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

دولت جمهوری اسلامی ایران براساس سابقه بی رحمی های گذشته عراق، پیش بینی کرده است که رژیم عراق یک بار دیگر تعهدات خود را رعایت نکره و بدون تردید ثابت گردیده که کاملاً غیر قابل اعتماد می باشد. رژیم عراق پس از تاریخ مهلت قانونی توقف حملات به مناطق مسکونی، به طور شرم آوری در بسیاری از موارد، توافق را نقض کرده است که برخی از موارد آن قبلاً گزارش شده است.

مایلم توجه جناب عالی را به لیست کلیه این قبیل حملات عراق تا تاریخ ۲۶ ژوئن ۱۹۸۴، جهت ملاحظه جناب عالی، جلب نمایم.

۱- شهر آبادان را در تاریخ ۱۴ ژوئن ساعت ۲۱:۴۰ به وقت محلی، با آر. پی جی. ۷ هدف قرار داد که خسارتی بر جای گذاشت و بیمارستان امام خمینی نیز دچار آتش سوزی شد.

۲- حمله به خسرو آباد در همان روز با خمپاره که به مجروح شدن هفت غیرنظامی منجر شد.

۳- حمله به خرمشهر در همان روز در ساعت ۱۱:۳۰ و ۱۹:۰۰ که به تعدادی از واحدهای مسکونی خسارت وارد ساخت.

۴- حمله به آبادان مورخ ۱۷ ژوئن در ساعت ۱۰:۰۰ و ۱۱:۰۰، که چند واحد مسکونی تخریب و دچار آتش سوزی شد.

۵- حمله به آبادان مورخ ۱۸ ژوئن که یک غیرنظامی مجروح شد و به یک مدرسه و تعدادی واحد مسکونی آسیب رسید.

۶- حمله به خرمشهر مورخ ۱۸ ژوئن در ساعت های ۱۹:۳۲ و ۲۲:۴۰، ۲۱:۲۵ و ۱۹:۴۳ و ۲۴:۰۰ که خساراتی به مسجد جامع و ساختمان فرمانداری و مرکز خدمات درمانی وارد ساخت.

۷- حمله به آبادان مورخ ۲۱ ژوئن در فاصله ساعت ۱۸ تا ۱۹ که بیمارستان شهر و تعدادی از واحدهای مسکونی ویران شد و چهار نقطه شهر دچار آتش سوزی شد.

۸- حمله به آبادان مورخ ۲۴ ژوئن که به ۱۸ واحد مسکونی و مغازه آسیب وارد ساخت و ۸ نقطه شهر دچار آتش سوزی شد.

۹- حمله به آبادان مورخ ۲۲ ژوئن که سه نقطه شهر دچار آتش سوزی شد.

۱۰- حمله به سردشت مورخ ۲۶ ژوئن در ساعت ۱۴:۰۰ که به مجروح شدن یک غیرنظامی و تخریب یک واحد مسکونی منجر شد.

۱۱- حمله به آبادان مورخ ۲۶ ژوئن در فاصله ساعت ۱۷:۰۰ تا ۱۹:۰۰ به وقت محلی که ۸ واحد مسکونی تخریب شد و دو نقطه شهر دچار آتش سوزی شد.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

ص: ۱۶۰

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۹ / ۳۳۳

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۲

- ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴ (۸ تیر ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۸ ژوئن ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و نیز نامه مورخ ۱۲ آوریل ۱۹۸۴ خود (S ۱۶۴۸۱ - A / ۳۹۱ / ۱۸۲)، احتراماً جدول حملات شیمیایی ارتش عراق علیه جمهوری اسلامی ایران تا ۲۹ می ۱۹۸۴، ارسال می گردد.

همان طوری که این جدول به وضوح نشان می دهد از زمان انتشار گزارش جناب عالی (A / ۳۹ / ۲۱۰ - S / ۱۶۴۳۳) مورد استفاده از تسلیحات شیمیایی از سوی عراق رخ داده است.

این نشان دهنده حقیقت تلخی است که چگونه عدم کفایت شورای امنیت، حکام عراق را تشویق کرده است که به استفاده از تسلیحات شیمیایی ادامه دهند.

سعید رجائی خراسانی - سفیر جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

ص: ۱۶۱

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۵۶

- ۵ جولای ۱۹۸۴ (۱۴ تیر ۱۳۶۳)

احتراما متن خبری که بی نیاز از توضیح است به پیوست ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

تحویل مواد شیمیایی سمی به بغداد توسط ایالات متحده

تهران، ۳ جولای ۱۹۸۴، خبرگزاری جمهوری اسلامی - امروز جزئیات بیشتری در مورد تحویل دو تن گاز منجمد به عراق از سوی نیروهای نظامی ایالات متحده در ژانویه گذشته، بر ملا شده است.

آقای کمال خرازی رئیس ستاد تبلیغات جنگ به خبرگزاری جمهوری اسلامی گفت: اسنادی که در این ستاد موجود است از جمله نامه ای در مورد انتقال مواد شیمیایی از کالیفرنیا به پایگاه نیروی هوایی ایالات متحده در توریجن (torreJon) اسپانیا و سپس حمل آن به بغداد توسط دو پرواز ویژه به شماره های ۰۲ - SR - F و ۳۱۷ - SR در ۲۱ ژانویه می باشد.

آقای خرازی در حالی که برخی از این اسناد را به خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران نشان می داد، گفت: این نامه را یک افسر نظامی ایالات متحده به نام سرگرد پی، آر، پرایسز (P.R.Prices) امضا کرده است. اسناد به دست آمده در ستاد تبلیغات جنگ به دلایل امنیتی محفوظ خواهد بود و در زمان مناسب منتشر خواهد شد.

وی افزود: ایالات متحده با عجله واکنش نشان داده بود و نخستین کشوری بود که رژیم عراق را به دلیل استفاده از سلاح های شیمیایی علیه ایران محکوم ساخت. اظهاراتی که توسط آمریکا و مقامات عراق بیان شده، نشان دهنده آن است که آمریکایی ها که خودشان تهیه کننده سلاح های شیمیایی برای عراق هستند، عراق را با عجله و به طور ریاکارانه محکوم کردند.

در ضمن، مطبوعات به نقل از منابع آمریکایی گزارش داده اند که ایالات متحده از تلاش عراق در به دست آوردن تسلیحات شیمیایی طی دو سال گذشته آگاه بوده است. این زمانی بود که مقامات آمریکایی مانور تبلیغاتی به راه انداختند و صادرات هر نوع مواد شیمیایی مورد استفاده در تسلیحات شیمیایی را به عراق تنها دو هفته پس از حملات شیمیایی گسترده عراق علیه ایران، متوقف ساختند.

پس از تکذیب رسمی وزارت خارجه ایالات متحده، آلن کرانستون (Alen Crunston) سناتور ایالات متحده تصدیق کرد که چند مؤسسه آمریکایی تجهیزات سلاح های شیمیایی را که علیه رزمندگان مسلمان ایران استفاده می گردد، به عراق تحویل داده اند.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۶۳

- ۶ جولای ۱۹۸۴ (۱۵ تیر ۱۳۶۳)

پیام مورخ ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴ دبیر کل به رؤسای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق

عمیقا تشکر و قدردانی خویش را از دولت های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق که با حسن نیت به تعهداتشان در اجتناب از حملات نظامی به مناطق صرفا غیرنظامی پایبند هستند، اعلام می دارم.

در حالی که گزارش هایی از تلفات غیرنظامیان دریافت شده است، اما اعتقاد دارم که هر دو دولت مقید هستند به تعهداتشان در پاسخ به درخواست اینجانب احترام بگذارند که از سوی جامعه بین المللی نیز در مورد ستایش واقع شده است.

احساس می کنم، یک بار دیگر باید تأکید نمایم، اکنون که گروه های تحقیق در محل هستند و اصولا رعایت تعهدات، از مسئولیت دو دولت می باشد، در این باره باید خاطر نشان سازم، از آنجایی که درخواست اینجانب و نیز پاسخ های دو دولت به انگیزه حفظ جان غیرنظامیان بی گناه بوده، عمیقا نگران هستم و بنا به ادعاها، مراکز مسکونی غیرنظامی جهت تمرکز نیروهای نظامی مورد استفاده واقع شده است. اگر این موضوع حقیقت داشته باشد، چنین اقداماتی نقض روح درخواست اینجانب و اصول اساسی جنگ می باشد که جامعه بین المللی انتظار دارد رعایت شود.

اطمینان دارم که شما درک خواهید کرد تا این مناقشه خانمان سوز بتواند متوقف شود. من مسئولیت خاص دارم و از هر گونه تلاشی جهت کاستن از لطماتی که وارد می شود دریغ نمی نمایم. در این باره حقیقت مأیوس کننده استفاده از تسلیحات شیمیایی است که با پروتکل ۱۹۲۵ ژنو مغایرت دارد، به صورتی که هیئت کارشناسان در مارس ۱۹۸۴ به طور مستدل بر استفاده از آن صحه گذاشته اند سند (S / ۱۶۴۳۳) و محکومیت بین المللی گسترده را به دنبال داشته است. لازم است توسل به چنین سلاح هایی دوباره مطرح نشود.

با توجه به این مستندات، نمی توانم نسبت به این موارد هشدار دهنده بی تفاوت باشم که این قبیل تسلیحات ممکن است مجددا مورد استفاده واقع شود، بنابراین در این مقطع زمانی احساس وظیفه می نمایم و از دولت های جمهوری عراق و جمهوری اسلامی ایران درخواست می نمایم که به دبیر کل سازمان ملل عدم استفاده از سلاح های شیمیایی را اعلان نمایند. قبلا نیز به دلیل همین روحیه بشردوستانه بود که به اینجانب تعهد داده اند که

حملات نظامی به مناطق غیرنظامی را متوقف سازند، برای اینکه اعمال غیرانسانی جنگ را کاهش دهند و هر یک از آنها متعهد شده اند که به تعهدات خود جهت عدم استفاده از سلاح های شیمیایی از هر نوع و به هر دلیلی پایبند باشند.

علاوه بر ضرورت تعهدات متقابل، این تعهدات با توجه به ماهیت آنها باید غیرمشروط باشد. من این درخواست را جهت متقاعد ساختن شما ارسال داشته ام و این مواردی که درخواست می نمایم طی سه روز آماده دریافت نتیجه می باشم. چون این تعهدات بشردوستانه برای جامعه بین المللی بسیار حائز اهمیت خواهد بود و نه تنها آثار سریع خود را خواهد داشت، بلکه برای سایر دولت ها که ممکن است درگیر مناقشه شوند، مهم خواهد بود.

من پیام مشابهی برای رئیس جمهور ایران / عراق ارسال کرده ام.

سند شماره ۲۵۹

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۶۴

- ۶ جولای ۱۹۸۴ (۱۵ تیر ۱۳۶۳)

یادداشت دبیر کل

پیام پیوست مورخ ۲ جولای ۱۹۸۴ رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل در پاسخ به پیام مورخ ۲۹ ژوئن اینجانب می باشد (S / ۱۶۶۶۳).

پیام مورخ ۲ جولای ۱۹۸۴ رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

من قبلاً نیز پیام جناب عالی را در مورد عدم استفاده از سلاح های شیمیایی در طی جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، دریافت کرده ام.

همان طور که شما مطلعید، علی رغم این حقیقت که رژیم عراق بر خلاف کلیه اصول و کنوانسیون ها، متوسل به استفاده وسیع از سلاح های شیمیایی علیه نیروهای ما شده است، جمهوری اسلامی ایران هرگز اقدام به مقابله به مثل ننموده است. جمهوری اسلامی ایران به عدم استفاده از این سلاح های ضدانسانی پایبند بوده و بدون هیچ قید و شرطی استفاده از آن را محکوم می نماید.

اگر چه استفاده عراق از تسلیحات شیمیایی محکومیت بین المللی وسیعی را به همراه داشته، اما شورای امنیت سازمان ملل در ادامه سیاست های یکطرفه و یکجانبه خویش، همان موضع را که قبلاً در مورد تخریب مناطق غیرنظامی اتخاذ کرده بود، برگزیده است. متأسفانه همان موضعی است که در مورد تهدید امنیت در خلیج فارس از سوی عراق، اتخاذ شده است.

با وجود این حقایق تلخ، دولت جمهوری اسلامی ایران براساس اصل احترام به اصول اسلامی و بشردوستانه و برای تأکید بر حسن نیت خود، از درخواست جناب عالی استقبال نموده و اعلام می دارد که کاملاً متعهد است که به سیاست خود جهت عدم استفاده از سلاح های شیمیایی ادامه دهد. به هر حال، اینجانب واقعا لازم می دانم که یک بار دیگری اعتمادی کامل خود را به اجرای تعهدات از سوی رژیم عراق، ابراز نمایم. همچنین ادعای تمرکز نیروهای نظامی در مناطق غیرنظامی (مراکز مسکونی غیرنظامی)، صرفا بهانه ای جهت بمباران این مناطق است. بنابراین عدم اطمینان خود را از تبعیت رژیم عراق نسبت به تعهداتش ابراز نموده که به نظارت و موضع راسخ جناب عالی، نیازمند است.

سند شماره ۲۶۰

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۷۹

- ۲۰ جولای ۱۹۸۴ (۲۹ تیر ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۹ جولای نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست نامه آقای دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی را ارسال می نمایم.

سید احمد سراج زاده - کاردار موقت نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۶ جولای ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

به دنبال یادداشت های قبلی خود درباره حملات مکرر عراق به شهرهای جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ تاکنون، مطالب ذیل را به اطلاع برسانم:

۱- در ۲۷ ژوئن ۱۹۸۴ در فاصله زمانی ۱۹:۲۵ تا ۲۰:۳۰ در حالی که تیم تحقیق سازمان ملل از آبادان بازدید می کرد، رژیم متجاوز عراق علی رغم تعهداتش در تاریخ ۱۲ ژوئن و تضمین های داده شده به جناب عالی جهت حفظ امنیت هیئت بازدید کننده، آبادان را زیر آتش توپخانه سنگین خود قرار داد. در این حمله هفت خانه، پنج مغازه و بخشی از یک پارکینگ آسیب دید و یک مورد نیز آتش سوزی گزارش شده است. خرمشهر نیز زیر آتش قرار داشت و ۱۰ نقطه مختلف شهر با گلوله های خمپاره مورد اصابت واقع شد.

ص: ۱۶۵

۲- بر اثر حمله توپخانه سنگین عراق به آبادان مورخ ۲۸ ژوئن، ۲۰ مغازه به آتش کشیده شد و دو خانه خسارت دید. بیمارستان امام خمینی نیز آسیب دید و یک کارمند آن مجروح شد.

۳- توپخانه سنگین عراق، آبادان و خرمشهر را در ساعت ۸:۴۵ مورخ ۲۹ ژوئن هدف قرار داد که در نتیجه این حمله دو غیرنظامی شهید و بیش از سه تن مجروح و پنج مورد آتش سوزی در آبادان گزارش شده است. همچنین یک غیرنظامی در خرمشهر مجروح و سه مورد آتش سوزی گزارش شده است.

۴- در حمله توپخانه سنگین به آبادان مورخ ۳۰ ژوئن، دو غیرنظامی مجروح و هشت خانه خسارت دید و دو مورد آتش سوزی گزارش شده است.

۵- در حمله به آبادان مورخ ۱ جولای، هفت خانه خسارت دید و دو مورد آتش سوزی گزارش شده است. حمله به خرمشهر در همان روز باعث دو مورد آتش سوزی گردید.

۶- در حمله به آبادان مورخ ۲ جولای، چهار خانه آسیب دید و دو مورد آتش سوزی گزارش شده است.

۷- در حمله به آبادان مورخ ۳ جولای، هفت خانه آسیب دید و سه مورد آتش سوزی گزار شد. حمله به خرمشهر در همان روز باعث دو مورد آتش سوزی گردید.

۸- در حمله به آبادان مورخ ۴ جولای سه غیرنظامی مجروح شده و هفت خانه آسیب دید، یک مورد آتش سوزی نیز گزارش شده است.

۹- در حمله به آبادان مورخ ۵ جولای، ۱۰ خانه و یک مدرسه آسیب دید، یک غیرنظامی مجروح و پنج مورد آتش سوزی گزارش شد. حمله به خرمشهر در همان روز، یک مورد آتش سوزی را باعث گردید.

۱۰- در حمله به آبادان مورخ ۶ جولای، پنج خانه و دو مغازه آسیب دید و دو مورد آتش سوزی گزارش شده است. حمله به خرمشهر در همان روز باعث دو مورد آتش سوزی گردید.

همان طور که شما به خوبی مطلعید از زمانی که دو کشور متعهد شدند که به مناطق مسکونی حمله ننمایند، رژیم عراق مکرراً تعهد ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ را نقض کرده است. به هر حال، دولت جمهوری اسلامی ایران با توجه به اصول اسلامی و بشردوستانه تاکنون دقیقاً به تعهدات خود پایبند بوده است. لازم به تذکر نیست که جهت جلوگیری از چنین حملات و رعایت دقیق تعهدات در عدم حمله به مناطق مسکونی، ضرورت دارد که اقدامات بشردوستانه مناسبی صورت پذیرد.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۹ / ۳۷۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۶۹۰

- ۳ آگوست ۱۹۸۴ (۱۲ مرداد ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۳ آگوست ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما توجه جناب عالی را به مطالب ذیل جلب می نمایم.

در ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴، جناب عالی درخواست بشردوستانه ای را از دولت های جمهوری عراق و جمهوری اسلامی ایران مبنی بر عدم استفاده از سلاح های شیمیایی نمودید (S / ۱۶۶۶۳) در ۲ جولای ۱۹۸۴، رئیس جمهوری اسلامی ایران در پاسخ مثبت به درخواست جناب عالی اعلام داشت:

دولت جمهوری اسلامی ایران براساس احترامش به اصول بشردوستانه و اسلامی و به دلیل حسن نیت خویش، از درخواست جناب عالی استقبال می نماید و اعلام می دارد که کاملاً متعهد است که به سیاست خود در عدم استفاده از سلاح های شیمیایی ادامه دهد (پیوست S / ۱۶۶۶۴).

بنابراین با توجه به ضرورت تعهدات متقابل دو دولت و با توجه به درخواست بشردوستانه جناب عالی به واسطه اینکه یک ماه از تاریخ مقرر شده جهت پاسخ به درخواست جناب عالی، سپری شده است، بسیار حائز اهمیت خواهد بود اگر شما اطلاع دهید که آیا در این مأموریت خویش پاسخی از سوی عراق به درخواست مورخ ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴ (S / ۱۶۶۶۳) جناب عالی داده شده است یا خیر؟

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۲۹

- ۳۱ آگوست ۱۹۸۴ (۹ شهریور ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۳۰ آگوست ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، احتراماً به پیوست متن بیانیه یک مقام مسئول در شورای فرماندهی انقلاب عراق که حاوی اعلامیه صادره توسط این شورا در آزادی اسیران ایرانی جنگ بدون هیچ پیش شرطی می باشد، ارسال می گردد. این امر در آستانه فرارسیدن

عیدالاضحی [عید قربان] صورت می گیرد. عراق همچنین آمادگی اش را برای آزادی رزمندگان ایرانی که به عراق پناهنده شده اند، اعلام می دارد.

ریاض القیسی - نمایندگی دائمی

پیوست

متن اعلامیه

یک مقام مسئول در شورای فرماندهی انقلاب بیانیه ذیل را صادر کرد.

براساس مواضع بشردوستانه و درک عمیق خویش نسبت به مسئله اسیران جنگ، عراق به ابتکار تازه ای دست زده و آن را ادامه خواهد داد تا یک راه حل قابل قبول برای این مشکل بیابد. جدیدترین ابتکارش در این زمینه، ملاقات خانواده های اسیران جوان ایران با فرزندانشان در عراق یا هر مکان دیگر مورد نظرشان تحت نظارت کمیته بین المللی صلیب سرخ می باشد. به هر حال، حکام تهران که کورکورانه در مرداب شکست های شریانه خود غوطه ور می باشند، کلیه این ابتکارات را رد کرده اند در حالی که مردم ایران و جهان عموماً تنفر خود را از مخاصمات و پایمال نمودن ابتدایی ترین ارزش های اخلاقی و اصول بشردوستانه ابراز داشته اند.

اعتقاد راسخ مردم ایران از گروه حاکم تهران جداست که به افروختن شعله های جنگ با زور ادامه داده است.

براساس اعتقاد عمیق خود به روح بلند نظرانه پیام اسلام و اصول حزب بعث سوسیالیست عرب به تعهدات خویش عمل نموده و اصول حقوق بشردوستانه بین المللی را مورد توجه قرار داده ایم و در موارد بسیاری از آغاز جنگ ما و ایران، آن را رعایت کرده و نیروهای مسلح ما تعداد زیادی از اسیران را مستقیماً پس از اسارتشان آزاد ساخته اند، همچنین در آستانه عیدالاضحی [عید قربان] شورای فرماندهی انقلاب تصمیمات ذیل را اتخاذ کرده است:

۱- تعدادی از اسیران ایران بدون هیچ شرطی از سوی طرف مقابل آزاد خواهند شد و اختیار بازگشت به کشور خود یا تقاضای پناهندگی از هر دولتی که تقاضای آنها را بپذیرد، دارا می باشند.

۲- عراق به کلیه اعضای نیروهای مسلح ایران اعلام می کند که آماده است رزمندگانی را که در منطقه نبرد یا خارج از آن تقاضای پناهندگی نمایند آزاد ساخته و تسهیلات لازم را جهت بازگشت به کشورشان یا پناهندگی به هر کشوری که آنها را بپذیرد فراهم سازد.

۳- با توجه به این ابتکار بشردوستانه، عراق یک بار دیگر به مردم ایران و کلیه مردم صلح دوست اعلام می کند که نگرش های غیرانسانی و اقدامات رژیم [امام] خمینی، بغداد را از راهی که انتخاب کرده است. منحرف نخواهد ساخت، راهی که بر استانداردها و ارزش های اخلاقی والا استوار است.

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۵۰

- ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ (۲۸ شهریور ۱۳۶۳)

یادداشت دبیر کل درباره گزارش تیم سازمان ملل در بغداد در مورد تحقیقات صورت گرفته در ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۴

۱- در پی تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق در پاسخ به درخواست دبیر کل جهت خاتمه بخشیدن و خودداری از شروع کلیه عملیات های نظامی عمدی با هر وسیله ای علیه مراکز مسکونی صرفاً غیرنظامی که در ۱۲ ژوئن ساعت ۱:۰۰، به وقت گرینویچ به عمل آمد، دبیر کل در پاسخ به درخواست های جداگانه که توسط دو دولت صورت گرفت، دو تیم را به منظور صحت شکایت نسبت به تعهدات (سند S / ۱۶۶۲۷) تشکیل داد.

۲- تیم های بغداد و تهران از ۲۰ الی ۲۶ ژوئن ۱۹۸۴ در محل بوده و آماده پاسخ گویی به درخواست ها جهت تحقیق از سوی دولت مربوط بودند.

۳- در ۱۵ سپتامبر ۱۹۸۴، رئیس تیم بغداد نخستین درخواست را جهت تحقیق از سوی دولت عراق دریافت کرد و تحقیق در ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۴ انجام پذیرفت. تیم گزارش خود را اکنون به شرح ذیل به دبیر کل ارائه داده است:

۴- درخواست شفاهی جهت تحقیق از سوی مقامات عراقی به تیم تحقیق در شب ۱۵ سپتامبر ساعت ۱۸:۳۰ به وقت محلی اعلام گردید تا حمله ای که ادعا شده بود به روستای ابومغیره (Abumuyhira) در روز چهارشنبه ۱۲ سپتامبر ساعت ۴:۴۵:۲۳، صورت گرفته تأیید کند. وی بلافاصله با دفتر سازمان ملل در نیویورک تماس گرفت تا مسئولیت تأمین محل، توسط مقامات ایران تضمین شود. پس از اینکه تضمین های لازم از سوی دولت ایران دریافت گردید، دستورات به هیئت اعزامی در ساعت ۱۵:۱۹ به وقت نیویورک صادر گردید. درخواست مکتوب رسمی جهت بازدید از سوی مقامات عراق در روز چهارشنبه مورخ ۱۹ سپتامبر ساعت ۸:۳۰ دریافت گردید.

۵- رئیس تیم بازدید سازمان ملل در بغداد به مقامات عراقی در ساعت ۱۰:۰۰ (به وقت محلی) مورخ یکشنبه ۱۶ سپتامبر اطلاع داد که تیم آماده بازدید می باشد. مقامات عراقی اظهار کردند که ترکیباتی برای تیم جهت مسافرت به محل حادثه مورد ادعا را نمی تواند تا روز بعد متقبل شود. تیم با هلی کوپترهای دولت عراق روز دوشنبه مورخ ۱۷ سپتامبر ساعت ۷:۳۰ به وقت محلی اعزام شد و در ساعت ۱۰:۲۰ به بغداد بازگشت.

۶- تیم از محل روستای ابومغیره در بخش ابوالخصیب که تقریباً در ۲۰ کیلومتری

جنوب شرقی بصره واقع شده بود، بازدید به عمل آورد. روستا در ۴۰۰ متری ساحل جنوب آبراه شط العرب بود و ملاحظه شد که آبراه در این نقطه تقریباً ۳۰۰ متر عرض دارد.

۷- ابومغیره در منطقه زراعی میان نخل های خرما واقع شده است و جمعیت آن تقریباً ۱۰۰۰ نفر می باشد.

منازل ساکنین این روستا تقریباً از نی و خشت و گل ساخته شده است. تیم دو آلونک را که از نی و خشت و گل ساخته شده بود، ملاحظه کرد که به طور جزئی آسیب دیده اند و یک کپر (آلونک) آجری خسارت جزئی دیده بود. چند قطعه کوچک از گلوله پیدا شد. تیم از یک دهانه کم عمیق روی زمین در نزدیکی آلونک ها پی برد که راکت شلیک شده است. به نظر می رسد گلوله از شمال شرقی شلیک شده است.

۸- مقامات عراقی به تیم اطلاع دادند که تقریباً در ساعت ۲۳:۴۵ روز چهارشنبه ۱۲ سپتامبر، این روستا هدف قرار گرفت که بر اثر این حمله یک پسر ۱۵ ساله کشته و شش نفر مجروح شدند که سه نفر مرد ۴۷، ۳۲ و نیز پسر بچه ۴ ساله و سه نفر دیگر یک زن حامله و دو دختر بچه ۱۱ و ۹ ساله بوده است. به تیم تصاویر و فتوکپی های گواهی فوت فرد کشته شده و مدارک پذیرش بیمارستانی مجروحین ارائه گردید.

۹- تیم با مجروحین، جراح بیمارستان، فرمانده دفاع غیرنظامی منطقه و سایر شاهدین مصاحبه نمود. به تیم اطلاع داده شد که در زمان اصابت گلوله افراد در روی زمین بیرون از آلونک ها خوابیده بودند که تقریباً راکت در فاصله ۵ متری و در سمت شرقی آنها اصابت کرد که پا به فرار گذاشتند و مجروح شدند در حالی که دو نفر در آلونکی تقریباً ۵ متری جنوب نقطه مورد اصابت خوابیده بودند که به طور سطحی مجروح شده بودند. تلفات و مجروحان عمدتاً از میان افرادی بودند که روی زمین در فضای باز پشت حفاظی که از نی ها ساخته شده بود، خوابیده بودند و تقریباً در فاصله ۱۳ متری جنوبی نقطه مورد اصابت قرار داشت.

۱۰- به تیم اطلاع داده شده که خطوط جبهه تقریباً در ۲۵ کیلومتری غرب بصره واقع می باشد و بنابراین برآورد شد که تقریباً ۱۵ کیلومتر از شمال شرقی این روستا فاصله دارد. تیم در طی بازدید از روستا، صدای شلیک گلوله توپخانه ها را که از سمت شمال شرقی روستا شلیک می گردید، می شنید. تیم فاصله نقطه آتش را از روستا نمی توانست مشخص کند. تیم هیچ گونه تأسیسات نظامی در روستا و اطراف آن مشاهده نکرد. به تیم همچنین اطلاع داده شد که ناوگان دریایی عراق به طور منظم در این منطقه از آبراه شط العرب گشت می دهد که عمدتاً در غروب صورت می گیرد. به این بخش از آبراه هم در قبل و بعد از ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ که در آن تاریخ تعهداتی جهت عدم حمله نظامی عمدی به مناطق مسکونی صرفاً غیرنظامی داده شده، گلوله هایی به طور پراکنده شلیک شده است.

۱۱- از مشاهدات و اطلاعات و مدارک ارائه شده به هیئت، عقیده بر این است که یک راکت با کالیبر نامشخص از سمت شمال شرقی به روستای ابومغیره اصابت کرده است. از حفره ایجاد شده و قطعات به دست آمده، تیم حدس می زند که حمله می بایست در ۴ تا ۶ روز قبل از بازدید صورت گرفته شده باشد. میزان خسارت و تلفات گزارش شده، با تأثیر حمله مطابقت داشته و می توان میزان اثر حمله را همین مقدار برآورد نمود. از آنجایی که هیچ نوع مشخصه ای از دیگر مهمات به کار گرفته شده در منطقه یا در اطراف روستا که نشانه تازگی داشته باشد وجود نداشت. تیم بر این عقیده است که این گلوله منحرف شده و تنها یک مورد است. بنابراین تیم نمی تواند بگوید که این حمله به طور عمد صورت گرفته است.

سند شماره ۲۶۴

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۵۱

- ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ (۲۸ شهریور ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و عطف به اسناد S / ۱۶۶۳۶ و S / ۱۶۶۵۱ مورخ ۲۰ و ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴، احتراماً لیست نقض تعهدات ۱۲ ژوئن جهت توقف حملات نظامی به مناطق مسکونی از سوی عراق را جهت توجه جناب عالی و انجام هر گونه اقدام مناسب به پیوست ارسال می نمایم. دفتر ارتباطات وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران طی چند گزارش اکثر این تخلفات عراق از توافق مذکور را به کلنل بور (Baure)، رئیس هیئت تحقیق سازمان ملل در تهران، تسلیم کرده است.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

لیست نقض تعهدات ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ جهت توقف حملات نظامی به مناطق مسکونی از سوی عراق

۱- در ۱۴ ژوئن ۱۹۸۴ در ساعت ۴۰:۲۱، آبادان مورد حمله قرار گرفت. این حمله باعث تخریب و آتش سوزی در بیمارستان امام خمینی گردید.

۲- در ۱۴ ژوئن، خسروآباد با گلوله هدف قرار گرفت و باعث مجروح شدن هفت غیرنظامی گردید.

ص: ۱۷۱

- ۳- در ۱۴ ژوئن در ساعت ۱۱:۳۰ و ۱۹:۰۰، خرمشهر مورد حمله واقع شد و باعث انهدام برخی از واحدهای مسکونی شد.
- ۴- در ۱۷ ژوئن در ساعت ۱۰:۱۱، آبادان مورد حمله واقع شد و باعث تخریب و آتش سوزی در برخی از واحدهای مسکونی گردید.
- ۵- در ۱۸ ژوئن، آبادان مورد حمله قرار گرفت که در نتیجه آن یک غیرنظامی مجروح و یک مدرسه و تعدادی خانه تخریب شد.
- ۶- در همان روز در ساعت های ۲۴:۲۲، ۲۵:۲۱، ۲۴:۱۹، ۳۲:۱۹ و ۰۰:۲۴ خرمشهر با گلوله های خمپاره هدف قرار گرفت.
- ۷- در ۲۱ ژوئن فاصله ساعت ۱۸:۰۰ و ساعت ۱۹:۰۰ آبادان مورد حمله قرار گرفت که در نتیجه آن یک بیمارستان و برخی از مناطق شهر و واحدهای مسکونی تخریب شد و چهار مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۸- در ۲۲ ژوئن، آبادان مورد حمله واقع شد و باعث سه مورد آتش سوزی گردید.
- ۹- در ۲۴ ژوئن، آبادان مورد حمله واقع شد و هشت مورد آتش سوزی رخ داد و ۱۸ خانه و مغازه آسیب دید.
- ۱۰- در ۲۶ ژوئن، در ساعت ۱۴:۰۰، سردشت مورد حمله واقع شد.
- ۱۱- در ۲۶ ژوئن، در ساعت های ۱۷:۰۰ و ۱۹:۰۰، آبادان مورد حمله واقع شد و باعث تخریب هشت خانه گردید و دو حادثه آتش سوزی رخ داد.
- ۱۲- در ۲۶ ژوئن، خرمشهر با گلوله های خمپاره هدف قرار گرفت و باعث سه مورد آتش سوزی گردید.
- ۱۳- در ۲۶ ژوئن ۱۹۸۴، خرمشهر با گلوله های خمپاره هدف قرار گرفت و باعث تخریب دو نقطه شهر گردید.
- ۱۴- در ۲۷ ژوئن، از ساعت ۱۹:۲۵ تا ۲۰:۳۰، آبادان مورد حمله واقع شد و باعث یک مورد آتش سوزی و تخریب سه خانه و پنج مغازه و نیز بخشی از یک پارکینگ گردید.
- ۱۵- در ۲۸ ژوئن، ۱۹۸۴، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله واقع شد و باعث آتش سوزی در ۲۰ خانه و مغازه گردید و به دو خانه و بیمارستان امام خمینی آسیب وارد شد و یک کارمند بیمارستان مجروح شد.
- ۱۶- در ۲۹ ژوئن ۱۹۸۴ در ساعت ۸:۴۵، آبادان و خرمشهر با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت و باعث شهادت دو غیرنظامی و مجروح شدن سه غیرنظامی گردید. در آبادان پنج حادثه آتش سوزی رخ داد و یک غیرنظامی مجروح شد و در خرمشهر سه حادثه آتش سوزی رخ داد.
- ۱۷- در ۳۰ ژوئن، آبادان مورد حمله واقع شد. دو غیرنظامی مجروح شدند، هشت خانه آسیب دید و سه آتش سوزی رخ داد.

۱۸- در ۱ جولای، آبادان و خرمشهر مورد حمله واقع شد. در آبادان هفت خانه آسیب دید و سه حادثه آتش سوزی رخ داد. در خرمشهر دو حادثه آتش سوزی رخ داد.

۱۹- در ۲ جولای، آبادان مورد حمله واقع شد، ۴ خانه آسیب دید و ۲ خانه به آتش کشیده شد.

۲۰- در ۳ جولای، آبادان و خرمشهر مورد حمله واقع شد. در آبادان هفت خانه آسیب دید و سه حادثه آتش سوزی رخ داد. در خرمشهر دو حادثه آتش سوزی به وجود آمد.

۲۱- در ۴ جولای، آبادان مورد حمله واقع شد. سه غیرنظامی مجروح شدند و هفت خانه آسیب دید، یک مورد آتش سوزی رخ داد. در همان روز چند گلوله خمپاره به برخی از بخش های خرمشهر اصابت کرد.

۲۲- در ۵ جولای، آبادان مورد حمله قرار گرفت، ده خانه و یک مدرسه آسیب دید، پنج حادثه آتش سوزی رخ داد و یک غیرنظامی مجروح شد. در ضمن یک مورد آتش سوزی در خرمشهر رخ داد.

۲۳- در ۶ جولای، آبادان مورد حمله قرار گرفت، پنج خانه و دو مغازه آسیب دید و دو مورد آتش سوزی رخ داد در ضمن دو مورد آتش سوزی در خرمشهر رخ داد.

۲۴- در ۸ جولای، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله واقع شد، پنج خانه و شش مغازه تخریب شد و تعدادی گلوله خمپاره به خرمشهر اصابت کرد.

۲۵- در ۹ جولای، در نتیجه گلوله باران آبادان یازده خانه و مغازه آسیب دید و یک مورد آتش سوزی رخ داد.

۲۶- در ۱۰ جولای در ساعت ۷:۰۰، بر اثر اصابت گلوله های توپ به روستای گلینا در جنوب سردشت یک غیرنظامی شهید و یکی دیگر مجروح شد. گلوله های توپخانه سنگین در آبادان باعث خساراتی به یک مدرسه، هفت خانه و سه خودروی شخصی گردید.

۲۷- در ۱۱ جولای، گلوله خمپاره در آبادان به چهار خانه و ۹ مغازه آسیب رساند. گلوله های توپخانه دوربرد به یک خانه روستایی در اطراف آبادان آسیب رساند و به شهادت پنج تن از غیرنظامیان منجر شد.

۲۸- در ۱۲ جولای، بر اثر آتش توپخانه سنگین روی آبادان، هفت خانه و مغازه آسیب دید و در یک ناحیه از شهر یک مورد آتش سوزی رخ داد.

۲۹- در ۱۳ جولای، بر اثر گلوله باران سنگین آبادان شش خانه آسیب دید و یک مورد حادثه آتش سوزی رخ داد. بر اثر اصابت گلوله های خمپاره به خرمشهر چند انفجار رخ داد.

۳۰- در ۱۴ جولای، آبادان با توپخانه سنگین مورد هدف قرار گرفت و ۲۲ خانه و مغازه خسارت دید، و شش مورد آتش

سوزی رخ داد.

۳۱- در ۱۶ جولای، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله واقع شد و به شش خانه آسیب رسید، بیمارستان شهر و پنج نقطه دیگر دچار آتش سوزی شد.

ص: ۱۷۳

۳۲- در ۱۷ جولای، با توپخانه دوربرد آبادان مورد حمله قرار گرفت و به ۹ خانه و مغازه و یک مدرسه آسیب رسید.

۳۳- در ۱۸ جولای، بر اثر حمله توپخانه سنگین به آبادان پنج خانه آسیب دید.

۳۴- در ۱۹ جولای، با توپخانه دوربرد آبادان مورد حمله قرار گرفت و به پنج خانه مسکونی آسیب رسید.

۳۵- در ۲۰ جولای، آبادان با گلوله های خمپاره مورد حمله قرار گرفت و باعث تخریب بخش هایی از چهار خانه، یک مغازه و یک مسجد گردید و شش حادثه آتش سوزی رخ داد.

۳۶- در ۲۱ جولای، آبادان با توپخانه دوربرد هدف قرار گرفت و باعث تخریب بخش هایی از ۲۱ خانه و مغازه گردید.

۳۷- در ۲۲ جولای، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله واقع شد و باعث تخریب بخش هایی از چهارده خانه مسکونی گردید.

۳۸- در ۲۴ جولای، آبادان مورد حمله قرار گرفت و باعث جراحت یک غیرنظامی و تخریب هفت خانه و دو مغازه گردید. خرمشهر با گلوله های خمپاره مورد اصابت قرار گرفت و دو غیرنظامی مجروح شدند.

۳۹- در ۲۶ جولای، آبادان با توپخانه دوربرد مورد حمله قرار گرفت و باعث تخریب ۹ خانه گردید و دو حادثه آتش سوزی رخ داد.

۴۰- در ۲۷ جولای، روستاهای کانی زرد و بیسواران مورد حمله قرار گرفت که چهار غیرنظامی شهید و هفت غیرنظامی دیگر مجروح شدند و به چند خانه آسیب رسید.

۴۱- در ۲۷ جولای، سردشت با گلوله های توپ دوربرد مورد حمله قرار گرفت و باعث مجروح شدن ۹ تن گردید.

۴۲- در ۳۰ جولای، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت و باعث تخریب بخش هایی از ۹ خانه و دو مغازه گردید.

۴۳- در ۳۱ جولای، آبادان با توپخانه دوربرد هدف قرار گرفت و باعث تخریب یک خانه گردید و چند حادثه آتش سوزی رخ داد.

۴۴- در ۱ آگوست، آبادان مورد حمله قرار گرفت و یک بیمارستان، یک خانه و پنج مغازه خسارت دید و دو حادثه آتش سوزی رخ داد.

۴۵- در ۲ آگوست، آبادان با توپخانه دوربرد هدف قرار گرفت و باعث تخریب چهار مغازه و چند مورد حادثه آتش سوزی گردید.

۴۶- در ۴ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت و باعث تخریب بخشی از ۹ مغازه گردید.

۴۷- در ۵ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت که در نتیجه آن دو غیرنظامی شهید و دو غیرنظامی مجروح شدند و ۱۰ مغازه آسیب های جزئی دید.

۴۸- در ۶ آگوست، آبادان با توپخانه دوربرد هدف قرار گرفت، چهار خانه تخریب شده و یک مدرسه آسیب دید.

۴۹- در ۷ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت، یک بیمارستان و یازده خانه و مغازه خسارت دید و یک مورد آتش سوزی رخ داد.

۵۰- در ۸ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت، یک مسجد و چهارده خانه و مغازه آسیب دید و چهار مورد آتش سوزی رخ داد.

۵۱- در ۸ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت سیزده خانه و مغازه آسیب دید و دو مورد آتش سوزی رخ داد.

۵۲- در ۹ آگوست، منطقه بریم (Barim) در آبادان با گلوله های شیمیایی مورد حمله قرار گرفت. بر اثر آن تهوع، سرگیجه و ورم های پوستی در برخی از افراد مشاهده شد و دو غیرنظامی مجروح و به بیمارستان طالقانی تهران منتقل شدند. در ضمن آبادان زیر آتش توپخانه دوربرد قرار گرفت. در نتیجه سه غیرنظامی مجروح و یازده خانه آسیب دید. خرمشهر نیز در همان روز با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت و باعث مجروح شدن سه غیرنظامی گردید و چند حادثه آتش سوزی رخ داد.

۵۳- در ۹ آگوست، آبادان با توپخانه دوربرد مورد حمله قرار گرفت، یازده خانه و پنج مغازه آسیب دید.

۵۴- در ۱۰ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین مورد حمله قرار گرفت و باعث مجروح شدن سه غیرنظامی و تخریب بخش هایی از دوازده خانه گردید.

۵۵- در ۱۱ آگوست، آبادان مورد حمله قرار گرفت و باعث تخریب بخش هایی از شانزده خانه و مغازه گردید و سه حادثه آتش سوزی رخ داد.

۵۶- در ۱۲ آگوست، آبادان مورد حمله قرار گرفت و به دو خانه و هفت مغازه آسیب رسید. در ضمن ناحیه نورشه باختران مورد حمله قرار گرفت و چند خانه تخریب شد و چهار غیرنظامی مجروح شدند.

۵۷- در ۱۵ آگوست، آبادان زیر آتش عراق قرار داشت و به شش واحد مسکونی آسیب رسید، یک مورد آتش سوزی رخ داد.

۵۸- در ۱۶ آگوست، آبادان زیر آتش توپخانه دوربرد نیروهای عراقی قرار داشت و به هفده واحد مسکونی آسیب رسید.

۵۹- در ۱۷ آگوست، آبادان زیر آتش توپخانه سنگین نیروهای عراقی قرار داشت که به چهارده واحد مسکونی و یک مدرسه

خسارت وارد شد.

ص: ۱۷۵

- ۶۰- در ۱۸ آگوست، مناطق مسکونی شهر آبادان زیر آتش عراق قرار داشت که به ۹ واحد مسکونی و دو مغازه آسیب رسید و دو مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۶۱- در ۲۰ آگوست، آبادان با گلوله های توپخانه سنگین هدف قرار گرفت، یازده واحد مسکونی و چهار مغازه آسیب دید.
- ۶۲- در ۲۱ آگوست، آبادان با توپخانه سنگین گلوله باران شد، ۹ واحد مسکونی و یک مغازه آسیب دید.
- ۶۳- در ۲۲ آگوست، آبادان با گلوله های توپخانه سنگین هدف قرار گرفت و چهار واحد مسکونی و شش مغازه آسیب دید.
- ۶۴- در ۲۳ آگوست بر اثر آتش توپخانه دوربرد روی آبادان، به هفت واحد مسکونی و سه مغازه آسیب رسید و دو مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۶۵- در ۲۴ آگوست، آبادان زیر آتش توپخانه دوربرد مداوم نیروهای دشمن قرار داشت که بر اثر آن ده واحد مسکونی و سه مغازه آسیب دید.
- ۶۶- در ۲۵ آگوست، آتش توپخانه سنگین روی شهر آبادان به یازده مغازه خسارت وارد ساخت.
- ۶۷- در ۲۶ آگوست، آتش توپخانه سنگین روی آبادان به شش خانه و دو مغازه آسیب رساند.
- ۶۸- در ۲۸ آگوست، آتش توپخانه سنگین روی آبادان خساراتی را به سه واحد مسکونی وارد کرد و چهار مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۶۹- در ۲۹ آگوست، آبادان زیر آتش توپخانه عراق قرار داشت که به دو واحد مسکونی و دو مغازه آسیب رسید.
- ۷۰- در ۱ سپتامبر، شهرهای خرمشهر و آبادان زیر آتش توپخانه سنگین دوربرد نیروهای دشمن قرار داشت که به هشت واحد مسکونی در آبادان آسیب رسید و دو واحد مسکونی که جدیداً در آبادان بازسازی شده بود، تخریب شد.
- ۷۱- در ۲ سپتامبر، بر اثر آتش توپخانه سنگین در آبادان به هشت واحد مسکونی، یک مدرسه و بیمارستان شهر آسیب وارد شد.
- ۷۲- در ۳ سپتامبر، آتش توپخانه سنگین روی آبادان به شش واحد مسکونی و یک مغازه آسیب وارد ساخت.
- ۷۳- در ۴ سپتامبر، آتش توپخانه سنگین روی آبادان به یک واحد مسکونی و سه مغازه آسیب رساند.
- ۷۴- در ۵ سپتامبر، بر اثر آتش توپخانه سنگین روی آبادان دو واحد مسکونی تخریب گشت و گوشه ای از شهر به آتش کشیده شد.
- ۷۵- در ۶ سپتامبر، بر اثر آتش توپخانه سنگین روی آبادان سه غیرنظامی مجروح شده و چهار واحد مسکونی و سه مغازه

تخریب شد.

ص: ۱۷۶

۷۶- در ۷ سپتامبر، بر اثر گلوله باران توپخانه دوربرد روی آبادان خساراتی به واحدهای مسکونی و یک بیمارستان وارد شد و چند قسمت از شهر به آتش کشیده شد.

۷۷- در ۸ سپتامبر، آبادان با توپخانه دوربرد گلوله باران شد و به یک واحد مسکونی، یک گاراژ و چند ساختمان خسارت وارد شد و دو مورد آتش سوزی رخ داد.

سند شماره ۲۶۵

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۵۳

- ۲۰ سپتامبر ۱۹۸۴ (۲۹ شهریور ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه مورخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۸۴ وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

اطلاع یافتیم که رژیم متجاوز عراق به منظور انحراف توجهات مجامع بین المللی و افکار جهانی از نقض آشکار توافق ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴ برای توقف حملات نظامی به مناطق مسکونی، اخیرا جمهوری اسلامی ایران را به نقض توافق مذکور متهم کرده است و از هیئت سازمان ملل مستقر در بغداد درخواست کرده است که در مورد موضوع تحقیق نماید. جمهوری اسلامی ایران در حالی که این ادعاهای رژیم متجاوز عراق را نفی می کند، کاملا اطمینان دارد که گزارش مورد انتظار تحقیق هیئت سازمان ملل از ادعای اخیر عراق به شما و مجامع بین المللی اطمینان خواهد داد که نیروهای جمهوری اسلامی ایران کاملا مفاد توافق ۱۲ ژوئن را رعایت کرده اند، اگر چه رژیم عراق تاکنون بیش از ۸۰ بار آن را نقض کرده است.

نیات شیطانی در مورد این ادعاهای بی اساس، موضوع نگرانی جدی دولت متبوعم می باشد. بسیار متحمل است که مقامات عراقی تلاش نمایند بهانه هایی پیدا کنند و حملات موشکی و هوایی خود را علیه غیرنظامیان بی گناه ما از سر گیرند.

بنابراین، از جناب عالی درخواست می نمایم از هر اقدام ممکن بهره گرفته و اقتدار توافق مذکور را حفظ نمایید و به موجب آن غیرنظامیان بی گناه ما را از حملات احتمالی هوایی و موشکی عراق نجات دهید.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

- شماره سند مجمع عمومی: ۱۵ / PV / ۳۹ / A

اکتبر ۱۹۸۴ (مهر ۱۳۶۳)

سخنرانی دکتر علی اکبر ولایتی در سی و نهمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس!

در آغاز، انتخاب شما را به ریاست سی و نهمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد تبریک گفته، موفقیت تان را در اداره مجمع امسال، که مسائل متعدد و خطیری را در دستور کار دارد، آرزو می نمایم.

همچنین پیوستن برونی دارالسلام را به جمع اعضای ملل متحد تبریک می گویم.

سال گذشته نیز مجمع با مسائل متعددی مواجه بود. گرچه تلاش های صادقانه برای حل معضلات کم نبود اما این تلاش ها به سبب کارشکنی های استکبار جهانی توفیق مطلوب را به بار نیاورد. با این همه جای ناامیدی نیست. ما معتقدیم که تلاش های انسانی بالاخره نتیجه مطلوب را به بار خواهد آورد. به علاوه زندگی اصولاً بدون این کوشش ها، بدون مبارزه ای پیگیر برای استقرار عدل در سراسر جهان و بدون فداکاری و تحمل مصائب فاقد معنی است. این را بدین منظور می گویم که غاصبان حقوق ملت ها احساس آرامش نکنند.

امروز در سراسر گیتی ستم کشیدگان مبارز و مظلومان به پا خاسته کمتر کسب پیروزی فوری را به عنوان انگیزه حرکت خود تلقی می کنند و این واقعیت امیدبخش مبین رشد سریع آگاهی مستضعفان جهان است. درک این واقعیت برای همه ایجاد وظیفه می نماید. امید است که در این مجمع با تلاش بی وقفه، بدون داشتن انتظار توفیق فوری و با دفاع خلل ناپذیر از حق و عدالت پاسخگوی این وظیفه باشیم. راه برای ما روشن است و ان شاء الله سعی خواهیم کرد که در کلیه موارد و در برخورد با همه مسائل مطروحه در مجمع از این دستورالعمل مشهور اسلامی تبعیت کنیم که می فرماید:

كونوا لظالم خصما و للمظلوم عونا، دشمن ستمگر و دوست ستمدیده باشید.

نمایندگان محترم!

اجازه بدهید بررسی خود را درباره اوضاع بین المللی، از فاجعه بزرگ دنیای معاصر شروع کنیم. مشکل مردم فلسطین به صورت زخمی کهنه بر پیکر بشریت به ویژه مسلمین درآمده است. متأسفانه این زخم به خاطر عملکرد عناصر سازشکار نسبت به سال قبل عمیق تر شده است.

اعتراض و انتقاد علیه صهیونیسم و امپریالیسم به خاطر تجاوزات آنها در سراسر گیتی و به ویژه در سرزمین های اشغالی، وقتی بجا است که فرض این باشد که ماهیت صهیونیسم و امپریالیسم چیزی جدای از عملکرد ایشان بوده و با موعظه و انتقاد قابل اصلاح است، در حالی که منطق آنها منطبق زور و کردار آنها نمی تواند خارج از اصول دین باشد.

تجربه سالیان متمادی بحث و مذاکره و حملات لفظی بدون پشتوانه عملی علیه صهیونیسم در مجامع بین المللی ما را به کجا برده است؟

اجازه بدهید در بحث های امسال درباره قضیه فلسطین به بررسی کارنامه خود برسیم. در این جا خطاب من به کلیه کشورهای اسلامی و کشورهایی است که با هر عقیده و مرام تصمیم گرفته اند از حق دفاع کنند.

بحث های طولانی، برگزاری کنفرانس های متعدد و حتی ایراد نطق های آتشین اگر برای رفع تکلیف و انحراف اذهان مردم از مسئله اصلی یعنی لزوم مقابله عملی و قاطعانه با صهیونیسم باشد، بی تردید حرکتی است که بیش از همه صهیونیسم از آن منتفع خواهد گردید.

تجربه لبنان به خوبی این حقیقت را تصویر نمود. زمانی که مردم لبنان شب های خود را با حملات وحشیانه و پیاپی صهیونیسم صبح می کردند برخی از حکام بلاد اسلام، علی رغم تمام امکانات مالی، نظامی و انسانی خود، به شعارهای داغ در مجامع و به کرنش و سازش در عمل پرداخته بودند.

ادامه آن روند می رفت تا موجب تسلط دائمی و کامل متجاوزین صهیونیست در آن سرزمین شود. اما مردم آگاه و مؤمن لبنان در برابر قوای اشغالگر و حامیانشان به پا خاستند و یکی از حماسه های پرشور تاریخ معاصر را آفریدند و برای اولین بار سربازان اسرائیلی را از بخشی از سرزمین های اشغالی با توسل به نیروی قهریه عقب نشانند و به زودی نیز منطقه جنوب را از لوٹ وجود آنها پاک خواهند کرد.

آقای رئیس، نمایندگان محترم!

بگذارید به جای افزودن چندین قطعه نامه دیگر به پرونده رژیم اشغالگر فلسطین، به حضور نمایندگان آنها در این مجمع، که توهینی بزرگ به منشور ملل متحد، فرد فرد نمایندگان ملل آزاد اندیش و عدالت خواه دیگر است پایان دهیم.

متأسفانه آنچه که قبح حضور اسرائیل در این مجمع جهانی را از بین برده است، امری است که از زمان حاکم پیشین مصر پایه ریزی و به قرارداد خیانت آمیز کمپ دیوید منجر گردیده و ملل اسلامی را به ذلت کشانده است و اینکه اخیراً مشاهده می شود پاره ای از کشورهای جهان سوم در صدد ایجاد روابط با این رژیم غاصب برآمده اند، نتیجه مستقیم عملکرد حکومت مصر است. اطمینان راسخ دارم که ملت مسلمان و حق طلب مصر در موقع

مقتضی عمل مشروعیت بخشیدن نامشروع حکام مصر را در شناسایی رژیم غاصب سرزمین فلسطین ملغی نموده و پیامدهای چنین اقدامی را از بین خواهد برد.

بررسی تاریخ اندوه بار فلسطین در قرن حاضر نشان می دهد که مؤثرترین عامل در تثبیت حاکمیت غاصبانه صهیونیسم در این سرزمین مقدس وجود بعضی از عوامل سرسپرده در رأس برخی از کشورهای منطقه بوده است. شکست مسلمین در جنگ های ۱۹۴۸ و ۱۹۵۶ و ۱۹۶۷ بیش از اینکه معلول قوت اسرائیل باشد نتیجه خیانت بعضی از حکومت های به ظاهر مسلمان بود و مفتضح ترین آنها ماجرای کمپ دیوید است. در این ماجرا حکومت مصر پیشتاز بوده و بسیاری از حکومت های وابسته در پشت پرده بوده اند. همان هایی که اکنون تلاش می کنند این رژیم خائن را از انزوا به در آوردند مگر نه اینکه به واسطه مباشرت مستقیم در توطئه کمپ دیوید و به ذلت انداختن مردم مصر همچون لکه ننگی از کنفرانس اسلامی و جامعه عرب کنار گذاشته شد؟ اکنون جهان اسلام و عرب را چه می شود و چرا در پی لغو تعهدات خود در برابر فلسطین و فلسطینیان هستند؟ من از پشت این تریبون به امت اسلام اعلام می کنم که سرنوشت مسلمین بازیچه دست ابرقدرت ها و دست نشانده گان آنها در بعضی از کشورهای اسلامی شده است. دولت غیرقانونی اسرائیل با بولدوزرهای اهدایی امریکا خانه های مسلمین را در الخلیل و نابلس و رام الله بر سر آنها خراب می کنند و بر جای آنها کیبوتص (مزرعه اشتراکی) می سازند. ساکنین آنها را تبعید می کنند و هر روز بر خیل آوارگان می افزایند و اشرار صهیونیست را به جای آنها می نشانند و بیش از ۲ سال است که جنوب لبنان را در اشغال دارند و هر روز تعداد بیشتری از مردم این نواحی جلالی وطن کرده و بر خیل آوارگان می افزایند و سرنوشت فلسطین و غرب رود اردن و غزه در انتظار سرزمین لبنان است و ما این چنین خواب زده به انتظار حوادث نشسته ایم. من به صدای بلند می گویم این حکومت که در قاهره پرچم اسرائیل را برافراشته ننگ جهان اسلام است. آن حکومتی که در مراکش از هیئت صهیونیست ها پذیرایی می کند خائن به اسلام است. حکومت دست نشانده اردن که اخیرا با مصر رابطه برقرار نموده خصم اسلام است. ایران به عنوان قلب تپنده دنیای اسلام و به عنوان کشوری که در طول تاریخ بیشترین خدمات را به تمدن اسلامی کرده و عظیم ترین سهم را در پیشبرد آرمان های اسلامی داشته از اقدام کنفرانس اسلامی مبنی بر دعوت از مصر برای پیوستن به این کنفرانس بدون خروج از کمپ دیوید، اعلام بیزاری می نماید. و موجب تأسف است که رئیس کمیته قدس از طرف کنفرانس اسلامی کسی است که خود مشوق رژیم مصر برای کمپ دیوید بوده و اکنون سردمدار بسیاری از حرکات ذلت بار سازش با صهیونیسم است. ما هشدار می دهیم که اگر امروز دولت های اسلامی به خود نیایند فردا دیر است. سرطان اسرائیل دارد جهان اسلام را به کام خود می برد و کار مبارزه با اسرائیل به حرف و تعارف و سازشکاری های سیاسی

می گذرد. مردم فلسطین آماده اند وارد یک مبارزه جدی علیه اسرائیل شوند و خاطره نبرد کرامه را در اذهان زنده نمایند. این ننگ نیست که به چندین هزار مبارز فلسطینی مستقر در لبنان با آن همه ذخائر و امکانات تسلیحاتی دستور ترک مقاومت و عقب نشینی و خروج از مواضع استراتژیک در برابر تهاجم صهیونیست ها داده شود؟ و بعدا در برابر فشار امریکا صهیونیسم و ارتجاع، بیروت را ترک کنند و مبارزان فلسطینی را تبعید گونه به بیابان های حضر موت و برهوت شمال افریقا بفرستند و دو انگشت را به علامت پیروزی بلند کنند!

کدام پیروزی؟ ما به آنهایی که دارند بر سرزمین مقدس پیامبران الهی یعنی فلسطین سازش و معامله می کنند و چوب حراج آن را می زنند اخطار می کنیم که جهان اسلام ساکت نخواهد نشست. مردم فلسطین به شما این اجازه را نخواهند داد. خاک این سرزمین مقدس با خون اجداد ما و دیگر مسلمین جهان در نبردهای طولانی و خونین تاریخ اسلام رنگین شده است. ما با این سرزمین مقدس پیوندی قلبی و اعتقادی داریم و اجازه نخواهیم داد که منافع این ملت آلت دست بازیگران سیاسی شود. هر یک از دول اسلامی که به هر گونه سازشی با اسرائیل تن در دهند امت اسلامی را در مقابل خود خواهند داشت. از هیچ یک از حکومت های اسلامی پذیرفته نیست اگر رأی به ابقای اسرائیل در سازمان ملل متحد بدهند و کشورهای جهان سوم نیز باید بدانند که رابطه آنها با اسرائیل حاصلی جز تحکیم پایه های امپریالیسم امریکا در کشورشان ندارد و در نهایت هشدار به همه جهانیان که حمایت از حکومت منحط اسرائیل موجب تحکیم پایه های نژادپرستی و از بین رفتن ارزش های انسانی خواهد بود.

آقای رئیس!

اجازه بدهید به عنوان نماینده یکی از کشورهای جهان سوم همین جا اعتراف نمایم استمرار و بلکه تشدید و توسعه تجاوزات استکبار جهانی تا حد زیادی به علت بی سامانی و از هم گسیختگی جهان سوم است.

به آمار هزینه های تسلیحاتی تحمیل شده بر کشورهای جهان سوم که در معرض مطامع توسعه طلبانه قدرت های استکباری هستند نظری بیفکنید. ملاحظه این ارقام به خوبی از یک طرف و وضعیت ملل جهان سوم در برخی از کشورها از سوی دیگر، حیرت هر ناظری را بر می انگیزد.

آیا هیچ کدام از صاحبان دلارهای نفتی می توانند ادعا نمایند که از فجایع صهیونیسم در جنوب لبنان، از غارتگری های امپریالیسم در کشورهای افریقایی و تجاوزات نیروهای اشغالگر در افغانستان بی اطلاعند؟ ممکن است سؤال کنم که هزینه های هنگفت تسلیحاتی کشورهای اسلامی که اخیرا بنا به یک تخمین به صد میلیارد دلار بالغ شده برای چه بوده است؟ این سرمایه عظیم، امکانات تحقیق و توسعه تکنولوژی نظامی، تخریب و انسان کشی برای ارباب سلطه و حامیان اصلی اسرائیل فراهم می آورد و تغذیه ماشین های تجاوز را در آینده آسان تر می سازد.

چه عاملی به جز وجود تفرقه بین نیروهای عظیم کشورهای اسلامی دست شوروی را در ارتکاب آنچه که در سال گذشته در افغانستان انجام گرفته باز گذاشته است.

آقای رئیس!

جمهوری اسلامی ایران مکرراً اعلام داشته که تحقق چهار شرط اصلی که خواست به حق مردم افغانستان است - یعنی خروج کامل و بی قید و شرط و فوری قوای نظامی اشغالگر خارجی از آن کشور، عدم مداخله نیروهای دیگر در امور داخلی افغانستان، بازگشت مردم آواره افغانی به سرزمین های خود و تعیین سرنوشت مردم به دست خودشان - در پشت میز مذاکره و بدون حضور نمایندگان واقعی مردم افغانستان ممکن نیست. وقایع سال گذشته یک بار دیگر صحت نظرات ما را ثابت نمود. اگر ادامه اشغال افغانستان تاکنون منجر به از بین رفتن جان هزاران مسلمان افغانی در دفاع از حیثیت و شرف و استقلال کشورشان شده است این نتیجه را نیز در بردارد که ملت افغانستان را به راه حل اصلی قضیه نزدیک تر و به ادامه مبارزات خود مصمم تر می سازد.

اگر مسئله ویتنام بدون مبارزه مستمر با متجاوزین امریکایی حل شده بود شاید می توانستیم انتظار داشته باشیم که مسئله افغانستان نیز با این گونه مبارزات قابل حل باشد.

ماجرای افغانستان نتیجه سازش دو ابرقدرت بر سر تقسیم دنیا است؛ یکی در فلسطین و لبنان ترک تازی می کند، دیگری در افغانستان. شوروی ها این کشور اسلامی را مورد تهاجم قرار دادند و امریکایی ها با این بهانه پایگاه های خود را در بعضی از کشورهای منطقه محکم کردند. این یک فاجعه برای دنیای اسلام است که دولت شوروی نیروهای خود را به بهانه واهی دخالت امریکا از افغانستان بیرون نمی برد و امریکا با القاء ترس سلطه و پیشروی کمونیسم مسلمین را به بند می کشد.

کشورهای اسلامی چه می کنند؟ مگر نه اینکه افغانستان با تاریخی به قدمت اسلام در معرض تهاجم الحاد است و متأسفانه وقت به مجامله و تعارف و سازش می گذرد. ما در اجلاس اخیر سران غیرمتعهد نیز شاهد مصالحه و سازشی دردآور بودیم. مگر می شود پنج سال اشغال و تخریب و بمباران مناطق مسکونی و قتل عام صدها هزار نفر از مردم بی گناه و آوارگی حدود ۲۵ درصد کل جمعیت یک کشور از جهان سوم را به این راحتی که در اجلاس غیرمتعهدها از آن گذشتند، ندیده گرفت؟ آن طور رد شدن از کنار فاجعه افغانستان، قربانی کردن یک ملت در آستان معبد استکبار است.

آقای رئیس، نمایندگان محترم!

تجاوزات ضد انسانی عراق به کشور ما اینک وارد پنجمین سال خود شده است. با توجه به تجربه سال های گذشته، مطمئن نیستم شرح ابعاد این جنایات در این مجمع مفید باشد. سال گذشته موارد متعدد تجاوزات عراق، به سازمان ملل منعکس گردید و اعتراضات اصولی ما به شورای امنیت در همین مجمع با ذکر مستندات بیان شد.

هشدارهای لازم در خصوص گسترش ابعاد تجاوز و نقض قوانین بین المللی و به ویژه کاربرد سلاح شیمیایی از جانب عراق را نیز مطرح کردیم. گزارش های هیئت اعزامی سازمان ملل در خصوص تخریب مناطق مسکونی و غیرنظامی و همچنین گزارش های متعدد منتشره از جانب صلیب سرخ جهانی درباره وضعیت اسرای نظامی و غیرنظامی ایرانی در عراق، قبل از اجلاس سال گذشته، جای ابهامی در خصوص ماهیت رژیم عراق باقی نگذاشته بود. در چنین وضعیتی امید می رفت که این مجمع جهانی بنا به فلسفه وجودیش، همه امکانات خود را جهت جلوگیری از ادامه تجاوزات بی سابقه عراق بسیج نماید اما واقعیات با تلخی بسیار برخلاف آنچه می بایست جریان یافت.

شورای امنیت همچنان در مسیر قضاوت های غیراصولی و یکجانبه گذشته گام برداشت و بدین وسیله بهترین تشویق ها را از عراق و تجاوزاتش به عمل آورد.

اگر کمترین شکی در قبول این واقعیت هست، لطفا یک بار دیگر قطعنامه ۵۵۲ سال جاری این شورا و به خصوص پاراگراف های اجرایی آن را از نظر بگذرانید و ببینید شورایی که علی القاعده و بنا به اصول و بدون تبعیض و صرف نظر از علائق خاص ابرقدرت ها به این و یا آن منطقه باید در جهت امنیت تمامی مناطق جهان کوشا باشد، چگونه بدون هیچ نوع پرده پوشی امنیت خلیج فارس را تقسیم می کند. بیانیه وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران که بلافاصله پس از صدور این قطعنامه منتشر گردید، اعلام نمود که این قطعنامه چراغ سبزی است که ادامه تشنج آفرینی های عراق را تشویق می کند. حمله عراق به نفتکش ترکیه که بلافاصله بعد از صدور این قطعنامه واقع گردید، صدق گفتار ما را ثابت نمود. سؤال ما این است که شورای امنیت چگونه می خواهد در خصوص ادامه حملات عراق به کشتی های تجاری بین المللی در خلیج فارس از خود سلب مسئولیت کند؟ همان طوری که همه می دانیم دو ماه قبل از تاریخ صدور این قطعنامه، هواپیماهای عراقی کشتی های متعلق به بعضی از کشورهای پیشنهاد دهنده قطعنامه به شورای امنیت را در آب های بین المللی مورد حمله قرار دادند، ممکن است از تصویب کنندگان قطعنامه ۵۵۲ سؤال کنیم که چرا بلافاصله این حملات را در همان روز محکوم نمودند؟

آیا حمله به کشتی های متعلق به دولت های غیر متخاصم نقض حقوق بین المللی نیست؟ آیا تشنج آفرینی در خلیج فارس که بنا به تأکید خود شورای امنیت در مقدمه قطعنامه ۵۵۲ از نظر صلح و امنیت بین المللی و ثبات اقتصاد جهانی نقشی مهم و حیاتی را به عهده دارد، شورای امنیت را ملزم به اتخاذ تصمیم فوری برای جلوگیری از این تشنج آفرینی و بیان صریح مواضع در قبال حملات عراق نمی نماید؟ تساهل در انجام وظایف از جانب شورای امنیت متأسفانه تنها به مورد ذکر شده محدود نمی شود. ماه ها قبل از اینکه مصدومین سلاح های شیمیایی به کار رفته توسط رژیم عراق برای معالجه به کشورهای اروپایی اعزام شوند، جمهوری اسلامی

ایران بنا به شواهد، تصمیم رژیم عراق به ارتکاب این جنایت را در سطح بین المللی مطرح نمود. متأسفانه یک بار دیگری توجهی و عدم بروز عکس العمل های مناسب از سوی مجامع بین المللی، به ویژه سکوت شورای امنیت رژیم عراق را بر آن داشت تا بدون واکنش از تبعات آن، دست به استفاده از سلاح های شیمیایی در سطح وسیع بزند.

عکس العمل شورای امنیت که ماه ها پس از ارتکاب جنایت و بر اثر فشارهای افکار عمومی جهان انجام یافت، به شدت قابل مطالعه است. شورا به جای صدور قطعنامه و اتخاذ تصمیم در جهت اقدامات مؤثر برای جلوگیری از تجدید به کارگیری سلاح های شیمیایی تنها به صدور بیانیه ای بسنده نمود که منشأ هیچ تغییری در جلوگیری از ادامه تجاوزات عراق نگردید.

نمایندگان محترم!

با ملاحظه عملکرد شورای امنیت در خصوص قطعنامه ۵۵۲ درباره امنیت خلیج فارس و همچنین در مورد اولین قطعنامه شورا درباره جنگ تحمیلی که طی آن بدون توجه به تجاوز آشکار عراق و اشغال بخش های عمده ای از خاک ما و بدون درخواست عقب نشینی نیروهای متجاوز به مرزهای بین المللی، شورا فقط به درخواست از طرفین در مورد عدم توسل به زور اکتفا نموده بود و مقایسه مفاد آن با قطعنامه های بعدی شورای امنیت، یعنی قطعنامه های ۵۱۴ و ۵۲۲ که بعد از دو سال سکوت و پس از پیروزی چشمگیر نیروهای ایران بر دشمن متجاوز و آزادسازی بخش های عمده ای از سرزمین های اسلامی ما به تصویب رسید و طی آنها تخلیه سرزمین های اشغالی را صریحاً خواستار شده بود، به نظر می رسد بایستی تعریف جدیدی از شورای امنیت ارائه داد. به این معنا که شورای امنیت عبارت است از شورایی که بر مبنای مصالح مشترک ابرقدرت ها پس از وقوع حوادثی که صلح و امنیت بین المللی را به قیمت تأمین خواسته های قدرت ها به مخاطره می افکند و تنها در شرایطی که فشار افکار عمومی اجازه سکوت ندهد، اقدام به صدور قطعنامه هایی می نماید که واجد کمترین تأثیری در جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی نباشد. این مطلب تأثرآور مبین این واقعیت است که جامعه بین المللی علی رغم همه تلاش هایی که بعد از جنگ اول جهانی در راه تأسیس سازمان هایی به منظور تأمین صلح و امنیت و حفظ حقوق ملل نموده است هنوز در قبال تهاجمات و تجاوزات ضد انسانی کاملاً بی دفاع می باشد.

اجازه بدهید شمه ای از تجاوزات عراق به کشورمان در طول چهار سال گذشته را بازگو نمایم تا ابعاد واقعیت مذکور روشن تر شود.

رژیم عراق در موارد بی شماری و از جمله در موارد زیر صلح و امنیت بین المللی را به طور جدی به مخاطره افکنده و آشکارا اهداف منشور ملل متحد و قوانین بین المللی را نقض کرده است.

۱- نقض منشور ملل متحد با توسل به زور در حل اختلاف و عدم مراجعه به حکمیت پیش بینی شده در قرارداد بین دو کشور، معروف به قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر و اعلام بطلان

یک طرفه آن از سوی عراق و آغاز تجاوز و حمله به خاک ایران به قصد اشغال کشور و براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران.

۲- نقض اصول انسانی با تخریب مناطق مسکونی و غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران که در گزارش شماره ۱۵۸۳۴ / S مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ هیئت اعزامی دبیر کل ملاحظه می شود.

۳- نقض مکرر کنوانسیون های چهارگونه ژنو به وجهی که در گزارش شماره ۱۵۸۳۴ / S مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۸۳ هیئت اعزامی سازمان ملل و اعلامیه های صلیب سرخ جهانی در خصوص رفتار عراق با اسرای ایرانی و حمله موشکی به مناطق مسکونی ملاحظه می شود.

۴- نقض کلیه مقررات و کنوانسیون های بین المللی ناظر به حفظ محیط زیست و به خطر انداختن حیات دریایی در خلیج فارس.

۵- نقض پروتکل ۱۹۲۵ ژنو در خصوص منع کاربرد سلاح شیمیایی و سمی به وجهی که در گزارش هیئت اعزامی سازمان ملل به شماره ۱۶۴۳۳ / S تاریخ ۲۶ مارس ۱۹۸۴ ملاحظه می شود.

۶- نقض قوانین بین المللی مربوط به تردد آزاد و امن کشتی های تجاری از طریق حمله به این کشتی ها در خلیج فارس به منظور تشنج در کل منطقه که نتیجه آن با توجه به نقش تعیین کننده خلیج فارس به مخاطره افکندن صلح و امنیت و ثبات اقتصاد جهانی است.

ذکر همین چند مورد از تخلفات عراق که بدون هیچ مانع و رادعی در طول چهار سال تجاوز این رژیم به خاک ما استمرار داشته، ما را در اثبات این مدعا یاری می کند که سازمان ملل و به ویژه شورای امنیت که بیشترین مسئولیت را در این خصوص به عهده دارد، به دلایلی که بر کسی پوشیده نیست در برداشتن قدم های مؤثر در جهت توقف و یا کاهش این تجاوزات ناتوان بوده است.

این ناتوانی بیشتر معلول پایبند نبودن اعضای دائمی شورای امنیت به مصوبات خود علی رغم دارا بودن اختیارات ویژه و زورمدارانه نظیر حق وتو بوده است.

در بند ۵ قطعنامه ۵۱۴ جولای ۱۹۸۲، بند ۶ قطعنامه ۵۲۲ اکتبر ۱۹۸۲ و بند ۶ قطعنامه ۵۴۰ اکتبر ۱۹۸۳ شورای امنیت مصوباتی با این مفهوم آمده است که شورا از همه کشورها می خواهد از اقداماتی که منجر به ادامه جنگ و توسعه تشنج می گردد خودداری نمایند. آیا اعضای دائمی شورای امنیت چنین کرده اند؟ آیا اعضای محترم این مجمع نمی دانند که برخی از اعضای دائمی شورای امنیت با تحویل پیچیده ترین سلاح ها به رژیم عراق موجب ادامه جنگ و گسترش تشنج شده اند و عملاً مصوبات خود را نقض کرده اند؟

موارد ذکر شده از تجاوزات عدیده عراق این سؤال را مطرح می سازد که کشورهای خاورمیانه و حوزه خلیج فارس چگونه

می توانند با در نظر گرفتن سوابق رژیم متجاوز عراق - که مانند همزاد صهیونیست و توسعه طلب خود از سوی جهان خواران، همسان پشتیبانی و تأمین سیاسی، نظامی، اقتصادی و تبلیغاتی می شود - به آن اعتماد داشته باشند.

ص: ۱۸۵

رژیم عراق ثابت نموده است که در حصول به مقاصد ضد بشری همانند صهیونیست های نژادپرست هیچ حد و مرزی نمی شناسد.

آیا بی پاسخ ماندن درخواست دبیر کل سازمان ملل مبنی بر منع استفاده از سلاح های شیمیایی از جانب عراق، علی رغم همه حساسیت هایی که جامعه بین المللی به این امر نشان داده است، به نحو قابل تردیدی عدم اعتنای این رژیم به قوانین بین المللی و تعهدات خود به این قوانین را اثبات نمی نماید؟

جمهوری اسلامی ایران به تجربه مکرر نیاز ندارد. کسانی که بر لزوم برقراری آتش بس تأکید می نمایند نمی توانند این حقیقت را انکار کنند که صلح پایدار بدون از بین بردن منشأ تجاوز ممکن نخواهد بود. منطقه بنا به تجربیات مستمری که از رژیم عراق داشته به این نتیجه رسیده است که تجاوزگری، توسعه طلبی و ماجراجویی، صفت هایی نیستند که بشود با نصیحت آنها را از این رژیم زایل نمود. بی شک نمایندگان محترم از آخرین ترفند رژیم عراق در تداوم سیاست تجاوزکارانه خود علیه جمهوری اسلامی ایران و شرکت علنی و آشکار در هواپیماربایی اخیر وقوف کامل دارید.

دولت بعثی عراق برخلاف کنوانسیون های موجود و قواعد حاکم بر سرویس های حمل و نقل هوایی، نه تنها در هواپیماربایی های اخیر شرکت نموده بلکه امکانات خود را در جهت حمایت از هواپیماربایان که جز مشتی تروریست شناخته شده و سرسپرده بیگانه نمی باشند به کار برده و عملاً با اعطای پناهندگی سیاسی و تشکیل کنفرانس های مطبوعاتی برای آنان بی اعتنایی خود را به کلیه اصول و مقررات بین المللی و انسانی به اثبات رسانیده است و علی رغم درخواست های مکرر سازمان های بین المللی مربوطه مبنی بر استرداد هواپیماهای ربوده شده و محاکمه شده و محاکمه هواپیماربایان براساس روش های پیش بینی شده در کنوانسیون های بین المللی، اخیراً قصد خود را مبنی بر استفاده از هواپیماهای مذکور اعلام نموده است. این گونه اعمال و نیز عمل جنایت کارانه ساقط نمودن هواپیمای حامل مرحوم بن یحیی وزیر خارجه سابق الجزایر نمونه های بارزی از ابعاد جنایات ارتكابی رژیم عراق می باشد.

آقای رئیس!

پاسخ های مساعد جمهوری اسلامی ایران به درخواست های دبیر کل سازمان ملل در خصوص رعایت مقررات بین المللی از یک سو و رفتار رژیم عراق در قبال این مقررات از سوی دیگر، به خوبی نشان می دهد که جنگ طلب کیست.

مضحک است در حالی که همه میانجیگران و حامیان رژیم عراق در خلوت و آشکار تقاضای عفو و بخشش صدام را به خاطر تجاوز خونینش از ما دارند. آقای وزیر امور خارجه عراق در همین اجلاس گفتند ایران آغازگر حمله بوده است و بعد داد سخن دادند. من معتقدم ایشان یک خطا مرتکب شده و آن این است که این مجمع محترم را با جلسات

حزبی خود اشتباه گرفته است که هر نوع سخن کذب و بی منطقی را بگوید.

ما معتقدیم آن دسته از قوانین و مقررات بین المللی که محصول رنج های مشترک و متأثر از آرمان های مشترک بشریت می باشد، در همه حال می بایست محترم شمرده شود. نقض این قوانین توهینی به همه جامعه بشری است. وظیفه ما کوشش مشترک برای جلوگیری از نقض این قوانین است. ما در عمل ثابت نموده و اکنون نیز اعلام می داریم که در تأمین این مقصود حاضر به همه نوع همکاری با مجامع بین المللی بوده و هستیم.

آقای رئیس!

در مورد خلع سلاح مسائل قابل طرح بسیاری در خصوص تحولات و توافق های جهانی در سال گذشته وجود دارد، اما آنچه که به اعتقاد ما از هر ملاحظه دیگر باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد تجربه تلخی است که باید منشأ اثراتی جدی در روند مذاکرات و تحولات مربوط به خلع سلاح بشود. کاربرد سلاح های شیمیایی در سطح بی سابقه و وسیع به وسیله رژیم عراق ثابت نمود که اگر قوانین بین المللی الزام آور نتواند از نقض عملی این تعهدات جلوگیری کند فایده ای در بر نخواهد داشت. به علاوه ادامه نقض این تعهدات انگیزه تلاش های بین المللی را از بین خواهد برد. اگر نویسندگان پروتکل منع کاربرد سلاح های شیمیایی در سال ۱۹۲۵ می دانستند که شصت سال بعد یک رژیم خود کامه این چنین کوشش آنها را به تمسخر می گیرد به این زحمت تن در نمی دادند. از میان دستاوردهای کنفرانس خلع سلاح ژنو در سال گذشته ارائه کنوانسیون منع تولید، ذخیره سازی و کاربرد سلاح های شیمیایی از همه امیدوارکننده تر بوده است. اما کاربرد این سلاح ها توسط عراق همین مختصر امید را نیز زائل نمود. وقتی به کار برنده این سلاح ها فوراً مجازات نشود و بلکه بر اثر اهمال مراجع بین المللی مسئول، همچنان مصمم به ادامه استفاده از این سلاح ها باشد، چه تضمینی می تواند جامعه بین المللی را مطمئن سازد که فردای روزی که کنوانسیون جدید به امضا رسید تولید کنندگان سلاح های شیمیایی کار خود را از سر نگیرند؟

پس از انتشار گزارش هیئت اعزامی سازمان ملل در خصوص کاربرد سلاح های شیمیایی توسط عراق و حرکت متعاقب بسیاری از کشورها در محکوم نمودن این جنایت، رژیم بعثی مجدداً دست به استفاده از این سلاح ها زد که در کلیه گزارش های مربوطه به سازمان ملل متحد منعکس گردیده است.

آقای رئیس!

کاربرد سلاح های شیمیایی در برخی از کشورها و بیش از همه در ایران نشان می دهد که جامعه بین المللی برای جلوگیری از ادامه این جنایات به یک حرکت وسیع نیازمند است. وزیر خارجه سوئیس در طی نطق خود در تاریخ ۵ جولای ۱۹۸۴ در کنفرانس خلع سلاح پیشنهاد نمود که برای تحکیم پیمان منع کاربرد سلاح های شیمیایی لازم است کلیه

کشورها به طور یک جانبه و در یک مجمع مناسب بین المللی به طور دسته جمعی کاربرد سلاح های شیمیایی را مردود و بر تعهد خود در این خصوص تأکید نمایند.

تصور می کنم همین مجمع و همین زمان برای این کار مناسب ترین باشد. امید است با احترام به وجدان بشریت که از کاربرد سلاح های شیمیایی در جنگ اول جهانی آزرده شده و طی یک تصمیم همگانی شصت سال پیش پروتکل ۱۹۲۵ ژنو را برای ما به میراث گذاشتند، این پیشنهاد با حسن استقبال مواجه شود. اینجانب از دبیر کل محترم سازمان ملل که حساسیت و تلاش شایسته ای در این خصوص از خود نشان داده اند درخواست می کنم که شخصا اجرای این پیشنهاد را بر عهده بگیرند.

آقای رئیس!

همان طور که استحضار دارید گزارش های متعددی در خصوص کارخانجات تولید سلاح های شیمیایی در عراق منتشر گردیده است. ضمن ابراز تأسف و نگرانی عمیق خود از این موضوع، از دبیر کل محترم می خواهیم بنا به مسئولیتی که به عهده دارند و همچنین بنا به علائق و وظایف انسان دوستانه، هیئتی را شامل کارشناسان تعیین شده توسط کشورهای داوطلب جهت بازرسی این کارخانجات و ارائه گزارش مربوط به مجمع عمومی سازمان ملل به عراق اعزام دارند.

آقای رئیس!

به علت اهمیت مسئله سلاح های شیمیایی نتوانستم به سایر موضوعات مربوط به خلع سلاح و از آن جمله استقرار موشک های اتمی و توسعه آنها به تمام نقاط جهان توسط ابرقدرت ها که سرنوشت بشریت را مورد تهدید جدی قرار می دهد و همچنین به گسترش این مسابقه تسلیحاتی به فضای ماوراء جو پردازم، اما مسئله ای را که در این میان علی رغم ضیق وقت نمی توان ناگفته گذاشت مسئله ما به ازاء اقتصادی هزینه های نجومی تسلیحاتی است. تقسیم جهان به دو قطب شرق و غرب و ایجاد بلوک های قدرت و پیمان های نظامی و نهایتاً مسابقه تسلیحاتی سرسام آوری که علاوه بر ایجاد خوف تخریب و آدم کشی مستلزم تخصیص امکانات عظیم انسانی، منابع طبیعی بسیار و سرمایه گزاف می باشد، عملاً جهان را از بهره برداری انسانی و عقلانی از این منابع محروم ساخته و با بلعیدن منابع ثروتی که بایستی صرف رفاه و بهبود اوضاع اقتصادی و اجتماعی ملل محروم گردد عدم تعادل اقتصادی را به وجود آورده است. تردیدی نیست که تنها بخشی از هزینه های سالانه نظامی ابرقدرت ها و نظامی گری تحمیلی ناشی از آن در سطح جهان برای برآوردن بسیاری از نیازمندی های اولیه محرومین جهان و جلوگیری از مرگ و گرسنگی میلیون ها نفر انسان تکافو می کند.

بحران اقتصادی سال گذشته برای همه ما نگران کننده بود. متأسفانه امسال این بحران نه تنها کاهش نیافته بلکه در عمل تشدید گردیده و هر چه بیشتر نهادی شده است.

ظهور مجدد بحران قرضه ها را - بسیار زودتر از آنچه که انتظار می رفته است - شاید بتوان بارزترین جلوه این بحران فراگیر به شمار آورد. البته باید خاطر نشان ساخت که معنای اصلی بحران مذکور را باید در محرومیت و رنج طاقت فرسایی که مشکلات اقتصادی سیاسی فلج کننده بر مردم کشورهای مقروض تحمیل می کنند، جست و جو نمود، و نه در لرزه ای که بر اندام شبکه بانک های امریکایی و نظام مالی بین المللی افتاده است.

ماهیت ساختاری بحران اقتصادی تداوم یابنده کنونی که ریشه های آن دقیقا در وجود و عملکرد نظام غیر عادلانه جهانی، سلطه تاریخی اقلیت کنترل کننده اهرم های فرماندهی اقتصادی و منابع طبیعی بر اکثریت زحمتکش و محروم مانده از حقوق طبیعی و انهدام عامرانه منابع و حیات اقتصادی که زندگی نسل های آینده را تهدید می کند در قدرت های حاکم بر جهان نهفته است، به روشنی معلوم می دارد که برخلاف ادعای مستکبرین جهانی، اقدامات مقطعی و تجویز داروهای مسکن به هیچ وجه چاره ساز مشکلات عظیم موجود نمی باشد. و چه مصداقی برای این واقعیت بهتر از ظهور پدیده انتقال معکوس سرمایه از سوی کشورهای مقروض به سوی کشورهای ثروتمند می توان یافت. نظام غیرعادلانه موجود به گونه ای عمل می کند که رونق در جهان استکباری جز از طریق استثمار هر چه بیشتر کشورهای در حال توسعه و نهادی کردن توسعه نیافتگی حاصل نمی شود.

شک نیست که تلاش های همه جانبه جدی و پیگیر اولین گام در جهت حل و رفع بحران اقتصادی محسوب می شود. ما معتقدیم رفع این بحران از طریق محو کامل آثار سلطه استکبار ابرقدرت ها بر سرنوشت کشورهای تحت ستم میسر است.

ما همچنین معتقدیم که راه حل های جزیی و محدود و آنچه که «اداره کردن بحران» خوانده می شود و نیز گریز از ترتیبات چند جانبه به سوی ترتیبات دو جانبه در روابط مالی که در آن کشورهای در حال توسعه به طور انفرادی در یک رابطه نابرابر قرار می گیرند جز در خدمت تداوم روابط سلطه آمیز و نهادی تر شدن هر چه بیشتر شرایط بحرانی فعلی نمی باشد.

در عین حال تشنج آفرینی ها و اقدامات تجاوزگرانه ای دائما از سوی ابرقدرت ها در جریان است که بحران های اقتصادی را بیش از پیش تشدید می نماید. بدون تردید مسئولیت و امنیت آبراه ها از مهم ترین ضروریات برای بقاء و تداوم فعالیت های اقتصادی بین المللی است.

متأسفانه در سال گذشته شاهد تشنجات وسیعی در آبراه های مهم بین المللی بوده ایم. این تشنجات با مین گذاری و انسداد راه های دریایی کشور نیکاراگوئه آغاز و با حرکت ناوگان ها در اقیانوس هند و هدف گیری کشتی های تجاری و نفتکش ها در خلیج فارس ادامه یافت.

می دانیم که شکست های پی در پی امریکا در لبنان موجب گردید تا امریالیسم امریکا به دستاویز جدیدی جهت گسترش نفوذ نظامی خود در منطقه توسل بسته و با توطئه تبلیغاتی مین گذاری های اخیر در کانال سوئز و دریای سرخ درصدد خطرناک

جلوه دادن امنیت رفت و آمد در آن منطقه برآمده تا بدین ترتیب به اجرای نقشه های تجاوزکارانه جدید کسب امتیازات تازه ای برای ایجاد پایگاه در کشورهای منطقه بپردازد. ما ضمن تأکید مجدد بر مسئولیت کشورهای منطقه در حفظ امنیت عبور و مرور در دریای سرخ نسبت به توطئه مزبور که جهت تسلط بر این آبراه مهم و به منظور بین المللی کردن مسئله امنیت آن صورت می گیرد، هشدار می دهیم. بدون شک این انفجارات نمی تواند از حرکت های خودسرانه در ساحل نیکاراگوئه و خلیج فارس مجزا باشد. برای قدرت های زورمند تا آنجا که منافع سیری ناپذیرشان اقتضا کند. دست زدن به هر گونه توطئه ای ولو به قیمت ضایع شدن حقوق و امنیت اقتصادی کشورهای دیگر موجه و مجاز شمرده می شود. تنها چیزی که برای آنها اهمیت دارد این است که سلطه و احاطه خود را بر مناطق مختلف جهان تحکیم نمایند تا آنجا که امریکا جسارت این را یافته است که طی اطلاعیه ای در تاریخ ۲۲ ژوئیه ۱۹۸۴ در خصوص تعیین حد و مرز برای تردد کشتی ها و هواپیماهای بین المللی در محوطه توقف ناوگان این کشور در خلیج فارس اصول و عرف شناخته شده بین المللی در مورد مقررات دریایی و هوایی مقررات کنوانسیون شیکاگو و سایر کنوانسیون های مربوط به حقوق دریاها را نقض نموده و با اعلام اصطلاح «حاکمیت متحرک» حاکمیت مسلم دیگر کشورها به خصوص کشورهای ساحلی که در اعمال حقوق خود در آب های ساحلی و آب های مجاور آن در دریای آزاد اولویت و امتیاز ویژه دارند نادیده انگارد. قابل توجه اینکه نقض حقوق کشورهای منطقه در آب های نیمه بسته ای مانند خلیج فارس در منطقه «اقتصادی انحصاری» کشورهای مجاور صورت می گیرد.

آقای رئیس!

در خاتمه ذکر نکات زیر را در مورد سایر نقاط بحرانی جهان لازم می دانم. امپریالیسم امریکا با گسترش پایگاه دیه گوگاریا صلح و امنیت منطقه اقیانوس هند را مورد تهدید و خطر جدی قرار داده است. ما منطقه اقیانوس هند را منطقه صلح دانسته و مخالف هر گونه دخالت ابرقدرت ها در این منطقه می باشیم.

ما ضمن حمایت از حقوق حقه مردم تحت ستم نامیبیا در کسب استقلالشان و محکوم نمودن سیاست آپارتاید خواستار خروج نیروهای اشغالگر رژیم نژادپرست افریقای جنوبی از سرزمین و جنوب آنگولا می باشیم.

جمهوری اسلامی ایران حمایت خود را از مبارزات حق طلبانه و استقلال طلبانه ملت مسلمان صحرای باختری براساس مصوبات کنفرانس سازمان وحدت افریقا و سازمان ملل اعلام می دارد.

جمهوری اسلامی ایران معتقد است که دخالت های امریکا در امور داخلی کشورهای

منطقه امریکای لا-تین و کارائیب نقض آشکار اصول منشور ملل متحد بوده و از مبارزات مردم نیکاراگوئه و السالوادور حمایت می کند و تصمیمات مندرج در اعلامیه کنتادورا را اساس مناسبی برای حل مسائل این منطقه می داند.

از نظر ما تجزیه کشورها و تفرقه بین ملت ها از شگردهای امپریالیسم جهانی و به منظور گسترش سلطه نظامی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است. ما قویا مخالف تقسیم کره بوده و خروج نیروهای خارجی را که تحت پوشش حفظ صلح مانع وحدت مردم آن کشور هستند خواهانیم. مشکلات و بحران هایی که بدان اشاره شد، گوشه ای از مشکلات جهانی ملت هاست. مایه تأسف است که سازمان ملل نتوانسته است هیچ یک از مسائل یاد شده را حل کند، گویی خود سازمان ملل هم قربانی استکبار جهانی است.

و السلام علی من اتبع الهدی

سند شماره ۲۶۷

- شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۹۳

- ۲۳ اکتبر ۱۹۸۴ (۱ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم، عطف به نامه مورخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران خطاب به جناب عالی (S / ۱۶۷۵۱)، احتراماً فهرست نقض توقف حملات نظامی به مناطق مسکونی مورخ ۱۲ ژوئن (S / ۱۶۶۰۶) از جانب ایران را به اطلاع می رسانم.

نامه مذکور ایران چیزی جز فریب و دورویی نیست که مشخصه رفتار رژیم ایران می باشد. بنابراین آیا جامعه بین المللی نیاز به مدارک متقن در مورد حملات نظامی به مقیاس وسیع دارد که رژیم ایران به آن متوسل شده و علیه عراق ادامه می دهد؟ جدیدترین آن حمله به بخش مرکزی در مناطق عملیاتی مورخ ۱۸ اکتبر ۱۹۸۴ می باشد که در نتیجه آن همانند حملات قبلی ناامیدانه، خسارات سنگینی را متحمل شد.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

پیوست

فهرست نقض توافق ژوئن ۱۹۸۴ به وسیله ایران

در ۱۶ ژوئن ۱۹۸۴ در فواصل ساعت های ۵۰:۹ و ۴۵:۱۱ قبل از ظهر، ناحیه سید صادق هدف بمباران سنگین توپخانه قرار گرفت و ۱۵ گلوله به نواحی مرکزی آن اصابت کرد که بر اثر آن یک غیرنظامی مجروح و خسارات سنگینی به دو نقطه مسکونی وارد شد.

در ۲۰ ژوئن در فواصل ساعت های ۱۰:۴۰ و ۱۱ قبل از ظهر یک منطقه شهری در استان بصره هدف سه گلوله توپخانه سنگین واقع شد.

در ۲۱ ژوئن در ساعت ۹:۵۰ بعد از ظهر یک منطقه مسکونی در استان بصره گلوله باران شد که سه گلوله سنگین توپ به این منطقه اصابت کرد و یک زن و یک کودک مجروح شدند.

در ۱۵ جولای طویله در بخش حلبچه در ساعت ۱۱:۴۰ بعد از ظهر در طی شب هدف ۴ گلوله توپ قرار گرفت که دو خانه ی مسکونی تخریب شد. شانه دری در سید صادق نیز در روز بعد در ساعت ۱۱:۳۰ قبل از ظهر زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت و ۱۲ گلوله به این مناطق اصابت کرد که بر اثر آن یک زن مجروح و به دو خانه مسکونی خسارت وارد شد.

در ۲۰ جولای در ساعت ۱۱ قبل از ظهر هومان (Homan) زیر بمباران قرار داشت و ۸ گلوله به آن اصابت کرد و چندین خانه و محل تجاری دچار آتش سوزی شد.

در ۳۰ جولای در ساعت ۱۱:۴۰ قبل از ظهر، خرمال در استان سلیمانیه هدف آتش توپخانه سنگین قرار داشت و یک خانه تخریب شد.

در اول آگوست در فواصل ساعت های ۸:۴۵ و ۹:۳۰ قبل از ظهر یک منطقه شهری در استان بصره هدف ۱۵ گلوله سنگین قرار گرفت که بر اثر آن یک کودک کشته و بیش از دو کودک و دو زن مجروح شدند. بیاره در فواصل ساعت های ۱۰:۳۰ و ۱۱ بعد از ظهر گلوله باران شد که پنج گلوله به آن شلیک شد و به برخی باغات خسارت وارد گشت.

در ۵ آگوست، یک منطقه غیرنظامی در استان بصره در فواصل ساعت های ۸:۴۵ و ۹ قبل از ظهر گلوله باران شد که به برخی از اموال غیرنظامیان خسارت وارد شد.

در ۶ آگوست، یک منطقه غیرنظامی در استان بصره در فواصل ساعت های ۷ و ۷:۳۰ قبل از ظهر هدف گلوله توپخانه قرار گرفت و ۱۱ گلوله شلیک شد و به یک مدرسه ابتدایی و سه خانه آسیب وارد گشت.

در ۸ آگوست، حومه بصره و بیاره و ناحیه حلبچه با توپخانه سنگین صبح و بعد از ظهر هدف گلوله قرار گرفت و تعدادی باغ خسارت دید.

در شب ۹ آگوست و صبح روز بعد حومه بصره و مندلی هدف توپخانه قرار گرفت و یک خانه در حومه بصره خسارت دید.

در صبح روز ۱۱ آگوست، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و ۱۹ گلوله شلیک شد و خساراتی را باعث گردید.

در صبح ۱۲ آگوست بیاره و شانه دری زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت و ۱۵ گلوله توپ به آن شلیک شد و خساراتی را به باغات در نزدیکی قصبات بیاره باعث گردید.

در صبح ۱۳ آگوست، حومه بصره هدف بمباران سنگین توپخانه قرار داشت و یک خانه تخریب شد.

ص: ۱۹۲

در شب ۱۳ آگوست و صبح روز بعد چومکان، شانه دری و حومه بصره با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت و تعدادی از فروشگاه های تجاری و خانه ها در چومان دچار آتش سوزی شد.

در شب ۱۵ آگوست حومه بصره با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت، یک خانه و برخی از تأسیسات غیرنظامی آسیب دید.

در ۱۶ آگوست خرمال زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت که دو غیرنظامی کشته شدند.

در شب ۱۶ / ۱۷ آگوست حومه بصره و ناحیه شانه دری زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت و خساراتی را باعث گردید.

در ۱۸ آگوست در ساعت ۲:۳۰ قبل از ظهر حومه شانه دری هدف توپخانه سنگین قرار داشت و ۱۳ گلوله توپ شلیک شد.

در ۲۳ آگوست یک منطقه غیرنظامی در استان بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و ۱۲ گلوله شلیک شد.

در ۲۷ آگوست یک منطقه غیرنظامی در استان بصره چند بار هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و ۱۹ گلوله شلیک شد.

در ۲۹ آگوست حومه بصره و بیاره هدف توپخانه سنگین قرار داشت. یک کودک در بصره مجروح شد و به تعدادی باغ در بیاره خسارت وارد شد.

در صبح ۲ سپتامبر یک منطقه غیرنظامی در استان بصره با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت و برخی از تأسیسات غیرنظامی آسیب دید.

در ۴ سپتامبر یک منطقه غیرنظامی در بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و سه خانه خسارت دید.

در ۷ سپتامبر، الشهابی و یک منطقه غیرنظامی در حومه بصره زیر آتش توپخانه سنگین قرار گرفت و یک خودروی غیرنظامی آسیب دید.

در ۸ سپتامبر، منطقه مرزی استان بصره بمباران شد و یک کودک مجروح گردید.

در ۹ سپتامبر در ساعت ۹:۵۵ بعد از ظهر حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و ۵ گلوله شلیک شد که باعث کشته شدن یک نفر گردید.

در ۱۱ سپتامبر، یک منطقه غیرنظامی در استان بصره و ناحیه حلبچه زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت و شش گلوله شلیک شد.

در ۱۲ سپتامبر در ساعت ۱۱:۳۰ بعد از ظهر حومه بصره زیر آتش توپخانه سنگین قرار داشت که به کشته شدن یک کودک و مجروح شدن هفت غیرنظامی از جمله سه

کودک انجامید و شش خانه تخریب شد.

در صبح ۱۹ سپتامبر، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت که خساراتی به یک مدرسه وارد گردید.

در صبح ۲۰ سپتامبر، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت که باعث خساراتی به یک مدرسه ابتدایی گردید.

در ۲۳ سپتامبر، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و شش گلوله شلیک شد.

در ۲۶ سپتامبر، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت که دو خانه مسکونی تخریب و یک خانه خسارت دید.

در ۱ اکتبر، حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت و یک خانه مسکونی خسارت دید.

در ۲ اکتبر، حومه بصره زیر بمباران سنگین قرار داشت.

در شب ۳/۴ اکتبر سید صادق و حومه بصره هدف توپخانه سنگین قرار داشت و در سید صادق یک زن مجروح شد.

در شب ۶/۷ اکتبر یک منطقه غیرنظامی در استان بصره هدف توپخانه سنگین قرار گرفت.

در ۱۰ اکتبر، حومه بصره با توپخانه سنگین هدف قرار گرفت. یک غیرنظامی مجروح شد و سه اتومبیل غیرنظامی آسیب دید.

در ۱۳ اکتبر تعدادی از اهداف غیرنظامی در حومه بصره هدف بمباران شدید قرار گرفت و ۲۲ موشک توپخانه سنگین شلیک شد و خساراتی را به تأسیسات غیرنظامی وارد ساخت.

سند شماره ۲۶۸

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۷۹۹

۲۵ اکتبر ۱۹۸۴ (۳ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۵ اکتبر ۱۹۸۴ نمایندگی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما به پیوست متن نامه مورخ ۲۵ اکتبر ۱۹۸۴ آقای طارق عزیز معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق درباره این حقیقت که در ۱۰ اکتبر، مقامات ایران روی اسیران عراقی در اردوگاه گرگان آتش گشوده اند، ارسال می گردد. در این نامه از جناب عالی درخواست شده هیئتی را به ایران جهت تحقیق در مورد این جنایات اعزام نمایید.

ریاض م. س. القیسی - نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل

ص: ۱۹۴

نامه مورخ ۲۵ اکتبر ۱۹۸۴ معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه عراق خطاب به دبیر کل

در ۱۰ اکتبر ۱۹۸۴، مقامات ایران جنایات جدیدی را علیه اسیران عراقی که در این کشور نگهداری می شوند، مرتکب شدند و نیروهای نظامی این کشور به طور ناجوانمردانه روی اسیران در اردوگاه گرگان آتش گشودند که به کشته و مجروح شدن تعداد قابل توجهی از اینها منجر شده است. این جنایت بدون مقاومت در حضور هیئتی از کمیته بین المللی صلیب سرخ در اردوگاه اتفاق افتاد. همانطور که شما می دانید تحت کنوانسیون سوم ۱۹۴۹ ژنو، اسیران جنگ تحت حفاظت قدرت نگهدارنده بوده و مورد حمایت حقوق بین المللی می باشند و نیازمند آن است که دولت ها به حقوق افراد و شأن و مقام آنها و نیز به اعتقادات مذهبی اسیران احترام بگذارند و با انسانیت با آنها رفتار کنند. علی رغم تعهداتی که طرف ایرانی تحت کنوانسیون بین المللی داراست، ایران به ارتکاب جنایات و قتل عام اسیران ساکن اردوگاه ها و یا اسیرانی که به اردوگاه ها منتقل شده اند، ادامه داده که موارد فوق نقض بیشتر قوانین حقوق بین المللی بشردوستانه توسط ایران می باشد.

عراق ضمن اعتراض به ارتکاب این گونه جنایات رژیم ایران، از جناب عالی درخواست می کند که هیئتی را به ایران جهت تحقیق در این جنایات براساس اختیارات منشور سازمان ملل و مفاد قطعنامه های شورای امنیت اعزام نمایید.

طارق عزیز - معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه

سند شماره ۲۶۹

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۸۰۶

۳۰ اکتبر ۱۹۸۴ (۸ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۹ اکتبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوعم و عطف به نامه مورخ ۲۲ اکتبر ۱۹۸۴ نمایندگی عراق (S / ۱۶۷۹۳) احتراماً توجه جناب عالی را به میزان اعتبار ادعاهای عراق که یک بار دیگر توسط تیم جناب عالی مستقر در بغداد مورد بازدید واقع شد، جلب می نمایم. گزارش رسمی این تیم مورخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ (S / ۱۶۷۵۰) مبنی بر بی اساس بودن ادعاهای عراق - که از جمله ی آن نامه مذکور می باشد - سند شده است.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

ص: ۱۹۵

شماره سند شورای امنیت: S / ۱۶۸۰۸

۳۱ اکتبر ۱۹۸۴ (۹ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۳۱ اکتبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل احتراماً متن نامه آقای علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به پیوست ارسال می گردد.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

نامه وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران خطاب به دبیر کل

عطف به نامه های مورخ ۹ و ۱۸ ژوئن و ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ خود (S/۱۶۶۵۱, S/۱۶۶۳۶, S/۱۶۷۵۱) مایلم توجه جناب عالی را به حملات مداوم عراق علیه مناطق صرفاً غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران جلب نمایم.

از تاریخ ۱۰ سپتامبر تا ۱۹ اکتبر ۱۹۸۴، بر اثر آتش توپخانه سنگین رژیم عراق ۲۳ نفر شهید و ۶۴ نفر مجروح شدند. همچنین ۲۸۰ خانه، مدرسه و مغازه تخریب شد و ۱۹ مورد آتش سوزی ایجاد کرد. تنها در یک حمله هوایی به چند روستا در استان ایلام در مورخ ۱۹ اکتبر، ۱۸ غیرنظامی شهید و ۲۷ نفر مجروح شدند و به بیش از ۱۰ واحد مسکونی خساراتی وارد شد.

حملات نظامی عمدی رژیم عراق به مناطق صرفاً غیرنظامی جمهوری اسلامی ایران در طی دوره مذکور به وضوح نشان دهنده افزایش تعداد این قبیل حملات و نهایتاً تعداد قربانیان غیرنظامی و وسعت خسارات مالی است. با وجود این، جمهوری اسلامی ایران برای رعایت کامل تعهدات خویش به ابتکار جناب عالی یعنی توافق ۱۲ ژوئن و به ویژه برای حفظ اقتدار این توافق، عمداً جهت درخواست از تیم سازمان ملل مستقر در تهران برای تحقیق در مورد حملات عراق به مناطق مسکونی، که همانا سندی دیگر مبنی بر نقض این توافق توسط عراق می باشد، اجتناب ورزید. به هر حال، نقض مکرر این توافق از جانب عراق و پیامدهای تحریک آمیز این قبیل تخلفات، از نگرانی های مهم جمهوری اسلامی ایران می باشد.

در حالی که نقض توافق مذکور از سوی عراق، از تاریخ ۱۰ سپتامبر تا ۱۹ اکتبر فهرست شده است، امیدوارم که جناب عالی به مساعی جمیله خویش جهت جلوگیری از تداوم این حملات ادامه داده که این نقض ها می تواند مقدمه ای جهت فسخ کامل توافق ۱۲ ژوئن و نیز

تلفات جانی بسیاری از انسان های بی گناه و نهایتا بازگشت به وضعیت قبل از ابتکار جناب عالی، باشد.

۱- آتش سنگین توپخانه روی شهر آبادان در تاریخ ۱۰ سپتامبر ۱۹۸۴ به دو واحد مسکونی و چهار فروشگاه خساراتی وارد ساخت و منجر به یک مورد آتش سوزی شد.

۲- آتش سنگین توپخانه دوربرد نیروهای دشمن علیه شهر آبادان مورخ ۱۱ سپتامبر به ۹ واحد مسکونی و ۱۰ مغازه خساراتی وارد ساخت.

۳- آتش سنگین توپخانه علیه بخش هایی از آبادان در تاریخ ۱۳ سپتامبر خساراتی به چهار فروشگاه وارد ساخت و به دو مورد آتش سوزی منجر شد.

۴- آتش توپخانه سنگین علیه بخش های مسکونی آبادان مورخ ۱۴ سپتامبر به مجروح شدن دو غیرنظامی انجامید و بخش هایی از دو واحد مسکونی و یک مغازه تخریب شد.

۵- آتش توپخانه دوربرد علیه شهر آبادان در تاریخ ۱۶ سپتامبر به سه واحد مسکونی و هفت مغازه خساراتی به آن وارد ساخت.

۶- بر اثر آتش توپخانه دوربرد علیه شهر آبادان در تاریخ ۱۷ سپتامبر، ده واحد مسکونی تخریب یا خساراتی به آن وارد شد.

۷- در ۱۸ سپتامبر بر اثر آتش توپخانه علیه شهر آبادان به دو واحد مسکونی و پنج فروشگاه خساراتی وارد شد.

۸- بر اثر آتش سنگین توپخانه علیه شهرهای خرمشهر و آبادان در تاریخ ۱۹ سپتامبر سه غیرنظامی در خرمشهر مجروح شدند و خساراتی به هفت واحد مسکونی و یک مدرسه در آبادان وارد شد.

۹- آتش توپخانه سنگین علیه شهرهای خرمشهر و آبادان در مورخ ۲۱ سپتامبر به شهادت یک نفر منجر شد و به ۹ واحد مسکونی و چهار فروشگاه در آبادان خساراتی وارد شد و یک نفر در خرمشهر مجروح شد.

۱۰- در ۲۳ سپتامبر بر اثر آتش توپخانه علیه مناطق مسکونی شهر آبادان به دوازده واحد مسکونی خساراتی وارد شد و به یک مورد آتش سوزی منجر شد.

۱۱- آتش توپخانه سنگین علیه مناطق مسکونی شهر آبادان در تاریخ ۲۴ سپتامبر به مجروح شدن یک غیرنظامی منجر شد و به ۹ واحد مسکونی و دو مغازه خساراتی وارد گشت.

۱۲- بر اثر آتش توپخانه دوربرد علیه شهر آبادان در مورخ ۲۵ سپتامبر به هفت مغازه خساراتی وارد گشت.

۱۳- در ۲۶ سپتامبر بر اثر آتش توپخانه سنگین علیه خرمشهر و آبادان یک غیرنظامی در خرمشهر شهید شد و به شش واحد مسکونی، یک ساختمان و یک خودروی غیرنظامی خساراتی وارد گشت.

- ۱۴- بر اثر آتش توپخانه سنگین دوربرد به شهر آبادان در مورخ ۲۸ سپتامبر به هشت واحد مسکونی خساراتی وارد گشت.
- ۱۵- در ۲۹ سپتامبر بر اثر آتش سنگین دوربرد توپخانه علیه شهر آبادان چهار غیرنظامی مجروح شدند و به هشت واحد مسکونی خساراتی وارد گشت.
- ۱۶- بر اثر آتش توپخانه سنگین علیه شهر آبادان در مورخ ۳۰ سپتامبر، ۴۲ غیرنظامی مجروح شدند و به پنج واحد مسکونی خساراتی وارد شد.
- ۱۷- در ۴ اکتبر بر اثر آتش توپخانه سنگین روی شهر آبادان یک غیرنظامی مجروح شد و به هفده واحد مسکونی خساراتی وارد شد و یک خودروی غیرنظامی آسیب دید.
- ۱۸- بر اثر آتش توپخانه بر شهر آبادان در مورخ ۸ اکتبر، شش غیرنظامی مجروح و به پنج واحد مسکونی خساراتی وارد شد و به سه مورد آتش سوزی منجر شد.
- ۱۹- آتش توپخانه سنگین علیه شهر آبادان در تاریخ ۹ اکتبر، به هفت واحد مسکونی و یک مغازه خساراتی وارد کرد.
- ۲۰- بر اثر آتش توپخانه دوربرد علیه شهر آبادان در مورخ ۳ اکتبر، به هشت واحد مسکونی و شش مغازه خساراتی وارد شد و چهار مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۲۱- در ۵ اکتبر شهر آبادان زیر آتش توپخانه دوربرد قرار داشت و ۱۳ واحد مسکونی و مغازه تخریب شد.
- ۲۲- بر اثر آتش توپخانه روی شهر آبادان در مورخ ۶ اکتبر، پنج غیرنظامی مجروح شدند و به هشت واحد مسکونی و چند مغازه و یک مینی بوس غیرنظامی خساراتی وارد شد.
- ۲۳- در ۱۷ اکتبر بر اثر آتش توپخانه روی نوسود در حومه پاه، یک غیرنظامی مجروح شد.
- ۲۴- بر اثر آتش توپخانه سنگین روی شهر آبادان در مورخ ۸ اکتبر، دو غیرنظامی شهید و به پنج واحد مسکونی خساراتی وارد گشت.
- ۲۵- در ۱۰ اکتبر بر اثر آتش توپخانه روی شهر آبادان، به چهار واحد مسکونی خساراتی وارد گشت.
- ۲۶- بر اثر آتش توپخانه روی شهر آبادان در مورخ ۱۲ اکتبر، یک غیرنظامی مجروح و چهار واحد مسکونی تخریب شد و سه مورد آتش سوزی رخ داد.
- ۲۷- بر اثر آتش توپخانه سنگین دوربرد روی شهر آبادان در مورخ ۱۳ اکتبر، یک غیرنظامی شهید و دو نفر مجروح شدند و به ۹ واحد مسکونی و چهار مغازه خساراتی وارد گشت.

۲۸- بر اثر آتش توپخانه روی آبادان در مورخ ۱۴ اکتبر، یک غیرنظامی مجروح و به پنج واحد مسکونی و یک مغازه خساراتی وارد شد و دو مورد آتش سوزی رخ داد.

۲۹- بر اثر آتش توپخانه سنگین روی شهر آبادان در مورخ ۱۵ اکتبر، به شش واحد مسکونی و یک مغازه خساراتی وارد شد و به سه مورد آتش سوزی منجر شد.

ص: ۱۹۸

۳۰- در تاریخ ۱۶ اکتبر بر اثر آتش توپخانه سنگین روی شهر آبادان، یک غیرنظامی مجروح و ۱۲ واحد مسکونی و یک مغازه تخریب شد.

۳۱- بر اثر آتش توپخانه دوربرد روی شهر آبادان در ۱۷ اکتبر، به شش واحد مسکونی خساراتی وارد شد.

۳۲- بر اثر آتش توپخانه دوربرد روی شهر آبادان در مورخ ۱۸ اکتبر، به ۹ واحد مسکونی و یک مغازه خساراتی وارد شد.

۳۳- بر اثر حملات هوایی به روستاهای استان ایلام در تاریخ ۱۹ اکتبر، ۱۸ نفر شهید و ۲۷ نفر مجروح شدند و به بیش از ده واحد مسکونی خساراتی وارد شد و همچنین به تعدادی از گوسفندان یک گله و سایر حیوانات اهلی تلفاتی وارد گشت.

علی اکبر ولایتی - وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۲۷۱

شماره سند شورای S / ۱۶۸۲۰

۷ نوامبر ۱۹۸۴ (آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۷ نوامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما نسخه ای از گزارش صریح و روشن کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد حادثه ای که در اردوگاه اسیران جنگی گرگان مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۴ رخ داد، به پیوست ارسال می گردد.

اگر چه برخی از حقایق مهم در این حادثه به اختصار بیان شده است، اما به وضوح نشان دهنده بی پایگی ادعاهای وزیر امور خارجه عراق که طی سند S / ۱۶۷۹۹ منتشر شده، می باشد.

امیدوارم که این مورد و موارد قبلی به مقامات عراقی آموخته باشد که قبل از اینکه نامه های بدون فکر و طبق معمول با دستپاچگی بنویسند، کمی درنگ نمایند.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

پیوست

گزارش حوادثی که در اردوگاه اسیران گرگان در کشور جمهوری اسلامی ایران در مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۸۴ رخ داد.

در ۹ اکتبر ۱۹۸۴ یک هیئت ۸ نفره به همراه یک هیئت پزشکی از طرف کمیته بین المللی صلیب سرخ مستقر در تهران به اردوگاه گرگان عزیمت کرد و تقریباً با ۳۴۰۰ اسیر جنگی که

بنا به اظهارات مقامات جمهوری اسلامی ایران در آنجا نگهداری می شوند، ملاقات نمود.

پس از مصاحبه اولیه معمول با افسران مسئول، هیئت کمیته بین المللی صلیب سرخ با ۱۴ اسیر که در درمانگاه نامشان ثبت شده بود ملاقات کردند و امکانات رفاهی در بخش ۱ و کارت های شناسایی حدود ۳۰۰۰ اسیر در بخش های ۱، ۲ و ۳ را مورد ارزیابی قرار دادند.

در روز نخست بازدید، هیئت توانست مطابق با نیازهای کنوانسیون ژنو انجام وظیفه نماید.

در روز بعد، برخی از اعضای هیئت با ۳۷۴ اسیر در بخش ۴ که نامشان ثبت شده بود ملاقات و در مورد برخی از مسائل و مکاتبه با خانواده هایشان در عراق گفت و گو کردند.

هیئت پزشکی تعدادی از اسیران را که در درمانگاه اردوگاه و آسایشگاه ها بستری بودند، مورد معاینه قرار داد. هیئت دیگری به بخش ۱ رفت و با اسیران بدون ناظر مصاحبه کرد و شرایط نگهداری و امکانات رفاهی را مورد ارزیابی قرار داد.

در حدود ساعت ۳۰:۱۱ قبل از ظهر یکی از اعضای هیئت در محوطه مشاهده کرده که درگیری میان دو اسیر رخ داده است. این درگیری به سرعت گسترش یافت و شورش کل اردوگاه را فرا گرفت.

در ابتدا نگهبانان با شلیک های هوایی و فریاد به اسیران دستور دادند که به آسایشگاه هایشان باز گردند.

از طرف هیئت، تعدادی از اعضا تلاش کردند اسیران را آرام کنند. سایر اعضای هیئت نیز تلاش کردند اسیران درگیر با یکدیگر را جدا سازند و مصرأ از نگهبانان می خواستند از گشودن آتش خودداری کنند، لیکن تلاش های هیئت بی فایده بود.

چند دقیقه بعد اسیران خشمگین راه خروج از اردوگاه را در پیش گرفتند. سپس پرتاب گاز اشک آور و شلیک هوایی آغاز شد و بعد از آن نگهبانان به سمت جمعیت شلیک کردند.

در حدود ساعت ۳۰:۱۲ بعد از ظهر آرامش به اردوگاه بازگشت سپس از هیئت نمایندگی صلیب سرخ خواسته شد اردوگاه را ترک کنند. در ۱۱ اکتبر به یک هیئت و تیم پزشکی اجازه داده شد سه جسد نامشخص و ۳۵ اسیر مجروح را مورد معاینه قرار دهند. سه جسد بر اثر درگیری از ناحیه سر مورد اصابت قرار گرفته بودند.

سند شماره ۲۷۲

شماره سند شورای S / ۱۶۸۲۱

۷ نوامبر ۱۹۸۴ (۱۶ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۷ نوامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

بنا به اطلاع دولت متبوع و پیرو نامه ۵ نوامبر ۱۹۸۴ خود، احتراماً تشکر صادقانه خویش را در تصمیم اعزام هیئتی به ایران و عراق برای تحقیق در مورد نگرانی های دو کشور در مورد وضعیت اسیران جنگ و بازداشت شدگان غیرنظامی اعلام می دارد.

همچنین مایلیم به اطلاع برسانم که دولت جمهوری اسلامی ایران از هیئت جناب عالی استقبال نموده و آماده است از ۱۵ نوامبر با هیئت همکاری کامل بنماید.

سعید رجائی خراسانی - نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

سند شماره ۲۷۳

شماره سند مجمع عمومی: A / ۳۹ / ۶۵۱

شماره سند شورای امنیت S / ۱۶۸۲۷

۱۳ نوامبر ۱۹۸۴ (۲۲ آبان ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۱۳ نوامبر ۱۹۸۴ نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراماً توجه جناب عالی را به خبر منتشر شده در روزنامه کویتی الانباء در مصاحبه با آقای هشام حسن توفیق وزیر خزانه داری و تجارت رژیم عراق در مورخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۸۴ جلب می نمایم. وی در پاسخ به سؤالی در مورد استفاده عراق از سلاح های شیمیایی علیه جمهوری اسلامی ایران، گفت:

«به طور کلی می گوئیم که عراق در صورت لزوم از این قبیل سلاح ها یقیناً استفاده خواهد کرد تا از حیثیت و شأن مردم خود و نیز از مرزهای کشورش و ملت عرب دفاع نماید.»

براساس شواهد و مدارک ۲۰ مورد از حملات شیمیایی عراق (S / ۱۶۶۵۲ - A / ۳۹ / ۳۳۳) حتی پس از انتشار گزارش تیم جناب عالی، دولت متبوع را عمیقاً درباره احتمال افزایش حملات شیمیایی رژیم عراق، نگران ساخته است. تهدیدات حملات شیمیایی و اظهارات این وزیر عراقی مبنی بر استفاده بیشتر از این سلاح ها، می بایست حس مسئولیت سازمان ملل را برانگیخته باشد. بنابراین، اعتقاد راسخ داریم که جامعه بین المللی در برخورد با تهدیدات جدی استفاده از سلاح های شیمیایی، به مسئولیت خطیر خود عمل نماید.

سعید رجائی خراسانی - سفیر نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل

شماره سند مجمع عمومی: ۶۹۳، ۳۹ / A

شماره سند شورای S / ۱۶۸۴۲

۲۷ نوامبر ۱۹۸۴ (۶ آذر ۱۳۶۳)

نامه مورخ ۲۷ نوامبر ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی عراق در سازمان ملل خطاب به دبیر کل

احتراما عطف به نامه مورخ ۷ نوامبر ۱۹۸۴ نمایندگی دائمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل خطاب به جناب عالی (A) S۱۶۸۲۰ - ۳۹ / ۶۳۹) به پیوست متن سخنان آقای الکساندر هی رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC) مورخ ۲۳ نوامبر ۱۹۸۴ در جمع نمایندگی های دائمی دولت ها در ژنو را ارسال می نمایم.

این اظهارات که نشان دهنده دیدگاه های کمیته بین المللی صلیب سرخ می باشد، در حقیقت درس واقعی است که دولت ایران باید بیاموزد، که نگرانی های عراق در مورد سرنوشت اسیران عراقی جنگ در ایران «بی اساس» نیست، به صورتی که نمایندگی دائمی ایران با گستاخی این ادعا را مطرح کرده است.

نمایندگی دائمی ایران می بایست اندرز گرفته باشد و با دقت این اظهارات را مورد ملاحظه قرار دهد، به دلیل اینکه می داند که توانایی اش این است که وقیحانه نامه های بدون پایه و اساس را نگاشته و به نظر نمی رسد که به خاطر نوشتن این نامه ها تاکنون مسئله ای برای این دولت ایجاد شده باشد.

دکتر ریاض القیسی - نمایندگی دائمی

پیوست

سخنان مورخ ۲۳ نوامبر ۱۹۸۴ آقای الکساندر هی رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ در جمع کارکنان نمایندگان دائمی دولت ها در ژنو

یک بار دیگر باید از شما و دولت های متبوعتان در مورد موضوع رعایت کنوانسیون های ژنو در مناقشه میان عراق و ایران تشکر نمایم.

همان طور که همگان مطلعند، به دنبال حوادث خشونت باری که در اردوگاه اسیران جنگ در گرگان رخ داد، جمهوری اسلامی ایران بیانیه های متعددی در مورد موضوع این حوادث و فعالیت های بشردوستانه کمیته بین المللی صلیب سرخ، در ایران و گرگان منتشر ساخت.

عالی ترین مقامات ایران، نمایندگان دیپلماتیک آنها در خارج، مطبوعات، رادیو و تلویزیون ایران، کمیته بین المللی صلیب

سرخ را متهم به جاسوسی برای عراق و تحریکات خشونت آمیز در اردوگاه های اسیران جنگ نموده اند. همچنین برای بازگشت اسیرانی که

ص: ۲۰۲

به شدت مجروح می باشند به نزد خانواده هایشان، موانعی ایجاد کرده و تبلیغات خصمانه ای توسط ایران انجام گردید. به علاوه، از تلاش جدی جهت تحقیق در مورد افراد مختلفی که در جنگ ناپدید شده اند، سرباز زده است.

اگر من امروز بخواهم برای شما سخن بگویم، نه تنها برای کمیته بین المللی صلیب سرخ که شاهد مستقیم رفتار ناشایست ایران با اسیران عراقی جنگ می باشد، بلکه نمی توان در برابر این قبیل تلاش ها که افکار عمومی را گمراه ساخته است، بیش از این سکوت کرد. این بیشتر به دلیل این است که در حدود ۵۰۰۰۰ اسیر عراقی جنگ در جمهوری اسلامی ایران نگه داری می شوند و کمیته بین المللی صلیب سرخ یک بار دیگر مصرأ به کمک دولت های شما نیازمند است و امیدوارم که این کمک ها قریب الوقوع بوده و ما باید کاملاً امیدوار باشیم که اقدام مثبتی صورت خواهد گرفت. طی سه سال، کمیته بین المللی صلیب سرخ، خودش قادر نبوده است جهت رعایت حقوق بشردوستانه در مناقشه عراق و ایران و به ویژه متقاعد ساختن ایران در رعایت کنوانسیون سوم ژنو مربوط به رفتار با اسیران جنگ، موفق گردد.

این کمیته ملزم بوده است که دو یادداشت در تاریخ های ۷ می ۱۹۸۳، ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ برای دولت های شما ارسال نماید و مشکلاتی را که جهت ایفای حقوق بشردوستانه در آن مناقشه با آن مواجه بوده است، توضیح دهد. کمیته بین المللی صلیب سرخ کمک ارزشمندی را از بسیاری از دولت هایی که مشخصاً حقوق بین المللی را رعایت می کنند، دریافت کرده است که خواستار تضمین حیات اسیران بوده و تأکید داشتند که حقوق آنها باید حفظ شود.

در بهار ۱۹۸۴، پاسخ دولت های شما دریافت گردید، اما صبر استثنایی کمیته بین المللی صلیب سرخ به نظر می رسد نسبت به ایران به سر آمده باشد.

در آن زمان، کمیته بین المللی صلیب سرخ، ضمانت های شفاهی و کتبی جدیدی از مقامات ایران دریافت کرد، و خواستار آن شده ایم که کنوانسیون سوم را به کار ببندند.

همچنین خواستار آن شدیم که ملاقات ها با اسیران عراقی را از سر گیریم و از تاریخ ۱۹ می ۱۹۸۴ این کار شروع شد. همچنین برای سومین بار پس از قطع ملاقات ها، در سال های ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ کمیته بین المللی صلیب سرخ امیدوار بود که نهایتاً بتواند در ایران تحت شرایط معمولی انجام وظیفه کند. از می تا اکتبر ۱۹۸۴، هیئت نمایندگی کمیته بین المللی صلیب سرخ توانست از ۹ اردوگاه بازدید به عمل آورد و در حدود ۲۹۰۰۰ اسیر عراقی جنگ را ملاقات نماید که در حدود نیمی از کل اسیرانی است که در ایران نگهداری می شوند.

این بازدیدها به سهولتی که انتظار می رود صورت نمی گیرد. برخی از اسیران را قبل از اینکه هیئت ها برسند، خارج می سازند. سایرین نیز اجازه ندارند هیئت ها را طی

بازدیدهایشان ملاقات کنند. این بازدیدها اگر چه ناقص است اما کمیته بین المللی صلیب سرخ را قادر می سازد تصویر روشنی از شرایط اردوگاه اسیران عراقی جنگ به دست آورد و به مقامات ایران ارائه دهد که متأسفانه حاوی نکاتی است که باعث نگرانی شده است.

در ۱۰ اکتبر ۱۹۸۴ در اردوگاه گرگان، هیئت نمایندگی کمیته بین المللی صلیب سرخ، شاهد حادثه ای بود که به مرگ اسیران جنگ منجر شد. همان طور که مرسوم است کمیته بین المللی صلیب سرخ گزارش این حادثه را به مقامات عراقی و جمهوری اسلامی تسلیم کرد و به جمهوری اسلامی ایران تعهداتش را تحت این کنوانسیون جهت تحقیق در مورد این حوادث، یادآور شد. از آن روز، ایران کلیه فعالیت های کمیته بین المللی صلیب سرخ را در خاکش به تعویق انداخت و به اقدامات دروغ و افترا علیه کمیته بین المللی صلیب سرخ با لحن تند و بی سابقه ای که در تاریخ ۱۲۰ ساله کمیته بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر سابقه نداشته، روی آورد.

متأسفانه، آنچه در گرگان اتفاق افتاد حادثه ی منحصر به فردی نبود، به صورتی که کمیته بین المللی صلیب سرخ مدعی است، و هیچ جای تردیدی وجود ندارد که برخوردهای خشونت آمیز دیگری نیز در سایر اردوگاه های ایران اتفاق افتاده و باعث مرگ و جراحات بسیاری از افراد شده است. چنین خشونت های همان طور که مکرراً به مقامات ایرانی گفته شده است در نتیجه سیاست غیر قابل اجتناب ایران طی سه سال گذشته می باشد، سیاستی که کمیته بین المللی صلیب سرخ قبلاً آن را توصیف کرده و در یادداشت مورخ ۱۰ فوریه ۱۹۸۴ آن را تقبیح نموده و خاطر نشان کردم که فشار عقیدتی و سیاسی، تهدید و ارعاب، تجدید آموزش سیستماتیک و حملات به آبرو و حیثیت اسرا، رفتار ثابتی است که در اردوگاه ها همچنان اعمال می شود و حتی به نظر می رسد بر اثر فعالیت های اشخاص خاصی نیز افزایش یافته که هیچ ارتباطی با وضعیت عادی اردوگاه ها ندارد. نمایندگان اداره آموزش عقیدتی و سیاسی، اعضای گروه های مخالف عراقی را که به جمهوری اسلامی ایران گریخته اند و نیز مطبوعات رسمی، کاملاً تلاش دارند اسیران را علیه دولتشان تحریک نمایند. تراژدی گرگان چیزی جز این حقیقت نیست، این تخلفات عمدی از کنوانسیون سوم علی رغم درخواست های کمیته بین المللی صلیب سرخ و دولت های وابسته به این کنوانسیون ها، همچنان ادامه دارد.

امروز برای سومین بار طی سه سال، ایران بدون هیچ توجیه معتبری این حق کمیته بین المللی صلیب سرخ را جهت دسترسی به اسیران عراقی، رد کرده است.

به علاوه، بقای فیزیکی و اخلاقی هزاران نفر از اسیران و رعایت کنوانسیون های ژنو، در آینده نیز حائز اهمیت می باشد، به طوری که چنین سیاستی در حقیقت اسیران جنگ را

و اداری می سازد که از میان خیانت یا مرگ یکی را برگزیند. این سیاست باید متوقف شود، اما ما نگرانیم و جمهوری اسلامی ایران مایل نیست که آن را متوقف سازد، مگر اینکه متقاعد شود که جامعه بین المللی خواهان آن است، به صورتی که هر دولت امضاکننده کنوانسیون ها که به آن پایبند است، بر این مهم تأکید نماید.

کمیته بین المللی صلیب سرخ به خوبی آگاه است، در وضعیت های خطرناک گذشته نیز به اقدامات استثنایی متوسل نشده است. همچنین مطلعید که وضعیت اسیران جنگ در عراق نیز رضایت بخش نیست و مایلیم تأکید نمایم که درباره شرایط تحمیلی به اسیران ایرانی در عراق نیز باید اقداماتی اتخاذ گردد.

اما ماهیت سیستماتیک و مکرر تخلفات ایران از کنوانسیون ژنو، بسیار جدی است که کمیته بین المللی صلیب سرخ را حساس می کند که اگر به اقدام استثنایی متوسل نشده، اما با سکوتش نه تنها حیات ده ها هزار انسان را به مخاطره افکنده، بلکه همچنین تهدیدی برای حقوق بشردوستانه در آینده محسوب می شود. سرنوشت این انسان ها و آینده حقوق بشردوستانه در دستان شما و دولت هایتان قرار دارد. تحت بند ۱ کنوانسیون های ژنو، وظیفه قانونی دولت های مربوطه می باشد که حکومت های درگیر در منازعات نظامی را برای رعایت این کنوانسیون ها ترغیب نمایند تا تلاش های کمیته بین المللی صلیب سرخ جهت تأمین امنیت اسیران جنگ در ایران با ناکامی رو به رو نگردد، یا اینکه مقامات ایرانی متوجه این حقیقت شوند که این اراده سیاسی جامعه بین المللی است که حقوق بشردوستانه را باید رعایت کنند.

سند شماره ۲۷۵

شماره سند شورای امنیت S / ۱۶۸۷۷

۳۱ دسامبر ۱۹۸۴ (۱۰ دی ۱۳۶۳)

گزارش دبیر کل پیرو قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴) شورای امنیت

۱- شورای امنیت، در جلسه ۲۵۴۶ خود در اول ژوئن ۱۹۸۴، قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴) را تصویب کرد، که بخش علمی آن به قرار زیر است:

«شورای امنیت،

...»

«۱. کلیه دولت ها را به رعایت حق کشتی رانی آزاد، براساس قوانین بین المللی فرا می خواند؛

ص: ۲۰۵

۲. بر حق کشتی رانی آزاد در آب های ساحلی و مسیرهای دریایی برای کشتی هایی که بین کلیه بنادر و تأسیسات دولت های ساحلی غیردرگیر در جنگ در حال تردد هستند، تأکید دارد؛

۳. از کلیه دولت ها می خواهند تا به تمامیت ارضی دولت های غیر درگیر در مخاصمات احترام بگذارند، حداکثر خویشتن داری را مبذول دارند، و از اقداماتی که ممکن است به تشدید و گسترش مخاصمات بینجامد، اجتناب کنند؛

۴. حملات اخیر به کشتی های بازرگانی در حال تردد میان بنادر کویت و عربستان سعودی را محکوم می کند؛

۵. خواهان توقف فوری این گونه حملات است و بر ضرورت عدم برخورد با کشتی های در حال تردد میان دولت های غیر درگیر در مخاصمات تأکید دارد؛

۶. تصمیم دارد در صورت عدم قطعنامه حاضر، در خصوص بررسی اقدامات مؤثر و متناسب با اهمیت اوضاع و با هدف تضمین آزادی کشتی رانی در منطقه، مجدداً تشکیل جلسه دهد؛

۷. از دبیر کل در خصوص پیشرفت اجرای قطعنامه ی حاضر درخواست گزارش می کند؛

۸. تصمیم می گیرد موضوع همچنان تحت بررسی باقی بماند.»

۲- با توجه به تعهد اینجانب براساس بند هفتم قطعنامه در خصوص ارائه گزارش، در ژوئن ۱۹۸۴ ضمن ارسال پیام هایی به کلیه دولت ها، به استناد به قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴) از آنها درخواست کردم در خصوص حوادث و تحولاتی که پس از ساعت ۱۶:۳۰ به وقت گرینویچ در اول ژوئن ۱۹۸۴ روی داده است، و آنها را مرتبط با گزارش با اینجانب می دانند، اطلاعات ارائه دهند.

۳- همچنین، به منظور تکمیل اطلاعات دریافتی از دولت ها، در تاریخ مذکور ضمن ارسال تلگرامی به دبیر کل سازمان بین المللی دریایی، و ارسال متن قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴)، از ایشان درخواست کردم هر گونه اطلاعات مهم را که رسماً به اطلاع سازمان بین المللی دریایی می رسد، به طور مستمر در اختیار اینجانب قرار دهد.

۴- در طول امسال، پاسخ هایی را از ۱۳ کشور دریافت کرده ام. شش کشور - یونان، ژاپن، کویت، سوئیس، ترکیه و پادشاهی متحده - در خصوص بعضی از حوادث اطلاعاتی ارائه داده اند. از این تعداد، سه کشور در گزارش های خود به بیش از یک حادثه اشاره کرده اند و دو کشور - یعنی جمهوری دموکراتیک خلق لائو و رومانی - اشاره ای به حوادث خاص ندارند، اما به شرح و تفصیل اهداف قطعنامه ۵۵۲ شورای امنیت و سایر ابعاد مناقشه می پردازند. پنج کشور باقیمانده - یعنی کلمبیا، کوبا، پاکستان، پاراگوئه و جزایر سلیمان - در پاسخ اظهار داشته اند که دولت های متبوع آنها حادثه یا اطلاعات مهمی برای گزارش دادن ندارند.

۵- همچنین، اینجانب اطلاعاتی را به صورت دوره ای از سازمان بین المللی دریایی در پاسخ به درخواستم دریافت داشته ام.

۶- نسخه ای از اطلاعات اساسی درباره حوادث مندرج در پاسخ های شش کشور مزبور و پیام های دریافتی از سازمان بین المللی دریایی ذیلا در ضمیمه ۱ ارائه گردیده است. نسخه بخش های اساسی پاسخ های دولت هایی غیر از دولت های مندرج در ضمیمه ۱، در ضمیمه ۲ ارائه گردیده است. پاسخ های بعدی به صورت دوره ای در ضمیمه های گزارش حاضر منتشر خواهد شد.

۷- همچنین، در این باره، مایلم بگویم که در ۱۰ اکتبر ۱۹۸۴ دبیر کل فدراسیون بین المللی کارگران حمل و نقل، ضمن ارسال تلگرامی به اینجانب، مراتب نگرانی عمیق سازمان خود در خصوص تشدید حملات به کشتی های بازرگانی بی طرف و بی گناه و خدمه آنها در خلال مناقشه بین ایران و عراق را ابراز داشت. بنا به اظهارات فدراسیون بین المللی کارگران حمل و نقل، از زمان شروع مناقشه تا ۱۰ جولای ۱۹۸۴، تعداد ۱۱۲ کشتی مورد اصابت موشک قرار گرفته که منجر به مرگ بسیاری از ملوانان و مجروح شدن عده بیشتری گردیده است. اینجانب با ارسال تلگرام هایی در تاریخ ۱۸ اکتبر ۱۹۸۴، پیام فدراسیون بین المللی کارگران حمل و نقل را به اطلاع دولتین عراق و جمهوری اسلامی ایران رساندم. در همان روز، هنگام اعلام وصول پیام فدراسیون بین المللی کارگران حمل و نقل، قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴) شورای امنیت را به اطلاع فدراسیون رساندم. در ۲۶ اکتبر ۱۹۸۴، وزیر امور خارجه عراق به تلگرام اینجانب پاسخ داد و تصریح کرد که عراق براساس وظایفی که قوانین بین الملل بر عهده اش گذاشته، عمل کرده است، و موضوع اصلی بازگشت به صلح و حل مناقشه به روش مسالمت آمیز است، و بنابراین، با این پیام باید ایران را مخاطب قرار داد.

۸- در ۱۵ نوامبر ۱۹۸۴، رئیس اتاق بین المللی کشتی رانی و رئیس فدراسیون کشتی رانی بین المللی ضمن ارسال یک تلگرام مشترک به اینجانب، اظهار داشتند که حملات علیه کشتی های بازرگانی در خلال مناقشه میان ایران و عراق منجر به کشته شدن بسیاری از افراد و انهدام و آسیب بسیاری از کشتی ها شده است، و از دبیر کل سازمان ملل متحد خواستند تا به اقدامات خود برای پایان دادن به حملات ادامه دهد. در ۶ دسامبر ۱۹۸۴، این پیام به اطلاع دولتین عراق جمهوری اسلامی رسید. همچنین، اینجانب در زمان اعلام وصول پیام مشترک، قطعنامه ۵۲۲ (۱۹۸۴) شورای امنیت را به اطلاع دو سازمان رساندم.

بخش‌هایی اساسی از پاسخ‌های دریافتی از دولت‌هایی غیر از دولت‌های مندرج در ضمیمه ۱ جمهوری دموکراتیک خلق لائو - ۱۲ ژوئن ۱۹۸۴

۱- جمهوری دموکراتیک لائو، که به سیاست خود مبنی بر همزیستی مسالمت‌آمیز، بدون توجه به نظام سیاسی آنها، پایبند است، اعتقاد دارد که آزادی کشتی‌رانی در منطقه خلیج [فارس]، به ویژه برای کشتی‌های تجاری باید براساس قوانین بین‌الملل تضمین گردد.

۲- هر دو متخاصم باید به آزادی کشتی‌رانی احترام بگذارند، و از هر نوع اقدامی که به برهم زدن امنیت کشتی‌های درحال تردد میان کلیه کشورهای ساحلی خلیج [فارس] منجر گردد، اجتناب کنند.

۳- در شرایط جاری، کلیه کشورها، به ویژه کشورهای حوزه منطقه خلیج [فارس]، باید هر کاری را که برای آوردن دو متخاصم بر سر میز مذاکره ممکن است، انجام دهند.

۴- در این شرایط، قدرت‌های بزرگ باید دست از تأمین تسلیحات برای کشورهای متخاصم و غیر متخاصم منطقه بردارند تا این تسلیحات در مناقشه مورد استفاده قرار نگیرد.

در غیر این صورت، این کار بی‌اعتمادی میان این کشورها و متخاصمین را تشدید، و به گسترش مناقشه کمک خواهد کرد.

رومانی - ۶ ژوئن ۱۹۸۴

دولت رومانی هیچ حادثه‌ای که حاکی از درگیر شدن کشتی‌های رومانی و خدمه آنها در منطقه باشد، برای گزارش کردن ندارد.

به دلیل تشدید مناقشه، خدمه کشتی‌های رومانی مجبور بودند از منطقه خلیج [فارس] اجتناب کنند که تأثیر منفی بر روابط اقتصادی کشور ما با کشورهای این منطقه خواهد داشت.

از نظر ما سیر تحولات و اوضاع خلیج [فارس] بیش از پیش بر ضرورت تلاش همه‌جانبه برای پایان دادن به مناقشات جاری و حل مسائل مورد اختلاف صرفاً از طریق مذاکرات تأکید دارد.

در سخنرانی‌ای که اخیراً ایراد گردید، نیکولاچائوشسکو دغدغه خاص کشور ما در خصوص حوادث منطقه و گسترش جنگ بین عراق و ایران، که می‌تواند به گسترش مناقشه و مداخله کشورهای دیگر بینجامد، و پیامدهای سنگینی که این مناقشه هم برای دو کشور و دو ملت و هم برای کل جهان به همراه خواهد داشت، بیان داشت.

رئیس دولت رومانی در خطاب به رؤسای عراق و ایران از آنها خواست اقدامات نظامی و به طور کلی هر گونه اقدام نظامی در

خلیج [فارس]، را متوقف کنند و برای حل مسائل مورد اختلاف بین دو کشور از طریق مذاکره وارد عمل شوند.
ما امیدواریم این درخواست از رهبران دو کشور مورد توجه قرار گیرد و عقلانیت بر این موضوع حاکم گردد.

ص: ۲۰۸

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹



مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

